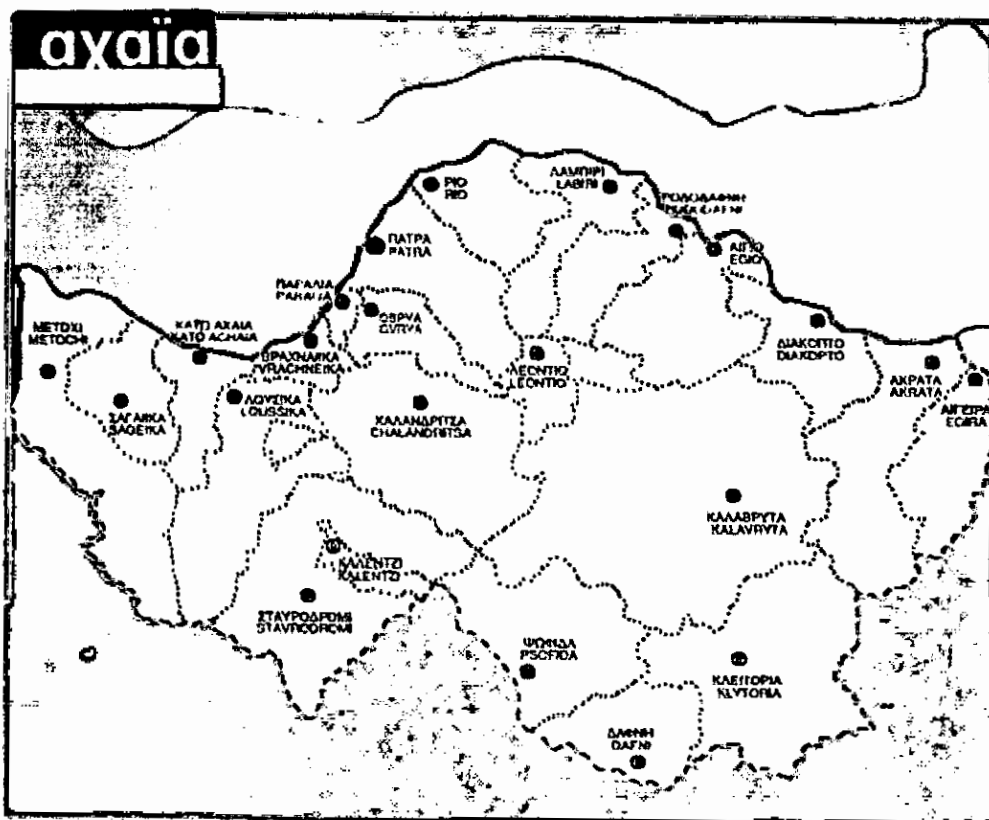

ΤΕΙ ΠΑΤΡΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Ι. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ: ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΝΕΑ
ΜΟΡΦΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ
ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΣΤΟΥΣ
ΝΕΟΣΥΣΤΑΤΟΥΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ ΤΟΥ Ν.
ΑΧΑΪΑΣ

Μετέχοντες Σπουδάστριες:

Αικατερίνη Ευθυμίου
Μαρία Καδόγλου
Διονυσία Μπούσια

Υπεύθυνη Εκπαιδευτικός:

Κων/να Γεωργίου
Καθηγήτρια Εφαρμογών

ΠΑΤΡΑ 2001

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	3431
----------------------	------

*Στους Γονείς μας,
και στην καθηγήτριά μας Κων/να Γεωργίου*

Ευχαριστούμε όλους εκείνους που στα πλαίσια της εκπαίδευσής μας συνέβαλλαν στην ολοκλήρωση της παρούσας πτυχιακής εργασίας.

Ιδιαίτερα ευχαριστούμε τους Δημάρχους του Ν. Αχαΐας που ήταν πρόθυμοι να συμμετάσχουν στη διεξαγωγή της έρευνας, καταθέτοντας την άποψή τους για την υφιστάμενη κατάσταση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης μετά την εφαρμογή του Νόμου 2539/97.

Επίσης οφείλουμε να ευχαριστήσουμε τον κο Καρπή – Πρόεδρο της Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. Αχαΐας – ο οποίος συνέβαλε κυρίως στην έναρξη των διαδικασιών της συγκεκριμένης ερευνητικής μελέτης. επιπλέον, θα ήταν παράλειψη να μην ευχαριστήσουμε τους κους Τογαντζή – Δήμαρχο Βραχναϊκών και Αδαμόπουλο – Πρόεδρο Δημοτικού Συμβουλίου και υπεύθυνο Κοινωνικού Τομέα Βραχναϊκών – για τη συμβολή τους στην εκπαίδευσή μας σε θέματα Τοπικής Αυτοδιοίκησης στη διάρκεια της εργαστηριακής πρακτικής μας άσκησης στο συγκεκριμένο Δήμο, καθώς αποτέλεσε και το βασικό ερέθισμά μας για την επιλογή του συγκεκριμένου αντικειμένου μελέτης και στη διεξαγωγή της παρούσας μελέτης.

Ένα μεγάλο, επίσης, ευχαριστώ οφείλουμε να πούμε στην καθηγήτριά μας Κωνσταντίνα Γεωργίου, για την πολύτιμη προσφορά της στην εκπαίδευσή μας στα πλαίσια της θεωρητικής και πρακτικής μας κατάρτισης στον τομέα της Κοινωνικής Εργασίας με Κοινότητα, καθώς και στη συγγραφή της παρούσας μελέτης.

Τέλος, αφιερώνουμε την εργασία μας στους Γονείς μας, που στάθηκαν δίπλα μας ηθικά και υλικά, απονέμοντας με αυτόν τον τρόπο το μικρότερο δείγμα ευχαριστιών που θα μπορούσαμε να τους αποδώσουμε.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	7
 <u>ΜΕΡΟΣ Α΄</u>	
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
I) Η ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ	18
Α) Η έννοια της Τοπικής Αυτοδιοίκησης	18
Β) Αναγκαιότητα Τοπικής Αυτοδιοίκησης	21
Γ) Κύρια χαρακτηριστικά της Τοπικής Αυτοδιοίκησης	23
 II) ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ	 26
Α) Μία αναφορά στη διοικητική και κοινωνική εξέλιξη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα	26
1) Αρχαιότητα-κλασική περίοδος	27
2) Βυζαντινή Περίοδος	30
3) Τουρκοκρατία	32
4) Το προσωρινό πολίτευμα της Ελλάδας το 1822	34
5) Νέο Ελληνικό Κράτος – Κυβέρνηση Καποδίστρια	36
6) Περίοδος Αντιβασιλείας	38
7) Περίοδος Ελληνικών Συνταγμάτων- μεταρρυθμίσεις Τρικούπη	40
8) Νόμος Δ.Ν.Ζ΄ του 1012	42
9) Περίοδος Συντάγματος 1927	43
10) Νέος αστικός και κοινοτικός κώδικας του 1954	45
11) Περίοδος Συντάγματος 1975	46
Β) Αξιολόγηση της μέχρι τώρα υφιστάμενης κατάστασης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (1980)	50
 III) ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΣΥΝΕΝΩΣΕΩΝ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ	
(Δεκαετία '80) – (Έναρξη Καποδίστρια)	53
Α) Αναγκαιότητα συνενώσεων : μία πολιτική αντιμετώπισης της πολυδιάσπασης	53

B) Οι συνενώσεις ως πολιτική αποκέντρωσης	63
Γ) Η πολιτική των συνενώσεων σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες	70
IV) Η ΝΕΑ ΜΟΡΦΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	73
A) Η πρώτη δυναμική μεταρρύθμιση στη δεκαετία του '90- νόμος 2218/1994	76
B) 1) Το πρόγραμμα Ι. Καποδίστριας (Ε.Π.Τ.Α., αρχές και στόχοι) – Νόμος 2539/ 1997	76
2) Γενικό συμπέρασμα- σκοπιμότητα του προγράμματος	86
Γ) Το άλλο πρόσωπο του Καποδίστρια	88
Δ) Η σημερινή κατάσταση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης	92
V) ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	97
A) Τοπική Αυτοδιοίκηση : Κοινωνικός θεσμός	97
B) Κοινωνική πολιτική: Νέοι προσανατολισμοί – σύγχρονοι προβληματισμοί	100
Γ) Κοινωνική πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση	105
VI) ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ	112
A) Κοινωνική πολιτική και Ευρωπαϊκή Κοινότητα	112
B) Κοινοτικά πλαίσια στήριξης-Διακρατικά Προγράμματα: Προοπτικές για το μέλλον στην Ελλάδα	114
VII) ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ-ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΤΟΥΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗ	118
VIII) ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ	123
A) Κοινωνικές Υπηρεσίες: Μοντέλο παροχής Υπηρεσιών στην Κοινότητα	123
B) Αδυναμίες που παρεμποδίζουν την ουσιαστική ενασχόληση των Ο.Τ.Α. με τη χάραξη και εφαρμογή της Κοινωνικής Πολιτικής σε τοπικό επίπεδο	124
Γ) Προϋποθέσεις για τη δημιουργία οργανωμένου δικτύου παροχής	

ΙΧ) ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ- ΜΟΝΤΕΛΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	132
Α) Κοινοτική Ανάπτυξη- Στρατηγικές- Μέθοδοι	132
Β) Κοινωνική και Κοινοτική Ανάπτυξη- Σημεία Σύνδεσης	141
Γ) Θεωρητικά πρότυπα οργάνωσης Κοινωνικών Υπηρεσιών	142

Χ) ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ, ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΗΜΩΝ	148
Α) Μεθοδολογικές Προσεγγίσεις Σχεδιασμού, Οργάνωσης και Λειτουργίας Κεντρικής Κοινωνικής Υπηρεσίας	150
Β) Κριτική θεώρηση του προτεινόμενου μοντέλου παροχής υπηρεσιών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.	161

ΜΕΡΟΣ Β΄

Ι) ΕΡΕΥΝΑ	
Α) Σημαντικότητα έρευνας	166
Β) Στόχοι έρευνας	167
Γ) Ερευνητικές υποθέσεις	168
ΙΙ) ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	169
Α) Δείγμα	169
Β) Εργαλείο έρευνας	170
Γ) Αξονας (ερωτήσεων) συνέντευξης	171
Δ) Διαδικασία εκτέλεσης έρευνας	173
ΙΙΙ)	
Α) Αποτελέσματα έρευνας	174
Β) Συμπεράσματα έρευνας	179

ΕΠΙΛΟΓΟΣ	187
ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ	191
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	194

ΜΕΡΟΣ Γ'

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Αντί προλόγου :

Εδώ να επιμένεις
χωρίς ποτέ να καταφύγεις
στη βολική απόγνωση, ποτέ στην περιφρόνηση
Κι ας έχουν σήμερα τη δύναμη
Εκείνοι που οικοδομούνε ερημώσεις
Κι ας βλέπουν φάλαγγες ανθρώπων
να τοποθετούνται σε αυστηρά τετράγωνα
σαν πιόνια
Εσύ να επιμένεις
Σάμπως να 'σουν σίγουρος πως θα 'ρθει
μια μέρα
Θέλεις δε θέλεις
Ν' αποχτήσεις «ΕΝΑ ΔΙΚΟ ΣΟΥ ΧΩΡΟ».

Άρης Αλεξάνδρου

(στο "Τοπική Αυτόδιοίκηση-αποκέντρωση", Μάρτ-Απρ.1999:10)

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το πρόγραμμα I. Καποδίστριας αποτελεί πλέον μια πραγματικότητα που από τη μια διαφοροποιεί την εικόνα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Τ.Α.) στη χώρα μας και από την άλλη δημιουργεί νέους ρόλους διευρύνοντας το φάσμα των αρμοδιοτήτων των νέων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.).

Από την άλλη η σύνδεση Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Κοινωνικής Εργασίας δεν είναι κάτι καινούριο, αλλά αποτελεί μια προσπάθεια χρόνων, η οποία μέχρι πρόσφατα έχει βρει εφαρμογή μόνο σε μεγάλους Δήμους και κυρίως στους Δήμους της Αθήνας. Η εφαρμογή ωστόσο του Προγράμματος I. Καποδίστριας και η δημιουργία μεγαλύτερων Ο.Τ.Α. ανοίγει το δρόμο πλέον για την πραγματική εφαρμογή της κοινωνικής πολιτικής στην πρωτοβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση μέσα από την άμεση κάλυψη κοινωνικών αναγκών στην περιφέρεια.

Από την πλευρά λοιπόν, των Κοινωνικών Επιστημών γενικότερα και πιο ειδικά της Κοινωνικής Εργασίας κρίνουμε σκόπιμο ότι θα είχε ιδιαίτερο ενδιαφέρον μια μελέτη πάνω στο θέμα που προαναφέρθηκε μελετώντας τόσο τη θεωρητική προσέγγιση του ζητήματος όσο και τις αντικειμενικές δυνατότητες στην πράξη για την εφαρμογή δομών κάλυψης κοινωνικών αναγκών στους νεοσύστατους καποδιστριακούς Δήμους.

Για μας προσωπικά το ερέθισμα για την πραγματοποίηση αυτής της μελέτης προέκυψε μέσα από την εργαστηριακή πρακτική μας άσκηση στο Δήμο Βραχναϊκών και την ενασχόλησή μας με την εφαρμογή της Κοινωνικής Εργασίας στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Έτσι λοιπόν καθώς είχαμε ήδη γνωρίσει τον τρόπο λειτουργίας της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης αλλά και το ρόλο του

Κοινωνικού Λειτουργού σ' αυτή αποφασίσαμε ότι μια πιο διεξοδική μελέτη πάνω στο συγκεκριμένο θέμα θα μπορούσε να συμβάλει στην διεύρυνση των γνώσεών μας σχετικά με την εφαρμογή της κοινωνικής πολιτικής στο τοπικά αυτοδιοικούμενο επίπεδο, όπως αυτό διαμορφώνεται μετά την εφαρμογή του Προγράμματος Ι. Καποδίστριας διερευνώντας ουσιαστικά τις προοπτικές που ανοίγει ο νέος θεσμός στην υλοποίηση του παραπάνω συσχετισμού.

ΜΕΡΟΣ Α΄

Εισαγωγή

Οι κοινωνικές μεταβολές, οι τεχνολογικές εξελίξεις, οι αλλαγές στην πράξη στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής σε διεθνές επίπεδο, οπωσδήποτε επηρέασαν και εξακολουθούν να επηρεάζουν σημαντικά τη δομή, αλλά και τη σύνθεση της ελληνικής κοινωνίας και της ελληνικής πραγματικότητας γενικότερα.

Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια μάλιστα προκύπτουν νέες ανάγκες που σε καμιά περίπτωση δεν θα μπορούσαν να αντιμετωπισθούν μέσα από ένα στατικό και συνάμα αναχρονιστικό μοντέλο διοικητικής οργάνωσης. Εξάλλου είναι αυτονόητο ότι τόσο οι πολιτικές όσο και οι διοικητικές δομές και μορφές οργάνωσης της τοπικής κοινωνίας είναι απαραίτητο να μεταβάλλονται και να προσαρμόζονται στις νέες συνθήκες.

Η αύξηση της ποιότητας ζωής των πολιτών είναι ίσως ένας από τους σημαντικότερους στόχους των σύγχρονων δημοκρατικών κρατών και οπωσδήποτε αποτελεί επιτακτική ανάγκη και στη χώρα μας.

Από την άλλη μιλώντας για «ποιότητα ζωής» μιλάμε για ένα αρκετά υποκειμενικό, αλλά και αμφιλεγόμενο ζήτημα της σύγχρονης πραγματικότητας. Για αρκετούς η ποιότητα ζωής είναι συνυφασμένη και βαδίζει παράλληλα με την ανάπτυξη, την πρόοδο και την τεχνολογική εξέλιξη. Ωστόσο σε καμιά περίπτωση τα τρία παραπάνω δεδομένα δεν αρκούν για να εξασφαλίσουν την επίτευξη ανεκτών συνθηκών διαβίωσης για όλους τους πολίτες (Βάγια, 1994:9).

Εξ άλλου η πράξη έχει αποδείξει ότι η τεχνολογία δεν αποτελεί πανάκεια για όλα τα προβλήματα του ανθρώπου στις σύγχρονες κοινωνίες. Αντίθετα σε αρκετές περιπτώσεις έχει αποδειχθεί ότι αποτελεί βασική γενεσιουργό αιτία διαφόρων δυσμενών και ανεπιθύμητων καταστάσεων.

Το κράτος λοιπόν, καλείται μέσα σ' αυτά τα δεδομένα να παίξει το δικό του καταλυτικό ρόλο μέσα από την ανάπτυξη προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής υιοθετώντας και υλοποιώντας έμπρακτα τον κοινωνικό ρόλο που του προσδίδεται.

Ωστόσο η έκταση και ο χαρακτήρας της παρέμβασης του κράτους στον κοινωνικό ιστό και σε θεμελιακές διαδικασίες κοινωνικής εξέλιξης και αλλαγής είναι από τα πιο αντιφατικά και συνάμα από τα πιο πολυσυζητημένα θέματα. Ένα πράγμα είναι ίσως βέβαιο: η σχέση κράτους-κοινωνίας οπωσδήποτε κατέχει κεντρική θέση στην έκφραση, ιεράρχηση και κάλυψη των βασικών ανθρώπινων αναγκών με ειδική αναφορά στην οικονομία, την οικογένεια και την τοπική κοινότητα (Στασινοπούλου, 1997: 11-12).

Το ερώτημα επομένως που εύλογα σ' αυτό το σημείο προκύπτει είναι μέσα από ποιο μοντέλο μπορεί τελικά το κράτος να παρέχει υπηρεσίες με τρόπο αποτελεσματικό και άμεσο και μέσα από ποιο επίπεδο διοίκησης και από ποια οργάνωση μπορεί τελικά να επιτευχθεί η εξασφάλιση ίσων ευκαιριών παιδείας, απασχόλησης, κοινωνικής ασφάλειας, ψυχαγωγίας, πνευματικής καλλιέργειας σε όλους τους πολίτες.

Βασικός τρόπος επίλυσης προβλημάτων, αντιμετώπισης αναγκών, αλλά και σύγχρονος πολιτικός προσανατολισμός που απαντά και στο παραπάνω ερώτημα αποτελεί η αποκέντρωση που μέσα από μια ουσιαστική έκφραση σημαίνει τη μεταφορά υπηρεσιών από την κεντρική διοίκηση στο τοπικό επίπεδο και την παροχή

ποικίλων υπηρεσιών στα πλαίσια της τοπικά αυτοδιοικούμενης μονάδας (Βάγια, 1994 : 9).

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση λοιπόν, μέσα από την αμεσότητα και την κοινωνική αποδοχή, τα οποία αποτελούν βασικά χαρακτηριστικά της, αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της κοινότητας και της τοπικής κοινωνίας γενικότερα, διαθέτει τη γνώση και την εμπειρία των πολιτιστικών και κοινωνικών δεδομένων, αλλά και τη δυνατότητα κινητοποίησης και συμμετοχής των ίδιων των πολιτών.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση επομένως έχει να κινηθεί προς την αποκέντρωση, την αυτοδιαχείριση και την κοινωνικοποίηση, τα οποία με τη σειρά τους οδηγούν στην Κοινωνική Απελευθέρωση (Γ. Γεννηματάς στο Καστανίδη κ.ά., 1986 : 6).

Το πρόγραμμα Ι. Καποδίστριας αποτελεί πλέον μια πραγματικότητα, η οποία έρχεται με σκοπό να υλοποιήσει τους παραπάνω στόχους και οράματα. Αποτελεί το πρώτο μεγάλο βήμα προς την ουσιαστική αποκέντρωση που υλοποιείται μάλιστα μέσα από μια μεγάλη θεσμική τομή.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση εμφανίζει λοιπόν ένα νέο πρόσωπο που δεν έχει να κάνει μόνο με τη γεωγραφική κατανομή των νεοσύστατων Δήμων, αλλά κυρίως σχετίζεται με την ανάληψη νέων ρόλων που ακριβώς θα αντιπροσωπεύουν αυτό το καινούργιο πρόσωπο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια εντάσσεται και η αντιμετώπιση πιστικών καθημερινών αναγκών των πολιτών στο επίπεδο της κοινότητας -με την ευρεία έννοια του όρου- και κυρίως η ανάληψη της ευθύνης για την επίλυση των ατομικών και συλλογικών προβλημάτων και την κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη από τους ίδιους τους πολίτες.

Με άλλα λόγια αναφερόμαστε στο κοινωνικό πρόσωπο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που για τον απλό πολίτη μεταφράζεται με την κάλυψη των κοινωνικών του αναγκών και την αύξηση της ποιότητας ζωής στο χώρο όπου ο ίδιος ζει και κινείται.

Σ' αυτό ακριβώς το σημείο έρχεται να παίξει το ρόλο της η Κοινωνική Εργασία ως συντελεστής και αρωγός έμπρακτης συνεισφοράς στις τοπικές κοινωνικές υποθέσεις (Βάγια, 1994 : 2). Είναι ίσως το πλαίσιο μέσα από το οποίο θα μπορούν να συνυπάρξουν στην πράξη οι έννοια της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και της Κοινωνικής Πολιτικής μέσα από ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα κοινωνικής ανάπτυξης στο τοπικά αυτοδιοικούμενο επίπεδο.

Το πάντρεμα λοιπόν της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και της Κοινωνικής Πολιτικής επιχειρείται και μέσα από την συγκεκριμένη εργασία.

Πιο συγκεκριμένα πραγματοποιείται καταρχάς μια σύντομη αναφορά στη διοικητική και κοινωνική εξέλιξη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, η οποία φτάνει στο Πρόγραμμα Ι. Καποδίστριας μέσα από το οποίο διαμορφώνεται μια εντελώς καινούρια πραγματικότητα και η οποία με τη σειρά της κρίνεται πρωταρχικής σημασίας στη διαμόρφωση του νέου ρόλου που καλείται να διαδραματίσει η Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ελληνική κοινωνία.

Στόχος λοιπόν της συγκεκριμένης εργασίας δεν είναι αυτή καθ' αυτή η εκτενής μελέτη του ίδιου του προγράμματος Ι. Καποδίστριας, αλλά μια σύντομη ανασκόπηση κυρίως της πραγματικότητας της τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα μέσα στο χρόνο, μια πραγματικότητα που οδήγησε στην ανάγκη αλλαγής των δεδομένων για την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Μια αλλαγή που γίνεται πράξη μέσα από το Πρόγραμμα Ι. Καποδίστριας.

Από την άλλη η σύντομη αναφορά στη σημερινή μορφή της

Τοπικής Αυτοδιοίκησης μετά την εφαρμογή του Νόμου 2539/1997 (Πρόγραμμα Ι. Καποδίστριας) στοχεύει στην ανάδειξη της έμφασης που δίνει το ίδιο το πρόγραμμα στο να φέρει τις υπηρεσίες εκεί ακριβώς όπου διαδραματίζονται τα κοινωνικά προβλήματα.

Η ανάδειξη λοιπόν, της σημασίας του κοινωνικού ρόλου που καλείται να διαδραματίσει η Τοπική Αυτοδιοίκηση αποτελεί βασικό σκοπό της συγκεκριμένης μελέτης. Τοπική Αυτοδιοίκηση και Κοινωνική Πολιτική παρουσιάζονται ως δύο έννοιες αλληλένδετες και αλληλοσυμπληρούμενες στην εκπλήρωση των στόχων τους για την υλοποίηση των οποίων όμως απαιτείται η διαμόρφωση του κατάλληλου πλαισίου μέσα από το οποίο έμπρακτα θα μπορούν να συνυπάρξουν οι δύο παραπάνω έννοιες.

Στόχος, λοιπόν, της συγκεκριμένης εργασίας είναι η παρουσίαση μιας τεκμηριωμένης άποψης που προτείνει την καθιέρωση του θεσμού της Κοινωνικής Εργασίας στην Τοπική Αυτοδιοίκηση ως βασική επιστημονική μέθοδο που είναι σε θέση να υλοποιήσει στην πράξη τους κοινωνικούς στόχους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης προκειμένου η τελευταία να ανταποκριθεί στις τοπικές κοινωνικές υποθέσεις με τρόπο ουσιαστικό και αποτελεσματικό.

Στην πράξη αυτό που προτείνεται είναι η δημιουργία κοινωνικών Υπηρεσιών σε επίπεδο Δήμων μέσα από ένα μοντέλο πολυμεθοδικό, πολύμορφο και οπωσδήποτε αποκεντρωτικό που αναδεικνύει την τοπική κοινότητα ως τον βασικό και πρωταρχικό φορέα άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής.

Η συγκεκριμένη εργασία είναι ουσιαστικά χωρισμένη σε 3 βασικά μέρη. Το πρώτο μέρος αφορά τη θεωρητική μελέτη της έννοιας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα και του συστήματος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης συσχετιζόμενο με τις

αρμοδιότητες που έχει ως ένας θεσμός με διάσταση κοινωνική.

Πιο συγκεκριμένα το πρώτο μέρος της παρούσας εργασίας χωρίζεται σε 10 κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο ορίζονται καταρχάς οι έννοιες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και της Κοινωνικής Πολιτικής, μιας και αποτελούν τις βασικές έννοιες που θα μας απασχολήσουν στη συγκεκριμένη μελέτη. Επιπλέον, κρίθηκε απαραίτητο να παρουσιαστούν -έστω και συνοπτικά- η αναγκαιότητα και τα χαρακτηριστικά της Τοπικής Αυτοδιοίκησης μιας και αυτά έρχονται να αποσαφηνίσουν ακόμη περισσότερο τόσο την ίδια την έννοια της Τ.Α. όσο και το ρόλο που καλείται να διαδραματίσει στο κοινωνικό γίγνεσθαι της χώρας μας μέσα από τη δομή και τη λειτουργία της.

Για να αντιληφθούμε καλύτερα το σημερινό σύστημα τοπικής αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα είναι απαραίτητο να αναφερθούμε στη διαχρονική εξέλιξή του, τονίζοντας τους βασικούς «σταθμούς» που επηρέασαν την εξέλιξη του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και που οδήγησαν στη μορφή που σήμερα παρουσιάζει. Έτσι, στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται μια ανασκόπηση της δομής του Ελληνικού Συστήματος Τοπικής Αυτοδιοίκησης, μέσα από μια αναφορά στη διοικητική και κοινωνική εξέλιξη του θεσμού στη χώρα μας, μέσα από την αξιολόγηση και εκτίμηση της οποίας αναδύεται η αναγκαιότητα των συνενώσεων των Δήμων και Κοινοτήτων -μια ανάγκη που άρχισε να διαφαίνεται κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '80- και η οποία οδήγησε σταδιακά στο σχεδιασμό και την εφαρμογή του προγράμματος Ι. Καποδίστριας.

Αυτή ακριβώς η πορεία προς τις συνενώσεις ως μια προσπάθεια και πολιτική αντιμετώπισης της πολυδιάσπασης και μια πολιτική αποκέντρωσης και ανάπτυξης περιγράφεται στο τρίτο κεφάλαιο, ενώ το τέταρτο κεφάλαιο επικεντρώνεται στη νέα μορφή

που παρουσιάζει η Τοπική Αυτοδιοίκηση μετά την εφαρμογή του Ν. 2539/1997 (πρόγραμμα Ι. Καποδίστρια) εστιάζοντας την προσοχή στις αρχές και τους στόχους του προγράμματος που με τη σειρά τους σχετίζονται με τις λειτουργίες και το ρόλο που καλείται σήμερα να παίζει η Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Το πέμπτο κεφάλαιο έχει να κάνει με τη φυσιογνωμία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ως θεσμός πρωτίστως κοινωνικός. Τοπική Αυτοδιοίκηση λοιπόν, και κοινωνική πολιτική παρουσιάζονται ως δύο έννοιες αλληλένδετες και αλληλοσυμπληρούμενες, αφού η Τοπική Αυτοδιοίκηση αναδεικνύεται σε δυναμικό φορέα ευέλικτης και ισόρροπης ανάπτυξης με αποτέλεσμα να μετατρέπεται σε βασικό συντελεστή υλοποίησης στόχων που αφορούν ουσιαστικά τους τομείς κοινωνικής πολιτικής.

Οι ευρωπαϊκοί προσανατολισμοί όσον αφορά τον τομέα της Κοινωνικής Πολιτικής καθώς και τα δεδομένα που αφορούν τις κοινωνικές εξελίξεις στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης παρουσιάζονται σύντομα στο έκτο κεφάλαιο, μιας και αποτελεί κοινή πεποίθηση ότι αποτελούν σημαντικά δεδομένα που αφορούν τη χώρα μας και που επηρεάζουν τις προοπτικές περιφερειακής ανάπτυξης της Ελλάδος ως κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το επόμενο κεφάλαιο εστιάζεται στις λειτουργίες και αρμοδιότητες που αποδίδονται στην Τοπική Αυτοδιοίκηση -είτε ως αποκλειστικές είτε ως συντρέχουσες-επικεντρώνοντας την αναφορά στο κοινωνικό ρόλο που η Τ.Α. έχει να διαδραματίσει και που αναδεικνύει ουσιαστικά την ανάγκη ύπαρξης συγκεκριμένου φορέα που θα αποτελέσει το συντελεστή υλοποίησης των κοινωνικών λειτουργιών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Αυτός ακριβώς ο φορέας και συντελεστής υλοποίησης παίρνει «μορφή»

και «πρόσωπο» μέσω της επιστήμης της Κοινωνικής Εργασίας, η οποία θεωρείται ο βασικός αρωγός και συντελεστής έμπρακτης κοινωνικής αλλαγής και προσφοράς.

Οι κοινωνικές υπηρεσίες ως μοντέλο παροχής υπηρεσιών στην κοινότητα αποτελούν το βασικό αντικείμενο επεξεργασίας του όγδου κεφαλαίου, στο οποίο αναλύονται ουσιαστικά οι αδυναμίες που παρεμποδίζουν την ουσιαστική ενασχόληση των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) με τη χάραξη και εφαρμογή της κοινωνικής πολιτικής σε τοπικό επίπεδο, αλλά και οι προϋποθέσεις που πρέπει να υπάρχουν για τη δημιουργία ενός οργανωμένου δικτύου παροχής Κοινωνικών Υπηρεσιών στο τοπικό αυτοδιοικούμενο επίπεδο.

Συνεχίζοντας πρέπει να διατυπωθεί ότι η διαδικασία της εισαγωγής αλλαγών στο επίπεδο της κοινότητας συσχετίζεται με το αντικείμενο της Κοινοτικής Ανάπτυξης. Έτσι στο ένατο κεφάλαιο επιχειρείται ακριβώς ο συσχετισμός της διαδικασίας της Κοινοτικής Ανάπτυξης με το σχεδιασμό και της υλοποίησης προγραμμάτων κοινωνικής αλλαγής σε κοινοτικό επίπεδο. Συγκεκριμένα η ανάλυση εστιάζεται στη σύντομη αναφορά σε συγκεκριμένες στρατηγικές και μεθόδους Κοινοτικής Ανάπτυξης, ενώ το κεφάλαιο ολοκληρώνεται με την παρουσίαση των δύο βασικών θεωρητικών προτύπων οργάνωσης Κοινωνικών Υπηρεσιών (υπολειμματικό και θεσμικό) και αυτό γιατί η γνώση των θεωρητικών τοποθετήσεων πάνω στις οποίες στηρίζεται η διάρθρωση των Κοινωνικών Υπηρεσιών οπωσδήποτε καθιστά περισσότερο κατανοητή τη διαδικασία σχεδιασμού, οργάνωσης και λειτουργίας των Κοινωνικών Υπηρεσιών, καθώς και τη δομή και διάρθρωση που αυτές παρουσιάζουν.

Η ορθολογική βάση του σχεδιασμού, της οργάνωσης και της

λειτουργίας μιας Κοινωνικής Υπηρεσίας σε τοπικό επίπεδο αποτελεί το αντικείμενο του τελευταίου κεφαλαίου στο πρώτο μέρος αυτής της μελέτης. Ο σχεδιασμός δικτύων παραγωγής και διανομής υπηρεσιών στο τοπικά αυτοδιοικούμενο επίπεδο παρουσιάζεται μέσα από τον προσδιορισμό συγκεκριμένου μοντέλου οργανωμένης Κοινωνικής Υπηρεσίας στην κοινότητα με αναφορές στους σκοπούς, στις προϋποθέσεις για την ίδρυση και λειτουργία της και στη μεθοδολογία βάσει της οποίας μπορεί να υλοποιηθεί το μοντέλο αυτό.

Ακολουθεί το δεύτερο μέρος της μελέτης, το οποίο περιλαμβάνει έρευνα που αφορά τη διερεύνηση της αναγκαιότητας δημιουργίας Κοινωνικών Υπηρεσιών στους Καποδιστριακούς Δήμους του Ν. Αχαΐας. Σκοπός της συγκεκριμένης έρευνας αποτελεί καταρχάς η διερεύνηση της δομής που παρουσιάζει η Τοπική Αυτοδιοίκηση στο Νομό Αχαΐας μετά την εφαρμογή του Ν. 2539/1997 (Πρόγραμμα Ι. Καποδίστριας), καθώς και το πως τελικά υλοποιείται ο κοινωνικός ρόλος που καλείται να διαδραματίσει η Τοπική Αυτοδιοίκηση σε πρακτικό πλέον επίπεδο. Τέλος, επιχειρείται η διερεύνηση της προοπτικής σύστασης Κοινωνικών Υπηρεσιών στους νεοσύστατους Δήμους του Ν. Αχαΐας σε μια προσπάθεια ρεαλιστικής και αντικειμενικής θεώρησης της σημερινής πραγματικότητας στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, η οποία μάλιστα, καθορίζει όχι μόνο τις ανάγκες που δημιουργούνται, αλλά και τη δυνατότητα δημιουργίας ενός μοντέλου παροχής υπηρεσιών σε τοπικό επίπεδο.

Το τρίτο μέρος της συγκεκριμένης εργασίας είναι το παράρτημα, όπου παρατίθεται ο Ν. 2539/1997 που υλοποιεί το πρόγραμμα Ι. Καποδίστριας. Επίσης περιλαμβάνει πίνακες που σχετίζονται τόσο με τη λειτουργία και το ρόλο της Τοπικής

Αυτοδιοίκησης, όσο και με τη λειτουργία μιας Κοινωνικής Υπηρεσίας στο τοπικό επίπεδο -υλικό βοηθητικό και συμπληρωματικό για τον αναγνώστη αυτής της μελέτης.

Συνοψίζοντας θα λέγαμε ότι θεωρείται ότι η συμβολή της παρακάτω μελέτης αναμένεται να έχει θετικό αντίκτυπο, ακόμη και ως απλό ερέθισμα κριτικού διαλόγου όσον αφορά τα νέα δεδομένα στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και κυρίως όσον αφορά την προοπτική ουσιαστικής ένταξης του σχεδιασμού, αλλά και της υλοποίησης κοινωνικής πολιτικής στο τοπικό αυτοδιοικούμενο επίπεδο.

Στα πλαίσια αυτά η Κοινωνική Εργασία προτείνεται ως η επιστημονική μέθοδος που είναι σε θέση να οδηγήσει προς αυτή την κατεύθυνση, σε συνεργασία φυσικά και με άλλες επιστημονικές μεθόδους και επαγγελματικές ειδικότητες, στηριζόμενη ουσιαστικά σ' ένα μοντέλο ανθρωποκεντρικό με στόχο τη μεγαλύτερη κοινωνική ανάπτυξη της χώρας, η οποία όμως έχει ως βασικό και κύριο προσανατολισμό τον ίδιο τον άνθρωπο και τις ανάγκες του.

I. Η ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

A. Η Έννοια της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Όλες σχεδόν οι σύγχρονες κυβερνήσεις είχαν και έχουν σαν κύριο στόχο να επιτύχουν μια αποτελεσματική χρήση των διαθέσιμων πόρων και των εισοδημάτων, να εδραιώσουν μια κοινωνικά δίκαιη κατανομή αυτών και να διατηρήσουν ένα υψηλό επίπεδο απασχόλησης ταυτόχρονα με μια σταθεροποίηση των τιμών που θα εξασφαλίζει τις λογικές τιμές αμοιβών των εργαζομένων. Η επιτυχία ή η αποτυχία όλων αυτών των στόχων εξαρτάται σ' ένα

μεγάλο βαθμό από το πόσο αποτελεσματική είναι η οργάνωση του Δημοσίου Τομέα και φυσικά από το μέγεθος των οικονομικών δραστηριοτήτων του Δημοσίου Τομέα έτσι ώστε οι μηχανισμοί του να είναι σε θέση να εκπληρώσουν επιτυχώς τους προαναφερθέντες στόχους (Τσενές, 1986).

Πάνω σ' αυτό ακριβώς το ζήτημα ο Ηλίας Τσενές τονίζει ότι η συνεχής διεύρυνση του δημοσίου τομέα σε όλα τα επίπεδα που αναφέρθηκαν παραπάνω στην πράξη αποδεικνύεται ότι αποτελεί ένα εγχείρημα πολύ δύσκολο έως αδύνατο.

Έτσι καταλήγουμε κι εμείς στο ερώτημα που πάντοτε καταλήγουν και οι κυβερνήσεις: Ποιά δηλαδή, μορφή δημοσίου τομέα είναι τελικά η πιο αποτελεσματική για την επίτευξη των παραπάνω στόχων;

Από τη μια μιλάμε λοιπόν για πλήρη συγκεντρωτισμό, ενώ στον αντίποδα ακριβώς αυτού βρίσκεται η πλήρης αποκέντρωση ως μορφές δημόσιας διοίκησης.

Ωστόσο έχει αποδειχθεί ότι τόσο η πλήρης αποκέντρωση όσο και ο πλήρης ανταγωνισμός έχουν εξίσου σοβαρά πλεονεκτήματα όσο και μειονεκτήματα ή καλύτερα αδυναμίες στην οργάνωση του Δημοσίου Τομέα.

Διαφαίνεται λοιπόν, η ανάγκη για την επίτευξη μιας ενδιάμεσης λύσης μεταξύ των δύο ακραίων αυτών περιπτώσεων, η οποία θεωρείται ως η πιο αποτελεσματική και η οποία βρίσκει την έκφρασή της στην μερική αποκέντρωση.

Έτσι αναπτύχθηκαν διάφορες μορφές οργάνωσης του δημοσίου τομέα ή αλλιώς διάφορα συστήματα αποκέντρωσης αντίστοιχα. Μιλώντας όμως για μερική αποκέντρωση μιλάμε για εκείνη τη μορφή περιφερειακής αποκέντρωσης που είναι λίγο έως πολύ σύνθετη και κατά την οποία η κεντρική διοίκηση μεταβιβάζει

περιορισμένη πολιτική και διοικητική εξουσία σε κάποιο περιφερειακό ή τοπικό όργανο. Εδώ ακριβώς υπάγεται και η Τοπική Αυτοδιοίκηση (Τσενές, 1986).

Συγκεκριμένα η Τοπική Αυτοδιοίκηση ορίζεται ως μια αυτόνομη διοίκηση με κύριο σκοπό τη διαχείριση των τοπικών κοινών υποθέσεων από ένα αντιπροσωπευτικό όργανο της τοπικής κοινωνίας (Τσενές, 1986).

Σύμφωνα δε με το Σύνταγμα της Ελλάδος (Σύνταγμα του 1975). Άρθρο 101, η διοίκηση του κράτους οργανώνεται κατά το αποκεντρωτικό σύστημα και συνεχίζοντας στο άρθρο 102 διατυπώνεται ξεκάθαρα ότι η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οι οποίοι απολαμβάνουν διοικητική αυτοτέλεια και εκλέγονται μέσω καθολικής και μυστικής ψηφοφορίας.

Δύο είναι τα βασικά θέματα γύρω από τα οποία σύμφωνα με τον Τσενέ περιστρέφεται η έννοια της Τοπικής αυτοδιοίκησης αλλά και οι διάφορες θεωρίες για την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Κατ' αρχάς η Τοπική Αυτοδιοίκηση ως θεσμός προάγει τη δημοκρατία κυρίως μέσα από δύο βασικές έννοιες τις οποίες αντιπροσωπεύει -την έννοια της αντιπροσώπευσης και την έννοια της λαϊκής συμμετοχής.

Το δεύτερο βασικό σημείο είναι ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση μπορεί και επεμβαίνει εκεί που η κεντρική διοίκηση αδυνατεί να επέμβει. Με άλλα λόγια μπορεί να είναι αποτελεσματικότερη από την Κεντρική Διοίκηση στην παροχή δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών.

«Δεν είναι λοιπόν τυχαίο το γεγονός ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση θεωρείται η έκφραση της λαϊκής βούλησης στον τόπο κατοικίας των δημοτών ή των κατοίκων της κοινότητας για

τις τοπικές υποθέσεις, που υλοποιείται από τα κατά τόπους συμβούλια, τα οποία εκλέγονται από το λαό. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι πρωτογενές κύτταρο της δημοκρασίας. Άμεση λαϊκή έκφραση στο χώρο της δημόσιας διοίκησης. Γνήσια μορφή υλοποίησης της αποκέντρωσης και βασικό κύτταρο στην προσπάθεια της περιφερειακής ανάπτυξης» (Δουατζής, 1986 : 12).

Ωστόσο ένας ορισμός όσο περιεκτικός κι αν είναι δεν αρκεί για να περιγράψει μια έννοια αρκετά πολύπλοκη και πολυδιάστατη όπως η Τοπική Αυτοδιοίκηση. Έτσι κρίνεται απαραίτητο να παρουσιάσουμε την αναγκαιότητα ύπαρξης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καθώς και τα χαρακτηριστικά της σε μια προσπάθεια κατανόησης του εννοιολογικού περιεχομένου του θεσμού αυτού.

B.- Αναγκαιότητα Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Οπωσδήποτε υπάρχουν βασικοί λόγοι που εδραιώνουν την αναγκαιότητα ύπαρξης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ως μια μορφή οργάνωσης του δημοσίου τομέα. Είναι πολύ δύσκολο να φανταστεί κανείς μια μορφή οργάνωσης του δημοσίου τομέα και του κράτους γενικότερα, η οποία λειτουργεί ικανοποιητικά χωρίς να υπάρχει μέσα σ' αυτή τη μορφή οργάνωσης η Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Ο Ηλίας Τσενές παρουσιάζει τέσσερις βασικούς λόγους που υπαγορεύουν και επιβεβαιώνουν συνάμα την αναγκαιότητα ύπαρξης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

«Πρώτα απ' όλα η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι μια μέθοδος παροχής αγαθών και υπηρεσιών, η οποία μάλιστα είναι ιδιαίτερα αποτελεσματική για τους εξής λόγους:

α) Τα ίδια τα μέλη της Τοπ. Αυτοδιοίκησης προέρχονται από τον τοπικό πληθυσμό και ακριβώς για αυτό έχουν πλήρη και άμεση γνώση των τοπικών ιδιαιτεροτήτων και προβλημάτων.

β) Η διοίκηση των μονάδων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης διαδραματίζει μια πολύπλευρη δραστηριότητα και έτσι έχει τον τρόπο να επιτυγχάνει ένα μεγάλο βαθμό συντονισμού στις διάφορες τοπικές δραστηριότητες. » (Τσενές, 1986)

Δεύτερον, η Τ.Α. κατέχει μια ανεξαρτησία που της δίνει τη δυνατότητα να παίρνει πρωτοβουλίες και να αποκτά εμπειρίες με αποτέλεσμα να είναι καινοτόμος στην προσφορά υπηρεσιών αλλά και σε μεθόδους διοίκησης. (Στο ίδιο)

Τρίτον η Τοπική Αυτοδιοίκηση αποτελεί πολιτική εξουσία διότι αντανakλά ανησυχίες και αιτήματα του λαού των τοπικών κοινοτήτων. Προωθεί και ενθαρρύνει τα πολιτικά δικαιώματα, την «πολιτική εκπαίδευση των κατοίκων μέσα από τη συμμετοχή των πολιτών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και εν γένει τη δημοκρατία (Τσενές, 1986).

Τέλος, θα λέγαμε ότι η Τ.Α. μπορεί και έχει την δυνατότητα να σταθεί σαν τροχοπέδη απέναντι σε μια ισχυρή κεντρική εξουσία, στην κατάχρηση αυτής ή σ' έναν συγκεντρωτισμό. Κατά τη γνώμη μας αυτό θα δημιουργούσε ίσως κάποιο κίνδυνο ενίσχυσης της Τ.Α. και αποδυνάμωσης της κεντρικής διοίκησης από τη μια και από την άλλη ίσως έδινε το πλεονέκτημα εξάσκησης επιρροής της Τ.Α. στην κεντρική διοίκηση για καλύτερα αποτελέσματα στην περιφέρεια. Γι' αυτό το λόγο θα πρέπει να διατηρούνται οι ισορροπίες για καλύτερα αποτελέσματα στην διοίκηση και την εφαρμογή της.

Πέρα από όλα όσα αναφέρθηκαν παραπάνω πρέπει να τονιστεί ότι η ίδια η ιστορική πραγματικότητα έχει καταστήσει σαφές το γεγονός ότι ο θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτελεί ήδη, με το πέρασμα του χρόνου, ένα διαμορφωμένο σύστημα αρχών που έχει επικυρωθεί κοινωνικά στη συνείδηση του λαού και του πολίτη. Αυτή ακριβώς η επικύρωση καταξιώνει

ουσιαστικά το θεσμό στο επίπεδο μιας πρακτικής έκφρασης στην καθημερινή αντιμετώπιση αναγκών και προβλημάτων. Το πόσο θα αποδώσουν ωστόσο οι ευκαιρίες και δυνατότητες που δίνονται στη δημοκρατική Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι θέμα κυρίως ιδεολογικοπολιτικού προσανατολισμού και πολιτικών επιλογών της κεντρικής διοίκησης της χώρας (Δουατζής, 1986 : 16-17).

Γ: Κύρια χαρακτηριστικά της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ήδη έχει αναφερθεί ότι η έννοια της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι αρκετά πολυσύνθετη και δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί με σαφήνεια το εννοιολογικό της περιεχόμενο μέσα και μόνο από έναν απλό ορισμό.

Υπάρχουν λοιπόν βασικά εννοιολογικά στοιχεία και χαρακτηριστικά που καθορίζουν το περιεχόμενο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ενώ παράλληλα αποσαφηνίζουν και κάνουν περισσότερο προσιτό το νόημά της.

Η άποψη λοιπόν, που έχει διαμορφωθεί μέσα από την έως τώρα αντιμετώπιση των ΟΤΑ από την κεντρική εξουσία, ορίζει το θεσμό ως αυτοτελή και με δική του ευθύνη στην άσκηση της τοπικής δημόσιας διοίκησης, που γίνεται από ένα Ν.Π.Δ.Δ., με τη σύμπραξη των μελών του (δημότες) και με την εποπτεία του κράτους (Δουατζής, 1986 : 13).

Με βάση τα παραπάνω ορίζουμε τρία βασικά χαρακτηριστικά της Τ.Α.:

- 1) Η ύπαρξη ενός Ν.Π.Δ.Δ., το οποίο προϋποθέτει το σύνολο των δημοτών κάθε Δήμου να είναι οργανωμένο στο νομικό αυτό πρόσωπο, ανεξάρτητα από το κράτος.
- 2) Η αυτοτέλεια. Δηλαδή η δυνατότητα να αποφασίζει κυριαρχικά η

Τοπική Αυτοδιοίκηση και να εκτελεί τις αποφάσεις της έτσι ώστε βασικός παράγοντας στη διαχείριση των τοπικών υποθέσεων να είναι η βούληση τοπικά του δήμου ή της κοινότητας και όχι η βούληση του κράτους.

3) Η εποπτεία του κράτους. Το δικαίωμα δηλαδή του κράτους να ασκεί νομοθετική, διοικητική και εκτελεστική εποπτεία. Πρέπει εδώ να τονιστεί και να διευκρινιστεί ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι μορφή αποκέντρωσης ή καλύτερα αποσυγκέντρωσης μόνον της εκτελεστικής εξουσίας και όχι της νομοθετικής ή της δικαστικής. Με άλλα λόγια η έννοια της δεν περιλαμβάνει ούτε νομοθετική ούτε δικαστική εξουσία τοπικά, σύμφωνα με τους συνταγματικούς ορισμούς (Στο ίδιο, 13-14).

Σε γενικές γραμμές πρέπει να αναφέρουμε ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι ουσιαστικά μια μορφή αποκέντρωσης. Αυτό ωστόσο από μόνο του δεν οριοθετεί με σαφήνεια και ακρίβεια το περιεχόμενο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Σύμφωνα λοιπόν, με τον Τσενέ υπάρχουν ορισμένα βασικά χαρακτηριστικά, τα οποία σχετίζονται μ' αυτά που προαναφέρθηκαν, και που καθορίζουν το περιεχόμενο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Πρώτο και κύριο χαρακτηριστικό είναι το ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση εκλέγεται. Σε καμιά περίπτωση μέχρι σήμερα αν κοιτάξουμε ιστορικά την Τ.Α. δεν υπάρχει παρόμοιο σύστημα εκπροσώπησης και εκλογής των μελών της όπως το σημερινό, δηλαδή την διαδικασία των εκλογών. Βέβαια το γεγονός αυτό σήμερα παίρνει και πολιτική χροιά, αλλά δεν παύει να της δίνει ένα ξεχωριστό χαρακτήρα, αυτόν της αυτοτέλειας. (Τσενέ, 1986)

Ένα δεύτερο είναι ο τοπικός της χαρακτήρας και η τοπική της ευθύνη. Κάθε μονάδα της Τ.Α. έχει ευθύνη μόνο για τις

υποθέσεις αυτές που υπάγονται στην δικαιοδοσία της.

Τρίτον, σε αντίθεση με το δημόσιο τομέα και όλες του τις μονάδες που προσφέρουν κατά κανόνα υπηρεσίες εξειδικευμένες, η Τοπική Αυτοδιοίκηση προσφέρει αγαθά και υπηρεσίες πολλαπλής δραστηριότητας, όπως περιβαλλοντολογική προστασία, εκπαίδευση, συγκοινωνίες ακόμα και κοινωνική μέριμνα για αδύνατες πληθυσμιακές ομάδες. (Στο ίδιο)

Ένα άλλο χαρακτηριστικό της είναι το ότι έχει κάποια καθορισμένη δομή. Αυτό είναι κάτι που ισχύει σε πολλές Ευρωπαϊκές χώρες και στην Ελλάδα σύμφωνα με το Σύνταγμα του 1975 καθορίζεται η δομή, ο ρόλος και η λειτουργία του πρώτου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης που αφορά τους δήμους και τις κοινότητες και παρέχεται η εξουσιοδότηση να καλυφθούν με νόμους και οι υπόλοιπες βαθμίδες. Αυτό φαίνεται ότι έπιασε τόπο καθώς τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει προσπάθειες για συγκρότηση νομοσχεδίου που αφορά το β' βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην χώρα μας. (Τσενές, 1986).

Επίσης η Τοπική Αυτοδιοίκηση δέχεται εποπτεία απ' την κεντρική διοίκηση. Είναι αποτέλεσμα νομοθετικής διαδικασίας που ακολουθείται απ' τα κοινοβούλια όλων των Ευρωπαϊκών κρατών. Η δικαιοδοσία της Τ.Α. οριοθετείται από τους αντίστοιχους νόμους. αυτό δεν σημαίνει ότι οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι ενδιάμεσοι φορείς εξουσίας της κεντρικής διοίκησης. Αντίθετα, ενεργούν παράλληλα, συνεργάζονται και εποπτεύονται απ' αυτήν απολαμβάνοντας ταυτόχρονα την αυτοτέλειά τους. (Τσενές, 1986)

Τέλος, το πιο σπουδαίο απ' όλα είναι ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση επιβάλλει φορολογία έτσι ώστε να έχει κάποια οικονομική ανεξαρτησία για την επίτευξη των στόχων της. (Στο ίδιο)

II. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Α) ΜΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ο θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ιδιαίτερα στη χώρα μας, έχει μακράιωνη ιστορία, η οποία έχει τις ρίζες της στην αρχαιότητα. Η εξελικτική πορεία του θεσμού συχνά διεκόπηκε από την επιβολή συγκεντρωτικών συστημάτων διοίκησης που παρέλυσαν το θεσμό (Δαουτόπουλος, 1995:50). Ωστόσο, ο βαθιά αυτός δημοκρατικός θεσμός διατήρησε την εθνική μας ταυτότητα σε χαλεπούς καιρούς, π.χ. τουρκοκρατία κι εθνική αντίσταση κι αλλότε πάλι συνάντησε δυσκολίες στο δρόμο για την ανάπτυξη του, εμποδισμένος είτε από ξενοκίνητους Βαυβαρούς είτε από κάποια ελληνική ή ξένη ολιγαρχία (Δουατζής, 1986:23).

Παρολ'αυτά και πιο συγκεκριμένα, ο θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης κατάφερε να σύγκεντρώνει κατά καιρούς κάθε σχεδόν κοινωνική λειτουργία ,από την οργάνωση της παραγωγής ως τη διανομή των αθών και από την άμυνα ως την περίθαλψη των αδυνάτων (Δαράκη, 1995:15). Για ν αντιληφθεί, λοιπόν, κανείς καλύτερα τόσο το σύστημα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα και των θεσμικών αλλαγών, που συντελέστηκαν στο πέρασμα του χρόνου όσο και τον ρόλο και τη συμβολή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην κοινοτική ανάπτυξη είναι απαραίτητη μια σύντομη αναδρομή στη διαχρονική, διοικητική και κοινωνική εξέλιξη του θεσμού (Τσενές, 1986:29 και Δαουτόπουλος, 1995:51).

1. Αρχαιότητα - Κλασική περίοδος

Η αρχή του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, κατά τη μυθολογία, ξεκινά από τον Θησέα, ο οποίος θεωρείται ο ιδρυτής του Δήμου¹ της αρχαίας Αθήνας-της πρωτόθετης και ιερής αυτής παναθηναϊκής οργάνωσης και θεμελιωτής της δημοκρατίας (Δαράκη, 1995:58 και Ζάννας κ.α. στο Τοπική Αυτοδιοίκηση-μια σύγχρονη ευρωπαϊκή έκφραση, 1982:58).

Από τον θεσμό του Δήμου γεννήθηκε η δημοκρατία και η ανώτερη εξουσία της αρχαίας πολιτείας, η εκκλησία του Δήμου², χαρακτηριστικά της οποίας ήταν η αθρόα συμμετοχή των πολιτών και η συνάθροιση των μελών της πολιτείας για σύσκεψη κι απόφαση για τα κοινά (Δαράκη, 1995:18).

Εύλογα μπορεί όμως ν' αναρωτηθεί κανείς πως ήταν δυνατόν ένα τέτοιο όργανο ν' αντιμετωπίσει όλα τα προβλήματα του κράτους. Πολύ πιο σημαντικό λοιπόν κι αποφασιστικό ρόλο είχαν η βουλή κι ορισμένοι άρχοντες. Ο τρόπος εκλογής τους καθορίζει καίρια την Αθηναϊκή Δημοκρατία, βάση του οποίου οι βουλευτές εκλέγονται με κλήρο εκτός βέβαια από λίγους άρχοντες που έπρεπε να έχουν ειδικές γνώσεις. Κανείς μάλιστα δεν επιτρεπόταν να εκλεγεί για δεύτερη φορά στην ζωή του στο ίδιο αξίωμα. Τα παραπάνω αποδεικνύουν ότι οι όλοι οι πολίτες είχαν το δικαίωμα και την υποχρέωση ν' αναλάβουν τις ευθύνες της εξουσίας και ότι η Αθηναϊκή δημοκρατία ήταν μία έννοια βαθιά και ουσιαστική (Δαουτόπουλος, 1995:53-54). Ο Σόλων ήταν αυτός που θεμελιώσε την ισονομία των Αθηναίων κι έδωσε ουσιαστική δύναμη στην εκκλησία του Δήμου (Δαράκη, 1995:18).

Στον διοικητικό τομέα, πρώτος ο αθηναίος, πολιτικός και μεταρρυθμιστής Κλεισθένης (509-508 π. Χ.) αύξησε τις 4 φυλές του Σόλωνα σε 10 κι αντικατέστησε τις 48 ναυκρατίες με τοπικούς Δήμους. Έτσι, χώρισε τη χώρα σε 30 μέρη, που το καθένα περιλάμβανε τρεις ή περισσότερους Δήμους και ο κάθε Δήμος είχε τη δική του διοικητική περιφέρεια, ονομασία και διοικητικά όργανα. Εκτός βέβαια από την Αθήνα, υπήρχαν Δήμοι και σε άλλες Πόλεις-κράτη όπως η Αίγινα, η Ρόδος, η Κάλυμνος και η Μίλητος (Τάτσος, 1993:15 και Δαράκη, 1995:18).

Είναι αξιοσημείωτο ότι η έννοια της απόλυτης μοναρχίας είναι άγνωστη στην αρχαία Ελλάδα, ακόμη και στους πιο πρώιμους χρόνους. Τόσο στην Ιλιάδα όσο και στην Οδύσσεια υπάρχει μια «βουλή των γερόντων» και μια «βουλή των προκρίτων» αντίστοιχα και η συνέλευση – «αγορά» του λαού, όπου απευθύνονται οι βασιλείς. Το γενικότερο σχήμα που επικρατεί για τη λειτουργία του θεσμού της Τοπικής αυτοδιοίκησης είναι: Δήμος- Δημογέροντας- Γεν. συνέλευση Δήμου (αγορά) (Δαράκη, 1995:19 και Δαουτόπουλος, 1995:52).

Και στη μυκηναϊκή Ελλάδα, οι βασιλείς κι όταν ακόμη αντλούσαν την εξουσία τους από το Δία συζητούσαν αποφάσεις τους προτού τις επιβάλλουν. Παρ' ότι η συνέλευση του λαού δεν έχει αποφασιστικά δικαιώματα μπορεί να διακρίνει κανείς ότι ασκεί ηθική πίεση επηρεάζοντας τις αποφάσεις του κάθε ηγεμόνα-επικεφαλή μιας πόλεις-κράτους. Σημαντικό ρόλο επίσης στη λήψη αποφάσεων διαδραματίζουν & τα τοπικά συμβούλια αρχόντων που διοικούσαν τις μικρότερες πόλεις-κράτη της Ελλάδας κατά τη μυκηναϊκή εποχή(ΙΓ' αιώνας). Κάθε μυκηναϊκή κοινότητα είχε ακίνητη περιουσία κι ασκούσε Τοπική Αυτοδιοίκηση σε όλες τις κοινωνικές ανάγκες των κατοίκων (στο ίδιο).

Μεταγενέστερα, τόσο ο αθηναϊκός πολιτισμός όσο και των Λακεδαιμονίων, εκ τους οποίους ο τελευταίος θεωρείται από τους πιο συντηρητικούς κι αντιδημοκρατικούς³ πολιτισμούς της αρχαίας Ελλάδας, σαν βάση είχαν την αυτοδιοίκηση και την αυτονομία των κοινοτήτων. Το Μακεδονικό κράτος επίσης στηριζόταν στις αρχές της αποκέντρωσης και της αυτοδιοίκησης των ελληνικών πόλεων και κοινοτήτων. Σε αυτήν την αρχή ανταποκρινόταν ο θεσμός της συμπολιτείας ή των «κοινών», βάση τον οποίο διάφορες κοινότητες ενώνονταν για να διασφαλίσουν την αυτονομία τους (Δαουτόπουλος, 1995:51, Δαράκη, 1995:18 και Ζάννας κ.α. στο Τοπική Αυτοδιοίκηση-μια σύγχρονη ευρωπαϊκή έκφραση, 1982:58).

Η αυτονομία, με την ευρύτερη έννοια του όρου, δεν περιελάμβανε μόνο την διοικητική αυτοτέλεια της Πόλης-Κράτους αλλά και την κοινωνική. Συγκεκριμένα, η κάθε πόλης-κράτος διέθετε στενούς, συνειδητούς δεσμούς και βαθύ αίσθημα κοινωνικής αλληλεγγύης των μελών της, ανταποκρινόμενη έτσι στις ανάγκες τους με την από κοινού αντιμετώπιση των απρόβλεπτων και των κινδύνων. Άλλωστε, μέσα από τη συσπείρωση των αγροτικών κοινοτήτων σε μια ευρύτερη διοικητική μονάδα και για την καλύτερη αντιμετώπιση των αναγκών κάθε είδους δημιουργήθηκαν οι πόλεις-κράτη τον όγδοο περίπου π. Χ. αιώνα (Βαρδακούλας, 1980:275).

Θεμέλιο για την οργάνωση της πόλης-κράτους υπήρξε και το δουλοκτητικό σύστημα, υπό το οποίο η ανθρώπινη εργασία υποβαλλόταν σε απάνθρωπη εργασία. Οι δανεισμοί συνέβαλλαν στη δημιουργία μεγάλης γαιοκτησίας, με αποτέλεσμα οι μικρογαιοκτήμονες να χάνουν τα κτήματα τους και να υποχρεώνονταν να εργαστούν στα κτήματα των μεγαλογαιοκτημόνων, με κίνδυνο να περιπέσουν αυτοί και τα

παιδιά τους στη δουλειά αν δεν κατέβαλλαν τα συμφωνηθέντα ενοίκια (στο ίδιο, σελ.276-277).

Γύρω στον έκτο π. Χ. αιώνα, η κατάσταση στην πόλη των Αθηνών ήταν εκρηκτική: «είναι δούλοι οι πολλοί στους ολίγους, επαναστάτησε ο λαός κατά των πλουσίων» (Αριστοτέλης). Εν όψει αυτής της κατάστασης η πόλη-κράτος προήλθε στη λήψη μέτρων για την προστασία των ενδεών και την άμβλυνση της κοινωνικής οξύτητας: συμμετοχή στα κοινά-δικαίωμα συσσωματώσεως, κατάργηση των χρεών (σεισάχθεια), περιορισμός των εξαγωγών για την επίτευξη της αυτάρκειας, δωρεάν χορήγηση σιτηρών και τροφίμων σε περίοδο κακής σοδιάς, χορήγηση επιδόματος για τη διατροφή αναπήρων πολέμου και ανίκανων προς εργασία, πρόνοια για τα ορφανά των πεσόντων στον πόλεμο, προστασία της υγείας με την καθιέρωση του «ιατρικού⁴» και παροχή ψυχαγωγικής δυνατότητας δια του «θεωρικού⁵» (Βαρδακούλας, 1980:278).

Παρόμοια μέτρα συναγτά κανείς και σε άλλες Πόλεις-Κράτη της αρχαίας Ελλάδας, όπως στη Σπάρτη επί Λυκούργου (800 π. Χ.), στην Κόρινθο το 629 π. Χ. από τον Περίανδρο, στη Θήβα επί Φιλολάου το 720 π. Χ., οι οποίες θεσπίζουν μέτρα που αφορούν την εξασφάλιση τροφής, στέγης και προστασίας αδυνάτων, αναδασμότητας, φορολογία με αναδιανεμητικό χαρακτήρα, προστασία δημόσιας υγείας, προστασία ορφανών κ.τ.λ. (Στασινοπούλου, 1997:35).

Είναι ενδιαφέρον ότι στη διάρκεια των ελληνοιστικών χρόνων η πρόνοια παύει να είναι υπόθεση του Δήμου και γίνεται περισσότερο ιδιωτική υπόθεση.(στο ίδιο).

2. Βυζαντινή Περίοδος

Το βυζαντινό κράτος με βάση τη διοικητική του οργάνωση ήταν χωρισμένο σε ανατολικό και δυτικό κι αυτό σε τέσσερις μεγάλες υπαρχίες (επαρχίες). Υπήρχαν οι πόλεις, οι κόμμες και τα χωριά δηλαδή Κοινότητες και Δήμοι. Οι Κοινότητες ήταν δύο κατηγορίες: αυτές που διοικούνταν από τους "δυνατούς" και είχαν σαν βάση τη μεγάλη γαιοκτησία και αυτές που διοικούνταν από δύο όργανα διοίκησης. Οι Δήμοι ήταν αυτοί που αντιπροσωπεύανε όχι μόνο πολιτικές και θρησκευτικές τάσεις αλλά και ταξικά συμφέροντα. Ασκούσαν καθήκοντα πολιτοφυλακής κι αναλάμβαναν τη διεξαγωγή μεγάλων δημοσίων έργων (Δαράκη, 1995:21).

Έτσι, το βυζαντινό κράτος θεωρείται σταθμός στην ανάπτυξη οργανωμένης συλλογικής κάλυψης των αναγκών του λαού που προέρχονταν από τη συγκεντρωτική πολιτική του κράτους. Με την προώθηση του συντονισμού και της εξειδίκευσης, στην αρχή με την εκπαίδευση εθελοντών οργανώνεται η παροχή βοήθειας με τη μορφή τροφίμων ή χρήματος στους ενδεείς, τους ασθενείς στις χήρες και τα ορφανά, μετά από την εξακρίβωση της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης από ειδικούς επιτρόπους. Η εκκλησία κατέχει κυρίαρχο ρόλο οργανωτικά και ιδεολογικά στον τομέα της πρόνοιας μετά μάλιστα από τη 'Νεαρά II' του Ιουστινιανού. Βρεφοκομεία, Ορφανοτροφεία, Παρθενώνες, Χηροτροφεία, Πτωχοκομεία, νοσοκομεία και λωβοκομεία ήταν από τα σπουδαιότερα εμαγή ιδρύματα του κράτους με τα οποία ρύθμιζε συλλογικά την κοινωνική αναπαραγωγή, χωρίς ωστόσο ν' απουσιάζουν χαρακτηριστικά προβλήματα όπως ο πλεονασμός των ιδρυμάτων και η αλληλοεπικάλυψη (Στασινοπούλου, 1997:38-39 και Βαρδακούλας, 1980:284).

Η πτώση της Κωνσταντινούπολης εσήμανε το τέλος του βυζαντινού κράτος όχι όμως και το τέλος της Τοπικής

Αυτοδιοίκησης στον Ελληνικό χώρο, διότι ο θεσμός προσαρμόστηκε κατάλληλα κι επέζησε επιτυχώς της δουλείας των τεσσάρων αιώνων, ιδίως υπό το σχήμα της κοινότητας (Τάχος, 1993:191).

3. Τουρκοκρατία

Οι Κοινότητες που επέζησαν μετά την κατάρρευση της βυζαντινής αυτοκρατορίας, συσπειρωμένες κάτω από την αγίδα της εκκλησίας και διατηρώντας το δικαίωμα της αυτοδιοίκησης διαφύλαξαν το πνεύμα της ανεξαρτησίας, μόρφωσαν πολιτικά το γένος κι αποτέλεσαν τον θεμέλιο λίθο της ανασυγκρότησης του έθνους σε ανεξάρτητη πολιτεία (Ζάννας κ.α. στο Τοπική Αυτοδιοίκηση- μία σύγχρονη ευρωπαϊκή έκφραση, 1982:59).

Ειδικότερα, οι Οθωμανοί μη έχοντας την δυνατότητα να δημιουργήσουν άρτια διοικητική οργάνωση στις υποτελείς χώρες της αυτοκρατορίας τους, προχώρησαν στη δυναστεία του Μωάμεθ Β΄ το προνόμιο της αυτοδιοίκησης για την συγκέντρωση κι απόδοση των φόρων. Με τη βαθμιαία μεταβολή του παραγωγικού χαρακτήρα⁶ σε αρκετές ελληνικές κοινότητες (Ζαχαροχώρια, Αμπελάκια, Μαδεμοχώρια) άρχισε η συσσώρευση οικονομικής δύναμης, η οποία χρησιμοποιήθηκε για την αντικατάσταση των Τούρκων Αξιωματούχων, που λειτουργούσαν ως φορολογικοί τοποτηρητές με αιρετά μέλη των ελληνικών κοινοτήτων (Δημογέροντες⁷) (Δααυτόπουλος, 1995:58 και Δαράκη, 1995:22).

Κάθε πόλη, κώμη ή χωρίο διοικούνταν από 1-5 δημογέροντες. Αυτοί ήταν οι φυσικοί προστάτες των κατοίκων και λάμβαναν μέριμνα για ζητήματα όχι μόνο διοικητικά αλλά και εκκλησιαστικά και οικονομικά όπως η ίδρυση ναών και σχολείων, η ύδρευση, η υγεία, απονομή δικαιοσύνης, απόδοση φόρων, κ. τ. λ. Επίσης, οι

δημογέροντες εξέλεγαν τους προεστούς κι από αυτούς εκλέγονταν οι κεντρικοί αντιπρόσωποι⁸ για την έδρα του Πασά της περιοχής αλλά και οι 'Βεκίληδες'⁹ που χρησίμευαν ως μεσάζοντες μεταξύ των υπόδουλων Ελλήνων και της Οθωμανικής κυβέρνησης (Δαουτόπουλος, 1995:58 και Δαράκη, 1995:22).

Η παραπάνω διοικητική διάρθρωση αποτέλεσε την 'Τοπική Αυτοδιοίκηση' των ραγιάδων, η οποία με επικεφαλής τον θεσμό των Δημογερόντων περιόρισε τις επεμβάσεις του κατακτητή στις υποθέσεις των Ελληνικών κοινοτήτων και συγχρόνως δημιούργησε την πολιτική ηγεσία του Ελληνισμού για την απελευθέρωση κι αυτοδιοργάνωση του έθνους. Άλλωστé οι Τούρκοι ενδιαφέρονταν περισσότερο για την εκμετάλλευση των ραγιάδων μέσω της είσπραξης των κεφαλικών φόρων και δεν ασχολούνταν με τη διοικητική τους οργάνωση, γεγονός που βοήθησε άμεσα την αυτοδιοίκηση των σκλαβωμένων Ελλήνων (στο ίδιο).

Γενικότερα, οι Έλληνες με την ουσιαστική αυτοδιοίκηση που είχαν κατακτήσει προνοούσαν όχι μόνο για την πληρωμή των φόρων στον ξένο κυρίαρχο αλλά και τα δικά τους συμφέροντα. Με τη συμβολή του κλήρου και των μοναστηριών ιδρύουν, νοσοκομεία, σχολεία, αστυνομία, ταχυδρομεία, ιατρεία, βοηθούν άπορους και ορφανά, δείχνοντας έτσι ικανά να αυτοδιοικηθούν μόλις θα ελευθερώνονταν από τον εφιάλτη της τουρκικής κατάκτησης. Τα έργα προνοιακού κυρίως χαρακτήρα χρηματοδοτούνταν από μερίδα της ελληνικής άρχουσας τάξης που ζουν στο εξωτερικό, ενώ συντεχνιακές μορφές φροντίδας που εμφανίζονται π.χ. τα Αμπελάκια, όπως προαναφέρθηκε, παρουσιάζουν αξιοσημείωτη οργάνωση και ποιότητα προστασίας (Στασινοπούλου, 1997:40 και Δαράκη, 1995:24).

Θα ήταν παράληψη αν δεν αναφερόταν το γεγονός ότι την οντότητα της ελληνικής κοινότητας τη στήριξαν οι άγραφοι ηθικοί κανόνες των κατοίκων, τα ήθη και τα έθιμα, οι παραδόσεις που είχαν τη δύναμη των νόμων. Τη μακραίωνη αυτή πολιτιστική παράδοση τη στεριώνανε περισσότερο τα δεινά, οι κοινοί πόθοι και οι οραματισμοί για την αποτίναξη του τουρκικού ζυγού, κ' την ποθητή λευτεριά (Δαράκη, 1995:24-25).

4. Το προσωρινό πολίτευμα της Ελλάδας το 1822

Η ελληνική επανάσταση στάθηκε μοιραία για το θεσμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Οι κοινότητες καταστράφηκαν από τις σφαγές και τις διώξεις των Τούρκων τόσο κοινωνικά όσο και οικονομικά. Αλλά και σε κανένα από τα πρώτα πολιτεύματα του επαναστατημένου έθνους δεν αναφέρεται ο θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, γιατί σκοπός της ελληνικής επανάστασης δεν ήταν η διατήρηση της τοπικής οικονομίας αλλά η πολιτική ένωση της ελεύθερης Ελλάδας κάτω από μία μόνο αρχή που να διατηρεί όλα τα τμήματα της επικράτειας κάτω από έναν κοινό δεσμό (Δαράκη, 1995:25 και Ζάννας κ. α. στο Τοπική Αυτοδιοίκηση- μία σύγχρονη ευρωπαϊκή έκφραση, 1982:59).

Η γενική συνέλευση των Ελλήνων στην Επίδαυρο ίδρυσε την κεντρική κυβέρνηση της Ελλάδας και θέσπισε το θεσμικό πλαίσιο για την Τοπική Αυτοδιοίκηση με τους νόμους της 12/30 Απριλίου 1822 'περί οργανισμού των Ελληνικών Επαρχιών¹⁰' και της 29 Νοεμβρίου 1822 'περί εκλογής των παραστατών¹¹'. Παράλληλα και με τη συνέλευση της Τροιζήνας την 1 Μαΐου 1827 οι μονάδες Τοπικής Αυτοδιοίκησης μειώθηκαν και ο θεσμός αλλοιώθηκε. Παρά το γεγονός ότι αναγνωρίστηκε ο θεσμός της δημογεροντίας και

συνεχίστηκε η εκλογή των δημογερόντων στα χωριά, ο πρώτος κυβερνήτης της χώρας Ιωάννης Καποδίστριας δεν τον υιοθέτησε με αποτέλεσμα την κατάργηση του κοινοτικού συστήματος (Δαουτόπουλος, 1995:60, Δαράκη, 1995:25, Τάτσος, 1988:15 και Ζάννας κ α. στο Τοπική Αυτοδιοίκηση- μία σύγχρονη ευρωπαϊκή έκφραση, 1982:59).

Πέρα όμως από τις οικονομικές και διοικητικές ανακατατάξεις που υπέστη το κράτος στις προσπάθειες αναδιοργάνωσης του μετά την απελευθέρωση, οι κοινωνικές καταστροφές που είχε υποστεί δεν ήταν μικρότερες αφού στοίχισαν περισσότερο σε ανθρώπινες ζωές, πόνο και δυστυχία. Πολλοί από τους πολεμιστές και τους οπλαρχηγούς, αφού έδωσαν την περιουσία τους για τον απελευθερωτικό αγώνα, βρέθηκαν κυριολεκτικά στη φτώχεια και ζούσαν με την επαιτεία (Σταθόπουλος, 1996:152).

Η κυβέρνηση στην προσπάθεια της ν' αντιμετωπίσει το πρόβλημα της φτώχειας των αγωνιστών και των οικογενειών τους, αποφάσισε να διενείμει εκτάσεις γης. Το μέτρο αυτό όμως είχε μικρή αποτελεσματικότητα αφού μόνο 28.000 εκτάρια γης παραχωρήθηκαν σε αγωνιστές, ενώ 300.000 εκτάρια εθνικών γαιών έγιναν αντικείμενο σφετερισμού από τους ισχυρούς της εποχής (στο ίδιο).

Σημαντικό ρόλο στη παροχή φροντίδας του πληθυσμού μετά τον πόλεμο διαδραμάτισαν η εκκλησία και η ιδιωτική εθελοντική πρωτοβουλία. Η περίθαλψη των παιδιών γίνεται μέσα σε ιδρύματα, τα οποία χτίζονται από δωρεές Ελλήνων της Διασποράς, Φιλελλήνων και της Εκκλησίας, η οποία παραχωρεί οικόπεδα για να αναγερθούν σχολεία και νοσοκομεία και παρακινεί τους Έλληνες του εξωτερικού να συνδράμουν σε έργα φιλανθρωπίας (Σταθόπουλος, 1996:155).

Το ενδιαφέρον του κράτους για την ανάπτυξη του προνοιακού του ρόλου αναπτύχθηκε λίγο περισσότερο κατά τη διάρκεια της κυβέρνησης του Ι. Καποδίστρια με αρχή την περίθαλψη και την εκπαίδευση των ορφανών του πολέμου.

5. Νέο ελληνικό κράτος-κυβέρνηση Καποδίστρια

Η εισαχθείσα, από τον Ιωάννη Καποδίστρια, Νομαρχιακή Διοίκηση έμελλε ν' αποτελέσει τη βάση της διοικητικής οργάνωσης του σύγχρονου ελληνικού κράτους, ενώ η διοικητική διαίρεση που ο ίδιος καθιέρωσε, εξακολουθεί ακόμη και σήμερα να χαρακτηρίζει τη διοικητική διαίρεση της Επικράτειας.

Το σύστημα του Καποδίστρια με βάση το Ι΄ Ψήφισμα της 13^{ης} Απριλίου 1828 διαιρούσε τη χώρα σε 13 τμήματα (νομοί), τους νομούς σε 62 επαρχίες στις οποίες ανήκαν οι πόλεις, οι κωμοπόλεις και τα χωριά. Όργανα διοίκησης της κοινότητας ήταν οι Δημογεροντία και της επαρχίας η επαρχιακή Δημογεροντία¹². Αυτοί εκλεγόταν από το λαό με ψήφο κατόπιν εκλογής από κατάλογο που συνέτασσε ο έκτατος επίτροπος (σημερινός νομάρχης). Με τη θέσπιση αυτής της διαδικασίας, ο κυβερνήτης επιδίωκε τη διοικητική ευταξία και την κατοχύρωση της δημοκρατικότητας του κοινοτικού θεσμού. Οραματιζόταν την κοινότητα ως όργανο τοπικής διοίκησης, σαν πραγματική Τοπική Αυτοδιοίκηση. Σαν όργανα κρατικής διοίκησης εννοούσε και ήθελε μόνο τους Νομάρχες και τους Έπαρχους. Τα τοπικά όργανα είχαν την επιστολία της υγείας, της αγορανομίας και τον τοπικών-καθημερινών υποθέσεων (Τάτσος, 1988:15 και Δαουτόπουλος, 1995:61).

Το σύστημα όμως αυτό ήταν ουσιαστικά η φιλοσοφία του Καποδίστρια για τη διοίκηση του κράτους καθώς με την θέσπιση του διατάγματος της 1/1/1830 ο κυβερνήτης κατήργησε το αιρετικό των δημογερόντων και προχώρησαν στον διορισμό αυτών από την κυβέρνηση, εξαφανίζοντας έτσι την Τοπική Αυτοδιοίκηση κι ενισχύοντας την κεντρική εξουσία. Με τον διορισμό των κυβερνητικών επιτρόπων που ασκούσαν την διοίκηση στο όνομα του μετέτρεψε τις αυτοδιοικούμενες κοινότητες σε παραρτήματα του διοικητικού μηχανισμού, ενισχύοντας την αρνητική κριτική που ασκήθηκε για το συγκεντρωτικό του σύστημα που ήταν επηρεασμένο από ευρωπαϊκές αντιλήψεις (Δαουτόπουλος, 1995:61, Τάτσος, 1988:15 και Ζάννας κ. α. στο Τοπική Αυτοδιοίκηση- μία σύγχρονη ευρωπαϊκή έκφραση, 1982:60).

Δεν ήταν δυνατό το νέο ελληνικό κράτος να μη στηριχθεί πάνω στον πατροπαράδοτο κοινωνικό θεσμό και το αποσυγκεντρωτικό διοικητικό σύστημα του Βυζαντίου της Τουρκοκρατούμενης Ελλάδας και ν' αναπτυχθεί πάνω σε ξένα, προς την Ελληνική ιδεολογία κι έθιμα, συστήματα, μετεμφυτεύοντας αυτούσια τις δογματικές αρχές της γαλλικής διοίκησης που ανταποκρινόταν σε εντελώς διαφορετικές ιστορικές και γεωπολιτικές συνθήκες (στο ίδιο).

Από την άλλη πλευρά, αυτήν την εποχή το κράτος, παρά τα περιορισμένα οικονομικά του μέσα, δημιούργησε το νομικό και θεσμικό πλαίσιο για τη λειτουργία σχολείων, νοσοκομείων, φυλακών, βρεφοκομείων κ.τ.λ. Ο κυβερνήτης ίδρυσε μάλιστα και διάφορα ιδρύματα παιδικής προστασίας παρακολουθώντας όμως ο ίδιος τη λειτουργία τους, ζητώντας να ενημερώνεται κάθε 15 μέρες για την επίδοση και τη διαγωγή των τροφίμων. Στον τομέα της δημόσιας υγείας, ανέλαβε την ευθύνη για την πρόληψη κι

αντιμετώπιση επιδημιών, ιδίως της πανώλης, της χολέρας και του τύφου. Όμως παρά τα όποια μέτρα που έλαβε το κράτος, το μέγεθος των κοινωνικών αναγκών ήταν δυσανάλογο των οικονομικών του δυνατοτήτων. Οι εργαζόμενοι προκειμένου να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα ασφάλισης άρχισαν να δημιουργούν και να οργανώνονται σε συντεχνίες (Σταθόπουλος, 1996:152-153).

6. Περίοδος αντιβασιλείας

Τη νομοθετική ρύθμιση του Καποδίστρια διαδέχτηκε ο νόμος του Όθωνα και των βαυαρών αυλικών του, της 29 Δεκεμβρίου 1833 'περί συστάσεων των Δήμων¹³'. Ο νόμος αυτός κατήργησε τις κοινοτικές κι επαρχιακές δημογεροντίες και καθιέρωσε τον θεσμό του Δήμου, διατηρώντας μάλιστα την ισχύ του μέχρι τη νομοθετική ρύθμιση του 1912, για 80 δηλαδή περίπου έτη (Δαουτόπουλος, 1995:61 και Τάτσος, 1988:16).

Σύμφωνα μ' αυτόν ο Δήμος καθίστανται ως η μόνη μονάδα Τοπικής Αυτοδιοίκησης και διακρίνονται σε τρεις τάξεις¹⁴ ανάλογα με το μέγεθος του πληθυσμού τους. Για να αναγνωριστούν οι Δήμοι έπρεπε να υπάρχουν τουλάχιστον 300 κάτοικοι, ενώ τα χωριά που είχαν λιγότερους κατοίκους έπρεπε να συγχωνευτούν. Μ' αυτόν τον τρόπο δημιουργήθηκαν 750 Δήμοι, οι οποίοι περιορίστηκαν σε 250 με τον νόμο της 16/22 Σεπτεμβρίου 1840. Έτσι διευκολύνθηκε μάλλον η άσκηση εξουσίας από την κεντρική Διοίκηση μέσω των οργάνων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Τάτσος, 1988:16 και Δαουτόπουλος, 1995:61).

Η διαβάθμιση των δήμων σε τάξεις δεν διαφοροποιούσε τους σκοπούς ή τις αρμοδιότητες τους, που σχετίζονταν κυρίως με την τοπική κι αγρονομική αστυνομία, τη σύσταση ή συντήρηση των

σχολείων, τη δημόσια αντίληψη, την κατασκευή αρδευτικών έργων, αλλά τη σύνθεση του συμβουλίου. Σ' αυτό, δικαίωμα εκλογής είχαν μόνο οι άρρενες δημότες¹⁵ άνω των 25 ετών. Τα μέλη του Δημ. Συμβουλίου και ισάριθμοι δημότες συγκροτούσαν το "δημαιρεσιακό συμβούλιο", το οποίο εξέλεξε υποψηφίους Δημάρχους, εκ των οποίων ένας διορίζονταν από το Βασιλιά για τους δήμους α' και β' τάξης και από τον Νομάρχη για τους δήμους γ' τάξης. Επίσης, οι αποφάσεις του Δημ. Συμβουλίου δεν ήταν έγκυρες αν δεν επικυρώνονταν από το Βασιλιά ή τον Νομάρχη (Δαουτόπουλος, 1995:62).

Οι σπουδαίες και ουσιαστικές αρμοδιότητες των Δήμων, όπως και το μεγάλο εύρος τους δεν πρέπει να δημιουργήσει την εντύπωση ότι είχαν κ' τη δυνατότητα ρύθμισης όλων αυτών των θεμάτων. Απεναντίας, ήταν το αποτέλεσμα της συγκεντρωτικής αντίληψης των Βαυαρών που θεωρούσε τους Δήμους ως επέκταση της Κεντρικής διοίκησης, τους σκοπούς της οποίας έπρεπε να εκπληρώσουν και μια μαρτυρία της πρόθεσης της βαυαρικής αντιβασιλείας να μεταγγίσει στην Ελλάδα τις γερμανικές ιδέες περί κράτους και κρατικής εξουσίας (Δαουτόπουλος, 1995:63 και Δαράκη, 1995:25).

Αποτέλεσμα όλων αυτών ήταν η αποδυνάμωση των ελληνικών κοινοτήτων και η οικονομική και κοινωνική απογύμνωση του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Οι αιρετοί άρχοντες κατάντησαν προϊστάμενοι μιας δημοτικής υπηρεσίας για την καθαριότητα των δρόμων και την έκδοση πιστοποιητικών κι όχι υπεύθυνοι για την αντιμετώπιση των τοπικών κοινωνικών αναγκών που συνεχώς πλήθαιναν, όπως αρχικά είχε οριστεί (Δαράκη, 1995:25-26).

Για την κάλυψη αυτών των αναγκών, εκπρόσωποι της ηγετίδας τάξης, επηρεασμένοι από τα ανάκτορα, δημιούργησαν διάφορες επιτροπές και φιλανθρωπικά σωματεία με έκδηλο σκοπό την αλληλεγγύη προς τους φτωχούς, τους πάσχοντες και τους επαίτες. Μέσα από τους Δήμους ιδρύονται Δημοτικά Βρεφοκομεία που λειτουργούν μέχρι και σήμερα ως δημοτικές υπηρεσίες και νοσοκομεία, όπως το “Ελπίς” στην Αθήνα. Το 1936 αρχίζει η οργανωμένη προσπάθεια του κράτους για την συνταξιοδότηση και την κοινωνική ασφάλιση των εργαζομένων. (Σταθόπουλος, 1996:153-157). Το κύριο βάρος όμως της πρόνοιας έχει η Εκκλησία κι όπως προαναφέρθηκε η Ιδιωτική Φιλανθρωπική Πρωτοβουλία. Το κράτος έδρασε σπασμωδικά για ν’ αντιμετωπίσει επείγοντα προβλήματα στέγασης προσφύγων, σεισμοπαθών, αναπήρων. Η έκταση όμως των αναγκών ήταν τόσο μεγάλη ώστε ήταν επιτακτική η ανάγκη ν’ αναλάβει η πολιτεία ενεργητικότερο ρόλο (Σταθόπουλος, 1996:157).

7. Περίοδος ελληνικών συνταγμάτων- μεταρρυθμίσεις Τρικούπη

Το σύνταγμα του 1844 δεν περιείχε καμία διαταγή για την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Παρέμεινε το σύστημα που είχε εισάγει η Αντιβασιλεία με το νόμο του 1833, που παραχωρούσε στην κυβέρνηση και στο Βασιλιά εκτεταμένο δικαίωμα, καθώς και την αρμοδιότητα ονομασίας των Δημάρχων (Κλειώσης, 1977:29).

Το 1862, μετά την εκθρόνιση του Όθωνα, έγινε μια προσπάθεια νομοθετικής ρύθμισης των θεμάτων της αυτοδιοίκησης κι αποκέντρωσης, με σχετικό σχέδιο νόμου που αποτελούσε παράφραση του άρθρου 108 του Βελγικού Συντάγματος. Δυστυχώς

όμως και το σύνταγμα του 1864 δεν ασχολήθηκε με την ουσία της αυτοδιοίκησης, ρυθμίζοντας τα όρια και τις αρμοδιότητές της, αλλά μόνο με τον τρόπο εκλογής¹⁶ των οργάνων της, ακολουθώντας έτσι τις αρχές της Γαλλικής συγκεντρωτικής νομοθεσίας¹⁷ του 1833 και 1836. (Ζάννας κ.α. στο Τοπική Αυτοδιοίκηση-μια σύγχρονη ευρωπαϊκή έκφραση, 1982:60). Ανεξάρτητα όμως από αυτά, το Σύνταγμα του 1864 ήταν το πρώτο Σύνταγμα του νεότερου Ελληνικού κράτους, το οποίο έστω και στο πρόσωπο του Δήμου αναγνώριζε το θεσμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (στο ίδιο).

Το 1875, ο Χαρίλαος Τρικούπης κατέθεσε στη Βουλή σχέδιο νόμου “περί κοινοτήτων”. Κατά το σχέδιο αυτό επιτρεπόταν η εντός των πλαισίων του Δήμου λειτουργία της Κοινότητας, υπό ιδιόμορφο νομικό καθεστώς. Τα αποτελούντα του Δήμου χωριά μπορούσαν υπό ορισμένες προϋποθέσεις ν’ αποτελούν κοινότητες διοικούμενες από αιρετά όργανα προερχόμενες από αυτές. Το ίδιο καθοριζόταν και με το νόμο ΑΡΠ του 1877, κατά τον οποίο κοινότητες που δεν μπορούσαν ν’ απαρτίσουν μόνες Δήμο αποτελούσαν ίδιο νομικό πρόσωπο με το Δήμο, με όργανα διοίκησης 5 μελές κοινοτικό συμβούλιο εκλεγμένο με μυστική ψηφοφορία από τους κατοίκους της κοινότητας (στο ίδιο).

Όμως, το 1884 ενώ ο Νομοθέτης εισήγαγε ως σύστημα οργάνωσης τη μονάδα Δήμος και αναγνώρισε την ύπαρξη των κοινοτήτων υπό την περίεργη ιδιομορφία των “οργανωμένων” κι “ανοργανωτών” έγινε τελικά παραδεκτό ότι η λύση της νομοθεσίας “περί Δήμων” υπήρξε τεχνητή και δεν μπόρεσε ούτε να ρυθμίσει την τότε πραγματική κατάσταση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ούτε ν’ αντισταθεί στη φορά των πραγμάτων (Τάχος, 1993:192).

Αργότερα, η Βουλή το 1899 για άλλη μια φορά αναγνώρισε την σημασία της κοινότητας ενώ μια δεκαετία από πριν είχε ψηφίσει το νόμο ΑΦΝ΄ της 27 Μαΐου 1887 “περί νομαρχιακών συμβουλίων, των αρμοδιοτήτων και των δικαιωμάτων τους”, αλλά λόγω της παρέμβασης της αυλής εμποδίστηκε η έκδοση βασιλικού διατάγματος, με αποτέλεσμα να καταργηθεί 3 χρόνια αργότερα από την Κυβέρνηση Δηλιγιάννη (Δαουτζής, 1986:31).

Όσον αφορά τώρα την κοινωνική διάρθρωση και δραστηριότητα του κράτους για αυτό το διάστημα, παρέμεινε σταθερή, αναπτύσσοντας ενεργητικό ρόλο την επόμενη περίοδο με την ίδρυση του Π. Ι. Κ. Π. Α. το 1914, με σκοπό την κάλυψη των κοινωνικών αναγκών και την προστασία της παιδικής ηλικίας. Από το 1864 ως το 1922, το κύριο βάρος είχε η Εκκλησία και η Ιδιωτική Φιλανθρωπική Πρωτοβουλία (Σταθόπουλος, 1996:157).

8. Νόμος ΔΝΖ΄ του 1912

Σταθμός στην εξέλιξη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα αποτελεί ο Νόμος ΔΝΖ΄ του 1912. Ο νόμος αυτός αποτέλεσε μια προσπάθεια για την επάνοδο του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στις ρίζες του, με την διατήρηση των Δήμων και την επαναφορά της κοινότητας, μετά την εκτροπή που προήλθε από τις συγκεντρωτικές ρυθμίσεις των Βαυαρών. Πιο συγκεκριμένα, Δήμους αποτελούσαν οι πρωτεύουσες των νομών και οι πόλεις με πληθυσμό άνω των 10 χιλιάδων κατοίκων, ενώ για τις κοινότητες το ελάχιστο όριο ήταν 300 κάτοικοι. Κατά την εφαρμογή του νόμου δημιουργήθηκαν περίπου 6.000 Δήμοι και Κοινότητες, αριθμός τεράστιος για τα δεδομένα της εποχής, με συνέπεια, εκτός των άλλων, την οικονομική δυσπραγία των

μικρότερων κοινοτήτων (Τάτσος, 1988:16 και Δαουτόπουλος, 1995:65).

Κανείς δεν παραγνωρίζει ότι ο νόμος αυτός με τον νόμο του 1833 “περί συστάσεως Δήμων” αποτελούν τους δύο θεμελιώδους νόμους της Ελληνικής Αυτοδιοίκησης, συνθέτοντας τη μορφή και το περιεχόμενο της μέχρι και σήμερα αλλά και ότι ο νόμος αυτός κατάργησε το φεουδαρχικό δημοτικό σύστημα των Βαυαρών που ίσχυε στην Ελλάδα. Πρέπει όμως να επισημανθεί ότι δε θίχτηκε καθόλου ο συγκεντρωτισμός του διοικητικού συστήματος, ότι δηλαδή ενώ με το Δήμο καθιερώνεται η Κοινότητα ως ελεύθερος, αυτοτελής οργανισμός κατοίκων, αλλά παραμένει απλώς διοικητική διαίρεση. Όσο για τον έλεγχο της εποπτείας της κεντρικής διοίκησης στα όργανα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αυτή περιορίζεται μόνο σε ό,τι αφορά τον έλεγχο της νομιμότητας των αποφάσεων των κοινοτικών και Δημοτικών Συμβουλίων (Δαουτζής, 1986:32).

9. Περίοδος Συντάγματος 1927

“ Το Σύνταγμα του 1927 είναι το πρώτο, μέχρι τώρα, που αναφέρεται ουσιαστικά σε θέματα Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Σύμφωνα με το άρθρο 107, το κράτος διαιρείται σε περιφέρειες, μέσα στις οποίες οι πολίτες θα μπορούσαν να διαχειρίζονται απευθείας τις τοπικές υποθέσεις που θα προσδιόριζε ο νόμος. Οι οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης έπρεπε να είναι τουλάχιστον δύο βαθμούς, όπου την πρώτη βαθμίδα θ’ αποτελούσαν οι κοινότητες. Με την έκδοση σχετικού νόμου το κράτος θα μπορούσε ν’ ασκεί μόνο ανώτατη εποπτεία στους ΟΤΑ χωρίς να εμποδίζει την πρωτοβουλία

και την ελεύθερη δράση τους, ενώ παράλληλα θα μπορούσε να τους ενισχύει οικονομικά” (Τάτσος, 1988:16-17).

Το βασικό ελάττωμα των διατάξεων του Συντάγματος του 1927 για την Τοπικής Αυτοδιοίκηση είναι η αοριστία τους ως προς τις αρμοδιότητές της, δηλαδή ως προς τον όρο “Τοπικές υποθέσεις”. Ο ρόλος αυτός ανατέθηκε στον νομοθέτη, αλλά ο νομοθέτης στην ουσία ήταν το εκάστοτε στην εξουσία πολιτικό κόμμα που ρύθμιζε τις αρμοδιότητες ανάλογα με το στενό κομματικό του συμφέρον (Ζάννας κ.α. στο Τοπική Αυτοδιοίκηση- μια σύγχρονη ευρωπαϊκή έκφραση, 1982:61). Το σπουδαιότερο όμως απ’ όλα είναι ότι δεν εκδόθηκαν ποτέ οι αναγκαίοι νόμοι που προέβλεπε το άρθρο 107 με σκοπό την υλοποίηση όσων προέβλεπε το Σύνταγμα του 1927. Αντίθετα, παρέμειναν οι νόμοι που αναιρούσαν ό,τι είχε προβλέψει το Σύνταγμα, όπως ο ΔΝΖ’ του 1912 (Τάτσος, 1988:17 και Δαουτζής, 1986:34).

Εκτός όμως από τις προσπάθειες διοικητικής οργάνωσης του κράτους και την ανάδειξη του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης θα πρέπει να τονιστεί και το γεγονός ότι όλη αυτή τη δραστηριοποίηση δια μέσο των μέχρι τώρα Συνταγμάτων αλλά κι αυτών που θ’ ακολουθήσουν την επηρέασε και το γεγονός ότι η χώρα σημαδεύτηκε από μία μεγάλη και συνεχή τραγωδία, την κατάρρευση του Μικρασιατικού μετώπου και το ξερίζωμα του Ιωνικού Ελληνισμού αρχικά και αργότερα το Β’ Παγκόσμιο πόλεμο, τον εμφύλιο και την πτώση της επτάχρονης στρατιωτικής χούντας.

Σ’ όλο αυτό το διάστημα ο πόλεμος είναι το κυρίαρχο στοιχείο στη ζωή του έθνους. Λόγω του περιορισμένου καθορισμού των αρμοδιοτήτων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης η πολιτεία είναι αυτή που μεριμνά για την οργάνωση της κρατικής παρέμβασης στον κοινωνικό πλέον τομέα. Οι απώλειες σε ανθρώπινο δυναμικό είναι

ανυπολόγιστες και η περίθαλψη και η στέγαση εκατομμυρίων ατόμων πρέπει να γίνει το κύριο μέλημα της πολιτείας. Το κράτος δρα όμως πάλι σπασμωδικά για την αντιμετώπιση των μαζικών καταστροφών. Ο κύριος φορέας διαμόρφωσης κι εφαρμογής μέτρων κοινωνικής πολιτικής ήταν το Υπουργείο Υγιεινής, Πρόνοιας κι Αντίληψης (Ν.Δ. 13-12-1992), το οποίο είχε ευρύτερες αρμοδιότητες από το Υπουργείο Περίθαλψης(1918). Το Π.Ι.Κ.Π.Α. αποτελεί μια από τις μεγάλες οργανώσεις του κράτους που ασχολείται με την αποκατάσταση των προσφυγών, την παροχή υλικών και ιατρικής βοήθειας (Σταθόπουλος, 1996:157-158).

Εκτός όμως τις κρατικής μέριμνας στο έργο της αποκατάστασης των προσφυγών, σημαντικό ρόλο διαδραμάτισαν οι φιλανθρωπικές οργανώσεις εντός κι εκτός Ελλάδας όπως για παράδειγμα η Χ. Α. Ν., ο Ερυθρός Σταυρός και η Εκκλησία (Στο ίδιο).

10. Νέος αστικός και κοινοτικός κώδικας του 1954

Μετά το Σύνταγμα του 1927 μέχρι το 1954 δεν υπήρξε ουσιαστικά άλλο Σύνταγμα εκτός απ' την κωδικοποίηση του ίδιου το 1936. Σύμφωνα μ' αυτήν ορίζονταν με περισσότερη σαφήνεια τα όργανα διοίκησης των Δήμων και Κοινοτήτων(όπως στο νόμο ΔΝΖ' του 1912). Έτσι φθάνουμε στο 1954, όπου θεσπίζεται ο Νέος Αστικός και Κοινοτικός Κώδικας και καθιερώνεται πλέον σαν κύρια αρμοδιότητα των Δήμων και Κοινοτήτων, η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων. Δεν υπήρξαν ουσιαστικές μεταρρυθμίσεις στους νόμους περί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, θέσπιζε όμως μια αλλαγή στο εκλογικό σύστημα που ουσιαστικά ήθελε να διορθώσει το μειονέκτημα του προηγούμενου νόμου, δηλαδή το έμμεσον της

εκλογής του Δημάρχου, ή του προέδρου της Κοινότητας. Τώρα ο Δήμαρχος εκλέγεται άμεσα με ιδιότυπο τρόπο. Το ψηφοδέλτιο που πλειοψηφούσε με προτίμηση άνω του 40 % ανεδείκνυε τον Δήμαρχο και τα Ύ των συμβούλων (Δαουτόπουλος, 1995:67).

“Όσον αφορά το μέγεθος των πρωτοβαθμιαίων Οργανισμών Τ.Α. το Ν.Δ. 2888 του 1954 ορίζει ότι Δήμοι είναι οι πρωτεύουσες των νομών και οι πόλεις των 10.000 κατοίκων. Αυτοτελείς συνοικισμοί με πληθυσμό 500 τουλάχιστον κατοίκων, που έχουν σχολείο πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και οικονομικούς πόρους μπορούν να αποτελέσουν κοινότητα αν το ζητήσουν τα Ύ των εκλογέων κατοίκων τους”(Στο ίδιο).

“ Το ίδιο Ν.Δ. προέβλεπε εθελούσια και αναγκαστική συνένωση κοινοτήτων αλλά η δυνατότητα αυτή δεν αξιοποιήθηκε από την εκτελεστική εξουσία. Η αύξηση πάντως του ελάχιστου αριθμού κατοίκων για την αναγνώριση ενός οικισμού ως κοινότητας(από 300 το 1912 σε 500 το 1954) δείχνει την αναγνώριση της ανάγκης για μεγαλύτερες μονάδες πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης”(στο ίδιο).

Με το Νόμο 3200/1955 μεταβιβάστηκαν Υπουργικές αρμοδιότητες στους Νομάρχες, με την κατάργηση των Γενικών Διοικήσεων και την εισαγωγή του θεσμού του Νομαρχιακού Συμβουλίου στο οποίο εκτός από διοικητικούς υπαλλήλους και δικαστικούς λειτουργούς συμμετέχουν και αιρετά μέλη. Ο θεσμός αυτός που απέβλεπε στη διοικητική αποκέντρωση καθιερώθηκε αντί ενός Β΄ βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Μια ακόμα λοιπόν χρονική μετάθεση του αιτήματος για Β΄ βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δαουτόπουλος, 1995:68).

11. Περίοδος Συντάγματος 1975

Το Σύνταγμα του 1975 θεωρείται το πιο πλήρες Σύνταγμα του Ελληνικού κράτους μέχρι τώρα, αφού οι διατάξεις του, μέχρι τις μέρες μας, δίνουν το περιεχόμενο και τη μορφή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

“Σύμφωνα με το άρθρο 102 του Συντάγματος, η Τοπική Αυτοδιοίκηση διαρθρώνεται σε βαθμίδες, όπου την πρώτη βαθμίδα αποτελούν οι δήμοι και οι κοινότητες, ενώ οι υπόλοιπες βαθμίδες αφήνονται να ορισθούν με νόμο. Με το άρθρο αυτό γίνεται πολύ πιο σαφής η διάρθρωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε βαθμίδες από ό,τι με την αντίστοιχη διάταξη του Συντάγματος του 1927, ενώ παράλληλα αφήνεται στον κοινό νομοθέτη να διαρθρώσει κατά τέτοιο τρόπο το σύστημα, έτσι ώστε να προσαρμόζεται καλύτερα στις ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας. Το Σύνταγμα του 1975 ορίζει, επίσης ότι η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους Ο.Τ.Α. και ότι οι Ο.Τ.Α. απολαμβάνουν διοικητική αυτοτέλεια. Το κράτος ασκεί εποπτεία στους Ο.Τ.Α. χωρίς να εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους, ενώ παράλληλα φροντίζει για την εξασφάλιση των πόρων που απαιτούνται για την εκπλήρωση της αποστολής τους” (Τάτσος, 1988:17).

Αναμφισβήτητα βλέπουμε ότι οι συνταγματικές αυτές διατάξεις παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη πληρότητα, απ’ όλες τις σχετικές διατάξεις των προηγούμενων Συνταγμάτων σχετικά με το τι είναι και πως λειτουργεί η Τοπική Αυτοδιοίκηση ακόμα και σήμερα. Αυτό όμως που δεν πρέπει να παραβλεφτεί για την περίοδο ανάμεσα στα δύο σημαντικά Συντάγματα αυτής της εκατονταετίας (1927 και 1975) είναι το γεγονός ότι παρ’ ό,τι η χώρα αγωνίζεται ν’ ανασυνταχθεί διοικητικά ταυτόχρονα υπάρχουν κι άλλοι τομείς που ζητούν επιτακτικά οργάνωση και σχεδιασμό. Ο Β’ Παγκόσμιος

πόλεμος και η ολοσχερής καταστροφή που ακολούθησε τη λαίλαπα του πολέμου και τον σπαραγμό του εμφυλίου (1944-'49) δημιούργησαν τεράστια κοινωνικά προβλήματα. Το Υπουργείο Πρόνοιας όχι μόνο δεν μπορούσε ν' ανταποκριθεί στις μαζικές ανάγκες του πληθυσμού αλλά ούτε τα ιδρύματα του δεν κατάφερε να λειτουργήσει ικανοποιητικά. Μερικά μάλιστα τα έκλεισε οριστικά (Σταθόπουλος, 1996:162).

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση αδυνατεί να συνδράμει στο έργο του κράτους, καθώς τα οικονομικά της εξαρτιόνται από την πολιτεία. Ωστόσο, μεγάλοι διεθνείς οργανισμοί (π. χ. Ερυθρός Σταυρός) όπως και ομογενείς απ' όλο τον κόσμο έσωσαν τον Ελληνισμό από την πείνα και την εξαθλίωση. Οι ομογενείς μάλιστα της Αμερικής στις 29-10-1940 ίδρυσαν την Ελληνική Πολεμική Περίθαλψη κι άρχισαν εράνους σ' ολόκληρο τον νέο κόσμο (Σταθόπουλος, 1996:162).

Η Εκκλησία της Ελλάδος ανέλαβε επίσης φιλανθρωπική δράση για την ανακούφιση πασχόντων. Ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και Αντιβασιλείας, το 1941, Δαμασκηνός ίδρυσε τον Εθνικό Οργανισμό Χριστιανικής Αλληλεγγύης για τη διανομή τροφίμων και συσσιτίων στα βρέφη και τους σταθμούς προστασίας παιδιού και μητρότητας (Σταθόπουλος, 1996:163).

Με τη λήξη του πολέμου και πριν ακόμη τελειώσει ο εμφύλιος άρχισε η ανασυγκρότηση της χώρας. Το σχέδιο ανασυγκροτήσεως εκπονήθηκε από τον Ο.Η.Ε. και χρηματοδοτήθηκε κυρίως από το σχέδιο Marshal της Αμερικανικής κυβέρνησης με το ποσόν των 2 δις δολαρίων από το 1948-1952. Με τα χρήματα αυτά έγιναν έργα υποδομής στη γεωργία, στη βιομηχανία, στον τομέα υπηρεσιών κ. α. Ιδιαίτερα στον τομέα της πρόνοιας αναδιοργανώθηκε το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας και ιδρύθηκαν Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας (στο ίδιο).

Όμως η διοικητική διάρθρωση των κέντρων βασίστηκε σε ξένα πρότυπα λειτουργίας κοινωνικών οργανώσεων και οι σύμβουλοι του Υπουργείου αγνόησαν την Ελληνική νοοτροπία, με συνέπεια τα μέτρα τους να μην αποδώσουν τα αναμενόμενα αποτελέσματα (Σταθόπουλος, 1996:164).

Είναι αξιοσημείωτο ότι στο σχέδιο ανασυγκρότησης εντάχθηκαν και οι προνοιακές δραστηριότητες. Τα προνοιακά προγράμματα αποσκοπούν στην παραγωγική απασχόληση όλων όσων κρίνονται ικανοί για εργασία, ώστε να κινητοποιηθεί ο πληθυσμός με προγράμματα αυτοβοήθειας. Όμως, η ανάγκη για κατάλληλο εκπαιδευμένο προσωπικό ήταν έκδηλη, με σκοπό την υλοποίηση των προγραμμάτων. Η συνειδητοποίηση αυτής της ανάγκης από τους Αμερικανούς συμβούλους συνέλαβε στην ίδρυση το 1945 Σχολής Κοινωνικής Πρόνοιας από το Αμερικανικό Κολέγιο ενώ η Χ.Ε.Ν. Ελλάδος ίδρυσε το 1948 τη δεύτερη Σχολή Κοινωνικής Εργασίας του Ι. Α. Κ. Ε. (στο ίδιο).

Επίσης, μετά την λήξη του πολέμου ιδρύθηκαν πολλά ιδρύματα ανοιχτής και κλειστής περίθαλψης κι άλλες προνοιακές υπηρεσίες, όπως ο Ε. Ο. Π., το Κέντρο Βρεφών “Μητέρα”, το ίδρυμα “Θεοτόκος” κ.λ.π. Επιπλέον, διεθνείς εθελοντικές οργανώσεις και εκκλησιαστικοί φορείς χρηματοδότησαν προγράμματα κοινοτικής ανάπτυξης στην ορεινή και νησιώτικη Ελλάδα αλλά και σε φτωχογειτονίες της Αθήνας. Τα προγράμματα αυτά, πέρα από την ανακούφιση και την παροχή βοήθειας στον πληθυσμό, εκπλήρωσαν και μια άλλη πολύ σημαντική αποστολή. Λειτουργήσαν ως πρότυπες Κοινωνικές Υπηρεσίες, στις οποίες εκπαιδεύτηκαν οι πρώτοι σπουδαστές κοινωνικοί λειτουργοί και στη συνέχεια εργάστηκαν ως επαγγελματικά στελέχη (Σταθόπουλος, 1996:168).

Β) ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΧΡΙ ΤΩΡΑ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (1980)

Παρά το γεγονός ότι το Σύνταγμα του 1975 θεωρείται το πληρέστερο μέχρι σήμερα, δυστυχώς δεν προσδιορίζει ακριβώς, δεν περιχαρακώνει και δεν περιφρουρεί τις αρμοδιότητες των Ο. Τ. Α. Παραμένουν μεγάλα περιθώρια στον νομοθέτη να συμπίεσει τις αρμοδιότητες αυτές και μαζί με την κεντρική διοίκηση να κάνει κατάχρηση αυτών των περιθωρίων. Η νομοθετική προσπάθεια του 1980 (Νόμος 1065) παρά τις κάποιες πρωτοβουλίες και τις καλές προθέσεις δεν μπόρεσε να ξεπεράσει τον πειρασμό της κεντρικής διοίκησης, να κρατήσει για τον “εαυτό” της τις αποφασιστικές αρμοδιότητες για σοβαρά τοπικά προβλήματα και υποθέσεις (Ζάννας κ. α. στο Τοπική Αυτοδιοίκηση- μια σύγχρονη ευρωπαϊκή έκφραση, 1982:63).

Επίσης, το Σύνταγμα στην παρ. 6 του άρθρου 102 αναφέρει ότι το κράτος μεριμνά για την εξασφάλιση των αναγκαίων πόρων για την εκπλήρωση της αποστολής των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης¹⁸... Η επιταγή αυτή του Συντάγματος είναι γενική και αόριστη. Αφήνει το κράτος να ορίσει και το περιεχόμενο και το είδος των πόρων για την εκπλήρωση της αποστολής των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (στο ίδιο, σελ.65).

“ Είναι όμως επιτακτικά απαραίτητο ν’ αλλάξει ριζικά ο τρόπος μεταχείρισης των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης στον οικονομικό τομέα και η νοοτροπία του φτωχού συγγενούς. Γιατί μόνο η οικονομική ευρωστία θα τους δώσει την δυνατότητα να είναι ανεξάρτητοι, να λειτουργούν εύρυθμα προσφέροντας τις υπηρεσίες τους στους δημότες, βελτιώνοντας τις συνθήκες ζωής της

περιοχής ασκώντας την απαραίτητη κοινωνική πολιτική και να συντελέσουν έτσι στην ανακούφιση των οικονομικά ασθενέστερων δημοτών, στο ανέβασμα της πολιτικής στάθμης του πληθυσμού, ιδίως στις μικρές και απομακρυσμένες κοινότητες και με την δημιουργική ενεργοποίηση των κατοίκων να συγκρατήσουν το ρεύμα της αστυφιλίας και της μετανάστευσης που ερήμωσαν την ελληνική ύπαιθρο'' (στο ίδιο).

Αξίζει επίσης ν' αναφερθεί ότι την διεύρυνση των αρμοδιοτήτων των Ο.Τ.Α. και την οικονομική αυτοδυναμία πρέπει να συνοδεύει και η πολιτική αυτοτέλεια, δηλαδή η απαλλαγή από τον ασφυκτικό κλοιό του κόμματος. "Τα κόμματα στην Ελλάδα δυναστεύουν την Τοπική Αυτοδιοίκηση και όταν βρίσκονται στην εξουσία με την εχθρική στάση και τις πιέσεις και εκβιασμούς απέναντι στα όργανα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, που δεν ανήκουν στο κομματικό τους στρατόπεδο και σαν αντιπολίτευση με την προσπάθεια χρησιμοποίησης των φιλικών τους οργάνων μέσα στην τοπική αυτοδιοίκηση σαν μοχλού πίεσης προς την κυβέρνηση, σαν όργανα προπαγάνδας και σαν σκαλοπάτι για την αναρρίχηση στην εξουσία'' (στο ίδιο, σελ. 68).

Από την άλλη πλευρά, η μέχρι τώρα διοικητική πορεία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης οδήγησε στη διαμόρφωση μιας κατακερματισμένης δομής, με 6.500 περίπου Δήμους και Κοινότητες, με 11.000 οικισμούς και με περισσότερες από 2.000 Κοινότητες με λιγότερους από 200 κατοίκους και τους πιο πολλούς πλασματικούς. Το φαινόμενο βέβαια της πολυδιάσπασης θεμελιώθηκε ακόμη από τη μεταρρύθμιση του 1912, έργο της Κυβέρνησης του Ε. Βενιζέλου. Καθώς λοιπόν, η πολυδιάσπαση συντελεί στην αδυναμία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ν' αντεπεξέλθει στις διοικητικές λειτουργίες της, πολύ Δε

περιοχής ασκώντας την απαραίτητη κοινωνική πολιτική και να συντελέσουν έτσι στην ανακούφιση των οικονομικά ασθενέστερων δημοτών, στο ανέβασμα της πολιτικής στάθμης του πληθυσμού, ιδίως στις μικρές και απομακρυσμένες κοινότητες και με την δημιουργική ενεργοποίηση των κατοίκων να συγκρατήσουν το ρεύμα της αστυφιλίας και της μετανάστευσης που ερήμωσαν την ελληνική ύπαιθρο'' (στο ίδιο).

Αξίζει επίσης ν' αναφερθεί ότι την διεύρυνση των αρμοδιοτήτων των Ο.Τ.Α. και την οικονομική αυτοδυναμία πρέπει να συνοδεύει και η πολιτική αυτοτέλεια, δηλαδή η απαλλαγή από τον ασφυκτικό κλοιό του κόμματος. "Τα κόμματα στην Ελλάδα δυναστεύουν την Τοπική Αυτοδιοίκηση και όταν βρίσκονται στην εξουσία με την εχθρική στάση και τις πιέσεις και εκβιασμούς απέναντι στα όργανα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, που δεν ανήκουν στο κομματικό τους στρατόπεδο και σαν αντιπολίτευση με την προσπάθεια χρησιμοποίησης των φιλικών τους οργάνων μέσα στην τοπική αυτοδιοίκηση σαν μοχλού πίεσης προς την κυβέρνηση, σαν όργανα προπαγάνδας και σαν σκαλοπάτι για την αναρρίχηση στην εξουσία'' (στο ίδιο, σελ. 68).

Από την άλλη πλευρά, η μέχρι τώρα διοικητική πορεία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης οδήγησε στη διαμόρφωση μιας κατακερματισμένης δομής, με 6.500 περίπου Δήμους και Κοινότητες, με 11.000 οικισμούς και με περισσότερες από 2.000 Κοινότητες με λιγότερους από 200 κατοίκους και τους πιο πολλούς πλασματικούς. Το φαινόμενο βέβαια της πολυδιάσπασης θεμελιώθηκε ακόμη από τη μεταρρύθμιση του 1912, έργο της Κυβέρνησης του Ε. Βενιζέλου. Καθώς λοιπόν, η πολυδιάσπαση συντελεί στην αδυναμία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ν' αντεπεξέλθει στις διοικητικές λειτουργίες της, πολύ Δε

περισσότερο να εκπληρώσει την ορισμένη από τα συντάγματα αποστολή της, δηλαδή τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων κρίνεται ως επιτακτική ανάγκη, για την καταξίωση και τη μετεξέλιξη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε ένα δυναμικό παράγοντα προόδου, η άμεση αντιμετώπιση του ζητήματος της πολυδιάσπασης σε συνδυασμό βέβαια με μια πολιτική σταδιακής αποκέντρωσης που θα οδηγήσει στη διάχυση της οικονομικής δύναμης και στο ουσιαστικό “πέραςμα της εξουσίας στο λαό” (Δαουτζής, 1986:176 και Πανταζής στο σχόλιο για το νόμο 1622/ 86 από τη Νομαρχία Αχαΐας)

ΙΙΙ. ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΣΥΝΕΝΩΣΕΩΝ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

(Δεκαετία '80)-(Έναρξη Καπ/στρια)

Α) ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΣΥΝΕΝΩΣΕΩΝ : ΜΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΥΔΙΑΣΠΑΣΗΣ

Η προσπάθεια για την αντιμετώπιση του προβλήματος της πολύ-διάσπασης άρχισε από το 1980 με τη σημαντική αύξηση του πληθυσμιακού ορίου για την αναγνώριση ενός αυτοτελούς συνοικισμού σε κοινότητα. Η αφετηρία αυτής της πολιτικής ήταν απολύτως αρνητική. Επιχειρούσε να σταματήσει, την περαιτέρω διάσπαση, η οποία άλλωστε δεν ήταν ποτέ θεαματική σε σχέση με το συνολικό αριθμό των Ο. Τ. Α. (εισηγητική έκθεση, 1997:21).

Αυτή η πολιτική άλλαξε το 1984, στο πλαίσιο της αναβάθμισης του ρόλου της αυτοδιοίκησης, της μεταρρυθμιστικής προσπάθειας και της ενίσχυσης του αναπτυξιακού ρόλου του θεσμού. Πρώτο σημαντικό βήμα ήταν η διαμόρφωση ευνοϊκού διαδικαστικού πλαισίου έτσι ώστε οι πρωτοβουλίες για την συνένωση των Ο. Τ. Α. να προέρχονται διαζευκτικά είτε από τους αιρετούς είτε από τους ίδιους τους εκλογείς κατοίκους. Το νεωτεριστικό στοιχείο αυτής της πολιτικής ήταν η παροχή οικονομικών κινήτρων ως δέλεαρ περισσότερο, παρά ως ένεση αναπτυξιακής πολιτικής προς τους νέους Ο. Τ. Α. που προέκυπταν από συνένωση. Παράλληλα Δε ως προς τους νέους Ο. Τ. Α. το πληθυσμιακό όριο για την αναγνώριση σε δήμους ορίστηκε στους 2.500 κατοίκους (στο ίδιο, σελ.23).

Από την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του Ν. 1416/84 προέκυψαν ως το 1987 17 νέοι δήμοι. Από την σχετική ερευνητική

μελέτη προέκυψε ότι οι 17 νέοι δήμοι μπορούσαν να καταταγούν σε δύο κατηγορίες με κριτήριο την αναπτυξιακή ισορροπία μεταξύ των συνεννούμενων κοινοτήτων. Στη κατηγορία των 'ισόρροπων συνενώσεων' κατατάσσονται εκείνες που έγιναν μεταξύ κοινοτήτων που είχαν παρόμοιο βαθμό ανάπτυξης. Στην περίπτωση αυτή γίνεται λόγος για "ουσιαστική συνένωση ισοδύναμων Ο.Τ.Α.". Στην κατηγορία των 'μη ισόρροπων συνενώσεων' κατατάσσονται εκείνες που παρουσιάζουν έντονες αναπτυξιακές διαφορές. Συνήθως σε αυτή την κατηγορία παρουσιάζεται ένας δυναμικός Ο.Τ.Α. και οι υπόλοιποι συνδέονται 'δορυφορικά' μαζί του. Εδώ η συνένωση είναι τυπική και προκύπτει στο διοικητικό επίπεδο ενώ έχει ειδη προηγηθεί η συνένωση στο ουσιαστικό επίπεδο, οικονομικό και κοινωνικό, υπό την έννοια της εξάρτησης των υπολοίπων από το δυναμικό πρώην Ο.Τ.Α.(στο ίδιο, σελ.25).

Ως παράμετροι για την κατάταξη εξετάστηκαν η κεντρικότητα, δηλαδή η συνισταμένη της απόστασης των συνενωθέντων Ο.Τ.Α. από τα δυναμικά κέντρα του νομού, η θέση του Ο.Τ.Α. σε σχέση με το ιεραρχημένο οδικό δίκτυο και η εν γένει γεωγραφική του θέση, οι διοικητικές λειτουργίες, η πληθυσμιακή εξέλιξη, ο αριθμός των οικισμών το ανάγλυφο του εδάφους, οι χρήσεις γης και συνακόλουθα οι προϋποθέσεις παραγωγής και η ανάπτυξη της τεχνικής υποδομής (στο ίδιο).

Τα πορίσματα της προαναφερόμενης μελέτης συντάχθηκαν το 1988 και συνεπώς δεν ανταποκρίνονται στη συνολική θεώρηση της εφαρμογής του νόμου σχετικά με τις συνενώσεις. Εν τούτοις, εστιάζονται σε μια κρίσιμη φάση όπου μια νέα πολιτική αρχίζει να αναπτύσσεται. Βασικό χαρακτηριστικό της η πρωτοβουλιακή συνένωση που δεν εντάσσεται σε συνένωση, ούτε σε προκαθορισμένο χωρικό πεδίο αναφοράς (στο ίδιο).

Αυτή η πολιτική στο δείγμα των 17 πρώτων εφαρμογών έδειξε ότι είναι προσηγορότερο το έδαφος για την μη ισόρροπη συνένωση, δηλαδή ουσιαστικά για την διοικητική ενοποίηση ενός ήδη διαμορφωμένου χώρου στο επίκεντρο του οποίου βρίσκεται ένας δυναμικός Ο.Τ.Α. Σε αυτό το χώρο οι υπόλοιποι κινούνται ως δορυφόροι γύρω από το κέντρο. Αντίθετα ο αριθμός των συνενώσεων μεταξύ ισοδύναμων Ο.Τ.Α. είναι μικρότερος αλλά ενδεχομένως να έχουν εμπεδωθεί από τους συντελεστές τους τα ιδεώδη της συγκεκριμένης πολιτικής. Για την επαλήθευση της υπόθεσης είναι χρήσιμη η διερεύνηση των πολιτικών συνθηκών που οδήγησαν στην ανάληψη των σχετικών πρωτοβουλιών και γενικότερα η εξέλιξη των ζυμώσεων που έγιναν σε τοπικό επίπεδο. Στη δεύτερη περίπτωση των μη ισόρροπων συνενώσεων εκτός από την ωρίμανση της αποδοχής ενός Ο.Τ.Α. ως κέντρου σίγουρα έπαιξαν σημαντικό ρόλο τα οικονομικά κίνητρα (στο ίδιο, σελ.27).

Τα κύρια ευεργήματα των νέων Δήμων που εισήγησε ο νέος νόμος είναι:

Α. Ο διπλασιασμός της ετήσιας τακτικής οικονομικής ενίσχυσης.

Β. Η χορηγία κατά προτεραιότητα άτοκων δανείων στους Ο.Τ.Α. που προκύπτουν από συνένωση και η διαγραφή παλαιών οφειλών από δάνεια στις Κοινότητες που ενώθηκαν.

Γ. Η δυνατότητα καταρτισμού ειδικών προγραμμάτων επιχορηγήσεων για την πληρωμή των αποδοχών του προσωπικού, του Δήμου που προκύπτει από συνένωση.

Δ. Η πρόβλεψη για μια τριετία ειδικού προγράμματος για τις αναπτυξιακές ανάγκες των Δήμων, κατά την κατάρτιση του νομαρχιακού προγράμματος δημοσίων επενδύσεων.

Ε. Τέλος προβλέπεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών η κατανομή ποσού μέχρι $\frac{1}{2}$ του όλου εσόδου ή από το φόρο ακίνητης περιουσίας (Ζυγούρης, 1992:37).

Δύο χρόνια μετά την εφαρμογή του Ν. 1416/84 και ενώ είχαν πραγματοποιηθεί οι προαναφερόμενες συνενώσεις ο νομοθέτης επιχειρεί, με τον Ν. 1622/86 (βλέπε παράρτημα), μια ακόμα δραστικότερη παρέμβαση για την επίλυση του προβλήματος της πολυδιάσπασης των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. Εισάγετε η διαδικασία της 'σχεδιασμένης συνένωσης'. Οι νομοί διαιρούνται σε γεωγραφικές ενότητες εντός των οποίων οι Ο.Τ.Α. καλούνται να συνενωθούν. Οι σχετικές ενότητες καθορίζονται με προεδρικά διατάγματα αφού έχει προηγηθεί διάλογος με τους Ο.Τ.Α. και έχει γνωμοδοτήσει σχετικά το οικείο Νομαρχιακό Συμβούλιο. Η εφαρμογή του Νόμου απέδωσε 1116 ενότητες (εισηγητική έκθεση, 1997:26).

Εντός της γεωγραφικής ενότητας οι Ο.Τ.Α. μπορούσαν να συνενωθούν και ο νέος Ο.Τ.Α. θα ήταν απαραίτητα Δήμος. Έτσι καταργείται σιγά-σιγά η διάκριση μεταξύ Δήμου και Κοινότητας. Η διαδικασία της συνένωσης εξελίσσεται όπως ορίζει ήδη ο Ν. 1416/84 με τη διαφορά ότι, με τον νόμο 1622/86, εισάγεται και το στοιχείο της μερικής και ιδιότυπης αναγκαστικότητας. Πράγματι, εάν τα $\frac{3}{5}$ των Ο.Τ.Α. της γεωγραφικής ενότητας αποφάσιζαν να συνενωθούν και ταυτόχρονα εκπροσωπούσαν περισσότερα από το 50 % του πληθυσμού η συνένωση ήταν υποχρεωτική και για τα υπόλοιπα $\frac{2}{5}$ των Ο.Τ.Α. Με την ευκαιρία μάλιστα αυτής της αναγκαστικότητας κρίθηκε ότι η αναγκαστική συνένωση είναι σύμφωνη προς το Σύνταγμα (απόφαση ολομέλειας 3194/90) (Στο ίδιο).

Ο νομοθέτης ενίσχυσε το πλαίσιο των οικονομικών κινήτρων ορίζοντας πάντως ως χρονική διάρκεια παροχής την τριετία (1989).

Όμως δεν πρόβλεψε την παροχή ειδικών επιχορηγήσεων από το τότε νομαρχιακό πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων, καθώς επίσης και την κατανομή έως και το 1/2 των συνολικών εσόδων από το Φ. Π. Α. Στόχος του νομοθέτη ήταν η ασφαλής άσκηση πίεσης για να προχωρήσουν σε συνένωση. Το όριο αυτό όμως καταργήθηκε στη συνέχεια (στο ίδιο, σελ.27).

Ως προς τα αποκαλούμενα διοικητικά κίνητρα προβλέφθηκε στη θέση κάθε καταργούμενου Ο.Τ.Α. με περισσότερους από 200 κατοίκους ίδρυση τοπικών συμβουλίων. Το τοπικό συμβούλιο είναι όργανο αποκέντρωσης του δήμου, παρότι ο νομοθέτης το ορίζει ως δημοτικό νομικό πρόσωπο. Αρμοδιότητες του είναι σχεδόν εκείνες που ασκεί ένα κοινοτικό συμβούλιο (στο ίδιο).

Ο νομοθέτης με τον Ν. 1622/86 εισάγοντας τη 'σχεδιασμένη συνένωση' δεν κατήργησε την νομοθεσία που θεσπίστηκε με τον Ν. 1416/84 η οποία βασίστηκε στην 'απολύτως πρωτοβουλιακή και ασχεδιάστη συνένωση'. Ουσιαστικά παρείχε τη δυνατότητα στους Ο.Τ.Α. να αμφισβητήσουν με δύο τρόπους τον σχεδιασμό της συνένωσης, κατά νόμο, με την συνδρομή κριτηρίων σχετικών με τις συγκοινωνιακές, γεωγραφικές και κοινωνικές συνθήκες, όπως άλλωστε επιτάσσει και το σύνταγμα για κάθε διοικητική διαίρεση της χώρας (άρθρο 101, παρ. 2 του Συντάγματος) (στο ίδιο, σελ.28).

Συγκεκριμένα, μπορούσαν να την αμφισβητήσουν παθητικά με το να μην συνενωθούν εντός της γεωγραφικής ενότητας αλλά μπορούσαν να την αμφισβητήσουν ενεργητικά, επιλέγοντας την ασχεδιάστη συνένωση με προϋποθέσεις που δεν είναι τεκμηριωμένα σύμφωνες με τις συγκοινωνιακές, γεωγραφικές ή κοινωνικές συνθήκες, δεδομένου ότι η συνδρομή αυτών των κριτηρίων δεν λαμβάνεται υπόψη κατά τη συγκρότηση των νέων Ο.Τ.Α. σύμφωνα με τον Ν. 1416/84 (στο ίδιο).

Αξιολογώντας τα παραπάνω, θα λέγαμε ότι η μετάβαση από την ασχεδίαστη στην σχεδιασμένη συνένωση αποτελεί πράγματι μια ευπρόσδεκτη εξέλιξη. Η προσπάθεια της εφαρμογής του Ν. 1622/86 είχε ήδη δρομολογηθεί με την έκδοση των Π.Δ. που καθόρισαν τις γεωγραφικές ενότητες ενώ είχε προηγηθεί διάλογος στις τοπικές κοινωνίες και στα νομαρχιακά συμβούλια.

Για την εφαρμογή των κριτηρίων που έθετε ο νομοθέτης και για το τελικό αποτέλεσμα έχουν διατυπωθεί πολλές αντιρρήσεις. Σε κάθε περίπτωση δεν είναι εύκολο επίτευγμα ο καθορισμός της άριστης γεωγραφικής διαίρεσης. Υπήρξαν και προφανή λάθη, όπως για παράδειγμα η θέση ότι η συνδρομή των κριτηρίων δεν πρέπει να είναι σωρευτική αλλά αρκεί η συνδρομή ενός από αυτά, θέση που τραυμάτισε την εγκυρότητα του αποτελέσματος. Από την στιγμή που ορίστηκαν οι γεωγραφικές ενότητες έπρεπε να ακολουθήσει η προσπάθεια για την δημιουργία των συνενώσεων (Ζυγούρης, 1992:52).

Ικανή και αναγκαία προϋπόθεση για την ενίσχυση της νέας πολιτικής ήταν η κατάργηση κάθε διαδικασίας που θα υπονόμει την εφαρμογή του Ν.1622/86. Πρώτον, καμία αναγνώριση νέας κοινότητας, δεύτερον, καμία μετεξέλιξη κοινότητας σε δήμο εκτός αν υπερέβαινε το νόμιμο πληθυσμό και τρίτο άμεση κατάργηση κάθε άλλης διαδικασίας συνένωσης. Ο νομοθέτης δεν απαγόρευσε τις διαδικασίες συνένωσης εκτός του Ν. 1622/86 και το Υπουργείο Εσωτερικών δεν αποθάρρυνε τις συνενώσεις με τον Ν. 1416/84 (στο ίδιο).

Η εφαρμογή των συνενώσεων του Ν. 1416/84 υπονόμει την εφαρμογή των σχεδιασμένων συνενώσεων του Ν.1622/86. Η διαδικασία της συνένωσης κατέληξε να είναι για τους μισούς σχεδόν από τους Ο.Τ.Α. των τελευταίων δύο ετών, τρόπος

απόσπασης περισσότερων επιχορηγήσεων, διαδικασία καθορισμού τοπικών προσωποκεντρικών πολιτικών συσχετισμών. Είναι γνωστή άλλωστε, συμβαίνει μάλιστα και στη εφαρμογή των συνενώσεων του Ν. 1622/86, η εμπλοκή εξωτερικών, σε σχέση με την Πρωτοβάθμια Αυτοδιοίκηση, πολιτικών παραγόντων που φέρονται να πατρνάρουν ορισμένους Ο.Τ.Α. και μερικές φορές και συγκεκριμένες μορφές συνένωσης, εναντίον άλλων πολιτικών παραγόντων που φέρονται να πατρνάρουν άλλες. Έτσι μια κατεξοχήν πολιτική δομικής μεταρρύθμισης γίνεται αντικείμενο πελατειακών σχέσεων και συγκρούσεων. Η εξέλιξη αυτή ίσως δεν θα είχε επέλθει εάν η διαδικασία των συνενώσεων εντός των γεωγραφικών ενοτήτων είχε παραμείνει ως μοναδική διαδικασία συνένωσης (Ζυγούρης, 1992:56).

Τα οικονομικά κίνητρα, ακόμα και αυτά του Ν.1622/86 που θεσπίστηκαν ταυτόχρονα με κατευθύνσεις αξιοποίησης, δεν είχαν τελικά αναπτυξιακή δυναμική. Οι λόγοι που τους αποστέρησαν αυτή τη δυναμική αναφέρονται κυρίως στην αγνόηση των πραγματικών δεδομένων του τοπικού πολιτικού συστήματος και των πρακτικών που αναπτύσσονται στην διοίκηση κυρίως των κοινοτικών υποθέσεων. Η παροχή οποιουδήποτε κινήτρου δεν είναι από μόνη της ικανή να μεταβάλει την ανασφάλεια των μικρότερων Ο.Τ.Α. σχετικά με την άνιση κατανομή των πόρων στο εσωτερικό των νέων δήμων. Ανασφάλεια που γεννήθηκε από το φαινόμενο της άνισης κατανομής των πόρων μεταξύ των οικισμών στις περισσότερες κοινότητες της χώρας (στο ίδιο, σελ.57).

Αντίθετα, ο πρόεδρος και το κοινοτικό συμβούλιο γνώριζαν καλά ότι έστω και ένα μικρό ποσό είναι εύκολο να εξασφαλισθεί ιδίως μέσα από τις κατά κανόνα αδιαφανείς κατανομές κονδυλίων από τα διάφορα υπουργεία και δημόσιους οργανισμούς. Με αυτή τη

δυνατότητα αντιμετωπίζει και την κάλυψη μικρών αναγκών της κοινότητας, διαμορφώνει ενδεχομένως στην τοπική κοινωνία την εικόνα της οικονομικής επάρκειας και αποτρέπει έτσι την ανάδειξη των αρνητικών δεδομένων που θα δικαιολογούσαν την κατάργηση της κοινότητας του (στο ίδιο).

Ακόμη και αν τα οικονομικά κίνητρα είχαν αναπτυξιακό περιεχόμενο αυτό ακυρώθηκε από την δυνατότητα των υφισταμένων Ο.Τ.Α. να έχουν πρόσβαση σε έκτακτες επιχορηγήσεις ή σε άτοκο δανεισμό. Ειδικότερα στις μικρές κοινότητες αυτό το φαινόμενο τους παρέχει την ψευδαίσθηση της ευκαιριακής οικονομικής επάρκειας, ιδιαίτερα όταν το πιλοτικό προσωπικό τους περιορίζεται στην διαχείριση των κλασικών κοινοτικών υποθέσεων και δεν αντιλαμβάνεται τη θέση της κοινότητας του στο αναπτυξιακό γίγνεσθαι της ευρύτερης περιοχής του. Συνεπώς έπρεπε παράλληλα να έχει αντιμετωπισθεί το πρόβλημα των αδιαφανών διαδικασιών και της εύκολης πρόσβασης των κοινοτήτων στις έκτακτες επιχορηγήσεις των από υπουργεία και οργανισμούς (στο ίδιο).

Η πολιτεία εμφανίσθηκε άτολμη και αντιφατική στην αντιμετώπιση του προβλήματος της πολυδιάσπασης. Όταν το 1984 καταστρώθηκε ο Ν.1416/84 ουσιαστικά μπήκαν οι βάσεις για την ανάδειξη με σύγχρονες δομές και λειτουργίες της διακοινοτικής και διαδημοτικής συνεργασίας. Ενώ η πολιτεία εμφανίζεται να επιθυμεί την αναπτυξιακή συνεργασία μεταξύ των Ο.Τ.Α. ταυτόχρονα επιδιώκει τη συνένωση. Η εμπειρία των ευρωπαϊκών κρατών έχει δείξει ότι ο δρόμοι της επίλυσης προβλημάτων πολυδιάσπασης είναι κυρίως δύο: συνένωση ή συνεργασία. Η προώθηση ταυτόχρονα και των δύο προϋποθέτει τον συντονισμό και

την αλληλουχία. Ο Ν.1416/84 στο σημείο αυτό δεν πέτυχε ούτε το συντονισμό ούτε την αλληλουχία (στο ίδιο, σελ.58).

Στο σημείο αυτό αξίζει να σημειωθεί ότι για την υποστήριξη του αναπτυξιακού συνδέσμου, ως θεσμού διακοινοτικής συνεργασίας υπήρξαν, στα τέλη της δεκαετίας του '80, έστω και ασυντόνιστα, ορισμένα προγράμματα και μέτρα πολιτικής ανάλογα με αυτά που σήμερα αποτελούν τις αναγκαίες προϋποθέσεις και συστατικά του προτεινόμενου προγράμματος:

- χρηματοδότηση των αναπτυξιακών συνδέσμων από το ειδικό αναπτυξιακό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ε.Α.Π.Τ.Α.) για την εκπόνηση αναπτυξιακών προγραμμάτων.

- χρηματοδότηση των αναπτυξιακών συνδέσμων από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (Κ.Α.Π.) για την κάλυψη των λειτουργικών διαφορών τους.

- τεχνική και επιστημονική υποστήριξη των αναπτυξιακών συνδέσμων από την Ε.Ε.Τ.Α.Α. με την κατάρτιση νέων επιστημόνων ως συμβούλων των αναπτυξιακών συνδέσμων κ.τ.λ.

Παρότι σε ορισμένες περιοχές οι αναπτυξιακοί σύνδεσμοι ανέπτυξαν σημαντική δραστηριότητα, επιβεβαιώνοντας την ορθότητα της θεσμοθέτησής τους, τα προγράμματα και τα μέτρα της πολιτικής που αφορούσαν την υποστήριξη τους άρχισαν από τις αρχές της δεκαετίας του '90 να ατονούν (Τάτσος, 1988:46).

Άλλωστε, δύο μόλις χρόνια μετά τον Ν.1416/84 η πολιτεία αμφισβητεί πολιτικά τη δυνατότητα του θεσμού των αναπτυξιακών συνδέσμων και το 1986 με το Ν.1622/86, φαίνεται ότι προκρίνει τη

σχεδιασμένη αλλά εθελοντική συνένωση. Από το 1990 έως το 1993 η σχεδιασμένη συνένωση διακόπτεται και επαναρχίζει το 1994 με την ταυτόχρονη πάντως εφαρμογή δύο συστημάτων που, όπως αποδείχθηκε, είχαν διαφορετική, αντιθετική φιλοσοφία. Ταυτόχρονα σε νομοθετικό επίπεδο και εν συνεχεία στο επίπεδο της θεσμικής πολιτικής φαίνεται να εγκαταλείπεται η προώθηση της συνένωσης και επαναφέρεται, με αποφασιστικότερο τρόπο η διακοινοτική και διαδημοτική συνεργασία, με τη σύσταση των συμβουλίων περιοχής (στο ίδιο, σελ.49-53).

Ακριβώς δύο χρόνια αργότερα η συνένωση επανέρχεται ακόμα δυναμικότερα στο προσκήνιο. Αυτές οι πολιτικές όμως παλινδρομήσεις αποδυνάμωσαν κάθε σχεδιασμό τόσο για τις συνενώσεις όσο και για τις συνεργασίες και υπονόμισαν κάθε προοπτική εφαρμογής τους. Οι ενότητες των αναπτυξιακών συνδέσμων, οι γεωγραφικές ενότητες του νόμου 1622/86, οι ενότητες των συμβουλίων περιοχής δε δημιούργησαν τις αναγκαίες προϋποθέσεις μιας ουσιαστικής μεταρρύθμισης και ιδιαίτερα εκείνες που θα διευκόλυναν την εθελοντική συνένωση (στο ίδιο).

Αν η διαδρομή αυτή δεν αποτυπωθεί ως ' ιστορική μνήμη' στο πολιτικό και διοικητικό μας σύστημα, αν οι αιτίες που προκάλεσαν την αναποτελεσματικότητα των παραπάνω εγχειρημάτων δεν αξιολογηθούν με επάρκεια και αν τα συμπεράσματα αυτής της αξιολόγησης δεν αποτελέσουν οδηγό για την πολιτική σταθερή και επιχειρησιακά συνεπή υποστήριξη- σε μακροπρόθεσμα, διαχρονικά, βάση- του προτεινόμενου προγράμματος τα αποτελέσματα θα είναι ανάλογα.

Ο νομοθέτης και η διοίκηση φαίνεται ότι περιόρισαν την δράση τους στην θέσπιση των ρυθμίσεων και στη διεκπεραίωση της έκδοσης διαταγμάτων ενώ η τοπική αυτοδιοίκηση ανέλαβε τον

πρωταγωνιστικό ρόλο για την εφαρμογή τους. Αγνοήθηκε ή δεν έγινε αντικείμενο ενδελεχούς ανάλυσης το γεγονός ότι η ανασυγκρότηση των χωρικών ενοτήτων των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. αποτελεί κατεξοχήν κρατική υπόθεση, δηλαδή δεν είναι τοπική υπόθεση. Οι Ο.Τ.Α. δεν έχουν, εκ του Συντάγματος εξουσία να αποφασίζουν για τη χωρική ανασύνταξη τους. Η συμμετοχή τους σε αυτή τη διαδικασία περιορίζεται στην έκφραση γνώμης (Κομνηνός, 1994:42).

Συμπύκνωση των παραπάνω αιτιών και ταυτόχρονα επιβεβαίωση τους είναι η έλλειψη διαρκούς υποστηρικτικού μηχανισμού στο επίπεδο του Υπουργείου εσωτερικών. Ο μηχανισμός αυτός θα λειτουργούσε συνδυασμένα σε πολιτικό και διοικητικό επίπεδο (στο ίδιο).

Τέλος, ανάλογης σημασίας με την προηγούμενη είναι και η έλλειψη επικοινωνίας πολιτικής. Σημειώνεται δε ότι μερικοί τοπικοί παράγοντες που αντιδρούν στις συνενώσεις ασκούν και αυτοί στο πλαίσιο της τοπικής κοινωνίας αποτελεσματική πολιτική επικοινωνίας, ενημέρωσης και προβολής ενισχύοντας τα αντανακλαστικά ανασφάλειας των κατοίκων και του πολιτικού προσωπικού...(στο ίδιο, σελ.43).

Β) ΟΙ ΣΥΝΕΝΩΣΕΙΣ ΩΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

Αναμφισβήτητα, ο θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτελεί βασική διάταξη του Συντάγματος της χώρας μας. Στο πρακτικό επίπεδο όμως η σπουδαιότητα της επιταγής αυτής εξαρτάται σχεδόν εξολοκλήρου από τη στάση της κεντρικής διοίκησης, η οποία ρυθμίζει τις σχέσεις των τοπικών οργανισμών με τις κεντρικές και αποσυγκεντρωμένες κρατικές υπηρεσίες

(Μιχαλακάκου κ. α. στο Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών, 1990:19).

Η βασική ρύθμιση για τον τρόπο λειτουργίας του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης έχει ήδη καθοριστεί- Ο. Τ. Α. που είναι ουσιαστικά αρμόδιοι για τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων- ωστόσο η δυσκολία έγκειται στην υλοποίηση αυτής της ρύθμισης στο πρακτικό επίπεδο (στο ίδιο). Μέχρι και το 1975 το κράτος μεταβιβάζει αρμοδιότητες στις δημοτικές και κοινοτικές αρχές (βλ.σελ.47), ωστόσο αυτό γίνεται αντιληπτό κυρίως ως συνέχεια της εν γένει διοικητικής λειτουργίας και τα όργανα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ως παράρτημα της κεντρικής διοίκησης (Καστανίδης κ. α., 1986:20).

Όπως ήδη έχει αναφερθεί, μετά το 1981 παρατηρείται μία έκρηξη νομοθετικών πρωτοβουλιών με προσανατολισμό την ενδυνάμωση του ρόλου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης κι αλλαγή στη στάση της Πολιτείας απέναντι της: καινοτομίες σε θεσμούς λαϊκής συμμετοχής, μεταβίβαση αρμοδιοτήτων και πόρων, ενίσχυση οικονομικών επιχορηγήσεων, συστηματική διάθεση πολιτικής συνεργασίας, βελτίωση θεσμικού πλαισίου κ. α. Όλα αυτά, συνθέτουν μια εικόνα σταθερής προσπάθειας για επαναπροσδιορισμό της σχέσης Κεντρικής Διοίκησης- Αυτοδιοίκησης (στο ίδιο).

Παρά τη γενικά παραδεκτή αναβάθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης μέχρι και το 1990 θεωρείται ότι υπάρχουν ακόμη βαρύνουσες για το δημόσιο βίο εκκρεμότητες που σχετίζονται με την Αυτοδιοίκηση (στο ίδιο, σελ.178-179).

Επομένως, η αποκέντρωση της πολιτικής εξουσίας και η προσπάθεια διάχυσης της οικονομικής δύναμης αποτελούν μονόδρομο για την κυβέρνηση. Μια στρατηγική αποκέντρωση που

θα επανατοποθετεί τις σχέσεις κράτους- πολιτών και που δεν θα εξαντλείται σε μια απλή διοικητική μεταρρύθμιση, αλλά προϋποθέτει δύο παράλληλες διαδικασίες (Δουατζής, 1986:176-177):

A) Αποκέντρωση αρμοδιοτήτων προς τους Ο.Τ.Α.

B) Αποκέντρωση δραστηριοτήτων προς τους αποσυγκεντρωμένους κρατικούς φορείς (περιφέρεια) (Μιχαλακάκου κ. α. στο κέντρο, προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών, 1990:20).

Έτσι μόνο εκδημοκρατίζεται η διοίκηση και αυξάνεται η παραγωγικότητα της, ο πολίτης εξυπηρετείται από υπηρεσίες που βρίσκονται κοντά του και μπορεί να ελέγχει την παροχή την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα τους και το κράτος καθορίζει τις αρχές και τα πλαίσια, μέσα στα οποία μπορούν να λειτουργούν οι Ο.Τ.Α. (Δουατζής, 1986:179 και Μαΐστρος κ.α. στο Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών, 1990:21).

Η ενίσχυση λοιπόν του ρόλου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης μέσα από το πρίσμα του θεσμικού πλαισίου, αρχικά της δεκαετίας του '80, δημιουργεί τις προϋποθέσεις για μια ουσιαστική συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης τόσο στις κρατικές λειτουργίες όσο και στο τοπικό κοινωνικό- οικονομικό γίγνεσθαι με διττό πλέον χαρακτήρα: πολιτικό- διοικητικό και αναπτυξιακό (Μαΐστρος κ.α. στο Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών, 1990:22).

Πιο συγκεκριμένα, ο πολιτικός-διοικητικός ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αναφέρεται στην αποκέντρωση και στην ανάληψη από τους Ο.Τ.Α. των διάφορων βαθμών λειτουργιών δημοσίου χαρακτήρα. Εκείνων δηλαδή των λειτουργιών της δημόσιας εξουσίας και διοίκησης, οι οποίες έχουν τοπικό χαρακτήρα. Έτσι, στο πολιτικό επίπεδο, επιτυγχάνεται μεγαλύτερη υπευθυνότητα των αιρετών εκπροσώπων απέναντι στο εκλογικό σώμα, καθώς το

πλησίασμα της εξουσίας στον πολίτη διευκολύνει τόσο τον πολιτικό έλεγχο όσο και την ουσιαστικότερη συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας στην πολιτική διαδικασία (στο ίδιο).

Στο διοικητικό επίπεδο, επιτυγχάνεται η απεμπλοκή του κεντρικού κρατικού μηχανισμού από τις αρμοδιότητες τοπικού χαρακτήρα ώστε αυτός να μπορεί ευχερέστερα να ασκήσει τις κλασσικά κεντρικές αρμοδιότητες (π.χ. άμυνα, εξωτερικές σχέσεις, εθνική οικονομική πολιτική κ.λ.π.) και απλώς να συντονίσει τις αρμοδιότητες που ασκούνται από τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στα διάφορα επίπεδα (στο ίδιο).

Η αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη παροχή των τοπικών αγαθών και υπηρεσιών συνδέονται με την άσκηση των αρμοδιοτήτων αυτών από την Τοπική Αυτοδιοίκηση για τους εξής λόγους:

-Η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει καλύτερη γνώση των τοπικών αναγκών και συνθηκών.

-Η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι οργανωμένη όχι καθ' ύλην αλλά κατά τόπο και επομένως παρέχει αποτελεσματικότερα το πλέγμα αγαθών/ υπηρεσιών δημόσιου χαρακτήρα που ανταποκρίνονται στις τοπικές ανάγκες και αποφεύγει τις επικαλύψεις που παρουσιάζονται συχνά σε κεντρικούς φορείς.

-Η Τοπική Αυτοδιοίκηση, οργανωμένη σε σχετικά μικρές μονάδες, παρουσιάζει μεγαλύτερη δυνατότητα διοικητικής ευελιξίας και ασκεί ευχερέστερα τις αρμοδιότητες τεχνικών και κοινωνικών υπηρεσιών που προϋποθέτουν την αξιοποίηση του τοπικού επιστημονικού και τεχνικού δυναμικού (στο ίδιο, σελ.23).

Στο οικονομικό, τέλος, επίπεδο μπορεί να επιτυγχάνεται μια σημαντική εξοικονόμηση δημόσιων πόρων λόγω της δημιουργίας

περισσότερο αποδοτικών και ευέλικτων μονάδων διοίκησης κ.λ.π.(στο ίδιο).

Από την άλλη, ο αναπτυξιακός ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης συνδέεται με την κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική τοπική ανάπτυξη. Στην κοινωνική ανάπτυξη η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμβάλλει με την ενεργοποίηση του κοινωνικού ιστού μέσα από διαδικασίες λαϊκής συμμετοχής η οποία επιτυγχάνεται λόγω:

- i. του μικρότερου μεγέθους,
- ii. της αμεσότητας και γνώσης των θεμάτων από πολίτες και
- iii. της εγγύτητας της τοπικής εξουσίας (στο ίδιο).

Στην οικονομική ανάπτυξη η Τοπική Αυτοδιοίκηση μπορεί να συμβάλλει παρεμβαίνοντας στην τοπική οικονομία με αναπτυξιακά προγράμματα και επιχειρήσεις που στοχεύουν:

- Στην ενδογενή ανάπτυξη
- Στην εντόπιση τοπικών πλουτοπαραγωγικών πόρων.
- Στην δημιουργία θέσεων εργασίας.
- Στην επανεπένδυση του πλεονάσματος στην περιοχή
- Στη δυνατότητα κοινωνικού ελέγχου της παραγωγικής διαδικασίας (στο ίδιο).

Στην πολιτιστική ανάπτυξη η Τοπική Αυτοδιοίκηση μπορεί να συμβάλλει αναλαμβάνοντας δραστηριότητες που στοχεύουν στη διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και τη διατήρηση και ανάπτυξη της τοπικής κουλτούρας, ενώ στην κοινωνική ανάπτυξη η Τοπική Αυτοδιοίκηση μπορεί να συμβάλλει με τη δημιουργία διάφορων αυτόνομων Νομικών προσώπων και ιδρυμάτων, συνδεδεμένων με τις συγκεκριμένες κοινωνικές ανάγκες και απαιτήσεις των πολιτών (Βλ. σελ.)(στο ίδιο, σελ.24)

Στην πράξη όμως, ο θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης παρουσιάζει αδυναμίες και προβλήματα και κατ' επέκταση η συμβολή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της χώρας είναι αποδυναμωμένη. Ο συγκεντρωτισμός των αρμοδιοτήτων και οικονομικών μέσων αφενός, αλλά και ο συγκεντρωτισμός των δραστηριοτήτων στην πρωτεύουσα αφετέρου έχουν προκαλέσει προβλήματα στην παροχή των δημόσιων υπηρεσιών. Η διεκπεραίωση των υποθέσεων των πολιτών πάσχει από πολυπλοκότητα που καταλήγει σε ταλαιπωρία του κοινού αφού αυτό αναγκάζεται για πολλές υποθέσεις του να καταφεύγει σε περισσότερες από μία δημόσιες υπηρεσίες γιατί οι υποθέσεις του αφορούν αρμοδιότητα δύο ή και περισσότερων υπηρεσιών (στο ίδιο).

Είναι επομένως φανερό ότι η αποδοτικότητα και η αποτελεσματικότητα των δημόσιων υπηρεσιών δεν υπερτερεί των δημοτικών και κοινοτικών παρ' όλες τις ελλείψεις και αδυναμίες που παρουσιάζονται και σε αυτές και οι οποίες χρειάζονται βελτίωση. Το βασικότερο όμως είναι ότι το δημοκρατικό μας πολίτευμα πρέπει να λειτουργεί κατά τον αποκεντρωτικό τρόπο. Ωστόσο, για να λειτουργήσει σωστά το αποκεντρωτικό σύστημα χρειάζεται να στηρίζεται σε πόρους που προκύπτουν τοπικά και οι πολίτες που θα πληρώνουν να μπορούν να ελέγχουν τις εκλεγμένες τοπικές τους αρχές για την καλή ή μη διοίκηση και διαχείριση των τοπικών τους υποθέσεων (στο ίδιο, σελ.25)

Βέβαια, καταβάλλεται προσπάθεια τόνωσης του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με την παρότρυνση και βοήθεια των τοπικών αρχών για την ανάληψη αναπτυξιακών πρωτοβουλιών, την παραχώρηση περισσότερο συντρεχουσών αρμοδιοτήτων και την παροχή των βασικών χρηματικών πόρων για την κάλυψη των

βασικών αναγκών τους. Εντούτοις, για τη σωστή λειτουργία του θεσμού απαιτούνται μεγάλα βήματα ώστε να μπορέσει η Τοπική Αυτοδιοίκηση να διαδραματίσει τον απαραίτητο αναπτυξιακό της ρόλο με τη σύμπραξη και συμπαράσταση του ίδιου του λαού στην προσπάθεια αυτή (στο ίδιο).

Αυτά ακριβώς τα βήματα αναφέρονται στις προγραμματικές αρχές που θα συνιστούν το στίγμα της μελλοντικής πορείας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με κυριότερο την αναδιάρθρωση της διοικητικής λειτουργίας του κράτους βασισμένη στις δύο μεγάλες μεταρρυθμίσεις του '84 και '86 και αργότερα του '97(βλ. παράρτημα). Είναι σημαντικό όμως εδώ να αναφερθούν οι παρατηρήσεις από την υπάρχουσα δομή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης από τη δεκαετία του '80:

Α. Οι περισσότεροι Δήμοι και οι κοινότητες δεν μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της σύγχρονης ζωής.

Β. Η ύπαρξη πολυάριθμων Δήμων και ιδιαίτερα κοινοτήτων σε όλη την χώρα δεν επιτρέπει σωστό προγραμματισμό και ανάπτυξη.

Γ. Ο κατακερματισμός της κατά τόπον αρμοδιότητας εμποδίζει τη λειτουργία των τοπικών υπηρεσιών γιατί το άριστο ή ακόμα το ελάχιστο απαιτούμενο μέγεθος υπηρεσιών είναι μεγαλύτερο από εκείνο των σημερινών τοπικών μονάδων. Γι' αυτό και καθίσταται δύσκολη και όχι αποτελεσματική, η εξυπηρέτηση των πολιτών από τις τοπικές υπηρεσίες.

Δ. Ένας μεγάλος αριθμός τοπικών οργανισμών, και ιδιαίτερα κοινοτήτων, είναι μικρός σε πληθυσμιακό μέγεθος και με πενιχρά οικονομικά μέσα, με επακόλουθο να μην υπάρχει ποιότητα σε εξειδικευμένο προσωπικό και να μην υφίσταται η δυνατότητα

χρησιμοποίησης σύγχρονων μέσων και διαδικασιών. Επομένως παρουσιάζονται αρνητικές επιπτώσεις λόγω μικρού μεγέθους.

Ε. Ο περιορισμός του αριθμού των εκπροσώπων με τη δημιουργία ευρύτερων μονάδων μειώνει το περιθώριο επιλογής του εκλογικού σώματος (Μαϊστρος κ. α. στο Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών, 1990:24- 25).

Επομένως, η συνένωση χιλιάδων Δήμων και Κοινοτήτων σε νέους εύρωστους οργανισμούς τουλάχιστον 2.000 κατοίκων, θα καταστήσει ικανή την κάθε δημιουργούμενη εσωτερική αγορά να συντηρεί επαρκείς διοικητικές και οικονομικές λειτουργίες με ικανές διοικητικές και τεχνικές υπηρεσίες και πολλαπλάσια οικονομικά μέσα, που να παρέχουν τις δυνατότητες για την ορθή εξυπηρέτηση του δημότη και τη σχεδίαση κι εφαρμογή τοπικών σχεδίων ανάπτυξης, απαραίτητων και για την εθνική αναπτυξιακή προσπάθεια (Καστανίδης κ.α., 1986: 23-24).

Μόνο μέσα από μια τέτοια οργανωμένη και συνενωμένη δομή η Τοπική Αυτοδιοίκηση θα είναι σε θέση να δράσει αποτελεσματικά, καθώς το κράτος ασκώντας την σταδιακή διαδικασία και πολιτική αποκέντρωση θα μπορεί να μεταβιβάζει αρμοδιότητες και να ασκεί την υψηλή εποπτεία των Ο. Τ. Α. σύμφωνα με το Σύνταγμα του 1975.

Γ) Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΩΝ ΣΥΝΕΝΩΣΕΩΝ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΧΩΡΕΣ

Η πολυδιάσπαση των πρωτοβάθμιων Ο. Τ. Α. αναδείχθηκε ως πρόβλημα του διοικητικού συστήματος των ευρωπαϊκών κρατών ευθύς αμέσως μετά το τέλος του β' παγκόσμιου πολέμου και με την έναρξη της εποχής της ραγδαίας βιομηχανικής ανάπτυξης. Η

αστυφιλία ως αποτέλεσμα της ανακατανομής των θέσεων εργασίας μεταξύ των πόλεων και υπαίθρου αποδυνάμωσε τους μικρούς Ο.Τ.Α. και ενίσχυσε τη σημασία διοικητικής δομής των μεγαλύτερων. Επίσης, η βιομηχανική ανάπτυξη μετέβαλε τις συνθήκες διαβίωσης, εισήγαγε νέα δεδομένα στις μεταφορές, τις συγκοινωνίες και τις επικοινωνίες. Η πρόσβαση των κατοίκων, ακόμη και της υπαίθρου σε κέντρα κοινωνικών οικονομικών και πολιτιστικών υποδομών αποδυνάμωσε δραστικά τη σημασία της διοικητικής υποδομής των μικρών Ο.Τ.Α. (Ζάννας κ.α. στο Τοπική Αυτοδιοίκηση-μια σύγχρονη ευρωπαϊκή έκφραση, 1982:89).

Παράλληλα, ο πληθυσμός απαιτούσε νέες σύγχρονες υποδομές σε βασικούς τομείς της καθημερινής ζωής, υποδομές που με τη σειρά τους έπρεπε να συγκροτηθούν για να λειτουργήσουν αποτελεσματικά σε ευρύτερο γεωοικονομικό χώρο. Οι ανάγκες αυτές οδήγησαν εν συνεχεία στην απαίτηση νέων σύγχρονων διοικητικών υποδομών στους Ο.Τ.Α. υποδομών που θα τους επέτρεπαν να επιλύσουν προβλήματα διαχείρισης του χώρου, προστασίας του περιβάλλοντος, άσκησης κοινωνικής πολιτικής κ.ο.κ. (στο ίδιο).

Με έναυσμα αυτά τα δεδομένα τα Ευρωπαϊκά κράτη επιχειρούν να αντιμετωπίσουν το φαινόμενο της πολυδιάσπασης και να συγκροτήσουν ευρύτερους Ο.Τ.Α. ικανούς να αντεπεξέλθουν στις νέες ανάγκες. Σε άλλες περιπτώσεις βέβαια για λόγους ιστορικούς και πολιτικούς προωθήθηκε ως λύση η διαδημοτική συνεργασία, ιδιαίτερα εκεί όπου οι επιλογές των κεντρικών πολιτικών ηγεσιών, για διαφορετικούς λόγους, διατήρησαν τις πολλές μικρές κοινότητες εξαιτίας της ταύτισης με μια μονοσήμαντη εκδοχή της αρχής της δημοκρατικότητας ή ενίσχυαν τη διατήρηση της πολυδιάσπασης για να αποδυναμώσουν την

πρωτοβάθμια Αυτοδιοίκηση. (κατά κύριο λόγο στον ευρωπαϊκό νότο) (στο ίδιο, σελ.90).

Στα περισσότερα κράτη επέλεξαν μικτό σύστημα, δηλαδή διαδοχικές φάσεις προαιρετικών και υποχρεωτικών συνενώσεων με οικονομικά και διοικητικά κίνητρα. Έτσι στη Σουηδία, από 2.500 Ο.Τ.Α. κατέληξαν 284, στην Ολλανδία από 7784 Ο.Τ.Α. έφθασαν στους 702, στη Μ. Βρετανία από 2084 σε 481, στην Ομοσπονδιακή Γερμανία από 24.272 σε 8077 και στο Βέλγιο από 2669 σε 589 (εισηγητική έκθεση, 1997:39).

Η περίπτωση της Σουηδίας είναι χαρακτηριστική όχι τόσο για τη δραστική μείωση η οποία άλλωστε επήλθε σε διάστημα 30 ετών μετά την εφαρμογή διαδοχικών προαιρετικών και υποχρεωτικών συνενώσεων (από 2500 το 1950 σε 284 σήμερα) αλλά κυρίως για τη σταθερή επιμονή της πολιτείας στην εφαρμογή μακροχρόνιας πολιτικής ανασυγκρότησης. Τα οικονομικά Δε κίνητρα είχαν απολύτως αναπτυξιακό χαρακτήρα, επενδύθηκαν σε υποδομές και συνοδεύτηκαν από διοικητικά και πολιτικά κίνητρα. Πάντως και εκεί η δραστική μείωση επήλθε στις φάσεις της υποχρεωτικής συνένωσης (Δημητροκάλλης, 1997:74).

Εν κατακλείδι, πρέπει να γίνει κατανοητό ότι η επίκληση των ευρωπαϊκών εμπειριών δεν έχει ουσιώδη σημασία αν αναφέρεται σε αριθμούς χωρίς να διερευνά το περιεχόμενο και το αποτέλεσμα των πολιτικών που ασκήθηκαν. Η σημασία αυτών των εμπειριών εστιάζεται πρωτίστως στις πολιτικές που ασκήθηκαν σε συνδυασμό με το χρόνο εφαρμογής και το νομικοπολιτικό και κοινωνικό περιβάλλον της κάθε χώρας.

IV. Η ΝΕΑ ΜΟΡΦΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Α) Η ΠΡΩΤΗ ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΣΤΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ '90 - ΝΟΜΟΣ 2218/1994

Η ελληνική κυβέρνηση, με μεγάλη καθυστέρηση σε σχέση με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, ως συνέχεια εν κύκλου μεγάλων θεσμικών αλλαγών που μετακίνησαν την Τοπική Αυτοδιοίκηση από το περιθώριο στο προσκήνιο του πολιτικού και διοικητικού συστήματος και ταυτόχρονα ως αναγκαία ένεση αναγέννησης όλων αυτών των μεταρρυθμιστικών εγχειρημάτων που κινδυνεύουν ν' αφυδατωθούν από τον κατακερματισμό και την αναπτυξιακή καχεξία της πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποφάσισε να συγκροτήσει την Τοπική Αυτοδιοίκηση ν' ανασυντάξει την 'διοικητική της γεωγραφία' και να ιδρύσει νέους οργανισμούς, ισχυρούς, βιώσιμους και λειτουργικούς που δεν θα είναι συρραφή διοικητικών υποομάδων αλλά θ' ανταποκρίνονται και θα συντελούν στην ανασύνθεση των τοπικών κοινωνιών.

Έτσι, το πρώτο δυναμικό βήμα προς την υλοποίηση αυτής της πολιτικής, που έχει όμως τις ρίζες της στη δεκαετία του '80 (Νόμοι 1984 και 1986) πραγματοποιείται με την εφαρμογή του Νόμου 2218/1994, σύμφωνα με το οποίο:

-Προσδιορίζονται με μεγαλύτερη σαφήνεια οι αρμοδιότητες των Δήμων και Κοινοτήτων.

-Καταργείται η διάκριση σε αποκλειστικές και συντρέχουσες αρμοδιότητες και αναγνωρίζεται πανηγυρικά το τεκμήριο αρμοδιότητας των Ο. Τ. Α. στις τοπικές υποθέσεις.

-Με το νέο θεσμό των Συμβουλίων Περιοχής και των Νησιώτικων Συμβουλίων προβλέπεται νέο σύστημα διαδημοτικής και διακοινοτικής συνεργασίας, που αντιμετωπίζει την πολυδιάσπαση, την αποτελεσματικότητα των χιλιάδων Κοινοτήτων της Χώρας.

-Συνιστώνται από τον ίδιο το νόμο τα Συμβούλια Περιοχής. Τα Συμβούλια περιοχής αποτελούν σύνδεσμο πολλών Δήμων και Κοινοτήτων, η εδαφική περιφέρεια των οποίων θα καθορίζεται με Π.Δ. Η διοίκηση τους ασκείται από ενιαίο συμβούλιο αποτελούμενο από αιρετούς αντιπροσώπους κάθε Δήμου και Κοινότητας μέλους του συνδέσμου, ανάλογα με τον πληθυσμό τους και ασκούν αρμοδιότητες που αφορούν το σχεδιασμό και προγραμματισμό της ανάπτυξης της περιοχής τους, αλλά και την εφαρμογή του, την εκτέλεση έργων και πραγματοποίηση προμηθειών, την παροχή υπηρεσιών για την κοινή εξυπηρέτηση των Δήμων και Κοινοτήτων και των κατοίκων της περιοχής (Νόμος 2218/1994)

Παράλληλα παρέχουν οργανωτική και λειτουργική στήριξη στους μικρούς Ο.Τ.Α., αντλώντας την εξουσία αυτή είτε απευθείας από το νόμο, είτε κατά παραχώρηση από τους ενδιαφερόμενους ενώ τέλος υποστηρίζεται ευθέως από το νόμο η άμεση απόκτηση ξεχωριστής Ταμειακής Υπηρεσίας σε κάθε Συμβούλιο Περιοχής και η δημιουργία ενός αποτελεσματικού Οργανισμού Εσωτερικής Περιοχής και η δημιουργία ενός αποτελεσματικού Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας ικανού να πράξει το ρόλο που ανατίθεται στο νέο αυτό φορέα (στο ίδιο).

-Καταργείται κάθε έλεγχος σκοπιμότητας στις αποφάσεις των δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων.

-Θεσπίζεται δικαίωμα για κάθε δημότη και για όποιον έχει έννομο συμφέρον να προσβάλλει μόνο για παρέμβαση νόμου τις

αποφάσεις των Δημοτικών και Κοινοτικών Συμβουλίων και των Δημάρχων και Προέδρων Κοινοτήτων σε επιτροπή που λειτουργεί ως ανεξάρτητη Δημόσια Αρχή, αποτελούμενη από ένα δικαστικό λειτουργό, ένα εκπρόσωπο της τοπικής ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων κάθε νομού (στο ίδιο).

Επίσης, ο Νόμος 2218/1994 θεωρείται το αποκορύφωμα όλων των νομοθετικών προσπαθειών του κράτους ως τώρα και για τον Έβδομο Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Πιο συγκεκριμένα και με αφετηρία το Σύνταγμα το 1975 παρ. 1 άρθρο 102, ενώ ορίστηκε ότι οι Δήμοι και οι Κοινότητες αποτελούν την πρώτη βαθμίδα Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οι άλλες θα ορίζονταν με νόμο. Έτσι πέρασαν έντεκα χρόνια μέχρι να δημιουργηθεί νόμος που να περιλαμβάνει διατάξεις για το δεύτερο βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Είναι ο νόμος 1622/86, ο οποίος δεν εφαρμόστηκε ποτέ. Κρίνοντας όμως μεταγενέστερα πρέπει να πούμε ότι ίσως ήταν καλύτερα έτσι, αφού ήταν νόμος αναχρονιστικός κι αν εφαρμοζόταν θα οδηγούσε σε ένα σύστημα παρόμοιο με τον 1899¹⁹ ακόμη δηλαδή πιο πίσω απ' αυτό του διατάγματος του 1923²⁰, το οποίο θεωρείται αρκετά προοδευτικό (Κομνηνός, 1994:18-43).

Ο Νόμος 2218 λοιπόν, εισήγαγε νέες ρυθμίσεις, που τέθηκαν στο Ελληνικό διοικητικό δίκαιο (και σύστημα) για πρώτη φορά. Πιο συγκεκριμένα, τη δεύτερη βαθμίδα Ο.Τ.Α. αποτελεί η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση (Ν.Α.) που έχει σκοπό την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της περιφέρειας και δεν ασκεί εποπτεία στους Ο.Τ.Α. Α' βαθμού όπως επίσης και δεν θίγει τις αρμοδιότητες τους. Είναι Ν.Π.Δ.Δ. κι έχει αρμοδιότητες στους τομείς: Δημοκρατικού Προγραμματισμού, Γεωργίας, Κτηνοτροφίας, Δασών, Αλιείας, Εργασίας, Υγείας και Πρόνοιας, Παιδείας, Αθλητισμού, Πολιτισμού, Ναυτιλίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας, Έργων,

Βιομηχανίας, Ενέργειας, Τεχνολογίας, Εμπορίου, Μεταφορών, Επικοινωνιών, Τουρισμού . . .

Με το νόμο αυτό λοιπόν, ύστερα από δισταγμούς και παλινωδίες πολλών χρόνων, αρχίζει η λειτουργία του Β βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Αυτός σήμερα ισχύει όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το νόμο και τις διατάξεις 2240, οι οποίες ψηφίστηκαν κι εκδόθηκαν με τον τίτλο «Συμπλήρωση Διατάξεων για τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις».

Β) ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Ι. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ (Ε.Π.Τ.Α., ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ) - ΝΟΜΟΣ 2539/1997

Μέχρι και το 1997 η πραγματικότητα απέδειξε ότι “οι πολιτικές σκοπιμότητες, το ανώμαλο διοικητικό καθεστώς του τόπου, η οικονομική εξάρτηση διαμόρφωσαν έναν τύπο Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης με μειωμένες δυνατότητες να διαχειριστεί τις τοπικές υποθέσεις σ’ όλη τους την έκταση. Από το 1980 και μετά επιχειρήθηκε ν’ αντιμετωπιστεί αυτή η αρνητική κατάσταση με σταδιακές βελτιώσεις, χωρίς όμως τη συνολική μεταρρύθμιση” (Δράγας στο Τοπική Αυτοδιοίκηση-αποκέντρωση, Σεπτ- Οκτ. 1997:24).

Μετά από δύο περίπου δεκαετίες η ελληνική κυβέρνηση προτείνει ένα σχέδιο συντονισμένης δράσης, το οποίο μάλιστα συνοδεύεται από το Ειδικό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ε.Π.Τ.Α.) και στο οποίο εντάσσονται πέντε δράσεις υποστήριξης και μεταρρύθμισης (υποπρογράμματα) :

Α) Το υποπρόγραμμα 1 για τη χρηματοδότηση των αναγκαίων ελάχιστων δαπανών του Δήμου και Κοινοτήτων.

Β) Το υποπρόγραμμα 2 για τη χρηματοδότηση της εκπόνησης των αναγκαίων μελετών της αντίστοιχης συμβουλευτικής υποστήριξης για την εφαρμογή τους, της προμήθειας κι εγκατάστασης μηχανογραφικού εξοπλισμού και των απαραίτητων προγραμμάτων ενημέρωσης και κατάρτισης, για την οργάνωση και μηχανοργάνωση των Δήμων και Κοινοτήτων αυτών και την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού τους.

Γ) Το υποπρόγραμμα 3 για τη χρηματοδότηση της μελέτης και κατασκευής έργων τεχνικής υποδομής για τους Δήμους και Κοινότητες αυτές, καθώς και λοιπών δημοσίων επενδύσεων τοπικής ανάπτυξης.

Δ) Το υποπρόγραμμα 4 για τη χρηματοδότηση της διοικητικής, κοινωνικής, αθλητικής και πολιτιστικής υποδομής και σχετικών προγραμμάτων των Δήμων και Κοινοτήτων αυτών, καθώς και μηχανολογικού εξοπλισμού κι οχημάτων τους.

Ε) Το υποπρόγραμμα 5 για τη χρηματοδότηση έργων ανάλογων με τα αναφερόμενα στα ανωτέρω υποπρογράμματα 2, 3 και 4, που αφορούν αποκλειστικά τους Ο.Τ.Α. του άρθρου 1 παρ. 5 (Έδαφος ΙΓ, 2, 3 και 4 και παρ. 19 εδάφιο Γ) (άρθρο 13 από το σχέδιο νόμου στο 'Τοπική Αυτοδιοίκηση-αποκέντρωση', Σεπτ.-Οκτ. 1997:36).

Το σύνολο, λοιπόν, όλων αυτών των συντονισμένων δράσεων αποτελεί το Επιχειρησιακό Σχέδιο "ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ" για την ανασυγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης και προσδιορίζεται μάλιστα από καταξιωμένες αρχές²¹ κι απευθύνεται σε συγκεκριμένους στόχους²¹:

1. Η αρχή του συντονισμένου σχεδιασμού και δράσης σε νομοθετικό επίπεδο και προώθησης ειδικών μέτρων υποστήριξης κι εφαρμογής:

Οι έως τώρα θεσμικές πρωτοβουλίες για την ανασυγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης ήταν κυρίως επικεντρωμένες στο νομοθετικό πεδίο. Αντίθετα, η εφαρμογή της αποτελούσε σχεδόν αποκλειστικό προνόμιο των άμεσα ενδιαφερομένων τοπικών αρχών οι οποίες είχαν άλλωστε ως κέρδος τη συνδρομή οικονομικών κινήτρων αλλά έπρεπε στην καλύτερη περίπτωση να απεμπολήσουν τα άμεσα πολιτικά συμφέροντα τους, στην αξιοποίηση των κινήτρων.

Σε κάθε περίπτωση η υπόθεση των συνενώσεων έμοιαζε περισσότερο με μια ημιεπίσημη διαπραγμάτευση της πολιτείας και του ενδιαφερομένου τοπικού πολιτικού προσωπικού ή σε ορισμένες περιπτώσεις και των ιδίων των κατοίκων των Ο.Τ.Α., όπου η πολιτεία επεδίωκε την ανασυγκρότηση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και την ένταξη της σε αναπτυξιακή τροχιά και οι τοπικές αρχές ελάμβαναν ως αντάλλαγμα περισσότερα χρήματα από άλλες απρόθυμες. Τα αποτελέσματα είναι γνωστά.

Η νέα πολιτική πρέπει να θεμελιώνεται στην αρχή της συντονισμένης δράσης με προϋπόθεση για αυτό την υπέρβαση της λογικής της διαπραγμάτευσης και την προβολή σχεδίου αναπτυξιακής ανασυγκρότησης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Συνεπώς, η πολιτεία, στο νομοθετικό και διοικητικό επίπεδο, καταστρώνει σχέδια ειδικών αναπτυξιακών επενδύσεων και εφαρμόζει αντίστοιχες πολιτικές οι οποίες στοχεύουν στη διαμόρφωση των ελαχίστων προϋποθέσεων βιωσιμότητας και αναπτυξιακής πολιτικής όλων των νέων Ο.Τ.Α., με ιδιαίτερη έμφαση στις ορεινές και παραμεθόριες περιοχές.

Η εφαρμογή των ειδικών επενδυτικών προγραμμάτων για τις βασικές υποδομές, την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών και τη

στελέχωση και ανάπτυξη του ανθρωπίνου δυναμικού καθώς και η τεχνική και επιστημονική υποστήριξη του προγράμματος δεν πρέπει να κατανοηθούν ως κίνητρο που προσφέρεται ως υπόσχεση αλλά στο μέτρο του δυνατού όχι μόνο πρέπει να τεθεί, σε ισχύ από την έναρξη της εφαρμογής του νέου θεσμικού πλαισίου των συνενώσεων αλλά και να αρχίσει από την προπαρασκευαστική φάση, γεγονός που θα επιβεβαιώσει την αξιοπιστία του προγράμματος και των δεσμεύσεων της πολιτείας.

Η διαχείριση τους μάλιστα πρέπει να γίνεται με ευθύνη του κράτους και όχι αποκλειστικά από τους νέους Ο.Τ.Α. Η ευθύνη του κράτους σηματοδοτείται και από το περιεχόμενο αυτής της πολιτικής ως δημόσιας πολιτικής στρατηγικού προσανατολισμού για την ανανέωση της χώρας. Για αυτό πρέπει να διασφαλιστεί η διαχείριση των έργων και η εφαρμογή του προγράμματος, στο μέτρο που υλοποιείται από τους Ο.Τ.Α. ή από συλλογικά όργανα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με την καθιέρωση αυστηρών διαδικασιών ελέγχου και τήρησης του χρονοδιαγράμματος.

Η συντονισμένη εφαρμογή των νομοθετικών μέτρων και των επενδυτικών προγραμμάτων για τη δημιουργία βασικών υποδομών κ.λ.π. καταλαμβάνει τη θέση αρχής που πρέπει να διέπει τη νέα πολιτική των συνενώσεων και συνεπώς το προτεινόμενο πρόγραμμα.

2. Η αρχή της κοινωνικής και πολιτικής συναίνεσης:

Η επιδίωξη της κοινωνικής και πολιτικής συναίνεσης είναι ένας αυτονόητος στόχος εφόσον η εφαρμογή του προτεινόμενου προγράμματος επηρεάζει άμεσα τις πολιτικές κυρίως σχέσεις σε τοπικό επίπεδο αλλά κατεξοχήν επηρεάζει τη ζωή των τοπικών

κοινωνιών, μεταβάλλοντας το σημερινό status των σχέσεων των πολιτών με την Τοπική Αυτοδιοίκηση αλλά προπαντός, στοχεύει στη διαμόρφωση νέων αναπτυξιακών προοπτικών για τις ίδιες τις τοπικές κοινωνίες. Η συναίνεση της κοινωνίας είναι επίσης πρόσφορη και ως αναφορά στο εθνικό επίπεδο εξαιτίας της διάστασης του φαινομένου των ετεροδημοτών κατοίκων και των ισχυρών πολιτιστικών, οικονομικών και κυρίως συναισθηματικών δεσμών που συνδέουν τους Έλληνες με τον τόπο καταγωγής τους.

Η προοπτική των εθελοντικών συνενώσεων ήταν συνώνυμη με την παθητική συναίνεση. Το αποτέλεσμα της δεν ήταν τελικά το επιθυμητό διότι οδήγησε στη μη συνένωση.

Τώρα η αρχή της κοινωνικής και πολιτικής συναίνεσης πρέπει να τεθεί σε νέα ενεργητική βάση. Αντικείμενο της συναίνεσης δεν πρέπει να είναι η αποδοχή ή μη των συνενώσεων επί της αρχής αλλά η διαμόρφωση συμφωνιών για τους στόχους και τις επιμέρους διαδικασίες. Η συναίνεση θα επικεντρωθεί στην τυπολογία των νέων Ο.Τ.Α., στην εφαρμογή των ειδικών επενδυτικών προγραμμάτων και στη διαμόρφωση του νέου δημοτικού πολιτικοδιοικητικού συστήματος.

Σήμερα άλλωστε οι αντιδράσεις προς το θεσμό των συνενώσεων σε ιδεολογική βάση, ιδίως υπό τη μορφή 'κοινοτιστικής ιδεολογίας' περί ελληνογενούς θεσμού παρουσιάζονται μειωμένες και υποτονικές. Οι αντιρρήσεις επικεντρώνονται στη διαδικασία και στο ενδεχόμενο αρνητικό αποτέλεσμα της. Προβάλλονται ενδοιασμοί για την αποδυνάμωση της δημοκρατικής αντιπροσώπευσης, για τον περαιτέρω μαρασμό των ορεινών οικισμών εξαιτίας των φαινομένων της ενδοδημοτικής αναπτυξιακής μη ισορροπίας, για τις ατέλειες του οδικού και επικοινωνιακού δικτύου και την έλλειψη υποδομών, για την

μελλοντική τύχη των ελαχίστων κοινοτικών πόρων που αφορούν κληροδοτήματα, περιοχές ιστορικής, αρχαιολογικής ή τουριστικής σημασίας, έσοδα από κοινοτικές επιχειρήσεις κ. ο. κ.

Συνεπώς η προϋπόθεση για την εφαρμογή των αρχών της πολιτικής και κυρίως της κοινωνικής συναίνεσης είναι η καταγραφή και η αντιμετώπιση των προβαλλόμενων ενδοιασμών, είτε θεμελιώνονται με αιτιολογημένα επιχειρήματα είτε αποτελούν προσχήματα. Προς αυτή την κατεύθυνση στοχεύουν οι προαναφερόμενες αρχές. Εδώ ακριβώς εντοπίζεται η ποιοτική διαφορά του περιεχομένου της πολιτικής και κοινωνικής συναίνεσης η οποία θα καθορίσει τελικά και το περιεχόμενο του πολιτικού και κοινωνικού διαλόγου σε τοπικό επίπεδο καθώς επίσης και την πολιτική που θα υποστηρίξει το πρόγραμμα.

3. Η αρχή της αποτελεσματικής διοίκησης και της δημοκρατικής αντιπροσώπευσης:

Είναι γνωστή η προβαλλόμενη αντίθεση μεταξύ της μικρής χωρικής ή διοικητικής κλίμακας, στην οποία ο διοικούμενος πολίτης βρίσκεται πλησιέστερα, καταρχήν από άποψη πρόσβασης, στα κέντρα λήψης αποφάσεων και συνεπώς είναι ευχερέστερη η συμμετοχή του ή η άσκηση επιρροής σε αυτά, και της μεγάλης χωρικής και διοικητικής κλίμακας όπου επιτυγχάνεται η συσσώρευση πόρων και είναι ευχερέστερη η αποδοτική οργάνωση του ανθρώπινου δυναμικού. Η μεγάλη διοικητική μονάδα εναρμονίζεται με την οικονομία αυτής της κλίμακας ενώ αντίθετα η μικρή μονάδα χαρακτηρίζεται από έλλειψη αρκετών, τουλάχιστον αναγκαίων, οικονομικών και ανθρώπινων πόρων. Αντίθετα, η

μεγάλη διοικητική μονάδα, τόσο ως χωρική διάσταση όσο και ως ποιοτική σχέση διοικούντων και διοικούμενων δεν επιτρέπει την εύκολη πρόσβαση των διοικούμενων πολιτών σε αυτή.

Με τη συνένωση όμως των μικρών Δήμων και Κοινοτήτων σε μεγαλύτερους Δήμους αμβλύνεται η αποτελεσματικότερη διοίκηση αλλά δεν υπάρχει αμεσότητα πολιτικής συμμετοχής. Εντούτοις, το πρόβλημα της απόστασης μεταξύ Δημοτικής Αρχής και των δημοτών αντιμετωπίζεται με την ανάδειξη ενδιάμεσων αιρετών οργάνων που μεταφέρουν αμφίδρομα τα αιτήματα, την πληροφόρηση, και τα μηνύματα της Δημοτικής Αρχής. Το σύστημά της ενδοδημοτικής δημοκρατικής αντιπροσώπευσης ενδυναμώνεται με την ενθάρρυνση διαδικασιών αδιαμεσολάβητης συμμετοχής των πολιτών.

Η εμπειρία μάλιστα έδειξε ότι η διάθεση συμμετοχής των ενεργών πολιτών αυξήθηκε σ' αυτές τις περιπτώσεις. Ο λόγος είναι προφανής: οι πολίτες αισθάνονται την ανάγκη να κατοχυρώσουν τα δικαιώματά τους και να κάνουν αισθητή την παρουσία τους σε ένα ισχυρό διοικητικό κέντρο, όπου η ασκούμενη διοίκηση έχει βαρύτητα και το αίτημά τους αποκτά αποτελεσματικότερο αποδέκτη.

4. Η αρχή της αναπτυξιακής ενδοδημοτικής ισορροπίας:

Η μελέτη των υφιστάμενων συνενώσεων αλλά κυρίως η μελέτη των προβλημάτων που παρουσιάζονται στους θεσμούς της διακοινοτικής συνεργασίας έχουν αναδείξει το ζήτημα της μη ισορροπίας ενδοδημοτικής ανάπτυξης. Δηλαδή, οι περισσότερες επενδύσεις κατευθύνονται στην έδρα του δήμου ή συνδέσμου ενώ αντίθετα υποβαθμίζονται οι μικροί οικισμοί, κυρίως όταν δεν έχουν

εκπροσώπηση. Αυτή η πραγματικότητα, που προβάλλεται ως ενδιασμός από μικρές κοινότητες, επιβεβαιώνεται στην πράξη. Βέβαια η ισχύουσα νομοθεσία επιδιώκει να επιτύχει μια στοιχειώδη ισορροπία στην κατάρτιση του τεχνικού προγράμματος αλλά ούτε αυτή επαρκεί ούτε ελέγχεται η εφαρμογή της.

Στόχος των θεσμικών πρωτοβουλιών είναι η εφαρμογή ρυθμίσεων και διαδικασιών που περιέχουν εγγυήσεις και των οποίων θα ελέγχεται η τήρηση με στόχο τη διασφάλιση ενός *minimum* αναπτυξιακής ισορροπίας. Η καθιέρωση της προτεινόμενης αρχής θα λειτουργήσει και ως θετικό στοιχείο για την επίτευξη κλίματος κοινωνικής συναίνεσης στην νέα πολιτική ιδίως στο επίπεδο των τοπικών κοινωνιών.

4. Συμπερασματικά: στόχος του προγράμματος είναι η διοικητική και προγραμματική συνένωση με κοινωνική συναίνεση:

Η εφαρμογή των παραπάνω αρχών επικεντρώνεται στην υπέρβαση του διλήμματος: στην εθελοντική ή υποχρεωτική συνένωση. Στο επίκεντρο τίθεται πλέον η έννοια του προγραμματισμού της χωρικής και θεσμικής ανασυγκρότησης της πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης με τη σχεδιασμένη και συνδυασμένη εφαρμογή θεσμικών μέτρων και προγραμμάτων για την εξασφάλιση βασικών υποδομών , των ελαχίστων αναγκαίων λειτουργικών δαπανών και του κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού. Η πολιτεία δεν περιορίζεται στην ανάληψη νομοθετικών πρωτοβουλιών και στην εφαρμογή διοικητικών μέτρων αλλά προγραμματίζει , σχεδιάζει την τυπολογία των νέων Ο.Τ.Α και

μεριμνά άμεσα για την απόκτηση των κρίσιμων προϋποθέσεων βιωσιμότητας.

Έως τώρα πρωταγωνιστής, κινητήρια δύναμη των συνενώσεων ήταν η ίδια η Τοπική Αυτοδιοίκηση. Οι επιπτώσεις τους κατανοήθηκαν ως αποτέλεσμα τοπικής εμβέλειας. Παρότι είναι βέβαιο ότι δεν αποτελούν είδος τοπικών υποθέσεων και παρότι και η νομολογία του Σ.Τ.Ε. (3194/91) τις έχει κρίνει ως κρατικές υποθέσεις κρίνοντας θετικά το βαθμό αναγκαστικότητας που επέβαλε ο Νόμος 1622/86, η πολιτεία περιορίστηκε στην παθητική επιλογή της παροχής οικονομικών κινήτρων. Τώρα η ευθύνη για την υλοποίηση του προγράμματος ανήκει κυρίως στην πολιτεία, η δε Τοπική Αυτοδιοίκηση συμβάλει γνωμοδοτικά στον σχεδιασμό και ενεργά στην εφαρμογή χωρίς να υποτάσσει σε τοπικές επιλογές τις βασικές συνισταμένες του προγράμματος.

Η έννοια και το περιεχόμενο της “διοικητικής και προγραμματικής συνένωσης με κοινωνική συναίνεση” πρέπει να αποτελέσει την αιχμή του δόρατος για την προβολή του προγράμματος. Σε αυτήν συσσωρεύονται, ως συνιστώσες της, οι παραπάνω προτεινόμενες αρχές, οι οποίες αποτελούν το αναγκαίο στάδιο για την επίτευξη των ακόλουθων στόχων:

Α)Εκσυγχρονισμός του διοικητικού συστήματος:

Η Πρωτοβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση αποτελεί το κλειδί για τον συγχρονισμό του διοικητικού συστήματος αλλά ταυτόχρονα προϋποθέτει και τον εκσυγχρονισμό της ίδιας της Αυτοδιοίκησης.

Σήμερα η κατακερματισμένη πρωτοβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση παρέχει άниσης ποιότητας υπηρεσίες στους κατοίκους των πόλεων και των χωριών και ταυτόχρονα δεν είναι

σε θέση να γίνει αποδέκτης νέων αρμοδιοτήτων, οι οποίες πρέπει να παρέχονται πλησιέστερα στους πολίτες. Αυτές τις αρμοδιότητες μπορούν ασφαλώς να τις αναλάβουν ευχερέστερα οι μεγάλοι Δήμοι αλλά είναι αδύνατον να τις φέρουν εις πέρας οι μικρότεροι Δήμοι και οι Κοινότητες.

Ο στόχος του διοικητικού εκσυγχρονισμού έλκει την αφετηρία του από την ανάγκη να γίνει πράξη στην δομή και την λειτουργία του διοικητικού μας συστήματος η αρχή της επικουρικότητας, στην οποία προσανατολίζεται πλέον ο σύγχρονος ευρωπαϊκός θεσμικός πολιτισμός. Σύμφωνα με αυτήν οι δημόσιες υποθέσεις πρέπει να διοικούνται στο πλησιέστερο στους πολίτες διοικητικό επίπεδο.

Β) Πρωτοβάθμιοι Ο.Τ.Α. νέου τύπου:

Η δομή ενός διοικητικού συστήματος πρέπει να εναρμονίζεται με την κοινωνική, οικονομική και δημογραφική κατάσταση της περιοχής. Το πρότυπο των ανοιχτών πόλεων, δηλαδή της συνλειτουργίας αυτόνομων οικιστικών μονάδων κυρίως στρέφεται προς την παροχή υπηρεσιών στον πληθυσμό τους. Οι νέοι Δήμοι αποτελούν την θεσμική οντότητα των πόλεων.

Αυτό ακριβώς προσπαθεί να επιτύχει η ενοποίηση του διοικητικού χώρου και η ανάδειξη της αιρετής διοικητικής αρχής, η οποία έχει την πολιτική εντολή του συνόλου των κατοίκων της ανοικτής πόλης για την δρομολόγηση κοινών αναπτυξιακών στόχων και την παροχή αποτελεσματικών υπηρεσιών.

Γ) Αναβάθμιση του τοπικού πολιτικού συστήματος:

Σήμερα, οι αιρετοί ιδίως στους μικρούς Δήμους και στις Κοινότητες είναι υποχρεωμένοι να αναζητήσουν οικονομικά και λειτουργικά μέσα για την εκπλήρωση της αποστολής τους.

Η δημιουργία ισχυρού κέντρου σε ευρύτερη από την υφιστάμενη τοπική κλίμακα σε συνδυασμό με την θεσμοθέτηση εγγυήσεων και την ενδοδημοτική, αναπτυξιακή ισορροπία θα συμβάλλει στον συντονισμό και την αυξημένη αποδοτικότητα των τοπικών δημόσιων επενδύσεων, οι οποίες πλέον θα κατευθύνονται σε έργα τεχνικής υποδομής και κοινωνικού εξοπλισμού.

Δ) Νομιμότητα, διαφάνεια και κοινωνικός έλεγχος στην τοπική εξουσία:

Η εξουσία των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρέπει να ασκείται στο πλαίσιο της νομιμότητας. Τούτο σημαίνει ότι διοικητικές τους πράξεις ή οι πράξεις οικονομικής διαχείρισης δεν πρέπει να είναι μόνο νόμιμες αλλά πρέπει ν' αποδεικνύονται ως τέτοιες.

Συνεπώς, πρέπει να ελέγχονται τα αρμόδια όργανα από το Σύνταγμα. Το κράτος έχει την υποχρέωση όχι μόνο να ελέγχει τη νομιμότητα αλλά διαμέσου αυτού του ελέγχου να κατοχυρώνει την ελευθερία πρωτοβουλίας και δράσης των δημοτικών και κοινοτικών αρχών και ταυτόχρονα να προστατεύει τους πολίτες από τις αυθαιρεσίες ή την καταχρηστική άσκηση της τοπικής εξουσίας.

2. ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ - ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Από την αξιολόγηση των πολιτικών που ασκήθηκαν έως σήμερα για την αντιμετώπιση του προβλήματος της πολυδιάσπασης των πρωτοβαθμίων ΟΤΑ, από την περιγραφή της υφιστάμενης καταστασης και την αναζήτηση των συνταγματικών παραμέτρων εύκολα οδηγούμαστε στα ακόλουθα συμπεράσματα τα οποία τεκμηριώνουν και την σκοπιμότητα του προτεινόμενου προγράμματος, για την ανασυγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Η πολυδιάσπαση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης αντιμετωπίζεται δραστικά μόνο με την σχεδιασμένη συνένωση. Τούτο προϋποθέτει την διακήρυξη βασικών αρχών που διέπουν τόσο την σύνταξη του θεσμικού πλαισίου όσο και την εφαρμογή του, ενώ οι βασικές αρχές πρέπει να συνδέονται και με την επιλογή κριτηρίων με βάση τα οποία θα γίνεται ο χωροταξικός σχεδιασμός των νέων ΟΤΑ.

Ο χωροταξικός σχεδιασμός των νέων ΟΤΑ και οι αντίστοιχες δημόσιες τοπικές επενδύσεις πρέπει να ανταποκρίνονται σε μία τυπολογία ΟΤΑ που προκύπτει από τις ιδιαίτερες ανάγκες των τοπικών κοινωνιών σε στοιχειώδεις υποδομές και ταυτόχρονα να εξασφαλίζουν την ικανότητα των νέων ΟΤΑ να βελτιώνουν αυτές τις υποδομές.

Η υλοποίηση της πολιτικής των συνενώσεων είναι πρωταρχικό καθήκον της πολιτείας. Είναι κρατική πολιτική η οποία μάλιστα σήμερα αποκτά ιδιαίτερα βαρύνουσα σημασία για τον εκσυγχρονισμό του πολιτικού και διοικητικού συστήματος αλλά και της κοινωνίας μας γενικότερα. Από την πολιτική των σχεδιασμένων συνενώσεων δεν πρέπει να υπάρχει διέξοδος

διαφυγής. Υπό αυτήν την έννοια εξαντλήθηκαν τα όρια της εθελοντικότητας.

Τα οικονομικά κίνητρα δεν είχαν και δε φαίνεται ότι μπορούν να αποκτήσουν αναπτυξιακή δυνάμική. Αλλωστε η άσκηση μιας κρατικής πολιτικής, και μάλιστα τέτοιας εμβέλειας, δεν πρέπει να γίνεται αντικείμενο διαπραγμάτευσης.

Εκτιμώντας την πολιτική των συνενώσεων ως μείζονος σημασίας δημόσια πολιτική διοικητικής ανασυγκρότησης θα λέγαμε ότι πρέπει να υπερβεί την λογική των κινήτρων και να θεμελιωθεί στην εφαρμογή ενός προγράμματος δημοσίων επενδύσεων σε τοπική κλίμακα και ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού με τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η συγκρότηση βιώσιμων ΟΤΑ με στοιχειώδη υποδομή σε διοικητικό, τεχνικό και κοινωνικό εξοπλισμό και κατάλληλο προσωπικό.

Η πολιτική των συνενώσεων πρέπει επομένως να συμπυκνώνεται σε ένα πρόγραμμα πολλαπλών και συντονισμένων πολιτικών και επιχειρησιακών στοχών. Κρίσιμη πτυχή του προγράμματος είναι οι πόροι, ο χρονικός ορίζοντας και το χρονοδιάγραμμά του.

Γ) ΤΟ ΑΛΛΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΟΥ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ

Ο καινούργιος λοιπόν νόμος «Ι. Καποδίστριας» αποτελεί μία πραγματικότητα. Σε αυτή τη νέα νομοθετική μεταρρύθμιση όμως πολλοί ήταν αυτοί που εναντιώθηκαν στη διαδικασία συνενώσεων των Δήμων και Κοινοτήτων, αντιδρώντας με μία σειρά ενεργειών όπως το κλείσιμο των καταστημάτων τους, τον αποκλεισμό των σιδηροδρομικών γραμμών, τις καταθέσεις των εκλογικών τους βιβλιαρίων κ.τ.λ.

Σύμφωνα με τον Δημητροκάλλη, οι παραπάνω αντιδράσεις εκδηλώθηκαν από κατοίκους διαφόρων περιοχών της Ελλάδας υποστηρίζοντας ότι με το νέο νόμο παρεμποδίζεται η συμμετοχή του πολίτη στα κοινά, αλλοιώνεται η πολιτιστική ταυτότητα του κάθε χωριού, ενισχύεται ο συγκεντρωτισμός και ο συντηρισμός της κυβέρνησης, κυριαρχεί η κομματική εντολή και επιβάλλεται η κοινοκτημοσύνη (Δημητροκάλλης, 1997 : 42).

Σίγουρα, μία από τις μεγαλύτερες διοικητικές μεταρρυθμίσεις στην ιστορία της χώρας μας έχει διαφορετικές προοπτικές που οδηγούν στην ανάπτυξη της υπαίθρου και στην βελτίωση των συνθηκών της ζωής, μέσα από την ανασυγκρότηση της πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ωστόσο, οι κάτοικοι νιώθουν να απειλούνται από την μελλοντική συμβίωση με ανθρώπους και θεσμούς που διαφέρουν από τους δικούς τους, έχουν μάθει να ζουν ως ομάδα, με κοινά και γνωστά σημεία αναφοράς με όμοιες επιδιώξεις, γνωστές αντιπαλότητες και ακατάλυτη οικειότητα. Φοβούνται ότι με την συνένωση θα χαθεί κάθε μορφή πολιτιστικής έκφρασης καθώς υποστηρίζουν ότι όσο πολυπληθέστερος είναι ένας Δήμος τόσο λιγότερο εκφράζεται πολιτιστικά η κάθε κοινότητα καθώς περιορίζεται το ενδιαφέρον του Δημότη και λιγοστεύει η δυνατότητα προσωπικής αξιολόγησης των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων και Δημάρχων.

Τέλος, νιώθουν ότι εξαναγκάζονται από την κυβέρνηση να μοιραστούν εκτάσεις και υποδομές που τους ανήκουν με κάποιους άλλους, με τους οποίους πιθανόν να τους χωρίζει μια αμοιβαία παραδοσιακή αντιπάθεια ή εχθρότητα (Δημητροκάλλης 1997 : 50-70).

Η μεχρι τώρα όμως πορεία του προγράμματος επιβεβαιώνει σταδιακά τις αρχικές προβλέψεις και προοπτικές του, αποδεικνύοντας στους εχθρούς του Καποδιστρια ότι πρόκειται για μια πολιτική ανάπτυξης και αναβάθμισης της υπαίθρου. Οι κοινότητες λοιπόν, δεν εξαφανίζονται αλλά αλλάζουν μορφή, ρόλο και αναβαθμίζονται, γίνονται μέλη ενός ισχυρού Δήμου και αποκτούν νέα σύγχρονη πολιτική και διοικητική οργάνωση. Τώρα εκλέγουν δικά τους τοπικά συμβούλια με αρμοδιότητες και συμμετέχουν στην διοίκηση του ισχυρού Δήμου.

Παράλληλα διατηρούν για το χωριό τα κληροδοτήματα και την περιουσία τους και έχουν υποχρεωτικό μερίδιο στα δημοτικά έργα.

Τέλος οι κάτοικοι δεν επισκέφονται την έδρα του Δήμου αλλά οι δημοτικοί υπάλληλοι τους εξυπηρετούν στο χωριό τους (Τοπική αυτοδιοίκηση - αποκέντρωση, Νοέμβριος - Δεκέμβριος 1997 : εξώφυλλο).

Προσεγγίζοντας όμως το πρόγραμμα «Ι. Καποδιστριας» και από μία άλλη οπτική γωνία θα μπορούσαμε να εκτιμήσουμε ότι ορισμένες από τις προαναφερθείσες αντιδράσεις συνεχίστηκαν και κατόπιν εφαρμογής του προγράμματος εξαιτίας ορισμένων καθοριστικών παραγόντων για την επιτυχημένη πορεία του.

Αναλυτικότερα, η αποκέντρωση αρμοδιοτήτων περιορίζεται ως σήμερα κυρίως σε μία αποσυγκέντρωση διοικητικών μηχανισμών και μάλιστα χωρίς κοινωνική συμμετοχή και έλεγχο, ενώ δεν έχει γίνει ακόμη πλήρως σεβαστή η κατοχύρωση του θεσμού με σαφή και κατηγορηματικό τρόπο με την ενίσχυση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Το σύστημα ελέγχου της νομιμότητας διολισθαίνει συνεχώς σε έλεγχο σκοπιμότητας, μετά δε μάλιστα την πρόσφατη νομοθετική ρύθμιση - κατάργηση της επιτροπής του άρθρου 18 του

Ν. 2218/1995 επανερχόμαστε σε παλαιά συστήματα ασφυκτικού ελέγχου (Καρπής, 2000 : 2).

Εσχάτως με το πρόσχημα της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας γίνονται δηλώσεις και κινήσεις που εμφανίζουν την Τοπική Αυτοδιοίκηση αδύναμη να δεχθεί τις ευθύνες που της μεταφέρουν όταν στερείται τις πιστώσεις και άλλα μέσα όπως έγινε στους σεισμούς, στις πλημμύρες κ.τ.λ. Όλα αυτά σε μια προσπάθεια επανάκτησης του συνολικού ελέγχου των τοπικών υποθέσεων από την πλευρά της κεντρικής διοίκησης ενώ ταυτόχρονα μιλάμε για ένα νέο πρόγραμμα που διαπνέεται από μια πολιτική αποκέντρωσης (στο ίδιο).

Επίσης, θέματα, όπως η δομή, η στελέχωση, το λειτουργικό και το εποπτικό καθεστώς, η επάρκεια και ο έλεγχος της Τεχνικής Υπηρεσίας Δήμων και Κοινοτήτων (ΤΥΔΚ) και των οικονομικών υπηρεσιών αποτελούν ανοικτά ζητήματα για την Τοπική Αυτοδιοίκηση ακόμη και μετά τα τρία πρώτα χρόνια εφαρμογής του νόμου. Αν το πρόβλημα της στελέχωσης των ΟΤΑ δεν αντιμετωπιστεί έγκαιρα το οικοδόμημα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και το εγχείρημα του σχεδίου Ι. Καποδίστριας απειλούνται με κατάρρευση τα πολύτιμα θεσμικά εργαλεία όπως οι προγραμματικές συμβάσεις, η διαδημοτική συνεργασία, οι δημοτικές επιχειρήσεις και άλλοι υποστηρικτικοί μηχανισμοί συνθλίβονται και αποθαρρύνονται, αφού με τις ρυθμίσεις των Ν. 2457/96 και 2527/97 επιβάλλονται φραγμοί και βάρη ανεπίτρεπτα όπως η φορολογία και οι διαδικασίες στελέχωσης μέσω ΑΣΕΠ (καθυστέρηση προσλήψεων) (στο ίδιο σελ. 3).

Όσον αφορά τα οικονομικά ένα σοβαρό ζήτημα που προέκυψε πρόσφατα είναι αυτό της σχεδιαζόμενης περικοπής των θεσμοθετημένων Κ.Α.Π. υπέρ των Ο.Τ.Α. και ειδικότερα της

μείωσης των αποδόσεων προς αυτούς από τη φορολογία του εισοδήματος από 20 σε 15%. Αυτό αποτελεί μια σοβαρή απειλή και καίριο πλήγμα σε βάρος των ελάχιστων πόρων της πενόμενης Τοπικής Αυτοδιοίκησης που αποτελούν όρο ύπαρξης και επιβίωσής τους. Ανεξάρτητα όμως από το επίπεδο των πορων ο ρυθμός αύξησής τους υστερεί έναντι του ρυθμού διεύρυνσης των αντικειμένων και αρμοδιοτήτων (στο ίδιο).

Ενώ το πρόγραμμα Ε.Π./Τ.Α. προβλέπει πόρους 1,2 τρις μέχρι το 2006 και για τα πέντε υποπρογράμματα μόνο τα 400 δις είναι εξασφαλισμένα ενώ τα υπόλοιπα είναι ζητούμενα και αμφισβητούμενα.

Τέλος, απουσιάζει ακόμη ένας διορθωτικός, αναδιανεμητικός μηχανισμός για την ενίσχυση των ασθενέστερων Ο.Τ.Α., οι οποίοι καλύπτουν κυρίως τις ορεινές, άγονες, γερασμένες περιοχές της χώρας και απειλούνται με αφανισμό από τον χάρτη (στο ίδιο, σελ. 4).

Αυτοί και άλλοι σημαντικοί παράγοντες αποτελούν δυσλειτουργικά στοιχεία για την ομαλή πορεία του προγράμματος «Ι. Καποδίστριας». Ωστόσο η πραγματικότητα έχει επανειλημμένα αποδείξει ότι κάθε μεγάλη μεταρρύθμιση απαιτεί χρόνο, προγραμματισμό και συστηματική εργασία για την πλήρη και επιτυχημένη εφαρμογή της, πολύ δε περισσότερο όταν πρόκειται για μία ευρύτατη κοινωνική και διοικητική ανακατάταξη στο εσωτερικό της χώρας που απαιτεί την σταδιακή αλλά πλήρη αποδοχή από τον απλό πολίτη.

Δ) Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Παρά τη γενικά παραδεκτή αναβάθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης - μετά την εφαρμογή του προγράμματος Ι. Καποδίστριας που επέφερε πολύ μεγάλες ιδεολογικές, θεσμικές, πολιτικές και διοικητικές μεταβολές - εύκολα μπορεί κανείς να εκτιμήσει από την υπάρχουσα κατάσταση ότι απομένει ακόμη δρόμος πολύς μέχρι την ώρα που η παρουσία και η δράση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης θα αποτελεί σημαίνουσα πλευρά της ζωής μας. Σίγουρα υπάρχουν βαρύνουσες για το δημόσιο βίο εκκρεμότητες που σχετίζονται με την Αυτοδιοίκηση (Καστανίδης κ.α., 1986 : 21-21 και Καρπής, 2000 : 1).

Και για να γίνουμε πιο συγκεκριμένοι θα λέγαμε ότι οι εκκρεμότητες αυτές αναφέρονται σε θέματα όπως η αποκέντρωση, τα θεσμικά - οργανωτικά ζητήματα, το ανθρώπινο δυναμικό, και τα οικονομικά (βλ. κεφ. ΑΓ). Αποκέντρωση που σήμερα περιορίζεται σε μία αποσυγκεντρωση διοικητικών μηχανισμών και περιορισμένους πόρους, ενώ τοπικές υποθέσεις που ανηκουν στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και αναφέρονται στο Σύνταγμα δεν μεταβιβάζονται ή δεν καλύπτονται οικονομικά. Επιπλέον, οι ΟΤΑ σήμερα με εξαίρεση τη συμβολή του σχεδίου Ι.Καποδίστριας, είναι ακόμη οργανωμένοι και στελεχωμένοι με βάση τα πρότυπα και τις ανάγκες της δεκαετίας του 70 ενώ για τα οικονομικά ζητήματα απαιτείται η ανακατανομή των πόρων της κεντρικής προς την τοπική εξουσία (Καρπής, 2000 : 2-4).

Όσον αφορά το νέο διοικητικό χάρτη της χώρας μας σύμφωνα με τον πίνακα 1 (βλ. Παράρτημα) απαριθμούνται 905 νεοσύστατοι Καποδιστριακοί Δήμοι και 135 Κοινότητες. Οι δείκτες αυτοί αποτελούν την πρώτη απάντηση στο πρόβλημα του κατακερματισμού της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης και

την έναρξη της πορείας μιας μεγάλης μεταρρύθμισης που επιβάλλεται να είναι συνεχής και διευρυνόμενη καθότι επηρεάζει με τέτοιο τρόπο τις οικονομικές και διοικητικές συνθήκες ώστε οι Δήμοι να μπορέσουν σιγά - σιγά να ανεξαρτητοποιηθούν από το κράτος, να αναλάβουν κοινωνικούς και διοικητικούς τομείς δράσης και να γίνει πραγματικότητα η αποκέντρωση. Προς το παρόν η Τοπική Αυτοδιοίκηση παραμένει υπό την απόλυτη κυριαρχία της κρατικής εξουσίας (Τοπική Αυτοδιοίκηση, Σεπτ. - Οκτ. 1997 : 39-40 και Καρπής, 2000 : 1).

Ο Ν. 2539/97 ίσως να εμφανίζει στοιχεία βιασύνης και η αποδοχή του από τους πολίτες να μην ήταν η καλύτερη, όμως είναι σήμερα μια πραγματικότητα. Μέσα από αυτόν, η ανάπτυξη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης μπορεί να υλοποιηθεί έχοντας ως συμμάχους τη συνεργασία, την προσπάθεια και την σωστή οργάνωση. Βασικότερο όλων όμως είναι η Τοπική Αυτοδιοίκηση να είναι συνεχώς σε μία διαδικασία ελέγχου και παρατήρησης ώστε να εντοπίζονται τα λάθη και οι δυσλειτουργίες με σκοπό να αναπτύσσεται η καρδιά της διοίκησης της χώρας, καθώς μια καλοκουρδισμένη Αυτοδιοίκηση μπορεί να λειτουργήσει ευεργετικά αν όχι σε όλους σε πολλούς τομείς της δημόσιας ζωής.

Το ζητούμενο λοιπόν είναι να αναπτύξει η Τοπική Αυτοδιοίκηση ένα αυτόνομο, κοινωνικό, οικονομικό και πολιτισμικό λόγο και έργο. Ωστόσο η ανάγκη και η θεωρητική μεταβίβαση αρμοδιοτήτων οφείλει να συνοδεύεται ακριβώς από την ανάλογη μεταβίβαση πόρων έτσι ώστε το όραμα μιας αυτοδύναμης, ισχυρής και λειτουργικής αυτοδιοίκησης να γίνει πράξη.

Και οπωσδήποτε μέσα από έναν τέτοιο δυναμικό ρόλο με δράση στο μεγαλύτερο μέρος των διαστάσεων της κοινωνικής ζωής των πολιτών η Τοπική Αυτοδιοίκηση θα είναι πλέον σε θέση να

καλύψει ένα μεγάλο εύρος των αναγκών των κατοίκων μέσα από οργανωμένους φορείς κάλυψης αυτών που σήμερα κατά ένα μεγάλο μέρος καλύπτονται από άτυπες μορφές της ελληνικής, παραδοσιακής κοινωνίας (π.χ. εθελοντισμός).

Υπό αυτή την έννοια, αναδεικνύεται και ο κοινωνικός ρόλος που καλείται να διαδραματίσει η τοπική Αυτοδιοίκηση στην σύγχρονη εποχή και μάλιστα σε μία περίοδο ανακατατάξεων στο εσωτερικό της χώρας όπου γεννούνται νέες ανάγκες και ο πολίτης αναζητά καθολική κάλυψη αυτών όσο το δυνατόν πιο κοντά στον τόπου όπου ζει και εργάζεται.

Κι εδώ ακριβώς γεννάται ο προβληματισμός για το αν τελικά γίνεται πράξη ο πολυσήμαντος αυτός ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης από την Κεντρική εξουσία ή παραμένει θεωρητικός με την μορφή νόμου παρά το γεγονός ότι εγκαθίστανται νέα δεδομένα στην δημόσια διοίκηση και ζωή του τόπου. Οπωσδήποτε μια θεωρητική ανασκόπηση όσον αφορά την κοινωνική διάσταση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, την χάραξη κοινωνικής πολιτικής σε τοπικό επίπεδο, τις κοινωνικές υπηρεσίες στην κοινότητα αλλά και την σύσταση κεντρικής, Κοινωνικής Υπηρεσίας σε Δήμο, ως επίσημο φορέα κάλυψης κοινωνικών αναγκών των κατοίκων θα μπορούσε ίσως να δώσει ερέθισμα για κριτική σκέψη και πιθανές απαντήσεις στον παραπάνω προβληματισμό.

V. ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

A) ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΘΕΣΜΟΣ

Μέσα από την παραπάνω ιστορική αναδρομή του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης έχει γίνει ήδη σαφές ότι μιλώντας για την Τοπική Αυτοδιοίκηση μιλάμε πρωτίστως για ένα θεσμό με κοινωνική διάσταση.

Αυτός ακριβώς ο κοινωνικός θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι ίσως ο μοναδικός θεσμός που ουδέποτε έχασε ή θα χάσει την αξιοπιστία του στον κάθε πολίτη, μέσα στο χρόνο. Είναι λοιπόν, η πλατιά και αντιπροσωπευτική συμμετοχή του Λαού που μπορεί να διαμορφώσει την Τοπική Αυτοδιοίκηση σε «σχολείο ελευθερίας», σε φυτώριο Δημοκρατίας και σε όργανο για το μετασχηματισμό της κοινωνίας (Σμέρος στο Κοινωνικές Υπηρεσίες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, 1993:59-60).

Βασικός στόχος επομένως της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι η υλοποίηση του κοινωνικού της ρόλου, ενός ρόλου με ποικίλες διαστάσεις που για τον απλό πολίτη μεταφράζεται με την κάλυψη των κοινωνικών του αναγκών και την αύξηση της ποιότητας ζωής στο χώρο στον οποίο ζει και κινείται.

Για να γίνει ωστόσο πράξη ο στόχος αυτός είναι αναμφισβήτητο ότι απαιτείται η κατάλληλη υποδομή.

Η αδυναμία των παραδοσιακών μορφών κοινωνικής προστασίας να συμβάλλουν αποτελεσματικά στην πρόληψη κι αντιμετώπιση των προβλημάτων που δημιουργούνται από τις ραγδαίες κοινωνικοοικονομικές εξελίξεις οδήγησε τόσο στην αναζήτηση κι εφαρμογή επιστημονικών μεθόδων για την

διερεύνηση των κοινωνικών αναγκών όσο και στο σχεδιασμό και την εφαρμογή μέτρων για την έγκαιρη κι αποτελεσματική κάλυψή τους και συνεπώς οδήγησε στην ανάπτυξη της Κοινωνικής Εργασίας (Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών, 1980:170).

Δεν είναι τυχαίο λοιπόν, το γεγονός ότι ως καταλληλότερη υποδομή για την πραγματοποίηση του παραπάνω στόχου προτείνεται η καθιέρωση του θεσμού της Κοινωνικής Εργασίας στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, που θα έχει το ρόλο εκείνο που θα καθιστά τους άλλους ικανούς να δράσουν, το ρόλο του εμπειρογνώμονα, του συντονιστή, του θεραπευτή και του οδηγού (Σμέρος στο Κοινωνικές Υπηρεσίες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, 1993:59).

Από την άλλη, είναι γνωστοί οι αγώνες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την αναβάθμιση του ίδιου του θεσμού. Αγώνες που στόχευαν και που εξακολουθούν να στοχεύουν στη δημιουργία ενός αποκεντρωμένου κράτους, που να μπορεί να παρέχει σ' όλες τις Περιφέρειες ίδια δικαιώματα και ίσες δυνατότητες και προοπτικές ανάπτυξης (στο ίδιο, σελ.61).

Τα οράματα αυτά, για ένα κράτος σύγχρονο, αποκεντρωμένο κι αποδοτικό έγιναν ως ένα βαθμό πράξη και κατοχυρώθηκαν νομοθετικά με το Πρόγραμμα Ι. Καποδίστριας, το οποίο ουσιαστικά στοχεύει σε μια Τοπική Αυτοδιοίκηση αυτοδύναμη κι αυτοτελή που μέσα από τις βασικές της βαθμίδες θα μπορεί να ασκεί όλες τις αρμοδιότητες, ενώ η εκάστοτε Κυβέρνηση θα έχει τις βασικές επιτελικές εξουσίες.

Είναι γεγονός λοιπόν, ότι το κίνημα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με την ενεργό συμμετοχή όλων των κοινωνικών φορέων της χώρας, έχει καταθέσει αρκετές φορές μέσα από τα

συλλογικά του όργανα (Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.- Τ.Ε.Δ.Κ.) τη δική της πρόταση για το παρόν και το μέλλον του ίδιου του θεσμού από τον οποίο μάλιστα εξαρτάται και η ανάπτυξη ολόκληρης της χώρας.

Μιλώντας λοιπόν για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, μιλάμε ίσως για το μόνο θεσμό που είναι ικανός να εντοπίσει άμεσα προβλήματα, να ενημερώσει αλλά και να δραστηριοποιήσει τους πολίτες και τους φορείς, να αντλήσει δύναμη από τη συμμετοχή των παραγωγικών, επιστημονικών και κοινωνικών οργανώσεων και να την αξιοποιήσει μέσα στα πλαίσια ενός ολοκληρωμένου κοινωνικού προγράμματος δράσης (Σμέρος στο Κοινωνικές Υπηρεσίες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, 1993:63).

Οι νομοθετικές ωστόσο ρυθμίσεις που θεωρητικά συνοδεύονται και από μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν αρκούν, εάν στην πράξη δεν σπάσουν οι ισχυροί δεσμοί με την Κεντρική εξουσία, ώστε να αποκτήσει το δικό του διοικητικό ρόλο, τη δική του οικονομική αυτοδυναμία που με τη σειρά τους θα του επιτρέψουν να ανοίξει το δρόμο για την πραγματική ανάπτυξη, πρόοδο κι ευημερία της τοπικής κοινωνίας, επιβεβαιώνοντας έτσι τον κοινωνικό χαρακτήρα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Από την άλλη, η καθημερινή πραγματικότητα είναι εκείνη που δικαιολογεί το χαρακτηρισμό του κοινωνικού ρόλου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο χώρο της Κοινωνικής Πολιτικής, ως δύο έννοιες αλληλένδετες κι αλληλοσυμπληρούμενες στην εκπλήρωση των στόχων τους. Πιστική επομένως γίνεται η αναγκαιότητα διαμόρφωσης του κατάλληλου πλαισίου μέσα από το οποίο θα μπορούν να συνυπάρξουν έμπρακτα οι δύο παραπάνω έννοιες, με στόχο τη χάραξη κι άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής σε τοπικό επίπεδο (Σμέρος στο Κοινωνικές Υπηρεσίες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, 1993:66).

**Β) ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ: ΝΕΟΙ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΙ - ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ**

Προσπαθώντας καταρχήν να διασαφηνίσουμε τη σχέση τοπικού κράτους και Κοινωνικής Πολιτικής στη χώρα μας θα πρέπει πρωτίστως να επισημανθεί η ιδιαιτερότητα που χαρακτηρίζει ακριβώς τη σχέση κράτους-κοινωνίας στην Ελλάδα, μια ιδιαιτερότητα που σύμφωνα με τον Παναγιώτη Γετίμη συνδέεται με το χαμηλό βαθμό κοινωνικού καταμερισμού εργασίας (Γετίμης, 1993 :112).

Έτσι λοιπόν, πολλές λειτουργίες που σε διάφορες αναπτυγμένες χώρες αποτελούν αντικείμενο Κοινωνικής Πολιτικής του κράτους δεν έχουν «αποσπαστεί» από την ίδια την ελληνική κοινωνία, με αποτέλεσμα να μην αποτελούν θεσμοθετημένες κρατικές λειτουργίες μέσα σ' ένα ορθολογικό σύστημα παροχής δημοσίων αγαθών, το οποίο ουσιαστικά δεν υφίσταται τουλάχιστον με αυτή τη μορφή (στο ίδιο).

Εξατομικευμένες λοιπόν, εναλλακτικές δομές και λειτουργίες «υποκαθιστούν» την έλλειψη κοινωνικού κράτους. Για παράδειγμα, η οικογένεια ή οι συγγενικές σχέσεις είναι θεσμοί που στην ελληνική κοινωνία καλύπτουν κοινωνικές ανάγκες κι αποτελούν μηχανισμούς αναπαραγωγής μέσα στην ίδια την κοινωνία (στο ίδιο).

Ωστόσο, περιορισμένη ανάπτυξη του κοινωνικού κράτους στην Ελλάδα στους τομείς υγείας, πρόνοιας, ασφάλισης, στέγης κ.τ.λ. δε σημαίνει κατ' ανάγκη και περιορισμένη ανάπτυξη του κράτους. Είναι γεγονός ότι διαμορφώνεται ένα ευρύ πλέγμα κρατικών πολιτικών, με στόχο την εξασφάλιση των ελάχιστων συνθηκών που

εγγυώνται την αναπαραγωγή της κοινωνίας. Γενικότερα, τα εκσυγχρονιστικά στοιχεία των κρατικών πολιτικών συνυπάρχουν παράλληλα με τους παραδοσιακούς μηχανισμούς και τις δομές που θέτουν τα όρια και αναπροσαρμόζουν τις διαδικασίες υλοποίησης των πολιτικών ανάπτυξης (Ψυχοπαίδης-Γετίμης, 1989 στο Γετίμης, 1993:14).

Ιστορικά κι επικεντρώνοντας την προσοχή στο σύγχρονο ελληνικό κράτος διαπιστώνουμε ότι η ανάπτυξη της Κοινωνικής Πολιτικής αλλά και γενικότερα όλων των κρατικών πολιτικών συμβαδίζει με τον υψηλό συγκεντρωτισμό του διοικητικού συστήματος και την εποπτεία των τοπικών θεσμών (Ο.Τ.Α.) με την αρνητική έννοια του όρου που περνά στη σφαίρα της κηδεμονίας. Η αποκεντρωμένη διοίκηση και η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχουν ελάχιστες ουσιαστικά αρμοδιότητες και πόρους και περιορίζονται σε εντολοδόχους της των επιλογών της κεντρικής διοίκησης. Οι κοινωνικές παροχές είναι αποσπασματικές (π.χ. επιμέρους ρυθμίσεις για συντάξεις, ασφάλιση, πρόνοια) και οι δημόσιες επενδύσεις αφορούν τις απολύτως βασικές δραστηριότητες (π.χ. σχολεία, κέντρα υγείας) (Γετίμης, 1993:14).

Αυτή η ισχυρή συγκεντρωτική δομή του κρατικού μηχανισμού, που διαμορφώθηκε κυρίως στις δεκαετίες του '50 και '60, μετά τη μεταπολίτευση και κυρίως στη δεκαετία του '80, τίθενται υπό αμφισβήτηση κι αναθεώρηση. Το αίτημα της ανασύνταξης του διοικητικού συστήματος προς την κατεύθυνση της αποκέντρωσης ισχυροποιείται ολοένα και περισσότερο στα πλαίσια της προσπάθειας μεταρρύθμισης των δομών του κράτους.

Παράλληλα, διαπιστώνεται μία σχετική διεύρυνση των αρμοδιοτήτων και του ρόλου των τοπικών θεσμών σε ορισμένα

πεδία των κοινωνικών πολιτικών, όπως νέες αρμοδιότητες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε σχέση με ζητήματα εκπαίδευσης (σχολικές επιτροπές, λειτουργικές δαπάνες) και πρόνοιας (π.χ. παιδικοί σταθμοί, Κ.Α.Π.Η.) (στο ίδιο, σελ.115).

Ωστόσο, δεν πρόκειται για μία σημαντική μεταρρύθμιση που θα σήμαινε τη μεταφορά ουσιαστικών αρμοδιοτήτων και πόρων σε νέους αποκεντρωμένους θεσμούς άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Πρόκειται για ρυθμίσεις που χαρακτηρίζονται από στόχους διαπλεκόμενους που πηγάζουν από μικροπολιτικά συμφέροντα παρά από μία εδραιωμένη και συνειδητή πεποίθηση για την ανάγκη αναδιάρθρωσης της δομής και των σχέσεων στον τομέα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Στις μέρες μας, ένας «νέος πλουραλισμός» προτείνεται μέσα από την αναζήτηση νέας σχέσης ανάμεσα στον κρατικό και μη κρατικό τομέα, στο σχεδιασμό και στην άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής εκφράζοντας την ανάγκη αναδιάρθρωσης του κοινωνικού κράτους και των κυρίαρχων σχέσεων κάλυψης αναγκών (Στασινοπούλου, 1992:140).

Αυτός ο «νέος πλουραλισμός» αποτελεί στην πραγματικότητα ένα νέο σχήμα στην άσκηση της Κοινωνικής Πολιτικής, το οποίο προβάλλει μάλιστα ως επιτακτική ανάγκη για την αντιμετώπιση των αυξανόμενων κοινωνικών προβλημάτων.

Για να συλλάβουμε όμως τις διαστάσεις της άσκησης μακρόπνοης Κοινωνικής Πολιτικής πρέπει πρώτα να εξετάσουμε - έστω σύντομα- τις συντελούμενες κοινωνικές αλλαγές στην κοινωνία μας (Σταθόπουλος στο Κοινωνικές Υπηρεσίες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, 1993:37).

Η κοινωνία μας οπωσδήποτε αλλάζει, τα προβλήματα διαφοροποιούνται με το πέρασμα του χρόνου και κατά συνέπεια η

ίδια μορφή Κοινωνικής Πολιτικής δεν μπορεί πλέον να είναι αποτελεσματική στην επίλυση των κοινωνικών προβλημάτων.

Συγκεκριμενοποιώντας λίγο περισσότερο τη σημερινή πραγματικότητα στη χώρα μας πρέπει να αναφέρουμε ότι η ελληνική κοινωνία περνάει από το στάδιο της βιομηχανικής στην μεταβιομηχανική κοινωνία, έστω κι αν η εκβιομηχάνιση της δεν ολοκληρώθηκε. Κύριο γνώρισμα της τελευταίας είναι η εκτεταμένη παροχή υπηρεσιών σε σημείο που οι κοινωνικοί επιστήμονες αποκαλούν τις μεταβιομηχανικές κοινωνίες, κοινωνίες υπηρεσιών (*servici societies*) (στο ίδιο, σελ.37).

Από την άλλη, η σύνθεση του πληθυσμού της χώρας αλλάζει δραστικά, ως προς την καταγωγή, τη γλώσσα, το θρήσκευμα, τις πολιτιστικές αξίες, τα ήθη και τα έθιμα. Και αυτό γιατί η ευρύτερη διακίνηση πολιτών της Ενωμένης Ευρώπης σε συνδυασμό με την πολυπληθή είσοδο πολιτών από τις ανατολικές χώρες, με αυξανόμενους μάλιστα ρυθμούς, διαμορφώνει ένα πολυπολιτισμικό μωσαϊκό στη χώρα μας που θα φέρει στην επιφάνεια νέα προβλήματα εθνικής ταυτότητας, κοινωνικών δικαιωμάτων των γλωσσικών, θρησκευτικών και πολιτιστικών ομάδων-προβλήματα που ήδη έχουμε αρχίσει όχι μόνο να συνειδητοποιούμε αλλά και να βιώνουμε. Η κοινωνική ενσωμάτωση λοιπόν και η αρμονική συμβίωση όλων αυτών των ομάδων με το γηγενή πληθυσμό είναι ίσως η μέγιστη των προκλήσεων εάν δεν επιθυμούμε να εμφανιστούμε ως χώρα η οποία στερεί από τους κατοίκους της κοινωνικά δικαιώματα και ισονομία (Σταθόπουλος στο Κοινωνικές Υπηρεσίες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, 1993:38).

Επιπρόσθετα, τα δεδομένα που συθέτουν τη σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα της τελευταίας δεκαετίας του εικοστού αιώνα συνοψίζονται στα ακόλουθα κατά τον Ulf Fint:

- ◆ Οι προσπάθειες του ίδιου του ατόμου και τα επιτεύγματά της έχουν μεγάλη αξία και αποτελούν πηγή ζωής για το άτομο
- ◆ Η απραξία και η αδράνεια στερούν ένα λόγο ύπαρξης από τον άνθρωπο
- ◆ Το συγκεντρωτικό σύστημα λήψης αποφάσεων και σχεδιασμού έχει αποτύχει
- ◆ Υπάρχουν πολλοί άνθρωποι οι οποίοι θέλουν να προσφέρουν εθελοντική εργασία, η οποία όμως στις μέρες μας απορρίπτεται ή δεν ενθαρρύνεται (Uif Fint, 1988:55-56).

Τα δεδομένα που συνθέτουν τη σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα δεν ορίζονται μόνο σε όσα προαναφέρθηκαν. Ωστόσο, το βασικό ερώτημα που προκύπτει και τίθεται στην προκειμένη περίπτωση είναι πώς η υπάρχουσα Κοινωνική Πολιτική, η οποία έχει τις ρίζες της στο παρελθόν, θα μπορέσει να προσαρμοστεί στα νέα δεδομένα. Ζητούμενο λοιπόν και επιδιωκόμενος στόχος είναι η αναπροσαρμογή της υπάρχουσας Κοινωνικής Πολιτικής μέσα από τη διαφύλαξη οπωσδήποτε των κεκτημένων (π.χ. επιτεύγματα κοινωνικής ασφάλισης) και την επέκταση της οικονομικής αλλά κυρίως της ανθρώπινης διάστασης του Κράτους Πρόνοιας (στο ίδιο, σελ.55-59).

Αναμφισβήτητα επομένως οι νέες τάσεις τόσο στο σχεδιασμό όσο και στον τομέα της άσκησης της Κοινωνικής Πολιτικής είναι η αποκέντρωση στην παροχή υπηρεσιών, η αποϊδρυματοποίηση και η φροντίδα στην κοινότητα καθώς και η παροχή των υπηρεσιών και η επίλυση των προβλημάτων στο χώρο όπου διαδραματίζονται τα γεγονότα (Βάγια, 1993:245-255).

Γ) ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Έχει γίνει ήδη σαφές και είναι πλέον αναμφισβήτητο το γεγονός ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει ευθύνη και ρόλο στην άσκηση της Κοινωνικής Πολιτικής. Είναι μια μορφή κρατικής εξουσίας σε τοπικό επίπεδο που αν και αποτελεί μέρος του κρατικού μηχανισμού και κινείται μέσα στα πλαίσια της κεντρικής κρατικής πολιτικής, χαρακτηρίζεται από αυτοτέλεια στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της.

Με άλλα λόγια ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι διπλός. Από τη μια ως μορφή άσκησης της κρατικής εξουσίας, έχει μια κάποια αμεσότητα και βρίσκεται πιο κοντά στους πολίτες, στα τοπικά προβλήματα και στην τοπική κοινωνία γενικότερα και από την άλλη ως μορφή δημόσιας διοίκησης, αναπτύσσει οργανωτικές δομές που ενθαρρύνουν τη λαϊκή συμμετοχή και κατοχυρώνουν την εκπροσώπηση της βάσης στο σχεδιασμό της πολιτικής από το κεντρικό επίπεδο αλλά και στη σωστή υλοποίηση προγραμμάτων σε τοπικό επίπεδο (Στασινοπούλου, 1986:143-154, βλ. κεφ.2β).

Εκείνο όμως που είναι απαραίτητο είναι να διαφοροποιηθεί ο ρόλος της κεντρικής διοίκησης, της εκκλησίας και του ιδιωτικού μη κερδοσκοπικού και κερδοσκοπικού κοινωνικού τομέα, ως προς το είδος, την εμβέλεια και την οργάνωση των κοινωνικοπρονοιακών τους προγραμμάτων με τέτοιο τρόπο ώστε να εξυπηρετείται ο πολίτης όσο το δυνατόν πληρέστερα, με το μικρότερο δυνατό κόστος και με διαφάνεια χωρίς να απομακρύνεται από το χώρο στον οποίο ζει και κινείται (Σταθόπουλος στο Κοινωνικές Υπηρεσίες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, 1993:40).

Καθίσταται επομένως απαραίτητος ο κατάλληλος συντονισμός των υπηρεσιών, ώστε να αποφευχθούν επικαλύψεις καθώς και η στελέχωση με το κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό και την επιστημονική αξιολόγηση των προγραμμάτων, έτσι ώστε να επιτευχθεί η καλύτερη δυνατή παροχή υπηρεσιών με το ίδιο ή και μικρότερο κόστος. Επιπλέον η χρηματοδότηση προνοιακών προγραμμάτων από την Ευρωπαϊκή Ένωση θα υποχρεώσει τόσο το κράτος όσο και την Τοπική Αυτοδιοίκηση σε σωστή διαχείριση, αξιοκρατικές προσλήψεις, συνέπεια στα χρονοδιαγράμματα κατάρτισης και υλοποίησης αναπτυξιακών και κοινωνικοπρονοιακών προγραμμάτων (στο ίδιο, σελ.40).

Και οπωσδήποτε αυτό σε καμία περίπτωση δε σημαίνει ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση θα αντικαταστήσει το κράτος. Οι ανάγκες είναι τόσο πολλές και τα προβλήματα τόσο πολυδιάστατα που τόσο το κράτος όσο και η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχουν να παίξουν το δικό τους ξεχωριστό ρόλο στην αντιμετώπισή τους και στην βελτίωση τελικά της ποιότητας ζωής των πολιτών της χώρας που οπωσδήποτε αποτελεί τον πολυπόθητο στόχο για όλους.

Εδώ όμως ακριβώς προκύπτει το ζήτημα του ξεκάθਾਰου διαχωρισμού των ρόλων που καλείται να παίξει η κάθε πλευρά (Κράτος-Τοπική Αυτοδιοίκηση). Με άλλα λόγια πρέπει να γίνει σαφές το που ξεκινάει και που τελειώνει ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στον τομέα άσκησης της Κοινωνικής Πολιτικής και που είναι αρμόδιοι το κράτος και η κεντρική διοίκηση να παρέμβουν και να δράσουν, διασφαλίζοντας την αξιοκρατία και τη διαφάνεια στον τομέα παροχής υπηρεσιών.

Συγκεκριμένα, αυτό που η διεθνής κοινωνική εμπειρία έχει διδάξει είναι ότι σε τοπικό επίπεδο παρέχονται οι υπηρεσίες έτσι

ώστε ο πολίτης να μη χρειάζεται να απομακρυνθεί από το χώρο και το περιβάλλον του για να καλύψει τις ανάγκες του.

Από την άλλη, κρίσιμες αποφάσεις που αφορούν νομοθετικές ρυθμίσεις και διατυπώσεις δικαιωμάτων των πολιτών δεν μπορεί να αποφασίζονται σε επίπεδο Δήμου. Κι αυτό γιατί είναι πολύ εύκολο να μετατραπεί η κοινωνική υπηρεσία σε ένα κομμάτι του κομματικού μηχανισμού που αντιπροσωπεύει η εκάστοτε δημοτική αρχή. Μπορεί λοιπόν πολύ εύκολα η κοινωνική πολιτική του Δήμου να μετατραπεί σε πελατειακή σχέση στα πλαίσια μιας ψηφοθηρικής πολιτικής και στρατηγικής.

Σύμφωνα λοιπόν με τον Πέτρο Σταθόπουλο προβάλλει επιτακτικά η ανάγκη για τον εξής διαχωρισμό: «Παρέχουμε τις υπηρεσίες όσο το δυνατόν πιο κοντά στον πολίτη, αλλά τα κριτήρια για το ποιος πρέπει να ωφελείται και να παίρνει κάποιες υπηρεσίες ή επιδόματα πρέπει να αποφασίζονται όσο το δυνατόν πιο μακριά. Με αυτόν τον τρόπο μπορεί να διαφυλαχθεί και η Τοπική Αυτοδιοίκηση ως προς τη διαφάνεια και η αξιοπρέπεια του ίδιου του πολίτη (Σταθόπουλος στο Κοινωνικές Υπηρεσίες στον Τοπική Αυτοδιοίκηση, 1993:41).

Συνεπώς είναι ξεκάθαρο ότι οπωσδήποτε υπάρχουν κίνδυνοι κατά την ανάπτυξη και εφαρμογή της Κοινωνικής Πολιτικής στους Δήμους εάν δεν υπάρχουν μηχανισμοί που να διασφαλίζουν πρώτα από όλα τον ίδιο το Δήμαρχο και τη δημοτική αρχή. Και επιπλέον πρέπει να τονιστεί ότι η Κοινωνική Πολιτική όταν ασκείται δεν είναι πάντοτε δημοφιλής.

Οπωσδήποτε σ' αυτό το σημείο έρχεται να παίξει το ρόλο της η συνεχής ενημέρωση και πληροφόρηση καθώς και η προβολή της άσκησης της Κοινωνικής Πολιτικής που στοχεύουν να κάνουν ξεκάθαρα όχι μόνο τα βραχυπρόθεσμα οφέλη και τις ζημιές, αλλά

και τη μακροπρόθεσμη πολιτική και τα αποτελέσματα της εφαρμογής της στην άνοδο της ποιότητας ζωής στην κοινότητα.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση λοιπόν έχει να παίξει ένα ρόλο κοινωνικό ιδιαίτερα μέσα από τη νέα μορφή της. Ωστόσο, οι ευθύνες και υποχρεώσεις της κεντρικής διοίκησης για χρηματοδότηση αναπτυξιακών και κοινωνικών προγραμμάτων παραμένουν εξίσου σημαντικές και οπωσδήποτε απαραίτητες εάν θέλουμε να μιλάμε για ουσιαστική αποκέντρωση με θετικές προοπτικές. Η τοπική κοινότητα ως φορέας άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής πρέπει να διεκδικήσει το δικό της «χώρο», να διεκδικήσει πόρους και μέσα, χωρίς να δώσει στην κεντρική διοίκηση την ευκαιρία να απαρνηθεί και να αποποιηθεί το δικό της «φορτίο» ευθυνών (Σταθόπουλος στο Κοινωνικές Υπηρεσίες στον Τοπική Αυτοδιοίκηση, 1993:42-43).

Συγκεκριμενοποιώντας σ' αυτό το σημείο λίγο περισσότερο τους τομείς άσκησης της Κοινωνικής Πολιτικής μέσω της Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρέπει να επισημανθεί ότι αφορά ολοένα και περισσότερο την άμεση αντιμετώπιση ορισμένων οξυμένων αναγκών και κοινωνικών προβλημάτων σε τοπικό επίπεδο.

Αυτό σημαίνει ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση στον τομέα άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής δεν περιορίζεται στον παραδοσιακό τομέα της πρόνοιας αλλά ευρύτερα σε τομείς όπως η πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας, η επαγγελματική κατάρτιση και η προώθηση της τοπικής απασχόλησης με τη διεκδίκηση και εφαρμογή εθνικών και ευρωπαϊκών προγραμμάτων, καθώς επίσης και παρεμβάσεις πολιτιστικού και κοινωνικού χαρακτήρα, παρεμβάσεις για διάφορες πληθυσμιακές ομάδες (ηλικιωμένοι, νέοι, γυναίκες) και ομάδες μη προνομιούχων ατόμων (ψυχικά ασθενείς, χρήστες ουσιών, πάσχοντες από A.I.D.S., μειονότητες, μετανάστες, πρόσφυγες (Στασινοπούλου, 1986:143-154).

Ο Πέτρος Σταθόπουλος περιγράφοντας τα προβλήματα που καλείται να αντιμετωπίσει η Τοπική Αυτοδιοίκηση ομαδοποιεί και κατατάσσει όσα προαναφέρθηκαν σε τρεις βασικές κατηγορίες:

1. Προβλήματα που συνδέονται με το φυσικό περιβάλλον (νέφος, ρύπανση, αυθαίρετη δόμηση κ.τ.λ.). Πρόκειται για προβλήματα που επηρεάζουν άμεσα την υγεία των πολιτών
2. Προβλήματα που συνδέονται με το κοινωνικό περιβάλλον (υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας, εξυπηρέτησης του πολίτη, αντιμετώπιση της ανεργίας, περιορισμός αντικοινωνικής συμπεριφοράς, καταπολέμησης χρήσης ουσιών)
3. Η τρίτη κατηγορία στην οποία οφείλει να εμπλακεί η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι να πάρει σοβαρά υπόψη τις διεκδικήσεις του φεμινιστικού κινήματος, των περιθωριακών ομάδων, των θρησκευτικών και άλλων κοινωνικών και πολιτισμικών μειονοτήτων για κοινωνική αναγνώριση και δικαιοσύνη (Σταθόπουλος, 1993:43).

Έτσι λοιπόν, μέσα σε έναν κόσμο που διαρκώς μεταβάλλεται, οι θεσμοί και τα όργανα της Αυτοδιοίκησης, τα διαχειριστικά και τα οργανωτικά της σχήματα παίρνουν νέες διαστάσεις και αποκτούν νέα περιεχόμενο, νέους προσανατολισμούς και νέες κατευθύνσεις. Το καινούργιο που γεννιέται στο χώρο αυτό επιβάλλεται από την ανάγκη μιας δημοκρατικότερης οργάνωσης της κοινωνίας, προσδιορίζεται από μια νέα ποιοτική διάσταση της ανάπτυξης με έμφαση στο περιβάλλον, την ποιότητα ζωής και τους πόρους, επηρεάζεται άμεσα από τις ευρωπαϊκές εξελίξεις κυρίως από τις τάσεις για αποκέντρωση και περιφεριοποίηση και πρωτίστως διαμορφώνεται καθημερινά από την προσπάθεια σύζευξης των εθνικών στρατηγικών και επιλογών με τις περιφερειακές

ιδιομορφίες και ιδιαιτερότητες (ιστοσελίδα του internet, 2001: www.eetaa.gr).

Είναι γεγονός ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση αναδεικνύεται σε δυναμικό φορέα ισόρροπης ανάπτυξης, ευέλικτης διοικητικής οργάνωσης και αποδοτικής λειτουργίας με αποτέλεσμα να μετατρέπεται σε βασικό συντελεστή υλοποίησης στόχων πολλών δεκαετιών, στόχοι που οπωσδήποτε αφορούν τους τομείς Κοινωνικής Πολιτικής και που ουσιαστικά υλοποιούνται μέσα από τα επιτελικά και συντονιστικά όργανα της Αυτοδιοίκησης.(Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης-Ε.Ε.Τ.Α.Α.. Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος-Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., Τοπικές Ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων-Τ.Ε.Δ.Κ.)

Τα συγκεκριμένα όργανα καλούνται να παίξουν ένα ρόλο σύγχρονο, επιστημονικό, συνθετικό και αποδοτικό μέσα από δημιουργική αξιοποίηση προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και μέσα από την προώθηση της μεταξύ τους συνεργασίας, ώστε να μπορούμε να μιλάμε για συλλογική και συντονισμένη προσπάθεια για επίτευξη κοινά συμφωνημένων στόχων.

Οι νέοι προσανατολισμοί επομένως θέλουν η Τοπική Αυτοδιοίκηση να αποτελέσει το φυσικό περιβάλλον παροχής κοινωνικής προστασίας και φροντίδας στους πολίτες. Στα πλαίσια αυτά η Κοινωνική Εργασία δεν μπορεί παρά να αποτελεί τη μεθοδολογία αλλά και το πλαίσιο αναφοράς των υπηρεσιών και προγραμμάτων σε συνεργασία βέβαια με τους άμεσα ενδιαφερόμενους (φορείς και εξυπηρετούμενους) και φυσικά σε συνεργασία και με άλλες απαραίτητες και πολύτιμες επαγγελματικές ειδικότητες, μία μεθοδολογία που κινείται ανθρωποκεντρικά μιας και ο κεντρικός στόχος του προβληματισμού

ανάπτυξης των κοινωνικών υπηρεσιών στα πλαίσια της Τοπικής Αυτοδιοίκησης θα πρέπει να είναι ο ίδιος ο άνθρωπος (Κοινωνικές Υπηρεσίες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, 1993:14).

VI. ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

A) ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Οι οικονομικές, τεχνολογικές και κοινωνικές εξελίξεις, οι οποίες διαδραματίζονται στον ευρωπαϊκό χώρο από την ιδρυτική συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τη συνθήκη της Ρώμης το 1957 μέχρι και τις μέρες μας, συνοδεύονται με την επίτευξη κάποιων πρωταρχικά οικονομικών στόχων που σχετίζονται με την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης, τη δημιουργία μιας κοινής αγοράς και τη σύγκληση των οικονομικών πολιτικών των κρατών-μελών (Σακελλαρίου στο Κοινωνικές Υπηρεσίες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, 1993:102).

Αναπόσπαστο όμως κομμάτι αυτής της οικονομικής ανάπτυξης και εξέλιξης αποτελεί η κοινωνική διάσταση της εσωτερικής αγοράς, η οποία αφορά τη δέσμευση των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης να προάγουν όχι μόνο την οικονομική αλλά και την κοινωνική συνοχή στην ευρύτερη περιοχή. Πολύ νωρίς λοιπόν προέκυψε η συνειδητοποίηση της αναγκαιότητας παρέμβασης για την αντιμετώπιση σημαντικών και οξυμένων κοινωνικών προβλημάτων. Συγκεκριμένα η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη-μέλη της καλούνται να συνεισφέρουν:

- Στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας
- Στην προστασία της υγείας και της ασφάλειας στο χώρο εργασίας
- Στην προώθηση δυνατοτήτων ισότιμης πρόσβασης στην επαγγελματική κατάρτιση και πληροφόρηση

- Στην προώθηση του διαλόγου με τους κοινωνικούς εταίρους (στο ίδιο, σελ.103).

Είναι σαφές ότι η ενθάρρυνση του κοινωνικού διαλόγου, η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και η εξασφάλιση της κοινωνικής προστασίας γενικότερα αποτελούν τις βασικές κατευθύνσεις της κοινότητας μέσα από τις οποίες υλοποιούνται ο ρόλος και οι αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της κοινωνικής ανάπτυξης. Δεν είναι τυχαίο λοιπόν το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση προτάσσει πλέον την ανάγκη να στρέψουν οι χώρες-μέλη της περισσότερο την προσοχή τους στην καταπολέμηση της φτώχειας, την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής που συγκεκριμενοποιείται μέσα από εθνικά σχέδια για την ανάπτυξη, την απασχόληση και την κοινωνική αλληλεγγύη κατά του κοινωνικού αποκλεισμού. Και η χώρα μας έχει ένα λόγο παραπάνω να ακολουθήσει μια τέτοιου είδους πολιτική, καθώς οι επιδόσεις της σ' αυτούς τους τομείς είναι από τις πιο κακές στον ευρωπαϊκό χώρο ("Ελευθεροτυπία", 31/03/2001).

Στο πλαίσιο αυτό υπογραμμίζεται και γίνεται ξεκάθαρος πλέον ο απώτερος σκοπός της επίτευξης ενός ενιαίου οικονομικού και κοινωνικού χώρου, ενός χώρου στον οποίο θα προωθηθεί η ανάπτυξη μιας ευρωπαϊκής στρατηγικής στα ζητήματα Κοινωνικής Πολιτικής, η οποία με τη σειρά της θα βασίζεται σε μια ισότιμη σχέση ανάμεσα σε όλους τους εταίρους (Ευρωπαϊκή Κοινότητα, εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές, ενώσεις εργοδοτών και εργαζομένων κ.τ.λ.) (στο ίδιο).

Το ερώτημα λοιπόν που εύλογα σ' αυτό το σημείο προκύπτει αφορά τους τρόπους υλοποίησης των προαναφερθέντων στόχων που απαιτούν μία αναπροσαρμογή δομών και την αναθεώρηση της διαρθρωτικής πολιτικής της Κοινότητας. Αυτό που απαιτείται

επομένως είναι μια νέα ενισχυμένη διαρθρωτική πολιτική που σταδιακά ίσως θα μπορούσε να οδηγήσει στην εξάλειψη της εταιρογένειας της Κοινότητας από την άποψη του βαθμού οικονομικής ανάπτυξης και στον περιορισμό των αποκλίσεων στον τομέα αυτό μεταξύ των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σαραντινού στο Κοινωνικές Υπηρεσίες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, 1993:87).

Βασικό σημείο της πολιτικής αυτής αποτελεί η υποχρέωση των κρατών-μελών να συντονίζουν την οικονομική και κοινωνική πολιτική τους με τέτοιο τρόπο ώστε να επιτευχθούν οι γενικότεροι στόχοι της οικονομικής και κοινωνικής σύγκλισης. Η πολιτική αυτή επιπλέον υποστηρίζεται μέσω της δράσης των διαρθρωτικών ταμείων (κοινοτικές επιδοτήσεις). Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια της αναδιάρθρωσης της δράσης των διαρθρωτικών ταμείων μεταξύ άλλων αναβαθμίστηκε σημαντικά ο ρόλος της περιφέρειας σε σχέση με την κεντρική εξουσία. Οι περιφέρειες ανέλαβαν τη διαχείριση των περιφερειακών προγραμμάτων και προς αυτήν την κατεύθυνση προσανατολίζεται και η ελληνική περιφέρεια μολονότι στη χώρα μας τα δεδομένα παρουσιάζουν μια έντονα συγκεντρωτική δομή της ελληνικής δημόσιας διοίκησης (στο ίδιο, σελ.89-92).

Β) ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ-ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ: ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Κοινή πεποίθηση αποτελεί το γεγονός ότι ευρωπαϊκά αναπτυξιακά προγράμματα αποτελούν σημαντικότατο μοχλό που κινεί την περιφερειακή ανάπτυξη των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η διεκδίκηση λοιπόν της χρηματοδότησης

των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης αποτελεί βασικό μέλημα όλων των κρατών-μελών, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οπωσδήποτε και της χώρας μας.

Σ' αυτό το σημείο κρίνεται σκόπιμο να γίνει μια σύντομη περιγραφή της διαδικασίας σύνταξης και διεκδίκησης χρηματοδοτήσεων μέσω των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης. Ξεκινώντας λοιπόν πρέπει να αναφερθεί ότι τα κράτη-μέλη κατ'αρχήν συντάσσουν τα σχέδια περιφερειακής ανάπτυξης, στα πλαίσια και στη βάση των οποίων γίνεται η διαπραγμάτευση μεταξύ της αρμόζουσας επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του κράτους-μέλους, η οποία καταλήγει στη διαμόρφωση του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και στην έγκρισή του από την επιτροπή. Η διαπραγμάτευση αυτή γίνεται στα πλαίσια της εταιρικής σχέσης. Με τον όρο εταιρική σχέση που εισάγεται από το άρθρο 4 του κοινοτικού πλαισίου αρ.2052/88, θεσμοθετείται ένα νέο πνεύμα συνεργασίας ανάμεσα στην επιτροπή της Ε.Ε., τις εθνικές και περιφερειακές αρχές και φυσικά τους κοινωνικούς εταίρους (Σαραντινού στο Κοινωνικές Υπηρεσίες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, 1993:92).

Συγκεκριμενοποιώντας λίγο περισσότερο τη φύση του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης αναφέρεται ότι αυτό περιλαμβάνει την έκφραση των προτεραιοτήτων ανάπτυξης, τη συμβατότητά τους με τη γενικότερη αναπτυξιακή πολιτική της περιοχής στην οποία αναφέρεται και οπωσδήποτε τους ευρύτερους κοινοτικούς στόχους, εξετάζοντας επιπλέον τη συμβατότητά τους με την κοινοτική νομοθεσία και τις άλλες κοινοτικές πολιτικές. Επιπλέον το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης περιλαμβάνει μια ενδεικτική παρουσίαση των μορφών παρέμβασης και ένα χρηματοδοτικό πλάνο (στο ίδιο : 92).

Λαμβάνοντας λοιπόν υπόψη την παραπάνω διαδικασία καθίσταται σαφές ότι η ακαμψία της ελληνικής δημόσιας διοίκησης πρέπει να σπάσει και ότι απαιτούνται τρόποι δουλειάς και διαδικασίες λήψης αποφάσεων απομακρυσμένες από τη νοοτροπία της υπερσυγκέντρωσης και της αδράνειας, εάν φιλοδοξούμε να καλύψουμε κάποτε το κενό που χωρίζει τη χώρα μας από τους ισχυρότερους ευρωπαϊκούς εταίρους της.

Όσον αφορά τη χώρα μας ως μέλος Ευρωπαϊκής Ένωσης το Κοινωνικό Ταμείο έπαιξε ρόλο καθοριστικό στη διαμόρφωση της υποδομής στο χώρο της επαγγελματικής κατάρτισης. Ωστόσο, σημαντικές δυσχέρειες που παρουσιάστηκαν τα πρώτα χρόνια ακόμη δεν έχουν όλες ξεπεραστεί και κυρίως οφείλονται στην έλλειψη της απαιτούμενης εμπειρίας τόσο από ελληνικής όσο και από κοινοτικής πλευράς για τη σύζευξη των κοινοτικών προϋποθέσεων για χρηματοδότηση με τις ειδικές ανάγκες της ελληνικής πραγματικότητας (Σαραντινού, 1993 : 100).

Έτσι δεν είναι τυχαίο το ότι η Ελλάδα δεν έχει ακόμη εξαντλήσει τα διαθέσιμα περιθώρια χρηματοδότησης από το Κοινωνικό Ταμείο, ενώ αναμένεται από τα όργανα και τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με αρκετή ανυπομονησία το τρίτο πακέτο Στήριξης από την Ε.Ε.

Για την καλύτερη όμως και ουσιαστικότερη αξιοποίηση των δυνατοτήτων θα πρέπει καταρχήν να αναγνωριστεί η σημασία της επαγγελματικής κατάρτισης σαν απαραίτητη προϋπόθεση για την οικονομική ανάπτυξη και να χαραχθεί μια ενιαία εθνική πολιτική σ' αυτόν τον τομέα. Ο καθορισμός λοιπόν από τη μία πλευρά των στόχων και η ιεράρχηση αυτών από την άλλη αποτελούν την απαραίτητη προϋπόθεση για την προώθηση συγκεκριμένων πολιτικών και την υλοποίησή τους.

Επιπλέον η ουσιαστική αποκέντρωση στην εκπόνηση και διαχείριση των υποβαλλόμενων προγραμμάτων ανάλογα με τις συγκεκριμένες ανάγκες που παρουσιάζονται σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο αποτελεί επιτακτική ανάγκη σύμφωνα μάλιστα με το πνεύμα που διέπει τα Κοινοτικά Διαρθρωτικά Ταμεία.

Και εδώ έρχεται να προστεθεί και η προσπάθεια πληρέστερης πληροφόρησης των αρμόδιων φορέων παράλληλα με τη δημιουργία πιο αποτελεσματικών συστημάτων αξιολόγησης και ελέγχου των ενεργειών, με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας των προγραμμάτων που υποβάλλονται (Σαραντινού στο Κ.Υ. στην Τ.Α., 1993 : 101).

Σ' αυτό ακριβώς το σημείο και στην όλη διαδικασία έρχεται να παίξει το ρόλο του το στέλεχος κοινοτικής ανάπτυξης που θα στήριξη την προσπάθεια από το σχεδιασμό και τη διεκδίκηση αναπτυξιακών προγραμμάτων μέχρι έγκριση και υλοποίησή τους. Η συνεργασία λοιπόν και αλληλεπίδραση ανάμεσα στον επαγγελματία και τον πολιτικό, τις ιδεολογίες και τις πρακτικές τους είναι η κεντρική εικόνα στην εφαρμογή αναπτυξιακών προγραμμάτων στα πλαίσια της Κοινωνικής Πολιτικής, αλλά και η κεντρική εικόνα της διαδικασίας ανάπτυξης Κοινωνικών Υπηρεσιών σε επίπεδο τοπικό (Δήμων) που θα είναι σε θέση να πλαισιώσουν την όλη προσπάθεια μέσα από τη διεπαγγελματική συνεργασία ανθρώπων με γνώση και κατάρτιση και μέσα από τη συλλογική δράση όλων των εμπλεκόμενων πλευρών (Σμιθ στο Κοινωνικές Υπηρεσίες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, 1993:46).

VII. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ-ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΤΟΥΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

Η σημασία της παροχής φροντίδας στα πλαίσια της κοινότητας πλέον αποδεδειγμένη και τόσο αυτή όσο και η κοινοτική ανάπτυξη έχουν στην πράξη αναγνωριστεί ως τα πλαίσια μέσα στα οποία αναπτύσσονται ανεπίσημα δίκτυα και άτυπες μορφές φροντίδας στα πλαίσια της αποϊδρυματοποίησης και της δημιουργίας υπηρεσιών μέσα στην κοινότητα. Η προβληματική λοιπόν γύρω από τις σχέσεις φροντίδας στην τοπική κοινωνία και τα δίκτυα φροντίδας των φίλων, των γειτόνων, της οικογένειας μας οδηγεί σε νέους προσδιορισμούς της κοινότητας, ως πλέγματα σχέσεων και πλαισίου άσκησης κοινωνικής πολιτικής, λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη τα σύγχρονα δημογραφικά, πολιτισμικά και επικοινωνιακά δεδομένα. Η εξασθένηση επομένως και σε ορισμένες περιπτώσεις η ανατροπή παλαιότερων κοινοτικών δεσμών (π.χ. εξάλειψη της γειτονίας) έχει σαν αποτέλεσμα τη μείωση της αποτελεσματικότητας των παραδοσιακών, άτυπων δικτύων παροχής φροντίδας (Abrams, 1984, Τσαούσης, 1990, Σταθόπουλος, 1990 στο Γετίμης-Γράβαρης, 1993:285).

Σ' αυτό ακριβώς το σημείο έρχεται η Τοπική Αυτοδιοίκηση να παίξει ρόλο ουσιαστικό στον τομέα κοινωνικής φροντίδας, ξεπερνώντας άτυπα, παραδοσιακά δίκτυα χωρίς ωστόσο να τα καταργεί ή να τα απορρίπτει. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση καλείται να αναλάβει έμπρακτα τις ευθύνες της, ανταποκρινόμενη τόσο στις λειτουργίες όσο και στις αρμοδιότητές της που είναι προσδιορισμένες, μιας και έχουν θεσμοθετηθεί συνταγματικά.

Έχει ήδη αναφερθεί ότι η συνταγματική διάταξη του 1975 για την Τοπική Αυτοδιοίκηση ήταν ότι πιο σύγχρονο μπορούσε να θεσμοθετηθεί, ενώ ο Δημοτικός Κώδικας καθορίζει το ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τις λειτουργίες της τουλάχιστον όσον αφορά το διοικητικό κομμάτι (Τσενές, 1986:44).

Εδώ ακριβώς κρίνεται σκόπιμο να καθοριστούν οι αρμοδιότητες της Τοπικής αυτοδιοίκησης εστιάζοντας όμως την προσοχή στον τομέα της Κοινωνικής Πολιτικής, καθώς επίσης και το ευρύτερο θεσμικό πλαίσιο το οποίο προσδιορίζει τις δυνατότητες ανάπτυξης δραστηριοτήτων εκ μέρους της.

Καταρχάς η δυνατότητα ανάληψης πρωτοβουλιών κοινωνικού χαρακτήρα ορίζεται στο άρθρο 25 του ΔΚΚ (προεδρικό διάταγμα 323/1989) σαν εν μέρει αποκλειστικές και κυρίως σαν συντρέχουσες αρμοδιότητες των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.).

Σαν αποκλειστικές αναφέρονται η κατασκευή και συντήρηση κέντρων νεότητας και παιδικών χαρών, καθώς και η κατασκευή κάθε δημοτικού και κτιριακού κέντρου που προορίζεται για οποιονδήποτε κοινωφελή σκοπό. Στα πλαίσια των συντρεχουσών αρμοδιοτήτων οι Ο.Τ.Α. μπορούν με απόφαση απόλυτης πλειοψηφίας του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου να αναπτύξουν κάθε δραστηριότητα που προάγει τα κοινωνικά, πολιτιστικά και πνευματικά συμφέροντα των δημοτών (ίδρυση βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών, γηροκομείων, λειτουργία πολιτιστικών και πνευματικών κέντρων, προώθηση ψυχαγωγικών, πολιτιστικών και αθλητικών δραστηριοτήτων μέσα από σχολές γονέων, λαϊκής τέχνης, επαγγελματικού προσανατολισμού, παραχώρηση κατοικιών σε άστεγους και οικονομικά αδύνατους δημότες, χορήγηση βοήθειας σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης

κ.τ.λ. (Μπουμπάρης στο Κοινωνικές Υπηρεσίες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, 1993:71-72).

Το πλαίσιο αυτό διευρύνεται ακόμη περισσότερο με τη θέσπιση των νόμων 2082/92 για την πρόνοια και 2071/92 για την υγεία με τους οποίους έχουμε την εισαγωγή νέων θεσμών κοινωνικής προστασίας που περνούν στη δικαιοδοσία και των Ο.Τ.Α. όπως είναι η εφαρμογή προγραμμάτων κατ' οίκον προστασίας και η δυνατότητα συνεργασίας με μονάδες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας (Κέντρα Υγείας), ενώ επιπλέον διευρύνεται και η δυνατότητα συμμετοχής εκπροσώπων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε κρατικά συμβουλευτικά και γνωμοδοτικά όργανα (ΠΙΚΠΑ, ΕΚΑΒ, ΕΣΑΥ, ΚΕΣΥ, κ.τ.λ.)²⁴ (στο ίδιο, σελ.73-74).

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση καλείται λοιπόν να παρέχει υπηρεσίες βασικές που είτε είναι αποκλειστικές είτε συντρέχουσες-δηλαδή μπορεί παράλληλα να παρέχονται και από άλλους φορείς-είναι δυνατόν να καταταχθούν σε έξι βασικές κατηγορίες:

- Προσωπικές υπηρεσίες
- Παραγωγικές και Αναπτυξιακές Υπηρεσίες
- Εμπορικές Υπηρεσίες
- Υπηρεσίες Αναψυχής
- Υπηρεσίες Προστασίας²⁵ (Τσενές, 1986:45-60).

Έχει διατυπωθεί αρκετές φορές και είναι πλέον κατανοητή η επιτακτική ανάγκη να αναλάβει πλέον η Τοπική Αυτοδιοίκηση μέσα από τη νέα μορφή της ένα ρόλο ενεργό και ουσιαστικό στη χάραξη και άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής στο τοπικό επίπεδο και ιδιαίτερα στους τομείς παροχής προσωπικών κοινωνικών υπηρεσιών για συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες (γυναίκες, παιδιά, ηλικιωμένους, Α.Μ.Ε.Α. εξαρτημένα άτομα, μειονοτικές ομάδες) και

στον τομέα της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας (Μπουμπάρης στο Κοινωνικές Υπηρεσίες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, 1993:75).

Απαραίτητες προϋποθέσεις που αποτελούν ικανή και αναγκαία συνθήκη για την εφαρμογή στην πράξη των παραπάνω λειτουργιών και αρμοδιοτήτων αποτελούν καταρχάς η ίδια η μορφή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με την ύπαρξη πλέον Ο.Τ.Α. ικανού μεγέθους (πρόγραμμα Ι. Καποδίστριας) προκειμένου να ανταποκριθούν στις ανάγκες χάραξης και άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής σε τοπικό επίπεδο.

Από τη άλλη η θεσμοθέτηση της ίδρυσης και λειτουργίας κοινωνικών υπηρεσιών στους Ο.Τ.Α. στελεχωμένων με εξειδικευμένο προσωπικό αποτελεί το μέσο που μπορεί να υλοποιήσει ή καλύτερα να συνεισφέρει στην υλοποίηση των κοινωνικών λειτουργιών και αρμοδιοτήτων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που αντικατοπτρίζουν τον κοινωνικό της ρόλο (Μπουμπάρης στο Κοινωνικές Υπηρεσίες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, 1993:75).

Έτσι λοιπόν ο κοινωνικός σχεδιασμός αποτελεί μαζί με την Κοινωνική Εργασία ένα σημαντικό στοιχείο της Κοινωνικής Πολιτικής της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Ενώ η Κοινωνική Εργασία ασχολείται με τη «μεσίτευση» των κοινωνικών παροχών, ο κοινωνικός σχεδιασμός ασχολείται με το σχεδιασμό και την οργάνωση της κοινωνικής υποδομής και των κοινωνικών υπηρεσιών (Schöfer, 1983:127 στο Ζωγράφου, 1997:125).

Συγκεκριμενοποιώντας λίγο ακόμη περισσότερο τον παραπάνω συσχετισμό πρέπει να ειπωθεί ότι η μέθοδος της Κοινωνικής Εργασίας με Κοινότητα (Κ.Ε.Κ.) είναι αυτή που συνδέει την Κοινωνική Εργασία με τον κοινωνικό σχεδιασμό, μιας και

αντιμετωπίζει διάφορες ομάδες στόχου στο γεωγραφικό και στον κοινωνικό τους περίγυρο (Ζωγράφου, 1997:125-126).

Σ' αυτό ακριβώς το σημείο όμως προκύπτουν νέα ερωτήματα και προβληματισμοί όπως το πώς μπορούν να οργανωθούν, να αναπτυχθούν και λειτουργήσουν Κοινωνικές Υπηρεσίες στα πλαίσια των Δήμων και κάτω από ποιες προϋποθέσεις μπορούν αυτές να συμβάλλουν στην ουσιαστική ενασχόληση της τοπικής Αυτοδιοίκησης με τη χάραξη και εφαρμογή της Κοινωνικής Πολιτικής.

VIII.ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

A) ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ: ΜΟΝΤΕΛΟ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Με τον όρο Κοινωνικές Υπηρεσίες αναφερόμαστε σ' ένα δίκτυο υπηρεσιών που αφορά τόσο το δημόσιο όσο και τον ιδιωτικό τομέα (κερδοσκοπικό και μη κερδοσκοπικό). Με άλλα λόγια με τον συγκεκριμένο όρο υποδηλώνεται το γεγονός ότι υπάρχει ένα εκτεταμένο και περίπλοκο δίκτυο παροχής υπηρεσιών που στοχεύει στην κάλυψη ενός μεγάλου φάσματος αναγκών (κοινωνικών, οικονομικών, συναισθηματικών) του ανθρώπου. Τις Κοινωνικές Υπηρεσίες λοιπόν, χαρακτηρίζει από τη μία η πολυπλοκότητα και από την άλλη το μεγάλο εύρος των αναγκών που καλούνται να καλύψουν (Στασινοπούλου στο Γετίμης-Γράβαρης, 1998:272-273).

Δυστυχώς, οι Κοινωνικές Υπηρεσίες στη χώρα μας δεν αποτελούν ένα ενιαίο σύστημα σφαιρικής κάλυψης των αναγκών των πολιτών και οι λύσεις που η κάθε μια προσφέρει είναι μάλλον αποσπασματικές απαντήσεις σε κοινωνικές κρίσεις, ανάγκες και προβλήματα. Προβλήματα επικοινωνίας και συντονισμού μεταξύ των οργανώσεων και των πολιτικών φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ενισχύουν τους προβληματισμούς που εμφανίζονται σχετικά με το είδος, την έκταση και τη μορφή παροχών που μπορούν να προσφέρουν (Βάγια, 1994:27).

Επομένως η ανάγκη παροχής υπηρεσιών σε τοπικό επίπεδο και η χρήση εμπειρικών δεδομένων και ορθολογικών κριτηρίων στην απόφαση καταμερισμού των παροχών μοιάζει να είναι μονόδρομος

για την επίτευξη του βασικού στόχου που δεν είναι άλλος από την ποσοτική και ποιοτική κάλυψη των αναγκών όλων των πολιτών. Σωστή αξιολόγηση και εκτίμηση των αναγκών μιας συγκεκριμένης κοινότητας οπωσδήποτε οδηγεί σε μια πιο δίκαιη κατανομή των υπηρεσιών (στο ίδιο, σελ.21).

Ας δούμε όμως ποιοι μπορούν να είναι οι συντελεστές αυτής της έμπρακτης κοινωνικής αλλαγής. Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι πολλοί συμφωνούν στο ότι η συνεργασία Επαγγελματιών Κοινωνικών Λειτουργών και δημοτικών (τοπικών) αρχόντων προσανατολισμένοι στη δημιουργία ευέλικτων μηχανισμών είναι αυτή που μπορεί να οδηγήσει στην υλοποίηση μιας ουσιαστικότερης και αποτελεσματικότερης κοινωνικής προσφοράς σε τοπικό επίπεδο.

Δεν είναι λίγοι οι Δήμοι σε όλη την Ελλάδα που φιλοδοξούν να αναδιοργανώσουν και να εμπλουτίσουν τις δραστηριότητές τους στον τομέα παροχής υπηρεσιών εφαρμόζοντας ποικιλία αναπτυξιακών προγραμμάτων- αυτό άλλωστε προκύπτει από την έρευνα που ακολουθεί όσον αφορά τον Ν. Αχαΐας .

Ωστόσο σ' αυτό ακριβώς το σημείο κρίνεται σκόπιμο να μελετηθούν οι αδυναμίες που παρεμποδίζουν την ουσιαστική ενασχόληση των Ο.Τ.Α. με τη χάραξη και εφαρμογή της τοπικής Κοινωνικής Πολιτικής, αλλά και οι προϋποθέσεις εκείνες που θα επιτρέψουν μία διαφορετική αντιμετώπιση και μπορούν να ανοίξουν το δρόμο του παραπάνω οραματισμού.

Β) ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΠΟΥ ΠΑΡΕΜΠΟΔΙΖΟΥΝ ΤΗΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΩΝ Ο.Τ.Α. ΜΕ ΤΗ ΧΑΡΑΞΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΕ ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Αποτυπώνοντας το υπάρχον δίκτυο κοινωνικών υπηρεσιών πρέπει καταρχάς να αναφερθεί ότι αυτό δρα ανεξάρτητα από τους φορείς πρόνοιας, υγείας, παιδείας ή πολιτισμού εφαρμόζοντας αποσπασματικά προγράμματα σε τοπικό επίπεδο (Βελεσιώτη στο Κοινωνικές Υπηρεσίες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, 1993:77).

Αναλύοντας λίγο περισσότερο αυτό το δίκτυο αναφέρουμε και επαναλαμβάνουμε ότι υπάρχει ανισοκατανομή των υπηρεσιών και όσον αφορά τους πληθυσμούς και όσον αφορά τη γεωγραφική τοποθέτηση. "Αυτοί που περισσότερο χρειάζονται τις Κοινωνικές Υπηρεσίες είναι αυτοί που λιγότερο τις έχουν" (Βάγια στο Κοινωνικές Υπηρεσίες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, 1993:49).

Από την άλλη έχουμε επικαλύψεις υπηρεσιών, πράγμα αληθινά αξιοπερίεργο μιας και στις περισσότερες "κοινότητες" έχουμε τόσο λίγες υπηρεσίες σε σχέση με τις ανάγκες και ποιοτικά και ποσοτικά, ενώ και σε άλλες "κοινότητες", κυρίως περιφερειακές, απουσιάζουν ολοκληρωτικά.

Επιπρόσθετα η υλικοτεχνική υποδομή των υπάρχουσων κοινωνικών υπηρεσιών-με κάποιες εξαιρέσεις, οπωσδήποτε- είναι ιδιαίτερα φτωχή, η συντήρηση δεν υφίσταται, το προσωπικό είναι ανεπαρκές και η λήψη αποφάσεων είναι μία διαδικασία που βασίζεται μάλλον σε απαρχαιωμένες τακτικές (συγκεντρωτισμός) (στο ίδιο, σελ.49).

Ποιες είναι όμως οι πιο σοβαρές αδυναμίες που παρεμποδίζουν την ενασχόληση των Ο.Τ.Α. με τη χάραξη και υλοποίηση της Κοινωνικής Πολιτικής;

Το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο εντάσσει ακόμη και σήμερα την παροχή υπηρεσιών κοινωνικής προστασίας στις τοπικές υποθέσεις στις συντρέχουσες κυρίως αρμοδιότητες των Ο.Τ.Α. και

όχι στις αποκλειστικές, καθώς ακόμα βρισκόμαστε σε μια διαδικασία ουσιαστικής μεταφοράς αρμοδιοτήτων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση που θα απεικονίζει με τη σειρά της την πραγματική αποκέντρωση. Ουσιαστικά υπάρχει μια ρευστότητα ως προς τα όρια των αρμοδιοτήτων των Δήμων. Ο νέος νόμος δεν κάνει καμία επαναστατική αλλαγή στις αρμοδιότητες που εκχωρούνται στους Δήμους από το κράτος ούτε και στο διαχωρισμό αρμοδιοτήτων εντός του Δήμου. Έτσι παραμένουν άλυτες διοικητικές ανωμαλίες που οφείλονται στη σύγκρουση των αρμοδιοτήτων των οργάνων του Δήμου.

Η κατάταξη λοιπόν των υπηρεσιών κοινωνικής προστασίας στις συντρέχουσες κυρίως αρμοδιότητες των Ο.Τ.Α. δεν υποχρεώνουν τους τελευταίους να τις ασκήσουν, όπως συμβαίνει με τις αποκλειστικές, αλλά απλά τους παρέχει αυτό το δικαίωμα αφήνοντας ουσιαστικά το θέμα στην αυτοδιάθεση της εκάστοτε δημοτικής αρχής. Και από τη στιγμή που κρατική παρέμβαση είναι αυξημένη, μειώνεται το αίσθημα της πρωτογενούς ευθύνης που παίζει ρόλο καθοριστικό στην ενεργοποίηση οποιασδήποτε πρωτοβουλίας ανάπτυξης (Βελεσιώτη, στο Κοινωνικές Υπηρεσίες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, 1993:78).

Όσο για τις αρμοδιότητες που εκχωρούνται σε στο πρώτο τοπικό επίπεδο, η Τοπική Αυτοδιοίκηση δείχνει να δυσκολεύεται να τις ασκήσει λόγω οικονομικών αδυναμιών, άνιση διανομή οικονομικών μέσων και έλλειψη της απαραίτητης οργανωτικής και λειτουργικής υποδομής (απαραίτητο προσωπικό).

Από την άλλη το γεγονός ότι η σχέσεις και ο διαχωρισμός αρμοδιοτήτων μεταξύ κεντρικής, περιφερειακής, καθώς και πρώτου και δευτέρου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης εξακολουθούν να μην είναι απολύτως ξεκάθαρα ζητήματα, προκαλεί όχι μόνο

επικαλύψεις αλλά και σύγχυση και δυσκολία στην έμπρακτη υλοποίηση θεωρητικά επιδιωκόμενων στόχων.

Όσον αφορά την οργάνωση και διοίκηση των υπηρεσιών επικρατεί το συγκεντρωτικό μοντέλο ενώ η υπανάπτυξη προγραμμάτων μέσα στην τοπική κοινότητα και η απουσία ορθολογικού και συντονισμένου σχεδιασμού επισημαίνονται σε κάθε ευκαιρία και αφορούν όλο το φάσμα της Κοινωνικής Πολιτικής στην χώρα μας. Είναι εύλογο με τέτοιες συνθήκες και προδιαγραφές η στελέχωση των υπηρεσιών να πάσχει τόσο από την έλλειψη εξειδικευμένων στελεχών όσο και από την μη αξιοποίησή του υπάρχοντος εργασιακού δυναμικού (Στασινοπούλου στο Γετίμης-Γράβαρης, 1993:297).

Από την άλλη η ταύτιση των υπηρεσιών φροντίδας και των προσωπικών υπηρεσιών ευρύτερα με την επιδοματική αντίληψη του παρελθόντος σε συνδυασμό με τον οικογενειοκεντρισμό δεν έχει σε καμία περίπτωση εκλείψει οριστικά με αποτέλεσμα να παραγκωνίζεται η σημασία των κοινοτικών προγραμμάτων ανάπτυξης (στο ίδιο).

Η αδυναμία επιπλέον του υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου εστιάζεται στα μεγάλα κενά τα οποία δυσχεραίνουν την εδραίωση στην πράξη του δικαιώματος για κοινωνική πρόνοια με αποτέλεσμα οι νομικές διατάξεις στον τομέα της πρόνοιας και Κοινωνικής Πολιτικής να αδυνατούν να συμπεριλάβουν όλους τους φορείς πρόνοιας, υγείας, παιδείας, πολιτισμού και τους άμεσα εξυπηρετούμενους στη διαδικασία της χάραξης Κοινωνικής Πολιτικής αλλά και στον συντονισμό του δικτύου των Κοινωνικών Υπηρεσιών (Κρεμαλής, 1991:221-226).

Τέλος, πρέπει να επισημανθεί ότι η παθολογία της γραφειοκρατίας η οποία αναγκαστικά διέπει τη λήψη αποφάσεων

και την υλοποίησή τους που υποδηλώνει την αδυναμία προσαρμογής σε νέους πιο ευέλικτους τρόπους χειρισμού των τοπικών κοινωνικών υποθέσεων των Ο.Τ.Α. (Παπαφλέσσα, 1985:64-65).

Λαμβάνοντας υπόψη όλα όσα προαναφέρθηκαν διαπιστώνουμε ότι μια επανεκτίμηση της κατάστασης τόσο όσον αφορά το νομικό μέρος όσο και το κοινωνικό μέρος κρίνεται μάλλον απαραίτητη. Ας δούμε όμως σε πρώτη φάση ποιες είναι οι βασικές εκείνες προϋποθέσεις που οδηγούν σε μια διαφορετική αντιμετώπιση και μια πιο ολοκληρωμένη πρόταση εφαρμογής ουσιαστικής και όχι τυπικής Κοινωνικής Πολιτικής από τον Α' Βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Γ) ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΟ ΤΟΠΙΚΑ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΟΥΜΕΝΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Η δημιουργία οργανωμένων κοινωνικών δικτύων σε τοπικό επίπεδο είναι ίσως ο δρόμος που μπορεί να οδηγήσει στην ενσάρκωση του κοινωνικού ρόλου που καλείται να διαδραματίσει η Τοπική Αυτοδιοίκηση. Για να φτάσουμε όμως μέχρι εκεί απαιτείται να περάσουμε από αρκετά στάδια μελέτης και οργάνωσης και υπάρχουν αρκετά ζητήματα που αποτελούν πραγματικά προϋποθέσεις για να δημιουργηθεί η ορθολογική εκείνη βάση πάνω στην οποία μπορεί να στηριχτεί μια νέα κατεύθυνση της σχέσης ανάμεσα στην Κοινωνική Υπηρεσία σε τοπικό επίπεδο και στην παροχή υπηρεσιών από το κράτος (κεντρική διοίκηση).

Πρέπει πρώτα απ' όλα να γίνει μια αλλαγή στη βασική κοινωνική ιδεολογία ή φιλοσοφία που προσδιορίζει τους σκοπούς, τις αρχές και τα πλαίσια δράσης. Άξονας αυτής της ιδεολογίας θα πρέπει να είναι η συνειδητή πεποίθηση και αντίληψη ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση μπορεί και πρέπει να έχει Πρωτεύοντα ρόλο στην αντιμετώπιση αναγκών πρόνοιας, υγείας, μόρφωσης και πολιτισμού (Βάγια στο Κοινωνικές Υπηρεσίες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, 1993:51).

Εδώ ακριβώς πρέπει να επισημανθεί κάτι πολύ πιο βασικό για να λειτουργήσουν οι Κοινωνικές Υπηρεσίες των Δήμων ως μονάδες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Θα πρέπει καταρχάς να συνειδητοποιήσουν οι αιρετοί το ρόλο και την αποστολή των Κοινωνικών Υπηρεσιών και τα όρια της δικής τους αρμοδιότητας. Και αυτό γιατί οι Κοινωνικές Υπηρεσίες δεν μπορεί να χρησιμοποιηθούν ούτε για τις δημόσιες σχέσεις ούτε για ψηφοθηρία των αρετών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Απευθύνονται και αφορούν κάθε πολίτη χωρίς πολιτικές, κομματικές ή άλλου είδους διακρίσεις (Σταθόπουλος, 1991:220-221).

Η αντικειμενικότητα λοιπόν, η απρόσωπη υπηρεσία και η αμεροληψία είναι τρία από τα βασικά στοιχεία που πρέπει να χαρακτηρίζουν τις σύγχρονες σημερινές οργανώσεις παροχής υπηρεσιών. Σ' αυτά έρχονται να προστεθούν η συνέχεια και η διάρκεια της παροχής υπηρεσιών, συστατικά που συνθέτουν την επιθυμητή εικόνα των Κοινωνικών Υπηρεσιών που όλοι προσδοκούμε (Παπαφλέσσα, 1985:64).

Και αυτό δεν είναι τόσο απλό όσο ακούγεται μιας και παγιωμένες αντιλήψεις για την παντοδυναμία της κεντρικής εξουσίας δεν είναι και τόσο εύκολο να αλλάξουν στην πραγματικότητα.

Μια ακόμη προϋπόθεση, είναι ότι τα ουσιαστικά κοινωνικά προβλήματα που μαστίζουν τις πόλεις και τους Δήμους πρέπει να ειδωθούν από μια διαφορετική οπτική γωνία με βάση τους προσανατολισμούς της σύγχρονης Κοινωνικής Πολιτικής που είναι η αποκέντρωση, η διαβούλευση και η συναπόφαση, η επικοινωνία και η συνεργατική αντιμετώπιση με βάση την αρχή της αμοιβαιότητας (Βάγια,1993:51-52).

Σ' αυτό έρχεται να προστεθεί η ανάγκη δημιουργίας ενός κατάλληλου θεσμικού πλαισίου, διατυπωμένου με σαφήνεια και χωρίς διπλομηνύματα που θα αποτελέσει εργαλείο για επαρκή ανάπτυξη ενός κοινωνικού εξοπλισμού που θα είναι σε θέση να προσφέρει έργο σε τοπικό επίπεδο (Στο ίδιο, σελ.52).

Άλλωστε είναι πλέον σαφές ότι οι Κοινωνικές Υπηρεσίες σε τοπικό επίπεδο καλύπτουν τομείς αρμοδιότητας περισσότερων του ενός Υπουργείου (Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας, Υπουργείο πολιτισμού, Υπουργείο Παιδείας κ.λ.π.). Συνεπώς πρέπει να δημιουργηθούν συντονιστικά όργανα ώστε να υπάρχει ευελιξία και αποτελεσματικότητα στην εξυπηρέτηση των πολιτών και να αποφευχθούν όσο είναι δυνατόν οι επικαλύψεις (Σταθόπουλος, 1991:220-221).

Επιπρόσθετα, διαδικασία και μηχανισμοί συντονισμού απαιτούνται για το σύνολο των φορέων πρόνοιας, του εθελοντικού, του κερδοσκοπικού ιδιωτικού ή μη κερδοσκοπικού ιδιωτικού τομέα και των φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Είναι αυτονόητο ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν μπορεί και ούτε πρέπει να αποτελέσει μονοπώλιο στο τομέα παροχής κοινωνικών υπηρεσιών γιατί τότε δεν θα μιλάμε για αποκέντρωση αλλά για ένα δύσκαμπτο μοντέλο υπερσυγκέντρωσης αρμοδιοτήτων. Άλλωστε στόχος είναι μέσα από τα τοπικά δίκτυα παροχής κοινωνικών υπηρεσιών να

κινητοποιηθούν, να λειτουργήσουν και να αξιοποιηθούν στο μέγιστο δυνατό βαθμό τα ανεπίσημα δίκτυα φροντίδας μέσα σε κάθε κοινότητα μέσα όμως από μια δράση συντονισμένη και «ελεγχόμενη» (στο ίδιο).

Και για να έρθουμε σε ακόμη πιο πρακτικά ζητήματα πρέπει να αναφερθούμε ευθέως και με τρόπο απόλυτο στην αναγκαιότητας πρόσληψης και αξιοποίησης του απαραίτητου προσωπικού με το κατάλληλο φυσικά επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων που θα κάνει πράξη την εφαρμογή προγραμμάτων Κοινωνικής Πολιτικής του Δήμου κατά τομείς αρμοδιοτήτων όπου υπάρχει ανάγκη παρέμβασης.

Οπωσδήποτε θεωρητικά μπορούμε να μιλάμε για τη πλήρωση όλων των παραπάνω δεδομένων, ως αναγκαία προϋπόθεση για τη μετάθεση της ευθύνης για την κοινωνική πρόνοια από την κεντρική εξουσία στην Τοπική Αυτοδιοίκηση- ωστόσο η πραγματικότητα είναι ιδιαίτερα πολύπλοκη όσον αφορά τους μηχανισμούς και τις δομές για την παραγωγή και τη διανομή προνοιακών υπηρεσιών και γενικότερα υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας στις σύγχρονες μεταβιομηχανικές κοινωνίες (Σταθόπουλος, 1991:254).

Μιλάμε λοιπόν για μια διαδικασία που απαιτεί οργάνωση και προγραμματισμό, ενώ η μεταφορά και μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στην πράξη απαιτεί σταδιακή μετάβαση μετά από προσεκτικό σχεδιασμό και μελέτη.

ΙΧ.ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ- ΜΟΝΤΕΛΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Α) ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ- ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ - ΜΕΘΟΔΟΙ

Το ενδιαφέρον της ανθρωπότητας για την ανάπτυξη γενικότερα είναι ιδιαίτερα πρόσφατο. Συγκεκριμένα ο όρος ανάπτυξη που στη σημερινή εποχή είναι ένας πολύ νεόκοπος όρος αφού άρχισε να χρησιμοποιείται μόλις μετά τη λήξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Εστιάζοντας την προσοχή στην κοινοτική ανάπτυξη πρέπει να αναφερθεί ότι η βιβλιογραφία αναφέρει ένα μεγάλο αριθμό ορισμών της Κοινοτικής Ανάπτυξης που ο καθένας τους δίνει βαρύτητα σε κάποια από στοιχεία που χαρακτηρίζουν τη συγκεκριμένη δράση και φιλοσοφία (αυτοβοήθεια, αυτονομία, συναισθηματική ταύτιση των κατοίκων με την κοινότητά τους, κυβερνητικό έλεγχο, εθνική πρόοδο κ.λ.π.) (Δαουτόπουλος, 1995 :25-34).

Θεωρούμε ότι για τις ανάγκες της συγκεκριμένης εργασίας δεν θα είχε νόημα μία εκτενής αναφορά και παράθεση όλων των ορισμών που σχετίζονται με την περιγραφή της έννοιας της Κοινοτικής Ανάπτυξης. Ωστόσο ένας σύντομος και ιδιαίτερα περιεκτικός ορισμός της Κοινοτικής Ανάπτυξης, ο οποίος μάλιστα βασίζεται στην ενδεχόμενη συμβολή ενός οργανωμένου φορέα Κοινοτικής Ανάπτυξης, θεωρείται ότι ανταποκρίνεται επαρκώς στις ανάγκες και στη φιλοσοφία της συγκεκριμένης μελέτης.

Έτσι λοιπόν Κοινοτική ανάπτυξη σύμφωνα με το Δαουτόπουλο είναι: «Η σχεδιασμένη αλλαγή σε κοινοτικό επίπεδο που αποβλέπει στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης του τοπικού

πληθυσμού και μπορεί να υποβοηθείται από έναν φορέα αλλαγής με τρόπο ώστε να επιτευχθεί η μέγιστη δυνατή συμμετοχή των κατοίκων τόσο στον προορισμό του περιεχομένου του τοπικού προγράμματος αλλαγής όσο και στη διαδικασία υλοποίησης του» (Δαουτόπουλος, 1995:35-36).

Σε μια προσπάθεια ανάλυσης των θεωρητικών προσεγγίσεων που αφορούν την Κοινοτική Ανάπτυξη πρέπει να αναφέρουμε ότι η τελευταία χρησιμοποιεί τρεις στρατηγικές ή μεθόδους για να υλοποιήσει τα προγράμματα της και να πετύχει τους στόχους της, που δε διαφέρουν και πολύ από τους στόχους υλοποίησης της Κοινωνικής Πολιτικής γενικότερα μιας και η Κοινοτική Ανάπτυξη αποτελεί μέθοδο υλοποίησης και της Κοινωνικής Πολιτικής. Μιλάμε δηλαδή για τη βελτίωση των συνθηκών ζωής των ανθρώπων σε όλα τα επίπεδα σε μια προσπάθεια αναβάθμισης της ποιότητας ζωής στην κοινότητα.

Οι τρεις βασικές μέθοδοι ή στρατηγικές λοιπόν είναι:

A) Η στρατηγική της αυτοβοήθειας

B) Η στρατηγική της τεχνικής βοήθειας

Γ) Η στρατηγική της σύγκρουσης (Δαουτόπουλος, 1995:101).

A) Στρατηγική ή μέθοδος της αυτοβοήθειας

Πρόκειται για μια ιδιαίτερα δημοφιλή στρατηγική Κοινοτικής Ανάπτυξης μιας και η έννοια της αυτοβοήθειας αποτελεί το βασικό στοιχείο όλων σχεδόν των ορισμών Κοινοτικής Ανάπτυξης. Έτσι λοιπόν, η αυτοβοήθεια και η Κοινοτική Ανάπτυξη δεν θα ήταν υπερβολικό να πούμε ότι για μεγάλο χρονικό διάστημα θεωρούνταν εκφράσεις συνώνυμες (στο ίδιο).

Συγκεκριμένα η στρατηγική της αυτοβοήθειας ορίζεται ως «μια διαδικασία η οποία υποθέτει ότι οι άνθρωποι μπορούν να συγκεντρωθούν όλοι μαζί, να εξετάσουν τα προβλήματά τους, να σχεδιάσουν στρατηγικές που να ασχολούνται με τα διάφορα τμήματα του χώρου τους και να εφαρμόσουν σχέδια για βελτίωση» (Λίτρελ, 1980:64 στο Δαουτόπουλος, 1995:101).

Συνεπώς η φιλοσοφία της αυτοβοήθειας επικεντρώνεται στο αναφαίρετο δικαίωμα και στη δυνατότητα των ίδιων των κατοίκων μιας τοπικής κοινότητας να προσδιορίσουν τα προβλήματά τους, να σχεδιάσουν τον τρόπο επίλυσής τους και να θέσουν αυτά τα σχέδια σε εφαρμογή με ελάχιστη ή καθ'όλου εξωκοινοτική βοήθεια.

Ποιος όμως μπορεί να είναι ο ρόλος του στελέχους Κοινοτικής Ανάπτυξης (Κ.Α.) σε όλη αυτή τη διαδικασία, εάν οι ίδιοι οι κάτοικοι είναι σε θέση να κάνουν μόνοι τους όλα όσα προαναφέρθηκαν; Σύμφωνα με την έκθεση της Επιτροπής Εργασίας του Πανεπιστημίου του Μιζούρι για τον προσδιορισμό των εκπαιδευτικών αναγκών των στελεχών Κ.Α. ο ρόλος του Κ.Α. είναι βασικά εκπαιδευτικός και οργανωτικός. Συγκεκριμένα, συνίσταται στο «να βοηθήσει την κοινότητα να προσδιορίσει πιο καθαρά τους στόχους της έτσι ώστε να μπορεί να τους πραγματοποιήσει» (Task Force Escor, 1975 στο Δαουτόπουλος, 1995:102).

Οπωσδήποτε η θέση και η εφαρμογή στην πράξη της στρατηγικής της αυτοβοήθειας δεν είναι απαλλαγμένη ούτε από αρνητικές κριτικές ούτε από προβλήματα. Και αυτό γιατί είναι πολύ δύσκολο να φτάσει κανείς σε κοινά αποδεκτές αποφάσεις και προτάσεις ιδιαίτερα όταν στη διαδικασία συμμετέχει ένας μεγάλος αριθμός ατόμων.

Σύμφωνα με τον Khanduka η στρατηγική της αυτοβοήθειας αποτελεί μια ήπια στρατηγική Κοινοτικής Ανάπτυξης και η κριτική του εντοπίζεται σε πέντε βασικές αδυναμίες:

- Στην υπερβολική έμφαση στη συμμετοχή των πολιτών
- Στην υπερβολική έμφαση στην ομοφωνία
- Η εθελοντική συμμετοχή δεν είναι πάντοτε μια απαραίτητη προϋπόθεση για ραγδαία και πλατιά πολιτισμική αλλαγή
- Η έμφαση στον τοπικισμό
- Η έμφαση που δίνει για τη δημιουργία θεσμικών αλλαγών μέσα από αλλαγές στις στάσεις και αξίες των ανθρώπων αντί για αλλαγές στις στάσεις και αξίες των ανθρώπων μέσα από θεσμικές αλλαγές (Δαουτόπουλος, 1995:106).

Από την άλλη παρά την κριτική που δέχτηκε η τεχνική της αυτοβοήθειας δεν παραλείπεται να της αναγνωριστεί η συμβολή της στις αλλαγές στο χαρακτήρα και την κατεύθυνση της ανάπτυξης.

Συγκεκριμένα, η Κοινοτική Ανάπτυξη μέσω της στρατηγικής της αυτοβοήθειας δημιουργεί συναισθήματα ισότητας και αλληλοβοήθειας, αυξάνει τα συμμετοχικότητα, την πολιτικοποίηση και κοινωνικοποίηση των πολιτών, καθώς και την αυτοεκτίμηση των ατόμων που μπορούν μόνοι να διαμορφώσουν το πεπρωμένο τους, ενώ ταυτόχρονα απομακρύνει από την εκτεταμένη αποξένωση, την απάθεια, το στείο ανταγωνισμό, την απρόσωπη γραφειοκρατία και την επιδίωξη του προσωπικού ευδαιμονισμού που χαρακτηρίζουν την ανάπτυξη που προωθείται με καθαρά οικονομικά κίνητρα και κριτήρια (Δαουτόπουλος, 1995:105-107).

B) Στρατηγική της τεχνικής βοήθειας

Πρόκειται για μια στρατηγική αρκετά δημοφιλή στην πρακτική της Κοινοτικής Ανάπτυξης με βαθιές μάλιστα ρίζες στην ανθρώπινη ιστορία. Οι Gamm και Fisher ορίζουν τη στρατηγική της τεχνικής βοήθειας ως μια στρατηγική που «σκοπεύει να βοηθήσει τις κοινότητες να προσδιορίσουν τα προβλήματα και τις ανάγκες τους καθώς και τις δυνατές λύσεις ενώ επιτρέπει κάποιον βαθμό αυτονομίας... στον καθορισμό και την επίλυση του προβλήματος» (Gamm και Fisher, 1980:48 στο Δαουτόπουλος, 1995:109).

Μιλώντας λοιπόν για τη στρατηγική της τεχνικής βοήθειας μιλάμε για ένα σχήμα που δημιουργεί έντονη αλληλεξάρτηση ενώ τα κίνητρα για την παροχή της τεχνικής βοήθειας μπορεί να είναι πολλαπλής φύσης: έχουμε λοιπόν τους εξής λόγους που μπορεί να παρακινούν τους χορηγούς τεχνικής βοήθειας για την παροχή βοήθειας:

- Αλτρουιστικοί λόγοι, οι οποίοι χαρακτηρίζονται από ανιδιοτέλεια
- Εξυπηρέτηση συμφερόντων (π.χ. αναμονή ανταπόδοσης σε πολιτικό επίπεδο)
- Δημιουργία σχέσεων εξάρτησης μεταξύ δότη και αποδέκτη προς όφελος φυσικά του δότη (Δαουτόπουλος, 1995:109-110).

Τα προβλήματα που δημιουργεί επομένως η μέθοδος της τεχνικής βοήθειας είναι μάλλον εμφανή και οπωσδήποτε πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από όσους επιλέγουν τη συγκεκριμένη στρατηγική για την εφαρμογή προγραμμάτων Κοινοτικής Ανάπτυξης. Συγκεκριμένα τα προβλήματα και κατ' επέκταση η κριτική που δέχεται η μέθοδος σχετίζονται με την επιβολή της τεχνικής αυθεντίας, τη μικρή συμμετοχή των κατοίκων στα προγράμματα Κ.Α., την έλλειψη αμφίδρομων σχέσεων μεταξύ του

δότη και του αποδέκτη, την ανισότητα των κοινωνικών επιπτώσεων και το μεγάλο κόστος (Δαουτόπουλος, 1995:111-113).

Γ) Στρατηγική ή μέθοδος των συγκρούσεων

Σε αντίθεση με τις δύο προηγούμενες στρατηγικές που προσπαθούν να βελτιώσουν τις υφιστάμενες δομές και λειτουργίες μέσα από συναινετικές διαδικασίες, η στρατηγική των συγκρούσεων παίρνει μια πιο δυναμική θέση απέναντι στην κοινωνική αλλαγή, προτείνοντας την αντιπαράθεση ως βασικό εργαλείο επίτευξης των στόχων.

Ορίζοντας την κοινωνική σύγκρουση θα λέγαμε ότι είναι «ο άμεσος και ανοιχτός ανταγωνισμός ανάμεσα σε άτομα ή κοινωνικές ομάδες για την πραγματοποίηση του ίδιου αντικειμενικού σκοπού (διεκδίκηση δικαιωμάτων, προνομίων ή κάποιων πόρων) που μπορεί να επιτευχθεί με την αδρανοποίηση, νίκη ή υποταγή του ενός από τα δύο αντιμαχόμενα μέρη» (Δαουτόπουλος, 1995:114).

Από τη μια υπάρχει μια άποψη αρκετά διαδεδομένη όσον αφορά την κοινωνική σύγκρουση που αναφέρεται στο ότι η σύγκρουση οδηγεί στην αποσταθεροποίηση των δημοκρατικών πολιτευμάτων και συνεπώς θα πρέπει να αποφεύγεται με κάθε τρόπο. Ωστόσο η άποψη αυτή έρχεται σε αντίθεση με την ίδια τη φιλοσοφία του δημοκρατικού πολιτεύματος, η οποία σέβεται τη διαφορετικότητα των απόψεων και βασίζεται στο σύστημα της αντιπαλότητας ανάμεσα στις κοινωνικές ομάδες (στο ίδιο, σελ. 114).

Όσον αφορά τις λειτουργικές επιδράσεις της σύγκρουσης αυτές είναι αρνητικές και θετικές τόσο για τις ομάδες όσο για τα άτομα και συνοψίζονται στον παρακάτω πίνακα:

Α. Επιδράσεις σε Ομάδες

Θετικές	Αρνητικές
Προσδιορίζει τα προβλήματα. Οδηγεί στη λύση των προβλημάτων	Αυξάνει την ένταση. Οδηγεί σε υλικές καταστροφές και αιματοχυσίες
Αυξάνει τη συνοχή των ομάδων	Οδηγεί σε ένταση ανάμεσα στις κοινωνικές ομάδες
Οδηγεί σε συμμαχίες ανάμεσα σε ομάδες	Διαλύει τα κανονικά κανάλια συνεργασίας
Κρατά τις κοινωνικές ομάδες σε εγρήγορση για τα ενδιαφέροντα των μελών τους	Εκτρέπει την προσοχή των μελών από τον αντικειμενικό σκοπό της ομάδας

Β. Επιδράσεις σε Άτομα

Θετικές	Αρνητικές
Μάθηση	Αδράνεια
Ενεργητικότητα	Σύγχυση
Δημιουργικότητα	Ένταση ("στρες")
Αλλαγή	Βία
Πρόοδος	Παρεκτροπή

ΠΗΓΗ : Robinson J.W. (1980) «The Conflict Approach» Σελ. 77 στο βιβλίο των J.A. Christenson and J.W. Robinson (eds) Community Development in America, Ames : Iowa State University Press, στο Δαουτόπουλο, 1995 : 115.

Στάδια Σύγκρουσης

Κατά τον Kriesberg (1973) όλες οι κοινωνικές συγκρούσεις ακολουθούν μια προδιαγεγραμμένη πορεία. Ξεκινάει από μια απειλή που οδηγεί στην ανάπτυξη έντασης, στην δημιουργία διλήμματος

ρόλου, στη συσσώρευση αδικίας και τέλος στην ανοιχτή σύγκρουση αδικίας και τέλος στην ανοιχτή σύγκρουση ή προσαρμογή (βλ. αναλυτικότερα στο Διάγραμμα- Παράρτημα Σελ.) (Δαουτόπουλος, 1995:116-118).

Ας δούμε όμως ποιος μπορεί να είναι ο ρόλος του στελέχους της Κοινοτικής Ανάπτυξης στη μέθοδο της σύγκρουσης που επιδιώκει την κοινωνική αλλαγή. Οι περισσότεροι λοιπόν συγγραφείς συμφωνούν ότι σκοπός του στελέχους της κοινοτικής Ανάπτυξης θα πρέπει να είναι η μετάδοση στους ανθρώπους της κοινότητας της πίστης ότι μόνο με συνένωσή τους θα μπορέσουν να αποκτήσουν τη δύναμη που χρειάζεται για να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους (στο ίδιο, σελ.119).

Αν και ορισμένοι υποστηρικτές της στρατηγικής τονίζουν ότι το στέλεχος της Κοινοτικής Ανάπτυξης θα πρέπει να αποτελέσει έναν από τους "μπροστάρηδες" στον αγώνα των ανθρώπων που καθοδηγεί, οι περισσότεροι ερευνητές υποστηρίζουν ότι κάτι τέτοιο θα πρέπει να αποφευχθεί. Αντίθετα, σύμφωνα με τους τελευταίους, το στέλεχος Κοινοτικής Ανάπτυξης οφείλει να αφήσει ανεπηρέαστους τους πολίτες, για λογαριασμό των οποίων εργάζεται, να αποφασίσουν να προσφύγουν στη χρήση της σύγκρουσης να ασχοληθεί με τα οργανωτικά θέματα της κινητοποίησης (ενημέρωση φορέων, μέσων, μαζικής ενημέρωσης κ.λ.π.). Ωστόσο γενικότερα η γνώση όσον αφορά τη στρατηγική της σύγκρουσης είναι περιορισμένη εξαιτίας ακριβώς της περιορισμένης χρησιμοποιήσεως της στρατηγικής των συγκρούσεων (Δαουτόπουλος, 1995:118-119).

Κλείνοντας την παραπάνω σύντομη αναφορά στις στρατηγικές Κοινοτικής Ανάπτυξης μέσω των οποίων υλοποιούνται τα

προγράμματα και οι στόχοι της πρέπει να αναφέρουμε ότι δεν υπάρχει καλύτερη ή χειρότερη μέθοδος προσέγγισης.

Οπωσδήποτε υπάρχουν ορισμένα κριτήρια επιλογής που σε κάθε περίπτωση ξεχωριστά καθιστούν προτιμότερη τη μία ή την άλλη στρατηγική. Τέτοιοι παράγοντες μπορεί να είναι:

1. Η φύση του προβλήματος π. χ. προβλήματα διεκδίκησης
2. Ο προσανατολισμός του Κ.Λ. ή του στελέχους Κοινοτικής Ανάπτυξης, ο οποίος κρίνει ποια αντιμετώπιση είναι προτιμότερη σε κάθε περίπτωση.
3. Ο προσανατολισμός του φορέα της αλλαγής. Εδώ πρέπει να τονιστεί ότι δεν πρέπει να υπάρχει αντίθεση του Κ.Λ. με τις στρατηγικές του φορέα για να μην έρθει σε σύγκρουση με αυτόν.
4. Ο προσανατολισμός του πληθυσμού- στόχου, μιας και η επιθυμία του δεν πρέπει σε καμιά περίπτωση να αγνοηθεί. (στο ίδιο, σελ.120-121).

Με λίγα λόγια δεν υφίσταται η τέλεια στρατηγική Κοινοτικής Ανάπτυξης και έγκειται στην ικανότητα και ευελιξία του ίδιου του στελέχους Κοινοτικής Ανάπτυξης να μπορεί να αξιολογεί την κάθε φορά την ακατάλληλη στρατηγική παρέμβασης, αλλά και να μπορεί να αξιολογεί την κάθε περίπτωση ξεχωριστά και να επιλέγει κάθε φορά την κατάλληλη στρατηγική παρέμβασης, αλλά και να μπορεί να συνδυάζει τις τρεις μεθόδους έχοντας οπωσδήποτε σαν οδηγό τις γνώσεις του καθώς επίσης τη δεοντολογία και τις αρχές του επαγγέλματος που υπηρετεί.

Ο πιο διαδεδομένος συνδυασμός είναι η χρησιμοποίηση της στρατηγικής της τεχνικής βοήθειας με τη στρατηγική της αυτοβοήθειας, η οποία εμπλέκει την ίδια την ομάδα στόχου και αυξάνει τις πιθανότητες επιτυχίας του προγράμματος Κοινοτικής Ανάπτυξης.

B) ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Η Κοινωνική και Κοινοτική Ανάπτυξη είναι δύο έννοιες που συχνά συγχέονται και που το νόημά τους πολλές φορές διαπλέκεται σε τέτοιο σημείο που ο διαχωρισμός τους είναι μάλλον δυσδιάκριτος.

Πρόκειται λοιπόν για δύο έννοιες που μπορεί να μην ταυτίζονται, ωστόσο είναι όροι οπωσδήποτε αλληλοσυμπληρούμενοι και αλληλοεξαρτώμενοι. Τόσο η Κοινωνική όσο και η Κοινοτική Ανάπτυξη είναι τομείς της ευρύτερης ανάπτυξης τόπων, περιφερειών και κρατών που συνδέονται με την οικονομική και βιομηχανική ανάπτυξη (Καλλινικάκη, 2000:355).

Ήδη έχει οριστεί στο προηγούμενο κεφάλαιο η έννοια της Κοινοτικής Ανάπτυξης ως «οι οργανωμένες προσπάθειες των ανθρώπων να βελτιώσουν τις συνθήκες της κοινοτικής τους ζωής και η ικανότητα αυτών για συμμετοχή, αυτοδιοίκηση και συνεργατική προσπάθεια για τις κοινοτικές υποθέσεις».

Από την άλλη η Κοινωνική Ανάπτυξη ορίζεται από τη Ραίνα (1977) ως «η ανάπτυξη της ικανότητας των ατόμων να εργάζονται συνεχώς για τη δική τους ευημερία καθώς και για την ευημερία της κοινωνίας» (Καλλινικάκη, 2000:367).

Διαφαίνεται λοιπόν, ότι ένας ισχυρότερος ρόλος στην Κοινωνική Ανάπτυξη η οποία επιτυγχάνεται μέσω της δομικής αλλαγής, της κοινωνικό-οικονομικής ενσωμάτωσης, της θεσμικής εξέλιξης, της ανανέωσης αλλά και της κοινοτικής δράσης (προγράμματα Κοινοτικής Ανάπτυξης). Συγκεκριμένα η προώθηση των εγχώριων αναπτυξιακών δραστηριοτήτων τοπικής προέλευσης που εστιάζονται στις κατά τόπους κοινότητες οδήγησαν στην

απόδοση ιδιαίτερης σημασίας στην τοπική ανάπτυξη μέσω της δράσης σε κοινοτικό επίπεδο (Jones και Yogo, 1994 στο Καλλινικάκη, 2000:359-360).

Όσο για τη σύνδεση της Κοινοτικής και Κοινωνικής Ανάπτυξης με την Κοινωνική Εργασία θα πρέπει να ειπωθεί ότι καμία από τις δύο δε συνδέεται ξεκάθαρα και αποκλειστικά μαζί της. Τόσο η Κοινοτική όσο και η Κοινωνική Ανάπτυξη γενικότερα θα μπορούσαν εξίσου να θεωρηθούν ξεχωριστές μέθοδοι και τομείς της ευρύτερης αναπτυξιακής εργασίας και τομείς διάφορων άλλων επαγγελματικών αρμοδιοτήτων (οικονομολόγων, κοινωνιολόγων, κ.τ.λ.) (Καλλινικάκη, 2000:361).

Εντούτοις, η Κοινωνική και Κοινοτική Ανάπτυξη σχετίζονται άμεσα με προσεγγίσεις συμμετοχής σε όλα τα θέματα κοινωνικού ενδιαφέροντος και προϋποθέτει δεξιότητες στη διαπροσωπική και την ομαδική επικοινωνία, οι οποίες συνδέονται στενά με τις δεξιότητες της Κοινωνικής Εργασίας (White, 1994, Graig, 1995 στο Καλλινικάκη, 2000:361).

Συγκεκριμένα, η Κοινοτική Εργασία ή αλλιώς η Κοινωνική Εργασία με Κοινότητα αποτελεί βασική μέθοδο υλοποίησης της ανάπτυξης και η προσέγγιση αυτή με τη σειρά της μπορεί να συμβάλλει με τρόπο ουσιαστικό στη διανομή των υπηρεσιών ως ένα κομμάτι του ρόλου της Κοινωνικής Εργασίας σε κοινοτικό επίπεδο.

Αυτή ακριβώς η προσέγγιση θεωρεί ιδιαίτερα σημαντική την οργάνωση και ανάπτυξη των υπηρεσιών (κοινωνικών υπηρεσιών) για την ευρύτερη κοινωνική αλλαγή (Καλλινικάκη, 2000:379).

Γ) ΘΕΩΡΗΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Στο χώρο της Κοινωνικής Πολιτικής επικράτησε για μεγάλο χρονικό διάστημα η σύνδεση της ανάπτυξης του κράτους πρόνοιας με τα δύο κύρια μοντέλα της πρόνοιας, το "υπολειμματικό" και το "θεσμικό-αναδιανεμητικό", που αποτελούν και τα βασικά θεωρητικά πρότυπα οργάνωσης των Κοινωνικών Υπηρεσιών (Στασινοπούλου, 1997:23-24).

Είναι αυτονόητο ότι τα πρότυπα αυτά είναι σχήματα ανάλυσης της πραγματικότητας και δεν είναι η ίδια η πραγματικότητα. Χρησιμοποιούνται όμως για να γίνει καλύτερα κατανοητή η διάρθρωση των Κοινωνικών Υπηρεσιών.

Α) Το Υπολειμματικό Πρότυπο

Το Υπολειμματικό μοντέλο στηρίζεται στη φιλοσοφία του *laissez-faire*, στην αντίληψη ότι η κάλυψη των αναγκών πρέπει να γίνεται μέσα από μηχανισμούς της ελεύθερης αγοράς και από την οικογένεια. Εκφράζει δε την αντίληψη ότι άσχετα με το πόσο καλά λειτουργεί η οικονομία ενός κράτους που παράγει αγαθά και υπηρεσίες, ένα μικρό υπόλειμμα του πληθυσμού λόγω προσωπικών αδυναμιών (σωματικές αναπηρίες, ψυχικές διαταραχές) αντιμετωπίζει κοινωνικά, οικονομικά και ψυχολογικά προβλήματα, τα οποία καλούνται να αντιμετωπίσουν οι υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας (Σταθόπουλος, 1991:230).

Με άλλα λόγια το κράτος δρα μόνο σε εκείνες τις περιπτώσεις που δεν μπορούν να λειτουργήσουν αυτόνομα με βασικό στόχο την αποφυγή της εξαθλίωσης και την παροχή βοήθειας σε εκείνους που την έχουν πραγματικά ανάγκη, ενθαρρύνοντας ταυτόχρονα την ατομική πρωτοβουλία και τον υγιή ανταγωνισμό. Το υπολειμματικό

μοντέλο λοιπόν χρησιμοποιεί μεθόδους επιλεκτικής κάλυψης, αναπτύσσοντας συστήματα εξακρίβωσης της οικονομικής κατάστασης και των συγκεκριμένων αναγκών που τεκμηριώνουν το δικαίωμα στην παροχή βοήθειας και είναι σαφώς συνδεδεμένο με την αρχή της επιλεκτικότητας (Στασινοπούλου, 1997:24).

Με τον τρόπο αυτό γίνεται εξοικονόμηση πόρων που αξιοποιούνται ορθολογικά εκεί όπου υπάρχει πραγματική ανάγκη σύμφωνα πάντα με τους υποστηρικτές του συγκεκριμένου προτύπου, ενώ έχουμε την ταυτόχρονη προαγωγή της ατομικής πρωτοβουλίας και της ελεύθερης επιλογής που απολαμβάνουν οι καταναλωτές των υπηρεσιών (στο ίδιο).

Ασκώντας κριτική στο υπολειμματικό μοντέλο πρέπει να τονιστεί ότι πρόκειται για ένα στατικό πρότυπο κοινωνικής πρόνοιας που περιορίζει τόσο το είδος όσο και την έκταση των παρεχόμενων υπηρεσιών σε εκείνους που δεν έχουν τη δυνατότητα να τις καλύψουν μόνοι τους. Αυτομάτως λοιπόν στιγματίζονται τα άτομα τα οποία χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες κάτι το οποίο μπορεί να έχει ως άμεση επίπτωση τη μη χρησιμοποίηση των υπηρεσιών από όσους τις έχουν ανάγκη έτσι ώστε να αποφύγουν το στιγματισμό τους (Σταθόπουλος, 1991:231).

Συντηρητικοί πολιτικοί και συγγραφείς-μελετητές, οι οποίοι προασπίζουν το συγκεκριμένο πρότυπο περιορίζουν το φάσμα των προγραμμάτων και υπηρεσιών κοινωνικής προστασίας για τις οποίες θεωρούν το κράτος υπεύθυνο. Χαρακτηριστικά ο Shorr - υπέρμαχος του υπολειμματικού μοντέλου- υποστηρίζει ότι ο όρος Κοινωνικές Υπηρεσίες υποδηλώνει εκείνες τις υπηρεσίες οι οποίες είναι άμεσα συνδεδεμένες με την εξυπηρέτηση οικογενειών, την παιδική φροντίδα και τα προγράμματα κατάρτισης με σκοπό την επαγγελματική αποκατάσταση, ενώ στον ορισμό δεν περιλαμβάνει

την παιδεία, την υγεία, την κοινωνική ασφάλεια και την κοινωνική ανάπτυξη γενικότερα (Shorr, 1965:35 στο Σταθόπουλος, 1991:231-232).

B) Το θεσμικό-αναδιανεμητικό μοντέλο

Στο δεύτερο πρότυπο οργάνωσης Κοινωνικών Υπηρεσιών - θεσμικό πρότυπο- εκφράζεται η αντίληψη ότι στις σύγχρονες βιομηχανικές κοινωνίες η οικογένεια, η εκκλησία, η κοινότητα δεν μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες των ανθρώπων όπως έκαναν στο παρελθόν. Για πρώτη φορά οι σημερινές κοινωνίες καλούνται να βρουν τρόπους κάλυψης ποικίλων αναγκών για πολλές ομάδες ατόμων (Α.Μ.Ε.Α. ηλικιωμένους, ανέργους, εργαζόμενες μητέρες, μειονότητες κ.λ.π.) (Σταθόπουλος, 1991:232).

Το θεσμικό-αναδιανεμητικό μοντέλο λοιπόν, αναπτύσσει μεθόδους καθολικής κάλυψης αναγκών, επισημαίνοντας την αδυναμία αποτελεσματικής κάλυψης αναγκών μέσα από τους μηχανισμούς της αγοράς, η οποία αναπαράγει και εντείνει την κοινωνική ανισότητα (Στασινοπούλου, 1997:24).

Έτσι σύμφωνα με το συγκεκριμένο μοντέλο οι κοινωνικές υπηρεσίες δεν αντικαθιστούν απλά άλλες μορφές κοινωνικής οργάνωσης αλλά αποτελούν νέες μορφές αντιμετώπισης κοινωνικών αναγκών που ανταποκρίνονται στις σημερινές νέες κοινωνικές συνθήκες. Η κοινωνική πρόνοια είναι θεσμός και οι Κοινωνικές Υπηρεσίες καλούνται να καλύψουν βασικές ανάγκες όλου σχεδόν του πληθυσμού. (Σταθόπουλος, 1991:233).

Ασκεί κριτική στο υπολειμματικό μοντέλο για την επικέντρωσή του στη θεραπεία των κοινωνικών προβλημάτων και όχι στην πρόληψη και για τον κοινωνικό στιγματισμό όσων προσφεύγουν στις κρατικές υπηρεσίες. Στις αξίες του ατομικισμού

και του ανταγωνισμού αντιτάσσει το αίσθημα συλλογικής ευθύνης και την επίτευξη κοινωνικής συνοχής (Στασινοπούλου, 1997:24).

Συνεπώς το κύριο χαρακτηριστικό του θεσμικού προτύπου είναι ακριβώς ο αναδιανεμητικός του χαρακτήρας και η ανάπτυξη των Κοινωνικών Υπηρεσιών με βάση το συγκεκριμένο μοντέλο στηρίζεται στην αρχή της καθολικότητας.

Πιο συγκεκριμένα, αυτοί που ωφελούνται από τις υπηρεσίες δεν είναι εκείνοι οι οποίοι απαραίτητα πληρώνουν ανάλογα για τις υπηρεσίες που χρησιμοποιούν. Χωρίς αυτό όμως να σημαίνει ότι οι παρεχόμενες υπηρεσίες πρέπει να είναι δωρεάν για όλους. Στην ουσία αυτό που προτείνεται είναι η μέθοδος πληρωμής από τους χρήστες των υπηρεσιών μέσω κάποιας ασφαλιστικής κάλυψης (Σταθόπουλος, 1991:233).

Από την άλλη αρχίζει να διαμορφώνεται η αντίληψη ότι οι παροχές πρόνοιας πρέπει να διέπονται από την αρχή της γενναιόδωρης επιλεκτικότητας για όσους έχουν πραγματική ανάγκη. Μιλάμε δηλαδή για την ανάγκη παροχής υπηρεσιών υψηλής ποιότητας, τέτοιου επιπέδου και μεγέθους ώστε να έχουν ουσιαστική επίδραση στον εξυπηρετούμενο. Επίσης υποστηρίζεται σύμφωνα με το θεσμικό πάντα μοντέλο ότι για να αποφεύγεται ο στιγματισμός πρέπει οι παροχές να απευθύνονται και να προσελκύουν άτομα από τις ανώτερες κοινωνικές τάξεις, τα οποία όμως οφείλουν να πληρώνουν με φορολογικούς ή ασφαλιστικούς μηχανισμούς για τις παροχές αυτές (στο ίδιο, σελ.234-235).

Αξιολογώντας τα δύο παραπάνω θεωρητικά πρότυπα πρέπει καταρχάς να υπενθυμίσουμε αυτό που εξ' αρχής αναφέρθηκε ότι δηλαδή τα συγκεκριμένα μοντέλα είναι σχήματα ανάλυσης της πραγματικότητας και όχι η ίδια η πραγματικότητα. Η γνώση

ωστόσο των θεωρητικών τοποθετήσεων και του θεωρητικού υποβάθρου πάνω στο οποίο στηρίζεται η διάρθρωση των Κοινωνικών Υπηρεσιών είναι αυτονόητο ότι καθιστά περισσότερο κατανοητή τη διαδικασία σχεδιασμού και οργάνωσης των Κοινωνικών Υπηρεσιών καθώς και τη δομή και διάρθρωση που αυτές παρουσιάζουν.

Η πρόκληση που αντιμετωπίζουμε λοιπόν, σε καμία περίπτωση δεν είναι η επιλογή ανάμεσα σε καθολικές και επιλεκτικές Κοινωνικές Υπηρεσίες. Σύμφωνα με τον Τίτμους η πραγματική πρόκληση βρίσκεται στην ερώτηση: "ποια συγκεκριμένη υποδομή καθολικών υπηρεσιών απαιτείται που να παρέχει το πλαίσιο αξιών και ευκαιριών μέσα και γύρω από το οποίο μπορούν να αναπτυχθούν κοινωνικά αποδεκτές επιλεκτικές υπηρεσίες που θα στοχεύουν στη θετική διάκριση, με ελαχιστοποίηση του κινδύνου στιγματισμού, σε όφελος εκείνων που έχουν τις μεγαλύτερες ανάγκες" (R. Titmuss, 1987 Στασινοπούλου, 1997:25).

Η σύγχρονη αντίληψη κινείται στα πλαίσια αυτής της λογικής, θεωρώντας την αντιπαράθεση επιλεκτικής και καθολικής ξεπερασμένη. Αυτό που ουσιαστικά έχει σημασία είναι η εξατομικευμένη κάθε φορά θεώρηση των αντιφάσεων και ιδιαιτεροτήτων της συγκεκριμένης κάθε φορά κοινωνικής πραγματικότητας και των εξατομικευμένων αναγκών που παρουσιάζονται, που επιτάσσουν την ανάπτυξη συγκεκριμένων σχημάτων παροχής υπηρεσιών ευέλικτων και αποτελεσματικών αλλά προπάντων προσιτών στον πληθυσμό τον οποίο απευθύνονται.

Χ. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ, ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΗΜΩΝ

Η δημιουργία, παραγωγή και διανομή Κοινωνικών Υπηρεσιών εντάσσεται στα πλαίσια άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής σε κάθε κράτος και αυτό είναι μάλλον γεγονός αδιαμφισβήτητο.

Από την άλλη ο τρόπος διάρθρωσης και λειτουργίας του συστήματος Κοινωνικών Υπηρεσιών αντανακλά μέχρι ενός σημείου την ιστορία, τις αξίες και γενικότερα τον πολιτισμό κάθε χώρας (Σταθόπουλος, 1991:238).

Οι ιδιομορφίες λοιπόν, και οι ιδιαιτερότητες της κάθε περιοχής θα πρέπει να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη κατά το σχεδιασμό και την οργάνωση συστημάτων Κοινωνικών Υπηρεσιών σε τοπικό επίπεδο. Και όταν αναφερόμαστε σε ιδιαιτερότητες μιλάμε για στοιχεία όπως το μέγεθος του Δήμου, τη γεωγραφική του θέση, την εσωτερική και διοικητική του οργάνωση, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της αυτοδιοικούμενης αυτής μονάδας, την κατάσταση του υπάρχοντος δικτύου Κοινωνικών Υπηρεσιών, τα οποία έχουν να παίξουν σημαντικότατο ρόλο στη δομή που θα αναπτυχθεί και θα κριθεί κατάλληλη για την αντιμετώπιση των συγκεκριμένων και πραγματικών αναγκών της τοπικής κοινότητας με την ευρεία έννοια του όρου.

Είναι προφανές λοιπόν ότι δεν υπάρχει ουσιαστικά ένα και μοναδικό μοντέλο σχεδιασμού και οργάνωσης Κοινωνικών Υπηρεσιών που θα μπορούσε να αποδειχτεί λειτουργικό και αποτελεσματικό σε κάθε περίπτωση. Οπωσδήποτε όμως παρά τις ιδιομορφίες της κάθε τοπικής κοινότητας δεν πρέπει να αγνοείται και το γεγονός ότι υπάρχουν και πολλά κοινά γνωρίσματα, ενώ η

μέχρι τώρα εμπειρία εφαρμογής μοντέλων σχεδιασμού και οργάνωσης Κοινωνικών Υπηρεσιών και μάλιστα Κεντρικών Κοινωνικών Υπηρεσιών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση (Δήμος Ελληνικού, Δήμος Ελευσίνας κ.λ.π.) παρουσιάζει κάποιους κεντρικούς άξονες, πάνω στους οποίους οφείλουν να κινηθούν οι βασικές μέθοδοι σχεδιασμού, οργάνωσης και λειτουργίας Κεντρικών Κοινωνικών Υπηρεσιών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Μία μεθοδολογία και ένα μοντέλο πολύμορφο αποκεντρωτικό και πρωτότυπο. Ως μεθοδολογία είναι μάλλον αρκετά παλιά, μιας και η ουσία της έγκειται στην διαμεθοδική άσκηση της Κοινωνικής Εργασίας σε τοπικό επίπεδο. Ίσως μάλιστα είναι από τις λίγες περιπτώσεις όπου οι επάγγελματίες Κοινωνικοί Λειτουργοί έχουν τη δυνατότητα διαπλοκής και των τριών βασικών μεθόδων Κοινωνικής Εργασίας (Κ.Ε.Α., Κ.Ε.Ο. και Κ.Ε.Κ.) σε τόσο εύρος, με ιδιαίτερη ευελιξία και με μεγάλες δυνατότητες αναπροσαρμογής επιλογών, επαναπροσδιορισμών και διεπιστημονικών συνεργασιών (Βενετάκη στο Κοινωνικές Υπηρεσίες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, 1993:124-125).

Ένα μοντέλο που περιλαμβάνει την έρευνα, το σχεδιασμό, το συντονισμό, την αξιολόγηση προγραμμάτων και δικτύων στο τοπικό επίπεδο, τη διοίκηση και την εποπτεία πέρα από την εξυπηρέτηση ατόμων, πληθυσμιακών ομάδων, οικογενειών και κοινοτήτων.

Ξεκαθαρίζοντας λίγο περισσότερο τα χαρακτηριστικά πρέπει να αναφερθεί ότι είναι πολύμορφο γιατί περιλαμβάνει μελέτες, αποτίμηση των αναγκών, σχεδιασμό προγραμμάτων Κοινωνικής Ανάπτυξης, επιμορφωτικές εκδηλώσεις, προληπτική ενημέρωση, δημόσιες σχέσεις, εξυπηρέτηση και συμβουλευτική υποστήριξη ατόμων, οικογενειών και συντονισμένη, συλλογική δράση (Βάγια στο Κοινωνικές Υπηρεσίες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, 1993:123).

Είναι πρωτότυπο μιας και δοκιμάζει νέες μεθόδους εφαρμογής της Κοινωνικής Πολιτικής στην τοπική κοινότητα, εμπλέκοντας την Τοπική Αυτοδιοίκηση στο συντονισμό μιας προσπάθειας και ενός τομέα που στην ουσία μέχρι στιγμής της ήταν άγνωστος ή αδιάφορος και που δεν είναι άλλος από την κοινωνική μέριμνα (στο ίδιο).

Τέλος, είναι ένα μοντέλο αποκεντρωτικό και αυτό φυσικό είναι κατανοητό σε όλους αφού στόχος και βασική επιδίωξη είναι να λειτουργήσουν υπηρεσίες μιας ολοκληρωμένης και σχεδιασμένης Κοινωνικής Πολιτικής στο τοπικό επίπεδο και να δημιουργηθεί ένα τέτοιο δίκτυο που θα αντιμετωπίζει με επάρκεια τις τοπικές ανάγκες (στο ίδιο).

Α) ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ –ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Ας γίνουμε όμως λίγο πιο συγκεκριμένοι σχετικά με τις ενέργειες που απαιτούνται για την οργάνωση και λειτουργία Κεντρικής Κοινωνικής Υπηρεσίας στους Δήμους. Και οπωσδήποτε οφείλουμε να ξεκινήσουμε από το στάδιο του Κοινωνικού Σχεδιασμού, το οποίο συνδέεται με τη διαδικασία Κοινοτικής Ανάπτυξης, η οποία έχει ήδη αναπτυχθεί στο κεφ. .

Συγκεκριμένα, μιλώντας για Κοινωνικό Σχεδιασμό μιλάμε για τη συνδυασμένη, συστηματική και ορθολογική προσπάθεια για τη διατύπωση σκοπών αλλαγής και για τη μεθόδευση και πραγματοποίηση των στόχων Κοινωνικής Ανάπτυξης και αλλαγής που έχουν διατυπωθεί (Σταθόπουλος, 1992:4-6).

Η δε διαδικασία σχεδιασμού περνάει από διάφορες φάσεις. Έτσι το πρώτο στάδιο του Κοινωνικού Σχεδιασμού αναφέρεται στον καθορισμό του προβλήματος, την ανάλυση των στοιχείων που καταλήγουν σε αποφάσεις σχετικά με την αιτιολογία του προβλήματος και τις πιθανότητες επίλυσής του.

Τα δεύτερο στάδιο περιλαμβάνει τον προσδιορισμό των πιθανών λύσεων ή αλλιώς τη διατύπωση σειράς σκοπών ή εναλλακτικών λύσεων που αποβλέπουν στην αλλαγή ή τον τερματισμό της πορείας μιας πιθανής προβληματικής κατάστασης που ανιχνεύτηκε.

Ακολουθεί η επεξεργασία των προτεινόμενων λύσεων και η λεπτομερειακή κατάστρωση σχεδίων με βάση όλες τις διαθέσιμες πηγές και μέσα από την κοινότητα αλλά και από τον εξωκοινοτικό χώρο (π.χ. υποστήριξη από επιστημονικά και τεχνικά δεδομένα).

Τέλος, το τέταρτο στάδιο αφορά την εφαρμογή και αξιολόγηση του σχεδίου δράσης μέσα από οργανωμένο προγραμματισμό των δραστηριοτήτων (ερμηνεία, κατανομή υπευθυνοτήτων, κριτήρια προόδου-απόδοσης, παρακολούθηση υλοποίησης, τροποποιήσεις-αναπροσαρμογές, αξιολόγηση σκοπών, τρόπου εφαρμογής του προγράμματος, απόδοσης προσωπικού) (Σταθόπουλος, 1992:10-11).

Πρόκειται για μια διαδικασία που σαφώς εφαρμόζεται στην πράξη κατά τον Κοινωνικό Σχεδιασμό Κοινωνικής Υπηρεσίας μέσα από τη χρησιμοποίηση συγκεκριμένων μεθόδων από τον σχεδιαστή –μέθοδοι που χωρίζονται βασικά σε δύο ξεχωριστές αλλά αλληλένδετες κατηγορίες: τις αναλυτικές ή μεθόδους μεσολάβησης και τις μεθόδους αλληλεπίδρασης.

α) Ουσιαστικά οι αναλυτικές μέθοδοι σχεδιασμού είναι τα σύγχρονα μέσα και συστήματα κοινωνικής έρευνας, μέσω των

οποίων ανιχνεύονται οι ανάγκες και τα προβλήματα της κοινότητας και αναζητούνται τρόποι αντιμετώπισης.

Επιπλέον, μελέτες κοστολόγησης είναι απαραίτητες, αφού από αυτές εξαρτάται τόσο η εφικτότητα όσο και η προσιτότητα των προγραμμάτων που αποτελούν απαραίτητες προϋποθέσεις για την εφαρμογή τους στην κοινότητα.

Επιπρόσθετα, στις αναλυτικές μεθόδους περιλαμβάνεται και η ανάπτυξη ενός συστήματος πληροφοριών για τις υπηρεσίες σχεδιασμού που να είναι προσιτό και κατανοητό, αφού η ΚΕ.Κ.Υ. οφείλει να είναι ο συνδετικός κρίκος ανάμεσα στους κατοίκους της κοινότητας και τις απομακρυσμένες υπάρχουσες Κοινωνικές Υπηρεσίες (Βάγια, 1994:46).

β) Ερχόμενοι στις μεθόδους μεσολάβησης ή κοινωνικής αλληλεπίδρασης πρέπει να τονίσουμε ότι αυτές αφορούν την προετοιμασία της κοινότητας για την υιοθέτηση του σχεδίου, καθώς και τη δημιουργία ενός θετικού κλίματος στην κοινότητα για το ρόλο και τη σημασία του συγκεκριμένου σχεδιασμού, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η συμμετοχή του ίδιου του πληθυσμού στην εκπόνηση του σχεδιασμού, στην διαμόρφωση του σχεδίου και στην εφαρμογή του.

Και οπωσδήποτε η όλη διαδικασία του Σχεδιασμού περιλαμβάνει την προσέγγιση διαφόρων κέντρων ισχύος, διάφορες συμμαχίες, καθώς και τη συνεργασία με τους ηγέτες της κοινότητας χωρίς τη συμπάραταξη των οποίων ο Σχεδιασμός οργανωμένης Κ.Υ. με ουσιαστικό και ποιοτικά αναβαθμισμένο ρόλο θα ήταν ανέφικτος στην πράξη (Σταθόπουλος, 1992 : 13-14).

Αυτό που διαπιστώνουμε επομένως είναι ότι η διαδικασία σχεδιασμού Κεντρικής Κοινωνικής Υπηρεσίας είναι αρκετά πολύπλοκη και ο πειραματικός χαρακτήρας του προγράμματος είναι

επιθυμητός, μιας και επιτρέπει έναν αρκετά μεγάλο βαθμό αυτονομίας, επιτρέπει τη δυνατότητα δοκιμής, αναθεώρησης λαθών, καθώς και την εφαρμογή νέων μεθόδων οργάνωσης σε συνάρτηση με τις ιδιαιτερότητες του κάθε Δήμου (Βάγια στο Κοινωνικές Υπηρεσίες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, 1993 : 114).

Και ας περάσουμε στο κομμάτι της λειτουργίας μιας Κεντρικής Κοινωνικής Υπηρεσίας σε επίπεδο Δήμου. Κατ' αρχάς, πρέπει να επισημανθεί ότι η Κεντρική Κοινωνική Υπηρεσία οφείλει να δημιουργήσει συστήματα επικοινωνίας σε τρία τουλάχιστον βασικά επίπεδα:

1. Επικοινωνία με τα μέλη της κοινότητας (εξυπηρετούμενους), στα οποία απευθύνονται τα διάφορα προγράμματα με σκοπό την πληροφόρηση αλλά και την άμβλυνση και το ξεπέραςμα της δυσπιστίας και αμφιβολίας που εκ των πραγμάτων υπάρχουν
2. Επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ της Κ.Υ. του Δήμου και των άλλων τοπικών Κοινωνικών Υπηρεσιών και Οργανώσεων σε μια προσπάθεια συλλογικής κάλυψης χωρίς κενά και επικαλύψεις, που εξασφαλίζεται μέσα από τις δημόσιες σχέσεις που αναπτύσσει
3. Επιτακτική είναι η ανάγκη ανάπτυξης δικτύου επικοινωνίας μεταξύ της ΚΕ.Κ.Υ. και των κοινοτικών πολιτικών φορέων και οργάνων, καθώς και των διαφόρων κοινοτικών ηγετών για την προώθηση και ανάπτυξη προγραμμάτων μέσα από ουσιαστική υποστήριξη των διαφόρων προσπαθειών.

Το μοντέλο μέσα από το οποίο είναι εφικτή η επίτευξη επικοινωνίας και στα τρία παραπάνω επίπεδα δεν είναι άλλο παρά η προσπάθεια για τη δημιουργία διαφόρων επιτροπών με

συγκεκριμένο στόχο και ρόλο στην υλοποίηση κοινωνικών προγραμμάτων, καθώς και η αξιοποίηση των ήδη υπάρχουσων επιτροπών που ούτως ή άλλως υπάρχουν βάση των εσωτερικών κανονισμών λειτουργίας των Δήμων (κοινωνικός τομέας, τομέας εκπαίδευσης, πολιτιστικός τομέας, τομέας περιβάλλοντος κ.λ.π.).

Και οπωσδήποτε η κοινωνική αναγνώριση της συμμετοχικής δράσης όλων των προαναφερθέντων φορέων και οπωσδήποτε και των πολιτών αποτελεί σημαντικό κομμάτι που εξασφαλίζει τη συνέχεια στη λειτουργία της υπηρεσίας και την εξέλιξη σε ανώτερα επίπεδα συνεργασίας και παραγωγής έργου (Βάγια, 1994:42).

Στο σημείο αυτό περνάμε στο κομμάτι της αξιολόγησης που αποτελεί το βασικό μέσο ανατροφοδότησης της όποιας προσπάθειας και επιτρέπει τον επαναπροσδιορισμό των δεδομένων και την επανατοποθέτηση τόσο στο σχεδιασμό όσο και στη λειτουργία προγραμμάτων αλλά και στον τρόπο λειτουργίας αυτής ακόμη της ίδιας της ΚΕ.Κ.Υ. Και όλα αυτά με απώτερο στόχο τη βελτίωση στις παρεχόμενες υπηρεσίες και την αύξηση της ποιότητας του έργου που έχει να προσφέρει μια Κοινωνική Υπηρεσία σε επίπεδο Δήμου.

Εδώ ακριβώς καλείται το στέλεχος Κοινοτικής Εργασίας να παίξει πρωτεύοντα ρόλο, μιας και είναι στη δική του ευθύνη και αρμοδιότητα να εφαρμόσει δράση από τη μία, αλλά και να απαιτήσει την αξιολόγηση του τρόπου λειτουργίας και των προγραμμάτων που η Κοινωνική Υπηρεσία εφαρμόζει από όλους τους φορείς και όργανα που εμπλέκονται σ' αυτή τη διαδικασία (Δημοτική Αρχή, τοπικοί φορείς, εμπλεκόμενο τοπικό δίκτυο κοινωνικών υπηρεσιών και οργανώσεων, εξυπηρετούμενοι).

Συνεχίζοντας και αναφερόμενοι στη διοικητική διάρθρωση που μπορεί να έχει η Κεντρική Κοινωνική Υπηρεσία σε επίπεδο Δήμου πρέπει κατ'αρχάς να πούμε ότι αυτό είναι ένα ζήτημα αρκετά

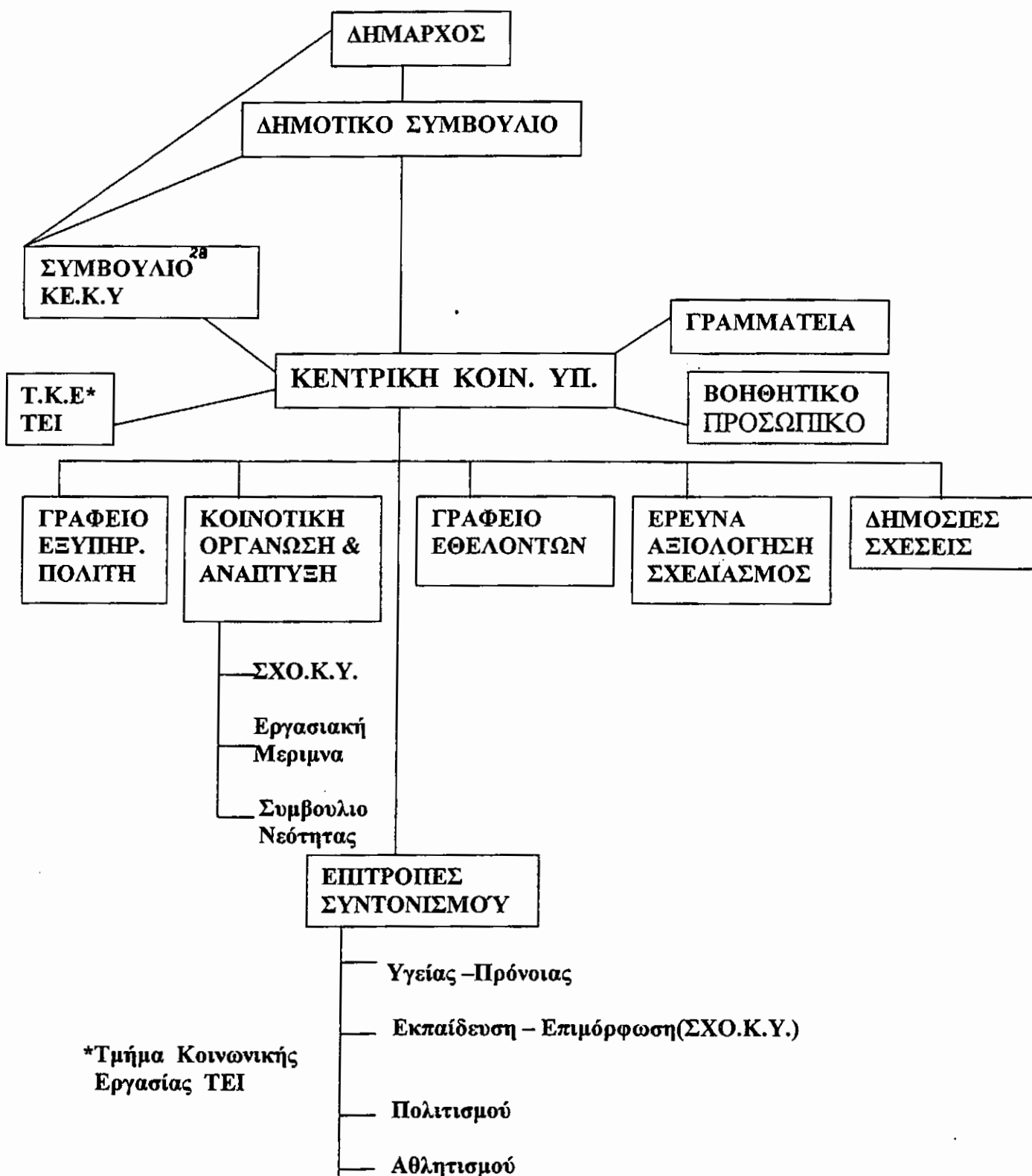
πολύπλοκο, μιας και μάλλον δεν υπάρχει ένα και μοναδικό μοντέλο ούτε πρόκειται τελικά για ένα μοντέλο στατικό. Και αυτό γιατί κάθε δημοτική μονάδα διοίκησης είναι ξεχωριστή από τις άλλες και κάθε τοπική κοινότητα έχει τη δική της δυναμική που υπαγορεύουν την παρουσία ενός εξατομικευμένου κάθε φορά μοντέλου προσαρμοσμένο στα δεδομένα της κάθε περίπτωσης.

Ωστόσο οι μέχρι τώρα προσπάθειες και απόπειρες δημιουργίας Κοινωνικών Υπηρεσιών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει αποδείξει ότι πράγματι υπάρχουν γενικές κατευθύνσεις και προτάσεις που προσαρμοζόμενες στα δεδομένα και στις ανάγκες του κάθε Δήμου μπορεί να αποτελέσουν οδηγό για τη δημιουργία ενός ευέλικτου και αποτελεσματικού μοντέλου Κοινωνικής Υπηρεσίας σε επίπεδο Δήμου.

Στο σχήμα λοιπόν που ενδεικτικά παρατίθεται στο παρακάτω παρουσιαζόμενο Διοικητικό και Υπηρεσιακό Οργανόγραμμα Κεντρικής Κοινωνικής Υπηρεσίας Δήμου παρουσιάζεται ουσιαστικά μια αναπαράσταση του οργανωτικού σχήματος, της κατανομής των εργασιών μεταξύ των διαφόρων μονάδων, καθώς και των σχέσεων της ιεραρχίας και του εποπτικού ελέγχου. Πιο συγκεκριμένα προτείνεται μια κάθετη διοικητική διάρθρωση που απεικονίζει από τη μία τις ιεραρχικές σχέσεις που είναι σαφώς διαχωρισμένες από πάνω προς τα κάτω αλλά και τους πιθανούς τομείς και τμήματα δραστηριοτήτων.

Σχεδιαγραμμα - 1

Διοικητικό - Υπηρεσιακό Οργανόγραμμα της ΚΕ.Κ.Υ.

*Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας ΤΕΙ

ΠΗΓΗ : Βαγια , 1994 :82

Είναι φανερό –και με βάση και το παραπάνω σχεδιάγραμμα– ότι ο Δήμαρχος και το Δημοτικό Συμβούλιο βρίσκονται στην κορυφή της υπηρεσιακής διάρθρωσης και αποτελεί το βασικό και τελικό κέντρο λήψης αποφάσεων (Βάγια στο Κοινωνικές Υπηρεσίες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, 1993 : 116).

Και αυτό δεν είναι γεγονός τυχαίο μιας και η αναγκαιότητα της άμεσης σύνδεσης της Κοινωνικής Υπηρεσίας με τους εκλεγμένους εκπροσώπους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι ίσως το πιο σημαντικό κομμάτι και η βασικότερη προϋπόθεση για την δημιουργία ενός λειτουργικού σχήματος που δεν θα λειτουργεί αυθαίρετα, αλλά θα σχετίζεται με την υλοποίηση των γενικότερων στοχών που αφορούν την υλοποίηση της ευρύτερης κοινωνικής πολιτικής μέσω της Τοπικής Αυτοδιοίκησης κάτι που άλλωστε τονίστηκε αρκετές φορές στην συγκεκριμένη εργασία.

Σε μια ιδιαίτερα οργανωμένη δομή μπορεί να υπάρξει το Συμβούλιο Κεντρικής Κοινωνικής Υπηρεσίας (Σχεδιάγραμμα 1) το οποίο γνωμοδοτώντας και συμβουλευόντας τροφοδότες με γνώσεις και πληροφορίες το Δημοτικό Συμβούλιο και τον Δήμαρχο ανοίγοντας ουσιαστικά κανάλια επικοινωνίας και ανατροφοδότησης και λειτουργεί σαν βασικό όργανο συντονισμού και προγραμματισμού (Στο ίδιο : 117-118).

Ακολουθούν τα τμήματα και όργανα συντονισμού που δεν είναι κάτι διαφορετικό από τις διάφορες επιτροπές (τομείς) που η κάθε μία ασχολείται με έναν ή περισσότερους τομείς κοινωνικής πολιτικής.

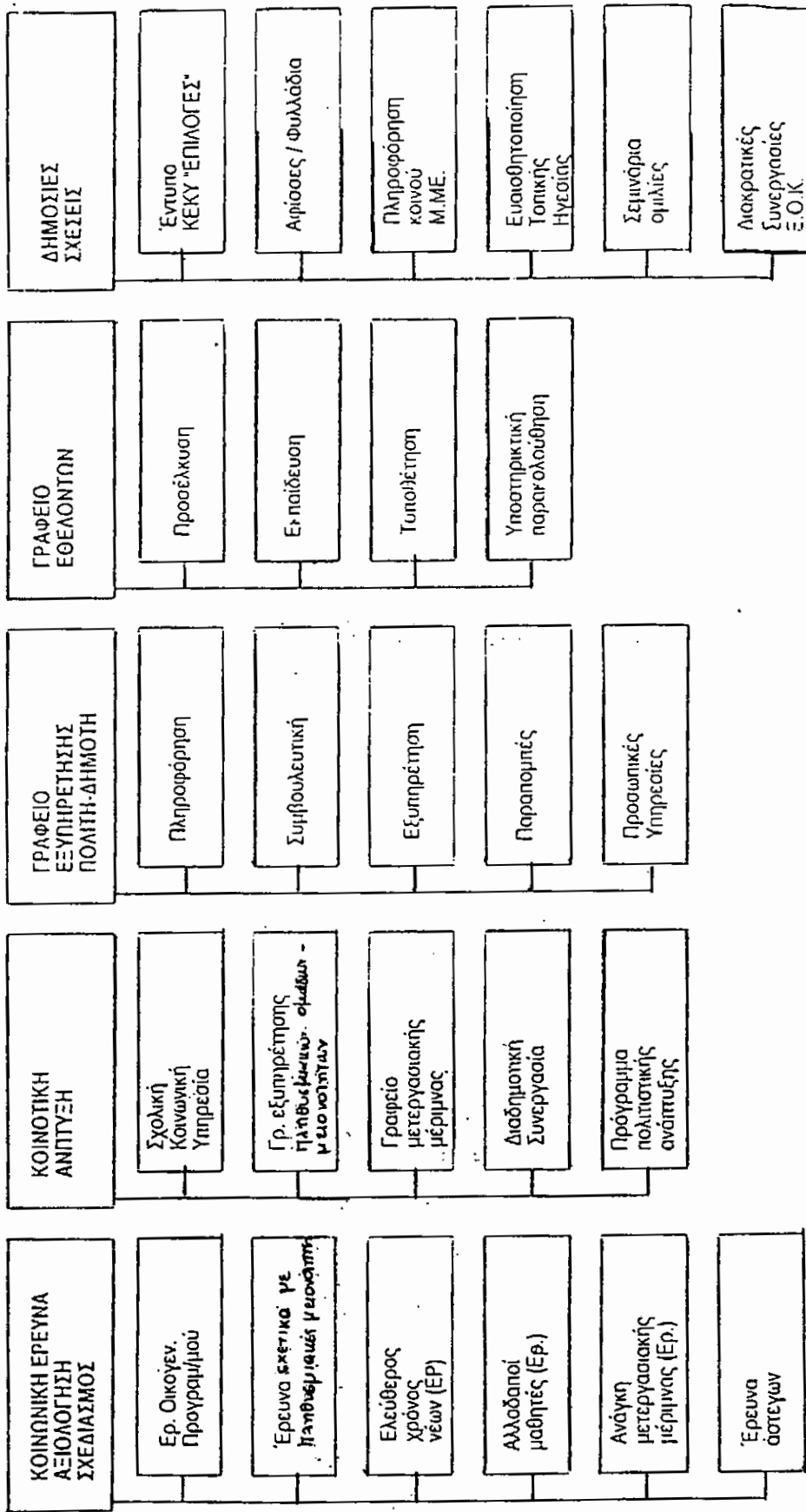
Ενδεικτικά παρουσιάζονται στα διαγράμματα 2 και 3 αντίστοιχα πιθανά τμήματα μίας οργανωμένης Κοινωνικής

Υπηρεσίας και των δραστηριοτήτων που μπορεί να περιλαμβάνονται σ'αυτά καθώς και πιθανές επιτροπές συντονισμού ενός Δήμου με συγκεκριμένες αρμοδιότητες.

Να αναφερθούμε ότι στις επιτροπές συντονισμού είναι δυνατόν να συμμετέχουν ο Δήμαρχος, μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου, εκπρόσωποι των τοπικών φορέων, εκπρόσωποι της εκκλησίας, εκπρόσωποι των τοπικών διαμερισμάτων, εκπρόσωποι ομάδων αυτοβοήθειας και φυσικά ενδιαφερόμενοι πολίτες, καθώς επίσης ο Προϊστάμενος Κοινωνικής Υπηρεσίας και το ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό (Κοινωνικοί Λειτουργοί, Στελέχη Κοινοτικής Εργασίας γενικότερα).

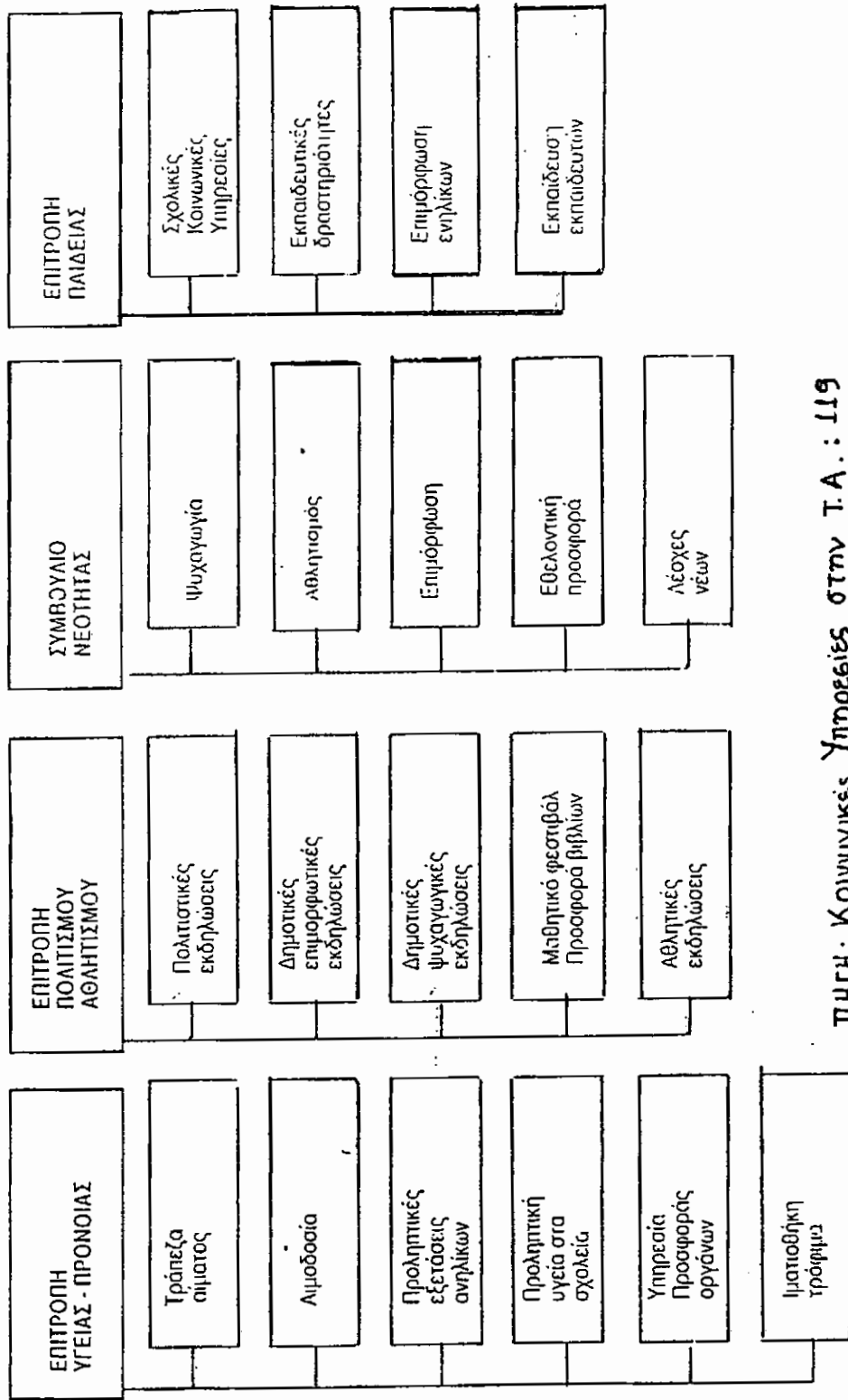
Όσο για τα τμήματα που περιγράφονται και στο σχεδιάγραμμα 2 δομούν ένα μοντέλο που έχει ως βασικό ρόλο αυτόν του συντονισμού και ενίσχυσης της προσπάθειας αποκέντρωσης του δικτύου παροχής υπηρεσιών μέσα από την έρευνα, το σχεδιασμό προγραμμάτων ευρύτερης ανάπτυξης και την κοινωνική συμμετοχή στην υλοποίησή τους.

Σχεδιάγραμμα - 2
 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΗΜΟΥ:
 Οργανόγραμμα Υπηρεσιών και Δραστηριοτήτων

ΠΗΓΗ: Κοινωνικές Υπηρεσίες στην Τ.Α. : 121

Σχεδιάγραμμα
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΗΜΟΥ
 Επιτροπές Συντονισμού - Δραστηριότητες

ΠΗΓΗ: Κοινωνικές Υπηρεσίες στην Τ.Α. : 119

Προορισμός και στοχος επομένως δεν είναι η παροχή άμεσα κοινωνικών και προσωπικών παροχών και υπηρεσιών, κάτι που ωστόσο στην πράξη μπορεί τελικά να γίνεται περιστασιακά κάτω από την πίεση συγκεκριμένων αναγκών και μέσα σε ένα κλίμα δισταγμού να τεθούν σε εφαρμογή πρωτοποριακά προγράμματα φοβούμενοι το κόστος με την ευρεία έννοια του όρου. Ετσι δεν είναι απίθανο ούτε αναγκαστικά αρνητικό το να εφαρμόζονται κάποιες φορές προγράμματα περιστασιακά και για σύντομο χρονικό διάστημα άμεσης παροχής υπηρεσιών (Βάγια στο Κοιν. Υπηρεσίες στην Τ.Α., 1993 : 118).

Β. ΚΡΙΤΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Λαμβάνοντας υπόψην όσα αναφέρθηκαν στο προηγούμενο υποκεφάλαιο και με βάση το μοντέλο παροχής υπηρεσιών που ενδεικτικά προτείνεται, ας δούμε ποιος μπορεί να είναι τελικά ο ρόλος των επαγγελματιών Κοινωνικής Εργασίας μέσα σε ένα τέτοιο σχήμα.

Προσπαθώντας να δώσουμε μια απάντηση στο παραπάνω ερώτημα πρέπει κατ'αρχάς να αναφέρουμε ότι το στέλεχος κοινοτικής εργασίας αποτελεί το σταθερό σημείο αναφοράς που είναι απαραίτητο για να διατηρηθεί μια «ομάδα» και να έχει συνέχεια στη λειτουργία και τη δράση της. Από εκεί και πέρα είναι εκείνος που συντονίζει, που εκπαιδεύει, που ενημερώνεται και παρακολουθεί το σχεδιασμό και τη δράση, είναι εκείνος που αξιολογεί και οπωσδήποτε κινητοποιεί άτομα και ομάδες για συγκεκριμένη δράση. Μιλάμε λοιπόν, για ένα ρόλο βοηθητικό προς

τη Δημοτική αρχή στην υλοποίηση του κοινωνικού της ρόλου χωρίς όμως αυτό να σημαίνει σε καμία περίπτωση ταύτιση ή οποιαδήποτε πολιτική σκοπιμότητα.

Και εδώ οι ισορροπίες είναι ιδιαίτερα λεπτές μιας και μιλάμε για μια σχέση συνεργασίας που χτίζεται σε υγιείς βάσεις και που στηρίζεται στο δημοκρατικό διάλογο που σε καμία περίπτωση δεν σημαίνει απόλυτη ταύτιση απόψεων και αποφυγή οποιασδήποτε διαφωνίας.

Συνοψίζοντας λοιπόν, αλλά και αξιολογώντας ως ένα βαθμό την παραπάνω πρόταση πρέπει κατ'αρχάς να αναφέρουμε ότι το μοντέλο που παρουσιάζεται αποτελεί μια ολοκληρωμένη πρόταση που αφορά ένα οργανωμένο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών ή με άλλα λόγια αφορά την δημιουργία μιας Κεντρικής Κοινωνικής Υπηρεσίας σε επίπεδο Δήμου. Είναι ίσως μια πρόταση που σχετίζεται με τις προσδοκίες όσων στοχεύουν στην υλοποίηση κοινωνικής πολιτικής μέσω της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (π.χ. Στελέχη Κοινοτικής Εργασίας, Στελέχη Κοινοτικής Ανάπτυξης) και που σ'ένα καλά οργανωμένο πλαίσιο θα μπορούσε ίσως να λειτουργήσει αποτελεσματικά. Ένα μοντέλο που με μικρές ή μεγαλύτερες τροποποιήσεις και διαφοροποιήσεις έχει εφαρμοστεί στην πράξη σε ορισμένους Δήμους κυρίως του Ν. Αττικής (Δήμος Ελληνικού, Δήμος Ελευσίνας, Δήμος Αγίας Παρασκευής, Δήμος Ηρακλείου Αττικής).

Ωστόσο το εύλογο ερώτημα που προκύπτει είναι αν τελικά ένα τέτοιο μοντέλο είναι εφαρμόσιμο στην πράξη και μπορεί να αφορά την δημιουργία Κοινωνικών Υπηρεσιών στους νεοσύστατους Καποδιστριακούς Δήμους στη χώρα μας με βάση τα δεδομένα που σήμερα χαρακτηρίζουν τη μορφή που εμφανίζει η Τοπική Αυτοδιοίκηση μετά την εφαρμογή του προγράμματος.

Μιλάμε λοιπόν, για μια πληθώρα Δήμων αριθμητικά, μικρών σε μέγεθος και αρκετών με σχετικά λίγο πληθυσμό (έως 10.000), οι οποίοι αποτελούνται συνήθως από πρώην μικρές κοινότητες που αρκετές φορές μάλιστα διαφέρουν μεταξύ τους όσον αφορά τα γεωγραφικά τους χαρακτηριστικά (πεδινές, παραλιακές, ορεινές, ημιορεινές) και κατά συνέπεια οι ανάγκες διαφοροποιούνται ακόμη και αν ανήκουν στον ίδιο Δήμο (Παράρτημα - Πίνακας 1).

Εκ των πραγμάτων λοιπόν στην πρώτη γραμμή ενδιαφέροντος των συλλογικών οργάνων της Αυτοδιοίκησης είναι η αντιμετώπιση των πιεστικών καθημερινών προβλημάτων και η ουσιαστική στήριξη της μεγάλης θεσμικής τομής που επιχειρήθηκε με το πρόγραμμα I. Καποδίστριας (Προσυνεδριακή σύσκεψη της ΚΕΔΚΕ στο Ν. Αχαΐας, 24-10-00).

Οι βασικές δυσκολίες και τα σημαντικότερα ζητήματα επικεντρώνονται ουσιαστικά στην ελλειπή χρηματοδότηση της Τ.Α., ενώ σε πρώτη προτεραιότητα αναδεικνύεται το πρόβλημα της στελέχωσης των νέων Δήμων. Επιπλέον η κατοχύρωση του νέου ρόλου που καλείται να διαδραματίσει η Τοπική Αυτοδιοίκηση μέσα από τη διαδικασία της Συνταγματικής Αναθεώρησης απαιτεί ένα ολοκληρωμένο σχέδιο ώστε να εμφανιστεί στην πράξη το νέο πρόσωπο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Μέσα σε μία τέτοια πραγματικότητα με σαφείς προτεραιότητες είναι ίσως μη πραγματικό και μη ρεαλιστικό να αναφερόμαστε σε ένα οργανωμένο μοντέλο παροχής υπηρεσιών με βάση το σχήμα που περιγράφεται παραπάνω, μιας και απαιτείται ένας συγκεκριμένος προϋπολογισμός για να γίνει πράξη το παραπάνω σχέδιο. Ένας προϋπολογισμός που για πολλούς από τους νεοσύστατους Καποδιστριακούς Δήμους πιθανότατα να είναι άφταστος.

Από την άλλη επαναλαμβάνεται ότι σημαντικό ρόλο παίζουν οι προτεραιότητες που η κάθε Δημοτική αρχή θέτει στον προγραμματισμό - δράσης της και οι στοχοι που προσπαθεί να υλοποιήσει. Μέσα σ'αυτά τα πλαίσια εντάσσεται και η βαρύτητα που δίνεται στην ανάδειξη του κοινωνικού προσώπου και ρόλου που καλείται να διαδραματίσει η Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Συνοψίζοντας λοιπόν, αναφέρεται ότι σε καμμία περίπτωση δεν απορρίπτουμε όσα προαναφέρθηκαν, μιας και μέσα από ένα ολοκληρωμένο μοντέλο σχεδιασμού και οργάνωσης Κοινωνικών Υπηρεσιών σε τοπικό επίπεδο μπορεί να αναδειχθούν διάφορα εναλλακτικά πρότυπα προσαρμοσμένα στα δεδομένα, στις ανάγκες και την αντικειμενική πραγματικότητα της κάθε τοπικής κοινωνίας.

Η επικύρωση και επιβεβαίωση των όσων διαπιστώσαμε μετά από τη θεωρητική μελέτη του θέματος επιχειρείται μέσα από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε στο Ν. Αχαΐας και στους νεοσύστατους Καποδιστριακούς Δήμους αυτού έτσι ώστε να διαπιστωθεί η αντικειμενικά υπαρκτή κατάσταση και τα σημερινά δεδομένα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Νομού, η οποία στην ουσία καθορίζει την προοπτική και δυνατότητα δημιουργίας ενός μοντέλου παροχής υπηρεσιών στο Τοπικό Αυτοδιοικούμενο επίπεδο.

ΜΕΡΟΣ Β΄

I. Α) ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Έχοντας σκιαγραφήσει παραπάνω μια αντικειμενικά υπαρκτή κατάσταση που αφορά τη διοικητική και κοινωνική εξέλιξη και διαμόρφωση της σύγχρονης μορφής της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα, διαφαίνεται καθαρά ότι μια μελέτη που αφορά τις απόψεις των ίδιων των Δημάρχων για το πρόγραμμα I. Καποδίστριας θα μπορούσε να φανεί ιδιαίτερα σημαντική, καθώς στοχεύει στη διερεύνηση και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης, εντοπίζοντας πιθανές δυσκολίες στην εφαρμογή του νέου νόμου και αξιολογώντας το κατά πόσο οι νέοι Ο.Τ.Α. είναι βιώσιμοι ή υπάρχει ανάγκη για περισσότερες παρεμβάσεις και ίσως και μεγαλύτερες συνενώσεις, προκειμένου να μπορέσει να λειτουργήσει η Τοπική Αυτοδιοίκηση ουσιαστικά, αυτόνομα και ανεξάρτητα από την κεντρική εξουσία, γεγονός άλλωστε που αποτελεί και το βασικό στόχο του σχεδίου I. Καποδίστριας.

Παράλληλα, η παρούσα έρευνα θα μπορούσε να αποτελέσει πολύ καλή πηγή πληροφόρησης σχετικά με τις απόψεις των Δημάρχων για την αναγκαιότητα ή μη σύστασης Κεντρικής Κοινωνικής Υπηρεσίας, διαφαινόμενης με αυτό τον τρόπο της θέσης και του μέλλοντος της Κοινωνικής Εργασίας στη σύγχρονη μορφή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και πώς τελικά θα μπορούσε να αποκτήσει τη θέση που της αναλογεί στη σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα.

B. ΣΤΟΧΟΙ ΕΡΕΥΝΑΣ

Οι στόχοι της παρούσας έρευνας συνοψίζονται στα εξής:

- Η μελέτη της νέας δομής που παρουσιάζει η Τοπική Αυτοδιοίκηση μετά την εφαρμογή του Προγράμματος Ι. Καποδίστριας, καθώς και οι διαφοροποιήσεις που προκύπτουν και οι ανάγκες που δημιούργησε η νέα κατάσταση.
- Η μελέτη του βαθμού προσαρμογής των πρώην κοινοτήτων στα νέα δεδομένα και ο ρόλος που μπορεί να διαδραματίσουν τα Τοπικά Συμβούλια στην αποδοχή του νέου νόμου από τους πολίτες και τους τοπικούς φορείς.
- Η διερεύνηση των προτεραιοτήτων που θέτει η εκάστοτε Δημοτική Αρχή όσον αφορά τις διεκδικήσεις της από την Κεντρική Εξουσία, και, τέλος,
- Η διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο υλοποιείται ο κοινωνικός ρόλος της σύγχρονης Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καθώς και η δυνατότητα και προοπτική σύστασης Κεντρικής Κοινωνικής Υπηρεσίας στους νεοσύστατους Δήμους του Ν. Αχαΐας.

Γ. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

- Η προσαρμογή των πολιτών στα δεδομένα που δημιούργησε η εφαρμογή του Προγράμματος Ι. Καποδίστριας πραγματοποιείται σταδιακά και καθορίζεται μεταξύ άλλων και από τη στάση των Τοπικών Συμβουλίων απέναντι στο νέο θεσμό.
- Η κατεύθυνση της κοινωνικής και οικονομικής πολιτικής του κράτους από τη μια, και οι προτεραιότητες που η κάθε Δημοτική Αρχή θέτει κατά τη διαχείριση των τοπικών υποθέσεων από την άλλη, καθορίζει τη βαρύτητα που θα δοθεί στον κοινωνικό ρόλο που μεταξύ άλλων καλείται να αναλάβει η σύγχρονη μορφή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
- Η έγκριση και στη συνέχεια η υλοποίηση κοινοτικών αναπτυξιακών προγραμμάτων από τους νέους Δήμους προϋποθέτει την ύπαρξη φορέα ειδικά στελεχωμένου, που θα αναλάβει έναν τέτοιο ρόλο.
- Οι ποικίλες κοινωνικές ανάγκες των διάφορων πληθυσμιακών ομάδων σε κάθε Δήμο καθιστά αναγκαία την ύπαρξη Κεντρικής Κοινωνικής Υπηρεσίας, που θα είναι σε θέση να αναλάβει την επίλυση αυτών των ζητημάτων.

II. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

A. ΔΕΙΓΜΑ

Ο Ν. Αχαΐας αποτελείται από 21 Δήμους, οι οποίοι χαρακτηρίζονται όλοι Καποδιστριακοί μετά την εφαρμογή του Νόμου 2539/97 και μια κοινότητα. Από την άλλη, είναι γνωστό ότι το δείγμα μιας οποιασδήποτε έρευνας σχετίζεται με τους στόχους της. Έτσι, λοιπόν, ένας από τους βασικούς στόχους της μελέτης αυτής αφορά τη διερεύνηση της αναγκαιότητας ίδρυσης ενός οργανωμένου κοινωνικού φορέα στους Δήμους του Ν. Αχαΐας, οι οποίοι στερούνται κάτι τέτοιου.

Το δείγμα λοιπόν της έρευνας αποτελούν οι 19 Δήμοι του Ν. Αχαΐας, οι οποίοι δεν διαθέτουν Κοινωνική Υπηρεσία, ενώ αποκλείστηκαν οι Δήμοι της Πάτρας και του Αιγίου, μιας και διαθέτουν οργανωμένο Κοινωνικό Τομέα και Κοινωνική Υπηρεσία (υπό ίδρυση) αντίστοιχα, γεγονός που καθιστά αυτονόητη την αναγνώριση της αναγκαιότητας ύπαρξης φορέα κάλυψης κοινωνικών αναγκών από τους συγκεκριμένους Δήμους.²⁶

Έτσι, λοιπόν, το δείγμα ανήλθε στους 19 Δήμους του Ν. Αχαΐας, αριθμός σχετικά μικρός που θα μας επέτρεπε τη συνολική προσέγγισή τους. Συγκεκριμένα, κρίθηκε σκόπιμο το δείγμα της έρευνας να αποτελούν οι 19 Δήμαρχοι των παραπάνω Δήμων του Ν. Αχαΐας, καθώς πρόκειται για τους αιρετούς εκπροσώπους των πολιτών και επιπλέον αποτελούν μια από τις πιο άμεσες πηγές πληροφόρησης, τόσο για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Δήμοι όσο και για την πολιτική που έχει χαραχθεί από την εκάστοτε Δημοτική Αρχή.

²⁶ Κρίθηκε σκόπιμο, μιας και διερευνάται ο Ν. Αχαΐας στο σύνολό του, να παρουσιαστεί μια συνοπτική εικόνα των δομών που υπάρχουν στους συγκεκριμένους Δήμους (βλέπε Παράρτημα Ι, σελ. 257).

B) ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ

Ως μέθοδος για τον καλύτερο τρόπο συλλογής πληροφοριών σχετικών με τους σκοπούς της παρούσας μελέτης επιλέχθηκε αυτή της συνέντευξης, καθώς ο μικρός αριθμός του δείγματος (19 άτομα) επιτρέπει την προσωπική μας παρουσία κατά τη διεξαγωγή της έρευνας, ενώ και το ποσοστό ανταπόκρισης των συνεντευξιζόμενων μπορεί να είναι πολύ καλό.

Όσον αφορά το περιεχόμενο της συνέντευξης, αποτελείται από ερωτήσεις ανοιχτού τύπου, οι οποίες ναι μεν παρέχουν ένα πλαίσιο αναφοράς για τις απαντήσεις των ερωτώμενων, ωστόσο βάζουν ελάχιστους περιορισμούς στις απαντήσεις και στην έκφρασή τους (Kerlinger, 1970 στο Cohen, Manion, 1997: 381).

Έτσι, λοιπόν, οι ανοιχτές ερωτήσεις όχι μόνο είναι ευέλικτες, αλλά ταυτόχρονα προσφέρουν την ευκαιρία για επιπλέον ερωτήσεις και εμβάθυνση, ώστε η προσέγγιση του θέματος να γίνει πιο ολοκληρωμένα και σε βάθος. Τέλος, μπορεί να έχουν ως αποτέλεσμα μη αναμενόμενες απαντήσεις, οι οποίες μπορεί να υποδείξουν σχέσεις ή υποθέσεις που δεν έχουν εξεταστεί ως τώρα (Cohen, Manion, 1997: 281).

Γ. ΑΞΟΝΑΣ (ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ) ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ

Ήδη έχει αναφερθεί ότι εργαλείο της παρούσας έρευνας αποτέλεσε η μέθοδος της Συνέντευξης. Οι συνεντεύξεις, λοιπόν, με όλους τους ερωτηθέντες Δημάρχους κινήθηκαν με βάση συγκεκριμένο άξονα ερωτήσεων, ο οποίος στηρίχτηκε ουσιαστικά στους τέσσερις βασικούς στόχους της παρούσας μελέτης. Έτσι, λοιπόν, ο άξονας πάνω στον οποίο κινήθηκαν οι συνεντεύξεις συνοψίζεται στα εξής:

- Ποια είναι η νέα δομή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης μετά την εφαρμογή του Προγράμματος Ι. Καποδίστριας και πώς αυτή διαμορφώνεται στους νεοσύστατους Δήμους του Ν. Αχαΐας□ ποιες διαφοροποιήσεις προκύπτουν και τι ανάγκες δημιουργήθηκαν στους νέους Δήμους.
- Ποιος είναι ο βαθμός αποδοχής του Προγράμματος Ι. Καποδίστριας από τους πολίτες και τι ρόλο μπορεί να διαδραματίσουν τα Τοπικά Συμβούλια στην κατεύθυνση προσαρμογής ή όχι αυτών στη νέα κατάσταση.
- Ποιες είναι οι προτεραιότητες που στην πράξη θέτει η κάθε Δημοτική Αρχή όσον αφορά τις διεκδικήσεις της από την Κεντρική Εξουσία.
- Πώς υλοποιείται αυτή τη στιγμή ο κοινωνικός ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στους νεοσύστατους Δήμους του Νομού.

Και τέλος,

- Ποια είναι η αντικειμενική δυνατότητα και προοπτική σύστασης Κεντρικής Κοινωνικής Υπηρεσίας στους νεοσύστατους Δήμους, μέσα από θεσμοθετημένα πλέον μοντέλα παροχής υπηρεσιών στο τοπικά αυτοδιοικούμενο επίπεδο.

Ο παραπάνω άξονας αποτέλεσε τη βάση και το σκελετό πάνω στον οποίο κινήθηκαν όλες οι συνεντεύξεις. Ωστόσο, η ίδια η μέθοδος της συνέντευξης ως εργαλείο έρευνας παρέχει μια αρκετά μεγάλη ευελιξία στη διεξαγωγή των ερωτήσεων, ενώ επιπλέον είναι δυνατή η εμβάθυνση και ολοκληρωμένη προσέγγιση του θέματος, σύμφωνα πάντα με την κατεύθυνση που δίνει ο συνεντευκτής στη διεξαγωγή της συζήτησης (Cohen Manion, 1997: 381).

Δ. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Ύστερα από το σχεδιασμό των αξόνων πάνω στους οποίους επρόκειτο να κινηθούν οι ερωτήσεις κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων με τους κους Δημάρχους, κρίθηκε σκόπιμη η πραγματοποίηση μιας συνάντησης με τον πρόεδρο της Τ.Ε.Δ.Κ. του Ν. Αχαΐας. Σκοπός της συνάντησης αυτής ήταν η ενημέρωση του ίδιου για την ερευνητική μελέτη που επιχειρούμε να πραγματοποιήσουμε, καθώς ουσιαστικά βασικό αντικείμενο της συγκεκριμένης μελέτης είναι η Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Στη συνέχεια, και προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόσβασή μας στους Δημάρχους, κρίναμε απαραίτητη την αποστολή στους ίδιους μιας ενημερωτικής επιστολής, όπου παρουσιάζαμε τους σκοπούς της έρευνάς μας και την πρόθεση διεξαγωγής μιας συνέντευξης μαζί τους.

Κατόπιν, λοιπόν, τηλεφωνικής συνεννόησης καταφέραμε να έρθουμε σε επαφή μαζί τους. Ωστόσο, σ' αυτό το σημείο πρέπει να αναφέρουμε το γεγονός ότι σε ορισμένες περιπτώσεις, λόγω του φόρτου εργασίας των ίδιων, δεν καταφέραμε να έρθουμε σε επαφή μαζί τους, παρά τις επανειλημμένες προσπάθειές μας, με αποτέλεσμα ο αριθμός του δείγματος, από τους 19 που αρχικά είχε οριστεί, να μειωθεί στους 14.

Ωστόσο, η αναλογία 14/19 κρίνεται ικανοποιητική ώστε να μας επιτρέψει στη συνέχεια τη γενίκευση των αποτελεσμάτων στο σύνολο του Ν. Αχαΐας, καθώς μάλιστα πρόκειται για Δήμους που καλύπτουν όλη τη γεωγραφική επιφάνεια του Νομού (ορεινούς, ημιορεινούς, πεδινούς, παραλιακούς).

Τέλος, έχοντας συλλέξει και καταγράψει τις πληροφορίες με βάση τους στόχους που είχαμε θέσει, προχωρήσαμε στη διεξαγωγή των αποτελεσμάτων της παρούσας μελέτης.

III. Α) ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΔΗΜΟΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ²⁷	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ
1. ΑΡΟΑΝΙΑ	2.200	12
2. ΒΡΑΧΝΑΪΚΑ	4.274	5
3. ΔΙΑΚΟΠΤΟ	7.200	12
4. ΔΥΜΗ	10.786	8
5. ΕΡΙΝΕΟΣ	4.000	7
6. ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ	8.346	31
7. ΛΑΡΙΣΣΟΣ	7.414	11
8. ΜΕΣΣΑΤΙΔΑ	10.000	7
9. ΜΟΒΡΗ	5.160	6
10. ΠΑΡΑΛΙΑ	5.667	3
11. ΡΙΟ	11.000	12
12. ΣΥΜΠΟΛΙΤΕΙΑ	7.500	16
13. ΦΑΡΡΩΝ	7.000	16
14. ΩΛΕΝΙΑ	6.813	14

Τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα δίνουν ουσιαστικά μια εικόνα της δομής που παρουσιάζει η σημερινή δομή της Τ.Α. στο Ν. Αχαΐας μετά την εφαρμογή του προγράμματος Ι. Καποδίστριας.

Σύμφωνα με αυτά τα στοιχεία, λοιπόν, παρατηρούμε ότι από τους 14 Δήμους που μελετήθηκαν στο Ν. Αχαΐας, μόνο ένας έχει πληθυσμό πάνω από 10.000 κατοίκους, ενώ ο πληθυσμός των υπολοίπων κυμαίνεται από 2.200 έως 10.000 κατοίκους.

Όσον αφορά τον αριθμό των Δημοτικών Διαμερισμάτων που συνθέτουν τους νέους Δήμους, αυτός κυμαίνεται από 3 έως και 16

Δημοτικά Διαμερίσματα, ενώ υπάρχει και ένας Δήμος ο οποίος αριθμεί 31.

Περνώντας τώρα στο βαθμό προσαρμογής των πολιτών στη νέα κατάσταση, που αποτελούσε και έναν από τους στόχους της παρούσας μελέτης, το 57% των Δημάρχων που ερωτήθηκαν δήλωσε ότι υπήρξαν αρχικά αντιδράσεις σχετικά με την αποδοχή του θεσμού, ωστόσο σταδιακά και με το χρόνο επέρχεται προσαρμογή στα νέα δεδομένα. Από αυτούς και σε ποσοστό 21% οι αντιδράσεις αφορούσαν τον καθορισμό της έδρας, ενώ όλοι οι προαναφερθέντες Δήμοι, ποσοστό 57%, αντιμετώπισαν αρκετές δυσκολίες στην προσαρμογή τους στη νέα κατάσταση, καθώς υπήρξαν αμφισβητήσεις του νέου θεσμού, ιδιαίτερα εκ μέρους των προέδρων των τέως κοινοτήτων και των μελών των τοπικών συμβουλίων των Δημοτικών Διαμερισμάτων.

Συνεχίζοντας, σε ποσοστό 36% των Δήμων υπήρξε άμεση αποδοχή του σχεδίου Ι. Καποδίστριας, χωρίς ιδιαίτερες αντιδράσεις και αυτό διότι είχαν κατανοήσει οι κάτοικοι την αδυναμία των Κοινοτήτων να αναλάβουν από μόνες τους την υλοποίηση μεγάλων αναπτυξιακών έργων που θα αναβάθμιζαν την ποιότητα ζωής των κατοίκων, αναγνωρίζοντας ως μοναδική λύση αυτή των συνενώσεων.

Τέλος, σε ποσοστό 7% των Δήμων ο νέος νόμος εξακολουθεί να αντιμετωπίζεται, ακόμη και σήμερα, με μεγάλη δυσπιστία και οι αντιδράσεις σχετικά με την έδρα του Δήμου εξακολουθούν να υφίστανται.

Διερευνώντας στη συνέχεια το επίπεδο συνεργασίας μεταξύ των τοπικών συμβουλίων και της Δημοτικής Αρχής, ένα ποσοστό 36% αναφέρει πως έχει καλή συνεργασία, καθώς οι πρώτοι συνειδητοποίησαν την αναγκαιότητα της αλλαγής και

αναπροσαρμογής των δεδομένων και της δομής της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ενώ ένα ποσοστό 28,5% εκ των Δημάρχων δήλωσαν ότι ακόμη και σήμερα η συνεργασία τους με τα τοπικά συμβούλια δεν είναι καλή. Κι αυτό διότι, νιώθοντας ότι χάνουν την αυτοτέλειά τους, καλλιεργούν συναισθηματικές συμπεριφορές τοπικισμού, αποτελώντας τροχοπέδη στην προσπάθεια του Δήμου να λειτουργήσει ως ενιαία οντότητα.

Στο υπόλοιπο 36% παρουσιάζεται η εικόνα της αδρανοποίησης των τοπικών συμβουλίων, τα οποία έχουν εναποθέσει όλες τις ευθύνες στη Δημοτική Αρχή, και σύμφωνα με τους Δημάρχους καθίσταται αναγκαία η ανάληψη περισσότερων αρμοδιοτήτων από τα ίδια τα τοπικά συμβούλια. Δεν θα πρέπει να παραλείψουμε και την ύπαρξη ενός Δήμου ο οποίος τάχθηκε υπέρ της κατάργησης των τοπικών συμβουλίων.

Διερευνώντας τις προτεραιότητες που θέτει η εκάστοτε δημοτική Αρχή σχετικά με τις διεκδικήσεις της από την Κεντρική Εξουσία, ως πρωταρχικό ζήτημα αναδεικνύεται αυτό της έλλειψης οικονομικών πόρων από ένα ποσοστό 93% των νεοσύστατων Δήμων, ενώ μόλις το 7% θεωρεί ότι η μεγαλύτερη δυσκολία εντοπίζεται στην έλλειψη τεχνογνωσίας στο διοικητικό μηχανισμό και πως είναι λανθασμένη η άποψη ότι το πρόβλημα των Καποδιστριακών Δήμων αφορά στον οικονομικό τομέα.

Αναφορικά με τη στελέχωση των Δήμων σε διοικητικό και επιστημονικό προσωπικό, ένα ποσοστό 78% δηλώνει ότι απαιτείται η πρόσληψη επιπλέον προσωπικού, κυρίως επιστημονικών στελεχών, ενώ μόνο το 14% εκ των Δημάρχων θεωρεί επαρκές το προσωπικό που στελεχώνει τις υπηρεσίες του Δήμου.

Σημειώνεται ότι ένα μικρό ποσοστό (7%) θεωρεί ότι δεν τίθεται ζήτημα αριθμητικής επάρκειας στο δυναμικό που

στελεχώνει το Δήμο, αλλά ποιοτικής, καθώς υπάρχει έλλειψη τεχνογνωσίας, με αποτέλεσμα να αναγκάζονται να συνεργαστούν με διοικητικό προσωπικό που δεν έχει την επιστημονική κατάρτιση που απαιτεί η σύγχρονη μορφή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Στο ερώτημα για το πώς υλοποιείται ο κοινωνικός ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, κάτι που άλλωστε αποτελούσε έναν από τους βασικούς στόχους αυτής της έρευνας, πρέπει καταρχάς να αναφερθεί ότι στο 100% των Δήμων του Ν. Αχαΐας που μελετήθηκαν δεν υπάρχει οργανωμένος φορέας κάλυψης κοινωνικών αναγκών.

Επιπρόσθετα, το 100% των Δημάρχων δηλώνουν ότι στον τομέα υγείας οι ανάγκες καλύπτονται κυρίως από τα νοσοκομεία και τις υπηρεσίες της Πάτρας, από τα Κέντρα Υγείας και τα κατά τόπους αγροτικά ιατρεία, ενώ η κάλυψη ευρύτερων κοινωνικών αναγκών, π.χ. ενίσχυση απόρων, τρίτη ηλικία κ.ά. εξακολουθεί να στηρίζεται στην ευαισθητοποίηση των ίδιων των πολιτών, τόν εθελοντισμό και την εκκλησία. Μόνο σ' ένα μικρό ποσοστό (28,5%) αναφέρθηκε ότι λειτουργεί Κοινωνικός Τομέας, ο οποίος έχει την ευθύνη για την κάλυψη κοινωνικών αναγκών και ευρύτερων κοινωνικών ζητημάτων του Δήμου.

Χαρακτηριστικά αναφέρουμε το παράδειγμα του Δήμου Βραχναϊκών, όπου ο ρόλος του κοινωνικού τομέα είναι αρκετά διευρυμένος και καλύπτει ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων (καθιερωμένη διοργάνωση εβδομάδας υγείας, αιμοδοσία στο Δήμο, ίδρυση και λειτουργία Κοινωνικού Ταμείου Αλληλεγγύης, στήριξη τσιγγάνων και απόρων της περιοχής κ.λπ.).

Στην προκειμένη περίπτωση, η οργανωμένη και συντονισμένη δράση του τομέα στην περιοχή οφείλεται καταρχάς στην προσπάθεια του ίδιου του υπευθύνου του Κοινωνικού Τομέα

(επαγγελματία ιατρού) αλλά και στην ευαισθητοποίηση των ίδιων των πολιτών του Δήμου. Το έργο και τη δράση του κοινωνικού τομέα στο Δήμο στηρίζει και ενισχύει ομάδα σπουδαστών Κοινωνικής Εργασίας, που πραγματοποιούν την εργαστηριακή πρακτική τους άσκηση στο χώρο.

Συνολικά συνεργάζονται με το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Πάτρας το 28,5% των Δήμων που μελετήθηκαν, μέσα από τη λειτουργία πλαισίων εργαστηριακής πρακτικής άσκησης των σπουδαστών, οι οποίοι με τη σειρά τους, μέσα από την εκπαίδευσή τους, αναδεικνύουν τον κοινωνικό ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει η Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Συνεχίζοντας, η αναγκαιότητα σύστασης Κεντρικής Κοινωνικής Υπηρεσίας αναγνωρίζεται από ποσοστό 93% των Δημάρχων, χωρίς ωστόσο κάτι τέτοιο να αποτελεί βασική προτεραιότητά τους. Μόνο ένα μικρό ποσοστό (7%) υποστηρίζει πως κάτι τέτοιο δεν είναι αναγκαίο, καθώς υπάρχουν περισσότερο καίρια ζητήματα (π.χ. έργα υλικοτεχνικής υποδομής) που πρέπει να καλυφθούν.

Ουσιαστικά, όμως, δυνατότητα σύστασης Κεντρικής Κοινωνικής Υπηρεσίας δηλώνεται ξεκάθαρα ότι δεν υπάρχει από το σύνολο των ερωτηθέντων Δημάρχων, λόγω έλλειψης των απαιτούμενων πόρων.

Κλείνοντας, αναφέρουμε ότι όλοι οι ερωτηθέντες Δήμαρχοι ήταν θετικοί στην προοπτική μιας Διαδημοτικής Συνεργασίας, με σκοπό την υλοποίηση αναπτυξιακών προγραμμάτων γενικότερα (κοινές τεχνικές υπηρεσίες), ενώ το 21% εκ των Δημάρχων δήλωσε ότι ένα τέτοιο μοντέλο συνεργασίας θα ενίσχυε τη δυνατότητα δημιουργίας ενός ενιαίου κοινωνικού φορέα κάλυψης κοινωνικών αναγκών στην ευρύτερη περιοχή.

B) Συμπεράσματα έρευνας

Λαμβάνοντας υπόψη από τη μια τη θεωρητική μελέτη του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στη χώρα μας και από την άλλη τα δεδομένα που προκύπτουν από την έρευνα που διεξήχθη στο Ν. Αχαΐας, είμαστε σε θέση να διαπιστώσουμε το κατά πόσο μπορεί τελικά η θεωρία να γίνει πράξη, μιας και αυτά τα δυο φαίνεται να απέχουν αρκετά μεταξύ τους.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση, λοιπόν, θεωρητικά προτείνεται ως ο θεσμός εκείνος που θα σημάνει τη μεταφορά υπηρεσιών από την Κεντρική Διοίκηση στα πλαίσια της τοπικά αυτοδιοικούμενης μονάδας, αναβαθμίζοντας έτσι την ποιότητα ζωής των πολιτών. Ωστόσο, το πρόσωπο που αυτή σήμερα παρουσιάζει μάλλον αποδεικνύει ότι είναι ανέτοιμη να αναλάβει έναν τέτοιο ρόλο, μιας και υπάρχουν ζητήματα πρωταρχικής σημασίας που πρέπει πρώτα να επιλυθούν.

Καταρχάς, το πρόγραμμα Ι. Καποδίστριας αποτελεί μια πραγματικότητα αρκετά πρόσφατη (μόλις τρία χρόνια εφαρμογής) και επομένως δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι από τους περισσότερους Δημάρχους τονίστηκε ότι ακόμα βρισκόμαστε στο στάδιο της προσαρμογής στα νέα δεδομένα, χωρίς ακόμη να έχει γίνει οποιαδήποτε επίσημη αξιολόγηση του προγράμματος.

Μιλώντας λοιπόν για έναν καινούργιο και παράλληλα άγνωστο θεσμό – τουλάχιστον με τη μορφή που αυτός σήμερα παρουσιάζει – ο οποίος χρειάζεται χρόνο για να γίνει οικείος και ταυτόχρονα αποδεκτός από τους κατοίκους, ήταν μάλλον αναμενόμενη η αντίδραση των τελευταίων, καθώς ένιωσαν να χάνουν την αυτοτέλειά τους και την εδραιωμένη ισορροπία της

καθημερινότητας, μέσα στην οποία είχαν μάθει να ζουν για χρόνια τώρα.

Είναι αναγκαίο να τονιστεί το γεγονός ότι οι δυσκολίες μεταξύ των διαμερισμάτων εξακολουθούν να υπάρχουν – κάτι που φάνηκε και από τα αποτελέσματα της έρευνας – ενώ η επικοινωνία μεταξύ τους δυσχεραίνεται ακόμη περισσότερο, καθώς η πλειοψηφία των Δήμων αποτελούνται από αρκετές πρώην κοινότητες, οι οποίες μάλιστα μπορούν να διαφέρουν μεταξύ τους όσον αφορά τα γεωγραφικά τους χαρακτηριστικά (πεδινές, παραλιακές, ορεινές, ημιορεινές). Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να διαφοροποιούνται οι ανάγκες ακόμη και στα διαμερίσματα του ίδιου Δήμου□ και εδώ πρέπει να πούμε ότι πρόκειται για μια κατάσταση που δεν διαφέρει ιδιαίτερα από τη συνολική εικόνα που παρουσιάζει η δομή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στον υπόλοιπο ελλαδικό χώρο (βλ. παράρτημα , Πίνακας 1).

Κάτι τέτοιο δεν μπορεί παρά να δυσχεραίνει το έργο της εκάστοτε Δημοτικής Αρχής, αφού καλείται να επιλύσει πληθώρα προβλημάτων, που αρκετές φορές απασχολούν μικρές μερίδες πληθυσμού, γεγονός που γεννά αντιπαράθεσεις μεταξύ των ίδιων των κατοίκων, καθώς ο καθένας διεκδικεί την όσο το δυνατό πιο άμεση ικανοποίηση των προσωπικών του αναγκών.

Σε αυτό ακριβώς το σημείο σημαντικό ρόλο καλούνται να διαδραματίσουν τα Τοπικά Συμβούλια μέσα από μια θετική συνεργασία με τη Δημοτική Αρχή, η οποία θα επιτρέψει την ιεράρχηση των ζητημάτων που αφορούν την ευρύτερη περιφέρεια του εκάστοτε Δήμου.

Για να υπάρξει ωστόσο αυτή η συνεργασία, απαιτείται πρώτα απ' όλα να απαλλαγούν οι ίδιοι οι εκπρόσωποι των τοπικών «κοινοτήτων» - με την ευρεία έννοια του όρου - από παγιωμένες

τακτικές και νοοτροπίες που ανάγουν την ιδέα της εξουσίας σε υπέρτατη αξία. Πιο απλά, μιλάμε για την ανάγκη απομυθοποίησης της έννοιας της πολιτικής εξουσίας και την απαλλαγή της από μικροκομματικές φιλοδοξίες.

Βέβαια δεν θα πρέπει να παραλείψουμε να πούμε ότι για να γίνει κάτι τέτοιο πράξη χρειάζεται να διανύσουν πολύ δρόμο όλοι οι άμεσα εμπλεκόμενοι (εκπρόσωποι Τοπικής Αυτοδιοίκησης, πολίτες), μιας και συνήθως οι αντιδράσεις και αντιστάσεις των πολιτών καλλιεργούνται από την «κορυφή», και είναι ίσως τελικά ουτοπικό να μιλάμε για την ολοκληρωτική εξάλειψη τέτοιων φαινομένων, αφού η ίδια η πραγματικότητα έχει αποδείξει ότι δημοκρατία και πλουραλισμός δεν είναι δυνατό να λειτουργούν με τρόπο εξειδικευμένο, αλλά οπωσδήποτε μπορούν να μετριάσουν και να αγνοήσουν τέτοιου είδους φαινόμενα, μέσα από εκπροσώπους με περισσότερα οράματα και αξίες παρά φιλοδοξίες.

Από την άλλη, πλουραλισμός και πολυφωνία σημαίνει την ανάληψη ουσιαστικών αρμοδιοτήτων και την ενεργητική συμμετοχή των Τοπικών Συμβουλίων στα δρώμενα της τοπικής τους Κοινότητας, κάτι που όμως έρχεται σε αντίθεση με τη γενικότερη πολιτική του Υπουργείου Εσωτερικών, η οποία κινείται προς τη σταδιακή κατάργηση των τοπικών συμβουλίων.

Εντούτοις, κάτι τέτοιο θεωρείται μάλλον άτοπο για την παρούσα φάση, καθώς βρισκόμαστε ακόμη στο στάδιο προσαρμογής στη νέα κατάσταση, η οποία πρέπει αρχικά να εδραιωθεί και να γίνει συνείδηση τόσο στους πολίτες όσο και στους τοπικούς εκπροσώπους, για να μπορέσουμε στη συνέχεια να μιλήσουμε για περαιτέρω τροποποιήσεις και αναδιαρθρώσεις στα διοικητικά όργανα της τοπικής κοινωνίας.

Έχει ήδη γίνει σαφές, λοιπόν, ότι μιλώντας για τη σημερινή Τοπική Αυτοδιοίκηση μιλάμε για μια δομή αρκετά πολύπλοκη, η οποία με τη σειρά της δημιουργεί ποικίλες και διαφοροποιημένες ανάγκες σε καθέναν από τους νέους Δήμους. Έτσι, είναι επόμενο οι προτεραιότητες της εκάστοτε δημοτικής αρχής κατά τη διαχείριση των τοπικών της υποθέσεων να καθορίζει και τη βαρύτητα που θα δοθεί στον κοινωνικό ρόλο που, μεταξύ άλλων, καλείται να διαδραματίσει η σύγχρονη μορφή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ας έρθουμε όμως σ' αυτά που πρακτικά ορίζονται ως ζητήματα άμεσης προτεραιότητας από τους ίδιους τους Δημάρχους και αυτά δεν είναι άλλα από την ελλιπή χρηματοδότηση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, η οποία με τη σειρά της δεν αφήνει πολλά περιθώρια και δεν διευκολύνει στη στελέχωση των νέων Δήμων με το κατάλληλο επιστημονικό και διοικητικό προσωπικό, κάτι που άλλωστε ξεκάθαρα τονίστηκε από το 93% των ερωτηθέντων Δημάρχων κατά την έρευνα στο Ν. Αχαΐας.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι οι περισσότεροι από τους ερωτηθέντες Δημάρχους έθεσαν το ζήτημα ποσοτικά, μιλώντας για αριθμητική έλλειψη επιστημονικού και διοικητικού προσωπικού, ενώ μόνο ένας εξ αυτών έκανε λόγο για ποιοτική ανεπάρκεια, τονίζοντας ότι υπάρχει σοβαρό πρόβλημα έλλειψης τεχνογνωσίας, αναδεικνύοντας την πραγματική διάσταση του ζητήματος.

Δεν είναι τυχαίο, λοιπόν, ότι τα συλλογικά όργανα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΤΕΔΚ, ΚΕΔΚΕ) τοποθετούν την έλλειψη χρηματοδότησης των νέων Δήμων στην πρώτη γραμμή ενδιαφέροντος, όσον αφορά τις διεκδικήσεις τους από την κεντρική εξουσία, κάτι που άλλωστε επανειλημμένα τονίστηκε τόσο στην προσυεδριακή σύσκεψη της ΚΕΔΚΕ που πραγματοποιήθηκε στην

Πάτρα το Δεκέμβριο του 2000, όσο και στη Γενική Συνέλευση της ΤΕΔΚ του Ν. Αχαΐας (Οκτώβριος 2000).

Εδώ όμως οφείλουμε να προσθέσουμε μια ακόμη διάσταση του θέματος, μια διάσταση που έχει να κάνει με την ορθολογική ή μη διαχείριση των κονδυλίων που αποδίδονται στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, από την οποία είναι αυτονόητο ότι εξαρτάται και το είδος των αναγκών που καλύπτονται και των προτεραιοτήτων που τίθενται σε κάθε περίπτωση.

Από την άλλη, η ιστορία έχει διδάξει ότι οι σχέσεις στην πολιτική ζωή του τόπου δεν σταμάτησαν ποτέ να είναι πελατειακές και φυσικά θα ήταν αναληθές να πούμε ότι στις μέρες μας έχουν απαλλαγεί τόσο οι εκπρόσωποι της πολιτικής όσο και οι απλοί πολίτες από μια νοοτροπία που στηρίζεται άμεσα στην πελατειακή λογική, το ρουσφέτι και το αντάλλαγμα της ψήφου. Έτσι, λοιπόν, όσο εξακολουθούν τέτοιου είδους τακτικές να διέπουν τις σχέσεις πολιτικής εξουσίας και διακυβέρνησης σε όλα τα επίπεδα διοίκησης, τόσο θα εξακολουθούμε να μιλάμε για προβλήματα έλλειψης τεχνογνωσίας και για θέσεις εργασίας που καλύπτονται από «ακατάλληλα» στελέχη.

Επικεντρώνοντας τώρα την προσοχή στον κοινωνικό ρόλο που καλείται να διαδραματίσει η νέα μορφή Τοπικής Αυτοδιοίκησης, πρέπει καταρχάς να αναφέρουμε ότι οι κοινωνικές ανάγκες στην Περιφέρεια είναι ποικίλες, ενώ ταυτόχρονα χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης. Από τη μια λοιπόν θεωρητικά μιλάμε για μεταφορά αρμοδιοτήτων στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και από την άλλη η πράξη φανερώνει ότι οι ευρύτερες κοινωνικές ανάγκες των πολιτών εξακολουθούν να καλύπτονται μέσα από παραδοσιακές μορφές κάλυψης, όπως ο εθελοντισμός, η οικογένεια, η εκκλησία κ.λπ. Και εδώ πρέπει να

υπενθυμίσουμε ότι πουθενά στον ευρύτερο Ν. Αχαΐας δεν υπάρχει κάποιος οργανωμένος φορέας κάλυψης κοινωνικών αναγκών – πόσο μάλλον Κεντρική Κοινωνική Υπηρεσία – με εξαίρεση το Δήμο της Πάτρας, όπου λειτουργεί αρκετά διευρυμένα ο Κοινωνικός Τομέας του Δήμου, και το Δήμο του Αιγίου, που βρίσκεται στο στάδιο της προετοιμασίας για τη δημιουργία Κοινωνικής Υπηρεσίας.

Για να μπορέσουμε λοιπόν κάποια στιγμή να μιλήσουμε για ουσιαστική μεταφορά αρμοδιοτήτων στο τοπικά αυτοδιοικούμενο επίπεδο, χρειάζεται χρόνος από τη μια και απόδοση κονδυλίων από την άλλη, τα οποία θα επιτρέψουν το σχεδιασμό και την οργάνωση προγραμμάτων κοινωνικής ανάπτυξης γενικότερα, με πειραματικό αρχικά χαρακτήρα, που θα δώσει τη δυνατότητα δοκιμής και αναθεώρησης λαθών, καθώς και την εφαρμογή νέων μεθόδων οργάνωσης σε συνάρτηση με τις ιδιαιτερότητες του κάθε Δήμου.

Εδώ ακριβώς το στέλεχος κοινοτικής εργασίας μπορεί να παίξει πρωτεύοντα ρόλο, κάτι που άλλωστε έχουμε ήδη αναφέρει, μιας και είναι δική του ευθύνη και αρμοδιότητα να σχεδιάσει, να οργανώσει και να δράσει από τη μια, αλλά και να συντονίσει τους ήδη υπάρχοντες φορείς και όργανα κάλυψης αναγκών, χωρίς να αφήνει περιθώρια για επικαλύψεις.

Έτσι, αν και η αναγκαιότητα σύστασης Κεντρικής Κοινωνικής Υπηρεσίας έχει αναγνωριστεί από την πλειοψηφία των Δήμων του Ν. Αχαΐας, ωστόσο κάτι τέτοιο απέχει πολύ από την υλοποίηση σε πρακτικό επίπεδο και είναι ίσως μη ρεαλιστικό, μέσα σε μια πραγματικότητα με σαφώς διαφορετικές προτεραιότητες.

Από την άλλη, αυτό σε καμία περίπτωση δε μειώνει τη σημαντικότητα ύπαρξης μιας τέτοιας δομής, η οποία με τη σειρά της μπορεί να συντελέσει στην αποκέντρωση και τη μεταφορά της

κοινωνικής πολιτικής στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, ενεργοποιώντας τους ίδιους τους πολίτες στην κοινωνική συμμετοχή και δράση.

Λαμβάνοντας λοιπόν υπόψη συνολικά όλα όσα προαναφέρθηκαν και στηριζόμενοι στο μοντέλο παροχής υπηρεσιών που προτείνεται στο δέκατο Κεφάλαιο, μπορεί να αναδειχθούν διάφορα εναλλακτικά πρότυπα, προσαρμοσμένα στα δεδομένα, τις ανάγκες και την αντικειμενική πραγματικότητα της κάθε τοπικής κοινωνίας.

Η οργάνωση Κοινωνικού Τομέα στους καποδιστριακούς Δήμους θα μπορούσε να είναι ένα τέτοιο εναλλακτικό μοντέλο παροχής υπηρεσιών, το οποίο, όμως, για να λειτουργήσει ουσιαστικά χρειάζεται ένα πρόσωπο που θα αποτελεί το σταθερό σημείο αναφοράς, απαραίτητο για να διατηρηθεί μια τέτοιου είδους επιτροπή και για να έχει συνέχεια στη λειτουργία και δράση της.

Και εδώ ακριβώς εμπλέκεται άμεσα ο ρόλος των επαγγελματιών Κοινωνικής Εργασίας μέσα σ' ένα τέτοιο σχήμα, ένας ρόλος συντονιστικός, εκπαιδευτικός και βοηθητικός προς τα διοικητικά όργανα του Δήμου και τους φορείς (Δημοτικό Συμβούλιο, επιτροπές, σχολεία κ.λπ.), αφού το στέλεχος Κοινωνικής Εργασίας είναι αυτό που κινητοποιεί άτομα και ομάδες για συγκεκριμένη δράση, που σχεδιάζει, οργανώνει και αξιολογεί συγκεκριμένες παρεμβάσεις.

Και οπωσδήποτε για να είναι ένα τέτοιο μοντέλο λειτουργικό χρειάζεται μια ουσιαστική σχέση συνεργασίας με τους φορείς και κοινωνικά όργανα του Δήμου, η οποία όμως πρέπει να χτιστεί σε υγιείς βάσεις που θα στηρίζονται στο δημοκρατικό διάλογο, μακριά από σκοπιμότητες και μικροπολιτικά συμφέροντα.

Συνοψίζοντας, λοιπόν, αναφέρεται ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση αποτελεί θεσμό αναγκαίο για τη σωστή και εύρυθμη

λειτουργία της Πολιτείας και οργανωτικά, τουλάχιστον, βρίσκεται κοντά στον απλό πολίτη. Αυτή όμως η οργανωτική σύζευξη πρέπει να συνδεθεί και με την ουσιαστική συμμετοχή των πολιτών στη λήψη αποφάσεων για τη διαμόρφωση της πολιτικής του κάθε Δήμου και ιδιαίτερα της κοινωνικής πολιτικής (Βάγια, 1994: 129-130).

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Τοπική Αυτοδιοίκηση – Κοινωνική Πολιτική: δυο έννοιες που πλέον έχει αποδειχθεί πόσο αλληλένδετες και αλληλοσυμπληρούμενες είναι μέσα στην καθημερινή πραγματικότητα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην εκπλήρωση των στόχων τους.

Αναδεικνύεται, ωστόσο, πειστικά η αναγκαιότητα διαμόρφωσης του κατάλληλου εκείνου πλαισίου, μέσα από το οποίο έμπρακτα θα μπορούν να συνυπάρξουν οι δυο παραπάνω έννοιες, με στόχο ουσιαστικά τη χάραξη κοινωνικής πολιτικής στο τοπικά αυτοδιοικούμενο επίπεδο.

Προσπαθήσαμε, λοιπόν, η συγκεκριμένη μελέτη να καταστήσει σαφές ακριβώς αυτό που προαναφέρθηκε, εξετάζοντας τα δεδομένα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στη χώρα μας μέσα από τη διάστασή της ως θεσμού κοινωνικού – μια διάσταση που συνήθως παραβλέπεται – και από τη σκοπιά του επαγγελματία Κοινωνικής Εργασίας.

Θεωρούμε λοιπόν ότι καταφέραμε έστω να αγγίξουμε ένα ζήτημα τόσο πολύπλοκο, κάθε πτυχή του οποίου επιδέχεται οπωσδήποτε περαιτέρω μελέτη και έρευνα.

Μπορούμε να πούμε, λοιπόν, ότι πλέον έχουμε μια εικόνα της πορείας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα, ένα θεσμό με μεγάλη ιστορία στη χώρα μας, που καθόρισε σε μεγάλο βαθμό τη μορφή που σήμερα η Τ.Α. παρουσιάζει.

Η δε έρευνα στους δήμους του Ν. Αχαΐας μας έδωσε τη δυνατότητα να επιβεβαιώσουμε και να συσχετίσουμε τη θεωρία με την πράξη, διαπιστώνοντας παράλληλα την αντικειμενική

κατάσταση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης μετά την εφαρμογή του Προγράμματος I. Καποδίστριας, ενός νόμου που τέθηκε σε εφαρμογή σχετικά πρόσφατα (1997) και που τα αποτελέσματά του είναι ακόμη υπό αξιολόγηση, αποτελώντας στην ουσία ένα σημαντικό πεδίο μελέτης και έρευνας για μελλοντικούς ερευνητές.

Επομένως, περαιτέρω έρευνες για την πορεία του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και για το πώς διαμορφώνεται τελικά η κατάσταση μετά το πρόγραμμα I. Καποδίστριας κρίνονται ιδιαίτερα σημαντικές, ώστε να αποδειχθεί εάν ο νέος νόμος έκανε πράξη την αποκέντρωση και την αυτοδιαχείριση, που αποτελούν και τους βασικούς του στόχους.

Συνοψίζοντας, η Κοινωνική Εργασία οπωσδήποτε έχει θέση στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, μέσα όμως από μοντέλα ευέλικτα που κάθε φορά θα μπορούν να προσαρμοστούν στα εκάστοτε δεδομένα, ενώ χρειάζεται πολύς δρόμος και προσπάθεια και από τις δυο πλευρές (εκπρόσωποι Τοπικής Αυτοδιοίκησης – στελέχη Κοινωνικής Εργασίας), για να γίνει πράξη η σύνδεση Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Κοινωνικής Πολιτικής και για να μεταφερθούν ουσιαστικά οι αρμοδιότητες στους νέους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.).

Η Κεντρική Κοινωνική Υπηρεσία προωθεί και ενισχύει την παραπάνω αντίληψη και ιδιαίτερα στις μέρες μας, με την όξυνση των κοινωνικών προβλημάτων, κρίνεται αναγκαία. Προβλήματα που αφορούν κυρίως ειδικές πληθυσμιακές ομάδες, π.χ. μειονότητες, μέσα σε μια ελληνική πραγματικότητα που χαρακτηρίζεται από πληθυσμιακές μετακινήσεις, οι οποίες διαμορφώνουν με τη σειρά τους ένα πολυπολιτισμικό μωσαϊκό στη χώρα μας.

Η Κοινωνική Εργασία ταυτόχρονα, ως επιστήμη που ενδιαφέρεται για την ανάπτυξη του ατόμου, της ομάδας και της

κοινότητας και ξέρει πώς θα την πετύχει, έχει πολλά να προσφέρει στον τομέα αυτό μέσα από υπηρεσίες και πλαίσια πολυμεθοδικά, αποκεντρωτικά και συλλογικά (Βάγια, 1994: 130).

Η Πολιτεία, λοιπόν, οφείλει να παραδεχτεί ότι η ορθολογική αντιμετώπιση των κοινωνικών αναγκών μπορεί να επιτευχθεί περισσότερο από το τοπικό παρά από το εθνικό επίπεδο και γι' αυτό ακριβώς θα πρέπει να υποστηρίξει την ουσιαστική μεταβίβαση αρμοδιοτήτων κοινωνικής πολιτικής στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Οπωσδήποτε, από 'τη σκοπιά των Κοινωνικών Επιστημών ενδιαφέρει ιδιαίτερα μια μελλοντική έρευνα για το αν τελικά η Κοινωνική Εργασία έχει βρει θεσμοθετημένα πλέον τη θέση της στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και στη νέα μορφή που αυτή παρουσιάζει μετά την εφαρμογή του Προγράμματος Ι. Καποδίστριας.

Και εδώ ακριβώς προσδοκούμε να πάψει η Κοινωνική Εργασία να θεωρείται «πολυτέλεια» και η υλοποίηση της κοινωνικής πολιτικής να σταθεί ισάξια δίπλα στις άμεσες προτεραιότητες και ανάγκες που πρωταρχικά καλείται να καλύψει η εκάστοτε τοπική αρχή.

Για να γίνει ωστόσο πράξη η παραπάνω προσδοκία, η ευθύνη είναι διττή και ένα μεγάλο μέρος αυτής πέφτει στους ίδιους τους επαγγελματίες Κοινωνικής Εργασίας, οι οποίοι οφείλουν να είναι κατάλληλα προετοιμασμένοι εκπαιδευτικά για να εργαστούν στα πλαίσια της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και για να εδραιώσουν τη θέση και την αναγκαιότητά τους στο συγκεκριμένο χώρο.

Το εύλογο ερώτημα, λοιπόν, που σ' αυτό το σημείο προκύπτει, είναι το πόσο καλά είμαστε τελικά προετοιμασμένοι για να αναλάβουμε έναν τέτοιο ρόλο ως επαγγελματίες Κοινωνικοί Λειτουργοί, πόσο κατανοούμε το θεσμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

και τους μηχανισμούς λειτουργίας του και κατά πόσο τελικά είμαστε σε θέση να φέρουμε τις αρχές και τη δεοντολογία της Κοινωνικής Εργασίας στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, λειτουργώντας ευέλικτα και ανεξάρτητα από πολιτικούς μηχανισμούς και σκοπιμότητες;

Κλείνοντας, οφείλουμε να πούμε ότι σε καμία περίπτωση, μέσα από τη συγκεκριμένη μελέτη, δεν φιλοδοξούμε να καλύψουμε το τεράστιο κενό της ελληνικής βιβλιογραφίας για την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Ωστόσο, θεωρούμε ότι η συμβολή αυτής της εργασίας αναμένεται να έχει θετικό αντίκτυπο ακόμη και ως απλό ερεθισμό κριτικού διαλόγου όσον αφορά την προοπτική ουσιαστικής ένταξης του σχεδιασμού αλλά και της υλοποίησης της Κοινωνικής Πολιτικής σε τοπικό επίπεδο.

Ευχόμαστε τα κενά που αφήνουμε – τεράστια λόγω του αντικειμένου – σύντομα να καλυφθούν από μελέτες ανθρώπων που πιστεύουν στο θεσμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

1. Δήμος: ο πολύς λαός.
2. Εκκλησία του Δήμου, συνέλευση του λαού ή αγορά.
3. Οι βασιλιάδες ελέγχονταν από τους πέντε εφόρους και τη Γερουσία.
4. Ιατρική και φαρμακευτική περίθαλψη των πολιτών από γιατρούς εκλεγμένους από τους πολίτες, έναντι αμοιβής που καλυπτόταν από ειδικό φόρο σε βάρος όλων των πολιτών.
5. Χορήγηση δυο οβολών στους απόρους για την αγορά του εισιτηρίου θεατρικών παραστάσεων ή άλλων εορτών.
6. Από αγροτοκτηνοτροφικές σε εμποροβιοτεχνικές ή εμποροναυτικές.
7. Άλλες ονομασίες των Δημογερόντων ήταν Γέροντες, Άρχοντες, Επίτροποι και τούρκικα Κοτζαμπάσηδες.
8. Αυτοί ονομάζονταν «Αγιάννηδες» και ήταν τοποθετημένοι ανά ένα σε κάθε περιφέρεια.
9. Αντιπρόσωποι στην πρωτεύουσα (Πύλη).
10. Η χώρα διαιρείται σε επαρχίες, αυτές σε αντεπαρχίες Α΄ και Β΄ τάξης και αυτές σε Κοινότητες. Επικεφαλής ορίζονται οι Έπαρχοι και οι Αντέπαρχοι.
11. Παραστάτες ήταν οι Βουλευτές, οι οποίοι εξέφραζαν την αποκεντρωμένη εξουσία και εκλέγονταν από τους αιρετούς, ευυπόληπτους πολίτες του χωριού.
12. Καθιέρωση των «Κοινοτικών και Επαρχιωτικών Δημογεροντιών» το 1828.
13. Ο Νόμος «περί συστάσεως των Δήμων» ήταν το πρώτο επίσημο σύστημα Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα.

14. α' τάξη > 10.000 κάτοικοι ≥ β' τάξη > 2.000 κάτοικοι ≥ γ' τάξη > 1 κάτοικος.
15. Αυτοί που πλήρωναν το μεγαλύτερο φόρο.
16. «η εκλογή των δημοτικών αρχών θέλει γίνεσθαι δι' αμέσου ψηφοφορίας».
17. «Τα συγκεντρωτικά όργανα έχουν οποιαδήποτε αρμοδιότητα για τη λήψη εκτελεστικών αποφάσεων, αρκεί να είναι αιρετά».
18. «Νόμος ορίζει τα της αποδόσεως και τα της νομής μεταξύ των ως άνω οργανισμών των υπέρ αυτών καθοριζομένων και υπό του Κράτους εισπραττομένων φόρων ή τελών».
19. Όργανα της β/βάθμιας Αυτοδιοίκησης είναι μόνο το νομαρχιακό συμβούλιο και η επιτροπή. Ο Νομάρχης είναι όργανο κρατικής περιφερειακής διοίκησης που παρακολουθεί και ελέγχει τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και αποτελεί το βασικό κρατικό όργανο παρεμβάσεων σ' αυτήν.
20. Ο Νομάρχης παύει να έχει ρόλο κηδεμόνα και γίνεται κυρίως όργανο αυτοδιοίκησης (με εκτελεστικές κυρίως αρμοδιότητες). Δεν προβλέπεται όμως ακόμη να είναι αιρετός.
21. Από την εισηγητική έκθεση για το σχέδιο νόμου «Συγκρότηση Α/βάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης».
22. Ι.Γ. Δημητροκάλλης, «Οι Κοινότητες των Ελλήνων», KUNST Αθήνα 199 .
23. Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων.
24. ΕΣΑΥ: ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΥΓΕΙΑΣ.
ΚΕΣΥ: ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΥΓΕΙΑΣ.
25. Πίνακας 2.7, Παράρτημα.
27. Τα στοιχεία του ΠΙΝΑΚΑ αφορούν την απογραφή του 1991.
28. Συμβούλιο ΚΕ.Κ.Υ. : Μόνιμο συλλογικό όργανο που έχει σκοπό την εκτίμηση των κοινωνικών αναγκών και το σχεδιασμό

προγραμμάτων κοινωνικής πρόνοιας σύμφωνα με τις υπάρχουσες δυνατότητες. Με άλλα λόγια βοηθά την Κεντρική Κ.Υ. να φέρει σε πέρας τους σκοπούς της και έχει γνωμοδοτικό χαρακτήρα και κυρίως συνεργατικό ρόλο με το Δημ. Συμβούλιο. Το συμβούλιο ΚΕ.Κ.Υ. μπορεί να αποτελείται από: Εκπρόσωπο του Δημ. Συμβουλίου, και έναν εκπρόσωπο από κάθε διαμέρισμα, καθώς και

επιστημονικό προσωπικό που σχετίζεται με τον τομέα υγείας- πρόνοιας και Κοινωνικής Πολιτικής. Εκπρόσωπους από τις επιτροπές συντονισμού (του Δήμου)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Βάγια, Χριστίνα: Οικογένεια, Παιδική Προστασία, Κοινωνική Πολιτική, Ι.Υ.Π., Αθήνα, 1993, σελ. 245-255.
- Βάγια, Χριστίνα: Κεντρική Κοινωνική Υπηρεσία, Σημειώσεις μαθήματος Κ.Ε.Κ. IV, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Σχολή Σ.Ε.Υ.Π., Τ.Ε.Ι. Αθήνας, Ιούνιος 1994, σελ. 27-29, 41-50, αδημοσίευτο.
- Βαρδακούλας, Γιάννης: Κοινωνική πολιτική, Παπαζήση, Αθήνα, 1980, σελ. 275-287.
- Γετίμης, Π. – Γράβαρης, Δ.: Κοινωνικό Κράτος και Κοινωνική Πολιτική. Η σύγχρονη Προβληματική, Θεμέλιο, 1993, σελ. 112-115, 272-285.
- Δαουτόπουλος, Γεώργιος: Το Συμβούλιο Επικρατείας μιλά για συνενώσεις Ο.Τ.Α., Επιθεώρηση Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Τεύχος 57, Ιούνιος 1993, σελ. 72.
- Δαουτόπουλος, Γεώργιος: Κοινωνική Ανάπτυξη, Αθήνα, 1995, σελ. 25-34, 101-121
- Δαράκη, Πέπη: Πολιτισμός και Τοπική Αυτοδιοίκηση, Πατάκη, Αθήνα, 1995, σελ. 15-26, 58.
- Δημητροκάλλης, Ι.Γ.: Οι Κοινότητες των Ελλήνων, KUNST, Αθήνα, 1997, σελ. 42, 0-70, 79.
- Διεθνές Φόρουμ, Τοπική Ανάπτυξη: ουτοπία ή πρόκληση; Ε.Ε.Τ.Α.Α., Αθήνα, 1983, σελ. 86-89.

- Δουατζής, Γιώργος: Τοπική Αυτοδιοίκηση, Εξάντας, Αθήνα, 1986, σελ. 23, 31-34, 176-179.
- Δράγας, : «Τοπική Αυτοδιοίκηση», Σεπτέμβριος – Οκτώβριος 1997, σελ. 24-26.
- Εισηγητική έκθεση για το σχέδιο νόμου: Συγκρότηση πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ι. Καποδίστριας), Βιβλιοθήκη της Βουλής, Αθήνα, 1997, σελ. 21-28, 31.
- Fint, U.F.: Νέες κατευθύνσεις στην πολιτική, «Εκλογή», Απρίλιος – Μάιος – Ιούνιος 1988, σελ. 55-59.
- Ζυγούρης, Πάνος: Συνενώσεις των μικρών Κοινοτήτων σε Δήμους, Επιθεώρηση Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Οκτώβριος 1992, τεύχος 49, σελ. 37, 52, 56, 57.
- Ζωγράφου, Ανδρέας: Κοινωνική Εργασία με Κοινότητα, Θεωρία – Πράξη – Προβληματισμοί, Β΄ Έκδοση, Πάτρα, 1997, σελ. 125-130.
- Ζωγράφου, Ανδρέας: Ο Διπλός Ρόλος της Κοινωνικής Εργασίας στο πλαίσιο των Κοινωνικών Οργανώσεων, Πάτρα, 1997, σελ. 16-17.
- Καλλινικάκη, Θεανώ: Σύγχρονη θεωρία της Κοινωνικής Εργασίας, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2000, σελ. 355-378.
- Καρπής, Αθανάσιος: Γενική Εισήγηση. Πρακτικά της Γενικής Συνέλευσης της Τ.Ε.Δ.Κ. Αχαΐας, Πάτρα, 22-10-2000.
- Καστανίδης, Χ. – Λεντάκης, κ.ά.: Τοπική Αυτοδιοίκηση και Κοινωνία, Κοχλίας, Αθήνα 1986, σελ. 20-24, 178-179.

- Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών – Εκθέσεις 18 για το πρόγραμμα 1989-92: Τοπική Αυτοδιοίκηση, Αθήνα 1990, σελ. 19-43.
- Κλειώσης, Χ.Π.: Ιστορία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Ε. Περγάμαλη, Αθήνα, 1977, σελ. 29.
- Κομνηνός-Χλέπας, Νικόλαος: Η πολυβάθμια Αυτοδιοίκηση – Θεωρητικές αναζητήσεις και θεσμικές μεταμορφώσεις, Αυτ. Ν. Σάκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή, 1994, σελ. 18-43.
- Κρεμαλής, Κ.: Το δικαίωμα του ατόμου για Κοινωνική Πρόνοια, Αθήνα, 1991, σελ. 221-226.
- Λάμπρου, Σπύρος: Ιστορία της Ελλάδας, Εξάντας, 1982, Τόμος Γ', σελ. 540.
- Παπαφλέσσα, Θεοδώρα: Οργάνωση και Διοίκηση Κοινωνικών Υπηρεσιών, «Εκλογή», Αύγουστος 1995, σελ. 64-65.
- Πληροφορίες από το Internet – www.eetoca.gr.
- Σ.Κ.Λ.Ε. – Τ.Ε.Δ.Κ.Ν.Α.: Πρακτικά εισηγήσεων Συνδιάσκεψης και Πανελλήνιου Σεμιναρίου – ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ, Επιμέλεια: Παναγιώτης Αλτάνης, Σ.Κ.Λ.Ε., Αθήνα, 1993.
- Σταθόπουλος, Πέτρος: Κοινωνικός Σχεδιασμός, Έλλην, Αθήνα, 1992, σελ. 4-18.
- Σταθόπουλος, Πέτρος: Κοινωνική Πρόνοια – μια γενική θεώρηση, Έλλην, Αθήνα, 1996, σελ. 152-168, 225-235.

- Σταθόπουλος, Πέτρος: Κοινοτική Εργασία (Διαδικασία, Μέθοδοι και Τεχνικές Παρέμβασης), Παπαζήση, Αθήνα, 2000, σελ. 92-163.
- Στασινοπούλου, Όλγα: Η ανάπτυξη του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα και η σημασία της κοινοτικής ανάπτυξης. Μια προσέγγιση, «Κοινωνική Εργασία», 1986, τεύχος 30, σελ. 143-154.
- Στασινοπούλου, Όλγα: Κράτος Πρόνοιας (Ιστορική εξέλιξη – Σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις), Gutenberg, Αθήνα, 1997, σελ. 19-26, 35-40, 139-142.
- Τάτσος, Νικόλαος: Οι κρατικές επιχορηγήσεις προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση, Επιστημονικές Μελέτες 2, Ε.Ε.Τ.Α.Α., Αθήνα, 1988, σελ. 15-17, 46.
- Τάχος, Α.Ι.: Ελληνικό διοικητικό δίκαιο, Δ΄ έκδοση, Σάκουλα, Θεσσαλονίκη, 1993, σελ. 191-192.
- Τοπική Αυτοδιοίκηση – μια σύγχρονη ευρωπαϊκή έκφραση, Τομ. 6^{ος}, 1982, σελ. 58-70, 89.
- «Τοπική Αυτοδιοίκηση – αποκέντρωση», Σεπτέμβριος – Οκτώβριος 1997, σελ. 36, 39-40.
- «Τοπική Αυτοδιοίκηση – αποκέντρωση», Νοέμβριος – Δεκέμβριος 1997, εξώφυλλο.
- Τσενές, Ηλίας: Τοπική Αυτοδιοίκηση: Θεωρία και Πράξη, Φοίβος, Αθήνα, 1986, σελ. 45-60.
- «Ελευθεροτυπία», 31/03/2001.

ΜΕΡΟΣ Γ΄

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 244

4 Δεκεμβρίου 1997

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2539

Πρόσληψη της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Άρθρο 1

Σύσταση των δήμων και των κοινοτήτων

Οι πρωτοβάθμιοι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης γκροτούνται ανά νομό ως εξής :

1. ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

1.1. Δήμος Αγγελοκάστρου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγγελοκάστρου, 2. Κλεισορρευμάτων, 3. Σμαχελίας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αγγελοκάστρος τής τής κοινότητας Αγγελοκάστρου.

1.2. Δήμος Αγρινίου αποτελούμενος από τους δήμους: Αγίου Κωνσταντίνου, 2. Αγρινίου και τις κοινότητες: Αγίου Νικολάου, 2. Δοκψίου, 3. Καλυβίων, 4. Καμαρούλας, 5. Σκουτεσιάδας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αγρίνιο του τής τής κοινότητας Αγρινίου.

1.3. Δήμος Αιτωλικού αποτελούμενος από το δήμο Αιτωλικού και τις κοινότητες: 1. Αγίου Ηλία, 2. Σταμνάς, 3. Φραγκουλαϊκών, 4. Χρυσοβεργίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αιτωλικό του τής τής κοινότητας Αιτωλικού.

1.4. Δήμος Αλυζίας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αρχοντοχωρίου, 2. Βέρνακα, 3. Κανδήλας, 4. Πύργου, 5. Παναγούλας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κανδήλα της τής τής κοινότητας Κανδήλας.

1.5. Δήμος Αμφιλοχίας αποτελούμενος από το δήμο Αμφιλοχίας και τις κοινότητες: 1. Αμπελακίου, 2. Αναξιάκου, 3. Κεχρινιάς, 4. Λουτρού, 5. Σαρδινίων, 6. Σπάρτου, 7. Στάνου, οι οποίες καταργούνται, καθώς και από τους συνοικισμούς: 1. Βαρετάδα, 2. Μέγας Κάμπος της κοινότητας Βαρετάδας, οι οποίοι αποσπώνται από αυτήν.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αμφιλοχία του τής τής δήμου Αμφιλοχίας.

1.6. Δήμος Ανακτορίου αποτελούμενος από το δήμο Βονίτσης και τις κοινότητες: 1. Αγίου Νικολάου, 2. Δρυμού, 3. Θυρίου, 4. Μοναστηρακίου, 5. Παλιαμπέλων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βόνιτσα του τής τής δήμου Βονίτσης.

1.7. Δήμος Αποδοτίας αποτελούμενος από το δήμο Αποδοτίας και τις κοινότητες: 1. Αναβρυτής, 2. Ασπριάς, 3. Γραμμμένης Οξυάς, 4. Ελατούς, 5. Καλλονής, 6. Καταφυγίου, 7. Κεντρικής, 8. Κοκκινοχωρίου, 9. Κυδωνέας, 10. Λεύκας, 11. Λιμνίτης, 12. Μανδρινής, 13. Πόδου, 14. Τερμηθέας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Άνω Χώρα του τής τής δήμου Αποδοτίας.

1.8. Δήμος Αρακύνθου, αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Άνω Κερασόβου, 2. Γραμματικούς, 3. Ζευγαράκιου, 4. Κάτω Κερασόβου, 5. Ματαράγκας, 6. Παππαδατών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Παππαδάτες της τής τής κοινότητας Παππαδάτες.

1.9. Δήμος Αστακού αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγραμπέλων, 2. Αστακού, 3. Βασιλοπούλου, 4. Βλιζιανών, 5. Καραϊσκάκη, 6. Μαχαρά, 7. Μπαμπίνης, 8. Παλιομανίνας, 9. Προδρόμου, 10. Σκουρτούς, 11. Στρογγυλοβουνίου, 12. Χρυσοβίτης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αστακός της τής τής κοινότητας Αστακού.

1.10. Δήμος Θέρμου αποτελούμενος από το δήμο Θέρμου και από τις κοινότητες: 1. Αβαρικού, 2. Αγίας Σοφίας, 3. Αετοπέτρας, 4. Αμβρακίας, 5. Αναλήψεως, 6. Αργυρού Πηγαδίου, 7. Διασελλακίου, 8. Διπλατάνου, 9. Δρυμόνος, 10. Καλουδίου, 11. Κάτω Χρυσοβίτης, 12. Κοκκινόβρυχας, 13. Κονιάκης, 14. Λευκού, 15. Μυρτιάς, 16. Νεροχωρίου, 17. Παμφίου, 18. Πέρκου, 19. Πετροχωρίου, 20. Σιταραλώνων, 21. Χαλικίου Αμβρακίας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Θέρμο του τώως δήμου Θέρμου.

1.11. Δήμος Θεσπέων, αποτελούμενος από το δήμο Θεσπέων και τις κοινότητες: 1. Νέας Αβόρανης, 2. Παναιτωλίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καινούργιο του τώως δήμου Θεσπέων.

1.12. Δήμος Ινάχου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγριδίου, 2. Αλευράδας, 3. Αμοργιανών, 4. Βρουβιανών, 5. Γιαννοπούλων, 6. Εμπεσού, 7. Μαλεσιαδας, 8. Μπαμπαλιού, 9. Παποπούλου, 10. Περδικαίου, 11. Πετρώνας, 12. Σταθά, 13. Τρικλίνου, 14. Χαλκιοπούλων, οι οποίες καταργούνται, καθώς και από το συνεκτισμένο Ποδωγορά της κοινότητας Βαρετάδας, οι οποίες αποσπώνται από αυτήν.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο συνοικισμός Νέο Χαλκίοπουλο της τώως κοινότητας Χαλκιοπούλων.

1.13. Δήμος Κεκροπίας, αποτελούμενος από το δήμο Κεκροπίας και τις κοινότητες: 1. Βέτου, 2. Περαπιάς, 3. Πλαγιάς, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πάλαιρος του τώως δήμου Κεκροπίας.

1.14. Δήμος Μακρυνείας, αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Ανδρέου, 2. Ακρών, 3. Γαβαλούς, 4. Δαφνιάς, 5. Κάτω Μακρινούς, 6. Καφοράχης, 7. Μακρινούς, 8. Μεσαρίστης, 9. Ποταμούλας, 10. Τριχωνίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Γαβαλού της τώως κοινότητας Γαβαλούς.

1.15. Δήμος Μεδεώνος αποτελούμενος από το δήμο Κατούνας και τις κοινότητες: 1. Αετού, 2. Κομπωπής, 3. Κονοπίνας, 4. Τρύφου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κατούνα του τώως δήμου Κατούνας.

1.16. Δήμος Μενιδίου, αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Μενιδίου, 2. Φλωριάδος, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μενίδι της τώως κοινότητας Μενιδίου.

1.17. Δήμος Ιεράς Πόλης Μεσολογγίου, αποτελούμενος από το δήμο Μεσολογγίου και τις κοινότητες: 1. Αγίου Γεωργίου, 2. Αγίου Θωμά, 3. Άνω Κουδουνίου, 4. Ελληνικών, 5. Ευηναχωρίου, 6. Μουσαύρων, 7. Ρεταίνων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μεσολόγγι του τώως δήμου Μεσολογγίου.

1.18. Δήμος Ναυπάκτου, αποτελούμενος από το δήμο Ναυπάκτου και τις κοινότητες: 1. Αφροξυλιάς, 2. Βελβίνας, 3. Βλαχομάνδρας, 4. Βομβοκαύς, 5. Δάφνης, 6. Λυγιά, 7. Μαμουλάδας, 8. Νεοκάστρου, 9. Ξηροπηγάδου,

10. Παλαιοχωρακίου, 11. Πιτιναϊκών, 12. Ριγανίου, 13. Σκάλας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ναυπάκτος του τώως δήμου Ναυπάκτου.

1.19. Δήμος Νεάπολης, αποτελούμενος από το δήμο Νεάπολης και την κοινότητα Σπολαϊτής, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Τριανταϊκά του τώως δήμου Νεάπολης.

1.20. Δήμος Οινιάδων, αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Γουριάς, 2. Κατοχής, 3. Λεσνίου, 4. Μάστρου, 5. Νεοχωρίου, 6. Πενταλόφου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νεοχώρι της τώως κοινότητας Νεοχωρίου.

1.21. Δήμος Παναιτωλικού, αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίας Βαρβάρας, 2. Αγίας Παρασκευής, 3. Καστανούλας, 4. Κερασσέας, 5. Σιτομένων, 6. Σκουτεράς, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σκουτερά της τώως κοινότητας Σκουτεράς.

1.22. Δήμος Παραβόλας, αποτελούμενος από το δήμο Παραβόλας και τις κοινότητες: 1. Καλλιθέας, 2. Κυρά Βγένας, 3. Λαμπριού, 4. Νερομάννας, 5. Παλαιοκαρυάς, 6. Παντανάσσης, 7. Σπαρτιά, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Παραβόλα του τώως δήμου Παραβόλας.

1.23. Δήμος Παρακαμπυλίων, αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγαλιανού, 2. Αγίου Βλασίου, 3. Αμπελιών, 4. Κυπαρίσσου, 5. Πεντακόρφου, 6. Ποτεμούλας, 7. Σαργιάδας, 8. Ξιδήρων, 9. Χούνης, 10. Ψηλοβράχων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Άνω Άγιος Βλάσιος της τώως κοινότητας Αγίου Βλασίου.

1.24. Δήμος Πλατάνου, αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Δημητρίου, 2. Αραχόβης, 3. Αχλαδοκάστρου, 4. Δενδροχωρίου, 5. Καστανέας, 6. Κλειδιάς, 7. Λιβαδακίου, 8. Νεοχωρίου, 9. Περδικόβρυχας, 10. Περίσσης, 11. Πλατάνου, 12. Χόμορης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πλάτανος της τώως κοινότητας Πλατάνου.

1.25. Δήμος Πυλλήνης, αποτελούμενος από το δήμο Πυλλήνης και τις κοινότητες: 1. Ανθοφύτου, 2. Γάβρου, 3. Ελευθεριανής, 4. Παλιοπύργου, 5. Στύλιας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σίμος, του τώως δήμου Πυλλήνης.

1.26. Δήμος Στράτου, αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Γουριωπίσης, 2. Καστρακίου, 3. Κυψέλης, 4. Λεπενούς, 5. Ματσουκίου, 6. Οχθίων, 7. Ρίγανης, 8. Στράτου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Στράτος της τώως κοινότητας Στράτου.

1.27. Δήμος Φυτειών, αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Παπαδάτου, 2. Φυτειών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Φυτεία της τώως κοινότητας Φυτειών.

3. Δήμος Χάλκειας, αποτελούμενος από το δήμο μας και τις κοινότητες: 1. Γαλατά, 2. Περιθωρίου, οι οποίοι καταργούνται.
Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Χάλκεια του δήμου Χάλκειας.

Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση μείωσης κοινότητας σε δήμο.

Στο Δήμο Αντηρίου δεν επέρχεται μεταβολή.

ΝΟΜΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ

Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι και κοινότητες:

1. Δήμος Άργους αποτελούμενος από το δήμο μας και τις κοινότητες: 1. Δαλαμανάρας, 2. Ελληνί, 3. Ήρας, 4. Ινάχου, 5. Κεφαλαρίου, 6. Κουρτακίου, 7. Μάλακα, 8. Πυργέλλας, οι οποίοι καταργούνται.
Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Άργος του τώως δήμου Άργους.

2. Δήμος Ασίνης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ασίνης, 2. Δρεπάνου, 3. Ιριών, 4. Καρνεζαϊκών, 5. Πύργου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Δρέπανο της κοινότητας Δρεπάνου.

3. Δήμος Ασκληπείου αποτελούμενος από το δήμο Ασκληπείου και τις κοινότητες: 1. Αγίου Δημητρίου, 2. Αρκαδικού, 3. Αρκαδικού, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ασκληπείο του δήμου Ασκληπείου.

4. Δήμος Επιδαύρου αποτελούμενος από τους δήμους: 1. Αρχαίας Επιδαύρου, 2. Νέας Επιδαύρου και τις κοινότητες: 1. Δημαινής, 2. Τραχειάς, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αρχαία Επιδαύρος τώως δήμου Αρχαίας Επιδαύρου.

5. Δήμος Ερμιόνης αποτελούμενος από το δήμο Ερμιόνης και τις κοινότητες: 1. Ηλιοκάστρου, 2. Θερμακίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ερμιόνη του δήμου Ερμιόνης.

6. Δήμος Κρανιδίου αποτελούμενος από το δήμο Κρανιδίου και τις κοινότητες: 1. Διδύμων, 2. Κοιλιάδος, 3. Πορτοχελίου, 4. Φούρνων, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κρανίδι του τώως δήμου Κρανιδίου.

7. Δήμος Λέρνας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ανδρίτσας, 2. Κιβερίου, 3. Μύλων, 4. Σκαφιδακίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μύλοι της τώως κοινότητας Μύλων.

8. Δήμος Λυρκείας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Γυμνού, 2. Καπαρελλίου, 3. Καρυάς, 4. Κεφαλαρίου, 5. Λυρκείας, 6. Νεοχωρίου, 7. Στέρνας, 8. Τρεγκαίνης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λύρκεια της κοινότητας Λυρκείας.

9. Δήμος Μιδέας αποτελούμενος από το δήμο Μιδέας και τις κοινότητες: 1. Ανυφίου, 2. Αραχναίου, 3. Μιδέας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αγία Τριάδα του τώως δήμου Μιδέας.

2.10. Δήμος Μυκηνών αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Μυκηνών, 2. Λιμνών, 3. Νέου Ηραίου, 4. Μοναστηρακίου, 5. Μπόρσα, 6. Προσίμνης, 7. Φιχτίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μυκηνές της τώως κοινότητας Μυκηνών.

2.11. Δήμος Κουτσοποδίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βρουστίου, 2. Κουτσοποδίου, 3. Μαλακίου, 4. Σχοινοχωρίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κουτσοπόδι της τώως κοινότητας Κουτσοποδίου.

2.12. Δήμος Ναυπλίου αποτελούμενος από το δήμο Ναυπλιέων και τις κοινότητες: 1. Λευκακίων, 2. Πυργωτικών, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νάυπλιο του τώως δήμου Ναυπλιέων.

2.13. Δήμος Νέας Τίρυνθας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Αδριανού, 2. Νέας Τίρυνθας, 3. Νέου Ροεινού, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Τίρυνς της τώως κοινότητας Νέας Τίρυνθας.

2.14. Κοινότητα Αλέας αποτελούμενη από τις κοινότητες: 1. Αγίου Νικολάου, 2. Αλέας, 3. Σκοτεινής, 4. Φρουσιούνας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα της κοινότητας ορίζεται ο οικισμός Σκοτεινή της τώως κοινότητας Σκοτεινής.

Β. Η κοινότητα Νέας Κίου αναγνωρίζεται σε δήμο με όνομα: έδρα και εδαφική περιφέρεια αυτά της τώως κοινότητας.

Γ. Στην κοινότητα Αχλαδοκάμπου δεν επέρχεται μεταβολή.

3. ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ.

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

3.1. Δήμος Απόλλωνος αποτελούμενος από το δήμο Τυροσαπουνακικών και την κοινότητα Πέρα Μελάων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Παραλία Τυρού του τώως δήμου Τυροσαπουνακικών.

3.2. Δήμος Βαλτετσίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγκιακόνος, 2. Αθηναίου, 3. Αμπελακίου, 4. Αραχαμίων, 5. Ασέας, 6. Βαλτετσίου, 7. Δάφνης, 8. Δόριζα, 9. Καλτεζών, 10. Κεραστάρη, 11. Μάναρη, 12. Μαυρογάννη, 13. Παλαιοχούνης, 14. Πάπαρη, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ασέα της τώως κοινότητας Ασέας.

3.3. Δήμος Βόρειας Κυνουρίας αποτελούμενος από το δήμο Άστρους και τις κοινότητες: 1. Αγ. Ανδρέου, 2. Αγ. Γεωργίου, 3. Αγ. Πέτρου, 4. Αγ. Σοφίας, 5. Βορβένων, 6. Δολιανών, 7. Ελάτου, 8. Καράτουλα, 9. Καστανίτης, 10. Κορακοβουνίου, 11. Κουστρίου, 12. Κουτρούφων, 13. Μελιγούς, 14. Μεσορράχης, 15. Νέας Χώρας, 16. Ξηροπηγάδου, 17. Παραλίου Άστρους, 18. Περγικόβρυσης, 19. Πλατάνος, 20. Πλατάνου, 21. Πρα-

στού, 22. Σιταίνης, 23. Στόλου, 24. Χαράδρου, 25. Ωργιάς, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Άστρος του τώως δήμου Άστρους.

3.4. Δήμος Βυτίνας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βυτίνης, 2. Ελάτης, 3. Καμενίτσας, 4. Λάσσης, 5. Μαγουλιάνων, 6. Νυμφασίας, 7. Πυργακίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βυτίνα της τώως κοινότητάς Βυτίνης.

3.5. Δήμος Γόρτυνος αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ατσιχόλου, 2. Βλαχορράπη, 3. Ζώνης, 4. Καριταίνης, 5. Κατσιμπαλη, 6. Κουρουνιού, 7. Κυπαρισσίων, 8. Κωπιλίου, 9. Μαυριών, 10. Σαρακινίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καρίταινα της τώως κοινότητάς Καριταίνης.

3.6. Δήμος Δημητσάνης αποτελούμενος από το δήμο Δημητσάνης και τις κοινότητες: 1. Ζατούνης, 2. Ζιγοβιστίου, 3. Μελισσοπέτρας, 4. Παναγίας, 5. Ράδου, 6. Ριζοσπηλιάς, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Δημητσάνα του τώως δήμου Δημητσάνης.

3.7. Δήμος Ηραίας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγ. Ιωάννου Αρχαίας Ηραίας, 2. Αραχόβης, 3. Κακουραϊκών, 4. Κοκκορά, 5. Λιοδώρας, 6. Λουτρών Ηραίας, 7. Λυκούρεση, 8. Λυσσαρέας, 9. Παλούμπας, 10. Τυρρή, 11. Ράφη, 12. Σαρακινίου Ηραίας, 13. Σέρβου, 14. Χρυσοχωρίου, 15. Ψαρίου, οι οποίες καταργούνται, καθώς και από τους συνοικισμούς Κοκκινόραχη και Οχθία της κοινότητάς Αετορράχης, οι οποίοι αποσπώνται από αυτήν.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Παλούμπα της τώως κοινότητάς Παλούμπας.

3.8. Δήμος Κλείτορος αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγριδίου, 2. Βαλτεσινίκου, 3. Δρακοβουνίου, 4. Θεοκτίστου, 5. Κερπινής, 6. Μυγδαλιάς, 7. Ξηροκαριταίνης, 8. Πουρναριάς, 9. Πρασίνου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μυγδαλιά της τώως κοινότητάς Μυγδαλιάς.

3.9. Δήμος Κοντοβαζαίνης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βάχλιας, 2. Βελημαχίου, 3. Βιδιακίου, 4. Ιούτση, 5. Δήμητρας, 6. Καρδαρτσίου, 7. Κοντοβαζαίνης, 8. Μοναστηρακίου, 9. Παραλογγών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κοντοβάζαινα της τώως κοινότητάς Κοντοβαζαίνης.

3.10. Δήμος Κορυθίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγιοργιτικών, 2. Ελαιοχωρίου, 3. Ζευγολαείου, 4. Νεοχωρίου Μαντινείας, 5. Παρθενίου, 6. Στενού, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Στενό της τώως κοινότητάς Στενού.

3.11. Δήμος Λαγκαδίων αποτελούμενος από το δήμο Λαγκαδίων και την κοινότητα Λευκοχωρίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λαγκάδια του τώως δήμου Λαγκαδίων.

3.12. Δήμος Λεβιδίου αποτελούμενος από το δήμο Λεβιδίου και τις κοινότητες: 1. Βλαχέρνης, 2. Δάρα, 3. Κανδήλας, 4. Καρδαρά, 5. Κώμης, 6. Λιμνης, 7. Ορχομενού, 8. Παλαιοπύργου, 9. Παναγίτσας, 10. Χωτούσσης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λεβίδι του τώως δήμου Λεβιδίου.

3.13. Δήμος Λεωνιδίου αποτελούμενος από το δήμο Λεωνιδίου και τις κοινότητες: 1. Αγ. Βασιλείου, 2. Βλησιδιάς, 3. Κουνουπιάς, 4. Μαρίου, 5. Παλαιοχωρίου, 6. Πελετών, 7. Πηγαδίου, 8. Πλατανακίου, 9. Πουλίθρων, 10. Πραγματευτή, 11. Τσιταλίων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λεωνίδι του τώως δήμου Λεωνιδίου.

3.14. Δήμος Μαντινείας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αρτεμισίου, 2. Κάψα, 3. Λουκά, 4. Νεστάνης, 5. Πικέρνη, 6. Σάγκα, 7. Σιμιάδων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νεστάνη της τώως κοινότητάς Νεστάνης.

3.15. Δήμος Μεγαλόπολης αποτελούμενος από το δήμο Μεγαλόπολεως και τις κοινότητες: 1. Ανθοχωρίου, 2. Άνω Καρυών, 3. Βάγγου, 4. Βάστα, 5. Γεφύρας, 6. Θωκνίας, 7. Ίσαρη, 8. Ισώματος Καρυών, 9. Καράτουλα, 10. Καστανοχωρίου, 11. Κάτω Καρυών, 12. Λυκαίου, 13. Λυκοσούρας, 14. Λυκοχίων, 15. Μακρυσίου, 16. Μαλιωτών, 17. Μαραθούσσης, 18. Νέας Εκκλησούλας, 19. Νεοχωρίου Λυκοσούρας, 20. Παραδεισίων, 21. Περιβολίων, 22. Πλάκας, 23. Ραφομάτη, 24. Σουλίου, 25. Σούλου, 26. Τριλόφου, 27. Τριποτάμου, 28. Χιράδων, 29. Χράνων, 30. Χωρέμη, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μεγαλόπολη του τώως δήμου Μεγαλόπολης.

3.16. Δήμος Σκυρίπιδας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγ. Βαρβάρας, 2. Αλεποχωρίου, 3. Βλαχοκερασεάς, 4. Βουρβούρων, 5. Κερασιάς, 6. Κολινών, 7. Πηγαδακίων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βλαχοκερασεά της τώως κοινότητάς Βλαχοκερασεάς.

3.17. Δήμος Τεγέας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αλέας, 2. Βουνού, 3. Γαρέας, 4. Επισκοπής, 5. Καμαρίου, 6. Κανδάλου, 7. Κερασίτης, 8. Λιθοβουνίων, 9. Μαγούλας, 10. Μανθυρέας, 11. Μαυρκίου, 12. Ριζών, 13. Σταδίου, 14. Στρίγκου, 15. Τζίβα, 16. Ψηλής Βρύσης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Στάδιο της τώως κοινότητάς Σταδίου.

3.18. Δήμος Τρικολώνων αποτελούμενος από το δήμο Στεμνίτσας και τις κοινότητες: 1. Ελληνικού, 2. Παλαμαρίου, 3. Παύλιας, 4. Σύρνας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Στεμνίτσα του τώως δήμου Στεμνίτσας.

3.19. Δήμος Τρίπολης αποτελούμενος από το δήμο Τριπόλεως και τις κοινότητες: 1. Αγ. Βασιλείου, 2. Αγ. Κωνσταντίνου, 3. Ευάνδρου, 4. Θάνα, 5. Μάκρης, 6. Μερκοβουνίου, 7. Παλλαντίου, 8. Πελάγους, 9. Περθωρίου, 10. Σκοπής, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Τρίπολη του τώως δήμου Τριπόλεως.

3.20. Δήμος Τροπαίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βυζικίου, 2. Δόξης, 3. Καλλιανίου, 4. Κατρακίου, 5. Λιβαδακίου, 6. Νεοχωρίου Γορτυνίας, 7. Ερδικονερίου, 8. Ραχών, 9. Σπάθαρη, 10. Σταυροδρόμου, 11. Τριποταμιάς, 12. Χώρας, 13. Τροπαίων, οι οποίες καταργούνται, καθώς και από το συνοικισμό ετορράχη της κοινότητας Αετορράχης, ο οποίος αποσπάται από αυτήν.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Τρόπαια της τής κοινότητας Τροπαίων.

3.21. Δήμος Φαλαισίας αποτελούμενος από το δήμο νατολικής Φαλαισίας και τις κοινότητες: 1. Ακόβου, Βελιγοστής, 3. Γιανναίων, 4. Δυρραχίου, 5. Ελληνίτης, 6. Καμάρας, 7. Λεονταρίου, 8. Λεππνίου, 9. Νεοαυρίου Φαλαισίας, 10. Ποταμιάς, 11. Σουλαρίου, 12. Βορκολέκα, 13. Φαλαισίας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λεοντάρι της τής κοινότητας Λεονταρίου.

3.22. Δήμος Φαλάνθου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αλωνισταιίνης, 2. Μαινάλου, 3. Πιάνας, 4. οεινού, 5. Σιλίμνης, 6. Τσελεπάκου, 7. Χρυσοβιταίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Δαβιά της τής κοινότητας Τσελεπάκου.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

Γ. Στην κοινότητα Κοσμά δεν επέρχεται μεταβολή.

4. ΝΟΜΟΣ ΑΡΤΗΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

4.1. Δήμος Αγνάντων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγνάντων, 2. Γρακικού, 3. Καταρράκτου, 4. ουκκουλιών, 5. Κπιστάδων, 6. Λεπανών, 7. Μικροστηλιάς, 8. Ράμιας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Άγναντα της τής κοινότητας Αγνάντων.

4.2. Δήμος Αθαμανίας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αθαμανίου, 2. Ανεμορράχης, 3. Βουργαρείου, 4. Διστράτου, 5. Κάτω Αθαμανίου, 6. Κάτω Καλενίνης, 7. Καφάλων, 8. Κεντρικού, 9. Κυψέλης, 10. Ιεσούντος, 11. Παλακοκατούνου, 12. Τετρακώμου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βουργαρέλι της τής κοινότητας Βουργαρελίου.

4.3. Δήμος Αμβρακικού αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ανέζης, 2. Βίγλας, 3. Γαβριάς, 4. Καλογεκού, 5. Κορωνησίας, 6. Πολυδρόσου, 7. Ράχης, 8. Τρογγυλής, 9. Ψαθοτοπίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ανέζα της τής κοινότητας Ανέζης.

4.4. Δήμος Αράχθου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίας Παρασκευής, 2. Ακροποταμιάς, 3. Λουστοπού, 4. Νεοχωρίου, 5. Παχυκαλάμου, 6. Περάνθης, 7. Συκεών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νεοχώρι της τής κοινότητας Νεοχωρίου.

4.5. Δήμος Αστειών αποτελούμενος από το δήμο Αστειών και τις κοινότητες: 1. Κεραματών, 2. Κωστακίων,

3. Λψίνης, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Άρτα του τής κοινότητας Αρταίων.

4.6. Δήμος Βλαχέρνας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βλαχέρνης, 2. Γραμμενίτης, 3. Γριμπόβου, 4. Κορφοβουνίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Γραμμενίτσα της τής κοινότητας Γραμμενίτης.

4.7. Δήμος Γεωργίου Καραϊσκάκη αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Δημαρίου, 2. Διάσελλου, 3. Κλειδίου, 4. Πέτρας, 5. Σκουληκαριάς, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Διάσελλο της τής κοινότητας Διάσελλου.

4.8. Δήμος Ηρακλείας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Άνω Καλεντίνης, 2. Βελεντζικού, 3. Διχομορίου, 4. Ρετσανών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Άνω Καλεντίνα της τής κοινότητας Άνω Καλεντίνης.

4.9. Δήμος Κομποτίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Κομποτίου, 2. Σελλάδων, 3. Φωτεινού, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κομποτί της τής κοινότητας Κομποτίου.

4.10. Δήμος Ξηροβουνίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αμμοτόπου, 2. Δαφνωτής, 3. Καμπής, 4. Παντανάσσης, 5. Πισπανών, 6. Ροδαυγής, 7. Σκούπας, 8. Φανεραμένης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αμμοτόπος της τής κοινότητας Αμμοτόπου.

4.11. Δήμος Πέτα αποτελούμενος από το δήμο Πέτα και τις κοινότητες: 1. Μαρκινιάδας, 2. Μεγάρης, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πέτα του τής κοινότητας Πέτα.

4.12. Δήμος Τετραφυλίας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αστροχωρίου, 2. Ελάτης, 3. Καστανέας, 4. Μεγαλόχαρης, 5. Μεσοπύργου, 6. Μηλιανών, 7. Πηγών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αστροχώρι της τής κοινότητας Αστροχωρίου.

4.13. Δήμος Φιλοθέης αποτελούμενος από το δήμο Φιλοθέης και τις κοινότητες: 1. Αγίου Σπυριδωνος, 2. Καλοβάτου, 3. Κιρκιζατών, 4. Ρόκκας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Χαλκιάδες του τής κοινότητας Φιλοθέης.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

Γ. Στις κοινότητες: 1. Θεοδωριάνων, 2. Κομμένου, 3. Μελισσουργών δεν επέρχεται μεταβολή.

5. ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

5.1. ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ:

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

5.1.1. Δήμος Αίγινας αποτελούμενος από το δήμο Αίγινης και τις κοινότητες: 1. Βαθέος, 2. Κυψέλης, 3.

Μεσαγρού, 4. Πέρδικας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αίγινα του τέως δήμου Αγίνης.

5.1.2. Δήμος Αμπελακίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αμπελακίων και 2. Σεληνίων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αμπελάκια της τέως κοινότητας Αμπελακίων.

5.1.3. Δήμος Κυθήρων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αρωνιαδικών, 2. Καραβά, 3. Καρβουνάδων, 4. Κοντολιανικών, 5. Κυθήρων, 6. Λιβαδίου, 7. Λογοθεπανικών, 8. Μητάτων, 9. Μυλοποτάμου, 10. Μυρτιδίων, 11. Ποταμού, 12. Φρατσίων, 13. Φριλιγκιανικών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κύθηρα της τέως κοινότητας Κυθήρων.

5.1.4. Δήμος Μεθάνων αποτελούμενος από το δήμο Λουτροπόλεως Μεθάνων και τις κοινότητες: 1. Κουλουπιτίσης, 2. Κυμέλης Μεθάνων, 3. Μεγαλοχωρίου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λουτρόπολη Μεθάνων του τέως δήμου Λουτροπόλεως Μεθάνων.

5.1.5. Δήμος Σαλαμίνας αποτελούμενος από το δήμο Σαλαμίνας και την κοινότητα Αιαντείου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σαλαμίνα του τέως δήμου Σαλαμίνας.

5.1.6. Δήμος Τροιζήνας αποτελούμενος από τις κοινότητες 1. Άνω Φαναρίου, 2. Γαλατά, 3. Δρυότης, 4. Καρατζά, 5. Τακτικούπολεως 6. Τροιζήνας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Γαλατά της τέως κοινότητας Γαλατά.

Β. Στην πιο πάνω Νομαρχία δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

Γ. Στους δήμους: 1. Αγίου Ιωάννου Ρέντη, 2. Δρατσονάδας, 3. Κερατσινίου, 4. Κορυδαλλού, 5. Νίκαιας, 6. Πειραιώς, 7. Περάματος, 8. Πόρου, 9. Σπετσών, 10. Υδρας και στις κοινότητες 1. Αγκιστριού, 2. Αντικυθήρων δεν επέρχεται μεταβολή.

5.2. ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ:

Στους δήμους: 1. Αγίου Στεφάνου, 2. Αρτέμιδος, 3. Αιυλώνος, 4. Αχαρνών, 5. Βάρης, 6. Βούλας, 7. Βουλαγμένης, 8. Γέρακα, 9. Γλυκών Νερών, 10. Κάλυβίων Θορικού, 11. Κερατέας, 12. Κρωπίας, 13. Λαυρεωτικής, 14. Μαραθώνος, 15. Μαρκοπούλου Μεσογαίας, 16. Ν. Μάρκρης, 17. Παανίας, 18. Παλλήνης, 19. Ραφήνας, 20. Ξπάτων Λούτσας και στις κοινότητες: 1. Αγίου Κωνσταντίνου, 2. Αναβύσσου, 3. Ανθούσας, 4. Ανοιξεως, 5. Ύφιδων, 6. Βαρνάβα, 7. Γραμματικού, 8. Διονύσου, 9. Ξροσιάς, 10. Θρακομακεδόνων, 11. Καλάμου, 12. Κανδριτίου, 13. Κουβαρά, 14. Κρουονερίου, 15. Μαλακάης, 16. Μαρκοπούλου Ωρωπού, 17. Ροδοπόλεως, 18. Π. Παλατιών, 19. Π. Φωκίας, 20. Πικερμίου, 21. Πομπυδενδρίου, 22. Σαρωνίδος, 23. Σκάλας Ωρωπού, 24. Τεμάτας, 25. Σικαμίνου, 26. Ωρωπού δεν επέρχεται μεταβολή.

5.3. ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ:

Στους δήμους: 1. Άνω Λιοσίων, 2. Ασπροπύργου, 3. Βιλλίων, 4. Ελευσίνος, 5. Ερυθρών, 6. Ζεφυρίου, 7. Μάνδρας, 8. Μεγαρέων, 9. Ν. Περάμου, 10. Φυλής και στις κοινότητες: 1. Μαγούλας, 2. Οινόης δεν επέρχεται μεταβολή.

5.4. ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΘΗΝΩΝ:

Στους δήμους: 1. Αγίας Βαρβάρας, 2. Αγίας Παρασκευής, 3. Αγίου Δημητρίου, 4. Αγίων Αναργύρων, 5. Αθηναίων, 6. Αιγάλεω, 7. Αλίμου, 8. Αμαρουσίου, 9. Αργυρούπολης, 10. Βριλησίων, 11. Βύρωνος, 12. Γαλατασίου, 13. Γλυφάδας, 14. Δάφνης, 15. Ελληνικού, 16. Ζωγράφου, 17. Ηλιούπολης, 18. Ηρακλείου, 19. Ιλίου, 20. Καισαριανής, 21. Καλλιθέας, 22. Καματερού, 23. Κηφισιάς, 24. Λυκοβρύσεως, 25. Μελισσίων, 26. Μεταμόρφωσης, 27. Μοσχάτου, 28. Νέας Ερυθραίας, 29. Νέας Ιωνίας, 30. Νέας Σμύρνης, 31. Νέας Φιλαδέλφειας, 32. Νέας Χαλκηδόνας, 33. Νέου Ψυχικού, 34. Παλαιού Φαλήρου, 35. Παπάγου, 36. Περιστερίου, 37. Πετρούπολης, 38. Πεύκης, 39. Ταύρου, 40. Υμηττού, 41. Φιλοθέης, 42. Χαϊδαρίου, 43. Χαλανδρίου, 44. Χολοργού, 45. Ψυχικού και στις κοινότητες: 1. Εκάλης, 2. Ν. Πεντέλης, 3. Πεντέλης δεν επέρχεται μεταβολή.

6. ΝΟΜΟΣ ΑΧΑΪΑΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι και κοινότητες:

6.1. Δήμος Αιγείρας, αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αιγείρας, 2. Αιγών, 3. Βελάς, 4. Εξοχής, 5. Μοναστηρίου, 6. Οάσεως, 7. Περιθωρίου, 8. Σελίνας, 9. Σινεβρού, 10. Χρυσάμπλων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αιγείρα της τέως κοινότητας Αιγείρας.

6.2. Δήμος Αιγίου, αποτελούμενος από το δήμο Αιγίου και τις κοινότητες: 1. Βαλιμιτικών, 2. Δαφνών, 3. Διγλιωτικών, 4. Κουλούρας, 5. Κοίμαρη, 6. Κοιμινάς, 7. Μαυρικού, 8. Μελισσίων, 9. Παρασκευής, 10. Πτέρης, 11. Σελινούντος, 12. Τέμενης, 13. Χατζή, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αίγιο του τέως δήμου Αιγίου.

6.3. Δήμος Ακράτας, αποτελούμενος από τους δήμους: 1. Ακράτας, 2. Νωνάκριδος και τις κοινότητες: 1. Αμπέλου, 2. Βαλιμής, 3. Βουτσίου, 4. Καλαμιάς, 5. Παραλίας Πλατάνου, 6. Πλατάνου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ακράτα του τέως δήμου Ακράτας.

6.4. Δήμος Αροανίας, αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγραμπέλων, 2. Αγριδίου, 3. Αλεστάνης, 4. Αναστάσεως, 5. Αροανίας, 6. Δεσινού, 7. Καμενιανών, 8. Λεχουρίου, 9. Λιβαρτζίου, 10. Πλάκας, 11. Σειρών, 12. Ψωφίδος, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ψωφίς της τέως κοινότητας Ψωφίδος.

6.5. Δήμος Βραχναϊκών, αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βραχναϊκών, 2. Θεριανού, 3. Καμινών, 4. Μονοδενδρίου, 5. Τσουκαλαϊκών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βραχναϊκά της

κοινότητας Βραχναϊκών.

Δήμος Διακοπτού αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Άνω Διακοπτού, 2. Διακοπτού, 3. Ελαιώνος, 4. Καστανιότου, 5. Ζαχλωριτικών, 6. Καθολικού, 7. Κερυνείας, 8. Δροσιάς, 9. Νικολαϊκών, 10. Ριζομούλου, 11. Ροδιάς, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Διακοπτό της κοινότητας Διακοπτού.

Δήμος Δύμης αποτελούμενος από το δήμο Κάτω Αχαιάς και τις κοινότητες: 1. Αγιοβλασιτικών, 2. Αλισσού, 3. Αχαιάς, 4. Ελαιοχωρίου, 5. Κάτω Αλισσού, 6. Κερυνείας, 7. Πετροχωρίου, οι οποίες καταργούνται. Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κάτω Αχαιά του δήμου Κάτω Αχαιάς.

Δήμος Ερινεού αποτελούμενος από το δήμο Ερινεού και τις κοινότητες: 1. Αρραβωνίτης, 2. Δαμνίου, 3. Σαλμενικού, οι οποίες καταργούνται. Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λαμπιρίων του δήμου Ερινεού.

Δήμος Καλαβρύτων αποτελούμενος από το δήμο Καλαβρύτων και τις κοινότητες: 1. Άνω Βλασίας, 2. Άνω Καλαβρύτων, 3. Βάλτας, 4. Βιλιβίνης, 5. Γουμένισσας, 6. Καλαβρύτων, 7. Δροσάτου, 8. Καλιφωνίου, 9. Κανδάλου, 10. Καστανιότου, 11. Κάτω Ζαχλωρούς, 12. Κάτω Κερυνείας, 13. Κερπινής, 14. Κερτέζης, 15. Κορφών, 16. Κουρουνίου, 17. Κρουονεριού, 18. Λαγοβουνίου, 19. Λαονοχωρίου, 20. Μανεσίου, 21. Μικρού Ποντιά, 22. Πετριανών, 23. Πλατανωπίσης, 24. Πριολιθίου, 25. Προβατικού, 26. Ρογών, 27. Σιγουνίου, 28. Σκεπαστού, 29. Σουφλίου, 30. Φλαμπούρων, οι οποίες καταργούνται. Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καλάβρυτα του δήμου Καλαβρύτων.

Δήμος Λαρισσίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Νικολάου Σπάτων, 2. Απιδεώνος, 3. Βελιτσών, 4. Καγκαδιού, 5. Λακόπετρας, 6. Μαρμαριών, 7. Μελισσίων, 8. Μετοχίου, 9. Μυχοίου, 10. Πέττα, 11. Σουφλίου, οι οποίες καταργούνται. Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μετόχι της τέως κοινότητας Μετοχίου.

Δήμος Λευκασίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Νικολάου, 2. Άνω Κλειτορίας, 3. Βασιλικής, 4. Γλάστρας, 5. Δρυμού, 6. Καστελλίου, 7. Κερυνείας, 8. Κλειτορίας, 9. Κλείτορος, 10. Κρινοφύτων, 11. Λευκασίου, 12. Λυκοφύτων, 13. Φλαγκρατίου, 14. Πλατανωπίσης, 15. Τουρλάδας, 16. Φιλίων, οι οποίες καταργούνται. Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κλειτορία της τέως κοινότητας Κλειτορίας.

Δήμος Μεσσήνης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Θέας, 2. Καλλιθέας, 3. Κρήνης, 4. Κρυφών, 5. Οβρυάς, 6. Πετρωτού, 7. Σαραβαλίου, οι οποίες καταργούνται. Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Οβρυά της τέως κοινότητας Οβρυάς.

Δήμος Μόρφης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αρραβωνίτης, 2. Κρίνου, 3. Λιμνοχωρίου, 4. Σαγακίων, 5. Φραγκας, οι οποίες καταργούνται. Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σαγαίικα της

τέως κοινότητας Σαγαϊκών.

6.14. Δήμος Παίων αποτελούμενος από το δήμο Δάφνης και τις κοινότητες: 1. Αμυγδαλέας, 2. Νασίων, 3. Πάου, 4. Πεύκου, 5. Σκοτάνης, 6. Χόβολης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Δάφνη του τέως δήμου Δάφνης.

6.15. Δήμος Παραλίας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Μιντλογλίου, 2. Παραλίας, 3. Ρογίτικων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Παραλία της τέως κοινότητας Παραλίας.

6.16. Δήμος Πατρέων αποτελούμενος από το δήμο Πατρέων και τις κοινότητες: 1. Ελικίστρας, 2. Μοίρας, 3. Σουλλίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πάτρα του τέως δήμου Πατρέων.

6.17. Δήμος Ρίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Βασιλείου, 2. Ακταίου, 3. Άνω Καστριτσίου, 4. Αραχοβιτικών, 5. Αργυράς, 6. Δρεπάνου, 7. Κάτω Καστριτσίου, 8. Πιπίσης, 9. Πλατανίου, 10. Ρίου, 11. Σελλών, 12. Ψαθοπύργου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ρίου της τέως κοινότητας Ρίου.

6.18. Δήμος Συμπολιτείας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Κωνσταντίνου, 2. Άλσους, 3. Βερίνου, 4. Γκραϊκα, 5. Γρηγόρη, 6. Δημητροπούλου, 7. Δουκαναϊκών, 8. Κρήνης, 9. Λάκκας, 10. Λόγγου, 11. Μάγειρα, 12. Μυροβρύσης, 13. Νεραντζιών, 14. Ροδοδάφνης, 15. Σελιανιτικών, 16. Τούμπας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ροδοδάφνη της τέως κοινότητας Ροδοδάφνης.

6.19. Δήμος Τριτάδας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίας Βαρβάρας, 2. Αγίας Μαρίνης, 3. Αλεποχωρίου, 4. Βελιμαχίου, 5. Δροσιάς, 6. Ερυμανθείας, 7. Κάλφα, 8. Μανεσίου, 9. Ρουπακιά, 10. Σκιαδά, 11. Σκούρα, 12. Σπαρτιάς, 13. Σταυροδρομίου, 14. Χιόνας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σταυροδρομίου της τέως κοινότητας Σταυροδρομίου.

6.20. Δήμος Φαρρών αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βασιλικού, 2. Ελληνικού, 3. Ισώματος, 4. Κάλανου, 5. Καλάνου, 6. Καλουσίου, 7. Καταρράκτου, 8. Κριθαρακίων, 9. Λακκαμάτων, 10. Μιραλίου, 11. Νιφτοχωρίου, 12. Πλατανόβρυσης, 13. Σταροχωρίου, 14. Φαρρών, 15. Χαλανδρίτης, 16. Χρυσοπηγής, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Χαλάνδρι της τέως κοινότητας Χαλανδρίτης.

6.21. Δήμος Ωλένιας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Νικολάου Κράλης, 2. Αγίου Νικολάου, 3. Άνω Σουδεναιικών, 4. Άρλας, 5. Αχαϊκή, 6. Βασιλικής, 7. Μιτοπόλεως, 8. Πορτών, 9. Σαντομής, 10. Φωσταίνης, 11. Χαϊκαλίου, 13. Χαλάνδρι, οι οποίες καταργούνται, καθώς και από τον δήμο Γαλαναϊκά, 2. Γκανέικα, 3. Κάτω Μαζαρακίου, οι οποίες απεργάζονται. Έδρα του δήμου ορίζεται ο

Δ
Υ
τέως
7.1
Θεσπ.
3. Μι
καταργ
Έδρα του
τέως δι
7.7. Δ
θηβαίων
λεώνος,
οποιοί κατ
Έδρα του
τέως δήμου
7.8. Δήμος
1. Δομβραϊνή
5. Προδρομίου
Έδρα του δι

τέως κοινότητας Λουσικών.

6.22. Κοινότητα Λεοντίου, αποτελούμενη από τις κοινότητες: 1. Δεμεσπίχων, 2. Λεοντίου, οι οποίες καταργούνται, καθώς και από το συνοικισμό Άνω Μαζαράκι της Κοινότητας Μαζαρακίου.

Έδρα της κοινότητας ορίζεται ο οικισμός Λεόντιο της τέως κοινότητας Λεοντίου.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

Γ. Στην κοινότητα Καλεντζίου δεν επέρχεται μεταβολή.

7. ΝΟΜΟΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

7.1. Δήμος Ακραφνίας αποτελούμενος από τις κοινότητες Ακραφνίου, Κάστρου, Κοκκίνου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ακραφνιο της τέως κοινότητας Ακραφνίου.

7.2. Δήμος Αλιάρτου αποτελούμενος από το δήμο Αλιάρτου και τις κοινότητες: 1. Ευαγγελιστρίας, 2. Πέτρας, 3. Σωληναρίου, 4. Υψηλάντου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αλιάρτος του τέως δήμου Αλιάρτου.

7.3. Δήμος Δαυλείας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Δαυλείας, 2. Μαυρονερίου, 3. Παρορίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Δαύλεια της τέως κοινότητας Δαυλείας.

7.4. Δήμος Δερβενοχωρίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Δάφνης, 2. Πύλης, 3. Σκούρτων, 4. Στεφάνης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πύλη της τέως κοινότητας Πύλης.

7.5. Δήμος Διστόμου αποτελούμενος από το δήμο Διστόμου και την κοινότητα Στεφίου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Δίστομο του τέως δήμου Διστόμου.

7.6. Δήμος Θεσπιέων αποτελούμενος από το δήμο Θεσπιών και τις κοινότητες: 1. Άσκηρς, 2. Πεονταρίου, 3. Μαυρομματιού, 4. Νεοχωρίου Θεσπιών, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Θεσπιές του τέως δήμου Θεσπιών.

7.7. Δήμος Θηβαίων αποτελούμενος από το δήμο Θηβαίων και τις κοινότητες: 1. Αμπελοχωρίου, 2. Ερώνος, 3. Μουρικού, 4. Νεοχωρακίου, 5. Υπάτου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του νέου δήμου ορίζεται ο οικισμός Θήβα του τέως δήμου Θηβαίων.

7.8. Δήμος Θίσβης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Δομβραίνης, 2. Ελλοπίας, 3. Θίσβης, 4. Ξηρονομής, 5. Προδρόμου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Δόμβραινα της

τέως κοινότητας Δομβραίνης.

7.9. Δήμος Κορώνειας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίας Άννας, 2. Αγίας Τριάδος, 3. Αγίου Γεωργίου, 4. Αλακομενών, 5. Κορωνείας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Άγιος Γεώργιος της τέως κοινότητας Αγίου Γεωργίου.

7.10. Δήμος Λεβαδέων αποτελούμενος από το δήμο Λεβαδέων και τις κοινότητες: 1. Λαφυστίου, 2. Ρωμαϊκού, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λεβάδεια του τέως δήμου Λεβαδέων.

7.11. Δήμος Οινοφύτων αποτελούμενος από το δήμο Οινοφύτων και τις κοινότητες: 1. Αγίου Θωμά, 2. Κλειδίου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Οινόφυτα του τέως δήμου Οινοφύτων.

7.12. Δήμος Ορχομενού αποτελούμενος από το δήμο Ορχομενού και τις κοινότητες: 1. Αγίου Δημητρίου, 2. Αγίου Σπυριδώνος, 3. Διονύσου, 4. Καρυάς, 5. Λουτσίου, 6. Παύλου, 7. Πύργου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ορχομενός του τέως δήμου Ορχομενού.

7.13. Δήμος Πλαταιών αποτελούμενος από τους δήμους: 1. Λεύκτρων, 2. Πλαταιών και τις κοινότητες: 1. Καπαρελλίου, 2. Λουτουφίου, 3. Μελισσοχωρίου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καπαρέλλι της τέως κοινότητας Καπαρελλίου.

7.14. Δήμος Τανάγρας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Άρματος, 2. Ασωπίας, 3. Καλλιθέας, 4. Τανάγρας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Άρμα της τέως κοινότητας Άρματος.

7.15. Δήμος Χαιρωνείας αποτελούμενος από το δήμο Χαιρωνείας και τις κοινότητες: 1. Αγίου Βλασίου, 2. Ακοντίου, 3. Ανθοχωρίου, 4. Βασιλικών, 5. Θουρίου, 6. Προσπλίου, 7. Προφήτου Ηλία, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Χαιρώνεια του τέως δήμου Χαιρωνείας.

Β. Στον παραπάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

Γ. Στους δήμους: 1. Αραχόβης, 2. Βαγίων, 3. Σχηματαρίου και στις κοινότητες: 1. Αντικύρας και 2. Κυριακίου δεν επέρχεται μεταβολή.

8. ΝΟΜΟΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

8.1. Δήμος Βεντζίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Εξάρχου, 2. Κέντρου, 3. Κνίδης, 4. Παλιοχωρίου, 5. Πονπνής, 6. Πυλωρών, 7. Σαρακήνας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κνίδη της τέως κοινότητας Κνίδης.

8.2. Δήμος Γόργιανης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Καλλιθέας, 2. Κηπουρείου, 3. Κρανέας, 4. Μικρολιβάδου, 5. Πηγαδίτσης, 6. Σιταρά, οι οποίες

καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κηπουρείο της τέρως κοινότητας Κηπουρείου.

8.3. Δήμος Γρεβενών αποτελούμενος από το δήμο Γρεβενών και τις κοινότητες: 1. Αγίων Θεοδώρων, 2. Αμυγδαλεών, 3. Βατολάκκου, 4. Ελάτου, 5. Ελευθέρου, 6. Καλοχίου, 7. Κυρακαλής, 8. Μεγάλου Σερηνίου, 9. Μυρσίνης, 10. Ροδιάς, 11. Συνδένδρου, 12. Φελλίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Γρεβενά του τέρως δήμου Γρεβενών.

8.4. Δήμος Δεσκάτης αποτελούμενος από το δήμο Δεσκάτης και τις κοινότητες: 1. Δασοχωρίου, 2. Παμουριάς, 3. Παναγίας, 4. Παρασκευής, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Δεσκάτη του τέρως δήμου Δεσκάτης.

8.5. Δήμος Ηρακλειωτών αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Γεωργίου, 2. Αηδονίων, 3. Κιβωτού, 4. Κληματακίου, 5. Κοκκινιάς, 6. Μηλέας, 7. Πολυδένδρου, 8. Ταξιάρχου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Άγιος Γεώργιος της τέρως κοινότητας Αγίου Γεωργίου.

8.6. Δήμος Θεόδωρου Ζιάκα αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αλατόπετρας, 2. Αναβρυτών, 3. Ζάκα, 4. Κοσματίου, 5. Λάβδα, 6. Μαυραναίων, 7. Μοναχίου, 8. Πανοράματος, 9. Πολυνερίου, 10. Προσβόρρου, 11. Ξηλαίου, 12. Τρικώμου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μαυραναίοι της τέρως κοινότητας Μαυραναίων.

8.7. Δήμος Κοσμά του Αιτωλού αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Κοσμά, 2. Δασυλλίου, 3. Καληνάκης, 4. Καλλονής, 5. Κυδωνίων, 6. Κυπαρισσίου, 7. Μεγάρου, 8. Οροπεδίου, 9. Τρικόρφου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μέγαρο της τέρως κοινότητας Μεγάρου.

8.8. Δήμος Χασίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Καρπερού, 2. Κατάκαλης, 3. Τρικοκκιάς, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καρπερό της τέρως κοινότητας Καρπερού.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

Γ. Στις κοινότητες: 1. Αβδέλλας, 2. Δοτσικού, 3. Μεσολουρίου, 4. Περιβολίου, 5. Σαμαρίνης, 6. Σμίξης, Φιλιππαιών δεν επέρχεται μεταβολή.

9. ΝΟΜΟΣ ΔΡΑΜΑΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι και κοινότητες:

9.1. Δήμος Δοξάτου αποτελούμενος από τους δήμους: Δοξάτου, 2. Μεγάλου Αλεξάνδρου και τις κοινότητες: Αγίου Αθανασίου, 2. Κεφαλαρίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βαθύσπηλο του τέρως δήμου Μεγάλου Αλεξάνδρου.

9.2. Δήμος Δράμας αποτελούμενος από το δήμο Δράμας και τις κοινότητες:

1. Καλλιφύτου, 2. Καλού Αγρού, 3. Κουδουνίων, 4. Λβαδερού, 5. Μακρυπλαγίου, 6. Μαυροβάτου, 7. Μικροχωρίου, 8. Μοναστηρακίου, 9. Μυλοποτάμου, 10. Ξηροποτάμου, 11. Χωριστής, οι οποίοι καταργούνται, καθώς και από το συνοικισμό Νικητσάρα της κοινότητας Αργυρουπόλεως, ο οποίος αποσπάται από αυτήν.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Δράμα του τέρως δήμου Δράμας.

9.3. Δήμος Καλαμπακίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίας Παρασκευής, 2. Καλαμπακίου, 3. Καλαμώνος, 4. Νεροφράκτου, 5. Φτελιάς, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καλαμπάκι της τέρως κοινότητας Καλαμπακίου.

9.4. Δήμος Κάτω Νευροκοπίου αποτελούμενος από το δήμο Κάτω Νευροκοπίου και τις κοινότητες: 1. Αχλαδέας, 2. Βαθυτόπου, 3. Βάλακος, 4. Γρανίτου, 5. Δασωτού, 6. Εξοχής, 7. Καταφύτου, 8. Κάτω Βροντούς, 9. Λευκογειών, 10. Μικροκλεισούρας, 11. Μικρομηλέας, 12. Οχυρού, 13. Παγονερίου, 14. Περιθωρίου, 15. Ποταμών, 16. Χρυσοκέφαλου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κάτω Νευροκόπι του τέρως δήμου Κάτω Νευροκοπίου.

9.5. Δήμος Νικηφόρου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αδριανής, 2. Άνω Πυξαρίου, 3. Νικηφόρου, 4. Πλατανιάς, 5. Πλατανόβρυσης, 6. Πτελέας Πλατανιάς, 7. Υψηλής Ράχης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νικηφόρος της τέρως κοινότητας Νικηφόρου.

9.6. Δήμος Προσοτσάνης αποτελούμενος από το δήμο Προσοτσάνης και τις κοινότητες: 1. Ανθοχωρίου, 2. Γραμμένης, 3. Καλής Βρύσης, 4. Καλλιθέας, 5. Κοκκινογειών, 6. Μικροπόλεως, 7. Πανοράματος, 8. Πετρούσσης, 9. Πύργων, 10. Χαριτωμένης, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Προσοτσάνη του τέρως δήμου Προσοτσάνης.

9.7. Δήμος Σιταγρών αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Μαυρολείκης, 2. Μεγαλοκάμπου, 3. Μικροκάμπου, 4. Περιχώρας, 5. Σιταγρών, 6. Φωτολίβους, οι οποίες καταργούνται, καθώς και από το συνοικισμό Αργυρούπολη της κοινότητας Αργυρουπόλεως, ο οποίος αποσπάται από αυτήν.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Φωτολίβος της τέρως κοινότητας Φωτολίβους.

9.8. Κοινότητα Σιδηρονέρου αποτελούμενη από τις κοινότητες: 1. Σιδηρονέρου, 2. Σκαλωτής, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα της κοινότητας ορίζεται ο οικισμός Σιδηρόνερο της τέρως κοινότητας Σιδηρονέρου.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

Γ. Στο δήμο Παρανεστίου δεν επέρχεται μεταβολή.

10. ΝΟΜΟΣ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

10.1. Δήμος Αρχαγγέλου αποτελούμενος από το δήμο Αρχαγγέλου και τις κοινότητες: 1. Μαλώνος, 2. Μα-

σάρων, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αρχάγγελος του τέρως δήμου Αρχαγγέλου.

10.2. Δήμος Αταβύρου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Ισιδώρου, 2. Έμπωνα, 3. Κρητηνίας, 4. Μονολίθου, 5. Σιάνων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Έμπωνα της τέρως κοινότητας Έμπωνα.

10.3. Δήμος Αφάντου αποτελούμενος από το δήμο Αφάντου και την κοινότητα Αρχιπόλεως, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αφάντου του τέρως δήμου Αφάντου.

10.4. Δήμος Δικαίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ασφενδιού, 2. Πυλίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ζηπάρι της τέρως κοινότητας Ασφενδιού.

10.5. Δήμος Ηρακλειδών αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αντιμαχείας, 2. Καρδαμίνης, 3. Κεφάλου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αντιμάχεια της τέρως κοινότητας Αντιμαχείας.

10.6. Δήμος Καλλιθέας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Καλυθίων, 2. Κοσκινού, 3. Ψίνθου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Φαληράκι της τέρως κοινότητας Καλυθίων.

10.7. Δήμος Καμείρου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Απόλλωνα, 2. Δαμιλιάς, 3. Καλαβάρδα, 4. Λατανίων, 5. Σαλάκου, 6. Σορωνής, 7. Φανών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σορωνή της τέρως κοινότητας Σορωνής.

10.8. Δήμος Καρπάθου αποτελούμενος από το δήμο Καρπάθου και τις κοινότητες: 1. Απερίου, 2. Αρκάσας, 3. Βαλάδας, 4. Μενετών, 5. Μεσοχωρίου, 6. Όθους, 7. Πυλών, 8. Σπόων, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κάρπαθος του τέρως δήμου Καρπάθου.

10.9. Δήμος Λινδίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Καλάθου, 2. Λαέρμων, 3. Λάρδου, 4. Λίνδου, 5. Πυλώνος, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λίνδος της τέρως κοινότητας Λίνδου.

10.10. Δήμος Νισύρου αποτελούμενος από το δήμο Νισύρου και τις κοινότητες: 1. Εμπορείου, 2. Νικιών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νίσυρος του τέρως δήμου Νισύρου.

0.11. Δήμος Νότιας Ρόδου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Απολακιάς, 2. Αρνίθας, 3. Ασκληπείου, 4. Βαπίου, 5. Γενναδίου, 6. Ιστρίου, 7. Κατταβίας, 8. Χανιάς, 9. Μεσαναγρού, 10. Προφίλιας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Γεννάδιο της τέρως κοινότητας Γενναδίου.

0.12. Δήμος Πεταλούδων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Δαματριάς, 2. Θεολόγου, 3. Κρεμαστής,

4. Μαρτσών, 5. Παραδεισίου, 6. Πασιδάς, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κρεμαστή της τέρως κοινότητας Κρεμαστής.

10.13. Δήμος Τήλου αποτελούμενος από το δήμο Μεγάλου Χωρίου και την κοινότητα Λιβαδίων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μεγάλο Χωριόν του τέρως δήμου Μεγάλου Χωρίου.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

Γ. Στους δήμους: 1. Αστυπалаίας, 2. Ιαλυσού, 3. Καλυμνίων, 4. Κάσου, 5. Κω, 6. Λειψών, 7. Λέρου, 8. Μεγίστης, 9. Πάτμου, 10. Ρόδου, 11. Σύμης, 12. Χάλκης και στις κοινότητες: 1. Αγαθονησίου, 2. Ολύμπου δεν επέρχεται μεταβολή.

11. ΝΟΜΟΣ ΕΒΡΟΥ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

11.1. Δήμος Αλεξανδρούπολης αποτελούμενος από το δήμο Αλεξανδρουπόλεως και τις κοινότητες: 1. Άβαντος, 2. Αισύμης, 3. Κίρκης, 4. Μάκρης, 5. Συκοράχης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αλεξανδρούπολη του τέρως δήμου Αλεξανδρουπόλεως.

11.2. Δήμος Βύσσης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Καβύλης, 2. Καστανεών, 3. Νέας Βύσσης, 4. Ριζίων, 5. Στέρνας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νέα Βύσση της τέρως κοινότητας Νέας Βύσσης.

11.3. Δήμος Διδυμοτείχου αποτελούμενος από το δήμο Διδυμοτείχου και τις κοινότητες: 1. Ασβεστάδων, 2. Ασημένιου, 3. Ελληνοχωρίου, 4. Ισαακίου, 5. Καρωτής, 6. Κουφοβούνου, 7. Κυανής, 8. Μάνης, 9. Πετράδων, 10. Ποιμενικού, 11. Πραγγίου, 12. Πυθίου, 13. Σιτοχωρίου, οι οποίοι καταργούνται, καθώς και από το συνοικισμό Σοφικό της κοινότητας Θουρίου, ο οποίος αποσπάται από αυτήν.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Διδυμοτείχο του τέρως δήμου Διδυμοτείχου.

11.4. Δήμος Κυπρίνου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ζώνης, 2. Φυλακίου, οι οποίες καταργούνται, καθώς και από τους συνοικισμούς: 1. Γαλήνη της κοινότητας Κυπρίνου, 2. Κυπρίνος της κοινότητας Κυπρίνου, οι οποίοι αποσπώνται από αυτήν.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κυπρίνος της τέρως κοινότητας Κυπρίνου.

11.5. Δήμος Μεταξάδων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αλεποχωρίου, 2. Ασπρονερίου, 3. Βρυσηκών, 4. Δόξης, 5. Ελαφοχωρίου, 6. Λάδης, 7. Μεταξάδων, 8. Παλιουρίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μεταξάδες της τέρως κοινότητας Μεταξάδων.

11.6. Δήμος Ορεσπάδος αποτελούμενος από το δήμο Ορεσπάδος και τις κοινότητες: 1. Αμπελακίων, 2. Βάλτου, 3. Μεγάλης Δοξίπαρας, 4. Νέου Χειμωνίου, 5. Νεοχωρίου, 6. Χανδρά, οι οποίοι καταργούνται, καθώς και από το συνοικισμό Θούριο της κοινότητας Θουρίου,

ο οποίος αποσπάται από αυτήν.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ορεστιάδα του τένος δήμου Ορεστιάδος.

11.7. Δήμος Ορφέα αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αμορίου, 2. Κυριακής, 3. Λαβάρων, 4. Μάνδρας, 5. Μαυροκκλησιού, 6. Μικρού Δερειού, 7. Πρωτοκκλησιού, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λάβαρα της τένος κοινότητας Λαβάρων.

11.8. Δήμος Σουφλίου αποτελούμενος από το δήμο Σουφλίου και τις κοινότητες:

1. Δαδιάς, 2. Κορνοφωλεάς, 3. Λαγυνών, 4. Λικόφωτος, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σουφλί του τένος δήμου Σουφλίου.

11.9. Δήμος Τραϊανούπολης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ανθείας, 2. Δωρικού, 3. Λουτρού, 4. Νίψης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αρίστηνο της τένος κοινότητας Ανθείας.

11.10. Δήμος Τριγώνου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Άρζου, 2. Δικαίων, 3. Ελαίας, 4. Κομάρων, 5. Μαρασίων, 6. Ορμενίου, 7. Πενταλόφου, 8. Πετρωτών, 9. Πλάτης, 10. Πτελέας, 11. Σπηλαίου, οι οποίες καταργούνται, καθώς και από τους συνοικισμούς: 1. Θεραπειό της κοινότητας Κυπρίνου, 2. Μηλέα της κοινότητας Κυπρίνου, οι οποίοι αποσπώνται από αυτήν.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Δίκαια της τένος κοινότητας Δικαίων.

11.11. Δήμος Τυχερού αποτελούμενος από το δήμο Τυχερού και τις κοινότητες: 1. Λευκίμμης, 2. Λύρας, 3. Προβατών, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Τυχερό του τένος δήμου Τυχερού.

11.12. Δήμος Φερών αποτελούμενος από το δήμο Φερών και τις κοινότητες:

1. Πέπλου, 2. Πυλαίας, 3. Τριφυλλίου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Φέρες του τένος δήμου Φερών.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο:

Γ. Στο δήμο Σαμοθράκης δεν επέρχεται μεταβολή.

12. ΝΟΜΟΣ ΕΥΒΟΙΑΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι και κοινότητες:

12.1. Δήμος Αιδηψού αποτελούμενος από το δήμο Λουτρών Αιδηψού και τις κοινότητες: 1. Αγίου, 2. Γιάλων, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λουτρά Αιδηψού του τένος δήμου Λουτρών Αιδηψού.

12.2. Δήμος Αμαρυνθίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αμαρύνθου, 2. Άνω Βάθειας, 3. Γυμνού, 4. Καλλιθέας, 5. Ζέτας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αμάρυνθος της τένος κοινότητας Αμαρύνθου.

12.3. Δήμος Ανθηδώνος αποτελούμενος από τις κοι-

-νότητες: 1. Δροσιάς, 2. Λουκισίων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του Δήμου ορίζεται ο οικισμός Δροσιά της τένος κοινότητας Δροσιάς.

12.4. Δήμος Αρτεμισίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγδινών, 2. Αγριοβοτάνου, 3. Αρτεμισίου, 4. Ασημνίου, 5. Βασιλικών, 6. Γερακίου, 7. Γουβών, 8. Ελληνικών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αρτεμισίο της τένος κοινότητας Αρτεμισίου.

12.5. Δήμος Αυλίδος αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βαθέος, 2. Καλοχωρίου - Πανταχίου, 3. Παράλιας Αυλίδος, 4. Φάρου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βαθύ της τένος κοινότητας Βαθέος.

12.6. Δήμος Αυλώνος αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Γεωργίου, 2. Αυλωναρίου, 3. Αχλαδερής, 4. Νεοχωρίου, 5. Οκτωνιάς, 6. Ορίου, 7. Πυργίου, 8. Ωρολογίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αυλωνάρι της τένος κοινότητας Αυλωναρίου.

12.7. Δήμος Διρφύων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Αθανασίου, 2. Αμφιθέας, 3. Βούνων, 4. Γλυφάδας, 5. Θεολόγου, 6. Καθενών, 7. Καμπών, 8. Λούτσας, 9. Μίστρου, 10. Παλιούρα, 11. Πισσώνος, 12. Πούρνου, 13. Στενής Δίρφυος, 14. Στροπώνων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Στενή Δίρφυος της τένος κοινότητας Στενής Δίρφυος.

12.8. Δήμος Δυστίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αργυρού, 2. Βέλου, 3. Δύστου, 4. Ζαράκων, 5. Κοσάνων, 6. Κριεζών, 7. Λεπούρων, 8. Πετρίων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κριεζά της τένος κοινότητας Κριεζών.

12.9. Δήμος Ελυμνίων αποτελούμενος από το δήμο Λίμνης και τις κοινότητες: 1. Κεχρών, 2. Κουρκουλών, 3. Ροβιών, 4. Σκεπαστής, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λίμνη του τένος δήμου Λίμνης.

12.10. Δήμος Ισπαιάς αποτελούμενος από το δήμο Ισπαιάς και τις κοινότητες: 1. Αβγαριάς, 2. Βουτά, 3. Γαλατσάδων, 4. Γαλατσώνας, 5. Καμαρών, 6. Κοκκινομηλέας, 7. Κρουονερίτη, 8. Μηλεών, 9. Μονοκαρυάς, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ισπαιά του τένος δήμου Ισπαιάς.

12.11. Δήμος Καρύστου αποτελούμενος από το δήμο Καρύστου και τις κοινότητες: 1. Αετού, 2. Γραμπιάς, 3. Καλυβίων, 4. Μύλων, 5. Πλατανιστού, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κάρυστος του τένος δήμου Καρύστου.

12.12. Δήμος Κηρέως αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βλαχιάς, 2. Δαφνούσσης, 3. Κηρίνου, 4. Μαντουδίου, 5. Μετοχίου Κηρέως, 6. Πηλίου, 7. Προκοπίου, 8. Σπαθαρίου, 9. Στροφυλιάς, 10. Φαράκλας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του Δήμου ορίζεται ο οικισμός Μαντούδι της

έως κοινότητας Μαντουδίου.

12.13. Δήμος Κονιστρών αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Βλασίου, 2. Άνω Κουρουνίου, 3. Ξύσης, 4. Καδίου, 5. Κάτω Κουρουνίου, 6. Κήπων, 7. Κονιστρών, 8. Κρεμάστου, 9. Μακρουχωρίου, 10. Μανιτών, 11. Μονοδρύου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κονίστρες της έως κοινότητας Κονιστρών.

12.14. Δήμος Κύμης αποτελούμενος από το δήμο Κύμης και τις κοινότητες: 1. Ανδρωνιάνων, 2. Άνω Ιοταμιάς, 3. Βιτάλων, 4. Ενορίας, 5. Καλημεριάνων, 6. Αλαεπάνων, 7. Μετοχίου Διρφύων, 8. Οξυλίθου, 9. Πλατάνας, 10. Πύργου, 11. Ταξιαρχών, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κύμη του τέως δήμου Κύμης.

12.15. Δήμος Ληλαντίων αποτελούμενος από το δήμο βασιλικού και τις κοινότητες: 1. Αγίου Νικολάου, 2. Ιφρατίου, 3. Μύτικα, 4. Νέας Λαμφάκου, 5. Φύλλων, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βασιλικό του έως δήμου Βασιλικού.

12.16. Δήμος Μαρμαρίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Δημητρίου, 2. Ακταίου, 3. Γιαννισίου, 4. Καλλιανού, 5. Κατσαρωνίου, 6. Μαρμαρίου, 7. Μελισσώνος, 8. Παραδεισίου, 9. Στουππαιών, οι οποίες ατεργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μαρμάρι της έως κοινότητας Μαρμαρίου.

12.17. Δήμος Μεσσαπίων αποτελούμενος από το δήμο Ψαχνών και τις κοινότητες: 1. Αγίας Σοφίας, 2. Άτταλης, 3. Καμαρίτσης, 4. Καστέλλας, 5. Κοντοδεσποτίου, 6. Κυπριασίου, 7. Μακρικάπας, 8. Νεροτριβιάς, 9. Πατώντα, 10. Πολιτικών, 11. Σταυρού, 12. Τριάδος, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ψαχνά του τέως δήμου Ψαχνών.

12.18. Δήμος Νηλέως αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίας Άννης, 2. Αμελάντων, 3. Αχλαδίου, 4. Κεραμείας, 5. Κερασέας, 6. Κοτσικιάς, 7. Παππάδων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αγία Άννα της έως κοινότητας Αγίας Άννης.

12.19. Δήμος Στυραίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αλμυροποτάμου, 2. Μεσοχωρίων, 3. Νέων Στύρων, 4. Πολυποτάμου, 5. Στύρων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του νέου δήμου ορίζεται ο οικισμός Στύρα της έως κοινότητας Στύρων.

12.20. Δήμος Ταμιναιών αποτελούμενος από το δήμο Αλιβερίου και τις κοινότητες: 1. Αγίου Ιωάννου, 2. Αγίου Ουκά, 3. Γαβαλά, 4. Θαρουνίων, 5. Παρθενίου, 6. Ρασινίου, 7. Τραχηλίου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αλιβέρι του τέως δήμου Αλιβερίου.

12.21. Δήμος Ωρεών αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Καστανιώτισσης, 2. Νέου Πύργου, 3. Ταξιάρχου, 4. Ωρεών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ωρεοί της τέως

κοινότητας Ωρεών.

12.22. Κοινότητα Καφηρέως αποτελούμενη από τις Κοινότητες: 1. Αμυγδαλέας, 2. Κομίτου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα της κοινότητας ορίζεται ο οικισμός Αμυγδαλέα της τέως κοινότητας Αμυγδαλέας.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

Γ. Στους δήμους: 1. Ερέτριας, 2. Νέας Αρτάκης, 3. Σκύρου, 4. Χαλκιδέων και στην κοινότητα Λιχάδας δεν επέρχεται μεταβολή.

13. ΝΟΜΟΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

13.1. Δήμος Απεραντίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βαλαώρας (Βελαώρας), 2. Βούλπης, 3. Γρανίτσης, 4. Λημερίου, 5. Λιθοχωρίου, 6. Σιβίστης, 7. Τοπολιάνων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Γρανίτσα της τέως κοινότητας Γρανίτσας.

13.2. Δήμος Αγράφων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγράφων, 2. Βραγγιανών, 3. Επιανιών, 4. Μαράθου, 5. Μοναστηρακίου, 6. Τριδένδρου, 7. Τροβάτου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Άγραφα της τέως κοινότητας Αγράφων.

13.3. Δήμος Ασπροποτάμου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Κέδρων, 2. Λεπανών, 3. Νέου Αργυρίου, 4. Πρασιάς, 5. Ραπτοπούλου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ραπτόπουλο της τέως κοινότητας Ραπτόπουλου.

13.4. Δήμος Βίνιανης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Δημητρίου, 2. Βίνιανης, 3. Δάφνης, 4. Κερασοχωρίου, 5. Μαυρομάτας, 6. Χρύσως, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κερασοχώρι της τέως κοινότητας Κερασοχωρίου.

13.5. Δήμος Δομνίστας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Άμπλιανης (Σταυροπηγίου), 2. Δομνίστης, 3. Κρικέλλου, 4. Μεσοκώμης, 5. Ροσκάς, 6. Στάβλων, 7. Ψιανών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κρίκελλο της τέως κοινότητας Κρικέλου.

13.6. Δήμος Καρπενησίου αποτελούμενος από το δήμο Καρπενησίου και τις κοινότητες: 1. Αγίας Βλαχέρνης, 2. Αγίου Ανδρέου, 3. Αγίου Νικολάου, 4. Βουτύρου, 5. Καλεσμένου, 6. Κορυσχάδων, 7. Μυρίκης, 8. Παππαρουσίου, 9. Παυλόπουλου, 10. Σελλών, 11. Στενώματος, 12. Στεφανίου, 13. Φιδακίων, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καρπενήσι του τέως δήμου Καρπενησίου.

13.7. Δήμος Κημενίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίας Τριάδος, 2. Αγίου Χαράλδου, 3. Δομιανών, 4. Πετραλώνων, 5. Χόχλιας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αγία Τριάδα της τέως κοινότητας Αγίας Τριάδος.

3.8. Δήμος Ποταμιάς αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ανιάδας, 2. Δερματίου, 3. Καρίτσης Καρνησιού, 4. Κλαυσιού, 5. Μεγάλου Χωριού, 6. Μικρού ορίου, 7. Μουζιλίου, 8. Νοστήμου, 9. Συγκρέλλου, 10. Ιδόνος, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μεγάλο Χωριό τής κοινότητας Μεγάλου Χωριού.

3.9. Δήμος Προυσού αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αλεστών, 2. Ασπροπύργου, 3. Βελωτών, 4. Ουχωριών, 5. Καστανέας, 6. Καταβόθρας, 7. Προδρόμου, 8. Προυσού, 9. Σαρκίνης, 10. Σταυροχωρίου, 11. Νου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Προυσός τής κοινότητας Προυσού.

3.10. Δήμος Φουρνά αποτελούμενος από το δήμο Φουρνάς και τις κοινότητες: 1. Βράχας, 2. Κλειστού, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Φουρνά του δήμου Φουρνάς.

3.11. Δήμος Φραγκίστας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ανατολικής Φραγκίστας, 2. Δυτικής Φραγκίστας, 3. Επισκοπής, 4. Μαραθιάς, 5. Παλαιοκατούνας, 6. Αλαιοχωριού, 7. Τριποτάμου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Δυτική Φραγκίστα τής κοινότητας Φραγκίστας.

Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

3. ΝΟΜΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ

Συμίστάνται οι κατωτέρω δήμοι:

3.1. Δήμος Αλικιών αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Δημητρίου, 2. Αλικανά, 3. Άνω Γεραίου, 4. Καλλιθέας, 5. Κατασταρίου, 6. Κάτω Γεραίου, 7. Μέσου Γερακαρίου, 8. Πηγαδακίων, 9. Σκουλάδου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καταστάρι τής κοινότητας Κατασταρίου.

3.2. Δήμος Αρκαδίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Κηρύκου, 2. Βανάτου, 3. Καλιπάδου, 4. Ξυμέλης, 5. Πλάνου, 6. Σαρακινάδου, 7. Τραγακίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βανάτο τής κοινότητας Βανάτου.

3.3. Δήμος Αρτεμισίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίας Μαρίνης, 2. Αγίου Λέοντος, 3. Αγίων Γεωργίου, 4. Βουγιάτου, 5. Γαλάρου (Μεγάλου Γαλάρου), 6. Κουλιωμένου (Αγίου Νικολάου), 7. Λαγκαρού, 8. Λαγωπόδου, 9. Λούχας, 10. Μαχαιράδου, 11. Ρομιρίου, 12. Φιολίτη, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μαχαιράδο τής κοινότητας Μαχαιράδου.

3.4. Δήμος Ελάτιων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αναφωνήτριας, 2. Άνω Βολιμών, 3. Βολιμών, 4. Ξω Χώρας, 5. Μαριών, 6. Ορθονίων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βολίμες τής κοινότητας Βολιμών.

3.5. Δήμος Ζακυνθίων αποτελούμενος από το δήμο Ζακυνθίων και τις κοινότητες: 1. Αμπελοκήπων, 2. Αργασιού, 3. Βασιλικού, 4. Γαϊτανίου, 5. Μποχάλης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ζάκυνθος του δήμου Ζακυνθίων.

3.6. Δήμος Λαγανά αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγαλά, 2. Καλαμακίου, 3. Κερίου, 4. Λιθακιάς, 5. Μουζακίου, 6. Παντοκράτορος, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Παντοκράτορας τής κοινότητας Παντοκράτορας.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

15. ΝΟΜΟΣ ΗΛΕΙΑΣ

Α. Συμίστάνται οι κατωτέρω δήμοι:

15.1. Δήμος Αλιφείρας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αλιφείρας, 2. Αμυγδαλεών, 3. Βρεστού, 4. Καλλιθέας, 5. Λιβαδακίου, 6. Μυρωνίων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καλλιθέα τής κοινότητας Καλλιθέας.

15.2. Δήμος Αμαλιάδος αποτελούμενος από το δήμο Αμαλιάδος και τις κοινότητες: 1. Αγίου Δημητρίου, 2. Αγίου Ηλία Γηνητών, 3. Αμπελοκάμπου, 4. Λυγείου, 5. Γερακίου, 6. Δάφνης, 7. Δαφνωτίσσης, 8. Δουναίκων, 9. Ήλιδος, 10. Καλυβίων Ήλιδος, 11. Καρδαμά, 12. Κέντρου, 13. Κεραμιδιάς, 14. Κρουονέρου, 15. Περιστέρου, 16. Ροβιάτας, 17. Σαβαλών, 18. Σωστίου, 19. Χαβαρίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αμαλιάδα του δήμου Αμαλιάδος.

15.3. Δήμος Ανδραβίδας αποτελούμενος από το δήμο Ανδραβίδας και τις κοινότητες: 1. Σταφιδοκάμπου, 2. Στρουσιού, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ανδραβίδα του δήμου Ανδραβίδας.

15.4. Δήμος Ανδριτσαίνης αποτελούμενος από το δήμο Ανδριτσαίνης και τις κοινότητες: 1. Δαφνούλας, 2. Δραγαγίου, 3. Θεισόας, 4. Κουφοπούλου, 5. Λιμνισταίνης, 6. Ματεσιού, 7. Ροβίων, 8. Σέκουλα, 9. Φαναρίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ανδρίτσαίνα του δήμου Ανδριτσαίνης.

15.5. Δήμος Αρχαίας Ολυμπίας αποτελούμενος από το δήμο Αρχαίας Ολυμπίας και τις κοινότητες: 1. Ασπρων Σπιτών, 2. Βασιλακίου, 3. Ηρακλείας, 4. Καμένης, 5. Καυκωνίας, 6. Κλαδέου, 7. Κοσκινά, 8. Κρυονερίου, 9. Λιναριάς, 10. Λούβρου, 11. Μάγαιρα, 12. Μιράκας, 13. Μουριάς, 14. Ξηροκάμπου, 15. Πελοπίου, 16. Πεύκων, 17. Πλατάνου, 18. Πουρναρίου, 19. Σμίλας, 20. Στρεφίου, 21. Φλόκα, 22. Χελιδονίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αρχαία Ολυμπία του δήμου Αρχαίας Ολυμπίας.

15.6. Δήμος Βαρθολομιού αποτελούμενος από το δήμο Βαρθολομιού και τις κοινότητες: 1. Δήμητρας, 2.

Καλυβίων Μυρτουνητών, 3. Λυγιάς, 4. Μάχου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βαρθολομιό του τώως δήμου Βαρθολομιού.

15.7. Δήμος Βουπράσιας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αετορράχης, 2. Βάρδας, 3. Καπελέτου, 4. Κουρτεσίου (Κουρτέση), 5. Μανολάδος, 6. Νεαπόλεως, 7. Νέας Μανολάδος, 8. Νησιού, 9. Ξενιών (Καλυβακίων), οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βάρδα της τώως κοινότητας Βάρδας.

15.8. Δήμος Βώλακος αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγγιδίου, 2. Αλφειούσης, 3. Ανεμοχωρίου, 4. Επιταλίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Επιτάλιο της τώως κοινότητας Επιταλίου.

15.9. Δήμος Γαστούνης αποτελούμενος από το δήμο Γαστούνης και τις κοινότητες: 1. Καβάσα, 2. Καρδιακαυτίου, 3. Κοροίβου, 4. Λευκοχωρίου, 5. Παλαιοχωρίου, 6. Ρουπακίου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Γαστούνη του τώως δήμου Γαστούνης.

15.10. Δήμος Ζαχάρως αποτελούμενος από το δήμο Ζαχάρως και τις κοινότητες: 1. Αγίου Ηλία, 2. Αηλιού, 3. Αρήνης, 4. Αρτέμιδας, 5. Γιαννιτοχωρίου, 6. Κακοβάτου, 7. Καλιδόνης, 8. Λεπρέου, 9. Μακίστου, 10. Μηλέας, 11. Μίνθης, 12. Νεοχωρίου, 13. Ξηροχωρίου, 14. Πρασιδακίου, 15. Ροδινών, 16. Σμέρνας, 17. Σχίνων, 18. Ταξιαρχών, 19. Χρυσοχωρίου (Τρυπών), οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ζαχάρω του τώως δήμου Ζαχάρως.

15.11. Δήμος Ιαρόδου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίων Αποστόλων, 2. Αλποχωρίου, 3. Βουνάργου, 4. Βροχίτης, 5. Κατσαρού, 6. Κορυφής, 7. Ξυλοκέρας, 8. Πρασίνου, 9. Φοναϊτικών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βουνάργο της τώως κοινότητας Βουνάργου.

15.12. Δήμος Κάστρου.— Κυλλήνης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Κάστρου, 2. Κάτω Παναγίας, 3. Κυλλήνης, 4. Νεοχωρίου Μυρτουνητών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κυλλήνη της τώως κοινότητας Κυλλήνης.

15.13. Δήμος Λαμπείας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αστρά, 2. Λαμπείας, 3. Ορεινής, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λάμπεια της τώως κοινότητας Λαμπείας.

15.14. Δήμος Λασιώνος αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίας Κυριακής, 2. Αγίας Τριάδος, 3. Αντρωνίου, 4. Κακοταρίου, 5. Κρυόβρυσης, 6. Τσιπανών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πανόπουλο της τώως κοινότητας Αντρωνίου.

15.15. Δήμος Λεχαινών αποτελούμενος από το δήμο Λεχαινών και τις κοινότητες: 1. Αρετής, 2. Μυρσίνης, οι οποίες καταργούνται, καθώς και από τους συνοικισμούς:

1. Άγιος Χαράλαμπος της κοινότητας Μελίσσης, 2. Μέλισσα της κοινότητας Μελίσσης, 3. Μπόρσιον της κοινότητας Μελίσσης, οι οποίοι αποσπώνται από αυτήν.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λεχαινά του τώως δήμου Λεχαινών.

15.16. Δήμος Πηνειάς αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγνάντων, 2. Αγραπιδοχωρίου, 3. Ανθώνος, 4. Αυγής, 5. Βελανιδίου, 6. Βουλαγμένης, 7. Εφύρας, 8. Κάμπου, 9. Λαγανά, 10. Λάτα, 11. Λουκά, 12. Μαζαρακίου, 13. Οινόης, 14. Ροδιάς, 15. Σιμπούλου, 16. Σκλίβας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σιμπούλο της τώως κοινότητας Σιμπούλου.

15.17. Δήμος Πύργου αποτελούμενος από το δήμο Πύργου και τις κοινότητες: 1. Αγίου Γεωργίου, 2. Αγίου Ηλία Πύργου, 3. Αγίου Ιωάννου, 4. Αμπελώνος, 5. Βαρβασαινης, 6. Βυπναϊκών, 7. Γρανιτσαϊκών, 8. Ελαιώνος, 9. Κατακόλου, 10. Κολμρίου, 11. Κορακοχωρίου, 12. Λασταϊκών, 13. Λεβεντοχωρίου, 14. Μυρτέας, 15. Παλαιοβαρβασαινης, 16. Σαλμώνης, 17. Σκαφιδιάς, 18. Σκουροχωρίου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πύργος του τώως δήμου Πύργου.

15.18. Δήμος Σκυλλούντος αποτελούμενος από το δήμο Κρεστένων και τις κοινότητες: 1. Βρίνας, 2. Γραϊκα, 3. Γρούλλου, 4. Διασελλών, 5. Καλλικώμου, 6. Καλυβακίων, 7. Κάτω Σαμικού, 8. Μακρσιών, 9. Πλαπάνας, 10. Πλουτοχωρίου, 11. Ραχών, 12. Σαμικού, 13. Σκυλλουντίας, 14. Τρυπητής, 15. Φρίξης, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κρέστενα του τώως δήμου Κρεστένων.

15.19. Δήμος Τραγανού αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίας Μαύρας, 2. Τραγανού, οι οποίες καταργούνται, καθώς και από το συνοικισμό Σμίζα της κοινότητας Μελίσσης, ο οποίος αποσπάται από αυτήν.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Τραγανό της τώως κοινότητας Τραγανού.

15.20. Δήμος Φιγαλείας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Κρουονερίου, 2. Νέας Φιγαλείας, 3. Περιβολίων, 4. Πετραλώνων, 5. Στομίου, 6. Φιγαλείας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νέα Φιγάεια της τώως κοινότητας Νέας Φιγαλείας.

15.21. Δήμος Φολόης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αχλαδινής, 2. Δούκα, 3. Κούμανη, 4. Λάλα, 5. Μηλεών, 6. Νεμούτας, 7. Νεράιδας, 8. Περσαινης, 9. Φολόης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λάλα της τώως κοινότητας Λάλα.

15.22. Δήμος Ωλένης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίας Άννης, 2. Αρβανίτη, 3. Γουμέρου, 4. Καράτουλα, 5. Καρυάς, 6. Κλινδιάς, 7. Κουτσοχέρας, 8. Λανθίου, 9. Λαντζοίου, 10. Μαγούλας, 11. Μουζακίου, 12. Πεύκης, 13. Σοπίου, 14. Χαριάς, 15. Χεμαδίου, 16. Ωλένης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καράτουλα της τώως κοινότητας Καράτουλα.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

ΝΟΜΟΣ ΗΜΑΘΙΑΣ

Συμμετέχουν οι κατωτέρω δήμοι:

1. Δήμος Αλεξάνδρειας αποτελούμενος από το Αλεξάνδρεια και τις κοινότητες: 1. Βρυσακίου, 2. Αποχωρίου, 3. Λουτρού, 4. Νεοχωρίου, 5. Νησιού, οι οποίες καταργούνται.

Εδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αλεξάνδρεια του δήμου Αλεξάνδρειας.

2. Δήμος Ανθεμίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Επισκοπής Νάουσας, 2. Κοπανού, 3. Λευάνης, 4. Μαρίνης, 5. Μονοσπίτων, 6. Χαριέσσας, οι οποίες καταργούνται.

Εδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κοπανός της κοινότητας Κοπανού.

3. Δήμος Αντιγονιδών αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Επισκοπής, 2. Καβασιλών, 3. Κεφαλοχωρίου, 4. Ξεχασμένης, 5. Παλαιού Σκυλλισίου, 6. Νεοχωρίου, οι οποίες καταργούνται.

Εδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καβάσιλα της κοινότητας Καβασιλών.

4. Δήμος Αποστόλου Παύλου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Διαβατού, 2. Κουλούρας, 3. Λυκόχωρίου, 4. Μακροχωρίου, 5. Νέας Νικομηδείας, οι οποίες καταργούνται.

Εδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μακροχώρι της κοινότητας Μακροχωρίου.

5. Δήμος Βεργίνας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βεργίνης, 2. Παλαπιτσιών, 3. Συκέας, οι οποίες καταργούνται, καθώς και από το συνοικισμό Προδρόμου της κοινότητας Αγίας Βαρβάρας, ο οποίος αποσπάται από αυτήν.

Εδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βεργίνα της κοινότητας Βεργίνης.

6. Δήμος Βέροιας αποτελούμενος από το δήμο Βέροιας και τις κοινότητες: 1. Γεωργιανών, 2. Κασταλιανών, 3. Κάτω Βερμίου, 4. Κουμαριάς, 5. Ράχης, 6. Στεφάνου, οι οποίοι καταργούνται, καθώς και από το συνοικισμό Αγία Βαρβάρα, Άμμος, Ανώματα, της Ηλίας της κοινότητας Αγίας Βαρβάρας, οι οποίοι αποσπώνται από αυτήν.

Εδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βέροια του τέως δήμου Βέροιας.

7. Δήμος Δοβρά αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίας Μαρίνης, 2. Αγίου Γεωργίου, 3. Πατριδός, 4. Λόφου, 5. Φυτείας, οι οποίες καταργούνται.

Εδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Άγιος Γεώργιος της κοινότητας Αγίου Γεωργίου.

8. Δήμος Μακεδονίδος αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Δασκίου, 2. Πολυδένδρου, 3. Ριζωμάτων, 4. Σακιάς, οι οποίες καταργούνται.

Εδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ριζώματα της κοινότητας Ριζωμάτων.

9. Δήμος Μελίκης αποτελούμενος από το δήμο Μελίκης και τις κοινότητες: 1. Αγκαθιάς, 2. Κυψέλης, 3. Προδρόμου, οι οποίες καταργούνται.

Εδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μελίκη του τέως δήμου Μελίκης.

16.10. Δήμος Νάουσας αποτελούμενος από το δήμο Νάουσας και τις κοινότητες: 1. Αρκοχωρίου, 2. Γιαννακοχωρίου, 3. Ροδοχωρίου, 4. Στενημάχου, οι οποίοι καταργούνται.

Εδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νάουσα του τέως δήμου Νάουσας.

16.11. Δήμος Πλατέος αποτελούμενος από το δήμο Πλατέος και τις κοινότητες: 1. Κλειδίου, 2. Κορυφής, 3. Πλατάνου, 4. Πρασινάδας, 5. Τρκάλων, οι οποίες καταργούνται.

Εδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πλατύ του τέως δήμου Πλατέος.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

Γ. Στο δήμο Ειρηνούπολης δεν επέρχεται καμία μεταβολή.

17. ΝΟΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Α. Συμμετέχουν οι κατωτέρω δήμοι:

17.1. Δήμος Αγίας Βαρβάρας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίας Βαρβάρας, 2. Αγίου Θωμά, 3. Άνω Μουλιών, 4. Δουλίου, 5. Λατανίου, 6. Μεγάλης Βρύσης, 7. Πριλιάς, οι οποίες καταργούνται.

Εδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αγία Βαρβάρα της τέως κοινότητας Αγίας Βαρβάρας.

17.2. Δήμος Αρκαλοχωρίου αποτελούμενος από το δήμο Αρκαλοχωρίου και τις κοινότητες: 1. Γαρίπας, 2. Δεματίου, 3. Ινίου, 4. Καραβάδου, 5. Κασάνου, 6. Καστελλιανών, 7. Λευκοχωρίου, 8. Νηπιδοπού, 9. Παναγίας, 10. Πανοράματος, 11. Παρτίρων, 12. Σκινιάς, οι οποίες καταργούνται.

Εδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αρκαλοχώρι του τέως δήμου Αρκαλοχωρίου.

17.3. Δήμος Αρχανών αποτελούμενος από το δήμο Αρχανών και την κοινότητα Κάτω Αρχανών, οι οποίες καταργούνται.

Εδρα του νέου δήμου ορίζεται ο οικισμός Αρχάνες του τέως δήμου Αρχανών.

17.4. Δήμος Αστερουσιών, αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αχεντριάς, 2. Εθιάς, 3. Καλιβίων, 4. Λιγορτύνου, 5. Μεσοχωρίου, 6. Παρανύμφων, 7. Προτοριών, 8. Πύργου, 9. Τεφελίου, 10. Χάρακος, 11. Χαρακίου, οι οποίες καταργούνται.

Εδρα του νέου δήμου ορίζεται ο οικισμός Πύργος της τέως κοινότητας Πύργου.

17.5. Δήμος Βιάννου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Βασιλείου, 2. Αμυράς, 3. Άνω Βιάννου, 4. Αφρατίου, 5. Βαχού, 6. Εμπάρου, 7. Καλαμίου, 8. Κάτω Βιάννου, 9. Κάτω Σύμης, 10. Κεφαλοβρυστού, 11. Μάρθας, 12. Μιλλιάρδων, 13. Ξενιάκου, 14. Πεύκου, 15. Συκολόγου, 16. Χόνδρου, οι οποίες καταργούνται.

Εδρα του νέου δήμου ορίζεται ο οικισμός Άνω Βιάννος της τέως κοινότητας Άνω Βιάννος.

17.6. Δήμος Γαζίου αποτελούμενος από το δήμο Γαζίου και τις κοινότητες: 1. Αχλάδας, 2. Ροδιάς, 3. Φόδελε, οι οποίες καταργούνται.

Εδρα του νέου δήμου ορίζεται ο οικισμός Γάζιο του τέως δήμου Γαζίου.

17.7. Δήμος Γοργολαίτη αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Μύρωνος, 2. Άνω Ασπών, 3. Κάτω Ασπών, 4. Πενταμοδίου, 5. Πετροκεφάλου, 6. Πυργούς, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του νέου δήμου ορίζεται ο οικισμός Άγιος Μύρων της τέως κοινότητας Αγίου Μύρωνος.

17.8. Δήμος Γόρτυνας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίων Δέκα, 2. Αγίου Κυρίλλου, 3. Αμπελούζου, 4. Απεσωκαρίου, 5. Βαγιονιάς, 6. Βασιλικής, 7. Βασιλικών Ανωγείων, 8. Γκαγκαλών, 9. Μητροπόλεως, 10. Μιασός, 11. Πλατάνου, 12. Πλώρας, 13. Χουστουλιανών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του νέου δήμου ορίζεται ο οικισμός Άγιοι Δέκα της τέως κοινότητας Αγίων Δέκα.

17.9. Δήμος Γουβών αποτελούμενος από το δήμο Γουβών και τις κοινότητες: 1. Ανωπόλεως, 2. Επάνω Βαθείας, 3. Ελαίας, 4. Κάτω Βαθείας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του νέου δήμου ορίζεται ο οικισμός Γούβες του τέως δήμου Γουβών.

17.10. Δήμος Επισκοπής αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αϊτανίων, 2. Γαλίφας, 3. Επισκοπής, 4. Καινούργιου Χωριού, 5. Σγουροκεφαλίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του νέου δήμου ορίζεται ο οικισμός Επισκοπή της τέως κοινότητας Επισκοπής.

17.11. Δήμος Ζαρού αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βοριζίων, 2. Ζαρού, 3. Μορόνιου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του νέου δήμου ορίζεται ο οικισμός Ζαρός της τέως κοινότητας Ζαρού.

17.12. Δήμος Ηρακλείου αποτελούμενος από το δήμο Ηρακλείου και τις κοινότητες: 1. Βουτών, 2. Δαφνέ, 3. Σκαλιού, 4. Σταυρακίων, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του νέου δήμου ορίζεται ο οικισμός Ηράκλειο του τέως δήμου Ηρακλείου.

17.13. Δήμος Θραψανού αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βόνης, 2. Ζωφόρων, 3. Θραψανού, 4. Σαμπά, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του νέου δήμου ορίζεται ο οικισμός Θραψανός της τέως κοινότητας Θραψανού.

17.14. Δήμος Καστελλίου αποτελούμενος από το δήμο Καστελλίου και τις κοινότητες: 1. Αμαριανού, 2. Αποστόλων, 3. Αρχαγγέλου, 4. Ασκών, 5. Εὐαγγελισμού, 6. Κασταμονίτης, 7. Λυττού (Ξυδά), 8. Μαθιάς, 9. Σμαρίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του νέου δήμου ορίζεται ο οικισμός Καστέλλι του τέως δήμου Καστελλίου.

17.15. Δήμος Κόφινα αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Άνω Ακρίων, 2. Ασημίου, 3. Διονυσίου, 4. Λουρών, 5. Σοκαρά, 6. Σταβίων, 7. Στερνών, 8. Στόλων, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του νέου δήμου ορίζεται ο οικισμός Ασήμι της τέως κοινότητας Ασημίου.

17.16. Δήμος Κρουσώνα αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Κορφών, 2. Κρουσώνος, 3. Λουτρακίου, 4. Σάρχου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του νέου δήμου ορίζεται ο οικισμός Κρουσώνας της τέως κοινότητας Κρουσώνας.

17.17. Δήμος Μαλίων αποτελούμενος από το δήμο Μαλίων και την κοινότητα Μοχού, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του νέου δήμου ορίζεται ο οικισμός Μάλια του τέως δήμου Μαλίων.

17.18. Δήμος Μοιρών αποτελούμενος από το δήμο Μοιρών και τις κοινότητες: 1. Αληθινής, 2. Αντισκαρίου, 3. Καστελλίου, 4. Κουσέ, 5. Περιού, 6. Πετροκεφαλίου, 7. Πηγαϊδακίων, 8. Πόμπιας, 9. Ρουφά, 10. Σκυρβούλων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του νέου δήμου ορίζεται ο οικισμός Μοίρες του τέως δήμου Μοιρών.

17.19. Δήμος Νέας Αλικαρνασσοῦ αποτελούμενος από το δήμο Νέας Αλικαρνασσοῦ και την κοινότητα Καλλιθέας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του νέου δήμου ορίζεται ο οικισμός Αλικαρνασσός του τέως δήμου Νέας Αλικαρνασσοῦ.

17.20. Δήμος Ν. Καζαντζάκη αποτελούμενος από το δήμο Ν. Καζαντζάκη και τις κοινότητες: 1. Δαμανίων, 2. Μεταξοχωρίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του νέου δήμου ορίζεται ο οικισμός Πεζά του τέως δήμου Ν. Καζαντζάκη.

17.21. Δήμος Τετραχωρίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αυγενικής, 2. Βενεράτου, 3. Κερασιών, 4. Σίβας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του νέου δήμου ορίζεται ο οικισμός Βενεράτο της τέως κοινότητας Βενεράτου.

17.22. Δήμος Τυλίσου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αηδονοχωρίου, 2. Αστυρακίου, 3. Γωνιών, 4. Δαμάστας, 5. Καμαρίου, 6. Καμαριώτου, 7. Κεραμουτσίου, 8. Μαράθου, 9. Μονής, 10. Τυλίσου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του νέου δήμου ορίζεται ο οικισμός Τύλιος της τέως κοινότητας Τυλίσου.

17.23. Δήμος Τυμπακίου αποτελούμενος από το δήμο Τυμπακίου και τις κοινότητες: 1. Βώρων, 2. Γρηγορίας, 3. Καμαρών, 4. Καμηλαρίου, 5. Κλήματος, 7. Λαγολίου, 8. Μαγαρικαρίου, 9. Πιτσιδίων, 10. Σίβα, 11. Φανερωμένης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του νέου δήμου ορίζεται ο οικισμός Τυμπάκι του τέως δήμου Τυμπακίου.

17.24. Δήμος Χερσονήσου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αβδού, 2. Γωνιών, 3. Κεράς, 4. Λιμένος Χερσονήσου, 5. Ποταμιών, 6. Χερσονήσου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λιμένος Χερσονήσου της τέως κοινότητας Χερσονήσου.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

Γ. Στους δήμους: 1. Ρούβα και 2. Τεμένους δεν επέρχεται μεταβολή.

18. ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι και κοινότητες:

18.1. Δήμος Αχέροντα αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Γαρδικίου, 2. Γλυκής, 3. Σκανδάου, 4. Χόικας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Γαρδικι της τέως

οιότητος Γαρδικίου.

18.2. Δήμος Ηγουμενίτσας αποτελούμενος από το ήμο Ηγουμενίτσας (πλην του συνοικισμού Δρίμισσα) και τις κοινότητες: 1. Αγίας Μαρίνης, 2. Αγίου Βλασίου, 3. Γρασκοχωρίου, 4. Καστρίου, 5. Κουόβρουσης, 6. Λαδοχωρίου, 7. Μαυρουδίου, 8. Νέας Σελευκείας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ηγουμενίτσα του τώως δήμου Ηγουμενίτσας.

18.3. Δήμος Μαργαριτίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ελευθερίου, 2. Καρτερίου, 3. Καταβόθρας, 4. Μαζαρακιάς, 5. Μαργαριτίου, 6. Σπαθαριών, οι οποίες καταργούνται, καθώς και από το συνοικισμό Μεσοβουλίου της κοινότητας Αμπελιάς, ο οποίος αποσπάται από αυτήν.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μαργαρίτι της τώως κοινότητας Μαργαριτίου.

18.4. Δήμος Παραμυθιάς αποτελούμενος από το δήμο Παραμυθιάς και τις κοινότητες: 1. Αγίας Κυριακής, 2. Αμπελιάς (πλην του συνοικισμού Μεσοβουνίου), 3. Γκρίκας, 4. Ελαταριάς, 5. Ζερβοχωρίου, 6. Καλλιθέας, 7. Καρβουναρίου, 8. Καριωτίου, 9. Κρυσταλλοπηγής, 10. Νεοχωρίου, 11. Ξηρολόφου, 12. Παγκρατών, 13. Πέντε Εκκλησιών, 14. Πετουσίου, 15. Πετροβίτσας, 16. Πλακωτής, 17. Πολυδρόσου, 18. Προδρομίου, 19. Σαλονίκης, 20. Σεβαστού, 21. Χρυσαιγής, 22. Ψάκας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Παραμυθιά του τώως δήμου Παραμυθιάς.

18.5. Δήμος Παραποτάμου αποτελούμενος από το δήμο Παραποτάμου και την κοινότητα Κορίπιανη, οι οποίοι καταργούνται, καθώς και από τους συνοικισμούς Γεροπλάτανου της κοινότητας Πηγαδουλίων και Δρίμισσα του δήμου Ηγουμενίτσας, οι οποίοι αποσπώνται από αυτούς.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Παραπόταμος του τώως δήμου Παραποτάμου.

18.6. Δήμος Σαγιάδας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ασπροκκλησίου, 2. Κεστρίνης, 3. Ραγίου, 4. Σαγιάδας, 5. Σμέρτου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ασπροκκλησί της τώως κοινότητας Ασπροκκλησίου.

18.7. Δήμος Συβότων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αργυροτόπου, 2. Πλαταριάς, 3. Συβότων, 4. Φασκομηλιάς, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πλαταριά της τώως κοινότητας Πλαταριάς.

18.8. Δήμος Φιλιππιάδων αποτελούμενος από το δήμο Φιλιππιάδων και τις κοινότητες: 1. Αγίου Νικολάου, 2. Αγίων Πάντων, 3. Αετού, 4. Αμπελώνος, 5. Αναβρυτού, 6. Αχλαδέας, 7. Βαβουρίου, 8. Βρυσέλλας, 9. Γαρδικίου (Αγίου Γεωργίου), 10. Γερομερίου, 11. Γολάς, 12. Καλλιθέας, 13. Κάτω Εσχώρου, 14. Κεραμίτσης, 15. Κερασχωρίου, 16. Κεφαλοχωρίου, 17. Κοκκινιάς, 18. Κοκκινολιθαρίου, 19. Κουρεμαδίου, 20. Κρουονερίου, 21. Κυπαρίσσου, 22. Λεπτοκαρυάς, 23. Λιάς, 24. Λίστας, 25. Μαλουνίου, 26. Μηλέας, 27. Εσχώρου, 28. Παλαιοκκλησίου, 29. Παλαίχωριου, 30. Παλαμπά, 31. Πλαισίου, 32. Πλατάνου, 33. Πηγαδουλίων, 34. Ραβενής, 35. Ριζού, 36. Σιδερής, 37. Τρικορύφου, 38. Τσαμαντά, 39. Φανε-

ρωμένης, 40. Φοινικίου, 41. Χαραυγής, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Φιλιππιάδες του τώως δήμου Φιλιππιάδων.

18.9. Κοινότητα Σουλίου αποτελούμενη από τις κοινότητες: 1. Αυλότοπου, 2. Κουκουλιών, 3. Σαμονίδας, 4. Τσαγγαρίου, 5. Φροσύνης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα της κοινότητας ορίζεται ο οικισμός Σαμονίδα της τώως κοινότητας Σαμονίδας.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

Γ. Στην κοινότητα Πέρδικας δεν επέρχεται μεταβολή.

19. ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι και κοινότητες:

19.1. Δήμος Αγίου Αθανασίου αποτελούμενος από το δήμο Αγίου Αθανασίου και τις κοινότητες: 1. Αγχιάλου, 2. Βαθυλάκκου, 3. Γεφύρας, 4. Νέας Μεσημβρίας, 5. Ξηροχωρίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Άγιος Αθανάσιος του τώως δήμου Αγίου Αθανασίου.

19.2. Δήμος Αγίου Γεωργίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ασπροβάλας, 2. Βρασνών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ασπροβάλα της τώως κοινότητας Ασπροβάλας.

19.3. Δήμος Αξιού αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βραχιάς, 2. Κυμίνων, 3. Νέων Μαλγάρων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κύμνο της τώως κοινότητας Κυμίνων.

19.4. Δήμος Απολλωνιάς αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Μελισσουργού, 2. Νέας Απολλωνιάς, 3. Νικομηδίου, 4. Περιστερώνας, 5. Στίβου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νέα Απολλωνία της τώως κοινότητας Νέας Απολλωνιάς.

19.5. Δήμος Αρεθούσας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αρεθούσης, 2. Μαυρούδας, 3. Σκεπαστού, 4. Στεφανινών, 5. Φιλαδελφίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αρεθούσα της τώως κοινότητας Αρεθούσης.

19.6. Δήμος Ασσήρου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ασσήρου, 2. Κριθιάς, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Άσσηρο της τώως κοινότητας Ασσήρου.

19.7. Δήμος Βασιλικών αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίας Παρασκευής, 2. Αγίου Αντωνίου, 3. Βασιλικών, 4. Λιβαδίου, 5. Περιστεράς, 6. Σουρωτής, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βασιλικά της τώως κοινότητας Βασιλικών.

19.8. Δήμος Βερτίσκου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βερτίσκου, 2. Εξαλόφου, 3. Λοφίσκου, 4. Όσσης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Όσσα της τώως κοινότητας Όσσης.

19.9. Δήμος Εγνατίας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Νυμφόπετρας, 2. Προφήτου, 3. Σχολαρίου, Ευαγγελισμού, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Προφήτης της τής κοινότητας Προφήτου.

19.10. Δήμος Επανομής αποτελούμενος από το δήμο Επανομής και την κοινότητα Μεσημερίου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Επανομή του δήμου Επανομής.

19.11. Δήμος Εχεδώρου αποτελούμενος από τους οικισμούς: 1. Κώνιας, 2. Σίνδου και την κοινότητα Καλοχωρίου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σίνδος του δήμου Εχεδώρου.

19.12. Δήμος Θερμαϊκού αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίας Τριάδος, 2. Νέων Επιβατών, 3. Περαίας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Περαία της τής κοινότητας Περαίας.

19.13. Δήμος Θέρμης αποτελούμενος από το δήμο Θέρμης και τις κοινότητες: 1. Νέας Ραιδεστού, 2. Νέου Σίτου, 3. Ταγαράδων, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Θέρμη του δήμου Θέρμης.

19.14. Δήμος Καλλιθέας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Μεσαίου, 2. Νέας Φιλαδελφείας, 3. Νεορουφίδας, 4. Πενταλόφου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πεντάλοφο της τής κοινότητας Πενταλόφου.

19.15. Δήμος Καλλινδοίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αδάμ, 2. Ζαγκλιβερίου, 3. Καλαμωτού, 4. Γροκκερασών, 5. Σαρακήνας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ζαγκλιβέρι της τής κοινότητας Ζαγκλιβερίου.

19.16. Δήμος Κορωνείας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Βασιλείου, 2. Αρδαμερίου, 3. Βασιλίου, 4. Γερακαρούς, 5. Λαγκαδικίων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Γερακαρού της τής κοινότητας Γερακαρούς.

19.17. Δήμος Κουφαλών αποτελούμενος από το δήμο Κουφαλών και την κοινότητα Προχώματος, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κουφάλια του δήμου Κουφαλών.

19.18. Δήμος Λαγκαδά αποτελούμενος από το δήμο Λαγκαδά και τις κοινότητες: 1. Αναλήψεως, 2. Ηρακλείου, 3. Αβαλλορίου, 4. Κολχικού, 5. Λαγυνών, 6. Πέριβου, 7. Χρυσουγής, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λαγκαδά του δήμου Λαγκαδά.

19.19. Δήμος Λαχανά αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Καρτερών, 2. Λαχανά, 3. Λευκοχωρίου, 4. Ξυλόπολης, 5. Ξυλόπολης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ξυλόπολη της

τής κοινότητας Ξυλόπολης.

19.20. Δήμος Μαδύτου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Απολλωνίας, 2. Νέας Μαδύτου, 3. Μοδίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μάδυτο της τής κοινότητας Νέας Μαδύτου.

19.21. Δήμος Μηχανιώνας αποτελούμενος από το δήμο Νέας Μηχανιώνας και την κοινότητα Αγγελοχωρίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νέα Μηχανιώνα του δήμου Νέας Μηχανιώνας.

19.22. Δήμος Μίκρας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Καρδιάς, 2. Κάτω Σχολαρίου, 3. Πλαγιαρίου, 4. Τριλόφου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Τριλόφο της τής κοινότητας Τριλόφου.

19.23. Δήμος Μυγδονίας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Δρυμού, 2. Λητής, 3. Μελισσοχωρίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λητή της τής κοινότητας Λητής.

19.24. Δήμος Ρεντίνας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Άνω Σταυρού, 2. Βόλβης, 3. Σταυρού, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σταυρός της τής κοινότητας Σταυρού.

19.25. Δήμος Σοχού αποτελούμενος από το δήμο Σοχού και τις κοινότητες: 1. Ασκού, 2. Κρυσονερίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σοχός του δήμου Σοχού.

19.26. Δήμος Χαλάστρας αποτελούμενος από το δήμο Χαλάστρας και την κοινότητα Ανατολικού, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Χαλάστρα του δήμου Χαλάστρας.

19.27. Δήμος Χαλκηδόνος αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αδένδρου, 2. Βαλτοχωρίου, 3. Ελεούσης, 4. Μικρού Μοναστηρίου, 5. Παρθενίου, 6. Χαλκηδόνος, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Χαλκηδόνα της τής κοινότητας Χαλκηδόνος.

19.28. Δήμος Χορπάτη αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ασβεστοχωρίου, 2. Εξοχής, 3. Φιλύρου, 4. Χορπάτη, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ασβεστοχώρι της τής κοινότητας Ασβεστοχωρίου.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

Γ. Στους δήμους: 1. Αγίου Παύλου, 2. Αμπελοκήπων, 3. Ελευθερίου Κορδελιού, 4. Ευόσμου, 5. Θεσσαλονίκης, 6. Καλαμαράς, 7. Μενεμένης, 8. Νεαπόλεως, 9. Πανοράματος, 10. Πολίχνης, 11. Πυλαίας, 12. Σταυροπόλεως, 13. Συκεών, 14. Τριανδρίας, 15. Ωραιοκαστρου και στις κοινότητες: 1. Ευκαρπίας, 2. Πεύκων δεν επέρχεται μεταβολή.

20. ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι και κοινότητες:

20.1. Δήμος Αγίου Δημητρίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αβγού, 2. Αγίας Τριάδος, 3. Βαρλαάμ, 4. Βουλιάσσης, 5. Επισκοπικού, 6. Θεριακησίου, 7. Κοπάνης, 8. Κουκλεσίου, 9. Κρυφοβού, 10. Μελιάς, 11. Μουσιωπίσης, 12. Μυροδάφνης, 13. Πέρδικας, 14. Πεστών, 15. Ραβενίων, 16. Σερβιανών, 17. Σκλίβανης, 18. Τερόβου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αγία Κυριακή της τέως κοινότητας Θεριακησίου.

20.2. Δήμος Ανατολής αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ανατολής, 2. Μπάφρας, 3. Νεοκαισάρειας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ανατολή της τέως κοινότητας Ανατολής.

20.3. Δήμος Ανατολικού Ζαγορίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ανθρακίτη, 2. Γρεβενιτίου, 3. Δεματίου, 4. Δολιανής, 5. Ελατοχωρίου, 6. Ιτέας, 7. Καβαλλερίου, 8. Καρυών, 9. Καστανώνος Ζαγορίου, 10. Μακρηνού, 11. Τριστένου, 12. Φλαμπουραρίου, οι οποίες καταργούνται, καθώς και από τους συνοικισμούς Αγία Παρασκευή της κοινότητας Πέτρας, Πέτρα της κοινότητας Πέτρας και Ποταμιά της κοινότητας Κρυόβρυσης, οι οποίοι αποσπώνται από αυτές.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μηλιωτάδες της τέως κοινότητας Δεματίου.

20.4. Δήμος Άνω Καλαμά αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αρετής, 2. Βροντισμένης, 3. Ιερομνήμης, 4. Καταράκτου, 5. Κουκλών, 6. Μαζαρακίου, 7. Μαυρονόρου, 8. Παρακαλάμου, 9. Ρεπετίστης, 10. Ριαχόβου, 11. Σιταριάς, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Παρακάλαμος της τέως κοινότητας Παρακαλάμου.

20.5. Δήμος Άνω Πάγωνίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Κοσμά, 2. Βασιλικού, 3. Κακολάκκου, 4. Κάτω Μερότης, 5. Κεφαλοβρύσου, 6. Μερότης, 7. Παλιοπύργου, 8. Ρουφιάς, 9. Ωραιοκάστρου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κεφαλόβρυσο της τέως κοινότητας Κεφαλοβρύσου.

20.6. Δήμος Δελβινακίου αποτελούμενος από το δήμο Δελβινάκι και τις κοινότητες: 1. Αγίας Μαρίνης, 2. Αργυροχωρίου, 3. Βήσσανης, 4. Καστανής, 5. Κερασόβου, 6. Κρυονερίου, 7. Κπισμάτων, 8. Λίμνης, 9. Μαυροπούλου, 10. Ορεινού Ξηροβάλτου, 11. Περιστερίου, 12. Ποντικατών, 13. Στραπινίστης, 14. Τεριαχίου, 15. Φαραγγίου, 16. Χαραυγής, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Δελβινάκι του τέως δήμου Δελβινακίου.

20.7. Δήμος Δερβιζιάνων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αλεποχωρίου Μπότσαρη, 2. Αρδόσεως, 3. Αχλαδεών, 4. Βαργιάδων, 5. Γεωργάνων, 6. Δερβιζιάνων, 7. Ελάφου, 8. Μπεσπιάς, 9. Παλιοχωρίου Μπότσαρη, 10. Πεντολάκκου, 11. Ρωμανού, 12. Σεριζιανών, 13. Σιστρουνίου, 14. Σμυρτιάς, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Δερβιζιάνων της τέως κοινότητας Δερβιζιάνων.

20.8. Δήμος Δωδώνης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίας Αναστασίας, 2. Δραγοφάς, 3. Δραμεσιών, 4. Δωδώνης, 5. Κωστανιανής, 6. Μαντέλου, 7. Μελιγγών, 8. Πολυγύρου, 9. Ψήνας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μάντρες της τέως κοινότητας Δωδώνης.

20.9. Δήμος Εγνατίας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Μεγάλης Γόπιστας, 2. Μεγάλου Περιστερίου, 3. Μικράς Γόπιστας, 4. Μικρού Περιστερίου, 5. Χρυσόβιτης, οι οποίες καταργούνται, καθώς και από το συνοικισμό Στσαίνα της κοινότητας Πέτρας, ο οποίος αποσπάται από αυτήν.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μικρό Περιστερίο της τέως κοινότητας Μικρού Περιστερίου.

20.10. Δήμος Εκάλης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ασφάκας, 2. Βατατάδων, 3. Βλαχατάνου, 4. Γαβρισίων, 5. Καρυών Ασφάκας, 6. Λιγοφάς, 7. Πετσαλίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καρυές Ασφάκας της τέως κοινότητας Καρυών Ασφάκας.

20.11. Δήμος Ευρυμενών αποτελούμενος από το δήμο Ευρυμενών και τις κοινότητες: 1. Βασιλοπούλου, 2. Ραϊκού, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κληματιά του τέως δήμου Ευρυμενών.

20.12. Δήμος Ζίτσας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Δαφνοφύτου, 2. Ζίτσης, 3. Καρίτσης, 4. Λιθίνου, 5. Πρωτόπαπια, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ζίτσα της τέως κοινότητας Ζίτσης.

20.13. Δήμος Ιωαννιτών αποτελούμενος από το δήμο Ιωαννιτών και τις κοινότητες: 1. Μαρμάρων, 2. Νεοχωροπούλου, 3. Στευρακίου, οι οποίοι καταργούνται, καθώς και από το συνοικισμό Εξοχή της κοινότητας Περάματος, ο οποίος αποσπάται από αυτήν.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ιωάννινα του τέως δήμου Ιωαννιτών.

20.14. Δήμος Καλπακίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Άνω Ραβενίων, 2. Γεροπλατάνου, 3. Δολιανών, 4. Καλπακίου, 5. Κάτω Ραβενίων, 6. Μαυροβουνίου, 7. Νεγράδων, 8. Χρυσορράχης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καλπάκι της τέως κοινότητας Καλπακίου.

20.15. Δήμος Κατσανοχωρίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αετορράχης, 2. Ελληνικού, 3. Καλεντζίου, 4. Κορίπανης, 5. Μονολιθίου, 6. Πηγαδίων, 7. Πλασιών Μαλακασίου, 8. Πλατανούσσης, 9. Φορτοσίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καλέντζι της τέως κοινότητας Καλεντζίου.

20.16. Δήμος Κεντρικού Ζαγορίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Μηνά, 2. Άνω Πεδινών, 3. Αρίστης, 4. Ασπραγγέλων, 5. Βίτσης, 6. Δικορύφου, 7. Διλόφου, 8. Διποτάμου, 9. Ελάτης, 10. Ελαφότοπου, 11. Καλυτά, 12. Κάτω Πεδινών, 13. Μανασσή, 14. Μεσοβουνίου, 15. Μονοδενδρίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ασπράγγελοι

ς τέρως κοινότητας Ασπραγγέλων.

0.17. Δήμος Κόνιτσα αποτελείμενος από το δήμο Κόνιτσα και τις κοινότητες: 1. Αγίας Βαρβάρας, 2. Αγίας Παρασκευής, 3. Αετοπέτρας, 4. Αηδονοχωρίου, 5. Αμαράντου, 6. Αρμάτων, 7. Γαναδιού, 8. Ελευθέρου, 9. Εξοχής, 10. Ηλιορράχης, 11. Καβασιλών, 12. Καλίας, 13. Κλειδωνιάς, 14. Μαζίου, 15. Μελισσόπετρας, 16. Μολίστης, 17. Μολυβδοσκεπέστου, 18. Μοναστηρίου, 19. Νικάνορος, 20. Πάδων, 21. Παλαιοσελλίου, 22. Πηγής, 23. Πουρνιάς, 24. Πύργου, οι οποίες καταργούνται.

Εδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κόνιτσα του δήμου Κόνιτσα.

0.18. Δήμος Μαστοροχωριών αποτελείμενος από τις κοινότητες: 1. Ασημοχωρίου, 2. Βούρμπιανης, 3. Βροχοσταίου, 4. Δροσοπηγής, 5. Καστανέας, 6. Κελοχωρίου, 7. Λαγκάδας, 8. Οξυάς, 9. Πλαγιάς, 10. Ραχάτιου, 11. Πυρσόγιαννης, 12. Χιονάδων, οι οποίες καταργούνται.

Εδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πυρσόγιαννης τέρως κοινότητας Πυρσόγιαννης.

0.19. Δήμος Μέτσοβου αποτελείμενος από το δήμο Μέτσοβου και τις κοινότητες: 1. Αηλιού, 2. Ανθοχωρίου, 3. Βοτονοσίου, οι οποίες καταργούνται.

Εδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μέτσοβο του δήμου Μέτσοβου.

0.20. Δήμος Μολοσσών αποτελείμενος από το δήμο Μολοσσών και τις κοινότητες: 1. Αετοπέτρας, 2. Βουτσάρης, 3. Βρυσούλας, 4. Γιουργάνιστας, 5. Γκριμπόβου, 6. Γρανίτης, 7. Γρανιτσοπούλας, 8. Δεσποτικού, 9. Ελαιοχωρίου, 10. Καλοχωρίου, 11. Κουρέντων, 12. Λυδάρου, 13. Ραδοβιζίου, 14. Ριζού, 15. Φωτεινού, 16. Χήκας, οι οποίες καταργούνται.

Εδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βουτσάρη της τέρως κοινότητας Βουτσάρη.

0.21. Δήμος Μπιζανίου αποτελείμενος από τις κοινότητες: 1. Αμπελίας, 2. Αρβυλοχωρίου, 3. Κόνιτσακας, 4. Κοσμηράς, 5. Μανολιάσης, 6. Μπιζανίου, 7. Πεδινής, οι οποίες καταργούνται.

Εδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πεδινή της τέρως κοινότητας Πεδινής.

0.22. Δήμος Παμβώτιδος αποτελείμενος από τις κοινότητες: 1. Ανατολικής, 2. Βασιλικής, 3. Δραφνούλας, 4. Δροσοχωρίου, 5. Ηλιοκάλυψης, 6. Καστρίτης, 7. Κακιάς, 8. Κουτσελίου, 9. Κράμης, 10. Λογγάδων, 11. Ουζακίων, 12. Πλατανιάς, οι οποίες καταργούνται, καθώς και από τους συνοικισμούς Πλάτανο και Χαροπίου της κοινότητας Πετροβουνίου, οι οποίοι αποσπώνται από αυτήν.

Εδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κατοκά της τέρως κοινότητας Κατοκά.

0.23. Δήμος Πασσαρώνος αποτελείμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Ιωάννου, 2. Αναργύρων, 3. Ανωψίστης, 4. Βαγενιτίου, 5. Βουνοπλαγιάς, 6. Γραμμένου, 7. Ελεούσης, 8. Ζωδόχου, 9. Κάτω Λαφίστης, 10. Λαγύρου, 11. Λοφίσκου, 12. Μεγάλου Γαρδικίου, 13. Νεοκασίου, 14. Περάτη, 15. Πετραλώνων, 16. Πολυλόφου, 17. Ροδοτοπίου, οι οποίες καταργούνται.

Εδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ελεούσα της τέρως κοινότητας Ελεούσης.

0.24. Δήμος Περάματος αποτελείμενος από τις κοινότητες: 1. Αμφιθέας, 2. Κρανούλας, 3. Κρύας, 4. Λιγκιάδων, 5. Μάζιας, 6. Περιβλέπτου, οι οποίες καταργούνται, καθώς και από τους συνοικισμούς Κρυόβρυσης της κοινότητας Κρυόβρυσης, Πέραμα της κοινότητας Περάματος, Σπόθοι της κοινότητας Κρυόβρυσης, οι οποίοι αποσπώνται από αυτές.

Εδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πέραμα της τέρως κοινότητας Περάματος.

0.25. Δήμος Πραμάντων αποτελείμενος από τις κοινότητες: 1. Αμπελοχωρίου, 2. Πραμάντων, 3. Ραφτανάων, οι οποίες καταργούνται.

Εδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πράμαντα της τέρως κοινότητας Πραμάντων.

0.26. Δήμος Σελλών αποτελείμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Ανδρέου, 2. Αγίου Νικολάου, 3. Ανθοχωρίου, 4. Αρτοπούλας, 5. Ασπροχωρίου, 6. Βαλανιδιάς, 7. Ζωπικού, 8. Καταμάχης, 9. Κουμαριάς, 10. Λίππας, 11. Μπαουσιών, 12. Παρδαλίτης, 13. Πλατανίων, 14. Κερασεάς, 15. Σενίκου, οι οποίες καταργούνται.

Εδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Τύρια της τέρως κοινότητας Μπαουσιών.

0.27. Δήμος Τζουμέρκων αποτελείμενος από τις κοινότητες: 1. Βαππιστού, 2. Μιχαλιτσίου, 3. Παλιοχωρίου Σιράκου, 4. Προσηλίου, 5. Χουλιαράδων, οι οποίες καταργούνται, καθώς και από τους συνοικισμούς Κέδρος, Πετροβούνιο, Ποπιστικά της κοινότητας Πετροβουνίου, οι οποίοι αποσπώνται από αυτήν.

Εδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Χουλιαράδες της τέρως κοινότητας Χουλιαράδων.

0.28. Δήμος Τύμφης αποτελείμενος από τις κοινότητες: 1. Βραδέτου, 2. Βρυσοχωρίου, 3. Ηλιοχωρίου, 4. Καπεσόβου, 5. Κήπων, 6. Κουκουλιού, 7. Λαίστης, 8. Λεπτοκαρυάς Ζαγορίου, 9. Νεγάδων, 10. Σκαμνελιού, 11. Τσεπελόβου, 12. Φραγκάδων, οι οποίες καταργούνται.

Εδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Τσεπέλοβο της τέρως κοινότητας Τσεπελόβου.

0.29. Κοινότητα Λάβδανης αποτελείμενη από τις κοινότητες: 1. Λάβδανης, 2. Διμοκορίου, οι οποίες καταργούνται.

Εδρα της κοινότητας ορίζεται ο οικισμός Λάβδανη της τέρως κοινότητας Λάβδανης.

0.30. Κοινότητα Πωγωνιανής αποτελείμενη από τις κοινότητες: 1. Δολού, 2. Δρυμάδων, 3. Πωγωνιανής, 4. Σταυροσκιαδίου, οι οποίες καταργούνται.

Εδρα της κοινότητας ορίζεται ο οικισμός Πωγωνιανή της τέρως κοινότητας Πωγωνιανής.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

Γ. Στις κοινότητες: 1. Αετομηλίτης, 2. Βαθυπέδου, 3. Βοβούσης, 4. Διστράτου, 5. Καλαριτών, 6. Ματσουκίου, 7. Μηλέας, 8. Νήσου Ιωαννίνων, 9. Παπίγκου, 10. Σιράκου, 11. Φούρκας δεν επέρχονται μεταβολές.

ΝΟΜΟΣ ΚΑΒΑΛΑΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

21.1. Δήμος Ελευθερούπολης αποτελείμενος από το

Ελευθερουπόλεως και τις κοινότητες: 1. Αμισιάνων, 2. Γκιφιλίπων, 3. Κηπίων, 4. Κοκκινοχώματος, 5. Οκάστρου, οι οποίοι καταργούνται.

Όρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ελευθερούπολη έως δήμου Ελευθερουπόλεως.

2. Δήμος Ελευθερών αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Ανδρέου, 2. Ελαιχωρίου, 3. Ελευθέρου, 4. Μυρτοφύτου, 5. Νέας Ηρακλίτσας, 6. Νέας Κουρίου, 7. Φωλεάς, οι οποίες καταργούνται.

Όρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νέα Πέραμος έως κοινότητας Νέας Πέραμου.

3. Δήμος Θάσου αποτελούμενος από το δήμο Θάσου και τις κοινότητες: 1. Θεολόγου, 2. Καλλιράχης, 3. Κονισσάρων, 4. Μαριών, 5. Παναγίας, 6. Ποταμιάς, 7. Σαυρού, 8. Ραχωνίου, 9. Σωτήρος, οι οποίοι καταργούνται.

Όρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Θάσος του τέρους Θάσου.

4. Δήμος Καβάλας αποτελούμενος από το δήμο Καβάλας και τις κοινότητες: 1. Νέας Καρβάλης, 2. Σαυρού, οι οποίοι καταργούνται.

Όρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καβάλα του τέρους Καβάλας.

5. Δήμος Κεραμωτής αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγιάσματος, 2. Κεραμωτής, 3. Νέας Καρυάς, 4. Σαυρών, οι οποίες καταργούνται.

Όρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κεραμωτή της κοινότητας Κεραμωτής.

6. Δήμος Ορεινού αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Κοσμά, 2. Διποτάμου, 3. Δυσβάτου, 4. Σαυχωρίου, 5. Κεχροκάμπου, 6. Λεκάνης, 7. Μακρυχωρίου, 8. Πλαταμώνος, οι οποίες καταργούνται.

Όρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λεκάνη της τέρους Λεκάνης.

7. Δήμος Ορφανού αποτελούμενος από το δήμο Ορφανού και τις κοινότητες: 1. Ακροποτάμου, 2. Ποταμίου, οι οποίοι καταργούνται.

Όρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Γαληψός του δήμου Ορφανού.

8. Δήμος Παγγαίου αποτελούμενος από το δήμο Παγγαίου και την κοινότητα Παλαιοχωρίου, οι οποίες καταργούνται.

Όρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νικήσιανη του δήμου Παγγαίου.

9. Δήμος Πιερέων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αυλής, 2. Δωματίων, 3. Μελισσοκομείου, 4. Σαυρών, 5. Μεσορότης, 6. Μουσθένης, 7. Πλατανοτόπου, 8. Σιδηροχωρίου, οι οποίες καταργούνται.

Όρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μουσθένη της κοινότητας Μουσθένης.

10. Δήμος Φιλίπων αποτελούμενος από το δήμο Φιλίπων και τις κοινότητες: 1. Αμυγδαλεώνος, 2. Ζυγού, 3. Κουφών, 4. Κουονερίου, 5. Λιμνίων, 6. Παλαιάς, 7. Πολυνέρου, οι οποίοι καταργούνται.

Όρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κρηνίδες του δήμου Φιλίπων.

11. Δήμος Χρυσούπολης αποτελούμενος από το δήμο Χρυσούπολεως και τις κοινότητες: 1. Αβραμυλιάς,

2. Γέροντα, 3. Γραβούνης, 4. Διαλεκτού, 5. Ερατεινού, 6. Ζαρκαδιάς, 7. Ξεριά, 8. Παραδείσου, 9. Πέρνης, 10. Πετροπηγής, 11. Ποντολίβαδου, 12. Χρυσοχωρίου, οι οποίοι καταργούνται.

Όρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Χρυσούπολη του τέρους δήμου Χρυσουπόλεως.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

22. ΝΟΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι και κοινότητες:

22.1. Δήμος Αργιθέας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ανθηρού, 2. Αργιθέας, 3. Ελληνικών, 4. Θερνίου, 5. Καλής Κώμης, 6. Καρυάς, 7. Μεσοβουνίου, 8. Πετρωτού, οι οποίες καταργούνται.

Όρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ανθηρό της τέρους κοινότητας Ανθηρού.

22.2. Δήμος Άρνης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ερμητισίου, 2. Κυψέλης, 3. Ματαράγκας, 4. Πύργου Κιερίου, οι οποίες καταργούνται.

Όρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ματαράγκα της τέρους κοινότητας Ματαράγκας.

22.3. Δήμος Αχελώου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αργυρίου, 2. Βραγκιανών, 3. Καταφυλλίου, 4. Μαράθου, οι οποίες καταργούνται.

Όρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βραγκιανά της τέρους κοινότητας Βραγκιανών.

22.4. Δήμος Ιθώμης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Ακακίου, 2. Ελληνοπύργου, 3. Καναλιών, 4. Καππά, 5. Λοξάδας, 6. Πύργου Ιθώμης, 7. Φαναρίου, 8. Χάρματος, οι οποίες καταργούνται.

Όρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Φανάρι της τέρους κοινότητας Φαναρίου.

22.5. Δήμος Ιτάμου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αμαράντου, 2. Αμπελικού, 3. Καλλιθήρου, 4. Καροπλεσιού, 5. Καστανέας, 6. Καταφυγίου, 7. Νεραΐδας, 8. Ραχούλας, οι οποίες καταργούνται.

Όρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καλλιθήρο της τέρους κοινότητας Καλλιθήρου.

22.6. Δήμος Καλλιφώνου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Απιδέας, 2. Δαφνοσπηλιάς, 3. Ζαϊμίου, 4. Καλλιφώνιου, 4. Μολόχας, 5. Παλιουρίου, οι οποίες καταργούνται.

Όρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καλλιφώνιο της τέρους κοινότητας Καλλιφώνιου.

22.7. Δήμος Κάμπου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Θεοδώρου, 2. Μακρυχωρίου, 3. Μελισσοκομείου, 4. Μυρίνης, 5. Προδρόμου, 6. Πτελοπούλας, 7. Σταυρού, οι οποίες καταργούνται.

Όρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σταυρός της τέρους κοινότητας Σταυρού.

22.8. Δήμος Καρδίτσας αποτελούμενος από το δήμο Καρδίτσας και τις κοινότητες: 1. Αγιοπηγής, 2. Αρτεσιανού, 3. Καρδίτσομαγούλας, 4. Παλαιοκκλησιού, 5. Ραύσσου, οι οποίες καταργούνται.

Όρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καρδίτσα του τέρους δήμου Καρδίτσας.

22.9. Δήμος Μενελαΐδας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αηδονοχωρίου, 2. Βαθυλάκκου, 3. Θραψιίου, 4. Κέδρου, 5. Λουτροπηγής, 6. Λουτρού, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κέδρος της τέως κοινότητας Κέδρου.

22.10. Δήμος Μητρόπολης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Γεωργίου, 2. Γεωργικού, 3. Κρύας Βρύσης, 4. Μητροπόλεως, 5. Ξινονερίου, 6. Πορτίτσας, 7. Φράγκου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μητρόπολη της τέως κοινότητας Μητροπόλεως.

22.11. Δήμος Μουζακίου αποτελούμενος από το δήμο: 1. Μουζακίου και τις κοινότητες: 1. Αμυγδαλής, 2. Ανθοχωρίου, 3. Βατσουιάς, 4. Γελάνθης, 5. Δρακότρουπας, 6. Ελληνοκάστρου, 7. Κρουπηγής, 8. Λαζαρίνας, 9. Μαγουλίτσας, 10. Μαυρομματίου, 11. Οξιάς, 12. Πευκοφύτου, 13. Πορτής, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μουζάκι της τέως κοινότητας Μουζακίου.

22.12. Δήμος Νεβρόπολης Αγράφων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Καρβασαρά, 2. Καρίτσας Δολοπών, 3. Κρουονερίου, 4. Μπελοκομίτης, 5. Νεοχωρίου, 6. Πεζούλας, 7. Φυλακτής, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πεζούλα της τέως κοινότητας Πεζούλας.

22.13. Δήμος Παλαμά αποτελούμενος από το δήμο Παλαμά και τις κοινότητες: 1. Αγίου Δημητρίου, 2. Βλοχού, 3. Γοργοβιτών, 4. Κοσκινά, 5. Μάρκου, 6. Μεταμορφώσεως, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Παλαμά της τέως κοινότητας Παλαμά.

22.14. Δήμος Παμίσιου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγναντερού, 2. Κρανέας, 3. Μαγούλας, 4. Παλαιοχωρίου, 5. Ριζοβουνίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αγναντερό της τέως κοινότητας Αγναντερού.

22.15. Δήμος Πλαστήρα αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Κερασέας, 2. Λαμπερού, 3. Μεσενικόλα, 4. Μορφοβουνίου, 5. Μοσχάτου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μορφοβούνι της τέως κοινότητας Μορφοβουνίου.

22.16. Δήμος Σελλάνων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίας Τριάδος, 2. Καλογριανών, 3. Μαραθέας, 4. Πεδινού, 5. Προαστίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Προάσπιο της τέως κοινότητας Προαστίου.

22.17. Δήμος Σοφάδων αποτελούμενος από το δήμο Σοφάδων και τις κοινότητες: 1. Αγίας Παρασκευής, 2. Αγίου Βησσαρίου, 3. Αμπέλου, 4. Ανωγείου, 5. Γεφυριών, 6. Δασοχωρίου, 7. Καππαδοκικού, 8. Καρποχωρίου, 9. Μασχολογρίου, 10. Μαυραχάδων, 11. Μελισσοχωρίου, 12. Πασχαλίτσας, 13. Φιλίας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σοφάδες του τέως δήμου Σοφάδων.

22.18. Δήμος Ταμασίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ανάβρας, 2. Ασημοχωρίου, 3. Αχλαδέας, 4. Γραμματικού, 5. Κτημένης, 6. Λεονταρίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λεοντάρι της τέως κοινότητας Λεονταρίου.

22.19. Δήμος Φύλλου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αστρίτσας, 2. Ιτέας, 3. Λεύκης, 4. Ορφανών, 5. Πετρίνου, 6. Συκεών, 7. Φύλλου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ιτέα της τέως κοινότητας Ιτέας.

22.20. Κοινότητα Αθαμανών αποτελούμενη από τις κοινότητες: 1. Βλασίου, 2. Δροσάτου, 3. Κουμπουριανών, 4. Λεοντίτου, 5. Πετρίλου, 6. Πετροχωρίου, 7. Στεφανιάδος, 8. Φουντωτού, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα της κοινότητας ορίζεται ο οικισμός Πετρίλο της τέως κοινότητας Πετρίλου.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

Γ. Στο δήμο Ρεντίνης δέν επέρχεται μεταβολή.

23. ΝΟΜΟΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι και κοινότητες:

23.1. Δήμος Αγίας Τριάδος αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αυγής, 2. Κορομηλέας, 3. Λεύκης, 4. Μανιακών, 5. Ομορφοκκλησιάς, 6. Πενταβρύσου, 7. Τσάκωνης, 8. Χιλιοδένδρου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μανιάκι της τέως κοινότητας Μανιακών.

23.2. Δήμος Αγίων Αναργύρων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βασιλειάδος, 2. Κορησού, 3. Λιθιάς, 4. Μελισσοτόπου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κορησός της τέως κοινότητας Κορησού.

23.3. Δήμος Ακριτών αποτελούμενος από το δήμο Ακριτών, ο οποίος καταργείται και από το συνοικισμό Πολυανέμου της κοινότητας Αγίας Κυριακής, ο οποίος αποσπάται από αυτήν.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ακρίτες του τέως δήμου Ακριτών.

23.4. Δήμος Αλιάκμονα αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Καλοχωρίου, 2. Μεσοποταμιάς, 3. Οινόης, 4. Πτεριάς, οι οποίες καταργούνται, καθώς και από το συνοικισμό Αγίας Κυριακής της κοινότητας Αγίας Κυριακής, ο οποίος αποσπάται από αυτήν.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μεσοποταμιάς της τέως κοινότητας Μεσοποταμιάς.

23.5. Δήμος Ίωνος Δραγούμη αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αμπελοκήπων, 2. Βογατσικού, 3. Γέρμα, 4. Κωσταραζίου, 5. Μηλίτσας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βογατσικό της τέως κοινότητας Βογατσικού.

23.6. Δήμος Κορεστίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Αντωνίου, 2. Γάβρου, 3. Κραγιώνος, 4. Μακροχωρίου, 5. Μαυροκάμπου, 6. Μελά, 7. Χαλάρων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Γάβρος της τέως κοινότητας Γάβρου.

23.7. Δήμος Μακεδόνων αποτελούμενος από τις κοί-

ες: 1. Δισπηλίου, 2. Μαυροχωρίου, 3. Πολυκάρπης, όλες καταργούνται.

α του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μαυροχώρι της κοινότητας Μαυροχωρίου.

Δήμος Νεστορίου αποτελούμενος από το δήμο Νεστορίου και τις κοινότητες: 1. Κοτύλης, 2. Κυφέλης, 3. Πλάσας, οι οποίες καταργούνται.

α του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νεστόριο του δήμου Νεστορίου.

Δήμος Ορεστίδος αποτελούμενος από το δήμο Ορεστίδος και τις κοινότητες: 1. Αγίου Ηλίας, 2. Ιουδαράς, 3. Ασπροκκλησιάς, 4. Βράχου, 5. Διαλύ, 6. Καστανοφύτου, 7. Λάγκας, 8. Λακκωμάτων, 9. Λανθίου, 10. Νουστίου, 11. Σπηλαίων, 12. Σπήλιου, οι οποίες καταργούνται.

α του δήμου ορίζεται ο οικισμός Άργος Ορεστικό έως δήμου Άργους Ορεστικού.

0. Κοινότητα Αρρένων αποτελούμενη από τις κοινότητες: 1. Επταχωρίου, 2. Ζούζουλης, 3. Χρυσής, οι οποίες καταργούνται.

α της κοινότητας ορίζεται ο οικισμός Επταχώρι έως κοινότητας Επταχωρίου.

11. Κοινότητα Καστρακίου αποτελούμενη από τις κοινότητες: 1. Δενδροχωρίου, 2. Ιεροπηγής, οι οποίες καταργούνται.

α της κοινότητας ορίζεται ο οικισμός Ιεροπηγή έως κοινότητας Ιεροπηγής.

Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

Στους δήμους: 1. Βιταίου, 2. Καστοριάς, 3. Κλεισούρας και στην κοινότητα Γράμου δεν επέρχεται μεταβολή.

ΝΟΜΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι και κοινότητες:

1. Δήμος Αγίου Γεωργίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Αθανασίου, 2. Αγρού, 3. Αρκαδάδων, 4. Μενάδων, 5. Αφίωνος, 6. Δάφνης, 7. Δροσάτου, 8. Ββαδάδων, 9. Καστελλάνων Γύρου, 10. Μεσαριάς, 11. Άγρων, 12. Ραχτάδων, 13. Χωρεπισκόπων, οι οποίες καταργούνται.

α του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αγρός της κοινότητας Αγρού.

2. Δήμος Αχιλλείων αποτελούμενος από το δήμο Αχιλλείων και τις κοινότητες: 1. Αγίων Δέκα, 2. Άνω Πύλης, 3. Βαρυπατάδων, 4. Βιρού, 5. Καλαφατώνων, 6. Ιουδαράς, 7. Καστελλάνων Μέσης, 8. Κάτω Γαρούνας, 9. Κραμαδάδων, 10. Μπενιτσών, 11. Σταυρού, οι οποίες καταργούνται.

α του δήμου ορίζεται ο οικισμός Γαστούρι του δήμου Αχιλλείων.

3. Δήμος Εσπερίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίων Δούλων, 2. Αγραφών, 3. Αντιπερνών, 4. Λιωτών, 5. Βαλανείου, 6. Βελονάδων, 7. Καβαλλίου, 8. Κερουαδάδων, 9. Μαγουλάδων, 10. Περουαίων, 11. Σιδαρίου, οι οποίες καταργούνται.

α του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βελονάδες της

τέως κοινότητας Βελονάδων.

24.4. Δήμος Θιναλίου αποτελούμενος από το δήμο: 1. Θιναλίου και τις κοινότητες: 1. Κλημαπιάς, 2. Ξανθάτων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αχαράβη του δήμου Θιναλίου.

24.5. Δήμος Κερκυραίων αποτελούμενος από το δήμο Κερκυραίων και τις κοινότητες: 1. Αλεπούς, 2. Εβροπούλων, 3. Καναλίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κέρκυρα του δήμου Κερκυραίων.

24.6. Δήμος Κορισσίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Νικολάου, 2. Αργυράδων, 3. Βασιλατικών, 4. Κουσιπάδων, 5. Περιβελίου, 6. Πετριτής, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αργυράδες της κοινότητας Αργυράδων.

24.7. Δήμος Λευκωμαίων αποτελούμενος από το δήμο Λευκωμαίων και τις κοινότητες: 1. Βιταλάδων, 2. Νεοχωρίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λευκίμμη του δήμου Λευκωμαίων.

24.8. Δήμος Μελιτειών αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Ματθαίου, 2. Άνω Παυλιάνας (Παυλιάνας), 3. Βουνατάδων, 4. Κάτω Παυλιάνας, 5. Μοραϊτικών, 6. Πεντατίου, 7. Στρογγυλής, 8. Χλοματιανών, 9. Χλομού, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μοραϊτικά της κοινότητας Μοραϊτικών.

24.9. Δήμος Παλαιοκαστριτών αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αλεμματάδων, 2. Γαρδελάδων, 3. Δουκάδων, 4. Κρήνης, 5. Λακώνων, 6. Λιαπάδων, 7. Μακράδων, 8. Σκριπερού, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λάκωνες της κοινότητας Λακώνων.

24.10. Δήμος Παξίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Γαΐου, 2. Λάγκας, 3. Λογγού, 4. Μαγαζίων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Γαίος (Παξοί) της κοινότητας Γαΐου Παξίων.

24.11. Δήμος Παρελίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Ιωάννου, 2. Άφρας, 3. Βάτου, 4. Γιαννάδων, 5. Κανακάδων, 6. Κοκκινίου, 7. Κομπτισίου, 8. Μαρμάρου, 9. Πέλεκα, 10. Σιναράδων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κοκκινίο της κοινότητας Κοκκινίου.

24.12. Δήμος Φαϊάκων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Μάρκου, 2. Άνω Κορακιάνας, 3. Ζυγού, 4. Κάτω Κορακιάνας, 5. Σγουράδων, 6. Σπαρτύλα, 7. Σωκρακίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ύψος της κοινότητας Κάτω Κορακιάνας.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

Γ. Στο δήμο Κασσωπαίων και στις κοινότητες: 1. Ερεϊκούσσης, 2. Μαθρακίου, 3. Οθωνών δεν επέρχεται μεταβολή.

25. ΝΟΜΟΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι και κοινότητες:

25.1. Δήμος Αργοστολίου αποτελούμενος από το δήμο Αργοστολίου και τις κοινότητες: 1. Αγκώνος, 2. Δουράτων, 3. Διλινατών, 4. Ζόλων, 5. Θηναίας, 6. Κουρουκλάτων, 7. Νυφίου, 8. Τρωιανάτων, 9. Φαρακλάτων, 10. Φάρων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αργοστόλι του τώως δήμου Αργοστολίου.

25.2. Δήμος Ελειού - Πρόνων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίας Ειρήνης, 2. Αγίου Νικολάου, 3. Αργινίων, 4. Βαλεριάνου, 5. Μαρκοπούλου, 6. Μαυράτων, 7. Ξενοπούλου, 8. Πάστρας, 9. Πόρου, 10. Σκάλας, 11. Χιονάτων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πάστρα της τώως κοινότητας Πάστρας.

25.3. Δήμος Ερίσου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αντιπάτων Ερίσου, 2. Άσου, 3. Βαρέος, 4. Βασιλικιάδων, 5. Καρυάς, 6. Κοθρέα, 7. Κομιτάτων, 8. Μεσοβουνίων, 9. Νεοχωρίου, 10. Πατρικάτων, 11. Πλαγιάς, 12. Τουλιάτων, 13. Φισκάρδου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βασιλικιάδες της τώως κοινότητας Βασιλικιάδων.

25.4. Δήμος Ιθάκης αποτελούμενος από το δήμο Ιθάκης και τις κοινότητες: 1. Ανωγής, 2. Εξωγής, 3. Κιόνιου, 4. Λεύκης, 5. Περαχωρίου, 6. Πλατρείθιά (Πλατθριά), 7. Σταυρού, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ιθάκη του τώως δήμου Ιθάκης.

25.5. Δήμος Λειβαθούς αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βλαχάτων Εικοσμίας, 2. Καραβάδου, 3. Κεραμειών, 4. Λακίθρας, 5. Λουρδάτων, 6. Μεταξάτων, 7. Μουσάτων, 8. Περατάτων, 9. Πεσάδας, 10. Σβορωάτων, 11. Σπαρτιών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κεραμειά της τώως κοινότητας Κεραμειών.

25.6. Δήμος Παλικής αποτελούμενος από το δήμο Ληξουρίου και τις κοινότητες: 1. Αγίας Θέκλης, 2. Λέσρος, 3. Δαμουλιανάτων, 4. Καμινάρων, 5. Κατωγής, 6. Κοντογενάδας, 7. Κουβαλάτων, 8. Μονοπολάτων, 9. Ρυφίου, 10. Σανέως, 11. Σουλλάρων, 12. Φαβατάτων, 13. Χαβδάτων, 14. Χαβριάτων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ληξούρι του τώως δήμου Ληξουρίου.

25.7. Δήμος Σάμης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Γριζάτων, 2. Καραβομούλου, 3. Πουλάτων, 4. Ραγίου, 5. Σάμης, 6. Χαλιωτάτων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σάμη της τώως κοινότητας Σάμης.

3. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

4. Στο δήμο Πυλαρέων και στην κοινότητα Ομαλών επέρχεται μεταβολή.

26. ΝΟΜΟΣ ΚΙΛΚΙΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι και κοινότητες:

26.1. Δήμος Αξιούπολης αποτελούμενος από το δήμο Αξιούπολεως και τις κοινότητες: 1. Ειδομένης, 2. Πλαγιών, 3. Ρυζιών, 4. Σκρά, 5. Φανού, οι οποίες καταργούνται, καθώς και από τον συνοικισμό Γοργόπης της κοινότητας Γοργόπης, ο οποίος αποσπάται από αυτήν.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αξιούπολη του τώως δήμου Αξιούπολεως.

26.2. Δήμος Γουμένισσας αποτελούμενος από το δήμο Γουμένισσας και τις κοινότητες: 1. Γρίβας, 2. Κάρπης, 3. Καστανερής, 4. Φιλυρίας, οι οποίες καταργούνται, καθώς και από το συνοικισμό Στάθη της κοινότητας Γοργόπης, ο οποίος αποσπάται από αυτήν.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Γουμένισσα του τώως δήμου Γουμένισσας.

26.3. Δήμος Δοϊράνης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αμαράντων, 2. Δροσάτου, οι οποίες καταργούνται, καθώς και από το συνοικισμό Ακρίτα της κοινότητας Ακρίτα, ο οποίος αποσπάται από αυτήν.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Δοϊράνη της τώως κοινότητας Δροσάτου.

26.4. Δήμος Ευρωπού αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Πέτρου, 2. Ευρωπού, 3. Μεσάς, 4. Πολυπέτρου, 5. Τούμπας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ευρωπός της τώως κοινότητας Ευρωπού.

26.5. Δήμος Γαλλικού αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Γαλλικού, 2. Καμπάνη, 3. Μανδρών, 4. Νέας Σάντας, 5. Πεδινού, 6. Χρυσοπέτρας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καμπάνη της τώως κοινότητας Καμπάνη.

26.6. Δήμος Κιλκίς αποτελούμενος από το δήμο Κιλκίς και τις κοινότητες: 1. Βαππιστού, 2. Κρηστώνης, 3. Λειψυδρίου, 4. Μεγάλης Βρύσης, 5. Μελανθίου, 6. Μεσιανού, 7. Σταυροχωρίου, 8. Χωρυγίου, οι οποίες καταργούνται, καθώς και από το συνοικισμό Καστανειών της κοινότητας Καστανειών, ο οποίος αποσπάται από αυτήν.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κιλκίς του τώως δήμου Κιλκίς.

26.7. Δήμος Κρουσσών αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Μάρκου, 2. Αναβρυτού, 3. Ανπηγονείας, 4. Βάθης, 5. Γερακαρίου, 6. Ελληνικού, 7. Επταλόφου, 8. Ευκαρπίας, 9. Θεοδοσίων, 10. Ισώματος, 11. Κάτω Θεοδωρακίου, 12. Κεντρικού, 13. Κοιλαδίου, 14. Κοκκινιάς, 15. Κορωνούδας, 16. Ποντοκερασεάς, 17. Τερπύλλου, 18. Τριποτάμου, 19. Φύσκας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Τέρπυλλο της τώως κοινότητας Τερπύλλου.

26.8. Δήμος Μουριών αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίας Παρασκευής, 2. Μουριών, 3. Μυριοφύτου, 4. Σταθμού Μουριών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σταθμός Μουριών της τώως κοινότητας Σταθμού Μουριών.

26.9. Δήμος Πικρολίμνης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ανθοφύτου, 2. Μαυρονερίου, 3. Μικρομπου, 4. Νέου Αγιονερίου, 5. Νέου Γυνακωκάστρου, Ξυλοκερατέας, 7. Παλαιού Αγιονερίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μικροκάμπος της τέως κοινότητας Μικροκάμπου.

26.10. Δήμος Πολυκάστρου αποτελούμενος από το νομό Πολυκάστρου και τις κοινότητες: 1. Αξιοχωρίου, 2. Ασπρου, 3. Βαφιοχωρίου, 4. Ευζώνων, 5. Μικρούτσους, 6. Πευκοδάσους, 7. Ποντοηρακλείας, οι οποίες καταργούνται, καθώς και από τους συνοικισμούς: 1. Ασηνικού της κοινότητας Ακρίτα, ο οποίος αποσπάται από αυτήν, 2. Κορώνια της κοινότητας Ακρίτα, ο οποίος αποσπάται από αυτήν.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πολύκαστρο του νομού Πολυκάστρου.

26.11. Δήμος Χέρσου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Μεγάλης Στέρνας, 2. Πλαγιάς, 3. Χέρσου, οι οποίες καταργούνται, καθώς και από το συνοικισμό Μόλουστον της κοινότητας Καστανεών, ο οποίος αποσπάται από αυτήν.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Χέρσο της τέως κοινότητας Χέρσου.

β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

γ. Στην κοινότητα Λιβαδίων δεν επέρχεται μεταβολή.

27. ΝΟΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι και κοινότητες:

27.1. Δήμος Αγίας Παρασκευής αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Χριστοφόρου, 2. Ερμακιάς, 3. Ρυσοχωρίου, 4. Σπηλιάς, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Άγιος Χριστόφορος της τέως κοινότητας Αγίου Χριστοφόρου.

27.2. Δήμος Αιανής αποτελούμενος από το νομό Αιανής και τις κοινότητες: 1. Αγίας Παρασκευής, 2. Διανής, 3. Ρυμνίου, 4. Χρωμίου, οι οποίες καταργούνται, καθώς και από τους συνοικισμούς: 1. Κερασέας, 2. Κτενίου της κοινότητας Κερασέας, οι οποίοι αποσπώνται από αυτήν.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αιανή του νομού Αιανής.

27.3. Δήμος Ασκίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Γαλαπνής, 2. Ερατύρας, 3. Καλονερίου, 4. Μάτων, 5. Πελεκάνου, 6. Σισανίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καλονερί της τέως κοινότητας Καλονερίου.

27.4. Δήμος Βελβεντού αποτελούμενος από το νομό Βελβεντού και την κοινότητα Καταφυγίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βελβεντός του νομού Βελβεντού.

27.5. Δήμος Βερμίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ανατολικού, 2. Κομνηνών, 3. Μεσοβούνου, 4. Πύλων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κομνηνά της τέως κοινότητας Κομνηνών.

27.6. Δήμος Δημητρίου Υψηλάντη αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Λιβερών, 2. Μαυροδενδρίου, 3. Ποντοκώμης, 4. Σιδερά, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μαυροδένδρι της τέως κοινότητας Μαυροδενδρίου.

27.7. Δήμος Ελμείας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αμυγδαλέας, 2. Άνω Κάμης, 3. Καισάρειας, 4. Κάτω Κάμης, 5. Κοντοβουνίου, 6. Κρόκου, 7. Σπάρτου, οι οποίες καταργούνται, καθώς και από το συνοικισμό Μηλέας της κοινότητας Κερασέας, ο οποίος αποσπάται από αυτήν.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κρόκος της τέως κοινότητας Κρόκου.

27.8. Δήμος Ελλησπόντου αποτελούμενος από τους δήμους: 1. Πολυμύλου, 2. Φιλιππούπολης (Τετραλόφου) και τις κοινότητες: 1. Αγίου Δημητρίου, 2. Ακρινής, 3. Δρεπάνου, 4. Καπνοχωρίου, 5. Κλείτου, 6. Κουλάδος, 7. Ρυακίου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κουλάδα της τέως κοινότητας Κουλάδος.

27.9. Δήμος Καμβομυίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ελάτης, 2. Μικροβάλτου, 3. Τρανοβάλτου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Τρανόβαλτος της τέως κοινότητας Τρανοβάλτου.

27.10. Δήμος Κοζάνης αποτελούμενος από το νομό Κοζάνης και τις κοινότητες: 1. Αλωνακίων, 2. Ανθοτόπου, 3. Βατερού, 4. Εξοχής, 5. Καλαμιάς, 6. Καρυδίτσας, 7. Κούλων, 8. Λευκόβρυσης, 9. Λευκοπηγής, 10. Λυγερής, 11. Μεταμορφώσεως, 12. Ξηρολίμνης, 13. Οινόης, 14. Πετρανών, 15. Πρωτοχωρίου, 16. Πτελέας, 17. Σκήτης, 18. Χαραυγής, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κοζάνη του νομού Κοζάνης.

27.11. Δήμος Μουρικού αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αναρράχης, 2. Αρδάσσης, 3. Εμπορίου, 4. Μηλοχωρίου, 5. Φούφα, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Εμπόριο της τέως κοινότητας Εμπορίου.

27.12. Δήμος Νεάπολης αποτελούμενος από το νομό Νεάπολης και τις κοινότητες: 1. Αλιόκμονος, 2. Αξιοκάστρου, 3. Ασπρούλας, 4. Δρυοβούνου, 5. Λευκοθέας, 6. Μεσολόγγου, 7. Μολόχας, 8. Πλατανιάς, 9. Πολυλάκκου, 10. Σημάντρου, 11. Σκαλοχωρίου, 12. Τραπεζιζίτης, 13. Χορηγού, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νεάπολη του νομού Νεάπολης.

27.13. Δήμος Πτολεμαΐδας αποτελούμενος από το νομό Πτολεμαΐδας και τις κοινότητες: 1. Ασβεστοπέτρας, 2. Γαλατείας, 3. Δροσερού, 4. Καρδίας, 5. Κομάνου, 6. Μαυροπηγής, 7. Ολυμπιάδος, 8. Πενταβρύσου, 9. Περδίκκα, 10. Προαστίου, 11. Πτελεώνος, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πτολεμαΐδα του νομού Πτολεμαΐδας.

27.14. Δήμος Σερβίων αποτελούμενος από το νομό Σερβίων και τις κοινότητες: 1. Αυλών, 2. Βαθυλάκκου, 3. Γουλών, 4. Ιμέρων, 5. Κρανιδίων, 6. Λευκάρων, 7. Μεσανής, 8. Μεταξά, 9. Νεράϊδας, 10. Πλατανορρεΐ-

ματος, 11. Πολυρράχου, 12. Ροδίτου, 13. Τριγωνικού, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σέρβια του τώως δήμου Σερβίων.

27.15. Δήμος Σιάπστας αποτελούμενος από το δήμο Σιαπίστης και τις κοινότητες: 1. Μικροκάστρου, 2. Παλαιοκάστρου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σιάπστα του τώως δήμου Σιαπίστης.

27.16. Δήμος Τσοπλίου αποτελούμενος από το δήμο Τσοπλίου και τις κοινότητες: 1. Αγιάσματος, 2. Αγίων Αναργύρων, 3. Αυγερινού, 4. Δαμασκηνιάς, 5. Δάφνης, 5. Διχεμάρρου, 7. Δραγασιάς, 8. Ζώνης, 9. Κλεισωφείας, 10. Κορυφής, 11. Κρηνηίου, 12. Λικνάδων, 13. Λούβρης, 14. Μόρφης, 15. Πλακίδας, 16. Πολυκαστάνου, 17. Ροδοχωρίου, 18. Χρυσαιγής, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Τσοπλι του τώως δήμου Τσοπλίου.

27.17. Κοινότητα Πενταλόφου αποτελούμενη από τις κοινότητες: 1. Αγίας Σωτήρας, 2. Βυθού, 3. Διλόφου, 4. Πενταλόφου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα της κοινότητας ορίζεται ο οικισμός Πεντάλοφο της τώως κοινότητας Πενταλόφου.

β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

γ. Στις κοινότητες: 1. Βλάστης, 2. Λιβαδερού δεν επέρχεται μεταβολή.

28. ΝΟΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

28.1. Δήμος Άσσου-Λεχαιού αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Άσσου, 2. Κάτω Άσσου, 3. Λεχαιού, 4. Περιγαλιού, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Περιγαλιό της τώως κοινότητας Περιγαλιού.

28.2. Δήμος Βέλου αποτελούμενος από το δήμο Βέλου - Νεράντζης και τις κοινότητες: 1. Ελληνοχωρίου, 2. Κοκκωνίου, 3. Κρηνών, 4. Πουλλίτης, 5. Σπμάγκας, 6. Ταρσινών, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βέλον του τώως δήμου Βέλου - Νεράντζας.

28.3. Δήμος Βόχας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βοχαϊκού, 2. Βραχατίου, 3. Ευαγγελιστριάς, 4. Ζευγολατείου, 5. Μπολατίου, 6. Σουληγαρίου, 7. Χαλκείου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ζευγολατείο της τώως κοινότητας Ζευγολατείου.

28.4. Δήμος Ευρωσπίνης αποτελούμενος από το δήμο Ευρωσπίνης και τις κοινότητες: 1. Ελληνικού, 2. Καλλιθέας, 3. Λυκοποριάς, 4. Πύργου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Δερβένι του τώως Δήμου Ευρωσπίνης.

28.5. Δήμος Κορινθίων αποτελούμενος από το δήμο Κορίνθου και τις κοινότητες: 1. Αρχαίας Κορίνθου, 2. Εξαμιλίων, 3. Ξυλοκεριζής, 4. Σολομού, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κόρινθος του τώως δήμου Κορίνθου.

28.6. Δήμος Λουτρακίου-Περαχώρας αποτελούμενος από το δήμο Λουτρακίου - Περαχώρας και τις κοινότητες: 1. Ισθμίας, 2. Πισίων, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λουτράκι - Περαχώρα του τώως δήμου Λουτρακίου - Περαχώρας.

28.7. Δήμος Νεμέας αποτελούμενος από το δήμο Νεμέας και τις κοινότητες: 1. Αηδονίων, 2. Αρχαίας Νεμέας, 3. Αρχαίων Κλεωνών, 4. Γαλατά, 5. Δάφνης, 6. Καστρακίου, 7. Λεοντίου, 8. Πετρίου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νεμέα του τώως δήμου Νεμέας.

28.8. Δήμος Ξυλοκάστρου αποτελούμενος από το δήμο Ξυλοκάστρου και τις κοινότητες: 1. Άνω Τρικάλων, 2. Γελινατικών, 3. Δένδρου, 4. Ζεμενού, 5. Θαλερού, 6. Θροφαρίου, 7. Καμαρίου, 8. Καρυάς, 9. Κάτω Λουτρού, 10. Κάτω Συνοικίας Τρικάλων, 11. Κορφωτίσσης, 12. Λαγκαδαϊκών, 13. Μάννας, 14. Μελισσίου, 15. Μέσης Συνοικίας Τρικάλων, 16. Νέων Βρυσοιτών, 17. Ξανθοχωρίου, 18. Παναριτίου, 19. Πελλήνης, 20. Πισίων, 21. Ρεθίου, 22. Ριζής, 23. Σοφινών, 24. Στυλίων, 25. Συκέας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ξυλόκαστρο του τώως δήμου Ξυλοκάστρου.

28.9. Δήμος Σικυωνίων αποτελούμενος από το δήμο Σικυώνος και τις κοινότητες: 1. Βελίνης, 2. Γονούσσης, 3. Διμηνίου, 4. Κάτω Διμηνίου, 5. Κλημεντίου, 6. Κρυσονερίου, 7. Λαλιώτου, 8. Μεγάλου Βάλτου, 9. Μικρού Βάλτου, 10. Μουλκίου, 11. Μποζικά, 12. Παραδεισίου, 13. Πασίου, 14. Συκίωνος, 15. Σουλίου, 16. Τιτάνης, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κιάτο του τώως δήμου Σικυώνος.

28.10. Δήμος Σαρωνικού αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αθικών, 2. Αγ. Ιωάννου, 3. Γαλατακίου, 4. Κατακαλιού, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αθικία της τώως κοινότητας Αθικών.

28.11. Δήμος Σολυγείας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγγελοκάστρου, 2. Κόρφου, 3. Σοφικού, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σοφικό της τώως κοινότητας Σοφικού.

28.12. Δήμος Στυμφαλίας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ασπροκάμπου, 2. Δροσόπηγης, 3. Καισαρίου, 4. Καλιανών, 5. Καστανέας, 6. Κεφαλαρίου, 7. Κυλλήνης, 8. Λαύκας, 9. Στυμφαλίας, 10. Ψαρίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καλιανοί της τώως κοινότητας Καλιανών.

28.13. Δήμος Τενέας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγιονορίου, 2. Αγ. Βασιλείου, 3. Κλένιας, 4. Κουταλά, 5. Στεφανίου, 6. Χιλιμοδίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Χιλιμοδί της τώως κοινότητας Χιλιμοδίου.

28.14. Δήμος Φενεού αποτελούμενος από τις κοινό-

τες: 1. Αρχαίας Φενεού, 2. Γκούρας, 3. Κάτω Ταρσού, 4. Ματίου, 5. Μεσινού, 6. Μοσιάς, 7. Πανοράματος, 8. Φενεού, 9. Φενεού, οι οποίες καταργούνται.
Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Γκούρα της τέως κοινότητας Γκούρας.

3. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

7. Στο δήμο Αγίων Θεοδώρων δεν επέρχεται μεταβολή.

29. ΝΟΜΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι και κοινότητες:

29.1. Δήμος Αμοργού αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αιγιάλης, 2. Αμοργού, 3. Αρκεσίνης, 4. Βρούτση, 5. Θολαρίων, 6. Καταπόλων (Αμοργού), οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Χώρα της τέως κοινότητας Αμοργού.

29.2. Δήμος Άνδρου αποτελούμενος από το δήμο Άνδρου και τις κοινότητες: 1. Αποκίων, 2. Βουρκωτής, 3. Λαμύρων, 4. Μεσαριάς, 5. Πιτροφού, 6. Στενίων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Χώρα του τέως δήμου Άνδρου.

29.3. Δήμος Άνω Σύρου αποτελούμενος από το δήμο Άνω Σύρου και τις κοινότητες: 1. Γαλησσά, 2. Πάγου, 3. Χρούσων, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Άνω Σύρος του τέως δήμου Άνω Σύρου.

29.4. Δήμος Δρυμαλίας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Απεράθου, 2. Δαμακίωνος, 3. Δανακού, 4. Γαλακωτής, 5. Κορωνίδος, 6. Κορώνου, 7. Μέσης, 8. Νησής, 9. Σκαδού, 10. Φιλοτίου, 11. Χαλκειού, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Χάλκειο της τέως κοινότητας Χαλκειού.

29.5. Δήμος Εξωμβούργου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγάπης, 2. Καλλονής, 3. Κάμπου, 4. Κουδανής, 5. Κιτκάδου, 6. Κώμης, 7. Στενής, 8. Υψηλών, 9. Φαλατάδου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ξινάρα της τέως κοινότητας Κάμπου.

29.6. Δήμος Ερμούπολεως αποτελούμενος από το δήμο Ερμούπολεως και την κοινότητα Μάννα, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ερμούπολη του τέως δήμου Ερμούπολεως.

29.7. Δήμος Θήρας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ακρωτηρίου, 2. Βόθωνος, 3. Βουρβούλου, 4. Γαυρίου, 5. Έξω Γωνιάς, 6. Επισκοπής Γωνιάς, 7. Κορυφίου, 8. Θήρας, 9. Καρτεράδου, 10. Μεγαλοκώλου, 11. Μεσαριάς, 12. Πύργου Καλλιόπης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Φηρά της τέως κοινότητας Θήρας.

29.8. Δήμος Κορθίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Καππαριάς, 2. Κορθίου, 3. Κοχύλου, 4. Όρμου

Κορθίου, 5. Παλαιοκάστρου, 6. Συνετίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Όρμος Κορθίου της τέως κοινότητας Όρμου Κορθίου.

29.9. Δήμος Κύθνου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Δρυοπίδος, 2. Κύθνου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Χώρα της τέως κοινότητας Κύθνου.

29.10. Δήμος Μήλου αποτελούμενος από το δήμο Μήλου και την κοινότητα Αδάμαντος, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μήλος του τέως δήμου Μήλου.

29.11. Δήμος Μυκόνου αποτελούμενος από το δήμο Μυκονίων και την κοινότητα Άνω Μεράς, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μίκονος του τέως δήμου Μυκονίων.

29.12. Δήμος Νάξου αποτελούμενος από το δήμο Νάξου και τις κοινότητες: 1. Αγίου Αρσενίου, 2. Βίβλου, 3. Γαλανάδου, 4. Γαλήνης, 5. Γλινάδου, 6. Εγγαρών, 7. Κινιδάρου, 8. Μελάνων, 9. Ποταμιάς, 10. Σαγκρίου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Χώρα του τέως δήμου Νάξου.

29.13. Δήμος Πάρου αποτελούμενος από το δήμο Πάρου και τις κοινότητες: 1. Αγκαϊριάς, 2. Αρχιλόχου, 3. Κώστου, 4. Λευκών, 5. Μαρπήσσης, 6. Ναούσης, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Παροικιά του τέως δήμου Πάρου.

29.14. Δήμος Ποσειδωνίας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βάρης, 2. Ποσειδωνίας, 3. Φοίνικος, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Επισκοπή της τέως κοινότητας Ποσειδωνίας.

29.15. Δήμος Σίφνου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Απολλωνίας, 2. Αρτεμώνος, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Απολλωνία της τέως κοινότητας Απολλωνίας.

29.16. Δήμος Τήνου αποτελούμενος από το δήμο Τήνου και τις κοινότητες: 1. Δύο Χωριών, 2. Τριαντάρου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Χώρα του τέως δήμου Τήνου.

29.17. Δήμος Υδρούσας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αμολόχου, 2. Άνω Γαυρίου, 3. Απροβάτου, 4. Αρνά, 5. Βιταλίου, 6. Γαυρίου, 7. Κατακόλου, 8. Μακροταντάλου, 9. Μπατοσίου, 10. Παλαιοπόλεως, 11. Φελλού, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Γαύριο της τέως κοινότητας Γαυρίου.

29.18. Κοινότητα Φολεγάνδρου αποτελούμενη από τις κοινότητες: 1. Άνω Μεριάς, 2. Φολεγάνδρου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα της κοινότητας ορίζεται ο οικισμός Χώρα της τέως κοινότητας Φολεγάνδρου.

29.19. Κοινότητα Οίας αποτελούμενη από τις κοινότητες: 1. Οίας, 2. Θηρασίας, οι οποίες καταργούνται. Έδρα της κοινότητας ορίζεται ο οικισμός Οία της τέρως κοινότητας Οίας.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

Γ. Στους δήμους: 1. Ιητών, 2. Κέας, 3. Σερίφου και στις κοινότητες: 1. Ανάφης, 2. Αντιπάρου, 3. Δονούσης, 4. Ηράκλειας, 5. Κιψώλου, 6. Κουφονησιών, 7. Πανόρμου, 8. Σικίνου, 9. Σχοινούσσης δεν επέρχεται μεταβολή.

30. ΝΟΜΟΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ

Α. Συνίστώνται οι κατωτέρω δήμοι και κοινότητες:

30.1. Δήμος Ανατολικής Μάνης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Δρυμού, 2. Έξω Νυμφίου, 3. Κοκκάλας, 4. Κότρωνα, 5. Λαγίας, 6. Πυρρίχου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κότρωνα της τέρως κοινότητας Κότρωνα.

30.2. Δήμος Ασωπού αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ασωπού (Παπαδιάνικα), 2. Δαμωνίας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ασωπός του τέρως δήμου Ασωπού.

30.3. Δήμος Βοιών αποτελούμενος από το δήμο Νεαπόλεως Βοιών και από τις κοινότητες: 1. Αγίου Γεωργίου, 2. Αγίου Νικολάου Βοιών, 3. Αγίων Αποστόλων, 4. Άνω Καστανέας, 5. Βελανιδιών, 6. Ελίκας, 7. Κάμπου, 8. Καστανέας Επιδαύρου Λιμηράς, 9. Λαχίου, 10. Μεσοχωρίου, 11. Παντανάσσης, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νεάπολη Βοιών του τέρως δήμου Νεαπόλεως Βοιών.

30.4. Δήμος Γερόνθρων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αλεποχωρίου, 2. Γερακίου, 3. Καλλιθέας, 4. Καρίτσας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Γεράκι της τέρως κοινότητας Γερακίου.

30.5. Δήμος Γυθείου αποτελούμενος από το δήμο Γυθείου και τις κοινότητες: 1. Αγίου Βασιλείου, 2. Αιγίων, 3. Δροσοπηγής, 4. Καλυβίων, 5. Καρβελά, 6. Καρουπιόλεως, 7. Κονακίων, 8. Κρήνης, 9. Λυγερέα, 10. Μαραθέας, 11. Μυρσίνης, 12. Νεοχωρίου, 13. Πλατάνου, 14. Σιδηροκάστρου, 15. Σκαμνακίου, 16. Σκουταρίου, 17. Χωσαρίου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Γύθειο του τέρως δήμου Γυθείου.

30.6. Δήμος Έλους αποτελούμενος από το δήμο Έλους, την κοινότητα Γλυκόβρυσης, οι οποίοι καταργούνται, καθώς και από το συνοικισμό Αγίου Ιωάννη, ο οποίος αποσπάται από την κοινότητα Απιδέας.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βλαχιώτης του τέρως δήμου Έλους.

30.7. Δήμος Ζάρακα αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ιέρακος, 2. Κυπαρισσίου, 3. Λαμποκάμπου, 4. Ρειχέας, 5. Χάρακος, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ρειχέα της τέρως κοινότητας Ρειχέας.

30.8. Δήμος Θεραπνών αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγ. Αναργύρων, 2. Αγριάνων, 3. Γκοριτσάς, 4. Καλλονής, 5. Κεφαλά, 6. Πλατάνας, 7. Σκούρας, 8. Χρυσάφων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Γκοριτσά της τέρως κοινότητας Γκοριτσάς.

30.9. Δήμος Κροκεών αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βασιλακίου, 2. Δαφνίου, 3. Κροκεών, 4. Λάγιου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κροκεές της τέρως κοινότητας Κροκεών.

30.10. Δήμος Μολάων αποτελούμενος από το δήμο Μολάων και τις κοινότητες: 1. Ελαίας, 2. Κουπιών, 3. Μεταμορφώσεως, 4. Πακίων, 5. Συκέας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μολάοι του τέρως δήμου Μολάων.

30.11. Δήμος Μονεμβασίας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγγελώνας, 2. Αγίου Δημητρίου Μονεμβασίας, 3. Αγίου Ιωάννου, 4. Αγίου Νικολάου Μονεμβασίας, 5. Βελιών, 6. Ελληνικού, 7. Λιτών, 8. Μονεμβασίας, 9. Νομίων, 10. Ταλάντων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μονεμβασία της τέρως κοινότητας Μονεμβασίας.

30.12. Δήμος Μυστρά αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίας Ειρήνης, 2. Αγίου Ιωάννου, 3. Αναβρυτής, 4. Λογγάστρας, 5. Μαγούλας, 6. Μυστρά, 7. Παρορείου, 8. Σουσιάνων, 9. Τρύπης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μαγούλα της τέρως κοινότητας Μαγούλας.

30.13. Δήμος Νιάτων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Δημητρίου Ζάρακος, 2. Κρεμαστής, 3. Νιάτων, οι οποίες καταργούνται, καθώς και το συνοικισμό Απιδέας της κοινότητας Απιδέας, ο οποίος αποσπάται από αυτήν.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Άγιος Δημήτριος Ζάρακος της τέρως κοινότητας Αγίου Δημητρίου Ζάρακος.

30.14. Δήμος Οινούντος αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βαμβακούς, 2. Βαρβίτσας, 3. Βασαρά, 4. Βουπανών, 5. Βρεσθένων, 6. Θεολόγου, 7. Κονιδίτσας, 8. Σελλασίας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σελλασία της τέρως κοινότητας Σελλασίας.

30.15. Δήμος Οιτύλου αποτελούμενος από τους δήμους: 1. Αρεσπόλεως, 2. Διφού, 3. Οιτύλου και τις κοινότητες: 1. Αλίκων, 2. Άνω Μπουλαριών, 3. Βάθειας, 4. Γερολιμένος, 5. Κοίτας, 6. Κούνου, 7. Ταικαλιών, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αρεόπολη του τέρως δήμου Αρεσπόλεως.

30.16. Δήμος Πελλάνας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Κωνσταντίνου, 2. Αγόριανης, 3. Αλευρούς, 4. Βορδονίας, 5. Γεωργιτσίου, 6. Καστορείου, 7. Λογκανίκου, 8. Πελλάνας, 9. Περιβολίων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καστόρειο της

έως κοινότητας Καστορείου.

30.17. Δήμος Σπάρτης αποτελούμενος από το δήμο Σπαρτιατών και τις κοινότητες: 1. Αμυκλών, 2. Αφισίου, 3. Καλυβίων Σοχάς, 4. Κλαδά, οι οποίοι καταργούνται. Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σπάρτη του τέως δήμου Σπαρτιατών.

30.18. Δήμος Σμύνους αποτελούμενος από το δήμο Αγίου Νικολάου και τις κοινότητες: 1. Μελιτίνης, 2. Ιαλαιοβρύσης, 3. Πετρίνας, 4. Προσπλίου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Άγιος Νικόλαος του τέως δήμου Αγίου Νικολάου.

30.19. Δήμος Φαρίδος αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ανωγειών, 2. Άρνης, 3. Βασιλικής, 4. Γοιάνων, 5. Δάφνης, 6. Λευκοχώματος, 7. Ξηροκαμπίου, 8. Παλαιοπαναγίας, 9. Πολοβίτης, 10. Ποταμιάς, 11. Σπαρτιάς, 12. Τραπεζαντής, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ξηροκάμφο της τέως κοινότητας Ξηροκαμπίου.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

Γ. Στο δήμο Σκάλας και στις κοινότητες: 1. Ελαφοθήσου, 2. Καρυών δεν επέρχεται μεταβολή.

31. ΝΟΜΟΣ ΛΑΡΙΣΗΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι και κοινότητες:

31.1. Δήμος Αγιάς αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγιάς, 2. Αετολόφου, 3. Ανάβρας, 4. Γερακαρίου, 5. Ελάφου, 6. Μεγαλοβρύσου, 7. Μεταξοχωρίου, 8. Νεορομούλων, 9. Ποταμιάς, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αγιά της τέως κοινότητας Αγιάς.

31.2. Δήμος Αμπελώνος αποτελούμενος από το δήμο Αμπελώνος και τις κοινότητες: 1. Βρυοτόπου, 2. Δελεριών, 3. Ροδιάς, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αμπελώνα του τέως δήμου Αμπελώνος.

31.3. Δήμος Αντιχασίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Άκρης, 2. Κρανέας Ελασσόνας, 3. Λουτρού, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κρανέα Ελασσόνα της τέως κοινότητας Κρανέας Ελασσόνας.

31.4. Δήμος Αρμενίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αρμενίου, 2. Μεγάλου Μοναστηρίου, 3. Νίκης, 4. Σωτηρίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αρμένιο της τέως κοινότητας Αρμενίου.

31.5. Δήμος Γιάννουλης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Γιάννουλης, 2. Φαλάνης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Γιάννουλη της τέως κοινότητας Γιάννουλης.

31.6. Δήμος Γόννων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Γόννων, 2. Ιτέας, 3. Καλλιπεύκης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Γόννοι της τέως κοινότητας Γόννων.

31.7. Δήμος Ελασσόνας αποτελούμενος από το δήμο: 1. Ελασσόνας και τις κοινότητες: 1. Βαλανίδας, 2. Γαλανόβρυσης, 3. Ευαγγελισμού, 4. Κεφαλοβρύσου, 5. Παλαιοκάστρου, 6. Στεφανοβούνου, 7. Τσαριτσάνης οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ελασσόνα του τέως δήμου Ελασσόνας.

31.8. Δήμος Ενιππέα αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Γεωργίου, 2. Βασιλή, 3. Κατωχωρίου, 4. Κρήνης, 5. Μεγάλου Ευεδρίου, 6. Πολυμερίου, 7. Σταυρού, 8. Υπερείας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μεγάλο Ευύδριο της τέως κοινότητας Μεγάλου Ευυδρίου.

31.9. Δήμος Ευρυμενών αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Καρίτης, 2. Ομολίου, 3. Παλιοπύργου, 4. Στομίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Στομιο της τέως κοινότητας Στομίου.

31.10. Δήμος Κάτω Ολύμπου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αιγάνης, 2. Κρανέας, 3. Πυργετού, 4. Ραφάνης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πυργετός της τέως κοινότητας Πυργετού.

31.11. Δήμος Κιλελέρ αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγγαντερής, 2. Καλαμακίου, 3. Κιλελέρ, 4. Μελίσσης, 5. Νέου Περιβολίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κιλελέρ της τέως κοινότητας Κιλελέρ (Κυψέλης).

31.12. Δήμος Κοιλιάδας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αμυγδαλέας, 2. Ελευθερών, 3. Κοιλιάδος, 4. Κουτσοχέρου, 5. Λουτρού, 6. Μάνδρας, 7. Ραχούλας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κοιλιάδα της τέως κοινότητας Κοιλιάδος.

31.13. Δήμος Κραννώνος αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Γεωργίου, 2. Αγίων Αναργύρων, 3. Βουναίων, 4. Δοξάρα, 5. Κραννώνος, 6. Κυπαρίσσου, 7. Μαυροβουνίου, 8. Μικρού Βουνού, 9. Ψυχικού, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Άγιοι Ανάργυροι της τέως κοινότητας Αγίων Αναργύρων.

31.14. Δήμος Λακέρειας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αμυγδαλής, 2. Ανατολής, 3. Δήμητρας, 4. Καστρίου, 5. Μαρμαρίνης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Δήμητρα της τέως κοινότητας Δήμητρας.

31.15. Δήμος Λάρισας αποτελούμενος από το δήμο Λαρίσης και την κοινότητα Τερψιθέας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λάρισα του τέως δήμου Λαρίσης.

31.16. Δήμος Λιβαδίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Δολίχης, 2. Λιβαδίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λιβάδι της τέως κοινότητας Λιβαδίου.

31.17. Δήμος Μακρυχωρίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ελατείας, 2. Ευαγγελισμού, 3. Μακρυχωρίου, 4. Παραποτάμου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μακρυχώρι της

έως κοινότητας Μακρυχωρίου.

31.18. Δήμος Μελιβοίας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Μελιβοίας, 2. Σκήτης, 3. Σκλήθρου, 4. Σωτηρίτσας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σωτηρίτσα της έως κοινότητας Σωτηρίτσας.

31.19. Δήμος Ναρθακίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Δένδρων, 2. Διλόφου, 3. Καλλιθέας, 4. Ναρθακίου, 5. Σκοπιάς, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ναρθάκιο της έως κοινότητας Ναρθακίου.

31.20. Δήμος Νέσσωνας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Καλοχωρίου, 2. Κυψελοχωρίου, 3. Νέσσωνος, 4. Όσσης, 5. Πουρναρίου, 6. Σπηλιάς, 7. Συκουρίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Συκούριο της έως κοινότητας Συκουρίου.

31.21. Δήμος Νίκαιας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Διλόφου, 2. Ζαππείου, 3. Μοσχοχωρίου, 4. Νύρων, 5. Νέας Λεύκης, 6. Νέων Καρυών, 7. Νικαίας, 8. Χαράς, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νίκαια της έως κοινότητας Νικαίας.

31.22. Δήμος Ολύμπου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Καλλιθέας, 2. Κοκκινογειίου, 3. Κοκκινοπηγού, 4. Λόφου, 5. Ολυμπάδος, 6. Πυθίου, 7. Φλαμπούρου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καλλιθέα της έως κοινότητας Καλλιθέας.

31.23. Δήμος Πλατυκάμπου αποτελούμενος από το μέρος: 1. Πλατυκάμπου και τις κοινότητες: 1. Γλαύκης, 2. Ελευθερίου, 3. Μελίας, 4. Μελισσοχωρίου, 5. Ναμάτων, 6. Ομοφοχωρίου, 7. Χάλκης, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πλατύκαμπος της έως δήμου Πλατυκάμπου.

31.24. Δήμος Πολυδάμαντα αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αμπελείας, 2. Βαμβακούς, 3. Δασολόφου, 4. Ερετριάς, 5. Ζωοδόχου Πηγής, 6. Κάτω Βασιλικών, 7. Νεράϊδας, 8. Πολυδαμείου, 9. Ρευματιάς, 10. Σιτοχώρου, 11. Σκοτούσσης, 12. Χαλκιάδων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βαμβακού της έως κοινότητας Βαμβακούς.

31.25. Δήμος Ποταμάς αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αμουρίου, 2. Βλαχογιαννίου, 3. Δομενίκου, 4. Μαγούλας, 5. Μεγάλου Ελευθεροχωρίου, 6. Μεσορίου, 7. Πραιτωρίου, 8. Σύκας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βλαχογιαννίου της έως κοινότητας Βλαχογιαννίου.

31.26. Δήμος Σαρανταπόρου αποτελούμενος από το μέρος Σαρανταπόρου και τις κοινότητες: 1. Αζώρου (Μυβάλας), 2. Γερανίων, 3. Γιαννωτών, 4. Λυκουδίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σαραντάπορο της έως δήμου Σαρανταπόρου.

31.27. Δήμος Τυρνάβου αποτελούμενος από το μέρος Τυρνάβου και τις κοινότητες: 1. Αργυροπουλείου, 2.

Δαμάσιου, 3. Δένδρων, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Τύρναβος του έως δήμου Τυρνάβου.

31.28. Δήμος Φαρσάλων αποτελούμενος από το μέρος: 1. Φαρσάλων και τις κοινότητες: 1. Αχιλλείου, 2. Βρυσιών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Φάρσαλα του έως δήμου Φαρσάλων.

31.29. Κοινότητα Αμπελακίων αποτελούμενη από τις κοινότητες: 1. Αμπελακίων, 2. Τεμπών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα της κοινότητας ορίζεται ο οικισμός Αμπελάκια της έως κοινότητας Αμπελακίων.

31.30. Κοινότητα Καρυάς αποτελούμενη από τις κοινότητες: 1. Καρυάς, 2. Κρυόβρυσης, 3. Συκαμινέας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα της κοινότητας ορίζεται ο οικισμός Καρυά της έως κοινότητας Καρυάς.¹⁾

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

Γ. Στην κοινότητα Βερδικούσσης δεν επέρχεται μεταβολή.

32. ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

32.1. Δήμος Αγίου Νικολάου αποτελούμενος από το μέρος: 1. Αγίου Νικολάου και τις κοινότητες: 1. Βρουχά, 2. Ελούντας, 3. Έξω Λακωνίων, 4. Έξω Ποτάμων, 5. Ζενίων, 6. Καλού Χωρίου, 7. Κριτσάς, 8. Κρούστα, 9. Λιμνών, 10. Λούμα, 11. Μέσα Λακωνίων, 12. Πρίνας, 13. Σκινιά, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Άγιος Νικόλαος του έως δήμου Αγίου Νικολάου.

32.2. Δήμος Ιεράπετρας αποτελούμενος από τους δήμους: 1. Ιεράπετρας, 2. Νέων Μαλών και τις κοινότητες: 1. Αγίου Ιωάννου, 2. Ανατολής, 3. Γδοχίων, 4. Καβουσίου, 5. Καλαμαύκας, 6. Κάτω Χωρίου, 7. Μακρυλιάς, 8. Μεσελέρων, 9. Μουρνιών, 10. Μύθων, 11. Μύρτου, 12. Παχείας Άμμου, 13. Ρίζης, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ιεράπετρα του έως δήμου Ιεράπετρας.

32.3. Δήμος Ιτάνου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ζάκρου, 2. Καρυδίου, 3. Παλακάστρου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Παλαίκαστρο της έως κοινότητας Παλακάστρου.

32.4. Δήμος Λεύκης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίας Τριάδος, 2. Απιδίων (Μέσα Απιδίου), 3. Αρμένων, 4. Ζίρου, 5. Παππαγιαννάδων, 6. Χανδρά, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ζίρος της έως κοινότητας Ζίρου.

32.5. Δήμος Μακρύ Γιαλού αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Στεφάνου, 2. Λιθινών, 3. Ορεινού, 4. Περιβολακίων, 5. Πεύκων, 6. Σταυροχωρίου, 7. Σχι-

νοκαφάλων, 8. Χρυσοπηγής, οι οποίες καταργούνται.
Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κουτσουράς της τέως κοινότητας Σταυροχωρίου.

32.6. Δήμος Νεάπολης αποτελούμενος από το δήμο: 1. Νεαπόλεως και τις κοινότητες: 1. Αγίου Αντωνίου, 2. Βουλισμένης, 3. Βραχασίου, 4. Βρυσών, 5. Καρυδιού, 6. Καστελίου Φουρνής, 7. Λατσίδας, 8. Μιλάτου, 9. Νικηθανού, 10. Φουρνής, 11. Χουμεριάκου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νεάπολη του τέως δήμου Νεαπόλεως.

32.7. Δήμος Οροπεδίου Λασιθίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αβρακόντε, 2. Αγίου Γεωργίου, 3. Αγίου Κωνσταντίνου, 4. Καμινακίου, 5. Κάτω Μετοχίου, 6. Λαγού, 7. Μαρμακέτου, 8. Μέσα Λασιθίου, 9. Πλάτης, 10. Τζερμιάδου, 11. Ψυχρού, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Τζερμιάδο της τέως κοινότητας Τζερμιάδου.

32.8. Δήμος Σητείας αποτελούμενος από το δήμο Σητείας και τις κοινότητες: 1. Αγίου Γεωργίου, 2. Α-χλαδίων, 3. Έξω Μουλιανών, 4. Κατσιδωνίου, 5. Κρυών, 6. Λάστρου, 7. Μαρωνίας, 8. Μέσα Μουλιανών, 9. Μυρσίνης, 10. Πισκοκεφάλου, 11. Πραισού, 12. Ρούσσας Εκκλησίας, 13. Σκοπής, 14. Σταυρωμένου, 15. Σφάκας, 16. Τουρλωτής, 17. Χαμεζίου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σητεία του τέως δήμου Σητείας.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

33. ΝΟΜΟΣ ΛΕΣΒΟΥ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι και κοινότητες:

33.1. Δήμος Αγίας Παρασκευής αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίας Παρασκευής, 2. Νάπης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αγία Παρασκευή της τέως κοινότητας Αγίας Παρασκευής.

33.2. Δήμος Ατσακής αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Δημητρίου, 2. Ατσακής, 3. Βάρους, 4. Δάφνης, 5. Καρπασίου, 6. Καταλάκκου, 7. Σαρδών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ατσακή της τέως κοινότητας Ατσακής.

33.3. Δήμος Γέρας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Μεσαγρού, 2. Παλαιοκλήτου, 3. Παππάδου, 4. Περάματος, 5. Πλακάδου, 6. Σκοπέλου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Παππάδος της τέως κοινότητας Παππάδου.

33.4. Δήμος Ερεσού - Αντίσσης αποτελούμενος από ο δήμο Ερεσού και τις κοινότητες: 1. Αντίσσης, 2. Ατούσσης, 3. Μεσοτόπου, 4. Πτερούντος, 5. Σιγρίου, 6. Χιδήρων, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ερεσός του τέως δήμου Ερεσού.

33.5. Δήμος Ευεργέτουλα αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ασωμάτου, 2. Ιππείου, 3. Κάτω Τρίτους, 4. Κεραμείων, 5. Λάμπου Μύλων, 6. Μυχού, 7. Συκούντος,

οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Συκούντα της τέως κοινότητας Συκούντος.

33.6. Δήμος Καλλονής αποτελούμενος από το δήμο Καλλονής και τις κοινότητες: 1. Άγρας, 2. Ανεμόπιας, 3. Σκαλοχωρίου, 4. Φίλιας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καλλονή του τέως δήμου Καλλονής.

33.7. Δήμος Λουτροπόλεως Θερμής αποτελούμενος από το δήμο Λουτροπόλεως Θερμής και τις κοινότητες: 1. Κώμης, 2. Μιστεγγών, 3. Νέων Κυδωνίων, 4. Πηγής, 5. Πύργων Θερμής, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λουτρόπολη Θερμής του τέως δήμου Λουτροπόλεως Θερμής.

33.8. Δήμος Μανταμάδου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Κάπης, 2. Κλειούς, 3. Μανταμάδου, 4. Πελόπης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μανταμάδος της τέως κοινότητας Μανταμάδου.

33.9. Δήμος Μήθυμνας αποτελούμενος από το δήμο Μήθυμνης και τις κοινότητες: 1. Αργέννου, 2. Λεπετύμνου, 3. Συκαμνέας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μήθυμνα του τέως δήμου Μήθυμνης.

33.10. Δήμος Μούδρου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Καλλιόπης, 2. Καμνίων, 3. Κοντοπουλίου, 4. Λύχνων, 5. Μούδρου, 6. Παναγίας, 7. Πλάκας, 8. Ρεπανιόχου, 9. Ρουσοπουλίου, 10. Ρωμανού, 11. Σκανδαλίου, 12. Φισίνης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μούδρος της τέως κοινότητας Μούδρου.

33.11. Δήμος Μύρινας αποτελούμενος από το δήμο Μυρναίων και τις κοινότητες: 1. Θάνους, 2. Κάσπακα, 3. Κορνού, 4. Πλατέος, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μύρινα του τέως δήμου Μυρναίων.

33.12. Δήμος Μυτιλήνης αποτελούμενος από το δήμο Μυτιλήνης και τις κοινότητες: 1. Αγίας Μαρίνης, 2. Αλυφαντών, 3. Αφάλωνος, 4. Λουτρών, 5. Μόριας, 6. Παμφύλων (Παμφύλλων), 7. Παναγιούδας, 8. Ταξιαρχών, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μυτιλήνη του τέως δήμου Μυτιλήνης.

33.13. Δήμος Νέας Κούταλης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγκαρυώνων, 2. Καλλιθέας, 3. Κονιά, 4. Λιβαδοχωρίου, 5. Νέας Κούταλης, 6. Πεδινού, 7. Πορπανού, 8. Τσιμανδρίων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κονιά της τέως κοινότητας Κονιά.

33.14. Δήμος Πέτρας αποτελούμενος από το δήμο Πέτρας και τις κοινότητες: 1. Στύψης, 2. Υψηλομετώπου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πέτρα του τέως δήμου Πέτρας.

33.15. Δήμος Πλωμαρίου αποτελούμενος από το δήμο Πλωμαρίου και τις κοινότητες: 1. Ακρασίου, 2. Αμπελικού, 3. Μεγαλοχωρίου, 4. Νεοχωρίου, 5. Παλαιοχωρίου, 6. Πλαγιάς, 7. Τρύγωνα, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πλωμάρι του

έως δήμου Πλωμαρίου.

33.16. Δήμος Πολιχνίτου αποτελούμενος από το δήμο ολιχνίτου και τις κοινότητες: 1. Βασιλικών, 2. Βρίσας, 3. Λισβορίου, 4. Σταυρού, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πολιχνίτος του έως δήμου Πολιχνίτου.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

Γ. Στον δήμο Αγιάσου και στην κοινότητα Αγίου Ισραηλίου δεν επέρχεται μεταβολή.

34. ΝΟΜΟΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι και κοινότητες:

34.1. Δήμος Απολλωνίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Ηλία, 2. Αγίου Πέτρου, 3. Αθανίου, 4. Βασιλικής, 5. Βουρνικά, 6. Δραγάνου, 7. Ευγήρου, 8. Κοιμηλίου, 9. Κονταραϊνης, 10. Μαραντοχωρίου, 11. Νιολή, 12. Σύβρου, 13. Χορτάτων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βασιλική της έως κοινότητας Βασιλικής.

34.2. Δήμος Ελλομένου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βαυκερής, 2. Βλυχού, 3. Κατωχωρίου, 4. Νεοχωρίου, 5. Νυδρίου, 6. Πλατυστόμων, 7. Πόρου, 8. Ρετρινού, 9. Χαραδιατικών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νυδρι της έως κοινότητας Νυδρίου.

34.3. Δήμος Καρυάς αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Εγκλουβής, 2. Καρυάς, 3. Πηγαδησάνων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καρυά της έως κοινότητας Καρυάς.

34.4. Δήμος Λευκάδος αποτελούμενος από το δήμο Λευκάδος και τις κοινότητες: 1. Αγίου Νικήτα, 2. Αλεξάνδρου, 3. Απολλοπαίνης, 4. Καλαμιτοίου, 5. Καρωτών, 6. Κατούνης, 7. Τσουκαλάδων, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λευκάδα του έως δήμου Λευκάδος.

34.5. Δήμος Σφακιωτών αποτελούμενος από το δήμο Σφακιωτών και τις κοινότητες: 1. Δριμύνης, 2. Εξανθείας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λαζαράτα του έως δήμου Σφακιωτών.

34.6. Κοινότητα Καλάμου αποτελούμενη από τις κοινότητες: 1. Επισκοπής, 2. Καλάμου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα της κοινότητας ορίζεται ο οικισμός Κάλαμος της έως κοινότητας Καλάμου.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

Γ. Στο δήμο Μεγανησίου και στην κοινότητα Καστού δεν επέρχεται μεταβολή.

35. ΝΟΜΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι και κοινότητες:

35.1. Δήμος Αγριάς αποτελούμενος από τις κοινότητες:

1. Αγριάς, 2. Δρακείας, οι οποίες καταργούνται. Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αγριά της έως κοινότητας Αγριάς.

35.2. Δήμος Αισωνίας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Δημηλίου, 2. Σέσκλου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Δημήλι της έως κοινότητας Δημηλίου.

35.3. Δήμος Αλμυρού αποτελούμενος από το δήμο: 1. Αλμυρού και τις κοινότητες: 1. Ανθοτόπου, 2. Ευξεινουπόλεως, 3. Κοκκοτών, 4. Κροκίου, 5. Κωφών, 6. Πλατάνου, 7. Φυλάκης, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αλμυρός του έως δήμου Αλμυρού.

35.4. Δήμος Αργαλαστής αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αργαλαστής, 2. Μετοχίου, 3. Ξινόβρουσης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αργαλαστή της έως κοινότητας Αργαλαστής.

35.5. Δήμος Αρτέμιδας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Βλασίου, 2. Αγίου Λαυρεντίου, 3. Άνω Λεχωνίων, 4. Κάτω Λεχωνίων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Άνω Λεχωνία της έως κοινότητας Άνω Λεχωνίων.

35.6. Δήμος Αφетών αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αφетών, 2. Καλαμακίου, 3. Λαμπινούς, 4. Νεοχωρίου, 5. Συκής, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νεοχωρι της έως κοινότητας Νεοχωρίου.

35.7. Δήμος Ζαγοράς αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ζαγοράς, 2. Μακρυράχης, 3. Πουρίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ζαγορά της έως κοινότητας Ζαγοράς.

35.8. Δήμος Κάρλας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Καναλιών, 2. Κερασέας, 3. Ριζομούλου, 4. Στεφανοβικείου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Στεφανοβικείο της έως κοινότητας Στεφανοβικείου.

35.9. Δήμος Μηλεών αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Γεωργίου Νηλείας, 2. Βυζιτσης, 3. Καλών Νερών, 4. Μηλεών, 5. Πινακατών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μηλέα της έως κοινότητας Μηλεών.

35.10. Δήμος Μουρεσίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Δημητρίου Πηλίου, 2. Ανηλίου, 3. Κισσού, 4. Μουρεσίου, 5. Ξορυχτίου, 6. Τσαγκαράδας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Τσαγκαράδα της έως κοινότητας Τσαγκαράδας.

35.11. Δήμος Νέας Αγχιάλου αποτελούμενος από το δήμο Νέας Αγχιάλου και τις κοινότητες: 1. Αϊδινίου, 2. Μικροθηβών, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νέα Αγχιάλος του έως δήμου Νέας Αγχιάλου.

35.12. Δήμος Νέας Ιωνίας αποτελούμενος από το δήμο Νέας Ιωνίας και την κοινότητα Γλαφυρών, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νέα Ιωνία του δήμου Νέας Ιωνίας.

35.13. Δήμος Πορταριάς αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Άλλης Μεριάς, 2. Κατωχωρίου, 3. Πορταριάς, Σταγιατών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πορταριά της νέας κοινότητας Πορταριάς.

35.14. Δήμος Πτελεού αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίων Θεοδώρων, 2. Αχιλλείου, 3. Πτελεού, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πτελεός της νέας κοινότητας Πτελεού.

35.15. Δήμος Σηπάδος αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Λαύκου, 2. Μηλίνης, 3. Προμερίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λαύκος της νέας κοινότητας Λαύκου.

35.16. Δήμος Σκοπέλου αποτελούμενος από το δήμο Σκοπέλου και τις κοινότητες: 1. Γλώσσης, 2. Κλήματος, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σκόπελος του δήμου Σκοπέλου.

35.17. Δήμος Σούρπης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίας Τριάδος, 2. Αγίου Ιωάννου, 3. Αμαπόλεως, 4. Βρυναίνης, 5. Δρυμάνος, 6. Σούρπης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σούρπη της νέας κοινότητας Σούρπης.

35.18. Δήμος Φερών αποτελούμενος από το δήμο Βελεστίνου και τις κοινότητες: 1. Αγίου Γεωργίου Φερών, Αερινού, 3. Μικρού Περιβολακίου, 4. Περιβλέπτου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βελεστίνο του δήμου Βελεστίνου.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

Γ. Στους δήμους: 1. Αλοννήσου, 2. Βόλου, 3. Ιωλκού, Σκιάθου και στις κοινότητες: 1. Ανάβρας, 2. Κερασίτου, 3. Μακρινίτης, 4. Τρκερίου δεν επέρχεται ταβολή.

36. ΝΟΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι και κοινότητες:

36.1. Δήμος Αβίας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αβίας, 2. Αλτομυρών, 3. Δολών, 4. Κάμπου, 5. Κέντρου, 6. Πηγαδίων, 7. Σταυροπηγίου, 8. Σωτηριανικών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κάμπου της νέας κοινότητας Κάμπου.

36.2. Δήμος Αετού αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγραλιάς, 2. Αετού, 3. Αρτικίου, 4. Γλυκορριζίου, 5. Μαρτίου, 6. Κεφαλόβρυσης, 7. Κοπανακίου, 8. Κρυσσίου, 9. Μοναστηρίου, 10. Πολυθέας, 11. Σιτοχωρίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κοπανάκι της νέας κοινότητας Κοπανακίου.

36.3. Δήμος Λιπείας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αδοιανής, 2. Λογγάς, 3. Μηλίτσας, 4. Νέας Κορώνης, 5. Χράνων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λογγά της νέας κοινότητας Λογγάς.

36.4. Δήμος Ανδανίας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγριλοβούνου, 2. Άνω Μελπείας, 3. Δασοχωρίου, 4. Δεσύλλα, 5. Διαβολιτίου, 6. Ηλέκτρας, 7. Καρνασίου, 8. Κάτω Μελπείας, 9. Κεντρικού, 10. Κωνσταντίνων, 11. Μάλτας, 12. Μάνδρας, 13. Μαντζαρίου, 14. Παραπουγκίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Διαβολίτιο της νέας κοινότητας Διαβολιτίου.

36.5. Δήμος Ανδρούσας αποτελούμενος από το δήμο Ανδρούσης και τις κοινότητες: 1. Αγοιλιάς, 2. Αμφιθέας, 3. Ελληνοεκακλησίας, 4. Εύας, 5. Καλογεροράχης, 6. Μαγγανιακού, 7. Πολυλόφου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ανδρούσα του δήμου Ανδρούσης.

36.6. Δήμος Άριος αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αλωνίων, 2. Άμμου, 3. Ανεμομύλου, 4. Άριος, 5. Αριοχωρίου, 6. Ασπροπουλιάς, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Άριος της νέας κοινότητας Άριος.

36.7. Δήμος Αριστομένους αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αριστομένους, 2. Βουταίνης, 3. Διοδίων, 4. Κεφαλοβρύσου, 5. Κουτίφαρη, 6. Μάνεση, 7. Πελεκανάδας, 8. Πλατανόβρυσης, 9. Πουλιτσίου, 10. Στέρνας, 11. Στρεφίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αριστομένης της νέας κοινότητας Αριστομένους.

36.8. Δήμος Αρφαρών αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Φλώρου, 2. Αγρίλου, 3. Αρφαρών, 4. Βελανιδιάς, 5. Βρομέβρυσης, 6. Πηδημάτος, 7. Πλατέος, 8. Σταματινού, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αρφαρά της νέας κοινότητας Αρφαρών.

36.9. Δήμος Αυλώνα αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγαλιανής, 2. Αυλώνας, 3. Βανάδας, 4. Ελαιάς, 5. Καλιτσαίνης, 6. Καλού Νερού, 7. Καρυών, 8. Πλατανίων, 9. Προδρόμου, 10. Σιδηροκάστρου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σιδηροκάστρο της νέας κοινότητας Σιδηροκάστρου.

36.10. Δήμος Βουφράδων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βλάση, 2. Κουρτακίου, 3. Μηλιωτίου, 4. Πετριτσίου, 5. Χαραυγής, 6. Χατζή, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Χατζή της νέας κοινότητας Χατζή.

36.11. Δήμος Γαργαλιάνων αποτελούμενος από το δήμο Γαργαλιάνων και τις κοινότητες: 1. Βάλτας, 2. Λεύκης, 3. Μαραθοπόλεως, 4. Μουζακίου, 5. Πύργου, 6. Φλόκας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Γαργαλιάνοι του δήμου Γαργαλιάνων.

36.12. Δήμος Δωρίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Άνω Δωρίου, 2. Βασιλικού, 3. Δωρίου, 4. Κόκλα, 5. Κούβελα, 6. Μάλθης, 7. Χαλκιά, 8. Χρυσό-

ίου, 9. Ψαρίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Δώριο της τέως κοινότητας Δωρίου.

3.13. Δήμος Θουρίας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αιθαιάς, 2. Αμφείας, 3. Ανθείας, 4. Θουρίας, 5. Ακρομόνης, 6. Πολιανής, οι οποίες καταργούνται. Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Θουρία της τέως κοινότητας Θουρίας.

3.14. Δήμος Ιθώμης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αριστοδημείου, 2. Αρσινόης, 3. Βαλύρας, 4. Μπισίων, 5. Κεφαλινού, 6. Λαμπαίνης, 7. Μαυρομίου Ιθώμης, 8. Ρευματιάς, οι οποίες καταργούνται. Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βαλύρα της τέως κοινότητας Βαλύρας.

3.15. Δήμος Καλαμάτας αποτελούμενος από το δήμο Καμάτας και τις κοινότητες: 1. Αλαγονίας, 2. Αντιόμου, 3. Αρτεμισίας, 4. Ασπροχώματος, 5. Βέργας, 6. Ελαιοχωρίου, 7. Καρβελίου, 8. Λαδά, 9. Λαϊκών, 10. Πράς Μαντινείας, 11. Νεδούσης, 12. Πηγών, 13. Αρχαγείας, οι οποίοι καταργούνται. Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καλαμάτα του δήμου Καλαμάτας.

3.16. Δήμος Κορώνης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ακριτοχωρίου, 2. Βασιλιτσίου, 3. Βουναρίων, 4. Καπλανίου, 5. Κόμπων, 6. Κορώνης, 7. Υαμείας, 8. Λάνθης, 9. Χαροκοπίου, 10. Χρυσοκελλαριάς, οι οποίες καταργούνται. Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κορώνη της κοινότητας Κορώνης.

3.17. Δήμος Κυπαρισσίας αποτελούμενος από το δήμο Κυπαρισσίας και τις κοινότητες: 1. Αρμενίων, 2. Αρσών, 3. Μουριατάδας, 4. Μύρου, 5. Ξηροκάμπου, 6. Σαδικανερίου, 7. Ραχών, 8. Σπηλιάς, 9. Στασιού, 10. Χακλάδας, οι οποίοι καταργούνται. Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κυπαρισσία του δήμου Κυπαρισσίας.

3.18. Δήμος Λεύκτρου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Νικολάου, 2. Αγίου Νίκωνος, 3. Ελαιοχωρίου, 4. Θαλαμών, 5. Καρδαμύλης, 6. Καρμυβουνίου, 7. Καστανέας, 8. Λαγκάδας, 9. Μηλέας, 10. Νεοχωρίου, 11. Νομιστού, 12. Πλάτης, 13. Προασπίου, 14. Προσηλίου, 15. Πύργου, 16. Ριγκλίων, 17. Σαϊδόνας, 18. Τραχήλας, 19. Τσερίων, οι οποίες καταργούνται. Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καρδαμύλη της κοινότητας Καρδαμύλης.

3.19. Δήμος Μεθώνης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ευαγγελισμού, 2. Καινούργιου Χωρίου, 3. Κανάδας, 4. Μεθώνης, 5. Φοινίκης, 6. Φοινικούντος, οι οποίες καταργούνται. Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μεθώνη της κοινότητας Μεθώνης.

3.20. Δήμος Μελιγαλά αποτελούμενος από το δήμο Μελιγαλά και τις κοινότητες: 1. Ανθούσης, 2. Ζευγοειδίου, 3. Καλλιρόης, 4. Μαγούλας, 5. Μίλα, 6. Νεοχωρίου Ιθώμης, 7. Πολίχνης, 8. Σκάλας, 9. Στενυκλάρου, 10. Τσουκαλαϊκών, οι οποίοι καταργούνται. Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μελιγαλά του δήμου Μελιγαλά.

36.21. Δήμος Μεσσήνης αποτελούμενος από το δήμο Μεσσήνης και τις κοινότητες: 1. Αβραμίου, 2. Αναλήψεως, 3. Βελίκας, 4. Καρτερολίου, 5. Λευκοχώρας, 6. Λυκοτράφου, 7. Μαδένης, 8. Μαυροματιού Παμίσσου, 9. Νεοχωρίου Αριστομένους, 10. Πιλαλιστράς, 11. Πιπερίτης, 12. Σπιταλίου, 13. Τριόδου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μεσσήνη του δήμου Μεσσήνης.

36.22. Δήμος Νέστορος αποτελούμενος από το δήμο Χώρας και τις κοινότητες: 1. Αμπελοφύτου, 2. Κορυφασιού, 3. Μεταξάδας, 4. Μυρσινοχωρίου, 5. Παλαιού Λουτρού, 6. Ρωμανού, 7. Φλεσιιάδος, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Χώρα του δήμου Χώρας.

36.23. Δήμος Οιχαλίας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ανδανίας, 2. Καλυβίων, 3. Κατσαρού, 4. Λουτρού, 5. Μερότης, 6. Οιχαλίας, 7. Πεύκου, 8. Σιάμου, 9. Σολακίου, 10. Φίλια, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μερότη της κοινότητας Μερότης.

36.24. Δήμος Παπαφλέσσα αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βλαχοπούλου, 2. Μανιακίου, 3. Μαργελίου, 4. Μεταμορφώσεως, 5. Παπαφλέσσα, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βλαχόπουλο της κοινότητας Βλαχοπούλου.

36.25. Δήμος Πεταλιδίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αχλαδοχωρίου, 2. Δάρα, 3. Δροσιάς, 4. Καλοχωρίου, 5. Καρποφόρων, 6. Καστανίων, 7. Κοκκίνου, 8. Λυκίσσης, 9. Μαθίας, 10. Νερομούλου, 11. Πανπερίου, 12. Πεταλιδίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πεταλιδι της κοινότητας Πεταλιδίου.

36.26. Δήμος Πύλου αποτελούμενος από το δήμο Πύλου και τις κοινότητες: 1. Αμπελοκήπων, 2. Γλυφάδας, 3. Ικλαίνης, 4. Καλλιθέας, 5. Κυνηγού, 6. Μεσοχωρίου, 7. Παππουλίων, 8. Πηδάσου, 9. Πύλας, 10. Χωματάδας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πύλος του δήμου Πύλου.

36.27. Δήμος Φιλιατρών αποτελούμενος από το δήμο Φιλιατρών και τις κοινότητες: 1. Εξοχικού, 2. Μάλης, 3. Πλάτης, 4. Χαλαζονίου, 5. Χρισπανουπόλεως, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Φιλιατρά του δήμου Φιλιατρών.

36.28. Δήμος Χιλιοχωρίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Κουκκουνάρας, 2. Κρεμμυδιών, 3. Μεσοποτάμου, 4. Σουληναρίου, 5. Χανδρινού, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Χανδρινός της κοινότητας Χανδρινού.

36.29. Δήμος Είρας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Σώστου, 2. Αμπελιώνας, 3. Κακαλετριού, 4. Νέδας, 5. Πέτρας, 6. Σκληρού, 7. Στασιμού, 8. Συρρίζου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νέδα της τέως

κοινότητας Νέδας.

36.30. Κοινότητα Τρικόρφου αποτελούμενη από τις κοινότητες: 1. Δραΐνας, 2. Κλήματος, 3. Κορομπλέας, 4. Παλαιοκάστρου, 5. Τρικόρφου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα της κοινότητας ορίζεται ο οικισμός Τρίκορφο της τέως κοινότητας Τρικόρφου.

36.31. Κοινότητα Τριπύλας αποτελούμενη από τις κοινότητες: 1. Καλογερεσίου, 2. Λαντζουνάτου, 3. Λυπουδεσίου, 4. Ραπτοπούλου, 5. Ροδιάς, 6. Σελλά, 7. Τριπύλας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα της κοινότητας ορίζεται ο οικισμός Ραπτόπουλο της τέως κοινότητας Ραπτοπούλου.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

37. ΝΟΜΟΣ ΞΑΝΘΗΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι και κοινότητες:

37.1. Δήμος Αβδήρων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αβδήρων, 2. Μάνδρας, 3. Μυρωδάτου, 4. Νέας Κεσσάνης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Άβδηρα της τέως κοινότητας Αβδήρων.

37.2. Δήμος Βιστωνίδος, αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Γενισέας, 2. Διομηδείας, 3. Κουτσού, 4. Μαγκικού, 5. Πηγαδίων, 6. Πολυσίτου, 7. Σελίνου, 8. Σουνίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Γενισέα της τέως κοινότητας Γενισέας.

37.3. Δήμος Μύκης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Εχίνου, 2. Μύκης, 3. Ωραίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σμίνθη της τέως κοινότητας Μύκης.

37.4. Δήμος Ξάνθης αποτελούμενος από το δήμο Ξάνθης και τις κοινότητες: 1. Ευμοΐρου, 2. Κιμμεριών, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ξάνθη του τέως δήμου Ξάνθης.

37.5. Δήμος Σταυρούπολης αποτελούμενος από το δήμο Σταυρουπόλεως και τις κοινότητες: 1. Γέρακα, 2. Δαφνώνος, 3. Καρυοφύτου, 4. Καμνηνών, 5. Νεοχωρίου, 6. Πασχαλιάς, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σταυρούπολη του τέως δήμου Σταυρουπόλεως.

37.6. Δήμος Τοπείρου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αβάτου, 2. Γαλάνης, 3. Εξοχής, 4. Ερασιού, 5. Εύλαλου, 6. Μαγγάνων, 7. Ολβίου, 8. Τοξοτών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Εύλαλον της τέως κοινότητας Εύλαλου.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

Γ. Στις κοινότητες: 1. Θερμών, 2. Κοτύλης, 3. Σαρών, 4. Σελέρου δεν επέρχεται μεταβολή.

38. ΝΟΜΟΣ ΠΕΛΛΗΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

38.1. Δήμος Αριδαίας αποτελούμενος από το δήμο Αριδαίας και τις κοινότητες: 1. Αλώρου, 2. Αψάλου, 3. Βορεινού, 4. Γαρεφείου, 5. Δαυροθέας, 6. Λουτρακίου, 7. Λυκοστόμου, 9. Μεγαπλατάνου, 10. Ξιφανής, 11. Όρμης, 12. Πιπεριών, 13. Πολυκαρπίου, 14. Προμάχων, 15. Σαρακηνών, 16. Σωσάνδρας, 17. Τσάκων, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αριδαία του τέως δήμου Αριδαίας.

38.2. Δήμος Βεγορίδας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Αθανασίου, 2. Αρνίσσης, 3. Γραμματικού, 4. Παναγίτσας, 5. Περαίας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Άρνισσα της τέως κοινότητας Αρνίσσης.

38.3. Δήμος Γιαννιτσών αποτελούμενος από το δήμο Γιαννιτσών και τις κοινότητες: 1. Αμπελειών, 2. Μελισσίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Γιαννιτσά του τέως δήμου Γιαννιτσών.

38.4. Δήμος Έδεσσας αποτελούμενος από το δήμο Εδέσσης και τις κοινότητες: 1. Άγρα, 2. Βρυτών, 3. Καρυδιάς, 4. Μεσημεριου, 5. Νησίου, 6. Πλατάνης, 7. Ριζαρίου, 8. Σωτήρας, 9. Φλαμουριάς, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Έδεσσα του τέως δήμου Εδέσσης.

38.5. Δήμος Εξαπλατάνου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αρχαγγέλου, 2. Εξαπλατάνου, 3. Θεοδωρακείου, 4. Θηριοπέτρας, 5. Ίδας, 6. Κωνσταντίας, 7. Μηλέας, 8. Νερομύλων, 9. Νοτίας, 10. Περικλείας, 11. Φιλωτείας, 12. Φούστανης, 13. Χρυσής, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Εξαπλάτανος της τέως κοινότητας Εξαπλατάνου.

38.6. Δήμος Κρύας Βρύσης αποτελούμενος από το δήμο Κρύας Βρύσης και τις κοινότητες: 1. Αγίου Λουκά, 2. Ακρολίμνης, 3. Ξσβάτων, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κρύα Βρύση του τέως δήμου Κρύας Βρύσης.

38.7. Δήμος Κύρρου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αξού, 2. Αραβησσού, 3. Αχλαδοχωρίου, 4. Λάκκας, 5. Μυλοτόπου, 6. Παλαιού Μυλοτόπου, 7. Πλαγιαρίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νέος Μυλότοπος της τέως κοινότητας Μυλοτόπου.

38.8. Δήμος Μεγάλου Αλεξάνδρου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Γαλατάδων, 2. Δροσερού, 3. Λιπαρού, 4. Καρυωτίσσης, 5. Παλαιφύτου, 6. Τριφυλλίου, οι οποίες καταργούνται, καθώς και από το συνοικισμό Αγίου Γεωργίου της κοινότητας Δάφνης, ο οποίος αποσπάται από αυτήν.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Γαλατάδες της τέως κοινότητας Γαλατάδων.

38.9. Δήμος Μενήιδος αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ανυδρού, 2. Καλής, 3. Καλλιπόλεως, 4. Κρανέας, 5. Μανδάλου, 6. Προφήτου Ηλίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καλή της τέρως κοινότητας Καλής.

38.10. Δήμος Πέλλας αποτελούμενος από το δήμο Πέλλης και τις κοινότητες: 1. Αγροσυκέας, 2. Αθύρων, 3. Δυτικού, 4. Νέας Πέλλης, 5. Ρεχώνας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πέλλα του τέρως δήμου Πέλλης.

38.11. Δήμος Σκύδρας αποτελούμενος από το δήμο Σκύδρας και τις κοινότητες: 1. Αρσενίου, 2. Άσπρου, 3. Δόφνης, 4. Καλυβίων, 5. Πετραίας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σκύδρα του τέρως δήμου Σκύδρας.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

39. ΝΟΜΟΣ ΠΙΕΡΙΑΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

39.1. Δήμος Αιγινίου αποτελούμενος από το δήμο Αιγινίου και την κοινότητα Καταχά, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αιγίνιο του τέρως δήμου Αιγινίου.

39.2. Δήμος Δίου αποτελούμενος από το δήμο Δίου και τις κοινότητες: 1. Αγίου Σπυρίδωνος, 2. Βροντούς, 3. Καρίτσης, 4. Κονταριώπησης, 5. Νέας Εφέσου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κονταριώπησης της τέρως κοινότητας Κονταριώπησης.

39.3. Δήμος Ελαφίνας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αρωνά, 2. Ελάφου, 3. Εξοχής, 4. Καταλωνίων, 5. Λαγορράχης, 6. Μοσχοποτάμου, 7. Παλαιού Κεραμιδίου, 8. Τριλόφου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Παλαιό Κεραμιδί της τέρως κοινότητας Παλαιού Κεραμιδίου.

39.4. Δήμος Κατερίνης αποτελούμενος από το δήμο Κατερίνης και τις κοινότητες: 1. Άνω Αγίου Ιωάννου, 2. Γανοχώρας, 3. Νεοκαισαρείας, 4. Σβορώνου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του νέου δήμου ορίζεται ο οικισμός Κατερίνη της τέρως δήμου Κατερίνης.

39.5. Δήμος Κολινδρού αποτελούμενος από το δήμο Κολινδρού και τις κοινότητες: 1. Καστανέας, 2. Λιβαδίου, 3. Ρυακίων, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κολινδρός του τέρως δήμου Κολινδρού.

39.6. Δήμος Κορινού αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Κάτω Αγίου Ιωάννου, 2. Κορινού, 3. Κούκου, 4. Νέας Τραπεζούντος, 5. Σεβαστής, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κορινός της τέρως κοινότητας Κορινού.

39.7. Δήμος Μεθώνης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Μακρυγιάλου, 2. Μεθώνης, 3. Νέας Αγοραποπόλεως, 4. Παλαιού Ελευθεροχωρίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μακρυγιάλος της τέρως κοινότητας Μακρυγιάλου.

39.8. Δήμος Παραλίας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Καλλιθέας, 2. Παραλίας, 3. Περιστασης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καλλιθέα της τέρως κοινότητας Καλλιθέας.

39.9. Δήμος Πέτρας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Δημητρίου, 2. Λόφου, 3. Μηλιάς, 4. Μοσχοχωρίου, 5. Φωτεινών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μηλιά της τέρως κοινότητας Μηλιάς.

39.10. Δήμος Πιερίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βρίας, 2. Ελατοχωρίου, 3. Ρητίνης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ρητίνη της τέρως κοινότητας Ρητίνης.

39.11. Δήμος Ανατολικού Ολύμπου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Λεπτοκαρυάς, 2. Παντελεήμονος, 3. Πλαταμώνος, 4. Πόρων, 5. Σκοτίνης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λεπτοκαρυά της τέρως κοινότητας Λεπτοκαρυάς.

39.12. Δήμος Πύδνας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αλωνίων, 2. Παλιοστάνης, 3. Πύδνης, 4. Σφενδαμίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πύδνα της τέρως κοινότητας Πύδνης.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

Γ. Στο δήμο Λιτοχώρου δεν επέρχεται μεταβολή.

40. ΝΟΜΟΣ ΠΡΕΒΕΖΗΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι και κοινότητες:

40.1. Δήμος Ανωγείου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ανωγείου, 2. Γοργομούλου, 3. Τσαγκαροπούλου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Γοργόμυλος της τέρως κοινότητας Γοργομούλου.

40.2. Δήμος Ζαλόγγου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βράχου, 2. Καμαρίνας, 3. Καναλίου, 4. Κρυσπηγής, 5. Μυρσίνης, 6. Νέας Ζαμψούντος, 7. Νέας Σινώπης, 8. Ριζών, 9. Χαμαδιού, οι οποίες καταργούνται, καθώς και από το συνοικισμό Εκκλησιών του δήμου Ορεινού, ο οποίος αποσπάται από αυτόν.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κανάλι της τέρως κοινότητας Καναλίου.

40.3. Δήμος Θεσπρωτικού αποτελούμενος από το δήμο Θεσπρωτικού και τις κοινότητες: 1. Άσσου, 2. Γαλατά, 3. Μελιανών, 4. Νικολιτσιου, 5. Παππαδατών, 6. Πολυσταφύλου, 7. Ριζοβουνίου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Θεσπρωτικό του

δῆμου Θεσπρωτικού.

41.4. Δήμος Λούρου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βρυσεύλας, 2. Κατσανοπούλου, 3. Λούρου, 4. Σφηνιωτού, 5. Ρευμαπάς, 6. Σκιαδά, 7. Στεφάνης, 8. Λαζαρίου, 9. Λαζαρίου, 10. Λαζαρίου, 11. Λαζαρίου, 12. Λαζαρίου, 13. Λαζαρίου, 14. Λαζαρίου, 15. Λαζαρίου, 16. Λαζαρίου, οι οποίες καταργούνται, καθώς και από τους οικισμούς: 1. Άνω Ράχης της κοινότητας Άνω Ράχης, 2. Τρικάστρου της κοινότητας Τρικάστρου, οι οποίοι αποσπώνται από αυτές.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λούρος της κοινότητας Λούρου.

41.5. Δήμος Πάργας αποτελούμενος από το δήμο Πάργας και τις κοινότητες: 1. Αγίας, 2. Ανθούσης, 3. Βιζαρίου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πάργα του τῆως δήμου Πάργας.

41.6. Δήμος Πρεβέζης αποτελούμενος από το δήμο Πρεβέζης και τις κοινότητες: 1. Μιχαλιτοίου, 2. Μύπκα, 3. Αποδόλου, 4. Βιζαρίου, 5. Κουρουτών, 6. Λαμπωτών, 7. Λοχριάς, 8. Νιθαύρεως, 9. Πετροχωρίου, 10. Πλατανίων, 11. Πλατάνου, 12. Φουρφουρά, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πρέβεζα του δήμου Πρεβέζης.

41.7. Δήμος Φαναρίου αποτελούμενος από το δήμο Φαναρίου και τις κοινότητες: 1. Αχερουσίας, 2. Αμμουδιάς, 3. Βαλακίου, 4. Βουβοποτάμου, 5. Θεμέλου, 6. Καστρίου, 7. Κορώνης, 8. Κουκκουλίου, 9. Κυψέλης, 10. Λούπτης, 11. Μεσοποτάμου, 12. Μουρμυριών, 13. Ναρκίσσου, 14. Σκεπαστού, 15. Σταυροπόλεως, 16. Τριπόλεως, οι οποίοι καταργούνται, καθώς και από τους οικισμούς: 1. Άνω Σκαφιδωτή της κοινότητας Τριπόλεως, 2. Κορυφούλα της κοινότητας Άνω Ράχης, οι οποίοι αποσπώνται από αυτές.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καναλάκι της κοινότητας Καναλακίου.

41.8. Δήμος Φιλιπιάδος αποτελούμενος από το δήμο Φιλιπιάδος και τις κοινότητες: 1. Αγίου Γεωργίου, 2. Αποδόλου, 3. Δρυοφύτου, 4. Κερασώνος, 5. Κλεισούρας, 6. Νέας Κερασούντος, 7. Παναγίας, 8. Πέτρας, 9. Σκεπαστού, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Φιλιπιάδα του δήμου Φιλιπιάδος.

Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση ανώρισης κοινότητας σε δήμο.

Στην κοινότητα Κρανέας δεν επέρχεται μεταβολή.

ΝΟΜΟΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ

Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

41.9. Δήμος Ανωγειών αποτελούμενος από το δήμο Ανωγειών και τις κοινότητες: 1. Αξού, 2. Ζωνιανών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ανώγεια του δήμου Ανωγειών.

41.10. Δήμος Αρκαδίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Άδελε, 2. Αμνάτου, 3. Αρχαίας Ελευθέρας, 4. Ελευθέρας, 5. Έρμων, 6. Κυριάνας, 7. Μέσης, 8. Αλοχωρίου, 9. Πηγής, 10. Πρίνου, 11. Σκουλοφίων, 12. Αμαλειού, 13. Χαρκίων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Άδελε της κοινότητας Άδελε.

41.3. Δήμος Γεροποτάμου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγγελιανών, 2. Αγίου Μάμαντος, 3. Αλφάρας, 4. Αχλαδέ, 5. Καλανδαρές, 6. Μαργαρίτων, 7. Μελιδονίου, 8. Μελισσουργακίου, 9. Ορθέ, 10. Πανόρμου, 11. Πασαλιτών, 12. Περάματος, 13. Ρουμελής, 14. Σισών, 15. Σκεπαστής, 16. Χουμερίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πέραμα της τῆως κοινότητας Περάματος.

41.4. Δήμος Κουλούκωνα αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίας, 2. Αγίου Ιωάννου, 3. Αϊμονα, 4. Αλοιδών, 5. Απλαδιανών, 6. Βενίου, 7. Γαράζου, 8. Δαμαβόλου, 9. Δοξαρού, 10. Επισκοπής, 11. Θεοδώρας, 12. Καλύβου, 13. Κρουνερίου, 14. Λιβαδίων, 15. Χώνου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Γαράζο της τῆως κοινότητας Γαράζου.

41.5. Δήμος Κουρητών αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίας Παρασκευής, 2. Αγίου Ιωάννου, 3. Αποδόλου, 4. Βιζαρίου, 5. Κουρουτών, 6. Λαμπωτών, 7. Λοχριάς, 8. Νιθαύρεως, 9. Πετροχωρίου, 10. Πλατανίων, 11. Πλατάνου, 12. Φουρφουρά, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Φουρφουράς της τῆως κοινότητας Φουρφουρά.

41.6. Δήμος Λάμπης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίας Γαλήνης, 2. Ακουμίων, 3. Αρδάκτου, 4. Δρυοφύτου, 5. Καρνών, 6. Κεντροχωρίου, 7. Κεραμιάς, 8. Κισσού, 9. Κρύας Βρύσης, 10. Λαμπινής, 11. Μελάμπων, 12. Μουρνές, 13. Μυξόρρομα, 14. Ορνές, 15. Σακτουριών, 16. Σπηλίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σπήλι της τῆως κοινότητας Σπηλίου.

41.7. Δήμος Λαμπιανών αποτελούμενος από το δήμο Επισκοπής και τις κοινότητες: 1. Αργυρουπόλεως, 2. Βιλανδρέδου, 3. Κάτω Πόρου, 4. Μυριοκεφάλων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Επισκοπή του τῆως δήμου Επισκοπής.

41.8. Δήμος Νικηφόρου Φωκά αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Κωνσταντίνου, 2. Άνω Βαλσαμονέρου, 3. Ατσιποπούλου, 4. Γερανίου, 5. Γωνιάς, 6. Ζουριδίου, 7. Καλονύκτου, 8. Κάτω Βαλσαμονέρου, 9. Μαλακίων, 10. Μούντρου, 11. Πρινέ, 12. Ρουστίκων, 13. Σαϊτουρών, 14. Φραντζεσκιανών Μετοχίων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αθάνατος της τῆως κοινότητας Γωνιάς.

41.9. Δήμος Ρεθύμνης αποτελούμενος από το δήμο Ρεθύμνης και τις κοινότητες: 1. Αρμένων, 2. Γουλεδιανών, 3. Καρές, 4. Καστέλλου, 5. Κούμων, 6. Μαρουλά, 7. Όρους, 8. Πρασίων, 9. Ρουσσόσπιτι, 10. Σελλίου, 11. Χρομοναστηρίου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ρέθυμνο του τῆως δήμου Ρεθύμνου.

41.10. Δήμος Σφρίτου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αμαρίου, 2. Άνω Μέρους, 3. Αποστόλων, 4. Βισταγής, 5. Βρυσών, 6. Βυλαλώνων, 7. Γερακαρίου, 8. Ελενών, 9. Θρόνου, 10. Καλογέρου, 11. Μέρωνα,

12. Μοναστηρακίου, 13. Παντανάσσης, 14. Πατσού, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αγία Φωτεινή της τέως κοινότητας Αποστόλων.

41.11. Δήμος Φοίνικα αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Βασιλείου, 2. Αγίου Ιωάννου, 3. Αγκουσελιανών, 4. Ασωμάτου, 5. Κοξαρές, 6. Λευκογείων, 7. Μαριού, 8. Μύρθιου, 9. Ροδακίνου, 10. Σελλίων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πλακιάς της τέως κοινότητας Σελλίων.

42. ΝΟΜΟΣ ΡΟΔΟΠΗΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι και κοινότητες:

42.1. Δήμος Αιγείρου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αιγείρου, 2. Νέας Καλλίστης, 3. Φαναρίου, οι οποίες καταργούνται, καθώς και από τους συνοικισμούς: 1. Αρωγή της κοινότητας Μέσης, 2. Γλυφάδα της κοινότητας Μέσης, 3. Μελέτη της κοινότητας Σώστου, 4. Μέση της κοινότητας Μέσης, 5. Παραλία Μέσης της κοινότητας Μέσης, 6. Πόρτη της κοινότητας Μέσης, 7. Καλλίστης της κοινότητας Αμβροσίας, οι οποίοι αποσπώνται από αυτές.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αιγείρον της τέως κοινότητας Αιγείρου.

42.2. Δήμος Αρριανών αποτελούμενος από τους συνοικισμούς: 1. Αγιοχώρον της κοινότητας Αρριανών, 2. Αρριανά της κοινότητας Αρριανών, 3. Δαρμένη της κοινότητας Φιλλύρας, 4. Δειλινά της κοινότητας Φιλλύρας, 5. Ήπιον της κοινότητας Νέας Σάντας, 6. Κίνυρα της κοινότητας Αρριανών, 7. Πλαγιά της κοινότητας Αρριανών, 8. Λύκειον της κοινότητας Αρριανών, 9. Μικρό Πιστόν της κοινότητας Αρριανών, 10. Μύστακας της κοινότητας Αρριανών, 11. Νέδα της κοινότητας Αρριανών, 12. Σκάλαμα της κοινότητας Φιλλύρας, 13. Στροφή της κοινότητας Αρριανών, 14. Νικηταί της κοινότητας Αρριανών, οι οποίοι αποσπώνται από αυτές.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αρριανά της τέως κοινότητας Αρριανών.

42.3. Δήμος Ιάσμου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αμβροσίας, εκτός οικισμού Καλλίστης 2. Ιάσμου, 3. Σάλτης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Τάσμος της τέως κοινότητας Ιάσμου.

42.4. Δήμος Κομοτηνής αποτελούμενος από το δήμο Κομοτηνής και τις κοινότητες: 1. Θυλιόριου, 2. Κάλχαντος, 3. Καρυδιάς, 4. Πανδρόσου, οι οποίοι καταργούνται, καθώς και από τους συνοικισμούς: 1. Ανθοχώρον της κοινότητας Αράτου, 2. Γραπινή της κοινότητας Γραπνής, 3. Ιτέα της κοινότητας Κοσμίου, 4. Κηκίδιον της κοινότητας Κοσμίου, 5. Κόσμιον της κοινότητας Κοσμίου, 6. Σιδηράδες της κοινότητας Γραπνής, 7. Στυλάριον της κοινότητας Γραπνής, οι οποίοι αποσπώνται από αυτές.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κομοτηνή του τέως δήμου Κομοτηνής.

42.5. Δήμος Μαρωνείας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αμαράντων, 2. Ιμέρου, 3. Μαρωνείας, 4. Μιράνων, 5. Ξυλαγανής, 6. Πελαγιάς, 7. Προσκυνητών,

οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ξυλαγανή της τέως κοινότητας Ξυλαγανής.

42.6. Δήμος Νέου Σιδηροχωρίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίων Θεοδώρων, 2. Νέου Σιδηροχωρίου, οι οποίες καταργούνται, καθώς και από τους συνοικισμούς: 1. Μέγα Δουκάτον της κοινότητας Κοσμίου, 2. Παγούρια της κοινότητας Μέσης, οι οποίοι αποσπώνται από αυτές.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νέο Σιδηροχώρι της τέως κοινότητας Νέου Σιδηροχωρίου.

42.7. Δήμος Σαπών αποτελούμενος από το δήμο Σαπών και τις κοινότητες: 1. Κραβύλης, 2. Λοφαρίου, 3. Στρώμης (Στρώμνης), οι οποίοι καταργούνται, καθώς και από τους συνοικισμούς: 1. Αμφία της κοινότητας Αρίσβης, 2. Αρίσβη της κοινότητας Αρίσβης, 3. Εβρίνος της κοινότητας Αρριανών, 4. Ιάσιον της κοινότητας Αρριανών, 5. Νέα Σάντα της κοινότητας Νέας Σάντας, 6. Κιζάριο της κοινότητας Αρριανών, οι οποίοι αποσπώνται από αυτές.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σάπες του τέως δήμου Σαπών.

42.8. Δήμος Σώστου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ασωμάτων, 2. Πολυάνθου, οι οποίες καταργούνται, καθώς και από τους συνοικισμούς: 1. Κερασέα της κοινότητας Σώστου, 2. Ληνός της κοινότητας Σώστου, 3. Μέγα Πιστόν της κοινότητας Σώστου, 4. Μίσχος της κοινότητας Σώστου, 5. Σώστης της κοινότητας Σώστου, οι οποίοι αποσπώνται από αυτήν.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σώστης της τέως κοινότητας Σώστου.

42.9. Δήμος Φιλλύρας αποτελούμενος από τους συνοικισμούς: 1. Άγρα της κοινότητας Φιλλύρας, 2. Άνω Δροσινή της κοινότητας Γραπνής, 3. Άρατος της κοινότητας Αράτου, 4. Αρδεία της κοινότητας Γραπνής, 5. Αρχοντικά της κοινότητας Αρίσβης, 6. Βραγιά της κοινότητας Αράτου, 7. Δοκός της κοινότητας Φιλλύρας, 8. Δροσιά της κοινότητας Φιλλύρας, 9. Δρύμη της κοινότητας Γραπνής, 10. Εσοχή της κοινότητας Φιλλύρας, 11. Νέον Καλλυντήριον της κοινότητας Γραπνής, 12. Κάτω Δροσινή της κοινότητας Γραπνής, 13. Λαμπρόν της κοινότητας Γραπνής, 14. Νεύρα της κοινότητας Φιλλύρας, 15. Ομηρικόν της κοινότητας Γραπνής, 16. Πάσσος της κοινότητας Αρίσβης, 17. Πατερμά της κοινότητας Γραπνής, 18. Ραγάδα της κοινότητας Φιλλύρας, 19. Σκιάδα της κοινότητας Φιλλύρας, 20. Φιλλύρας της κοινότητας Φιλλύρας, οι οποίοι αποσπώνται από αυτές.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Φιλλύρα της τέως κοινότητας Φιλλύρας.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

Γ. Στις κοινότητες: 1. Αμαξάδων, 2. Κέχρου, 3. Οργάνης δεν επέρχεται μεταβολή.

43. ΝΟΜΟΣ ΣΑΜΟΥ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

43.1. Δήμος Αγίου Κηρύκου αποτελούμενος από το δήμο Αγίου Κηρύκου και τις κοινότητες: 1. Περδικίου,

σοστόμου, οι οποίοι καταργούνται.
 του δήμου ορίζεται ο οικισμός Άγιος Κήρυκος ως δήμου Αγίου Κηρύκου.

Δήμος Βαθέος αποτελούμενος από το δήμο και τις κοινότητες: 1. Αγίου Κωνσταντίνου 2. 3. Βαθέος 4. Βουρλιωτών 5. Κοκκαρίου 6. 7. Παλαιοκάστρου, 8. Σταυρινήδων, οι οποίες καταργούνται.

του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σάμος του τέρως Σαμίων.

Δήμος Ευδήλου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αρεθούσης, 2. Δάφνης, 3. Ευδήλου, 4. Καμάμου, 5. Μαγγανίτου, 6. Φραντάτου, οι οποίες καταργούνται.

του δήμου ορίζεται ο οικισμός Εύδηλος της κοινότητας Ευδήλου.

Δήμος Καρλοβασιών αποτελούμενος από το Καρλοβασιών και τις κοινότητες: 1. Αγίων Θεοφάνους, 2. Δρακαίων, 3. Καστανέας, 4. Κονταϊκών, 5. Κουβαίων, 6. Κοσμαδαίων, 7. Λέκας, 8. Πλατάνου, οι οποίες καταργούνται.

του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καρλόβασι του δήμου Καρλοβασιών.

Δήμος Μαραθοκάμπου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Καλλιθέας 2. Κουμαϊκών 3. Μαραθοκάμπου 4. Νεοχωρίου, 5. Σκουραϊκών, οι οποίες καταργούνται.
 του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μαραθοκάμπος της κοινότητας Μαραθοκάμπου.

Δήμος Πυθαγορείου αποτελούμενος από το Πυθαγορείου και τις κοινότητες: 1. Κουμαραδαίων, 2. Ρατζαίων, 3. Μεσογειού, 4. Μύλων, 5. Μυτιληνίων, 6. Πανδρόσου, 7. Πύργου, 9. Σπαθαραίων, οι οποίες καταργούνται.

του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πυθαγόρειο του δήμου Πυθαγορείου.

Δήμος Ραχών αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Πολυκάρπου, 2. Καρκιναγρίου, 3. Ραχών, οι οποίες καταργούνται.

του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ράχες της τέρως κοινότητας Ραχών.

Ο δήμος Φούρνων μετονομάζεται σε δήμο Φούρνων.

του δήμου ορίζεται ο οικισμός Φούρνοι του δήμου Φούρνων.

τον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αριστικής κοινότητας σε δήμο.

ΝΟΜΟΣ ΣΕΡΡΩΝ

αποσπώνται οι κατωτέρω δήμοι και κοινότητες:

Δήμος Αλιστράτης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγιοχωρίου, 2. Αλιστράτης, 3. Λευκοθέας, 4. Πηλίου, 5. Σκοπιάς, 6. Σταθμού Αγγίστης, οι οποίες καταργούνται.

του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αλιστράτη της κοινότητας Αλιστράτης.

Δήμος Αμφίπολης αποτελούμενος από τις κοι-

νότητες: 1. Αμφιπόλεως, 2. Μεσσολακιάς, 3. Νέων Κερδυλιών, 4. Παλαιοκώμης, οι οποίες καταργούνται.

του δήμου ορίζεται ο οικισμός Παλαιοκώμη της τέρως κοινότητας Παλαιοκώμης.

44.3. Δήμος Αχινού αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αχινού, 2. Δάφνης, 3. Ζερβοχωρίου, 4. Λευκοτόπου, 5. Πατρικίου, 6. Σιτοχωρίου, 7. Χουμνικού, οι οποίες καταργούνται.

του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σιτοχώρι της τέρως κοινότητας Σιτοχωρίου.

44.4. Δήμος Βισαλτίας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίας Παρασκευής, 2. Αμπέλων, 3. Βέργης, 4. Δημητρίτσιου, 5. Λυγαριάς, 6. Νικοκλείας, 7. Σησαμίας, 8. Τριανταφυλλιάς, οι οποίες καταργούνται.

του δήμου ορίζεται ο οικισμός Δημητρίτσι της τέρως κοινότητας Δημητρίτσιου.

44.5. Δήμος Εμμανουήλ Παππά αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Πνεύματος, 2. Δαφνοειδίου, 3. Εμμανουήλ Παππά, 4. Μετάλλων, 5. Νέου Σουλίου, 6. Πενταπόλεως, 7. Τούμπας, 8. Χρυσού, οι οποίες καταργούνται.

του δήμου ορίζεται ο οικισμός Χρυσό της τέρως κοινότητας Χρυσού.

44.6. Δήμος Ηρακλείας αποτελούμενος από το δήμο Ηρακλείας και τις κοινότητες: 1. Βαλτερού, 2. Δασοχωρίου, 3. Καρπερής, 4. Κοιμήσεως, 5. Λιθοτόπου, 6. Λιμνοχωρίου, 7. Ποντισμένου, 8. Χρυσοχωράφων, οι οποίες καταργούνται.

του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ηράκλεια του τέρως δήμου Ηρακλείας.

44.7. Δήμος Κερκίνης αποτελούμενος από το δήμο Ροδόπολης και τις κοινότητες: 1. Άνω Ποροίων, 2. Καστανούσσης, 3. Κάτω Ποροίων, 4. Κερκίνης, 5. Λιβαδίας, 6. Μακρινίτισης, 7. Νεοχωρίου, 8. Πλατανακίων, οι οποίες καταργούνται.

του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ροδόπολη του τέρως δήμου Ροδόπολης.

44.8. Δήμος Κ. Μητρούσιου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αναγεννήσεως, 2. Άνω Καμήλας, 3. Βαμβακιάς, 4. Μητρούσιου, 5. Μονοκκλησίας, 6. Προβατά, οι οποίες καταργούνται.

του δήμου ορίζεται ο οικισμός Προβατά της τέρως κοινότητας Προβατά.

44.9. Δήμος Κορμίστας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ηλιοκώμης, 2. Κορμίστης, 3. Νέας Μπάφρας, 4. Συμβολής, οι οποίες καταργούνται.

του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νέα Μπάφρα της τέρως κοινότητας Νέας Μπάφρας.

44.10. Δήμος Λευκώνα αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Καλών Δένδρων, 2. Λευκώνα, 3. Χριστού, οι οποίες καταργούνται.

του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λευκώνα της τέρως κοινότητας Λευκώνας.

44.11. Δήμος Νέας Ζίχνης αποτελούμενος από το δήμο Νέας Ζίχνης και τις κοινότητες: 1. Αγίου Χριστοφόρου, 2. Αγριανής, 3. Αναστασίας, 4. Γαζώρου, 5. Δημήτρας, 6. Δραβήσκου, 7. Θολού, 8. Μαυρολόφου, 9. Μεσορράχης, 10. Μυρκίνου, 11. Μυρρίνης, 12. Νέας

Πέτρας, 13. Σφελινού, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νέα Ζίχνη της τέρως κοινότητας Νέας Ζίχνης.

44.12. Δήμος Νιγρίτης αποτελούμενος από το δήμο Νιγρίτης και τις κοινότητες: 1. Ανθής, 2. Θερμών, 3. Τερπνής, 4. Φλαμπούρου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νιγρίτα του τέρως δήμου Νιγρίτης.

44.13. Δήμος Πετριτσίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ακαιοχωρίου, 2. Ευρωειάς, 3. Γονίμου, 4. Μανδρακίου, 5. Μεγαλοχωρίου, 5. Νέου Πετριτσίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νέο Πετρίτσι της τέρως κοινότητας Νέου Πετριτσίου.

44.14. Δήμος Πρώτης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγγίστης, 2. Κρηνίδος, 3. Πρώτης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πρώτη της τέρως κοινότητας Πρώτης.

44.15. Δήμος Σερρών αποτελούμενος από το δήμο Σερρών και τις κοινότητες: 1. Ελαώνος, 2. Επταμύλων, 3. Οινούσσας (Χινοχωρίου), οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σέρρες του τέρως δήμου Σερρών.

44.16. Δήμος Σιδηροκάστρου αποτελούμενος από το δήμο Σιδηροκάστρου και τις κοινότητες: 1. Βαμβακοφύτου, 2. Καμρωτού, 3. Στρυμονοχωρίου, 4. Χαροπού, 5. Χορτερού, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σιδηροκάστρο του τέρως δήμου Σιδηροκάστρου.

44.17. Δήμος Σκοτούσσης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αμμουδιάς, 2. Γεφυρουδίου, 3. Μελενικισίου, 4. Νέας Τυρολόης, 5. Παλαιοκάστρου, 6. Σκοτούσσης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σκοτούσσε της τέρως κοινότητας Σκοτούσσης.

44.18. Δήμος Σκουτάρεως αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίας Ελένης, 2. Αδελφικού, 3. Βαμβακούσσης, 4. Κάτω Καμήλας, 5. Κουβουκλίων, 6. Κουμαριάς, 7. Κωνσταντινάτου, 8. Πεπονιάς, 9. Σκουτάρεως, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σκουτάρι της τέρως κοινότητας Σκουτάρεως.

44.19. Δήμος Στρυμονικού αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ζευγολαπού, 2. Καλοκάστρου, 3. Λιβαδοχωρίου, 4. Στρυμονικού, 5. Τριάδος, 6. Χειμάρρου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Στρυμονικό της τέρως κοινότητας Στρυμονικού.

44.20. Δήμος Στρυμώνος αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βαλτοτοπίου, 2. Μεσοκώμης, 3. Μανόβρουσης, 4. Νέου Σκοπού, 5. Νεοχωρίου, 6. Παραλιμνίου, 7. Πιεθελινού, 8. Ψυχικού, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νέος Σκοπός της τέρως κοινότητας Νέου Σκοπού.

44.21. Δήμος Ροδολίβους αποτελούμενος από το δήμο Ροδολίβους και την κοινότητα Μικρού Σουλίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ροδολίβος του

τέρως δήμου Ροδολίβους.

44.22. Δήμος Τραγίλου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Δημητρίου, 2. Αηδονοχωρίου, 3. Ευκαρπίας, 4. Ιβήρων, 5. Καστανοχωρίου, 6. Μαυροθαλάσσης, 7. Τραγίλου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μαυροθάλασσα της τέρως κοινότητας Μαυροθαλάσσης.

44.23. Κοινότητα Αχλαδοχωρίου αποτελούμενη από τις κοινότητες: 1. Αχλαδοχωρίου, 2. Καπνοφύτου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα της κοινότητας ορίζεται ο οικισμός Αχλαδοχώρι της τέρως κοινότητας Αχλαδοχωρίου.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

Γ. Στις κοινότητες: 1. Αγκίστρου, 2. Άνω Βροντούς, 3. Ορεινής, 4. Προμαχώνας δεν επέρχεται μεταβολή.

45. ΝΟΜΟΣ ΤΡΙΚΑΛΩΝ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι και κοινότητες:

45.1. Δήμος Αιθίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Νικολάου, 2. Αθαμανίας, 3. Βροντερού, 4. Γαρδικίου, 5. Δέσης, 6. Δροσοχωρίου, 7. Ελάτης, 8. Καλογήρων, 9. Νεραϊδοχωρίου (Χατζηπετρίου), 10. Περτουλίου, 11. Πύρρας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ελάτη της τέρως κοινότητας Ελάτης.

45.2. Δήμος Βασιλικής αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βασιλικής, 2. Θεοπέτρας, 3. Περιστεράς, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βασιλική της τέρως κοινότητας Βασιλικής.

45.3. Δήμος Γόμφων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Γόμφων, 2. Δροσερού, 3. Λυγαριάς, 4. Μουριάς, 5. Παλαιομοναστήρου, 6. Πηγής, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λυγαριά της τέρως κοινότητας Λυγαριάς.

45.4. Δήμος Εσπαιώπδας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Λόγγου, 2. Μεγαλοχωρίου, 3. Πατουλιάς, 4. Χρυσαιγής, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μεγαλοχώρι της τέρως κοινότητας Μεγαλοχωρίου.

45.5. Δήμος Καλαμπάκας αποτελούμενος από το δήμο: 1. Καλαμπάκας και τις κοινότητες: 1. Αύρας, 2. Βλαχάβας, 3. Διέβας, 4. Καστρακίου, 5. Κρύας Βρύσης, 6. Μεγάλης Κερσάδας, 7. Ορθοβουνίου, 8. Σαρακήνας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καλαμπάκα του τέρως δήμου Καλαμπάκας.

45.6. Δήμος Καλλιθέδενδρου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βαλπινού, 2. Δενδροχωρίου, 3. Κάτω Ελάτης, 4. Φωτάδας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βαλπινό της τέρως κοινότητας Βαλπινού.

45.7. Δήμος Καστανιάς αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αμαράντου, 2. Αμπελοχωρίου, 3. Καλομοίρας, 4. Καστανέας, 5. Ματονερίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καστανέα της

ως κοινότητας Καστανέας.

45.8. Δήμος Κλεινοβού αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αηδόνας, 2. Γλυκομηλέας, 3. Καλογριανής, 4. Κλεινού, 5. Παλαιοχωρίου, 6. Χρυσομηλέας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κλεινό της τήως κοινότητας Κλεινού.

45.9. Δήμος Κόζιακα αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Γενεσίου, 2. Γοργογυρίου, 3. Ξυλοπαροίκου, 4. Πρίνου, 5. Προδρόμου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πρίνος της τήως κοινότητας Πρίνου.

45.10. Δήμος Μαλακασίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Κορυδαλλού, 2. Μαλακασίου, 3. Παναγίας, 4. Πεύκης, 5. Τρυγόνος, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Παναγία της τήως κοινότητας Παναγίας.

45.11. Δήμος Μεγάλων Καλυβίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίας Κυριακής, 2. Γλίνου, 3. Μεγάλων Καλυβίων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μεγάλα Καλύβια της τήως κοινότητας Μεγάλων Καλυβίων.

45.12. Δήμος Οιχαλίας αποτελούμενος από το δήμο Οιχαλίας και τις κοινότητες: 1. Γεωργανάδων, 2. Κλοτού, 3. Κρήνης, 4. Πετρωτού, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Οιχαλία της τήως κοινότητας Οιχαλίας.

45.13. Δήμος Παλιοκάστρου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγρελιάς, 2. Αρδανίου, 3. Ζηλευτής, 4. Λιμαριάς, 5. Κρηνίτης, 6. Λιοπράσου, 7. Παλιοπύργου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Παλιοπύργος της τήως κοινότητας Παλιοπύργου.

45.14. Δήμος Παραληθαίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ελληνοκάστρου, 2. Πλατάνου, 3. Ράξας, 4. Ριζώματος, 5. Σπαθάδων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ριζώμα της τήως κοινότητας Ριζώματος.

45.15. Δήμος Πελινναίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Νομής, 2. Πετροπόρου, 3. Σερβωτών, 4. Ταξιάρχων, 5. Φανερωμένης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ταξιάρχαι της τήως κοινότητας Ταξιάρχων.

45.16. Δήμος Πιαλείων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ελευθεροχωρίου, 2. Παραποτάμου, 3. Πιαλής, 4. Φήκης, 5. Φιλύρας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Φήκη της τήως κοινότητας Φήκης.

45.17. Δήμος Πυνδαίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βαθυρρέματος, 2. Βαλκάνου, 3. Λιβαδοπού, 4. Μεσοχώρας, 5. Μοσχοφύτου, 6. Νέας Πεύκης, 7. Πραμέρου, 8. Πολυνερίου, 9. Στουρναραϊκών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Στουρναραϊκά της τήως κοινότητας Στουρναραϊκών.

45.18. Δήμος Πύλης αποτελούμενος από το δήμο Πύλης και τις κοινότητες: 1. Αγίου Βησσαρίωνος, 2.

Αγίου Προκοπίου, 3. Κοτρωνίου, 4. Παλαιοκαρυάς, 5. Πετροχωρίου, 6. Ροποτού, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πύλη του τήως δήμου Πύλης.

45.19. Δήμος Τυμφαίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Γερακαρίου, 2. Καλλιθέας, 3. Κονισκού, 4. Λογγάς, 5. Μαυρελίου, 6. Φλαμπουρεσίου, 7. Φωτεινού, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κονισκός της τήως κοινότητας Κονισκού.

45.20. Δήμος Φαλωρείας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Διαλεκτού, 2. Διποτάμου, 3. Κεφαλοβρούσου, 4. Μεγάλου Κεφαλοβρούσου, 5. Μεγάρης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κεφαλόβρυσος της τήως κοινότητας Κεφαλοβρούσου.

45.21. Δήμος Φαρκαδόνας αποτελούμενος από το δήμο Φαρκαδόνας και τις κοινότητες: 1. Αχλαδοχωρίου, 2. Γριζάνου, 3. Διασέλλου, 4. Ζάρκου, 5. Κεραμίδου, 6. Παναγιώτσης, 7. Πηναϊάδος, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Φαρκαδόνα του τήως δήμου Φαρκαδόνας.

45.22. Δήμος Χασίων αποτελούμενος από το δήμο Χασίων και τις κοινότητες: 1. Αγναντιάς, 2. Κακοπλευρίου, 3. ΟΞυνείας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Χασίων του τήως δήμου Χασίων.

45.23. Κοινότητα Ασπροποτάμου αποτελούμενη από τις κοινότητες: 1. Αγίας Παρασκευής, 2. Ανθούσης, 3. Καλλιρρόης, 4. Καταφύτου, 5. Κρανέας, 6. Πολυθέας, 7. Στεφανίου, 8. Χαλκίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα της κοινότητας ορίζεται ο οικισμός Καλλιρόη της τήως κοινότητας Καλλιρρόης.

45.24. Κοινότητα Νεραΐδας αποτελούμενη από τις κοινότητες: 1. Αρματολικού, 2. Κορυφής, 3. Νεραΐδας, 4. Παχτουρίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα της κοινότητας ορίζεται ο οικισμός Νεραΐδα της τήως κοινότητας Νεραΐδας.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

Γ. Στο δήμο Τρικκαίων και στην κοινότητα Μυροφύλλου δεν επέρχεται μεταβολή.

46. ΝΟΜΟΣ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι και κοινότητες:

46.1. Δήμος Αγίου Γεωργίου Τυμφρηστού αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Γεωργίου, 2. Βίτολης, 3. Δικάστρου, 4. Μαυρίλου, 5. Μεγάλης Κάψης, 6. Μερκάδας, 7. Μεσαίας Κάψης, 8. Νεοχωρίου Τυμφρηστού, 9. Παλιοκάστρου, 10. Περιβλέπτου, 11. Πιτσιωτών, 12. Πτελέας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Άγιος Γεώργιος της τήως κοινότητας Αγίου Γεωργίου.

46.2. Δήμος Αμφίκλειας αποτελούμενος από το δήμο Αμφίκλειας και τις κοινότητες: 1. Δρυμαϊάς, 2. Μπράλου, 3. Ξυλικών, 4. Παλαιοχωρίου Δωριέων, 5. Τιθρωνίου, οι

οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αμφίκλεια του τώως δήμου Αμφίκλειας.

46.3. Δήμος Αταλάντης αποτελούμενος από το δήμο Αταλάντης και τις κοινότητες: 1. Εξάρχου, 2. Καλαποδίου, 3. Κυπαρισσίου, 4. Κυρτώνης (Κολάκας), 5. Μεγαπλατάνου, 6. Τραγάνας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αταλάντη του τώως δήμου Αταλάντης.

46.4. Δήμος Γοργοποτάμου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βαρδάτων, 2. Γοργοποτάμου, 3. Δαμάστας, 4. Δελφίνου, 5. Δύο Βουνών, 6. Ελευθεροχωρίου, 7. Ηρακλείας, 8. Κουμαρισίου, 9. Μοσχοχωρίου, 10. Νέου Κρκέλλου, 11. Οίτης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μοσχοχώρι της τώως κοινότητας Μοσχοχωρίου.

46.5. Δήμος Δαφνουσίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αρκίτσας, 2. Γουλεμίου, 3. Λιβανατών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λιβανάτες της τώως κοινότητας Λιβανατών.

46.6. Δήμος Δομοκού αποτελούμενος από το δήμο Δομοκού και τις κοινότητες: 1. Αχλαδέας, 2. Βουζίου, 3. Καρών, 4. Λεύκας, 5. Μακρολίβαδου, 6. Μαντασιάς, 8. Μελιταίας, 9. Νέας Μακρίσης, 10. Νεοχωρίου, 11. Παλαμιά, 12. Πετρωτού, 13. Πολυδενδρίου, 14. Πουρναρίου, 15. Φυλιαδώνος, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Δομοκός της τώως κοινότητας Δομοκού.

46.7. Δήμος Ελάτειας αποτελούμενος από το δήμο Ελάτειας και τις κοινότητες: 1. Ζελίου, 2. Σφάκας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ελάτεια του τώως δήμου Ελάτειας.

46.8. Δήμος Εχιναιών αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αχινού, 2. Αχλαδίου, 3. Καραβομύλου, 4. Παλαοκερασέας, 5. Ραχών, 6. Σπαρτιάς, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ράχες της τώως κοινότητας Ραχών.

46.9. Δήμος Θεσσαλιώτιδος αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγραπιδιάς, 2. Βαρδαλής, 3. Βελεσιωτών, 4. Γαβρακίων, 5. Εκκάρας, 6. Θαυμακού, 7. Νέου Μοναστηρίου, 8. Σοφιάδας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νέο Μοναστήρι της τώως κοινότητας Νέου Μοναστηρίου.

46.10. Δήμος Καμμένων Βούρλων αποτελούμενος από το δήμο Καμμένων Βούρλων και τις κοινότητες: 1. Κανουργίου, 2. Ρεγγινίου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καμμένα Βούρλα του τώως δήμου Καμμένων Βούρλων.

46.11. Δήμος Λαμιένων αποτελούμενος από το δήμο Λαμιένων και τις κοινότητες: 1. Αγίας Παρασκευής (Λιμογαρδίου), 2. Ανθήλης, 3. Δίβρης, 4. Θερμοπυλών, 5. Καλαμακίου, 6. Κόμματος, 7. Κωσταλέξη, 8. Λυγαριάς, 9. Μεγάλης Βρύσης, 10. Ροδίτης, 11. Σταυρού, 12. Φραντζή, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λαμία του τώως δήμου Λαμιένων.

46.12. Δήμος Λειανοκλαδίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αμουρίου, 2. Ζηλευτού, 3. Λειανοκλαδίου, 4. Μοσχοκαρυάς, 5. Στίρφακας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λειανοκλάδι της τώως κοινότητας Λειανοκλαδίου.

46.13. Δήμος Μακρακώμης αποτελούμενος από το δήμο Μακρακώμης και τις κοινότητες: 1. Αρχανίου, 2. Ασβεστίου, 3. Γιαννιτσούς, 4. Γραμμένης, 5. Καστρίου, 6. Λιτοσέλου, 7. Μάκρης, 8. Παλαιάς Γιαννιτσούς, 9. Παππά, 10. Πλατυστόμου, 11. Ροβολιαρίου, 12. Τριλόφου, 13. Τσούκκας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μακρακώμη του τώως δήμου Μακρακώμης.

46.14. Δήμος Μαλεσίνης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Μαλεσίνης, 2. Προσκυνα, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μαλεσίνα της τώως κοινότητας Μαλεσίνης.

46.15. Δήμος Οπουντίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Λαρύμνης, 2. Μαρτίνου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μαρτίνο της τώως κοινότητας Μαρτίνου.

46.16. Δήμος Μώλου αποτελούμενος από το δήμο Μώλου και τις κοινότητες: 1. Αγίας Τριάδας, 2. Αγίου Σεραφείμ, 3. Ανάβρας, 4. Καλλιδρόμου, 5. Κομνίνης, 6. Μενδενίτσης, 7. Σκάρφειας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μώλος του τώως δήμου Μώλου.

46.17. Δήμος Ξυνιάδος αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Γεωργίου, 2. Αγίου Στεφάνου, 3. Κορομηλέας, 4. Μακρυροάχης, 5. Ξυνιάδος, 6. Ομβριακής, 7. Παναγίας, 8. Περιβολίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ομβριακή της τώως κοινότητας Ομβριακής.

46.18. Δήμος Πελασγίας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βαθκοίλου, 2. Γλύφας, 3. Μύλων, 4. Πελασγίας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πελασγία της τώως κοινότητας Πελασγίας.

46.19. Δήμος Σπερχειάδος αποτελούμενος από το δήμο Σπερχειάδος και τις κοινότητες: 1. Αγίου Σώστου (Διλόφου), 2. Ανατολής, 3. Αργυρίων, 4. Γαρδικίου, 5. Καλλιθέας Σπερχειάδος, 6. Καμπών, 7. Καναλιών, 8. Κλωνίου, 9. Κολοκυθιάς, 10. Κυριακοχωρίου, 11. Λευκάδος, 12. Μαρμάρων, 13. Μεσσοποταμιάς, 14. Νικολοτσίου, 15. Παλαιοβράχας, 16. Παλαιοχωρίου Τιμφρηστού, 17. Περιβολίου, 18. Πιτσίου, 19. Πλατάνου, 20. Πουγκακίων, 21. Φτέρης, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σπερχειάδα του τώως δήμου Σπερχειάδος.

46.20. Δήμος Στυλίδος αποτελούμενος από το δήμο Στυλίδος και τις κοινότητες: 1. Αγίας Μαρίας, 2. Ανύδρου, 3. Αυλακίου, 4. Λογγιτσίου, 5. Νεράιδας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Στυλίδα του τώως δήμου Στυλίδος.

46.21. Δήμος Τιθορέας αποτελούμενος από το δήμο Κάτω Τιθορέας και τις κοινότητες: 1. Αγίας Μαρίας,

2. Μοδίου, 3. Τιθορέας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κάτω Τιθορέα του τώως δήμου Κάτω Τιθορέας.

46.22. Δήμος Υπάτης αποτελούμενος από το δήμο Υπάτης και τις κοινότητες: 1. Αργυροχωρίου, 2. Βασιλικών, 3. Δάφνης, 4. Καστανέας, 5. Κομποτάδων, 6. Λαδικούς, 7. Λουτρών Υπάτης, 8. Λύχνου, 9. Μεξιατών, 10. Μεσοχωρίου Υπάτης, 11. Νεοχωρίου Υπάτης, 12. Περιστερίου, 13. Πύργου, 14. Ροδωνιάς, 15. Σικά Υπάτης, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Υπάτη του τώως δήμου Υπάτης.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

Γ. Στον δήμο Αγίου Κωνσταντίνου και στις κοινότητες: 1. Παύλιανης, 2. Τυμφρηστού δεν επέρχεται μεταβολή.

47. ΝΟΜΟΣ ΦΛΩΡΙΝΗΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι και κοινότητες:

47.1. Δήμος Αετού αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγραπιδεών, 2. Αετού, 3. Αναργύρων, 4. Ασπρογειών, 5. Βαλτονέρων, 6. Λιμνοχωρίου, 7. Πεδινού, 8. Σκλήθρου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αετός της τώως κοινότητας Αετού.

47.2. Δήμος Αμυνταίου αποτελούμενος από το δήμο Αμυνταίου και τις κοινότητες: 1. Αγίου Παντελεήμονος, 2. Κέλλης, 3. Κλειδίου, 4. Ξινού Νερού, 5. Πετρών, 6. Ροδώνος, 7. Φανού, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αμύνταιο του τώως δήμου Αμυνταίου.

47.3. Δήμος Κάτω Κλεινών αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίας Παράσκευης, 2. Ακρίτα, 3. Άνω Καλλινίκης, 4. Άνω Κλεινών, 5. Εθνικού, 6. Κάτω Καλλινίκης, 7. Κάτω Κλεινών, 8. Κλαδορράχης, 9. Κρατερού, 10. Μαρίνης, 11. Μεσοκάμπου, 12. Μεσοχωρίου, 13. Πέλου Καυκάσου, 14. Νίκης, 15. Παρορείου, 16. Πολυπλατάνου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κάτω Κλεινές της τώως κοινότητας Κάτω Κλεινών.

47.4. Δήμος Μελίτης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αχλάδας, 2. Βεύης, 3. Γίτας, 4. Λόφων, 5. Μελίτης, 6. Νεοχωρακίου, 7. Παλαιστρας, 8. Παππαλάνη, 9. Σιταριάς, 10. Σκοπού, 11. Τριποτάμου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Άγιος Αθανάσιος της τώως κοινότητας Νεοχωρακίου.

47.5. Δήμος Περάσματος αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Βαρθολομαίου, 2. Αμμοχωρίου, 3. Άνω Υδρούσης, 4. Ατραπού, 5. Δροσοπηγής, 6. Κολκλής, 7. Λεπτοκαρυών, 8. Περάσματος, 9. Πολυποτάμου, 10. Τριανταφυλλέας, 11. Τροπαιούχου, 12. Υδρούσης, 13. Φλαμπούρου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πέρασμα της τώως κοινότητας Περάσματος.

47.6. Δήμος Πρεσπών αποτελούμενος τις κοινότητες: 1. Αγίου Αχιλλείου, 2. Αγίου Γερμανού, 3. Ανταρπκού,

4. Βροντερού, 5. Καλλιθέας, 6. Καρυών, 7. Λαμού, 8. Λευκώνος, 9. Μικρολίμνης, 10. Πισοδερίου, 11. Πλατέος, 12. Πρασίνου, 13. Ψαράδων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λαμός της τώως κοινότητας Λαμού.

47.7. Δήμος Φιλώτα αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αντιγονείας, 2. Βεγόρων, 3. Λαϊβέας (Λακκιάς), 4. Μανιακίου, 5. Πελαργού, 6. Φαραγγίου, 7. Φιλώτα, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Φιλώτας της τώως κοινότητας Φιλώτα.

47.8. Δήμος Φλώρινας αποτελούμενος από το δήμο Φλωρίνης και τις κοινότητες: 1. Αλώνων, 2. Αρμενοχωρίου, 3. Κορυφής, 4. Μεσσησιού, 5. Πρώτης, 6. Σκοπιάς, 7. Τριβούνου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Φλώρινα του τώως δήμου Φλωρίνης.

47.9. Κοινότητα Κρυσταλλοπηγής αποτελούμενη από τις κοινότητες: 1. Βατοχωρίου, 2. Κρυσταλλοπηγής, 3. Κώτα, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα της κοινότητας ορίζεται ο οικισμός Κρυσταλλοπηγή της τώως κοινότητας Κρυσταλλοπηγής.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

Γ. Στις κοινότητες: 1. Βαρικού, 2. Λεχόβου, 3. Νυμφαίου δεν επέρχεται μεταβολή.

48. ΝΟΜΟΣ ΦΩΚΙΔΟΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

48.1. Δήμος Αμφίσσης αποτελούμενος από το δήμο Αμφίσσης και τις κοινότητες: 1. Αγίας Ευθυμίας, 2. Αγίου Γεωργίου, 3. Αγίου Κωνσταντίνου, 4. Δροσοχωρίου, 5. Ελαιώνος, 6. Προσηλίου, 7. Σερνικακίου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Άμφισσα του τώως δήμου Αμφίσσης.

48.2. Δήμος Βαρδουσίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αλποχωρίου (Αλεποχωρίου), 2. Αρτοπίνας, 3. Διχωρίου, 4. Ζοριάνου, 5. Κερασεών, 6. Κοκκίνου, 7. Κουπακίου, 8. Κριατσίου, 9. Κροκυλείου, 10. Πενταγιών, 11. Περιβολίου, 12. Τριστένου, 13. Υψηλού Χωρίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κροκύλειο της τώως κοινότητας Κροκυλείου.

48.3. Δήμος Γαλαξιδίου αποτελούμενος από το δήμο Γαλαξιδίου και τις κοινότητες: 1. Αγίων Πάντων, 2. Βουνιχώρας, 3. Πεντεοριών, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Γαλαξίδι του τώως δήμου Γαλαξιδίου.

48.4. Δήμος Γραβιάς αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αποστολιά, 2. Βαργιάνης, 3. Γραβιάς, 4. Καλοσκοπής, 5. Καστελλίων, 6. Μαριολάτας, 7. Οινόχωριου, 8. Σκλήθρου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Γραβιά της τώως κοινότητας Γραβιάς.

48.5. Δήμος Δελφών αποτελούμενος από το δήμο Δελφών και την κοινότητα Χρισσού, οι οποίοι καταρ-

γούνται

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Δελφοί του τέως δήμου Δελφών.

48.6. Δήμος Ευπαλίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Δροσάτου, 2. Ευπαλίου, 3. Κάμπου, 4. Καστρακίου, 5. Κλήματος Ευπαλίου, 6. Μαλαμάτων, 7. Μαναγούλης, 8. Μαραθιά, 9. Μοναστηρακίου, 10. Παλαοξαρίου, 11. Ποπδάνειας, 12. Πύργου, 13. Σεργούλας, 14. Τείχιου, 15. Τρκόρφου, 16. Φιλοθέης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ευπάλιο της τέως κοινότητας Ευπαλίου.

48.7. Δήμος Ιτέας αποτελούμενος από το δήμο Ιτέας και τις κοινότητες: 1. Κίρρας, 2. Τριταίας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ιτέα του τέως δήμου Ιτέας.

48.8. Δήμος Καλλιέων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αθανασίου Διάκου, 2. Καστριωτίσσης, 3. Μαυρολιθάρου, 4. Μουσούνιτσης, 5. Πανουργιά, 6. Πυράς, 7. Στρόμης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μαυρολιθάρου της τέως κοινότητας Μαυρολιθάρου.

48.9. Δήμος Λιδορκίου αποτελούμενος από το δήμο Λιδορκίου και τις κοινότητες: 1. Αβόρου, 2. Αμυδαλιάς, 3. Βραϊλας, 4. Δάφνου, 5. Διακοπίου, 6. Δωρικού, 7. Καλλίου, 8. Καρουτών, 9. Κονιάκου, 10. Λευκαδιτίου, 11. Μαλανδρινού, 12. Πενταπόλεως, 13. Περιθωτίσσης, 14. Σπίλας, 15. Συκέας, 16. Σωταίνης, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λιδορίκι του τέως δήμου Λιδορκίου.

48.10. Δήμος Παρνασσού αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Επιταλόφου, 2. Λιλαιάς, 3. Πολυδρόσου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πολύδροσο της τέως κοινότητας Πολυδρόσου.

48.11. Δήμος Τολοφώνος αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Γλυφάδας, 2. Ελαίας, 3. Ερατεινής, 4. Καλλιθέας, 5. Μακρινής, 6. Μηλέας, 7. Πανόρμου, 8. Τολοφώνος, 9. Τριζονίων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ερατεινή της τέως κοινότητας Ερατεινής.

Γ. Η κοινότητα Δεσφίνας αναγνωρίζεται σε δήμο με όνομα, έδρα και εδαφική περιφέρεια αυτά της τέως κοινότητας.

49. ΝΟΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

49.1. Δήμος Ανθεμούντα αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βάβδου, 2. Γαλαρινού, 3. Γαλατίσσης, 4. Δοιμπίων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Γαλάπιστα της τέως κοινότητας Γαλατίσσης.

49.2. Δήμος Αρναίας αποτελούμενος από το δήμο Αρναίας και τις κοινότητες: 1. Βαρβάρας, 2. Νεοχωρίου, 3. Παλαιοχωρίου, 4. Στανού, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αρναία του τέως

δήμου Αρναίας.

49.3. Δήμος Ζερβοχωρίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Γεροπλάτανου, 2. Κρημνης, 3. Μαραθούσσης, 4. Παλαιοχώρας, 5. Ριζών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Παλαιοχώρα της τέως κοινότητας Παλαιοχώρας.

49.4. Δήμος Καλλικράτειας αποτελούμενος από το δήμο Καλλικράτειας και τις κοινότητες: 1. Λακκώματος, 2. Νέας Γωνιάς, 3. Νέων Σιλάτων, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νέα Καλλικράτεια του τέως δήμου Καλλικράτειας.

49.5. Δήμος Κασσάνδρας αποτελούμενος από το δήμο Κασσανδρείας και τις κοινότητες: 1. Αφύτου, 2. Καλλινδρας, 3. Καλλιθέας, 4. Κασσανδρηνού, 5. Κρουπηγής, 6. Νέας Φώκαιας, 7. Φούρκας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κασσάνδρεια του τέως δήμου Κασσανδρείας.

49.6. Δήμος Μουδανίων αποτελούμενος από το δήμο Νέων Μουδανίων και τις κοινότητες: 1. Αγίου Μάμαντος, 2. Αγίου Παντελεήμονος, 3. Διονυσίου, 4. Ζωγράφου, 5. Νέας Ποτειδαίας, 6. Πορταριάς, 7. Σημάντρων, 8. Φλογητών, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νέα Μουδανιά του τέως δήμου Νέων Μουδανίων.

49.7. Δήμος Ορμυλίας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Μεταμορφώσεως, 2. Ορμυλίας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ορμύλια της τέως κοινότητας Ορμυλίας.

49.8. Δήμος Παλλήνης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίας Παρασκευής, 2. Νέας Σκιώνης, 3. Παλιουρίου, 4. Πευκοχωρίου, 5. Πολυχρόνου, 6. Χανιώτη, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Χανιώτη της τέως κοινότητας Χανιώτη.

49.9. Δήμος Παναγίας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Γοματίου, 2. Μεγάλης Παναγίας, 3. Πυργαδικίων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μεγάλη Παναγία της τέως κοινότητας Μεγάλης Παναγίας.

49.10. Δήμος Πολυγύρου αποτελούμενος από το δήμο Πολυγύρου και τις κοινότητες: 1. Αγίου Προδρόμου, 2. Βραστάμων, 3. Ολύνθου, 4. Παλαιοκάστρου, 5. Σανών, 6. Ταξιάρχου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πολύγυρος του τέως δήμου Πολυγύρου.

49.11. Δήμος Σιθωνίας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Νικολάου, 2. Μεταγκιτσίου, 3. Νέου Μαρμαρά, 4. Νικήτης, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Άγιος Αθανάσιος της τέως κοινότητας Νικήτης.

49.12. Δήμος Σταγίων - Ακάνθου αποτελούμενος από το δήμο Ιερισσού και τις κοινότητες: 1. Αμμουλιανής, 2. Νέων Ρόδων, 3. Ολυμπιάδος, 4. Ουρανοπόλεως, 5. Σταγίων, 6. Στρατονίκης, 7. Στρατωνίου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ιερισσός του

τέως δήμου Ιερίσου.

49.13. Δήμος Τωρώνης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Σάρτης, 2. Συκέας, οι οποίες καταργούνται. Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Συκέα της τέως κοινότητας Συκέας.

49.14. Δήμος Τρίγλιας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ελαιοχωρίων, 2. Κρήνης, 3. Νέας Τενέδου, 4. Νέας Τριγλίας, 5. Νέων Πλαγίων, 6. Πετραλώνων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νέα Τρίγλια της τέως κοινότητας Νέας Τριγλίας.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε Ίημο.

50. ΝΟΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι και κοινότητες:

50.1. Δήμος Ακρωτηρίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αρωνίου, 2. Κουνουπιδιανών, 3. Μουζουρά, 4. Στερνών, 5. Χωρδακίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πυθάρει της τέως κοινότητας Αρωνίου.

50.2. Δήμος Γεωργιουπόλεως αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Γεωργιουπόλεως, 2. Καλαμιτσίου Αμυγαλιού, 3. Καστέλλου, 4. Κουρνά, 5. Φυλακτής, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καβρός της τέως κοινότητας Κουρνά.

50.3. Δήμος Ανατολικού Σελίνου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Επανωχωρίου, 2. Καμπανού, 3. Ροδοβανίου, 4. Σκάφης, 5. Σούγιας, 6. Τεμενίων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καμπανός της τέως κοινότητας Καμπανού.

50.4. Δήμος Αρμένων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αρμένων, 2. Καλυβών, 3. Καρών, 4. Μαχαϊρών, 5. Νέου Χωρίου, 6. Ραμνής, 7. Στύλου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καλύβαι της τέως κοινότητας Καλυβών.

50.5. Δήμος Βάμου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βάμου, 2. Γαβαλοχωρίου, 3. Κάϊνας, 4. Καλαμιτσίου Αλεξάνδρου, 5. Κεφαλά, 6. Κόκκινου Χωρίου, 7. Εηροστερνίου, 8. Πλάκας, 9. Σελλίων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του νέου δήμου ορίζεται ο οικισμός Βάμος της τέως κοινότητας Βάμου.

50.6. Δήμος Βουκολιών αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ανώσκελης, 2. Βουκολιών, 3. Κακοπέτρου, 4. Νέου Χωρίου, 5. Νεριανών, 6. Παλαιών Ρουμάτων, 7. Πολεμαρχίου, 8. Ταυρωνίτου, 9. Χρυσαιγής, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βουκολιά της τέως κοινότητας Βουκολιών.

50.7. Δήμος Ελευθερίου Βενιζέλου αποτελούμενος από το δήμο Μουρνιών και την κοινότητα Νεροκούρου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μουρνιές του τέως δήμου Μουρνιών.

50.8. Δήμος Θερίσου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίας, 2. Βαμβακοπούλου, 3. Βαρύπετρου, 4. Θερίσου, 5. Περιβολίων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βαμβακόπουλο της τέως κοινότητας Βαμβακοπούλου.

50.9. Δήμος Ινναχωρίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αμυγαλοκεφαλίου, 2. Βάθης, 3. Βλάτου, 4. Έλους, 5. Κάμπου, 6. Κεφαλίου, 7. Περιβολίων, 8. Στροβλών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Έλος της τέως κοινότητας Έλους.

50.10. Δήμος Καντάνου αποτελούμενος από το δήμο Κανδάνου και τις κοινότητες: 1. Κακοδικίου, 2. Πλεμνιανών, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κάντανος του τέως δήμου Κανδάνου.

50.11. Δήμος Κισσάμου αποτελούμενος από το δήμο Κισσάμου και τις κοινότητες: 1. Γραμβούσης, 2. Καλαθενών, 3. Καλλεργιανών, 4. Κοκκουναράς, 5. Λουσακίων, 6. Πλατάνου, 7. Πολυρρηνίας, 8. Σηρικαρίου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κίσσαμος του τέως δήμου Κισσάμου.

50.12. Δήμος Κολυμβαρίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αφράτων, 2. Βασιλοπούλου, 3. Βουβών, 4. Γλώσσης, 5. Δελιανών, 6. Δρακόνας, 7. Επισκοπής, 8. Ζυμπραγού, 9. Καλυδοσίας, 10. Κασσιανών, 11. Καρών, 12. Κολυμβαρίου, 13. Νοχιών, 14. Πανεθήμου, 15. Ραβδούχας, 16. Ροδωπού, 17. Σηπλιάς, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κολυμβάρι της τέως κοινότητας Κολυμβαρίου.

50.13. Δήμος Κρουονερίδας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αλικάμπου, 2. Βαφέ, 3. Βρυσών, 4. Εμπροσνέρου, 5. Μάζης, 5. Νίπους, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βρύσες της τέως κοινότητας Βρυσών.

50.14. Δήμος Μουσουρών αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αλικιανού, 2. Βατολάκκου, 3. Καράνου, 4. Κουφού, 5. Λάκκων, 6. Μεσκλών, 7. Ορθονίου, 8. Πρασέ, 9. Σέμπρωνα, 10. Σκινέ, 11. Φουρνέ, 12. Ψαθογιάννου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αλικιανός της τέως κοινότητας Αλικιανού.

50.15. Δήμος Μυθήμνης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βουλγάρω, 2. Δραπανιά, 3. Καλουδιανών, 4. Μαλαθούρου, 5. Περβολακίων, 6. Ποταμίδας, 7. Ρόκκας, 8. Σασάλου, 9. Σφακοπηγαδίου, 10. Τεπολιών, 11. Φαλιανών, 12. Χαιρεθιανών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Δραπανιάς της τέως κοινότητας Δραπανιά.

50.16. Δήμος Νέας Κυδωνίας αποτελούμενος από το δήμο Νέας Κυδωνίας και την κοινότητα Αγίας Μαρίνης, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νέα Κυδωνία του τέως δήμου Νέας Κυδωνίας.

50.17. Δήμος Πελεκάνου αποτελούμενος από το δήμο Πελεκάνου και τις κοινότητες: 1. Παλαιοχώρας, 2. Σα-

ρακήνας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Παλαιοχώρα της τέως κοινότητας Παλαιοχώρας.

50.18. Δήμος Πλατανιά αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βλαχερωνήτισσης, 2. Βρυσών, 3. Γερανίου, 4. Ζουνακιού, 5. Κοντομαριού, 6. Κυπαρισσίου, 7. Μάλεμε, 8. Μανολιοπούλου, 9. Μοδίου, 10. Ντερέ, 11. Ξαμουδοχωρίου, 12. Πλατανιά, 13. Σιριλίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Γεράνι της τέως κοινότητας Γερανίου.

50.19. Δήμος Σούδας αποτελούμενος από το δήμο Σούδας και τις κοινότητες: 1. Καλαμίου, 2. Τσκαλαριών, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σούδα του τέως δήμου Σούδας.

50.20. Δήμος Σφακιών αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίας Ρούμελης, 2. Αγίου Ιωάννου, 3. Ανωπόλεως, 4. Ασκύφου, 5. Ασφένδου, 6. Ίμπρου, 7. Πατσιανού, 8. Σκαλωτής, 9. Χώρας Σφακιών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Χώρα Σφακιών της τέως κοινότητας Χώρας Σφακιών.

50.21. Δήμος Φρε αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Μελιδονίου, 2. Παϊδοχωρίου, 3. Πεμονίων, 4. Τζιτζιφέ, 5. Φρε, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Φρέ της τέως κοινότητας Φρε.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

Γ. Στους δήμους: 1. Κεραμίων, 2. Χανίων και τις κοινότητες: 1. Γαύδου, 2. Ασή Γωνιάς δεν επέρχεται μεταβολή.

51. ΝΟΜΟΣ ΧΙΟΥ

Α. Συνιστώνται οι κατωτέρω δήμοι:

51.1. Δήμος Αγίου Μηνά αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Θυμιανών, 2. Νεοχωρίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Θυμιανά της τέως κοινότητας Θυμιανών.

51.2. Δήμος Αμανής αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Γάλακτος, 2. Βολισσού, 3. Διευχών, 4. Κεράμει, 5. Κουρουλίων, 6. Λεπτοπόδων, 7. Μελανιού, 8. Νέας Ποταμιάς, 9. Νενητουρίων, 10. Παρπαριάς, 11. Πιραμιάς, 12. Πιστελούντος, 13. Τρυπών, 14. Φυτών, 15. Χαλάνδρων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βολισσός της τέως κοινότητας Βολισσού.

51.3. Δήμος Ιωνίας αποτελούμενος από τους δήμους: 1. Ανεμών, 2. Ιωνίας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Ανεμών του τέως δήμου Ανεμών.

51.4. Δήμος Καμποχώρων αποτελούμενος από το δήμο Καμποχώρων και την κοινότητα Αγίου Γεωργίου Συκούση, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καμποχώρα του

τέως δήμου Καμποχώρων.

51.5. Δήμος Καρδαμύλων αποτελούμενος από το δήμο Καρδαμύλων και τις κοινότητες: 1. Αμάδων, 2. Βικίου, 3. Καμπαίων, 4. Πιτυούντος, 5. Σπαρτούντος, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καρδάμυλα του τέως δήμου Καρδαμύλων.

51.6. Δήμος Μασπιχοχωρίων αποτελούμενος από το δήμο Μασπιχοχωρίων και τις κοινότητες: 1. Βέσσης, 2. Ελάτας, 3. Λιθίου, 4. Μεστών, 5. Ολύμπων, 6. Πυργίου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πυργί της τέως κοινότητας Πυργίου.

51.7. Δήμος Ομηρούπολης αποτελούμενος από το δήμο Ομηρούπολης και τις κοινότητες: 1. Λαγκάδας, 2. Σιδηρούντος, 3. Σικιάδας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βροντάδος του τέως δήμου Ομηρούπολης.

Β. Στον πιο πάνω Νομό δεν συντρέχει περίπτωση αναγνώρισης κοινότητας σε δήμο.

Γ. Στους δήμους: 1. Οινουσσών, 2. Χίου, 3. Ψαρών δεν επέρχεται μεταβολή.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Άρθρο 2

Εκλογές αρχών και λειτουργία Ο.Τ.Α.

Διοικητική Περιφέρεια

1. Η πρώτη εκλογή των αρχών των νέων δήμων και κοινοτήτων που συνιστώνται κατά το άρθρο 1 θα γίνει την πρώτη Κυριακή μετά τις δέκα (10) Οκτωβρίου 1998, ημέρα διενέργειας των γενικών δημοτικών και κοινοτικών εκλογών.

2. Όλοι οι δημότες εκλογείς, που είναι γραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους των δήμων και των κοινοτήτων που καταργούνται και συνενώνονται σε νέο δήμο ή κοινότητα, έχουν δικαίωμα να εκλέγουν τις αρχές του νέου δήμου ή κοινότητας που προκύπτει από τη συνένωση. Οι δημότες των καταργούμενων δήμων και κοινοτήτων γίνονται δημότες του νέου Ο.Τ.Α..

3. Οι δήμοι και οι κοινότητες που καταργούνται κατά το άρθρο 1 λειτουργούν μέχρι τη λήξη της διανυόμενης δημοτικής και κοινοτικής περιόδου 1995 -- 1998 και πάντως μέχρι την εγκατάσταση των νέων δημοτικών και κοινοτικών αρχών.

4. Οι νέοι δήμοι και οι κοινότητες, που συνιστώνται με το άρθρο 1, αρχίζουν να λειτουργούν από την εγκατάσταση των αρχών τους, που θα προκύψουν από τις γενικές δημοτικές και κοινοτικές εκλογές του Οκτωβρίου 1998. Η εγκατάσταση γίνεται την 1. 1. 1999. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 41 παρ. 5 και 6 του π.δ/τος 410/1995 (ΦΕΚ 231 Α').

5. Η ορκωμοσία των αρχών των νέων Ο.Τ.Α., που συνιστώνται με το άρθρο 1 γίνεται στο κατάστημα του δήμου ή κοινότητας που ορίζεται ως έδρα του νέου Ο.Τ.Α., σε δημόσια συνεδρίαση της οποίας ο ακριβής

χρόνος (ημερομηνία και ώρα) ορίζεται από τον εκλεγέντα δήμαρχο ή πρόεδρο κοινότητας:

6. Προκειμένου να γίνει μεταδημότευση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 20 του π.δ/τος 410/1995, για την υποβολή υποψηφιότητας στους νέους δήμους και κοινότητες που προκύπτουν από συνένωση καταργούμενων δήμων και κοινοτήτων, για τις γενικές δημοτικές και κοινοτικές εκλογές του Οκτωβρίου 1998, η εγγραφή γίνεται στα δημοτολόγια του δήμου ή της κοινότητας που ορίζεται ως έδρα του νέου δήμου ή κοινότητας.

Αν η μεταδημότευση γίνεται για την υποβολή υποψηφιότητας στο αξίωμα του προέδρου ή μέλους τοπικού συμβουλίου ή του παρέδρου, η αίτηση για τη μεταδημότευση περιλαμβάνει σχετική δήλωση του αιτούντος με την οποία ταυτόχρονα γνωστοποιείται και ο Ο.Τ.Α. στα δημοτολόγια ή μητρώα αρρένων του οποίου ήταν πριν γραμμένος.

7. Η παρ. 3 του άρθρου 7 του π.δ/τος 92/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

“3. Οι εκλογικοί κατάλογοι των δήμων και κοινοτήτων που προέρχονται από συνένωση εξακολουθούν να κατάρτιζονται ανά πρώην δήμο και κοινότητα.”

8. Το σύνολο των εδαφικών περιφερειών των Ο.Τ.Α. που συνενώνονται σε νέο δήμο ή κοινότητα, καθώς και των συνοικισμών που προσαρτώνται, αποτελεί την ενιαία εδαφική περιφέρεια του νέου αυτού Ο.Τ.Α..

9. Στις περιπτώσεις προσαρτήσης συνοικισμού στο νέο δήμο κατά το άρθρο 1, τα όρια του συνοικισμού αυτού καθορίζονται με απόφαση επιτροπής αποτελούμενης από: α) τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης ή της Διεύθυνσης Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Διοίκησης του νομού, ανάλογα, β) τον Προϊστάμενο του Τμήματος Τεχνικής Υπηρεσίας Δήμων και Κοινοτήτων των ανωτέρω διευθύνσεων του νομού, γ) έναν τεχνικό υπάλληλο αρμοδιότητας της Κτηματικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομικών που εδρεύει στην Περιφέρεια, δ) τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Δασών του νομού και ε) έναν εκπρόσωπο της Τ.Ε.Δ.Κ. του νομού.

Η επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας.

Για τον καθορισμό των ορίων συντάσσεται, μετά από επιτόπια έρευνα, πρακτικό το οποίο αναρτάται στο χώρο ανακοινώσεων του καταστήματος του δήμου που ορίζεται ως έδρα του νέου Ο.Τ.Α. και του δήμου ή κοινότητας από τον οποίο αποσπάται ο συνοικισμός.

Η περί καθορισμού των ορίων του συνοικισμού απόφαση της ανωτέρω επιτροπής εκδίδεται μέχρι 31 Ιουλίου 1998.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις του επόμενου εδαφίου.

Με αίτηση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας που κατατίθεται στην ανωτέρω Επιτροπή μέχρι 28 Φεβρουαρίου 1998 μπορεί με απόφαση αυτής να ανακαθοριστούν τα όρια όμορων Ο.Τ.Α. για την εξασφάλιση πλήρους λειτουργικότητας εντός της εδαφικής περιφέρειας νέου Ο.Τ.Α..

10. Στους δήμους και τις κοινότητες, που συνιστώνται με τον παρόντα νόμο, η εδαφική περιφέρεια κάθε καταργούμενου Ο.Τ.Α. και κάθε προσαρτώμενου συνοικισμού αποτελεί υποδιαίρεση της ενιαίας εδαφικής περιφέρειας του νέου δήμου ή κοινότητας και προσδιο-

ρίζεται με τον όρο ‘δημοτικό ή κοινοτικό Διαμέρισμα’, το οποίο περιλαμβάνει και τον πληθυσμό του καταργηθέντος Ο.Τ.Α. ή προσαρτηθέντος συνοικισμού. Τα ανωτέρω ‘Δημοτικά Διαμερίσματα’ είναι διάφορα εκείνων των άρθρων 120 και 135 έως 156 του π.δ/τος 410/1995.

11. Οι δήμοι και οι κοινότητες που προκύπτουν από συνένωση άλλων δήμων και κοινοτήτων καθίστανται από την έναρξη της λειτουργίας τους καθολικοί διάδοχοι των καταργούμενων δήμων και κοινοτήτων και υπεισέρχονται αυτοδικαίως και χωρίς καμία άλλη διατύπωση σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συνενωθέντων δήμων και κοινοτήτων. Οι εκκρεμείς δίκες, στις οποίες διάδοχο μέρος είναι συνενωθείς δήμος ή κοινότητα, συνεχίζονται επί ονόματι του νέου δήμου, χωρίς άλλη διατύπωση μη επερχομένης βιαίας διακοπής τούτων εκ της ως άνω διαδοχής.

12. Έδρα κατά το άρθρο 1 του παρόντος είναι ο συνοικισμός στον οποίο εγκαθίστανται οι κεντρικές υπηρεσίες του Δήμου. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνωμοδότηση του Συμβουλίου Τοπωνυμίων του άρθρου 11 του π.δ/τος 410/1995 μετά από αίτημα του δημοτικού συμβουλίου, μπορεί να ορίζεται συνοικισμός ως ιστορική έδρα δήμου, εφόσον συντρέχουν ιστορικοί λόγοι. Στην ιστορική έδρα μπορούν μετά από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου να πραγματοποιούνται συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου, καθώς και επίσημες εορτές και τελετές.

13. Η σφραγίδα των Ο.Τ.Α. αποτελείται από τρεις επάλληλους και ομόκεντρους κύκλους, από τους οποίους ο εξωτερικός έχει διάμετρο 0,04μ.. Στον εσωτερικό κύκλο τίθεται το έμβλημα της Ελληνικής Δημοκρατίας, σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 48/1975 (ΦΕΚ 108 Α’). Στο δεύτερο κύκλο αναγράφεται με κεφαλαία γράμματα το όνομα του δήμου ή κοινότητας και στον εξωτερικό οι λέξεις ‘ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ’ και ‘ΝΟΜΟΣ’ την οποία ακολουθεί το όνομα του νομού στον οποίο ανήκει ο δήμος ή η κοινότητα.

Η διάταξη του άρθρου 10 παρ. 4 του π.δ/τος 410/1995 καταργείται από 1.1.1999.

14. Στο επάνω αριστερό μέρος των εγγράφων και φακέλων αλληλογραφίας οι Ο.Τ.Α. μπορούν να έχουν προτυπωμένο σήμα, από την ιστορία, τη μυθολογία ή τα τοπικά χαρακτηριστικά, δηλωτικό της ιδιαιτερότητας του χώρου που αποτελεί τη διοικητική περιφέρεια του δήμου ή της κοινότητας.

Το σήμα αποφασίζεται από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο ύστερα από σύμφωνη γνώμη του συμβουλίου τοπωνυμίων.

Άρθρο 3

Δημοτικές αρχές - Υποψηφιότητες - Κατανομή εδρών

1. Ο αριθμός των μελών κάθε δημοτικού συμβουλίου, όπως προσδιορίζεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 40 του π.δ/τος 410/1995, προσαιξάνεται κατά μία μονάδα για καθένα δημοτικό διαμέρισμα με πληθυσμό τριακοσίους (300) κατοίκους και άνω, πλην του δημοτικού διαμερίσματος, του οποίου οικισμός ορίζεται έδρα του δήμου, εφόσον αυτό έχει πληθυσμό άνω των χιλίων (1.000) κατοίκων. Αν το άθροισμα των μελών δημοτικού

συμβουλίου, είναι άρτιος αριθμός, τότε στον αριθμό των μελών του δημοτικού συμβουλίου προσπίθεται μία μονάδα και το τελικό αυτό άθροισμα (περιττός αριθμός) αποτελεί το συνολικό αριθμό των μελών του δημοτικού συμβουλίου.

Οι πρόεδροι των τοπικών συμβουλίων, που συνιστώνται στα δημοτικά διαμερίσματα τριακοσίων κατοίκων και άνω, είναι και μέλη των δημοτικών συμβουλίων και καταλαμβάνουν τις ανωτέρω επιπλέον έδρες.

Αυτοί εκλέγονται από τους εκλογείς που είναι γραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους του δημοτικού διαμερίσματος μαζί με τα λοιπά μέλη του τοπικού συμβουλίου.

Αν ο συνολικός αριθμός των μελών του δημοτικού συμβουλίου, όπως αυτός προκύπτει από τα οριζόμενα στην παρούσα παράγραφο, είναι κατώτερος του αριθμού 19 στους δήμους που είναι πρωτεύουσες νομών, τότε αυτός προσαυξάνεται κατά τόσες μονάδες, όσες υπολείπονται, ώστε ο συνολικός αριθμός των μελών του δημοτικού συμβουλίου να γίνει 19.

Οι έδρες αυτές προστίθενται στον αριθμό των μελών του δημοτικού συμβουλίου, όπως αυτός προσδιορίζεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 40 του π.δ/τος 410/1995.

2. Η παράγραφος 2 του άρθρου 54 του π.δ/τος 410/1995 αντικαθίσταται ως εξής:

"2. Κάθε συνδυασμός περιλαμβάνει έναν υποψήφιο δήμαρχο ή πρόεδρο κοινότητας και υποψήφιους συμβούλους. Ο αριθμός των υποψηφίων συμβούλων πρέπει να είναι τουλάχιστον ίσος με τον αριθμό των μελών που προβλέπεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 40 για τους δήμους και του άρθρου 39 για τις κοινότητες, μπορεί δε να αυξηθεί έως 50% του αριθμού αυτού. Η ίδια αύξηση μπορεί να γίνει και στον αριθμό των υποψηφίων συμβούλων των δημοτικών διαμερισμάτων των άρθρων 120 και 135 έως 156. Το κλάσμα που προκύπτει δεν λαμβάνεται υπόψη."

3. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 72 του π.δ/τος 410/1995 αντικαθίσταται ως εξής:

"Με βάση αυτά, οι έδρες που αναλογούν στα 3/5 και στα 2/5 έχουν αντίστοιχα ως εξής:

στα 7μελή συμβούλια 5 και 2
στα 9μελή συμβούλια 6 και 3
στα 11μελή συμβούλια 7 και 4
στα 13μελή συμβούλια 8 και 5
στα 15μελή συμβούλια 9 και 6
στα 17μελή συμβούλια 11 και 6
στα 19μελή συμβούλια 12 και 7
στα 21μελή συμβούλια 13 και 8
στα 23μελή συμβούλια 14 και 9
στα 25μελή συμβούλια 15 και 10
στα 27μελή συμβούλια 17 και 10
στα 29μελή συμβούλια 18 και 11
στα 31μελή συμβούλια 19 και 12
στα 33μελή συμβούλια 20 και 13
στα 35μελή συμβούλια 21 και 14
στα 37μελή συμβούλια 23 και 14
στα 39μελή συμβούλια 24 και 15
στα 41μελή συμβούλια 25 και 16
στα 43μελή συμβούλια 26 και 17
στα 45μελή συμβούλια 27 και 18."

4. Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου

1 του άρθρου 73 του π.δ/τος 410/1995 προστίθενται τα εξής:

"..... με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 76 Α'."

5. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 76 του π.δ/τος 410/1995 αντικαθίσταται ως εξής:

"Με βάση τον αριθμό των εδρών των δημοτικών συμβουλίων οι έδρες που αναλογούν σε καθένα από τις δύο αυτές κατανομές έχουν ως εξής:

- για τα 11μελή συμβούλια οι έδρες της Α' κατανομής είναι 6 και της Β' κατανομής 5.

- για τα 13μελή συμβούλια 7 και 6 αντίστοιχα
- για τα 15μελή συμβούλια 8 και 7 αντίστοιχα
- για τα 17μελή συμβούλια 9 και 8 αντίστοιχα
- για τα 19μελή συμβούλια 10 και 9 αντίστοιχα
- για τα 21μελή συμβούλια 11 και 10 αντίστοιχα
- για τα 23μελή συμβούλια 12 και 11 αντίστοιχα
- για τα 25μελή συμβούλια 13 και 12 αντίστοιχα
- για τα 27μελή συμβούλια 14 και 13 αντίστοιχα
- για τα 29μελή συμβούλια 15 και 14 αντίστοιχα
- για τα 31μελή συμβούλια 16 και 15 αντίστοιχα
- για τα 33μελή συμβούλια 17 και 16 αντίστοιχα
- για τα 35μελή συμβούλια 18 και 17 αντίστοιχα
- για τα 37μελή συμβούλια 19 και 18 αντίστοιχα
- για τα 39μελή συμβούλια 20 και 19 αντίστοιχα
- για τα 41μελή συμβούλια 21 και 20 αντίστοιχα
- για τα 43μελή συμβούλια 22 και 21 αντίστοιχα
- για τα 45μελή συμβούλια 23 και 22 αντίστοιχα.

6. Στο π.δ. 410/1995 προστίθεται άρθρο 76 Α', το οποίο έχει ως εξής:

"Άρθρο 76 Α'

Κατανομή των εδρών των δημοτικών συμβουλίων στους νέους δήμους.

Στους δήμους που προέρχονται από συνένωση άλλων Ο.Τ.Α., στους οποίους λειτουργούν τοπικά συμβούλια, μετά την κατανομή του συνολικού αριθμού των εδρών σε καθένα συνδυασμό, επιτυχόντα και επιλαχόντες, η περαιτέρω προσκύρωση των εδρών, γίνεται ως εξής:

Κάθε συνδυασμός καταλαμβάνει πρώτα τόσες έδρες όσοι είναι οι πρόεδροι των τοπικών συμβουλίων τους οποίους εκλέγει και οι εναπομένουσες έδρες καταλαμβάνονται από τους υποψηφίους δημοτικούς συμβούλους κατά τη σειρά της επιτυχίας τους σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 73."

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ ΤΟΠΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ - ΠΑΡΕΔΡΟΙ

"Άρθρο 4

Σύσταση, συγκρότηση τοπικών συμβουλίων

1. Σε κάθε δημοτικό διαμέρισμα συνιστάται Τοπικό Συμβούλιο, το οποίο φέρει την ονομασία "τοπικό συμβούλιο" και στη συνέχεια το όνομα του δήμου ή της κοινότητας που καταργήθηκε με τη συνένωση. Τοπικό συμβούλιο συνιστάται και στον αυτοτελή συνδυασμό που αποσπάστηκε από δήμο ή κοινότητα και προσαρτήθηκε

σε νέο δήμο του άρθρου 1.

Στα δημοτικά διαμερίσματα που είναι έδρες των νέων δήμων και έχουν πληθυσμό άνω των χιλίων (1.000) κατοίκων δεν συνιστώνται τοπικά συμβούλια.

2. Το τοπικό συμβούλιο λειτουργεί στα πλαίσια του νέου δήμου ως όργανο δημοτικής αποκέντρωσης, μέσα στα όρια του αντίστοιχου δημοτικού διαμερίσματος.

3. Σε δημοτικά διαμερίσματα με πληθυσμό χιλίων πεντακοσίων (1.500) κατοίκων και άνω το τοπικό συμβούλιο είναι επταμελές, τριακοσίων (300) έως χιλίων πεντακοσίων (1.500) κατοίκων πενταμελές και μέχρι τριακοσίων (300) κατοίκων τριμελές.

4. Οι πρόεδροι των τοπικών συμβουλίων, πλὴν των τριμελών, είναι και μέλη του δημοτικού συμβουλίου. Οι Πρόεδροι των τριμελών τοπικών συμβουλίων είναι και δημορχιακοί πάρεδροι.

5. Ο πρόεδρος και τα μέλη του τοπικού συμβουλίου εκλέγονται για τέσσερα (4) χρόνια από το σύνολο των εκλογέων του δημοτικού διαμερίσματος.

Η εκλογή γίνεται την ίδια μέρα που εκλέγονται τα δημοτικά συμβούλια, στα ίδια εκλογικά τμήματα, με τις ίδιες εφορευτικές επιτροπές και εφόρους δικαστικών αντιπροσώπων.

Η εγκατάσταση του τοπικού συμβουλίου γίνεται με τον ίδιο τρόπο που γίνεται η εγκατάσταση των δημοτικών αρχών.

Σε κάθε περίπτωση η θητεία τους αρχίζει και λήγει μαζί με τη θητεία του δημοτικού συμβουλίου.

6. Τον πρόεδρο του τοπικού συμβουλίου αναπληρώνει ο επόμενος σε σταυρούς προτίμησης υποψήφιος του ίδιου συνδυασμού στο δημοτικό διαμέρισμα.

7. Το αξίωμα του προέδρου και του μέλους του τοπικού συμβουλίου είναι τιμητικό και άμισθο.

8. Στους προέδρους των τοπικών συμβουλίων καταβάλλονται από το δήμο έξοδα κίνησης, τα οποία καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών.

9. Αν ο πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου απουσιάζει ή κωλύεται, τον αναπληρώνει ο αναπληρωτής αυτού σε όλα τα καθήκοντά του.

Άρθρο 5

Εκλογή μελών τοπικών συμβουλίων

1. Η εκλογή του προέδρου και των μελών του τοπικού συμβουλίου γίνεται κατά συνδυασμούς. Υποψηφιότητες εκτός συνδυασμών αποκλείονται.

2. Σε κάθε συνδυασμό υποψήφιου δημάρχου και δημοτικών συμβούλων περιλαμβάνονται και οι υποψήφιοι σύμβουλοι του τοπικού συμβουλίου. Ο αριθμός των υποψηφίων συμβούλων σε κάθε συνδυασμό, για κάθε τοπικό συμβούλιο, είναι τουλάχιστον επτά για τα επταμελή, πέντε για τα πενταμελή και τρεις για τα τριμελή και μπορεί να αυξηθεί έως εννέα, επτά και τέσσερα αντίστοιχα. Υποψηφιότητα από το ίδιο πρόσωπο και για την εκλογή του ως δημάρχου ή ως μέλους δημοτικού συμβουλίου ή ως προέδρου ή ως μέλους άλλου τοπικού συμβουλίου δεν επιτρέπεται.

Κανένας δεν μπορεί να μετέχει σε περισσότερους από ένα συνδυασμούς.

Μπορεί να εκλεγεί πρόεδρος ή μέλος του τοπικού

συμβουλίου ο δημότης του δήμου ή της κοινότητας που καταργήθηκε με τη συνένωση ή του συνοικισμού που προσορτήθηκε, εφόσον έχει την ικανότητα να εκλέγει και έχει συμπληρώσει την ηλικία που απαιτείται κάθε φορά για να εκλεγεί δημοτικός σύμβουλος.

3. Δικαίωμα συμμετοχής στην ψηφοφορία για την εκλογή των μελών του τοπικού συμβουλίου έχουν όλοι οι εκλογείς που είναι γραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους του δημοτικού διαμερίσματος.

4. Στη δήλωση του συνδυασμού, μετά τα επώνυμα και τα ονόματα του υποψήφιου δημάρχου και δημοτικών συμβούλων και κάτω από την ονομασία του τοπικού συμβουλίου, αναγράφεται με αλφαβητική σειρά το επώνυμο και το όνομα των υποψηφίων μελών του κάθε τοπικού συμβουλίου. Τα τοπικά συμβούλια αναγράφονται επίσης με την αλφαβητική σειρά της ονομασίας τους.

Για την υποψηφιότητα για το αξίωμα του μέλους των τοπικών συμβουλίων δεν γίνεται χρηματική κατάθεση στο δημόσιο ταμείο.

5. Η δήλωση του συνδυασμού δεν είναι απαράδεκτη: α) αν περιλαμβάνονται σ' αυτήν υποψήφιοι τουλάχιστον για το 30% των επταμελών και πενταμελών τοπικών συμβουλίων του δήμου και το 30% των τριμελών. Το τυχόν προκύπτον κλάσμα δεν λαμβάνεται υπόψη·

β) αν οι υποψήφιοι τοπικοί σύμβουλοι δεν είναι λιγότεροι από τέσσερις για τα επταμελή και τρεις για τα πενταμελή και τριμελή τοπικά συμβούλια.

6. Το ψηφοδέλτιο για την εκλογή των μελών των τοπικών συμβουλίων είναι κοινό με το ψηφοδέλτιο του συνδυασμού του υποψήφιου δημάρχου και των δημοτικών συμβούλων, που καταρτίζεται για τις εκλογές των δημοτικών αρχών.

7. Κάθε συνδυασμός εκτυπώνει ιδιαίτερο ψηφοδέλτιο για κάθε δημοτικό διαμέρισμα, που περιλαμβάνει το έμβλημα και το όνομα του συνδυασμού, τον υποψήφιο δήμαρχο και τους υποψηφίους δημοτικούς συμβούλους για τις έδρες της παραγράφου 2 του άρθρου 40 του π.δ/τος 410/1995 και τους υποψηφίους συμβούλους για κάθε τοπικό συμβούλιο, σύμφωνα με τα παραπάνω.

8. Σε κάθε ψηφοδέλτιο, μετά την εγγραφή του εμβλήματος και του ονόματος του συνδυασμού, που τυχόν έχουν δηλωθεί καθώς και των επωνύμων και ονομάτων του υποψήφιου δημάρχου και των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων, αναγράφονται κατά σειρά:

α. η ονομασία του τοπικού συμβουλίου·

β. τα επώνυμα και τα ονόματα των υποψηφίων μελών του τοπικού συμβουλίου με τη σειρά που είναι γραμμένα στην απόφαση με την οποία έχει ανακηρυχθεί ο συνδυασμός ή με αλφαβητική σειρά.

9. Με την επιφύλαξη των ακυροτήτων που προβλέπονται στα άρθρα 64 και 65 του π.δ/τος 410/1995, αν εκλογέας χρησιμοποιήσει ψηφοδέλτιο άλλου δημοτικού διαμερίσματος, το ψηφοδέλτιο αυτό δεν λαμβάνεται υπόψη για την εκλογή των μελών του τοπικού συμβουλίου, είναι όμως έγκυρο για το συνδυασμό του υποψήφιου δημάρχου.

10. Στις εκλογές των τοπικών συμβουλίων, σε κάθε δημοτικό διαμέρισμα η κατανομή των εδρών γίνεται αναλογικά, μεταξύ όλων των συνδυασμών που συμμετέχουν στις εκλογές και έχουν υποψηφίους για το τοπικό συμβούλιο του δημοτικού διαμερίσματος, με τον ακόλουθο τρόπο:

Το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβαν σε όλο το δημοτικό διαμέρισμα όλοι μαζί οι συνδυασμοί που συμμετείχαν στις εκλογές και είχαν υποψήφιος για το τοπικό συμβούλιο του δημοτικού διαμερίσματος, διαιρείται με τον αριθμό των εδρών του τοπικού συμβουλίου, αυξημένο κατά μία μονάδα. Το πηλίκο που προκύπτει παραλειπομένου του κλάσματος αποτελεί το εκλογικό μέτρο.

Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε συνδυασμού διαιρείται στη συνέχεια με το εκλογικό μέτρο και κάθε συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο και το ακέραιο πηλίκο αυτής της διαρέσεως.

Συνδυασμός που δεν συγκεντρώνει το εκλογικό μέτρο δεν παίρνει έδρα. Εάν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί που συμμετέχουν στην κατανομή με την προηγούμενη διαδικασία είναι λιγότερες από τις προς διάθεση έδρες, οι έδρες που απομένουν διανέμονται ανά μία μεταξύ όλων αυτών των συνδυασμών ανάλογα με τα αξιοσημιοποίητα υπόλοιπα που έχουν.

Αν οι συνδυασμοί αυτοί ή μερικοί από αυτούς έχουν ίσο αριθμό αξιοσημιοποίητων υπολοίπων γίνεται κλήρωση. Αν και μετά τη διανομή των εδρών με βάση τα αξιοσημιοποίητα υπόλοιπα παραμένουν αδιάθετες έδρες, αυτές κατανέμονται ανά μία, ανάλογα με το συνολικό αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε κάθε συνδυασμός.

Αν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί με το εκλογικό μέτρο είναι περισσότερες από τις προς διάθεση έδρες, η πλεονάζουσα έδρα αφαιρείται από το συνδυασμό που έχει το μικρότερο σχετικώς υπόλοιπο έγκυρων ψηφοδελτίων. Σε περίπτωση ίσου αριθμού έγκυρων ψηφοδελτίων δύο ή και περισσότερων συνδυασμών, ενεργείται μεταξύ αυτών κλήρωση από το αρμόδιο πρωτοδικείο.

11. Σε περίπτωση που έχει ανακηρυχθεί ένας μόνο συνδυασμός για το τοπικό συμβούλιο, ο πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου και οι τοπικοί σύμβουλοι εκλέγονται από το μοναδικό αυτό συνδυασμό με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 16 του παρόντος άρθρου. Οι πρώτοι κατά σειρά σε ψήφους προτίμησης, μέχρι να συμπληρωθεί ο αριθμός των εδρών του τοπικού συμβουλίου, εκλέγονται τακτικοί σύμβουλοι και οι υπόλοιποι αναπληρωματικοί.

12. Τακτικοί σύμβουλοι τοπικού συμβουλίου εκλέγονται από τους υποψήφιους κάθε συνδυασμού κατά σειρά αυτοί που έλαβαν τις περισσότερες ψήφους προτίμησης. Οι λοιποί υποψήφιοι των συνδυασμών είναι αναπληρωματικοί των τακτικών συμβούλων του τοπικού συμβουλίου, με τη σειρά των ψήφων προτίμησης.

Αν οι υποψήφιοι του ίδιου συνδυασμού ισοψηφήσουν, το πρωτοδικείο ενεργεί κλήρωση.

13. Αν έχουν ανακηρυχθεί δύο μόνο συνδυασμοί για το τοπικό συμβούλιο δημοτικού διαμερίσματος και ισοψηφήσουν, το πρωτοδικείο ενεργεί κλήρωση για ανάδειξη του πλειοψηφούντος συνδυασμού. Οι έδρες των συμβούλων στην περίπτωση αυτήν κατανέμονται στον πλειοψηφούντα και στον επιλαχόντα συνδυασμό, αντίστοιχα, ως εξής: Στα επταμελή 4 και 3, στα πενταμελή 3 και 2 και στα τριμελή 2 και 1.

14. Αν ισοψηφήσουν περισσότεροι από δύο συνδυασμοί το πρωτοδικείο ενεργεί κλήρωση. Ο πρώτος συνδυασμός στα επταμελή τοπικά συμβούλια εκλέγει τον

πρόεδρο του τοπικού συμβουλίου με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 16 και δύο ακόμη τοπικούς συμβούλους, ο δεύτερος συνδυασμός εκλέγει δύο τοπικούς συμβούλους και ο τρίτος συνδυασμός εκλέγει δύο τοπικούς συμβούλους.

Στα πενταμελή εκλέγουν αντίστοιχα τον πρόεδρο, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 16 και έναν τοπικό σύμβουλο, δύο τοπικούς συμβούλους και έναν τοπικό σύμβουλο.

Στα τριμελή ο πρώτος συνδυασμός εκλέγει τον πρόεδρο και οι άλλοι δύο συνδυασμοί από έναν τοπικό σύμβουλο.

15. Ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του προς έναν υποψήφιο σύμβουλο τοπικού συμβουλίου σημειώνοντας σταυρό παραπλεύρως του ονόματός του στο ψηφοδέλτιο του συνδυασμού για το τοπικό συμβούλιο.

16. Πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου του δημοτικού διαμερίσματος στα επταμελή και πενταμελή τοπικά συμβούλια είναι ο υποψήφιος σύμβουλος του πλειοψηφίσαντος στο δημοτικό διαμέρισμα συνδυασμού που έχει λάβει τις περισσότερες ψήφους προτίμησης και σε περίπτωση ισοψηφίας αυτός που είναι πρώτος στην απόφαση της ανακήρυξης, εφόσον ο συνδυασμός αυτός διαθέτει ανάλογη έδρα στο δημοτικό συμβούλιο. Αν ο συνδυασμός αυτός δεν διαθέτει ανάλογη έδρα στο δημοτικό συμβούλιο, πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου είναι ο υποψήφιος σύμβουλος του δεύτερου σε εκλογική δύναμη στο δημοτικό διαμέρισμα συνδυασμού με την προϋπόθεση ότι ο συνδυασμός αυτός διαθέτει ανάλογη έδρα στο δημοτικό συμβούλιο. Αν και ο δεύτερος σε εκλογική δύναμη στο δημοτικό διαμέρισμα συνδυασμός δεν διαθέτει την ανάλογη έδρα στο δημοτικό συμβούλιο, πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου είναι ο υποψήφιος σύμβουλος του τρίτου σε εκλογική δύναμη στο δημοτικό διαμέρισμα συνδυασμού με την προϋπόθεση ότι ο συνδυασμός αυτός διαθέτει ανάλογη έδρα στο δημοτικό συμβούλιο και ούτω καθεξής.

Σε περίπτωση που συνδυασμός πλειοψηφήσει σε αριθμό δημοτικών διαμερισμάτων μεγαλύτερο από τον αριθμό των εδρών που δικαιούται στο δημοτικό συμβούλιο, μη υπολογιζομένης της έδρας που καταλαμβάνει ο υποψήφιος δήμαρχος, ο συνδυασμός αυτός εκλέγει πρόεδρους κατά σειρά σε εκείνα τα δημοτικά διαμερίσματα στα οποία έχει λάβει το μεγαλύτερο ποσοστό ψήφων, εφόσον δεν έχει εκλεγεί πρόεδρος από άλλο συνδυασμό.

Η κατανομή των εδρών γίνεται ανά συνδυασμό, αρχής γενομένης από το συνδυασμό που έχει λάβει τις περισσότερες έδρες. Σε περίπτωση που δύο συνδυασμοί λαμβάνουν τον ίδιο αριθμό εδρών, προηγείται ο συνδυασμός που έχει λάβει στο δημοτικό διαμέρισμα το μεγαλύτερο αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων και σε περίπτωση ισοψηφίας ενεργείται κλήρωση.

Ο υποψήφιος δήμαρχος του συνδυασμού δεν μπορεί να είναι πρόεδρος τοπικού συμβουλίου ακόμα και στην περίπτωση που ο συνδυασμός του εκλέγει μία μόνον έδρα, αυτήν του προέδρου του τοπικού συμβουλίου.

Πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου του δημοτικού διαμερίσματος στα τριμελή τοπικά συμβούλια είναι ο υποψήφιος σύμβουλος του πλειοψηφίσαντος στο δημοτικό διαμέρισμα συνδυασμού που έχει λάβει τις πε-

ρισσότερες ψήφους προτίμησης και σε περίπτωση ισοψηφίας αυτός που είναι πρώτος στην απόφαση της ανακήρυξης.

17. Οι διατάξεις του π.δ/τος 410/1995 που αναφέρονται στο εκλογικό δικαίωμα (άρθρο 43), στην άσκηση του εκλογικού δικαιώματος (άρθρο 44), στους εκλογικούς καταλόγους (άρθρο 45), στα προσόντα εκλογιμότητας (άρθρο 46), στα κωλύματα και ασυμβίβαστα (άρθρο 47), στο ασυμβίβαστο εξαιτίας οφειλών (άρθρο 48), στη διαπίστωση της εκπλήσεως για τις περιπτώσεις των πιο πάνω κωλυμάτων και ασυμβιβάστων (άρθρο 50), στις εφορευτικές επιτροπές (άρθρο 51), στους αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής και στους εφόρους των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής (άρθρα 52 και 53), στην κατάρτιση των συνδυασμών (άρθρο 55), στην ανακήρυξη και κοινοποίηση των συνδυασμών (άρθρο 57), στην αντικατάσταση υποψηφίων που πέθαναν (άρθρο 58), στα δικαιώματα των συνδυασμών (άρθρο 59), στο πρόγραμμα της εκλογής (άρθρο 60), στον υπολογισμό των προθεσμιών (άρθρο 61), στη μορφή των ψηφοδελτίων (άρθρο 62), στην εκτύπωση και διανομή των ψηφοδελτίων (άρθρο 63), στο περιεχόμενο των ψηφοδελτίων (άρθρο 64), στα άκυρα ψηφοδέλτια (άρθρο 65), στους εκλογικούς φακέλους (άρθρο 66), στην έναρξη και λήξη της ψηφοφορίας (άρθρο 67), στη ματαίωση της ψηφοφορίας (άρθρο 69), στην εφαρμογή των διατάξεων της εκλογικής νομοθεσίας (άρθρο 70), στην έκθεση πρακτικών και υποβολή προσφυγών (άρθρο 78), στην επικύρωση της εκλογής (άρθρο 79), στην κατάθεση και περιεχόμενο ενστάσεων (άρθρο 80), στην εκδίκαση των ενστάσεων (άρθρο 81), στη διαδικασία για την εκδίκαση (άρθρο 82), στην απόφαση για τις ενστάσεις (άρθρο 83), στην έφεση - διόρθωση αποφάσεων (άρθρο 84), στην κρίση για προϋφιστάμενες ανικανότητες και κωλύματα (άρθρο 85), στην αναιρέση (άρθρο 86), στην επανάληψη της εκλογής σε περίπτωση ακύρωσης (άρθρο 87), στην ορκωμοσία των δημοτικών και κοινοτικών αρχών (άρθρο 88), στην αποποίηση της εκλογής (άρθρο 89), στην παραίτηση (άρθρο 90) και στην αναπλήρωση των συμβούλων (άρθρο 91 παρ. 1), όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά για τους δημοτικούς συμβούλους, καθώς και οι διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 1 έως 6 του παρόντος νόμου εφαρμόζονται αναλόγως και για τα μέλη των τοπικών συμβουλίων, εφόσον δεν ρυθμίζεται διαφορετικά με τις διατάξεις των άρθρων 4 και 5 του παρόντος νόμου.

18. Εκλογές για την ανάδειξη μελών των τοπικών συμβουλίων δεν προκηρύσσονται κατά τη διάρκεια της δημοτικής περιόδου, ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία δεν υπάρχουν αναπληρωματικοί κανενός συνδυασμού.

19. Αν ένα δημοτικό συμβούλιο διαλυθεί σύμφωνα με το άρθρο 92 παρ. 1 του π.δ/τος 410/1995, συμπαρασύρει και τα μέλη των τοπικών συμβουλίων και όταν προκηχθεί η εκλογή νέου δημοτικού συμβουλίου, τότε, κατά την εκλογή αυτή εκλέγονται και τα μέλη των τοπικών συμβουλίων.

20. Στην περίπτωση που δεν εκλέγονται τουλάχιστον έντε τοπικοί σύμβουλοι στα επταμελή και πενταμελή και τρεις στα υπόλοιπα, δεν λειτουργεί τοπικό συμβούλιο το δημοτικό διαμέρισμα.

21. Τα δημοτικά συμβούλια λειτουργούν νόμιμα και ελλιπή σύνθεση, όταν για οποιονδήποτε λόγο δεν

υπάρχει πρόεδρος ενός ή περισσότερων τοπικών συμβουλίων.

22. Τα άρθρα 128 έως και 132 του π.δ/τος 410/1995 καταργούνται.

Τα άρθρα 122 έως και 127, 133 και 134 του π.δ/τος 410/1995 καταργούνται από 1.1.1999.

Άρθρο 6

Αρμοδιότητες τοπικών συμβουλίων και των προέδρων τους - Λειτουργία

1. Το τοπικό συμβούλιο έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α. Εκφέρει γνώμη και διατυπώνει προτάσεις προς το δημοτικό συμβούλιο για όλα τα ζητήματα που ενδιαφέρουν το δημοτικό διαμέρισμα.

Διατυπώνει προτάσεις στα πλαίσια της κατάρτισης του τεχνικού προγράμματος του δήμου για τα εκτελεστέα έργα και προγράμματα που αφορούν την περιφέρειά του.

β. Παρακολουθεί την υλοποίηση των έργων και προγραμμάτων που εκτελούνται στο δημοτικό διαμέρισμα, έχοντας δικαίωμα να λαμβάνει γνώση των οικονομικών και τεχνικών στοιχείων που αφορούν τη μελέτη και εκτέλεση των έργων και προγραμμάτων αυτών και υποβάλλει σχετικές προτάσεις προς τα αρμόδια όργανα του δήμου.

γ. Παρακολουθεί τη λειτουργία των κέντρων και εγκαταστάσεων παροχής διοικητικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και αθλητικών εξυπηρετήσεων του δήμου που λειτουργούν στο δημοτικό διαμέρισμα και προτείνει στα αρμόδια όργανα του δήμου τη λήψη μέτρων για τη βελτίωση της οργάνωσης και λειτουργίας τους.

δ. Προτείνει κατά τις ισχύουσες διατάξεις στο δημοτικό συμβούλιο τον ορισμό μελών των δικαστικών συμβουλίων, ιδρυμάτων, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και επιχειρήσεων του δήμου που λειτουργούν στο δημοτικό διαμέρισμα.

ε. Ασκεί τις αρμοδιότητες που του ανατίθενται σύμφωνα με την παρ. 2.

2. Το δημοτικό συμβούλιο με απόφασή του που λαμβάνεται μέσα στο πρώτο εξάμηνο της δημοτικής περιόδου, με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, μπορεί να αναθέτει στα τοπικά συμβούλια ή στον πρόεδρό τους αρμοδιότητες του στους εξής τομείς:

- Τη συντήρηση και λειτουργία των εσωτερικών δικτύων ύδρευσης, των αντλιοστασίων και των υδρομαστεύσεων.

- Τη συντήρηση και λειτουργία του δικτύου άρδευσης.

- Τη συντήρηση και λειτουργία εγκαταστάσεων στους βοσκοτόπους.

- Τη συντήρηση του συστήματος αποχέτευσης.

- Τη συντήρηση και λειτουργία παιδικών χαρών και άλλων παιδιών.

- Τη συντήρηση και λειτουργία σχολικών κτιρίων και του εξοπλισμού τους.

- Τη συντήρηση και λειτουργία των νεκροταφείων.

- Τη συντήρηση των δημοτικών οδών και γεφυρών, πλατειών και των άλλων κοινόχρηστων χώρων, καθώς και των αγροτικών οδών.

- Την εφαρμογή πολιτιστικών, ψυχαγωγικών και α-

θλητικών προγραμμάτων και τη συντήρηση και λειτουργία των αντιστοιχών εγκαταστάσεων.

- Την παροχή υπηρεσιών και προστασίας στους ηλικιωμένους κατοίκους της περιοχής του, στο πλαίσιο της κοινωνικής πολιτικής του δήμου.

- Την παροχή υπηρεσιών για την τουριστική αξιοποίηση και προβολή του δημοτικού διαμερίσματος.

Στην απόφαση του δημοτικού συμβουλίου αναφέρεται υποχρεωτικά και λεπτομερώς ο τρόπος και οι όροι άσκησης των ανατεθέντων αρμοδιοτήτων. Το δημοτικό συμβούλιο μπορεί επίσης να αναθέτει αρμοδιότητές του και σε όποιον άλλο τομέα κρίνει σκόπιμο με κριτήριο την εξυπηρέτηση των κατοίκων, την αποτελεσματικότητα και την οικονομία. Οι αποφάσεις της παραγράφου αυτής τοιχοκολλώνται στο δημοτικό κατάστημα κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 96 παρ. 6 του π.δ/τος 410/1995.

3. Αν, για οποιονδήποτε λόγο, το τοπικό συμβούλιο δεν ασκεί τις παραπάνω αρμοδιότητες, τότε τις ασκεί ο δήμος με τα κατά περίπτωση αρμόδια όργανα.

4. Το τοπικό συμβούλιο έχει τις ακόλουθες ειδικές αρμοδιότητες: .:

α. Ο πρόεδρος του ή και μέλη του συμμετέχουν στη διοίκηση κληροδοτήματος στην οποία, αντίστοιχα προβλέπεται σύμφωνα με την πράξη σύστασής του η συμμετοχή του δημάρχου του καταργούμενου δήμου ή προέδρου της καταργούμενης κοινότητας, δημοτικών ή κοινοτικών συμβουλίων. Στην περίπτωση που το κληροδοτήμα αποτελεί κεφάλαιο αυτοτελούς διαχείρισης τις πράξεις διαχείρισης εκδίδει η δημομαρχιακή επιτροπή μετά από σύμφωνη γνώμη του τοπικού συμβουλίου.

Η αποδοχή κληροδοτήματος, κληρονομιάς ή δωρεάς, η οποία διατίθεται ρητά και αποκλειστικά για δημοτικό διαμέρισμα, γίνεται από τη δημομαρχιακή επιτροπή μετά από σύμφωνη γνώμη του οικείου τοπικού συμβουλίου.

β. Διατυπώνει σύμφωνη γνώμη στο δημοτικό συμβούλιο για τον τρόπο διάθεσης των βροσκήσιμων εκτάσεων που βρίσκονται στην περιφέρεια του δημοτικού διαμερίσματος.

γ. Διατυπώνει σύμφωνη γνώμη για την εκμίσθωση χωρίς δημοπρασία δασικών εκτάσεων, που βρίσκονται στην περιφέρεια του δημοτικού διαμερίσματος, κατά τις διατάξεις του άρθρου 257 του π.δ/τος 410/1995.

δ. Εκφέρει γνώμη για την αξιοποίηση, ανταλλαγή, δωρεά, εκποίηση περιουσιακών στοιχείων που ανήκαν στον καταργηθέντα Ο.Τ.Α. ή προσαρτηθέντα συνοικισμό.

5. Αποφάσεις των οργάνων του δήμου, που αναφέρονται σε δραστηριότητες και ενέργειες οι οποίες αφορούν στη διατήρηση του χαρακτήρα παραδοσιακού οικισμού, λαμβάνονται μετά από γνώμη του οικείου τοπικού συμβουλίου.

6. Ο πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου:

- Συγκαλεί και εκπροσωπεί το τοπικό συμβούλιο.

- Υπογράφει βεβαιώσεις, πιστοποιητικά και άλλα έγγραφα για τα οποία τον έχει εξουσιοδοτήσει ο δήμαρχος με απόφασή του.

- Ενημερώνει το δήμαρχο και τα άλλα αρμόδια όργανα του δήμου για τα προβλήματα του δημοτικού διαμερίσματος και συνεργάζεται με αυτά και τις αρμόδιες υπηρεσίες για την επίλυσή τους. -

- Ασκεί όσες αρμοδιότητες του μεταβιβάζει ο δήμαρχος ή το δημοτικό συμβούλιο με απόφασή τους που δημοσιεύεται σε μία τουλάχιστον ημερήσια ή, αν δεν

υπάρχει, εβδομαδιαία εφημερίδα της πρωτεύουσας του νομού. Αν ο πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου και ο αναπληρωτής του απουσιάζουν ή κωλύονται αυτές τις αρμοδιότητες τις ασκεί ο δήμαρχος.

- Εκτελεί τις αποφάσεις του τοπικού συμβουλίου και

- Ενεργεί πληρωμές με σύσταση πάγιας προκαταβολής κατά τις σχετικές διατάξεις του π.δ/τος 410/1995.

7. Οι συνεδριάσεις του τοπικού συμβουλίου είναι δημόσιες. Το συμβούλιο έχει απαρτία, όταν είναι παρόντα τα περισσότερα μέλη του. Τα τριμελή συνεδριάζουν με την παρουσία όλων των μελών τους.

8. Ο πρόεδρος καλεί το συμβούλιο σε συνεδρίαση, διευθύνει τη συζήτηση, φροντίζει με κάθε κατάλληλο μέτρο για την τάξη στη συνεδρίαση και μπορεί να διατάξει να αποβληθεί από το ακροατήριο κάθε πρόσωπο που διαταράσσει τη συνεδρίαση.

9. Το συμβούλιο αποφασίζει με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων, αν δεν υπάρχει άλλη διάταξη που να ορίζει διαφορετικά. Σε περίπτωση ισοψηφίας επικρατεί η ψήφος του προέδρου. Απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων είναι ο ακέραιος αριθμός που είναι αμέσως μεγαλύτερος από το ένα δεύτερο του αριθμού των μελών του.

10. Τα καθήκοντα του γραμματέα του συμβουλίου ασκεί υπάλληλος του δήμου που ορίζεται από το δήμαρχο ή σύμβουλος που ορίζεται από τον πρόεδρο του τοπικού συμβουλίου.

11. Στη συνεδρίαση του συμβουλίου τηρούνται πρακτικά σε ειδικό βιβλίο αριθμημένο και μονογραφημένο από τον πρόεδρο ή σε φύλλα χάρτου αριθμημένα και μονογραφημένα από τον ίδιο. Στο τέλος του έτους τα πρακτικά αυτά βιβλιοδετούνται με ευθύνη του προέδρου και του γραμματέα.

Στα πρακτικά καταχωρούνται από τον πρόεδρο και το γραμματέα και οι απόψεις της μειοψηφίας.

12. Τα δημοτικά συμβούλια λειτουργούν νόμιμα έστω και με ελλιπή σύνθεση και στις περιπτώσεις που για οποιονδήποτε λόγο δεν υπάρχουν πρόεδροι τοπικών συμβουλίων.

13. Όπου από τις διατάξεις του παρόντος νόμου προβλέπεται η διατύπωση πρότασης ή γνώμης από τα τοπικά συμβούλια, αυτή υποβάλλεται εντός ανατρεπτικής προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή του ερωτήματος, μετά την πάροδο της οποίας τα αρμόδια όργανα αποφασίζουν και χωρίς αυτήν.

14. Ειδικά για τους προέδρους των τριμελών τοπικών συμβουλίων (δημομαρχιακούς παρέδρους) εφαρμόζονται κατ' αναλογία και οι διατάξεις του άρθρου 8 παράγραφοι 1, 3 β' και γ', 4, 8 έως και 13.

Άρθρο 7

Πάρεδροι

Εκλογή - Θητεία - Εγκατάσταση -

Εκλογικό σύστημα

1. Τα κοινοτικά διαμερίσματα ασχέτως πληθυσμού εκπροσωπεί στη νέα κοινότητα ο πάρεδρος. Στα κοινοτικά διαμερίσματα της έδρας της νέας κοινότητας δεν εκλέγεται πάρεδρος.

2. Ο πάρεδρος εκλέγεται κάθε τέσσερα χρόνια την ίδια ημέρα που εκλέγεται το κοινοτικό συμβούλιο, στα ίδια εκλογικά τμήματα και με τις ίδιες εφορευτικές

επιτροπές, καθώς και τους ίδιους εφόρους αντιπροσώπων σύμφωνα με τις παρακάτω διατάξεις.

3. Η εγκατάσταση του παρέδρου που έχει εκλεγεί γίνεται ταυτόχρονα με την εγκατάσταση του κοινοτικού συμβουλίου και η θητεία του αρχίζει και λήγει μαζί με την έναρξη και τη λήξη της θητείας του κοινοτικού συμβουλίου σε κάθε περίπτωση.

4. Η εκλογή του παρέδρου γίνεται κατά συνδυασμούς, όπως καθορίζεται στις επόμενες παραγράφους.

5. Σε κάθε συνδυασμό υποψήφιου προέδρου κοινότητας και κοινοτικών συμβούλων περιλαμβάνονται και οι υποψήφιοι πάρεδροι για καθένα κοινοτικό διαμέρισμα.

Ο αριθμός των υποψηφίων παρέδρων για καθένα κοινοτικό διαμέρισμα ορίζεται μέχρι δύο.

Παράλληλη υποψηφιότητα από το ίδιο πρόσωπο στις ίδιες εκλογές δεν επιτρέπεται.

6. Κανένας δεν μπορεί να μετέχει σε περισσότερους από ένα συνδυασμούς.

7. Μπορεί να εκλεγεί πάρεδρος ο δημότης της κοινότητας που καταργήθηκε με τη συνένωση ή του συννοικισμού που προσαρτήθηκε, ο οποίος έχει την ικανότητα να εκλέγει και έχει συμπληρώσει την ηλικία που απαιτείται κάθε φορά για να εκλεγεί κοινοτικός σύμβουλος.

8. Στη δήλωση του συνδυασμού, μετά τα επώνυμα και ονόματα του υποψήφιου προέδρου κοινότητας, των υποψηφίων κοινοτικών συμβούλων αναγράφονται με αλφαβητική σειρά τα επώνυμα και τα ονόματα των υποψηφίων παρέδρων για καθένα κοινοτικό διαμέρισμα. Τα ονόματα των κοινοτικών διαμερισμάτων αναγράφονται επίσης με αλφαβητική σειρά.

9. Η δήλωση του συνδυασμού δεν είναι απαράδεκτη, αν δεν περιλαμβάνονται σ' αυτήν υποψήφιοι πάρεδροι για όλα τα κοινοτικά διαμερίσματα.

10. Για την υποψηφιότητα για το αξίωμα του παρέδρου δεν γίνεται χρηματική κατάθεση στο δημόσιο ταμείο.

11. Σε κάθε ψηφοδέλτιο, μετά την εγγραφή του εμβλήματος και του ονόματος του συνδυασμού, που έχουν τυχόν δηλωθεί, καθώς και των επωνύμων και ονομάτων του υποψήφιου προέδρου κοινότητας και των υποψηφίων κοινοτικών συμβούλων, αναγράφονται τα επώνυμα και τα ονόματα των υποψηφίων παρέδρων με τη σειρά που είναι γραμμένα στην απόφαση με την οποία έχει ανακηρυχθεί ο συνδυασμός ή με αλφαβητική σειρά, κάτω από το όνομα του κάθε κοινοτικού διαμερισματος.

12. Κάθε συνδυασμός εκτυπώνει ιδιαίτερο ψηφοδέλτιο για κάθε κοινοτικό διαμέρισμα, που περιλαμβάνει το έμβλημα και το όνομα του συνδυασμού, τον υποψήφιο πρόεδρο κοινότητας και τους υποψηφίους κοινοτικούς συμβούλους, καθώς και τους υποψηφίους πάρεδρους, σύμφωνα με τα παραπάνω.

13. Ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του μόνο για έναν υποψήφιο πάρεδρο ενός κοινοτικού διαμερισματος. Ψηφοδέλτιο που περιέχει τους σταυρούς προτίμησης είτε για τους δύο υποψηφίους πάρεδρους του κοινοτικού διαμερισματος είτε για υποψηφίους πάρεδρους περισσότερων από ένα κοινοτικών διαμερισμάτων θεωρείται έγκυρο, αλλά δεν λαμβάνεται υπόψη ανέναν σταυρός προτίμησης για τους υποψηφίους πάρεδρους.

14. Πάρεδροι στα κοινοτικά διαμερίσματα εκλέγονται

οι υποψήφιοι του επιτυχόντος συνδυασμού υποψήφιου προέδρου κοινότητας και κοινοτικών συμβούλων που συμμετείχε στις κοινοτικές εκλογές. Αν ο επιτυχών συνδυασμός δεν έχει υποψήφιο πάρεδρο σε κάποιο κοινοτικό διαμέρισμα, πάρεδρος εκλέγεται ο υποψήφιος πάρεδρος που πλειοψήφησε έναντι του αμέσως επόμενου, από άποψη εκλογικής δύναμης, συνδυασμού.

15. Από τους υποψηφίους του επιτυχόντος συνδυασμού εκλέγεται σε κάθε κοινοτικό διαμέρισμα εκείνος που έλαβε τις περισσότερες ψήφους προτίμησης.

Ο άλλος υποψήφιος είναι αναπληρωματικός.

16. Για την εκλογή των παρέδρων των κοινοτήτων που προέρχονται από συνένωση Ο.Τ.Α. ή προσάρτηση συννοικισμών εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 1 έως 6 του παρόντος νόμου, καθώς και οι διατάξεις του π.δ/τος 410/1995 που αναφέρονται ανωτέρω στο άρθρο 5 παρ. 17.

17. Εκλογές για την ανάδειξη παρέδρων δεν προκηρύσσονται κατά τη διάρκεια της δημοτικής και κοινοτικής περιόδου, ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία δεν υπάρχουν αναπληρωματικοί κανενός συνδυασμού.

18. Αν ένα κοινοτικό συμβούλιο διαλυθεί σύμφωνα με το άρθρο 92 παρ. 1 του π.δ/τος 410/1995, συμπαρασύρει και τους πάρεδρους και όταν προκηρυχθεί η εκλογή νέου συμβουλίου, τότε, κατά την εκλογή αυτή εκλέγονται και οι πάρεδροι.

Άρθρο 8

Αρμοδιότητες, αξίωμα, έξοδα κινήσεως, υποχρεώσεις και συμμετοχή του παρέδρου στα κοινοτικά συμβούλια

1. Οι πάρεδροι καλούνται υποχρεωτικά στις συνεδριάσεις του κοινοτικού συμβουλίου και έχουν δικαίωμα να εκφράσουν γνώμη σε όλα τα θέματα που συζητούνται σε αυτό.

2. Ο πάρεδρος:

- Υπογράφει με ανάθεση του προέδρου κοινότητας τα οριζόμενα από αυτόν έγγραφα, βεβαιώσεις ή πιστοποιητικά.

- Ενημερώνει τον πρόεδρο της κοινότητας και τα άλλα αρμόδια όργανα της κοινότητας για τα προβλήματα του κοινοτικού διαμερισματος και συνεργάζεται με αυτά και τις αρμόδιες υπηρεσίες για την επίλυσή τους.

- Ασκει όσες αρμοδιότητες του μεταβιβάζει ο πρόεδρος κοινότητας με απόφασή του.

Αν ο πάρεδρος απουσιάζει ή κωλύεται, αυτές τις αρμοδιότητες τις ασκεί ο πρόεδρος κοινότητας.

- Υποβάλλει προτάσεις στα αρμόδια κοινοτικά όργανα για τους ακόλουθους τομείς:

- Συντήρηση και λειτουργία των εσωτερικών δικτύων ύδρευσης των αντλιοστασίων και των υδρομαστεύσεων.

- Συντήρηση και λειτουργία του δικτύου άρδευσης.

- Συντήρηση συστήματος αποχέτευσης.

- Συντήρηση και λειτουργία των εγκαταστάσεων στους βοσκοτόπους.

- Συντήρηση και λειτουργία παιδικών χώρων και άλλων παιδιών.

- Συντήρηση και λειτουργία νεκροταφείων.

- Συντήρηση κοινοτικών οδών και γεφυρών, πλατειών και άλλων κοινόχρηστων χώρων και αγροτικών οδών.

- Εφαρμογή πολιτιστικών, ψυχαγωγικών και αθλητικών

προγραμμάτων και συντήρηση και λειτουργία των αντίστοιχων εγκαταστάσεων.

- Παροχή υπηρεσιών και προστασία στους ηλικιωμένους κατοίκους της περιοχής του, στο πλαίσιο της κοινωνικής πολιτικής της κοινότητας.

- Παροχή υπηρεσιών για την τουριστική αξιοποίηση και προβολή του κοινοτικού διαμερίσματος.

- Διάθεση βοσκήσιμων εκτάσεων που βρίσκονται στην περιφέρεια του κοινοτικού διαμερίσματος.

3. Ο πάρεδρος έχει τα ακόλουθα ειδικά καθήκοντα:

α. Συμμετέχει στη διοίκηση κληροδοτήματος στην οποία προβλέπεται σύμφωνα με την πράξη σύστασής του η συμμετοχή του προέδρου ή συμβούλων της καταργούμενης κοινότητας. Στην περίπτωση που το κληροδοτήμα αποτελεί κεφάλαιο αυτοτελούς διαχείρισης, τις πράξεις διαχείρισης εκδίδει το κοινοτικό συμβούλιο μετά από γνώμη του παρέδρου.

Η αποδοχή κληροδοτήματος, κληρονομιάς ή δωρεάς, η οποία διατίθεται ρητά και αποκλειστικά για την κοινότητα που καταργήθηκε ή το συνοικισμό που προσαρτήθηκε, γίνεται από το κοινοτικό συμβούλιο μετά από σύμφωνη γνώμη του παρέδρου.

β. Ψηφίζει στο κοινοτικό συμβούλιο για θέματα που αναφέρονται στην εκμετάλλευση δασών και γενικά των δασικών εκτάσεων που ανήκαν στην ιδιοκτησία του καταργούμενου Ο.Τ.Α. ή συνοικισμού που προσαρτήθηκε, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 257 του π.δ/τος 410/1995.

γ. Συμμετέχει στο διοικητικό συμβούλιο της λειτουργούσας πριν από την ισχύ του παρόντος νόμου κοινοτικής επιχείρησης, που εκμεταλλεύεται ιαματικές πηγές. Η επιβολή τέλους για τη χρήση των ιαματικών πηγών γίνεται από το κοινοτικό συμβούλιο με συμμετοχή του παρέδρου, ο οποίος έχει και δικαίωμα ψήφου.

4. Δικαίωμα ψήφου στις συνεδριάσεις του κοινοτικού συμβουλίου έχουν οι πάρεδροι για όλα τα θέματα που συζητούνται και που αφορούν το κοινοτικό διαμέρισμα στο οποίο έχουν εκλεγεί.

5. Ο πάρεδρος ενεργεί πληρωμές με σύσταση πάγιας προκαταβολής κατά τις σχετικές διατάξεις του π.δ/τος 410/1995.

6. Το αξίωμα του παρέδρου είναι τιμητικό και άμισθο.

7. Ο πάρεδρος λαμβάνει έξοδα κινήσεως και αποζημίωση για τη συμμετοχή του σε συνεδριάσεις του κοινοτικού συμβουλίου, που καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών.

8. Οι πάρεδροι έχουν υποχρέωση να μετέχουν σε όλες τις συνεδριάσεις του κοινοτικού συμβουλίου και όλων των επιτροπών, στις οποίες τους έχει τυχόν ορίσει το συμβούλιο και να επιτελούν τα λοιπά καθήκοντά τους, όπως προβλέπει ο νόμος.

Επίσης, έχουν υποχρέωση, μέσα στα πλαίσια των καθηκόντων τους, να εκτελούν με επιμέλεια κάθε εργασία που τους ανατίθεται νόμιμα από το κοινοτικό συμβούλιο.

9. Αν ένας πάρεδρος επιθυμεί να μην εκτελεί τις υποχρεώσεις του για διάστημα που υπερβαίνει τις τριάντα ημέρες πρέπει να έχει τη σύμφωνη γνώμη του κοινοτικού συμβουλίου.

10. Αν ένας πάρεδρος δεν εκτελεί τις υποχρεώσεις του για διάστημα που υπερβαίνει τους έξι μήνες, χωρίς

τη σύμφωνη γνώμη του κοινοτικού συμβουλίου, κηρύσσεται έκπτωτος με εφαρμογή των διαδικασιών που καθορίζονται στα άρθρα 184 και 185 του π.δ/τος 410/1995 και καλείται αναπληρωματικός του ίδιου συνδυασμού.

11. Στα πρακτικά συνεδριάσεων των κοινοτικών συμβουλίων γίνεται ειδική μνεία περί της προσκλήσεως των παρέδρων και της παρουσίας ή της απουσίας τους.

12. Στις αποφάσεις των κοινοτικών συμβουλίων γίνεται ειδική μνεία περί του αριθμού των παρέδρων που είναι παρόντες και ψηφίζουν όταν πρόκειται για θέματα για τα οποία έχουν δικαίωμα ψήφου.

13. Αν δεν κληθούν οι πάρεδροι στις συνεδριάσεις των συμβουλίων, για τα θέματα που τους αφορούν και στα οποία έχουν δικαίωμα ψήφου, η συγκεκριμένη απόφαση του κοινοτικού συμβουλίου είναι άκυρη.

14. Τα άρθρα 158 έως και 162 του π.δ/τος 410/1995 καταργούνται.

Τα άρθρα 157, 163 έως και 168 του π.δ/τος 410/1995 καταργούνται από 1.1.1999.

Άρθρο 9

Τοπικά συμβούλια και πάρεδροι σε πρώην Ο.Τ.Α.

Οι διατάξεις του παρόντος νόμου για τα δημοτικά ή κοινοτικά διαμερίσματα, τα Τοπικά Συμβούλια και τους παρέδρους εφαρμόζονται ανάλογα και στους πρώην δήμους και κοινότητες που είχαν καταργηθεί λόγω συνενώσεώς τους, σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων 1416/1984 (ΦΕΚ 18 Α') και 1622/1986 (ΦΕΚ 92 Α').

Άρθρο 10

Λαϊκή συνέλευση

Ο πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου ή ο πάρεδρος με προκήρυξη του, που τοιχοκολλάται πριν από οκτώ τουλάχιστον ημέρες, καλεί τους κατοίκους του δημοτικού ή κοινοτικού διαμερίσματος έως την τελευταία Κυριακή του Σεπτεμβρίου κάθε χρόνο σε κατάλληλο χώρο και ώρα, σε συνέλευση. Σε αυτήν καλείται υποχρεωτικά ο δήμαρχος ή ο πρόεδρος κοινότητας και τα μέλη του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου. Στη συνέλευση συζητούνται όλα τα θέματα που αφορούν το δημοτικό ή κοινοτικό διαμέρισμα και εκδίδονται ψηφίσματα με την πλειοψηφία των παρόντων. Εκτός από την τακτική συνέλευση ο πρόεδρος του συμβουλίου ή ο πάρεδρος έχει δικαίωμα να καλέσει δύο ακόμα έκτακτες συνελεύσεις. Η σύγκληση γίνεται με τον ίδιο τρόπο που καλείται η τακτική συνέλευση.

Ο πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου ή ο πάρεδρος μεταφέρει εγγράφως τα ψηφίσματα της συνέλευσης στο δήμαρχο, στον πρόεδρο του δημοτικού συμβουλίου ή στον πρόεδρο της κοινότητας.

Άρθρο 11

Διοικητική εξυπηρέτηση των πολιτών

1. Η διοικητική εξυπηρέτηση των κατοίκων γίνεται από το προσωπικό των αρμόδιων υπηρεσιών του δήμου, οι οποίες μπορεί να εγκαθίστανται στα δημοτικά διαμερίσματα, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, του ισχύοντος κάθε φορά δημοτικού και κοινο-

τικού κώδικα και του οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας του δήμου.

2. Με απόφαση του δημάρχου, η οποία λαμβάνεται εντός του Ιανουαρίου κάθε έτους, καθορίζεται το ωράριο εργασίας υπαλλήλων του δήμου σε δημοτικά διαμερίσματα και ο συνολικός εβδομαδιαίος χρόνος εργασίας τους, εντός του ισχύοντος εβδομαδιαίου ωραρίου εργασίας, για κάθε περίπτωση, διατηρώντας σε ισχύ και τις διατάξεις του άρθρου 89 του ν.1188/1981 όπως έχουν τροποποιηθεί.

Στα δημοτικά διαμερίσματα που έχουν περισσότερους από χίλιους (1.000) κατοίκους μπορεί να προβλέπεται η πλήρης απασχόληση προσωπικού του δήμου.

3. Με την έναρξη της δημοτικής περιόδου το δημοτικό συμβούλιο καθορίζει τη διαδικασία χορήγησης πιστοποιητικών, βεβαιώσεων και άλλων εγγράφων στα πλαίσια της εξυπηρέτησης των κατοίκων εντός των ορίων του δημοτικού διαμερίσματος στο οποίο διαμένουν.

4. α) Η περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του ν. 2477/1997 (ΦΕΚ 59 Α') αντικαθίσταται ως εξής:
β) των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτης και δεύτερης βαθμίδας, των νομικών τους προσώπων δημοσίου δικαίου και των επιχειρήσεών τους.

β) Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του ν. 2477/1997 (ΦΕΚ 59 Α') αντικαθίσταται ως εξής:
"Ο Γενικός Επιθεωρητής δίνει εντολή για επιθεώρηση, έλεγχο ή έρευνα στους επιθεωρητές - ελεγκτές αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν εντολής του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, του οικείου Υπουργού ή Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας για τις υπηρεσίες τους ή τα εποπτευόμενα από αυτούς Ν.Π.Δ.Δ."

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Άρθρο 12

Έλεγχος των λογαριασμών των Ο.Τ.Α.

1. Ο προβλεπόμενος από το άρθρο 98 παρ. 1 περίπτ. δ' του Συντάγματος έλεγχος των λογαριασμών των Πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. και των Ν.Π.Δ.Δ. που ανήκουν σε αυτούς, είναι κυρίως δειγματοληπτικός, εκτός αν ειδικό λόγο επιβάλλουν τη γενική του, τακτικός ή έκτακτος, ειδικός ή θεματικός, οπότε μπορεί να αφορά περισσότερους Ο.Τ.Α., μπορεί να καλύπτει περισσότερα του ενός οικονομικά έτη, ενεργείται δε κατά κανόνα επί τόπου.

Ο έλεγχος αυτός συνίσταται σε έλεγχο νομιμότητας και κανονικότητας της διαχείρισης. Αποκλείεται ο έλεγχος σκοπιμότητας.

2. Αντικείμενο του ανωτέρω ελέγχου αποτελούν ιδίως:
α) η ορθή και σύμφωνη με τους κανόνες και τις αρχές του κατά περίπτωση ισχύοντος λογιστικού ή διαχειριστικού συστήματος τήρηση και ενημέρωση των λογαριασμών (είτε τηρούνται σε χειρόγραφο είτε σε μηχανογραφική "ηλεκτρονική" μορφή), ώστε να απεικονίζουν με ακρίβεια και πιστότητα το περιεχόμενο των οικονομικών πράξεων και των δημοσιονομικών ενεργειών.

β) Η νομότυπη καταβολή του μεριδίου συμμετοχής ενός ή περισσότερων Ο.Τ.Α. σε κάθε φύσεως επιχείρησης ή ανώνυμες εταιρίες ή σε εταιρίες λαϊκής βάσης ή σε προγραμματικές συμβάσεις.

γ) Η λήψη δανείων και η παροχή εγγυήσεων και η τήρηση των όρων των σχετικών συμβάσεων.

δ) Η νομότυπη διαχείριση της κινητής και ακίνητης περιουσίας των Ο.Τ.Α..

ε) Η έγκαιρη και κανονική απόδοση στους οικείους δικαιούχους, των υπέρ τρίτων εισπραττομένων μέσω της ελεγχόμενης διαχείρισης νομίμων δικαιωμάτων (κρατήσεις υπέρ τρίτων, ασφαλιστικές εισφορές, κ.λπ.).

στ) Η είσπραξη και διαχείριση των ανταποδοτικών τελών ή άλλων ειδικών εσόδων ή εσόδων από δάνεια.

3. Τα πορίσματα του ελέγχου τίθενται υπόψη του ελεγχόμενου οργανισμού, ο οποίος καλείται μέσα σε τακτή προθεσμία όχι μικρότερη των δεκαπέντε (15) ημερών να διατυπώσει τις παρατηρήσεις του. Μετά από αξιολόγηση των τυχόν παρατηρήσεων του ελεγχόμενου συντάσσεται έκθεση, στην οποία παρουσιάζονται με κάθε δυνατή τεκμηρίωση τα αποτελέσματα του ελέγχου, πιστοποιείται κατ'επίσημο, αν, με βάση το δείγμα που ελέγχθηκε, οι λογαριασμοί στο σύνολό τους (σε ετήσια βάση) θεωρούνται ως ακριβείς και αξιόπιστοι καθώς και αν το περιεχόμενο των οικονομικών καταστάσεων που ελέγχθηκαν, ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα και, διατυπώνονται προτάσεις, για τον καταλογισμό αστικών ευθυνών, που τυχόν διαπιστώθηκαν:

α) Σε βάρος αρετών οργάνων των Ο.Τ.Α. κατά την προβλεπόμενη κάθε φορά διαδικασία.

β) Σε βάρος υπαλλήλων των Ο.Τ.Α. που προκάλεσαν έλλειμμα στη διαχείρισή τους ή ζημία στην περιουσία αυτών, σύμφωνα με τις διατάξεις του Οργανισμού του Ελεγκτικού Συνεδρίου, του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα και του Κώδικα καταστάσεως προσωπικού των Ο.Τ.Α., όπως κάθε φορά ισχύουν.

Κάθε πρόταση για καταλογισμό περιλαμβάνει τα ασπικώς υπεύθυνα πρόσωπα, τη θετική ζημία που προκλήθηκε στον Ο.Τ.Α. από αυτά, το βαθμό της υπαιτιότητάς τους, τα αναγκαία για τη θεμελίωση των ανωτέρω πραγματικά περιστατικά, καθώς και τα υπάρχοντα αποδεικτικά στοιχεία.

Η Έκθεση Ελέγχου μαζί με τις παρατηρήσεις του ελεγχόμενου οργανισμού υποβάλλεται: α) στον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης β) στον αρμόδιο Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας, γ) στον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου και δ) στα συλλογικά όργανα διοίκησης των οικείων Ο.Τ.Α.. Εφόσον δε περιέχει και πρόταση για καταλογισμό και στο αρμόδιο για καταλογισμό όργανο, επέχουσα ως προς αυτό αίτηση για καταλογισμό.

4. Ο έλεγχος ενεργείται είτε τακτικώς με βάση τον ετήσιο προγραμματισμό που καταρτίζει η Επιτροπή Προγραμματισμού και Παρακολούθησης Ελέγχων, είτε εκτάκτως μετά από αίτηση του αρμόδιου Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης ή Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας.

5. Η Επιτροπή Προγραμματισμού - Παρακολούθησης Ελέγχων αποτελείται από τους αντιπροέδρους του Ελεγκτικού Συνεδρίου που προεδρεύουν των Τμημάτων με ελεγκτικές αρμοδιότητες, προεδρεύεται δε από τον αρχαιότερο αντιπρόεδρο με μέριμνα και ευθύνη του οποίου συνεδριάζει τακτικώς, στην αρχή κάθε τριμήνου ή εκτάκτως όταν οι υπηρεσιακές ανάγκες το επιβάλλουν. Κατά τις συνεδριάσεις της Επιτροπής Προγραμματισμού και Παρακολούθησης Ελέγχων παρίσταται ο αρχαιότε-

ρος Αντεπίτροπος της Επικρατείας και ο Γραμματέας του Συνεδρίου ή οι νόμιμοι αναπληρωτές τους. Ο Αντεπίτροπος της Επικρατείας εκφέρει τη γνώμη του για κάθε ζήτημα που επιλαμβάνεται η Επιτροπή.

6. Ο έλεγχος των λογαριασμών κάθε Ο.Τ.Α. σχεδιάζεται και προγραμματίζεται κατά τρόπον ώστε να εκτελείται επιτοπίως για μία τουλάχιστον φορά κάθε τρία χρόνια σε όλα τα αντικείμενα της παραγράφου 2.

7. Η Επιτροπή Προγραμματισμού και Παρακολούθησης των Ελέγχων καθορίζει τα αντικείμενα και τους στόχους του ελέγχου, τη χρονική του διάρκεια, τον επίτροπο ή τους επιτρόπους που θα τον ενεργήσουν, τους δικαστικούς ή άλλους υπαλλήλους που θα συνεργαστούν μαζί τους και την ημερομηνία κατά την οποία θα παρουσιαστούν σε αυτήν τα ευρήματα και οι εκθέσεις του ελέγχου για αξιολόγηση. Οι αποφάσεις της Επιτροπής καταχωρούνται σε πρακτικά.

8. Από το οικονομικό έτος 1999 υποβάλλονται ετησίως στο Ελεγκτικό Συνέδριο αντίγραφα των απολογισμών των Ο.Τ.Α. συνοδευόμενα: α) από τις σχετικές επί αυτών εκθέσεις και πράξεις των αρμόδιων οργάνων τους και β) από τα στοιχεία που καθορίζονται με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 24 παρ. 4 του Οργανισμού του (π.δ. 774/1980, ΦΕΚ 189 Α').

Τα απολογιστικά στοιχεία (δικαιολογητικά) φυλάσσονται για λογαριασμό του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με ευθύνη των Προϊσταμένων των αρμόδιων υπηρεσιών των Ο.Τ.Α. σε ασφαλές μέρος και δεν μπορούν να καταστραφούν πριν περάσει εξεστία από το τέλος του οικονομικού έτους που αφορούν. Εάν συντρέχει ειδικός λόγος που έχει σχέση με τις ανάγκες του ελέγχου, επιτρέπεται με αιτιολογημένη απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που εκδίδεται κατά περίπτωση και κοινοποιείται κατά τις κείμενες διατάξεις πριν από τη λήξη της εξεστίας, να χαρακτηρισθούν ως διατηρητέα ολικά ή μερικά για δύο (2) ακόμη έτη. Κάθε άλλη διάταξη σχετική προς την υποβολή στοιχείων από τους Ο.Τ.Α. στο Ελεγκτικό Συνέδριο καταργείται από το ανωτέρω οικονομικό έτος.

9. Κάθε Ο.Τ.Α., η διαχείριση του οποίου καθίσταται αντικείμενο ελέγχου, υποχρεούται να εξασφαλίζει χωρίς καθυστέρηση στους επιτρόπους ή τους υπαλλήλους του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που τις διεξάγουν, τη δυνατότητα απρόσκοπτης άσκησης των καθηκόντων τους. Ειδικότερα οφείλουν να εξασφαλίζουν σ' αυτούς άμεση πρόσβαση στα υπηρεσιακά τους αρχεία και στα τηρούμενα διαχειριστικά ή άλλα συναφή βιβλία και στοιχεία και να παρέχουν δια των αρμοδίων οργάνων τους κάθε αναγκαία πληροφορία ή διευκρίνιση. Οι Ο.Τ.Α. που περιλαμβάνονται σε προγραμματισμένους ελέγχους ειδοποιούνται σχετικώς με κάθε πρόσφορο μέσο οκτώ (8) ημέρες τουλάχιστον πριν από την έναρξη του ελέγχου. Οι επίτροποι ή οι υπάλληλοι που ενεργούν τους ελέγχους, έχουν όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις ανακριτικών υπαλλήλων. Οι δημόσιες υπηρεσίες, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, οι δημόσιοι οργανισμοί, τα πιστωτικά ιδρύματα γενικά και τα φυσικά πρόσωπα που κατέχουν έγγραφα, πληροφορίες ή στοιχεία σχετιζόμενα οπωσδήποτε με τα

αντικείμενα του ελέγχου ή με λογαριασμούς ή δραστηριότητες κάθε Ο.Τ.Α., που τελεί υπό έλεγχο, οφείλουν, εάν τους ζητηθεί να τα θέτουν στη διάθεση των αρμόδιων οργάνων του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

10. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 - 9 του άρθρου αυτού εφαρμόζονται και για τους απολογισμούς των Ο.Τ.Α. προηγούμενων οικονομικών ετών, που κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού, δεν έχουν ακόμη υποβληθεί για έλεγχο στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

11. Δέκα από τις υφιστάμενες κενές θέσεις υπαλλήλων κλάδου ΠΕ του Ελεγκτικού Συνεδρίου μετατρέπονται σε θέσεις:

- α) Μία (1) πολιτικού μηχανικού
- β) Μία (1) ηλεκτρολόγου - μηχανολόγου
- γ) Δύο (2) τεχνολόγων πολιτικών μηχανικών
- δ) Έξι (6) οικονομολόγων - λογιστών.

Οι θέσεις αυτές πληρούνται με μετάταξη και μεταφορά θέσεων ισάριθμων υπαλλήλων αντίστοιχων ειδικοτήτων από δημόσιες υπηρεσίες ή Ν.Π.Δ.Δ. ή Ο.Τ.Α. κατόπιν αιτήσεώς τους ή αιτήσεως του Ελεγκτικού Συνεδρίου με κοινή απόφαση του αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Δικαιοσύνης, μετά από σύμφωνη γνώμη του δικαστικού συμβουλίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

12. Με όμοιο τρόπο και με την ίδια διαδικασία επιτρέπεται η μετάταξη στο Ελεγκτικό Συνέδριο τακτικών υπαλλήλων Κλάδων ΠΕ και ΤΕ οικονομικής κυρίως κατεύθυνσης, καθώς και κλάδου ΜΕ από δημόσιες υπηρεσίες ή Ν.Π.Δ.Δ. ή Ο.Τ.Α. για πλήρωση ισόβαθμων κενών θέσεων.

13. Έκτακτες υπηρεσιακές ανάγκες που προκύπτουν στο Ελεγκτικό Συνέδριο από την εφαρμογή των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων, επιτρέπεται να καλύπτονται με απόσπαση μέχρι δύο (2) ετών προσωπικού ανάλογων προς τις ανάγκες ειδικοτήτων, από τους φορείς που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων, με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Δικαιοσύνης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού και μετά από σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου δικαστικού (υπηρεσιακού) συμβουλίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Η απόσπαση μπορεί να ανανεωθεί μέχρι δύο (2) έτη ακόμη με την ίδια διαδικασία.

14. Οι πιστώσεις για την κάλυψη των υπηρεσιακών αναγκών που προκύπτουν από την εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων (μετακινήσεις εκτός έδρας κ.λπ.) αναγράφονται σε ειδικό Κ.Α.Ε. του προϋπολογισμού του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

15. Οι λεπτομέρειες εφαρμογής των διατάξεων των παραγράφων 1 - 8 του άρθρου αυτού ρυθμίζονται με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που εκδίδεται κατά τη διαδικασία του άρθρου 24 παρ. 4 του π.δ/τος 774/1980. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι περί Ελεγκτικού Συνεδρίου διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά.

16. Η Οικονομική Επιθεώρηση του Υπουργείου Οικονομικών δύναται να διενεργεί οικονομικούς και διαχειριστικούς ελέγχους στις διαχειρίσεις των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων δημοσίου δικαίου και μετά από σχετικό αίτημα του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης ή του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας.

Άρθρο 13

Ειδικό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης

1. Για την πραγματοποίηση των υποδομών και την υποστήριξη της οργάνωσης και λειτουργίας των δήμων και κοινοτήτων του άρθρου 1, παράγραφοι 1 έως 4, 5 εδάφιο 1Α, 6 έως 18, 19 εδάφιο Α και 20 έως 51 του παρόντος νόμου, καθώς και για την πραγματοποίηση των αναγκαίων δημόσιων επενδύσεων τοπικής ανάπτυξης, καταρτίζεται ως ειδικό αναπτυξιακό πρόγραμμα του άρθρου 71, παράγραφος 4, του ν. 1622/1986 (ΦΕΚ 92 Α') το Ειδικό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ε.Π. Τ.Α.).

2. Το Ε.Π.Τ.Α. έχει πενταετή χρονική διάρκεια (1998 - 2002) που μπορεί να παραταθεί σε επτά χρόνια (1998 - 2004) με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

3. Το Ε.Π.Τ.Α. περιέχει:

α) Το Υποπρόγραμμα 1 για τη χρηματοδότηση των αναγκαίων ελάχιστων λειτουργικών δαπανών των δήμων και κοινοτήτων της παραγράφου 1 του παρόντος.

β) Το Υποπρόγραμμα 2 για τη χρηματοδότηση της εκπόνησης των αναγκαίων μελετών και της αντίστοιχης συμβουλευτικής υποστήριξης για την εφαρμογή τους, της προμήθειας και εγκατάστασης μηχανογραφικού εξοπλισμού και των απαραίτητων προγραμμάτων ενημέρωσης και κατάρτισης, για την οργάνωση και μηχανογράφηση των δήμων και κοινοτήτων αυτών και την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού τους.

γ) Το Υποπρόγραμμα 3 για τη χρηματοδότηση της μελέτης και κατασκευής έργων τεχνικής υποδομής, προστασίας περιβάλλοντος και αναβάθμισης της ποιότητας ζωής για τους δήμους και κοινότητες αυτές, καθώς και λοιπών δημοσίων επενδύσεων τοπικής ανάπτυξης.

δ) Το Υποπρόγραμμα 4 για τη χρηματοδότηση της διοικητικής, κοινωνικής, αθλητικής και πολιτιστικής υποδομής και σχετικών προγραμμάτων των δήμων και κοινοτήτων αυτών, καθώς και μηχανολογικού εξοπλισμού και οχημάτων τους.

ε) Το Υποπρόγραμμα 5 για τη χρηματοδότηση έργων ανάλογων με τα αναφερόμενα στα ανωτέρω Υποπρογράμματα 2, 3 και 4, που αφορούν αποκλειστικά τους Ο.Τ.Α. του άρθρου 1 παράγραφος 5 εδάφια 1Γ, 2, 3 και 4 και παράγραφος 19 εδάφιο Γ.

4. Πόροι του Ε.Π.Τ.Α. είναι:

α) Ποσοστό οκτώ και πενήντα εκατοστών (8,50%) των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων του άρθρου 25 του ν. 1828/1989 (ΦΕΚ 2 Α'), που εγγράφονται στον τακτικό προϋπολογισμό, για τη χρηματοδότηση των Υποπρογραμμάτων 1, 2 και 4.

β) Ποσοστό είκοσι εκατοστών (20%) των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων του άρθρου 25 του ν. 1828/1989 (ΦΕΚ 2 Α'), που εγγράφονται στον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων (Σ.Α.Τ.Α.), για τη χρηματοδότηση του Υποπρογράμματος 4.

γ) Το ποσό του λογαριασμού του άρθρου 67 του ν. 3033/1954 (ΦΕΚ 258 Α') και το ποσό των τόκων των χρηματικών υπολοίπων του άρθρου 232, παράγραφ. 1, του π.δ/τος 410/1995, που διαχειρίζεται το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, καθώς και όλα τα ποσά των ειδικών λογαριασμών και πόρων του Κρατικού Προϋπολογισμού που διαχειρίζονται

τα Υπουργεία, αυτοτελείς Δημόσιες Υπηρεσίες και Δημόσιοι Οργανισμοί, με τα οποία επιχορηγούνται δήμοι και κοινότητες για τη χρηματοδότηση των Υποπρογραμμάτων 4 και 5.

δ) Ποσοστό ογδόντα εκατοστών (80%) του φόρου των τόκων καταθέσεων του άρθρου 9 παράγρ. 5α του ν. 2503/1997 (ΦΕΚ 107 Α'), για τη χρηματοδότηση των Υποπρογραμμάτων 1, 2 και 4.

ε) Οι πόροι Εθνικών και Περιφερειακών Κοινοτικών Προγραμμάτων και Πρωτοβουλιών που διαχειρίζονται τα Υπουργεία και οι Περιφέρειες, οι οποίες αφορούν έργα δήμων και κοινοτήτων και λοιπές επενδύσεις τοπικής ανάπτυξης, για τη χρηματοδότηση των Υποπρογραμμάτων 2, 3 και 5.

στ) Οι πόροι του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων με τους οποίους χρηματοδοτούνται έργα δήμων και κοινοτήτων, για τη χρηματοδότηση των Υποπρογραμμάτων 3, 4 και 5.

5. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού, τα ποσά με τα οποία χρηματοδοτούνται τα Υποπρογράμματα 4 και 5, από 1ης Ιανουαρίου του έτους 1999 εγγράφονται στις Συλλογικές Αποφάσεις Έργων Περιφέρειας (Σ.Α.Ε.Π.). Για το Υποπρόγραμμα 3 εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 4, παράγρ. 2 του ν. 2503/1997 (ΦΕΚ 107 Α').

Για το έτος 1998 δύναται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης να μεταφέρεται το αναγκαίο ποσό από τους πόρους της παρ. 4 του παρόντος άρθρου στο λογαριασμό του άρθρου 68 του ν. 3033/1954 (ΦΕΚ 258 Α') που τηρείται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων για την προμήθεια μηχανολογικού εξοπλισμού και οχημάτων του Υποπρογράμματος 4.

6. Για την κατάρτιση, παρακολούθηση, υποστήριξη και διοίκηση της εφαρμογής του Ε.Π. Τ. Α. συγκροτείται Επιτροπή στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι των Υπουργείων αυτών.

7. Από 1ης Ιανουαρίου του έτους 1998 απαγορεύεται η χρηματοδότηση δήμων και κοινοτήτων με υπουργικές αποφάσεις ή μέσω προγραμματικών συμβάσεων από πόρους ειδικών λογαριασμών, του Κρατικού Προϋπολογισμού και του προγράμματος των δημοσίων επενδύσεων, που δεν εντάσσονται στους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους ή στους πόρους του Ε.Π.Τ.Α. της παρ. 4 του παρόντος. Οποιαδήποτε εντολή πληρωμής σε βάρος Κ.Α. στον οποίο, κατά παράβαση του προηγούμενου εδαφίου, έχει εγγραφεί πίστωση, είναι άκυρη και δεν εκτελείται από το δημοτικό ή κοινοτικό ταμείο.

Προγραμματικές συμβάσεις που έχουν συναφθεί μέχρι την 14η Οκτωβρίου 1997 μεταξύ Υπουργείων, Ο.Τ.Α. και λοιπών φορέων, εξακολουθούν να ισχύουν και να εφαρμόζονται. Δεν επιτρέπεται τροποποίηση των όρων τους αν αυτή έχει ως περιεχόμενο την αύξηση της χρηματοδότησης προς Ο.Τ.Α..

8. Οι πόροι που χρηματοδοτούν το Υποπρόγραμμα

1 της παραγράφου 3 του παρόντος κατανέμονται στους δήμους και κοινότητες της παραγράφου 1, σύμφωνα με κριτήρια και διαδικασία κατανομής, που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ύστερα από πρόταση της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος.

Το υπόλοιπο ποσοστό είκοσι εκατοστών (20%) της παραγράφου 4δ' του παρόντος κατανέμεται στους Ο.Τ.Α. του άρθρου 1 παράγραφος 5 εδάφια 1Γ, 2, 3 και 4 και παράγραφος 19 εδάφιο Γ, κατά τις διατάξεις του άρθρου 25, παράγραφος 5 του ν. 1828/1989 (ΦΕΚ 2 Α').

9. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης μετά από εισήγηση της Επιτροπής της παρ. 6 του παρόντος άρθρου και της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. ρυθμίζονται τα της κατάρτισης και εφαρμογής του Ε.Π.Τ.Α. ιδίως δε τα σχετικά με το αναλυτικό περιεχόμενό του, τη διαδικασία καταγραφής των αναγκών των δήμων και κοινοτήτων και των σχετικών προτάσεων των φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τους όρους και τη διαδικασία ένταξης έργων στο Ε.Π.Τ.Α. και πραγματοποίησης των έργων αυτών και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

10. Η παράγραφος 5 του άρθρου 25 του ν. 1828/1989 (ΦΕΚ 2 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. καθορίζονται τα κριτήρια και η διαδικασία κατανομής των εσόδων που εγγράφονται στον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων και στον τακτικό προϋπολογισμό.

Ως κριτήρια κατανομής λαμβάνονται υπόψη ιδίως:

- α) το μήκος των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης,
- β) το μήκος και η βατότητα του οδικού δικτύου,
- γ) ο ορεινός, πεδινός ή νησιώτικος χαρακτήρας του Ο.Τ.Α.,
- δ) το επίπεδο των κοινωνικών-εξυπηρετήσεων,
- ε) η δυνατότητα άντλησης τοπικών πόρων,
- στ) το πληθυσμιακό μέγεθος, οι πληθυσμιακές διακυμάνσεις ανά εποχές και η δημογραφική τάση,
- ζ) οι κλιματολογικές συνθήκες και ο αριθμός των σχολικών αιθουσών,
- η) οι περιβαλλοντικές συνθήκες.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής ισχύουν από 1.1.1999.

Η παράγραφος 6 του ίδιου άρθρου καταργείται και οι λοιπές παράγραφοι αναριθμούνται.

11. Ο.Τ.Α., που προήλθαν από συνένωση κατά τις διατάξεις των νόμων 1416/1984 και 1622/1986 και στους οποίους δεν επέρχεται μεταβολή με το άρθρο 1 του παρόντος, εξακολουθούν να λαμβάνουν τα οικονομικά κίνητρα που προβλέπονται από τις διατάξεις των νόμων αυτών.

Τα οικονομικά κίνητρα, που δικαιούνται κατά το προηγούμενο εδάφιο συνενωθέντες Ο.Τ.Α., οι οποίοι όμως καταργούνται λόγω συνένωσής τους σε νέο δήμο κατά το άρθρο 1 του παρόντος, αποδίδονται στο νέο δήμο και διατίθενται για την εκτέλεση έργων και εφαρμογή προγραμμάτων στην εδαφική περιφέρεια του καταργούμενου Ο.Τ.Α.. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται μέχρι το τέλος του έτους 2002 και τα

ποσά των οικονομικών κινήτρων καταβάλλονται από το Ε.Π.Τ.Α..

Άρθρο 14

Προϋπολογισμός των νέων Ο.Τ.Α. και οικονομική διαχείριση των δήμων και κοινοτήτων των οποίων η λειτουργία λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1998 - Δάνεια

1. Οι δήμοι που συμίστανται με τον παρόντα νόμο υποχρεούνται να καταρτίσουν τον προϋπολογισμό τους και να φροντίσουν για τον κατά νόμο έλεγχο του, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 222 του π.δ/τος 410/1995 μέχρι την 28η Φεβρουαρίου 1999. Στον προϋπολογισμό του νέου δήμου εγγράφονται υποχρεωτικά όλες οι υποχρεώσεις και οι απαιτήσεις των καταργούμενων δήμων ή κοινοτήτων.

Μέχρι την κατάρτιση και ψήφιση του προϋπολογισμού του νέου δήμου και πάντως όχι αργότερα από την ανωτέρω προθεσμία οι προϋπολογισμοί των Ο.Τ.Α. που καταργούνται, εκτελούνται ως προϋπολογισμοί του νέου δήμου κατ' εφαρμογή του άρθρου 216 του π.δ/τος 410/1995.

Μετά την πάροδο της ανωτέρω προθεσμίας απαγορεύεται να γίνει οποιαδήποτε δαπάνη με βάση τους προϋπολογισμούς των καταργούμενων Ο.Τ.Α..

Ο δήμαρχος εκδίδει τα οικεία χρηματικά εντάλματα σε βάρος των πιστώσεων του προϋπολογισμού του τέως δήμου ή της κοινότητας που αφορούν οι δαπάνες.

Τα εντάλματα πληρωμής δαπανών των ανωτέρω προϋπολογισμών και τα δικαιολογητικά τους φέρουν τον τίτλο Δήμος ή Κοινότητα

Προϋπολογισμός, τέως Δήμου ή Κοινότητας

Οι απολογισμοί των κοινοτήτων που καταργούνται, έτους 1998 ή παλαιότερων ετών υποβάλλονται στο Ελεγκτικό Συνέδριο από το νέο δήμο σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 225 του π.δ/τος 410/1995.

Η παρούσα παράγραφος ισχύει ανάλογα και για τις κοινότητες που συμίστανται με τον παρόντα νόμο.

2. Από την έναρξη της λειτουργίας των νέων δήμων και κοινοτήτων που συμίστανται με τον παρόντα νόμο έως την οριστική εναρμόνιση των ορίων αρμοδιότητας των Δ.Ο.Υ. με τα όρια των νέων Ο.Τ.Α., αρμόδια για το νέο δήμο ή κοινότητα είναι η Δ.Ο.Υ. που ήταν αρμόδια για τον πρώην Ο.Τ.Α. του οποίου οικισμός ορίζεται ως έδρα του νέου δήμου ή κοινότητας.

3. Οι σχετικές με τη δωρεά και την εκποίηση ακινήτων αποφάσεις των δημοτικών ή κοινοτικών συμβουλίων των Ο.Τ.Α., των οποίων η λειτουργία λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1998, λαμβάνονται με την ειδική πλειοψηφία των δύο τρίτων του συνόλου των μελών κατά παρέκκλιση των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 246 και της παρ. 1 του άρθρου 248 του π.δ/τος 410/1995.

4. Συμφωνίες ή συμβάσεις για την εκμίσθωση δημοτικών ή κοινοτικών ακινήτων ή τη μίσθωση ακινήτων από Ο.Τ.Α., σύμφωνα με τα άρθρα 253 και 254 του π.δ/τος 410/1995, που συνάπτονται μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου από δήμους ή κοινότητες των οποίων η λειτουργία λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1998 δεν μπορούν να έχουν διάρκεια μεγαλύτερη των δύο (2) ετών.

5. Για τις οφελές από δάνεια του άρθρου 67 του ν.δ. 3033/1954 εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 12 παράγραφος 9 του ν. 1416/1984.

6. Για τον υπολογισμό των κατά το άρθρο 173 του π.δ/τος 410/1995 εξόδων παράστασης των αφετών οργάνων των νέων Ο.Τ.Α., λαμβάνεται υπόψη το σύνολο των πραγματοποιηθέντων τακτικών εσόδων των συνευθεντών Ο.Τ.Α..

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΚΩΔΙΚΑ

Άρθρο 15

Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας - Γενικά

1. Οι παράγραφοι 4 του άρθρου 2, 3 έως 14 του άρθρου 4, 1 του άρθρου 10 και 3, 4 και 5 του άρθρου 42 του π.δ/τος 410/1995 καταργούνται από 1.1.1999.

2. Το άρθρο 12 του π.δ/τος 410/1995 αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 12

Ονομασία και μετονομασία συνοικιών, οδών - πλατειών

Η ονομασία συνοικιών, οδών και πλατειών γίνεται με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται ύστερα από γνώμη του οικείου τοπικού συμβουλίου ή παρέδρου και σύμφωνη γνώμη επιτροπής στην οποία συμμετέχουν: ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης ή της Διεύθυνσης Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Διοίκησης του νομού ή της νομαρχίας, ως πρόεδρος, δύο εκπρόσωποι της τοπικής ένωσης δήμων και κοινοτήτων που ορίζονται με τους αναπληρωτές τους από τη διοικούσα επιτροπή της και δύο καθηγητές φιλόλογοι ή καθηγητές της ιστορίας της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι οποίοι ορίζονται, μαζί με τους αναπληρωτές τους, από το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας. Η μετονομασία επιτρέπεται, για εξαιρετικούς λόγους και γίνεται με τον ίδιο τρόπο.

3. Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 22 του π.δ/τος 410/1995 αριθμούνται 5 και 6 αντίστοιχα και προστίθενται παρ. 2, 3 και 4 ως εξής:

2. Στους δήμους και κοινότητες που προέρχονται από συνένωση καταργηθέντων δήμων και κοινοτήτων τηρείται το δημοτολόγιο των καταργηθέντων έως την κατάργηση ενιαίου δημοτολογίου, σύμφωνα με το άρθρο 12 του π.δ/τος 497/1991 (ΦΕΚ 180 Α'), η οποία πρέπει να έχει συντελεστεί εντός ενός έτους από την εγκατάσταση των αρχών του νέου δήμου ή κοινότητας. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας έως έξι (6) ακόμη μήνες, ανάλογα με τον πληθυσμό του νέου δήμου ή κοινότητας.

3. Στην περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου τα σχετικά με τη δημοτικότητα έγγραφα εκδίδονται στο όνομα του νέου δήμου ή κοινότητας και μνημονεύεται και το όνομα του δημοτικού ή του κοινοτικού διαμερίσματος στο οποίο ανήκει ο δήμος.

Μετά τον καταργισμό του ενιαίου δημοτολογίου πρέπει να μνημονεύεται στα σχετικά με τη δημοτικότητα έγ-

γραφα η καταγωγή του δήμου από το δήμο ή την κοινότητα που καταργήθηκε.

4. Κατά ανάλογο με τις παρ. 2 και 3 τρόπο, και σύμφωνα με την παράγρ. 2 του άρθρου 25 του ν. 2119/1993 (ΦΕΚ 23 Α') εντός της ίδιας προθεσμίας καταρτίζεται το Μητρώο Αρρένων του νέου δήμου ή κοινότητας.

4. Το τρίτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 31 του π.δ/τος 410/1995 αντικαθίσταται ως εξής:

"Οι άδειες συμμετοχής επαγγελματιών στο παζάρι χορηγούνται με απόφαση της δημοτικής επιτροπής ή του κοινοτικού συμβουλίου."

5. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 37 του π.δ/τος 410/1995 προστίθενται τα εξής:

"Την έκδοση των δημοτικών κανονιστικών διατάξεων εισηγείται στο Δημοτικό Συμβούλιο η Δημοτική Επιτροπή. Η εισήγησή της δημοσιοποιείται με κάθε πρόσφορο μέσο προ της υποβολής της στο Δ.Σ. και τάσσεται προθεσμία εντός της οποίας κάθε ενδιαφερόμενος φορέας ή κάτοικος του δήμου μπορεί να διατυπώσει εγγράφως τις παρατηρήσεις και προτάσεις του.

Οι αποφάσεις της παραγράφου αυτής λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του δημοτικού συμβουλίου. Εάν η κανονιστική διάταξη αφορά αποκλειστικά την περιφέρεια ενός δημοτικού διαμερίσματος ή συνοικισμού, η δημοτική επιτροπή διαμορφώνει την εισήγησή της μετά από γνώμη του οικείου Τοπικού Συμβουλίου."

6. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 64 του π.δ/τος 410/1995 αντικαθίσταται ως εξής:

"Στους δήμους ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ ενός ή υπέρ δύο υποψηφίων πλην των Δήμων Αθηναίων, Θεσσαλονίκης και Πειραιώς, στους οποίους ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ ενός, υπέρ δύο ή υπέρ τριών υποψηφίων."

7. Η παράγραφος 1 του άρθρου 111 του π.δ/τος 410/1995 αντικαθίσταται ως εξής:

"Η δημοτική επιτροπή αποτελείται από το δήμαρχο ή τον αντιδήμαρχο που έχει ορίσει ο δήμαρχος ως πρόεδρο και από δύο μέλη, αν το συμβούλιο έχει έως και δεκαπέντε μέλη, τέσσερα μέλη, αν το συμβούλιο έχει έως και τριάντα ένα μέλη, καθώς και στους δήμους που είναι πρωτεύουσες νομών και έχουν πληθυσμό μέχρι δέκα χιλιάδες κατοίκους, και έξι μέλη, αν το συμβούλιο έχει πάνω από τριάντα ένα μέλη."

8. Το πληθυσμιακό όριο των πέντε χιλιάδων (5.000) και άνω κατοίκων του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 115 του π.δ/τος 410/1995 μειώνεται από 1.1.1999 σε δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους και άνω. Από την ίδια ημερομηνία στους δήμους που είναι πρωτεύουσες Νομών και έχουν πληθυσμό μέχρι δέκα χιλιάδες (10.000) κατοίκους ορίζονται δύο αντιδήμαρχοι.

9. Στην παρ. 2 του άρθρου 115 του π.δ/τος 410/1995 προστίθενται τα εξής:

"Το δημοτικό συμβούλιο μπορεί με απόφασή του, η οποία εκδίδεται ύστερα από αιτιολογημένη πρόταση του δημάρχου, να ανακαλεί τον αντιδήμαρχο αν αυτός ασκεί πλημμελώς τα καθήκοντά του."

10. Το άρθρο 116 του π.δ/τος 410/1995 αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 116

Εξουσιοδότηση υπογραφών

Ο δήμαρχος μπορεί, με απόφασή του, να αναθέτει την υπογραφή ορισμένων εγγράφων και πιστοποιητικών, σε δημοτικό σύμβουλο ή στον πρόεδρο του συμβουλίου δημοτικού διαμερίσματος ή στον πρόεδρο τοπικού συμβουλίου ή στον πάρεδρο ή σε προϊστάμενο δημοτικής υπηρεσίας ή σε άλλο μόνιμο υπάλληλο του δήμου.

11. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 245 του π.δ/τος 410/1995, προστίθενται τα εξής:

“Στους Ο.Τ.Α., που προκύπτουν από συνένωση άλλων Ο.Τ.Α., το κτηματολόγιο αποτελείται από το σύνολο των κτηματολογίων των καταργηθέντων δήμων και κοινοτήτων τα οποία αποτελούν τμήματα του ενιαίου κτηματολογίου αυτών.”

12. Στην παρ. 3 του άρθρου 245 του π.δ/τος 410/1995 προστίθενται τα εξής:

“Όταν πρόκειται για την καταχώριση στο κτηματολόγιο ακινήτου που ευρίσκεται στην εδαφική περιφέρεια δημοτικού ή κοινοτικού διαμερίσματος, στην επιτροπή μετέχει ένα μέλος του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου και ο πρόεδρος του οικείου τοπικού συμβουλίου ή ο οικείος πάρεδρος.”

13. Στην παρ. 1 του άρθρου 246 του π.δ/τος 410/1995 προστίθενται τα εξής:

“Η ως άνω απόφαση λαμβάνεται ύστερα από γνώμη του οικείου τοπικού συμβουλίου ή παρέδρου. Ο τελευταίος έχει δικαίωμα ψήφου κατά τη λήψη της απόφασης του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου.”

14. Στο τέλος της παρ. 6 του άρθρου 248 του π.δ/τος 410/1995 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

“Στους Ο.Τ.Α. που λειτουργούν τοπικά συμβούλια και πάρεδροι στην επιτροπή μετέχει ως δεύτερος δημοτικός σύμβουλος ο πρόεδρος του οικείου τοπικού συμβουλίου ή ο οικείος πάρεδρος.”

15. Η παράγραφος 4 του άρθρου 249 του π.δ/τος 410/1995 αντικαθίσταται ως εξής:

“4. Αν εφαρμοσθούν οποιαδήποτε προγράμματα αποκατάστασης αστέγων σε δήμους και κοινότητες που προήλθαν από συνένωση Ο.Τ.Α., οι κάτοικοι των δημοτικών ή κοινοτικών διαμερισμάτων έχουν δικαίωμα προτίμησης στα προγράμματα αυτά, εφόσον εφαρμόζονται στην περιφέρειά τους.”

16. Στην παρ. 1 του άρθρου 250 του π.δ/τος 410/1995 προστίθενται τα εξής:

“Αν οι παραπάνω εκτάσεις ευρίσκονται εξ ολοκλήρου σε ένα δημοτικό ή κοινοτικό διαμέρισμα, η ανωτέρω απόφαση λαμβάνεται ύστερα από γνώμη του οικείου τοπικού συμβουλίου ή παρέδρου, ο οποίος στη λήψη της απόφασης έχει και δικαίωμα ψήφου.”

17. Μετά την παρ. 2 του άρθρου 265 του π.δ/τος 410/1995 προστίθεται παρ. 3 και οι παρ. 3 και 4 του άρθρου αυτού αριθμούνται ως 4 και 5:

“3. Τα τοπικά συμβούλια και οι πάρεδροι οφείλουν τρεις (3) τουλάχιστον μήνες πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους να υποβάλουν στο δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο σχέδιο τεχνικού προγράμματος, το οποίο να περιλαμβάνει ιεραρχημένα τα εκτελεστέα έργα για το δημοτικό ή κοινοτικό διαμέρισμά τους.”

18. Δεν επιτρέπεται η συμμετοχή δήμων ή κοινοτήτων στο μετοχικό κεφάλαιο ποδοσφαιρικών ανωνύμων εται-

ρειών (Π.Α.Ε.). Συμμετοχές οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης στο μετοχικό κεφάλαιο Π.Α.Ε., που έγιναν με την αγορά αριθμού μετοχών μέχρι τη δημοσίευση του νόμου αυτού, θεωρούνται έγκυρες και ισχυρές.

Σε όσες περιπτώσεις η συμμετοχή Ο.Τ.Α. στο μετοχικό κεφάλαιο Π.Α.Ε. έχει εκδηλωθεί με την αγορά της πλειοψηφίας του μετοχικού κεφαλαίου, η συμμετοχή αυτή είναι έγκυρη και ισχυρή, ο δε Ο.Τ.Α. έχει τη δυνατότητα να ασκήσει τα δικαιώματά του, σε περίπτωση αυξήσεως του μετοχικού κεφαλαίου της αντίστοιχης Π.Α.Ε..

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται και για τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, καθώς και για τις επιχειρήσεις των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. και των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.

19. Στους δήμους που συνιστώνται με το άρθρο 1 του παρόντος νόμου, που προέρχονται από συνένωση δέκα και πλέον Ο.Τ.Α. και έχουν πληθυσμό πάνω από πέντε χιλιάδες (5.000) κατοίκους, μπορεί να ορίζεται ένας επιπλέον αντιδήμαρχος πέραν εκείνων που προβλέπονται στο άρθρο 115 παρ. 1 του π.δ/τος 410/1995, όπως αυτό ισχύει κάθε φορά.

Άρθρο 16

**Ιδρύματα - Λοιπά Ν.Π.Δ.Δ. - Σύνδεσμοι Ο.Τ.Α. -
Επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. που συνενώνονται -
Κατάργηση Συμβουλών Περιοχής**

1. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 202 του π.δ/τος 410/1995 αντικαθίστανται ως εξής:

“1. Οι Ο.Τ.Α. που προκύπτουν από συνένωση άλλων Ο.Τ.Α. υπεισέρχονται αυτοδικαίως από την έναρξη της λειτουργίας τους, σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των δήμων ή κοινοτήτων που καταργούνται με τη συνένωση ως προς τα δημοτικά ή κοινοτικά ιδρύματα του άρθρου 190, που έχουν συσταθεί από τους συνενομένους Ο.Τ.Α..

2. Τα ανωτέρω δημοτικά ή κοινοτικά ιδρύματα περιέρχονται αυτοδικαίως στο νέο Ο.Τ.Α. από την έναρξη της λειτουργίας του.”

2. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 204 του π.δ/τος 410/1995 αντικαθίστανται ως εξής:

“1. Οι Ο.Τ.Α. που προκύπτουν από συνένωση υπεισέρχονται αυτοδικαίως από την έναρξη της λειτουργίας τους, σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των δήμων ή κοινοτήτων που καταργούνται με τη συνένωση ως προς τα λοιπά δημοτικά και κοινοτικά νομικά πρόσωπα του άρθρου 203, που έχουν συσταθεί από τους συνενομένους Ο.Τ.Α..

2. Τα λοιπά δημοτικά και κοινοτικά νομικά πρόσωπα του άρθρου 203 που έχουν συσταθεί από δήμο ή κοινότητα, που καταργείται με τη συνένωση περιέρχονται αυτοδικαίως στο νέο Ο.Τ.Α. από την έναρξη της λειτουργίας του.”

3. Το άρθρο 213 του π.δ/τος 410/1995 αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 213

Σύνδεσμοι Ο.Τ.Α. που συνενώνονται

1. Στην περίπτωση που οι δήμοι ή κοινότητες που συνενώνονται και αποτελούν ένα νέο Ο.Τ.Α. συμμετέ-

χουν όλοι τους ή μερικοί από αυτούς σε σύνδεσμο Ο.Τ.Α., ο σύνδεσμος αυτός καταργείται αυτοδικαίως από την έναρξη λειτουργίας του νέου δήμου ή κοινότητας. Την εκτέλεση του σκοπού για τον οποίο είχε συσταθεί ο σύνδεσμος αναλαμβάνει αυτοδικαίως και συνεχίζει ο νέος δήμος ή κοινότητα, ο οποίος υπεισέρχεται σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του συνδέσμου ως καθολικός διάδοχος. Το προσωπικό και η περιουσία του συνδέσμου περιέρχονται αυτοδικαίως στο νέο Ο.Τ.Α. από την έναρξη της λειτουργίας του.

2. Οι Ο.Τ.Α. που προκύπτουν από συνένωση υπεισέρχονται αυτοδικαίως, από την έναρξη της λειτουργίας τους, σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των δήμων ή κοινοτήτων που καταργούνται με τη συνένωση και συμμετέχουν στους συνδέσμους κάθε κατηγορίας που μετείχαν οι καταργηθέντες.

Αν οι εισφορές προς το σύνδεσμο των δήμων και κοινοτήτων που καταργούνται έχουν καθοριστεί ανάλογα με τον πληθυσμό κάθε δήμου ή κοινότητας μέλους του συνδέσμου, οι νέοι Ο.Τ.Α. εισφέρουν στο σύνδεσμο ποσό ανάλογο με τον πληθυσμό των δήμων ή κοινοτήτων που καταργούνται και οι οποίοι ήταν μέλη του συνδέσμου. Οι δήμοι και οι κοινότητες, μέλη του συνδέσμου, που δεν ενώθηκαν εξακολουθούν να εισφέρουν τα ποσά τα οποία εισέφεραν.

Αν οι εισφορές προς το σύνδεσμο των δήμων και κοινοτήτων που καταργούνται με τη συνένωση, έχουν καθοριστεί με εφάπαξ εισφορά, οι νέοι Ο.Τ.Α. εισφέρουν στο σύνδεσμο τα ποσά που έχουν καθοριστεί για κάθε δήμο ή κοινότητα με τη συνένωση των οποίων συνιστάται ο νέος Ο.Τ.Α.. Τα ίδια ποσά που εισέφεραν εξακολουθούν να εισφέρουν και οι δήμοι ή κοινότητες μέλη του συνδέσμου που δεν καταργήθηκαν.

Αν οι εισφορές προς το σύνδεσμο των δήμων και κοινοτήτων που καταργούνται έχουν καθοριστεί σε ποσοστό επί των τακτικών ετήσιων εσόδων καθενός από αυτούς τους δήμους και τις κοινότητες, η εισφορά των νέων Ο.Τ.Α. προς το σύνδεσμο καθορίζεται με αποφάσεις των δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων των νέων Ο.Τ.Α., καθώς και των Ο.Τ.Α. μελών του συνδέσμου που δεν καταργήθηκαν.

3. Όσα ορίζονται στην ανωτέρω παράγραφο 2 εφαρμόζονται ανάλογα για κάθε σύνδεσμο οποιασδήποτε κατηγορίας στον οποίο συμμετέχουν δήμοι και κοινότητες οι οποίοι καταργούνται και συνενώνονται σε περισσότερους από ένα νέους Ο.Τ.Α..

4. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

4. Το άρθρο 292 του π.δ/τος 410/1995 αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 292

Επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. που συνενώνονται

1. Οι Ο.Τ.Α. που προκύπτουν από συνένωση άλλων Ο.Τ.Α. υπεισέρχονται αυτοδικαίως από την έναρξη της λειτουργίας τους, σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των δήμων ή κοινοτήτων που καταργούνται με τη συνένωση ως προς:

α. Τις αμιγείς δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις του άρθρου 277 που έχουν συσταθεί από καθένα από

τους συνενοούμενους Ο.Τ.Α.. Οι επιχειρήσεις αυτές περιέρχονται αυτοδικαίως στο νέο Ο.Τ.Α..

β. Τις επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) του ν. 1069/1980 που έχουν συσταθεί από καθένα από τους συνενοούμενους Ο.Τ.Α..

Οι επιχειρήσεις αυτές περιέρχονται αυτοδικαίως στο νέο Ο.Τ.Α..

γ. Τις διαδημοτικές ή διακοινοτικές επιχειρήσεις του άρθρου 285 στις οποίες συμμετέχουν ορισμένοι ή όλοι οι Ο.Τ.Α. που συνενώνονται σε ένα δήμο ή κοινότητα.

Οι επιχειρήσεις αυτές περιέρχονται αυτοδικαίως στο νέο Ο.Τ.Α..

δ. Τις διαδημοτικές ή διακοινοτικές επιχειρήσεις του άρθρου 285 στις οποίες συμμετέχουν οι καταργούμενοι Ο.Τ.Α. κατά το ποσοστό συμμετοχής τους στο κεφάλαιο της επιχείρησης.

Στις επιχειρήσεις αυτές συμμετέχει αυτοδικαίως κάθε νέος Ο.Τ.Α. κατά το άθροισμα των ποσοστών συμμετοχής στο κεφάλαιο της επιχείρησης των καταργούμενων Ο.Τ.Α..

Αν στις επιχειρήσεις αυτές συμμετέχουν και Ο.Τ.Α. που δεν καταργούνται, οι επιχειρήσεις αυτές εξακολουθούν να ανήκουν και στους εν λόγω Ο.Τ.Α. κατά το ποσοστό συμμετοχής καθενός από αυτούς στο κεφάλαιο της επιχείρησης.

ε. Τις λοιπές επιχειρήσεις στις οποίες συμμετέχουν οι καταργούμενοι Ο.Τ.Α. κατά το ποσοστό συμμετοχής τους στο κεφάλαιο της επιχείρησης.

Στις επιχειρήσεις αυτές συμμετέχει αυτοδικαίως κάθε νέος Ο.Τ.Α. κατά το άθροισμα των ποσοστών συμμετοχής στο κεφάλαιο της επιχείρησης των καταργούμενων Ο.Τ.Α..

2. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

5. Το οικείο τοπικό συμβούλιο ή ο πάρεδρος κοινοτικού διαμερίσματος προτείνει στο δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο μέχρι δέκα (10) άτομα για το διορισμό μελών διοικητικού συμβουλίου αμιγούς δημοτικής ή κοινοτικής επιχείρησης του άρθρου 278 του π.δ/τος 410/1995 ή δημοτικού ή κοινοτικού νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ή ιδρύματος που είχε συσταθεί μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος από τους συνενοούμενους κατά το άρθρο 1 δήμους και κοινότητες.

Το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο υποχρεούται να διορίσει στο διοικητικό συμβούλιο των ανωτέρω νομικών προσώπων τουλάχιστον το πενήντα τοις εκατό (50%) συν ένα των μελών του από τον πίνακα των προτεινόμενων προσώπων.

Αν κατά τον υπολογισμό του ποσοστού αυτού ο αριθμός που προκύπτει δεν είναι ακέραιος, στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα. Αν δεν υποβληθεί η πρόταση του πρώτου εδαφίου ή ο αριθμός των προτεινόμενων υπολείπεται του πενήντα τοις εκατό (50%) συν ένα του συνόλου των μελών του διοικητικού συμβουλίου, το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο προβαίνει στη συμπλήρωση των μελών του διοικητικού συμβουλίου χωρίς την πύρση του ποσοστού αυτού.

Για τον υπολογισμό του ανωτέρω ποσοστού το τυχόν προκύπτον κλάσμα δεν λαμβάνεται υπόψη.

Αν η αμιγής δημοτική ή κοινοτική επιχείρηση του άρθρου 278 του π.δ/τος 410/1995 ή το δημοτικό ή

κοινοτικό νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή ίδρυμα ανήκει σε δήμο ή κοινότητα, που καταργήθηκε με τη συνένωση κατά το άρθρο 1 του παρόντος νόμου και δεν λειτουργεί τοπικό συμβούλιο ή δεν υπάρχει πάρεδρος, το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο υποχρεούται να περιλάβει ως μέλη στη σύνθεση του Δ.Σ. των ανωτέρω νομικών προσώπων κατοίκους του τώως δήμου ή κοινότητας σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) συν ένα του όλου αριθμού των μελών του Δ.Σ..

Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ρυθμίζεται με ανάλογη εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων της παραγράφου αυτής, η εκπροσώπηση συνενομένου κατά το άρθρο 1 δήμου ή κοινότητας, στα όργανα διοίκησης επιχείρησης Ο.Τ.Α. πλην των αμιγών δημοτικών ή κοινοτικών επιχειρήσεων, στα οποία συμμετέχουν μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος εκπρόσωποι του συνενομένου δήμου ή κοινότητας και τα σχετικά με τη διάθεση των εσόδων από τη συμμετοχή στις επιχειρήσεις αυτές.

6. Από 1ης Ιανουαρίου 1998 τα Συμβούλια Περιοχής του άρθρου 214 του π.δ/τος 410/1995 μετατρέπονται αυτοδικαίως σε απλούς συνδέσμους του άρθρου 206 του ίδιου προεδρικού διατάγματος.

Οι σύνδεσμοι αυτοί καθίστανται καθολικοί διάδοχοι των συμβουλίων περιοχής, υπεισέρχονται αυτοδικαίως σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους. Η διοίκηση, η περιουσία και το προσωπικό των συμβουλίων περιοχής καθίσταται διοίκηση, περιουσία και προσωπικό των συνδέσμων. Οι σύνδεσμοι αυτοί λειτουργούν μέχρι τη λήξη της διανυόμενης δημοτικής και κοινοτικής περιόδου 1995 - 1998 αποκλειστικά και μόνο για την προώθηση και περαίωση των υποθέσεων που έχουν ξεκινήσει τα συμβούλια περιοχής.

7. Αν το σύνολο των Ο.Τ.Α. που ανήκαν σε ένα συμβούλιο περιοχής συνενώνεται σε έναν Ο.Τ.Α., αυτός υπεισέρχεται αυτοδικαίως σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του απλού συνδέσμου, ο οποίος καταργείται και αυτός την 1.1.1999.

Το προσωπικό και η περιουσία του καταργούμενου συνδέσμου καθίσταται αυτοδικαίως προσωπικό και περιουσία του νέου Ο.Τ.Α..

8. Αν δήμοι και κοινότητες που ανήκαν σε ένα συμβούλιο περιοχής - απλό σύνδεσμο από 1.1.1998 - συνενωθούν σε περισσότερους από έναν Ο.Τ.Α., οι νέοι Ο.Τ.Α. υπεισέρχονται στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του απλού συνδέσμου που καταργείται, όπως αυτά καθορίζονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας.

Το προσωπικό του απλού συνδέσμου κατανέμεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας στους νέους Ο.Τ.Α. που προκύπτουν από τις συνενώσεις και καθίσταται προσωπικό αυτών.

Αν ένας Ο.Τ.Α. απλού συνδέσμου που καταργείται δεν συνενωθεί σε νέο δήμο ή κοινότητα, υπεισέρχεται και αυτός στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του απλού συνδέσμου σε αναλογία που καθορίζεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας.

Άρθρο 17

Απευθείας αναθέσεις εργασιών, μεταφορών και προμηθειών

1. Η σύναψη συμβάσεως για την απευθείας ανάθεση ή την απευθείας εκτέλεση εργασίας ή μεταφοράς ή προμήθειας από το δήμαρχο ή πρόεδρο κοινότητας και λοιπούς φορείς της παρ. 1 του άρθρου 266 του π.δ/τος 410/1995, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 267 του π.δ/τος 410/1995, επιτρέπεται μόνο για έκτακτες και επείγουσες περιπτώσεις ειδικά αιτιολογημένες.

Στην παρ. 1 του άρθρου 267 του π.δ/τος 410/1995 διαγράφονται οι λέξεις "ή τα τοπικά συμβούλια".

2. Η δημορχιακή επιτροπή μπορεί με απόφασή της να αναθέτει μετά από πρόχειρο διαγωνισμό ή και απευθείας χωρίς διαγωνισμό την εκτέλεση εργασίας, μεταφοράς ή προμήθειας, αν η αξία καθενός απ' αυτά δεν υπερβαίνει το ποσό των τεσσάρων εκατομμυρίων (4.000.000) δραχμών για τους δήμους Αθηναίων, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης, και των τριών εκατομμυρίων (3.000.000) δραχμών για τους λοιπούς δήμους. Οι διατάξεις των παρ. 2, 3 και 4 του άρθρου 267 και της παρ. 1 του άρθρου 268 του π.δ/τος 410/1995 εφαρμόζονται στην περίπτωση αυτή.

3. Όπου στις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 266, της παρ. 2 του άρθρου 268 και της παρ. 1 του άρθρου 269 του π.δ/τος 410/1995 αναγράφονται οι λέξεις "των τοπικών συμβουλίων", "το τοπικό συμβούλιο" και "του διοικητικού συμβουλίου του τοπικού συμβουλίου" αντίστοιχα, αυτές διαγράφονται.

4. Η παράγραφος 1 του άρθρου 12 του π.δ/τος 171/1987 (ΦΕΚ 84 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

"1. Δεν επιτρέπεται η κατάτμηση των δημοτικών ή κοινοτικών έργων και σύνταξη των αντίστοιχων μελετών, ούτε η αναγραφή στον προϋπολογισμό δήμου ή κοινότητας κατατημένων πιστώσεων για την εκτέλεση αυτών.

Επίσης, δεν επιτρέπεται η κατάτμηση έργου που προβλέφθηκε στο Τεχνικό Πρόγραμμα και προϋπολογίσθηκε ως ενιαίο, εκτός εάν με ειδική απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου διαπιστωθεί οικονομική αδυναμία περάτωσής του και προσδιορισθεί επακριβώς το τμήμα του το οποίο δύναται να εκτελεσθεί και χρησιμοποιηθεί ως αυτοτελές έργο, έπειτα από αιτιολογημένη εισήγηση της αρμόδιας τεχνικής υπηρεσίας, μετά την εκπόνηση της μελέτης του ολοκληρωμένου έργου. Στην περίπτωση αυτή, συντάσσεται για το τμήμα αυτό ειδικός προϋπολογισμός ο οποίος θεωρείται, ανάλογα με το ύψος του, από τα αρμόδια όργανα και το τμηματικό αυτό έργο δημοπρατείται, υποχρεωτικά, ανεξάρτητα από το ύψος της δαπάνης του. Η διακήρυξη της σχετικής δημοπρασίας αυτού του τμήματος του έργου γίνεται με βάση τα τεχνικά και λοιπά οικονομικά στοιχεία της συνολικής του μελέτης.

Επίσης, δεν επιτρέπεται υποδιαστασιολόγηση των έργων των δήμων και κοινοτήτων κατά τη σύνταξη των σχετικών μελετών, με αποτέλεσμα τον περιορισμό των κατηγοριών των καλουμένων από τη διακήρυξη εργο-

ληπτικών επιχειρήσεων ή τον υποβιβασμό των τάξεων των πτυχίων αυτών ή την αποφυγή δημοπράτησης.

Τα αρμόδια όργανα που ενεργούν κατά παράβαση των ανωτέρω διατάξεων, ανεξάρτητα από τυχόν άλλες πειθαρχικές ή ποινικές παραβάσεις, διώκονται πειθαρχικά και ποινικά για παράβαση καθήκοντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ - ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 18

Προσωπικό Ο.Τ.Α.

1. Το προσωπικό των δήμων και κοινοτήτων, που συνενώνονται κατά το άρθρο 1, καθίσταται αυτοδικαίως προσωπικό του νέου Ο.Τ.Α. που προκύπτει από τη συνένωση και διέπεται από τις διατάξεις του πρώτου και του τρίτου μέρους (βιβλίου) του ν. 1188/1981 (ΦΕΚ 104 Α'), ανάλογα με την εργασιακή σχέση που κατέχει.

Προς τούτο μέσα σε ένα (1) μήνα από την εγκατάσταση των αιρετών αρχών των νέων Ο.Τ.Α. εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του δημάρχου ή προέδρου της κοινότητας, με την οποία διαπιστώνεται το ανωτέρω προσωπικό ως προσωπικό του νέου Ο.Τ.Α. με την ίδια σχέση εργασίας που κατέχει.

2. Εντός τεσσάρων (4) μηνών από την ημερομηνία ανάληψης των καθηκόντων των νέων Δημοτικών και Κοινοτικών Αρχών (εγκατάστασης), καταρτίζονται οι οργανισμοί Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.) των νέων Ο.Τ.Α., που εγκρίνονται από το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας και δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Για τη σύσταση θέσεων προσωπικού, λαμβάνονται πωσδήποτε υπόψη, ο αριθμός του προερχόμενου από τη συνένωση προσωπικού, η εδαφική έκταση του Ο.Τ.Α. που προήλθε από τη συνένωση, ο πληθυσμός του, η γεωγραφική του θέση, τα προσδοκώμενα έσοδά του, η έκταση του οδικού, ηλεκτρικού, υδρευτικού και αποχευτικού δικτύου του, οι περιβαλλοντικές του υποχρεώσεις, ο αριθμός των δημοτικών διαμερισμάτων, καθώς και κάθε άλλος παράγοντας που επηρεάζει την αναπτυξιακή και λειτουργική δραστηριότητά του.

4. Οι θέσεις του Ο.Ε.Υ. καταλαμβάνονται από προσωπικό της παραγράφου 1, σύμφωνα με τα τυπικά και μισθολογικά του προσόντα. Το προσωπικό αυτό εξελίσσεται μισθολογικά και βαθμολογικά κατά τις διατάξεις του πρώτου μέρους (βιβλίου) του ν. 1188/1981, όπως ισχύει.

Ειδικά οι περιορισμένης διαβάθμισης υπάλληλοι των παραγόμενων κοινοτήτων που υπάγονταν στο δεύτερο μέρος (βιβλίο) του ν. 1188/1981 εξελίσσονται περαιτέρω κατά τρία μισθολογικά κλιμάκια. Με κοινή απόφαση των Περιφερειών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών καθορίζεται περαιτέρω μισθολογική εξέλιξη τους κλιμακωτά μέχρι και το κατασκευαστικό κλιμάκιο.

Το προσωπικό της παραγράφου 1, που υπάγεται στο πρώτο μέρος (βιβλίο) του ν. 1188/1981, κατατάσσεται στις οργανικές θέσεις του Ο.Ε.Υ. του νέου Ο.Τ.Α. και το προσωπικό που υπάγεται στο Β' μέρος (περιορισμένης διαβάθμισης) κατατάσσεται στις υπόλοιπες οργανικές θέσεις του Ο.Ε.Υ. του νέου Ο.Τ.Α. ύστερα από γνω-

μοδότηση του αρμόδιου υπηρεσιακού συμβουλίου.

Το υπόλοιπο προσωπικό του Β' μέρους κατατάσσεται σε προσωρινές προσωπαγείς θέσεις, που συστήνονται αυτοδικαίως στον Ο.Ε.Υ. του νέου Ο.Τ.Α. και καταργούνται κατά την αποχώρηση του υπαλλήλου.

Για την κατάταξη σε οργανικές ή προσωπαγείς θέσεις το Υπηρεσιακό Συμβούλιο λαμβάνει υπόψη ως κριτήρια επιλογής τις υπηρεσιακές ανάγκες, τα χρόνια υπηρεσίας, την ηλικία, τον τόπο κατοικίας, την οικογενειακή κατάσταση κ.λπ.

Το προσωπικό της παραγράφου 1 δύναται μέσα σε έξι (6) μήνες από την έγκριση των Ο.Ε.Υ. των νέων Ο.Τ.Α. να υποβάλει αίτηση μετάταξης σε άλλο Ο.Τ.Α. ή Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ή Περιφέρειες ή Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου.

Η απόφαση της μετάταξης εκδίδεται από το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας μετά από σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου προς διορισμό οργάνου του Ο.Τ.Α. και του φορέα υποδοχής και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αν ο μετατασσόμενος υπάλληλος κατέχει οργανική θέση, τη θέση του αυτή καταλαμβάνει αυτός που έχει καταταγεί σε προσωρινή προσωπαγή θέση του αυτού κλάδου και με τη σειρά εγγραφής στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παρερχομένης της προθεσμίας των έξι (6) μηνών το προσωπικό του νέου Ο.Τ.Α., που έχει καταταγεί σε προσωρινές προσωπαγείς θέσεις, μετατάσσεται υποχρεωτικά με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, που εκδίδεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου προς διορισμό οργάνου του Ο.Τ.Α. και του φορέα υποδοχής. Η μετάταξη γίνεται σε άλλον Ο.Τ.Α. ή Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση ή δημόσια υπηρεσία ή υπηρεσία της Περιφέρειας ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου εντός του νομού. Η απόφαση αυτή δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Το προσωπικό αυτό διατηρεί το ίδιο ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς που είχε πριν τη μετάταξή του.

5. Οι περιορισμένης διαβάθμισης υπάλληλοι των κοινοτήτων εξελίσσονται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παράγραφο 4 αυτού του άρθρου. Οι αποδοχές των υπαλλήλων των καταργούμενων κοινοτήτων που ήταν ειδικής περιορισμένης διαβάθμισης εξακολουθούν να καταβάλλονται, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 312, 313 και 314 του ανωτέρω νόμου, όπως ισχύουν κάθε φορά.

6. Η προβλεπόμενη από τις διατάξεις του άρθρου 54 παρ. 4 του ν. 1943/1991 (ΦΕΚ 50 Α') ειδική επιτροπή αξιολόγησης για τους υπαλλήλους των Ο.Τ.Α. πρώτης βαθμίδας και των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων συγκροτείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας.

Η επιτροπή αυτή αποτελείται από τα μέλη του Υπηρεσιακού Συμβουλίου που λειτουργεί: α) σε κάθε νομό ή νομαρχία για τους υπαλλήλους των Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού κάθε νομού ή νομαρχίας, β) σε κάθε νομαρχιακή αυτοδιοίκηση ή νομαρχιακό διαμέρισμα ή κεντρική υπηρεσία ενιαίας νομαρχιακής αυτοδιοίκησης για τους υπαλλήλους τους και από έναν (1) υπάλληλο της Περιφέρειας του κλάδου ΠΕ Διοικητικού.

Η ανωτέρω επιτροπή κρίνει τις εκθέσεις αξιολόγησης ουσιαστικών προσόντων, εφόσον βαθμολογούνται με

ένα ή περισσότερα κριτήρια αξιολόγησης με 9 ή 10 ή με 4 και κάτω, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο π.δ. 318/1992 "Αξιολόγηση των ουσιαστικών προσόντων του προσωπικού των δημοσίων υπηρεσιών πλην των εκπαιδευτικών λειτουργιών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης - και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου" (ΦΕΚ 161 Α'/25. 9. 1992).

Τα ανωτέρω ισχύουν αναλόγως και για τους Δήμους Αθηναίων, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης στους οποίους λειτουργεί ίδιο Υπηρεσιακό Συμβούλιο, καθώς και για τους υπαλλήλους των Ο.Τ.Α. πρώτης βαθμίδας της περιφέρειας της νομαρχίας Αθηνών όπου λειτουργούν τρία (3) υπηρεσιακά συμβούλια.

7. Στο άρθρο 83 του ν. 1943/1991 (ΦΕΚ 50 Α') και μετά τη φράση "ΔΕ35 δένδροανθοκηπουρών - δένδροκόμων - κηπουρών - ανθοκόμων" προστίθεται η φράση "του κλάδου ΔΕ2 εποπτιών καθαριότητας, καθώς και του κλάδου ΔΕ32 μαγειρών".

8. Κενές ή κενούμενες οργανικές θέσεις μόνιμου προσωπικού των υπηρεσιών ανταποδοτικού χαρακτήρα των Ο.Τ.Α. πρώτης βαθμίδας καλύπτονται με προσωπικό που προσλαμβάνεται χωρίς την έγκριση της επιτροπής της παρ. 2 του άρθρου 2 της Π.Υ.Σ. 236/1994. Η πρόσληψη του προσωπικού αυτού γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2190/1994.

9. Στην παράγραφο 12 του άρθρου 18 του ν. 2503/1997 (ΦΕΚ 107 Α'): α) η φράση "οι δήμοι, οι κοινότητες και τα συμβούλια περιοχής" αντικαθίσταται με τη φράση "Οι Ο.Τ.Α. πρώτης βαθμίδας" και β) στο τέλος της παραγράφου αυτής προστίθενται τα εξής: "Στην περίπτωση που κάποιο δημοτικό ή κοινοτικό ίδρυμα ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου στερείται Ο.Ε.Υ., ο αριθμός των απασχολούμενων καθορίζεται με απόφαση του Δ.Σ. αυτού που λαμβάνεται πριν από την έναρξη κάθε νέου έτους."

Άρθρο 19 Κατάργηση επαρχιών

1. Οι επαρχίες ως μονάδες της διοικητικής διαίρεσης της χώρας καταργούνται από 1ης Ιανουαρίου-1999.

Η κατάργηση των επαρχιών δεν επιφέρει συνέπειες στην κατανομή, διάρθρωση και λειτουργία των δημοσίων υπηρεσιών, των υπηρεσιών της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης και των υπηρεσιών των νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου του δημόσιου τομέα.

2. Η παράγραφος 1 του άρθρου 23 του π.δ/τος 30/1996 αντικαθίσταται ως εξής:

"1. Κάθε συνδυασμός περιλαμβάνει έναν υποψήφιο Νομάρχη και υποψήφιους για μέλη του νομαρχιακού συμβουλίου. Ο αριθμός των υποψηφίων συμβούλων πρέπει να είναι τουλάχιστον ίσος με τον αριθμό των μελών του νομαρχιακού συμβουλίου. Ο αριθμός αυτός μπορεί να αυξηθεί κατά τριάντα τοις εκατό (30%) το πολύ. Το κλάσμα που προκύπτει στρογγυλοποιείται στην αμέσως μεγαλύτερη μονάδα. Κάθε συνδυασμός περιλαμβάνει έναν τουλάχιστον υποψήφιο από κάθε νησιωτική πρώην επαρχία κατά την έννοια του μεθεπόμενου εδαφίου. Υποψήφιος της πρώην επαρχίας μπορεί να είναι μόνο δημότης εκλογέας δήμου ή κοινότητας αυτής της πρώην επαρχίας.

Νησιωτική πρώην επαρχία, για την εφαρμογή των εκλογικών διατάξεων του παρόντος προεδρικού διατάγματος, είναι η πρώην επαρχία που η εδαφική περιφέρειά της αποτελείται από ένα ή περισσότερα νησιά ενός νομού στα οποία δεν περιλαμβάνονται τα νησιά Κέρκυρα, Λευκάδα, Ζάκυνθος, Σύρος, Χίος, Σάμος και Ρόδος."

3. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 29 του π.δ/τος 30/1996 αντικαθίσταται ως εξής:

"Στο επάνω μέρος του ψηφοδελτίου σημειώνεται το έμβλημα και το όνομα του συνδυασμού που έχουν δηλωθεί και κάτω από αυτά το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο του υποψήφιου νομάρχη και στη συνέχεια το επώνυμο, το όνομα και το πατρώνυμο των υποψηφίων συμβούλων με αλφαβητική σειρά και η νησιωτική πρώην επαρχία ή το επαρχείο για την οποία ή το οποίο είναι υποψήφιος."

4. Το άρθρο 34 του π.δ/τος 30/1996 αντικαθίσταται ως εξής:

"Εκπροσώπηση νησιωτικών πρώην επαρχιών
Κάθε νησιωτική πρώην επαρχία εκπροσωπείται στο νομαρχιακό συμβούλιο με έναν τουλάχιστον σύμβουλο. Σε περίπτωση που σύμφωνα με την ανωτέρω κατανομή εδρών, ορισμένες νησιωτικές πρώην επαρχίες δεν εκπροσωπούνται στο νομαρχιακό συμβούλιο, εκλέγεται ο πρώτος σε σταυρούς προτίμησης υποψήφιος της νησιωτικής πρώην επαρχίας αυτής από τον επιτυχόντα συνδυασμό και αναπληρωματικός ο αμέσως επόμενος.

Δεν εκλέγεται ο τελευταίος σε σταυρούς προτίμησης υποψήφιος του ίδιου συνδυασμού που δεν είναι υποψήφιος νησιωτικής πρώην επαρχίας. Η ίδια διαδικασία εφαρμόζεται διαδοχικά μέχρι τη συμπλήρωση ενός τουλάχιστον εκλεγμένου συμβούλου για κάθε νησιωτική πρώην επαρχία. Σε περίπτωση νησιωτικών πρώην επαρχιών που εκλέγουν ίσο αριθμό συμβούλων ενεργείται κλήρωση."

Άρθρο 20 Τέλος επί των ακαθάριστων εσόδων εστιατορίων κ.λπ.

Το εδάφιο β' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 339/1976 (ΦΕΚ 136 Α'), όπως αντικαταστάθηκε με το εδάφιο β' του άρθρου 3 του ν. 658/1977 (ΦΕΚ 214 Α') και την παράγραφο 6 του άρθρου 26 του ν. 1828/1989 (ΦΕΚ 2 Α'), αντικαθίσταται από 1.1.1998 ως εξής:

"Επιβάλλεται υπέρ των δήμων και κοινοτήτων στην περιφέρεια των οποίων ισχύει το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων, τέλος σε ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) στα ακαθάριστα έσοδα των: α) κάθε είδους, μορφής και ονομασίας καταστημάτων στα οποία πωλούνται για κατανάλωση εντός του καταστήματος ή σε πακέτο, φαγητά, ποτά, καφές, αναψυκτικά, γαλακτοκομικά προϊόντα και γλυκίσματα, εφόσον κατά την άδεια που έχει εκδοθεί διαθέτουν πάγκους ή τραπεζοκαθίσματα εντός ή και εκτός του καταστήματος, β) ζυθοπωλείων και μπαρ ανεξαρτήτως ιδιαίτερης ονομασίας και κατηγορίας, γ) καντινών."

Στο ανωτέρω τέλος υπάγονται και τα κέντρα διασκέδασης και τα καταστήματα των πιο πάνω περιπτώσεων που λειτουργούν μέσα σε ξενοδοχειακές επιχειρήσεις.

ρήσεις κάθε λειτουργικής μορφής και κατηγορίας, καθώς και τα οργανωμένα τμήματα των SUPER MARKETS, στα οποία πωλούνται έτοιμα φαγητά.

Προκειμένου για νυχτερινά κέντρα, αίθουσες χορού και άλλα καταστήματα με ποτά και θέαμα, καφωδεια, κέντρα διασκέδασης (καμπαρέ, νάιτ κλάμπ, κοσμικές ταβέρνες, μπουάτ) και χορευτικά κέντρα με μουσική, το ανωτέρω τέλος επιβάλλεται σε ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%).

Στους δήμους και στις κοινότητες στην περιοχή των οποίων δεν ισχύει το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων, το ανωτέρω τέλος μπορεί να επιβάλλεται με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου.

Αν σε τμήμα δήμου ή κοινότητας ισχύει το σύστημα αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων ειδικά και μόνο για το τμήμα αυτό εφαρμόζεται η διάταξη του πρώτου εδαφίου του παρόντος άρθρου.

Το ανωτέρω τέλος μπορεί να επιβάλλεται με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου και στις παρακάτω κατηγορίες καταστημάτων:

- α. Τουριστικών ειδών.
- β. Ειδών λαϊκής τέχνης.
- γ. Ενθυμίων και δώρων.
- δ. Ενοικίασεως σκαφών εναψυχής τοπικού χαρακτήρα, θαλάσσιων ποδηλάτων, ιπποσανιδών, ειδών χρησιμοποιούμενων στην παραλία.
- ε. Ειδών που χρησιμοποιούνται στη θάλασσα από τους λουόμενους.
- στ. Ειδών 'σπορ', 'σκι' και 'ορειβασίας'.
- ζ. Σχολών εκμάθησης θαλάσσιων σπορ.
- η. Ενοικιάσεις αυτοκινήτων, μοτοποδηλάτων και ποδηλάτων.

Το τέλος βαρύνει τον πελάτη και αναγράφεται ξεχωριστά στα εκδιδόμενα κατά τις κείμενες διατάξεις στοιχεία, εισπράττεται δε από αυτόν που εκδίδει το λογαριασμό, ο οποίος υποχρεούται να το καταβάλει στο οικείο δημόσιο ή δημοτικό ταμείο υπέρ του δικαιούχου δήμου ή κοινότητας.

Άρθρο 21

Διατήρηση ευνοϊκών ρυθμίσεων υπέρ των κατοίκων μικρών Ο.Τ.Α.

1. Διατηρούνται και μετά τη λειτουργία των νέων Ο.Τ.Α. του άρθρου 1 όλες οι ευνοϊκού χαρακτήρα ειδικές ρυθμίσεις, που ισχύουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου υπέρ των καταργούμενων λόγω συνενώσεως δήμων, κοινοτήτων ή συνοικισμών τους και των κατοίκων τους κατά τα οριζόμενα στις επόμενες παραγράφους.

2. Δικαιώματα και διευκολύνσεις οικονομικής, φορολογικής, ασφαλιστικής φύσεως που απολάμβαναν οι άτοικοι οικισμών κοινοτήτων που συνενώνονται εξακολουθούν να ισχύουν, ανεξάρτητα από τον πληθυσμό του δήμου ή κοινότητας στον οποίο ανήκουν.

3. Η διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του δ/τος 4485/1964 (ΦΕΚ 217 Α'), όπως έχει αντικατασταθεί με την παράγραφο 1 του άρθρου μόνου του δ/τος 4521/1966 (ΦΕΚ 135 Α') εξακολουθεί να ισχύει α τους επαγγελματίες και βιοτέχνες των οποίων η άσκηση επαγγέλματος αρχίζει μετά την ένταξη κωμο-όλων, χωριών και οικισμών σε Ο.Τ.Α. που συνιστάται

με τον παρόντα νόμο και του οποίου ο πληθυσμός είναι άνω των 2.000 κατοίκων, εφόσον αυτοί ασκούν την επαγγελματική δραστηριότητα σε κωμοπόλεις, χωριά και οικισμούς με λιγότερους από 2.000 κατοίκους.

Το προηγούμενο εδάφιο ισχύει και για τους επαγγελματίες και βιοτέχνες που ασκούν την επαγγελματική τους δραστηριότητα σε κωμοπόλεις, χωριά και οικισμούς με λιγότερους από 2.000 κατοίκους που εντάχθηκαν σε Ο.Τ.Α. προερχόμενους από συνένωση που συντελέστηκε πριν από την ισχύ του παρόντος νόμου και των οποίων ο πληθυσμός είναι μεγαλύτερος από 2.000 κατοίκους.

4. Ο κατάλογος των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών κατά την έννοια του Καν. (Ε.Ε.) 950/97 άρθρο 21, όπως ισχύει κάθε φορά για την Ελλάδα, εξακολουθεί να ισχύει στο πλαίσιο των Δημοτικών ή Κοινοτικών Διαμερισμάτων ανεξαρτήτως της συνδρομής τους στη συγκρότηση Δήμων ή Κοινοτήτων στα πλαίσια εφαρμογής του παρόντος νόμου και τα ωφελήματα εξακολουθούν να επέρχονται αποκλειστικά για τις συγκεκριμένες εδαφικές περιοχές του καταλόγου σύμφωνα με την ισχύουσα κοινοτική και εθνική νομοθεσία.

5. Για την εφαρμογή των διατάξεων:

α) της περιπτώσεως α' της παραγράφου 1 του άρθρου 16 του ν. 2238/1994 (ΦΕΚ 151 Α') για τον προσδιορισμό του τεκμηρίου δευτερεύουσας κατοικίας,

β) της περιπτώσεως δ' της παραγράφου 16 του άρθρου 33 του ν. 2238/1994 (ΦΕΚ 151 Α') για την εξαίρεση από την εφαρμογή των αντικειμενικών κριτηρίων για επιχειρήσεις και υποκαταστήματα,

γ) της παραγράφου 6 του άρθρου 2 του α.ν. 1521/1950 (ΦΕΚ 245 Α'), όπως ισχύει, για την επίσκληση του δικαιώματος χρησιμοποίησης και την απαλλαγή από φόρο μεταβίβασης,

δ) της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν.δ/τος 3783/1957 (ΦΕΚ 201 Α') για την απαλλαγή από τα τέλη χαρτοσήμου ή Ε.Φ.Τ.Ε. στεγαστικών δανείων,

ε) του άρθρου 60 του ν. 1731/1987 (ΦΕΚ 161 Α') για το φόρο για την ανάπτυξη της κινηματογραφικής τέχνης,

στ) της παραγράφου 6 του άρθρου 19 του ν. 1332/1990 για τα τέλη βεβαίωσης έναρξης δραστηριότητας,

ζ) της παραγράφου 1 του άρθρου 17 του ν. 1591/1986 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει, για την απαλλαγή πρώτης κατοικίας από το φόρο κληρονομιάς,

η) της παραγράφου 6 του άρθρου 23 του ν. 1828/1989 (ΦΕΚ 2 Α'), όπως ισχύει, για την απαλλαγή πρώτης κατοικίας από το φόρο γονικής παροχής,

θ) του άρθρου 1 του ν. 1078/1980 (ΦΕΚ 238 Α'), όπως ισχύει, για την απαλλαγή πρώτης κατοικίας από το φόρο μεταβίβασης,

ι) του ν. 478/1976 για την απαλλαγή από την καταβολή της εισφοράς του ΚΗ' ψηφίσματος,

ια) του π.δ/τος 6/1982 (ΦΕΚ 588 Δ') και των π.δ/των από 24.4.1985 (ΦΕΚ 181 Δ'), 14.2.1987 (ΦΕΚ 133 Δ') και 25.4.1989 (ΦΕΚ 293 Δ') για την πολεοδομική ανάπτυξη και τους όρους και τους περιορισμούς δόμησης στους μικρούς οικισμούς,

ιβ) της κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 29 παρ. 1 ν. 1577/1985 (ΦΕΚ 210 Α') εκδοθείσας υπουργικής απόφασης 60885/4983/1990 (ΦΕΚ 556 Β') για τη χορήγηση αδειών από προέδρους κοινοτήτων, ως πληθυσμίου πόλης, οικισμού ή περιοχής, εννοείται ο πληθυσμός

που περιλαμβάνεται στις οικιστικές αυτές μονάδες ανεξάρτητα από τον πληθυσμό δήμων ή κοινοτήτων, στους οποίους οι μονάδες αυτές περιλαμβάνονται. Όπου στις παραπάνω διατάξεις αναφέρεται πληθυσμός κοινοτήτων ή δήμου εννοείται πλέον ο πληθυσμός του Δημοτικού ή Κοινοτικού Διαμερισματος, στο οποίο αντιστοιχεί ο καταργηθείς Ο.Τ.Α., ανεξάρτητα από τον πληθυσμό του δήμου στον οποίο συμπεριλαμβάνεται.

6. Στις περιπτώσεις που εντός της εδαφικής περιφέρειας δήμου ή κοινότητας που συνιστάται με τον παρόντα νόμο λειτουργεί Σταθμός Διοδίων, οι μόνιμοι κάτοικοι αυτού του δήμου ή της κοινότητας δικαιούνται να εφοδιαστούν με Κάρτα Ελεύθερης Διάβασης. Η Κάρτα παρέχεται υποχρεωτικά πριν από την έναρξη λειτουργίας των παραπάνω δήμων και κοινοτήτων. Γι' αυτό μεριμνούν από κοινού το Ταμείο Εθνικής Οδοποιίας και οι υφιστάμενοι και λειτουργούντες έως την 31η Δεκεμβρίου 1998 δήμοι ή κοινότητες στην περιφέρεια των οποίων κατοκούν οι ενδιαφερόμενοι.

7. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου έχουν εφαρμογή και στους κατά τις διατάξεις των νόμων 1416/1984 και 1622/1986 καταργηθέντες, λόγω συνενώσεως, Ο.Τ.Α..

Άρθρο 22

Τηλεφωνικές αιτήσεις, αποστολή βεβαιώσεων χωρίς αίτηση πολίτη και αναζήτηση πιστοποιητικών από την υπηρεσία

1. Οι αιτήσεις των πολιτών για έκδοση:

- α) Αποσπάσματος ληξιαρχικών πράξεων γέννησης, γάμου, θανάτου,
 - β) Πιστοποιητικού γέννησης,
 - γ) Πιστοποιητικού στρατολογικής κατάστασης (τύπου Α και Β)
 - δ) Πιστοποιητικού ποινικού μητρώου και
 - ε) Αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας
- είναι δυνατόν να υποβάλλονται τηλεφωνικά μέσω Ο.Τ.Ε..

Η διαδικασία της υποβολής και λοιπές λεπτομέρειες ρυθμίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Μεταφορών και Επικοινωνιών.

Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, το μέτρο της τηλεφωνικής υποβολής αιτήσεων μπορεί να επεκταθεί και σε άλλες περιπτώσεις.

Ο Ο.Τ.Ε. μεταβιβάζει τις τηλεφωνικές αιτήσεις στις αρμόδιες υπηρεσίες με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο και ιδιαίτερα την τηλεομοιοτυπία, τηλετυπία, τον ηλεκτρονικό υπολογιστή ή την τηλεφωνία.

Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, καθορίζεται ο τρόπος παραλαβής ή αποστολής από τις υπηρεσίες των πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων, ο τύπος αυτών και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Τα κατά περίπτωση προβλεπόμενα τέλη χαρτοσήμου ή ένσημα υπέρ Δημοσίου ή τρίτων, με τα οποία επιβαρύνεται ο πολίτης για την έκδοση των πιστοποιητικών της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, καθώς και των

ανηγράφων τους, είτε εκδίδονται με τη διαδικασία των τηλεφωνικών αιτήσεων είτε με τη συνήθη διαδικασία, καταργούνται.

Επίσης, καταργούνται τα προβλεπόμενα τέλη χαρτοσήμου ή ένσημα υπέρ Δημοσίου ή τρίτων, με τα οποία επιβαρύνεται ο πολίτης, για την έκδοση πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων, που θα καθορισθούν με κοινές υπουργικές αποφάσεις, σύμφωνα με τη διάταξη του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, καθώς και των ανηγράφων τους είτε η σχετική αίτηση γίνεται τηλεφωνικά είτε με τη συνήθη διαδικασία.

Η ένταξη λειτουργίας των τηλεφωνικών αιτήσεων καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Οι διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 1943/1991 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύουν, έχουν εφαρμογή και στις περιπτώσεις διεκπεραίωσης των υποθέσεων των πολιτών, ύστερα από τηλεφωνική τους αίτηση.

Για τις περιπτώσεις του πιστοποιητικού ποινικού μητρώου και του αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας, ο πολίτης που θα υποβάλει την αντίστοιχη τηλεφωνική αίτηση, είναι υπεύθυνος για την ακρίβεια των στοιχείων που δηλώνει, εφαρμοζομένης ανάλογα της διάταξης της παρ. 6 του άρθρου 22 του ν. 1599/1986, εφόσον υπογράψει την ενσωματωμένη στα ανωτέρω έγγραφα υπεύθυνη δήλωση, κατά τη χρήση τους.

Η άρνηση υπογραφής της ανωτέρω δήλωσης από τον πολίτη καθιστά ανίσχυρο το οικείο πιστοποιητικό.

Οι υπηρεσίες στις οποίες υποβάλλονται τα πιστοποιητικά ποινικού μητρώου και τα αποδεικτικά φορολογικής ενημερότητας, υποχρεώνονται να υποδεικνύουν στον πολίτη την υπογραφή της ενσωματωμένης σε αυτά υπεύθυνης δήλωσης και να ελέγχουν την ακρίβεια των δηλωθέντων στοιχείων από το δελτίο της αστυνομικής τους ταυτότητας.

2. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, καθορίζονται:

α) Οι περιπτώσεις που η Υπηρεσία αποστέλλει ταχυδρομικά βεβαιώσεις και πιστοποιητικά στον πολίτη ύστερα από διεκπεραίωση υπόθεσής του, χωρίς να απαιτείται σχετική αίτηση από μέρους του.

β) Κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Τα κατά περίπτωση προβλεπόμενα τέλη χαρτοσήμου ή ένσημα υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων για τις κατά τον ανωτέρω τρόπο αποστέλλομενες βεβαιώσεις και πιστοποιητικά, καταβάλλονται, όχι κατά την έκδοσή τους, αλλά κατά την πρώτη χρησιμοποίησή τους. Ως χρησιμοποίηση θεωρείται και η έκδοση ανηγράφου ή φωτοανηγράφου των εγγράφων αυτών.

3. Τα κατά περίπτωση προβλεπόμενα τέλη χαρτοσήμου ή ένσημα υπέρ Δημοσίου ή τρίτων για τις βεβαιώσεις και πιστοποιητικά, που οι ίδιες οι υπηρεσίες, βάσει των κειμένων διατάξεων, αναζητούν, αντί του πολίτη, από άλλες υπηρεσίες, καταβάλλονται όχι κατά την έκδοσή τους, αλλά πριν από την ολοκλήρωση της σχετικής διαδικασίας.

Το ύψος των οφειλόμενων τελών χαρτοσήμου και της υπέρ Ο.Γ.Α. εισφοράς ή ενσήμων υπέρ Δημοσίου ή τρίτων για τα αναφερόμενα στις παραγράφους 2 και 3 έγγραφα, σημειώνεται από την εκδίδουσα Υπηρεσία, με ειδική ένδειξη πάνω στα έγγραφα αυτά.

Άρθρο 23

Συμβάσεις διαδημοτικής συνεργασίας

1. Δήμος μπορεί να συνάπτει με όμορους δήμους και κοινότητες συμβάσεις με τις οποίες αναλαμβάνει την άσκηση αρμοδιότητας για λογαριασμό τους ή την υποστήριξη της άσκησης της. Οι συμβάσεις αυτές καλούνται συμβάσεις διαδημοτικής συνεργασίας. Σε αυτές μπορεί να συμμετέχει και νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου του αναλαμβάνοντος δήμου:

2. Στις συμβάσεις διαδημοτικής συνεργασίας ορίζεται ο τρόπος άσκησης της αναθέμενης αρμοδιότητας ή υποστήριξης της άσκησης της και οι υποχρεώσεις των συμβαλλόμενων μερών, ιδίως δε:

α) ο σκοπός και η διάρκεια της σύμβασης.

β) η απασχόληση προσωπικού των συμβαλλομένων ή η σύσταση πρόσθετων θέσεων προσωπικού στον οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας του αναλαμβάνοντος δήμου,

γ) η διάθεση μηχανολογικού εξοπλισμού, οχημάτων και άλλων τεχνικών μέσων ή ακινήτων και εγκαταστάσεων για την εξυπηρέτηση του σκοπού της σύμβασης.

δ) τα ποσά χρηματοδότησης των επενδυτικών και των λειτουργικών δαπανών για την εφαρμογή της σύμβασης τα οποία μπορούν να προέρχονται και από τους ΚΑΠ, τη ΣΑΤΑ, τέλη, δικαιώματα και εισφορές ή το Ε.Π.Τ.Α.,

ε) το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής της σύμβασης,

στ) το όργανο παρακολούθησης της εφαρμογής της σύμβασης.

3. Οι προβλεπόμενες στη σύμβαση δαπάνες εγγράφονται ως υποχρεωτικές στους προϋπολογισμούς των συμβαλλόμενων Ο.Τ.Α. και αποδίδονται στον αναλαμβάνοντα την αρμοδιότητα δήμο.

4. Οι πρόσθετες θέσεις προσωπικού της παρ. 2β' του παρόντος, καλύπτονται με πρόσληψη προσωπικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, ίσου με τη διάρκεια της σύμβασης. Το προσωπικό αυτό προσλαμβάνεται κατά τις διατάξεις του άρθρου 21 του ν. 2190/1994, εάν η διάρκεια της σύμβασης δεν υπερβαίνει τη δημοτική περίοδο ή των άρθρων 15 έως και 19 του ίδιου νόμου, εάν υπερβαίνει τη δημοτική περίοδο.

5. Τα χρησιμοποιούμενα τεχνικά μέσα και εγκαταστάσεις μπορεί να φέρουν ως διακριτικό τον τίτλο «Διαδημοτική Συνεργασία» που συμπληρώνεται με τα ονόματα των συμβαλλόμενων Ο.Τ.Α. ή με άλλο όνομα δηλωτικό της γεωγραφικής ενότητας των Ο.Τ.Α. αυτών.

6. Οι αποφάσεις των δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων για τη σύναψη συμβάσεων διαδημοτικής συνεργασίας λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών εκάστου.

7. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης μπορεί να ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 24

Προσαρμογή διατάξεων του ν. 2508/1997

(ΦΕΚ 124 Α)

1. Όπου στο ν. 2508/1997 αναφέρεται «συμβούλιο περιοχής», νοείται ο νέος δήμος ή κοινότητα που

προκύπτει από τη συνένωση δήμων ή κοινοτήτων κατά το άρθρο 1 του παρόντος νόμου.

2. α) Το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (Γ.Π.Σ.) περιλαμβάνει την εδαφική περιφέρεια του νέου δήμου ή κοινότητας που συνιστάται με το άρθρο 1 του παρόντος νόμου, στην οποία περιλαμβάνεται ένας τουλάχιστον οικισμός με πληθυσμό άνω των 2.000 κατοίκων, σύμφωνα με την εκάστοτε τελευταία απογραφή.

Κατ'εξαιρέση σε περίπτωση κατά την οποία το σύνολο των αστικών και περιαστικών χώρων του ενός ή περισσότερων οικισμών άνω των 2.000 κατοίκων δεν καλύπτει ολόκληρη την εδαφική περιφέρεια του κατά τα ανωτέρω νέου Ο.Τ.Α., λόγω ιδίως του μεγάλου αριθμού των συνενωθέντων δήμων και κοινοτήτων που υπάγονται στο νέο Ο.Τ.Α., της απόστασης μεταξύ τους και των συγκοινωνιακών συνθηκών, συντάσσονται ένα ή περισσότερα Γ.Π.Σ. για τους οικισμούς αυτούς οι οποίοι περιλαμβάνουν τους αστικούς και περιαστικούς χώρους. Στην περίπτωση αυτήν το σχέδιο εκτείνεται σε ολόκληρη την περιοχή των συνενωθέντων δήμων και κοινοτήτων που περιλαμβάνονται στο τμήμα της εδαφικής περιφέρειας του νέου Ο.Τ.Α..

Για το τυχόν υπόλοιπο τμήμα του νέου Ο.Τ.Α., εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 5 του ν. 2508/1997, συντάσσεται ΣΧΟΟΑΠ.

Για την εφαρμογή των ανωτέρω απαιτείται αιτιολογημένη μελέτη με αναφορά σε συγκεκριμένα στοιχεία.

β) Οι δήμοι ή κοινότητες στους οποίους δεν επέρχεται μεταβολή, σύμφωνα με το άρθρο 1 του παρόντος νόμου, μπορεί να περιλαμβάνονται σε Γ.Π.Σ. ή ΣΧΟΟΑΠ παρακείμενου τμήματος ή συνόλου νέου Ο.Τ.Α. που συνιστάται σύμφωνα με το άρθρο 1 του παρόντος, εφόσον αυτό προκύπτει από τη σχετική μελέτη. Σε διαφορετική περίπτωση εκπονείται Γ.Π.Σ. ή ΣΧΟΟΑΠ μόνο για την εδαφική περιφέρεια των δήμων ή κοινοτήτων που δεν επέρχεται μεταβολή.

γ) Η παράγραφος 1 του άρθρου 4 του ν. 2508/1997, καθώς και το τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του ίδιου νόμου, καταργούνται.

3. Στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του ν. 2508/1997 οι λέξεις «των συμβουλίων περιοχής του αστικού συγκροτήματος της περιοχής, εφόσον έχουν συσταθεί», διαγράφονται.

4. Στην παράγραφο 5 του άρθρου 3 του ν. 2508/1997 στην πέμπτη σειρά οι λέξεις «και τα συμβούλια περιοχής» διαγράφονται.

5. Στην παράγραφο 7 του άρθρου 6 του ίδιου ν. 2508/1997 οι λέξεις «αντί των συμβουλίων περιοχής» διαγράφονται.

6. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 9 του ως άνω νόμου οι λέξεις «και στο οικείο συμβούλιο περιοχής» διαγράφονται.

7. α) Στο τρίτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 10 του ν. 2508/1997, οι λέξεις «το οικείο συμβούλιο περιοχής ή μέχρι τη συγκρότησή του» διαγράφονται.

β) Στην παράγραφο 6 του άρθρου 10 οι λέξεις «περιέρχονται στον οικείο οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης ή στο οικείο συμβούλιο περιοχής» αντικαθίστανται με τις λέξεις «περιέρχονται στον οικείο Ο.Τ.Α. που προκύπτει από συνένωση άλλων δήμων και κοινοτήτων».

8. α) Στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 19 του ν. 2508/1997, οι λέξεις «στον πρόεδρο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
 ΠΕΡΙΟΧΗΣ
 ΔΕΛΦΙΝΑ

του οικείου συμβουλίου της περιοχής, αντικαθίστανται με τις λέξεις "στο δήμαρχο ή πρόεδρο του Ο.Τ.Α. που προκύπτει από συνένωση άλλων Ο.Τ.Α."

β) Στο τρίτο εδάφιο της παραγράφου 4 του ίδιου ως ανωτέρω άρθρου οι λέξεις "του προέδρου του συμβουλίου της περιοχής" αντικαθίστανται με τις λέξεις "του δημάρχου ή προέδρου του Ο.Τ.Α. που προκύπτει από συνένωση άλλων Ο.Τ.Α."

Άρθρο 25 Τελικές διατάξεις

1. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, μπορεί να κωδικοποιούνται σε ενιαίο κείμενο για κάθε κατηγορία οι διατάξεις των νόμων που αναφέρονται:

- α. στο Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα,
- β. στον Κώδικα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν.

Κατά την κωδικοποίηση επιτρέπεται, χωρίς να αλλοιώνεται η έννοια των ισχυουσών διατάξεων, νέα διάρθρωση, όπως διάσπαση ή συγχώνευση άρθρων, προσθήκη νέων και νέα κατάσχεση αυτών ή απόλειψη διατάξεων που έχουν καταργηθεί ρητά ή σιωπηρά, καθώς και διορθώσεις στη φραστική διατύπωση.

2. Όλοι οι πρωτοβάθμιοι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, όπως αυτοί προκύπτουν από τις συνενώσεις του άρθρου 1, καθώς και εκείνοι στους οποίους δεν επέρχεται καμία μεταβολή περιλαμβάνονται κατά Νομούς και Περιφέρειες σε απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Στην απόφαση αυτή αναγράφεται και ο συνολικός πληθυσμός του καθενός Ο.Τ.Α., καθώς και αναλυτικά ο πληθυσμός των δήμων, κοινοτήτων και συνοικισμών από τη συνένωση των οποίων προέκυψε ο νέος Ο.Τ.Α..

Όλα τα πληθυσμιακά μεγέθη καταχωρούνται στην υπουργική απόφαση του παρόντος άρθρου με βάση τα επίσημα αποτελέσματα της γενικής απογραφής πληθυσμού του έτους 1991, όπως κυρώθηκαν με την 24197/Γ3812/24. 11. 1993 κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Εσωτερικών (ΦΕΚ 882 Β').

3. Οι συνιστώμενοι με το άρθρο 1 νέοι δήμοι και οι κοινότητες δύνανται να επιβάλλουν με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου ανταποδοτικά τέλη διαφοροποιούμενα ανά δημοτικό ή κοινοτικό διαμέρισμα ανάλογα με το λειτουργικό κόστος παροχής των αντίστοιχων εξυπηρετήσεων στους κατοίκους αυτών.

Τα ανωτέρω μπορούν να εφαρμόζονται ανάλογα και για όσους κάνουν χρήση δημοτικών ή κοινοτικών κτημάτων.

4. Στην παράγραφο 17 του άρθρου 11 του ν. 2503/1997 (ΦΕΚ 107 Α') οι φράσεις "της παραγράφου 3 του άρθρου 1 του ν. 1832/1989 (ΦΕΚ 54 Α')" αντικαθίστανται με τη φράση "της παραγράφου 4 του άρθρου 1 του ν. 1832/1989 (ΦΕΚ 54 Α')".

5. Η προθεσμία που προβλέπεται από την παράγραφο 1 του άρθρου 17 του ν. 2130/1993 (ΦΕΚ 62 Α') όπως επανήλθε σε ισχύ με την παράγραφο 3 του άρθρου 11 του ν. 2503/1997 (ΦΕΚ 107 Α') παρατείνεται μέχρι 31.12.1997.

6. Η προθεσμία που προβλέπεται από την παράγραφο

5 του άρθρου 11 του ν. 2503/1997 (ΦΕΚ 107 Α') παρατείνεται μέχρι 31.12.1997.

7. Στην περίπτωση δ' της παρ. 6 του άρθρου 8 του ν. 2503/1997 (ΦΕΚ 107 Α') προστίθεται εδάφιο ως εξής: "Στο Τμήμα Εποπτείας Υδραυλικών Έργων της ίδιας Διεύθυνσης υπάλληλοι του κλάδου ΠΕ Μηχανικών ή ΤΕ Τεχνολογικών Εφαρμογών."

8. Στην περίπτωση ε' της παρ. 6 του άρθρου 8 του ν. 2503/1997 (ΦΕΚ 107 Α') προστίθεται εδάφιο ως εξής: "Στο Τμήμα Εξοπλισμού και Διαχείρισης της ίδιας Διεύθυνσης υπάλληλοι του κλάδου ΠΕ Μηχανικών ή ΤΕ Τεχνολογικών Εφαρμογών."

9. Οι περιπτώσεις θ' και ι' της παρ. 6 του άρθρου 8 του ν. 2503/1997 (ΦΕΚ 107 Α') αντικαθίστανται ως εξής:

θ. Στα Τμήματα:

- Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού
- Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεύτερου βαθμού
- Αποκέντρωσης
- Γραμματείας
- Τεχνικής Υπηρεσίας Δήμων και Κοινοτήτων

της Διεύθυνσης Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης στα τρία πρώτα υπάλληλοι του κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού ή ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού ή ΤΕ Διείκησης Μονάδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στο τέταρτο υπάλληλοι του κλάδου ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού ή ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων και στο τελευταίο υπάλληλοι του κλάδου ΠΕ Μηχανικών ή ΤΕ Τεχνολογικών Εφαρμογών.

ι. Στα Τμήματα:

- Διοίκησης Προσωπικού
- Οικονομικής Διοίκησης
- Γραμματείας
- Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης

της Διεύθυνσης Διοίκησης προΐστανται στα δύο (2) πρώτα υπάλληλοι του κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού ή ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού, στο τρίτο υπάλληλοι του κλάδου ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού ή ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων και στο τέταρτο υπάλληλοι του κλάδου ΠΕ Πληροφορικής ή ΤΕ Πληροφορικής.

ια. Στο αυτοτελές Τμήμα Επικοινωνίας και Εξυπηρέτησης Πολιτών προΐστανται υπάλληλοι του κλάδου ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού ή ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων."

10. Οι περιπτώσεις θ' της παρ. 3 του άρθρου 5 και θ' της παρ. 5 του άρθρου 8 του ν. 2503/1997 (ΦΕΚ 107 Α') αντικαθίστανται ως εξής:

θ. Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης."

θ. Στη Διεύθυνση Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού."

11. Υπάλληλοι των Διευθύνσεων Εσωτερικών των Νομαρχιών, οι οποίοι μετά την κατάργηση των υπηρεσιών αυτών με τις διατάξεις των νόμων 2218/1994 (ΦΕΚ 90 Α') και 2240/1994 (ΦΕΚ 153 Α') δεν διαπιστώθηκαν στις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και εξακολούθησαν να υπηρετούν μέχρι και τη δημοσίευση του ν. 2503/1997 στις υπηρεσίες της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 2240/1994 όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1α του άρθρου 12 του ν. 2307/1995 (ΦΕΚ 113 Α'), εντάσσονται και κατατάσσονται με αντίστοιχη μεταφορά των θέσεών τους στην περιφέρεια. Για την ένταξη και κατάταξή τους εφαρμόζονται οι διατάξεις του τρίτου και τέταρτου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 2 και της παρ. 4 του άρθρου 3 του ν. 2503/1997.

12. Δημιουργείται Μητρώο Επιχειρήσεων της Αυτο-

οίκησης (Μ.Ε.Α.) με στοιχεία που αφορούν την ίδρυση, η λειτουργία και τη δραστηριότητα των Επιχειρήσεων Ν.Τ.Α. του άρθρου 291 παράγραφος 1 του π.δ/τος 10/1995 και των Επιχειρήσεων των Ν.Α. των άρθρων 6, 78, 79 και 80 του π.δ/τος 30/1996 (ΦΕΚ 21 Α'). Ο Μ.Ε.Α. τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, στο οποίο οι Επιχειρήσεις του προηγούμενου εδαφίου υποχρεούνται να παρέχουν τα στοιχεία που απαιτούνται για τη δημιουργία και τη συνεχή συντήρησή του. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ορίζονται τα διοικητικά, οικονομικά, τεχνικά και άλλα στοιχεία που παρέχουν οι Επιχειρήσεις αυτές για το Μ.Ε.Α., η διαδικασία δημιουργίας και συντήρησής του και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής.

13. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και των καθ' ύλην αρμόδιων Υπουργών, μπορεί να απλουστεύεται ή να τροποποιείται διοικητική διαδικασία, καθώς και να συντέμνεται προτεραιότητα διοικητικής ενέργειας.

14. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει η αναγκαία υποδομή στον οικισμό, που ορίζεται κατά το άρθρο 1 ως έδρα του νέου Ο.Τ.Α. για την εγκατάσταση και λειτουργία των υπηρεσιών και των συλλογικών οργάνων του και μέχρι την εξασφάλιση των αναγκαίων εγκαταστάσεων, οι υπηρεσίες και τα όργανα αυτά λειτουργούν και εξυπηρετούνται στο πρώην δημοτικό ή κοινοτικό κατάστημα του δήμου ή της κοινότητας του οποίου ο οικισμός ορίστηκε έδρα του νέου Ο.Τ.Α..

15. Η διάταξη του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 6 του άρθρου 2 του ν. 2503/1997 αντικαθίσταται ως εξής:

"Κατά την πρώτη εφαρμογή του νόμου αυτού η θητεία των μελών του συμβουλίου λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1998".

16. Η προβλεπόμενη στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 6 (1) του άρθρου 10 του ν. 2503/1997 προτεραιότητα παρατείνεται μέχρι 28 Φεβρουαρίου 1998.

17. Στο τέταρτο εδάφιο της παρ. 14 του άρθρου 15 του ν. 2503/1997 προστίθενται τα εξής:

"σε υφιστάμενες κενές οργανικές θέσεις με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου και σε περίπτωση που δεν υπάρχουν σε προσωρινές προσωπικές θέσεις ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου που συνιστώνται με την απόφαση μετάταξης".

18. Η προθεσμία της παραγράφου 40 του άρθρου 15 του ν. 2503/1997 για τη χορήγηση του επιδόματος έσης προϊσταμένου τμήματος ή διεύθυνσης των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων, που ορίζεται με απόφαση του νομάρχη και όχι του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου, παρατείνεται για δεκαοκτώ (18) μήνες ακόμη από τη

λήξη της.

19. Αρμόδιος Υπουργός για την έκδοση των αποφάσεων που προβλέπονται από τις διατάξεις του ν. 2346/1995 για τους υπαλλήλους των Περιφερειών είναι ο Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

20. Εξαιρούνται από τη ρύθμιση του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 4 του άρθρου 17 του ν. 2527/1997 (ΦΕΚ 206 Α') οι αποσπώμενοι στις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις.

Άρθρο 26

Τρόπος κάλυψης δαπανών

Από τις διατάξεις του παρόντος προκαλούνται δαπάνες σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού, των προϋπολογισμών των Ο.Τ.Α. και Τ.Ε.Ο., καθώς και του Λογαριασμού Πληρωμής Αποδοχών κοινοτικών υπαλλήλων και του Λογαριασμού του άρθρου 67 του ν.δ/τος 3033/1954, οι οποίες αναμένεται να καλυφθούν για μια πενταετία από την εξοικονόμηση δαπάνης που θα προκύψει λόγω της σημαντικής μείωσης του αριθμού των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. από τη μεταφορά πόρων από λογαριασμούς εκτός Κρατικού Προϋπολογισμού προς χρηματοδότηση στο Ε.Π.Τ.Α. και από την αναμενόμενη αύξηση των εσόδων του Δημοσίου με τη λήψη άλλων μέτρων.

Άρθρο 27

Η παράγραφος 5 του άρθρου 8 του ν. 2503/1997 "Διοίκηση, οργάνωση, στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την τοπική αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις" τροποποιείται στο εδάφιο (α) ως εξής:

"α) Στη Διεύθυνση Σχεδιασμού και Ανάπτυξης υπάλληλοι του κλάδου ΠΕ Οικονομολόγων ή ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού ή ΠΕ Μηχανικών."

Επίσης στο εδάφιο (α) της παραγράφου 6 του ίδιου άρθρου μετά τη φράση "στα τρία (3) πρώτα υπάλληλοι των κλάδων ΠΕ Οικονομολόγων ή ΠΕ Διοικητικού και Οικονομικού" τίθεται "ή ΠΕ Μηχανικών".

Άρθρο 28

Στην παράγραφο 7 του άρθρου 298 του προεδρικού διατάγματος 410/1995 προστίθεται εδάφιο που έχει ως εξής:

"Από 1.1.1999 η προβλεπόμενη στο προηγούμενο εδάφιο ειδική άδεια χορηγείται σε δημάρχους δήμων που έχουν πληθυσμό από δύο χιλιάδες (2.000) κατοίκους και άνω".

Άρθρο 29
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις του.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 3 Δεκεμβρίου 1997

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ .

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜ. ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
Μ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΕΥΑΓ. ΠΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
ΑΝΑΣΤ. ΜΑΝΤΕΛΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 4 Δεκεμβρίου 1997

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΥΑΓ. ΠΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ
Σ.Ε.Υ.Π.
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Π ρ ο ς
Κον Καρπή, Πρόεδρο ΤΕΔΚ ΑΧΑΪΑΣ
Αλ. Υψηλάντου 114 - 116, ΠΑΤΡΑ

Τριμελής σπουδαστική ομάδα του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του ΤΕΙ Πάτρας, στα πλαίσια συγγραφής πτυχιακής εργασίας, πραγματοποιεί έρευνα που στοχεύει στην τεκμηρίωση του παρακάτω θέματος:

«Πρόγραμμα Καποδίστριας: μια πολιτική αποκέντρωσης και η αναγκαιότητα δημιουργίας οργανωμένης Κοινωνικής Υπηρεσίας στους νεοσύστατους Καποδιστριακούς Δήμους του Ν. Αχαΐας».

Η συγκεκριμένη έρευνα αποβλέπει στη διεξαγωγή συμπερασμάτων αναφορικά με τον κοινωνικό ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και πως τελικά αυτός υλοποιείται στην πράξη.

Η πιο ενδεικτική μέθοδος διεξαγωγής της έρευνας κρίθηκε αυτή της Συνέντευξης με αντιπροσωπευτικότερο δείγμα το σύνολο των Κ. Δημάρχων των 20 Καποδιστριακών Δήμων του Ν. Αχαΐας, καθώς θεωρείται ότι είναι οι καλύτεροι γνώστες των αντικειμενικών συνθηκών που αυτή τη στιγμή επικρατούν στη νέα μορφή της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Συνεπώς η συνεργασία των προαναφερθέντων κ. Δημάρχων κρίνεται καθοριστική για την πραγματοποίηση της συγκεκριμένης προσπάθειας, η οποία διεξάγεται για καθαρά εκπαιδευτικούς σκοπούς.

Ευχαριστούμε για τη συνεργασία σας.

Η υπεύθυνη καθηγήτρια

Η σπουδαστική ομάδα

Κων/να Γεωργίου

Ευθυμίου Αικατερίνη

Καθηγήτρια Εφαρμογών

Καδόγλου Μαρία

Τμήματος Κοιν. Εργασίας

Μπούσια Διονυσία

Πίνακας 1

Ο Διοικητικός Χάρτης της Ελλάδας
ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΟΝ "ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ"

Νομοί	Πληθυσμός Απογραφή 1991	Αριθμός ΟΤΑ		
		Δ*	Κ*	Συν.
Δράμας	96.554	6 (8)	60 (1)	66 (9)
Εβρου	143.752	7 (13)	73 -	80 (13)
Καβάλας	135.937	5 (11)	71 -	76 (11)
Ξάνθης	91.063	2 (6)	35 (4)	37 (10)
Ροδόπης	103.190	2(9)	36 (3)	38 (12)
	570.496	22 (47)	275 8	297 (55)
Ημαθίας	139.934	6 (12)	53 -	59 (12)
Θεσσαλονίκης	946.864	25 (43)	100 (2)	125 (45)
Κιλκίς	81.710	4 (11)	74 (1)	78 (12)
Πέλλας	138.761	6 (11)	77 -	83 (11)
Πιερίας	116.763	5 (13)	50 -	55 (13)
Σερρών	192.828	6 (22)	141 (5)	147 (27)
Χαλκιδικής	92.117	6 (14)	67 -	73 (14)
	1.708.977	58 (126)	562 (8)	620 (134)
Γρεβενών	36.797	2 (8)	68 (7)	70 (15)
Καστοριάς	52.685	6 (12)	53 (3)	59 (15)
Κοζάνης	150.386	10 (16)	127 (3)	137 (19)
Φλώρινας	53.147	2 (8)	88 (4)	90 (12)
	293.015	20 (44)	336 (17)	356 (61)
Αρτας	78.719	3 (13)	79 (3)	82 (16)
Θεσπρωτίας	44.188	4 (8)	97 (2)	101 (10)
Ιωαννίνων	158.193	5 (28)	305 (13)	310 (41)
Πρέβεζας	58.628	4 (8)	66 (1)	70 (9)
	339.728	16 (57)	547 (19)	563 (76)
Καρδίτσας	126.854	5 (20)	138 (1)	143 (21)
Λάρισας	270.612	7 (28)	153 (3)	160 (31)
Μαγνησίας	198.434	9 (22)	70 (4)	79 (26)
Τρικάλων	138.946	6 (23)	136 (3)	142 (26)
	734.846	27 (93)	497 (11)	524 (104)
Ζακύνθου	32.557	1 (4)	46 (2)	47 (6)
Κέρκυρας	107.592	5 (13)	89 (3)	94 (16)
Κεφαλληνίας	32.474	4 (8)	73 (1)	77 (9)
Λευκάδας	21.111	3 (6)	37 (2)	40 (8)
	193.734	13 (31)	245 (8)	258 (39)

* Δ (Δήμοι) - Κ (Κοινότητες) - Συν. (Σύνολο ΟΤΑ)

Στα εντός παρενθέσεως οι Δήμοι και Κοινότητες με το τελευταίο Νομοσχέδιο για την συγκρότηση της αυτοδαθμίας Αυτοδιοίκησης.

Επεξεργασία του περιοδικού Τοπική Αυτοδιοίκηση, Σεπ-Οκτ 1997, σελ 39-40.

Αιτωλ/νίας	228.180	16 (30)	203 (-)	219 (30)
Αχαΐας	300.078	6 (21)	232 (2)	238 (23)
Ηλείας	179.429	10 (22)	207 (-)	217 (22)
	707.687	32 (73)	642 (2)	674 (75)
Βοιωτίας	134.108	13 (18)	61 (2)	74 (20)
Ευβοίας	208.408	12 (25)	153 (2)	165 (27)
Ευρυτανίας	24.307	2 (11)	80 (-)	82 (11)
Φθιώτιδας	171.274	12 (23)	170 (2)	182 (25)
Φωκίδας	44.183	5 (12)	86 (-)	91 (12)
	582.280	44 (89)	550 (6)	594 (95)
Αττικής	3.523.407	88 (91)	62 (33)	150 (124)
Αργολίδας	97.636	8 (14)	61 (2)	69 (16)
Αργαδίας	105.309	10 (22)	234 (1)	244 (23)
Κορινθίας	141.823	6 (15)	116 (-)	122 (15)
Λακωνίας	95.696	9 (20)	140 (2)	149 (22)
Μεσσηνίας	166.964	9 (29)	271 (2)	280 (31)
	607.428	42 (91)	822 (40)	864 (231)
Λέσβου	105.082	10 (17)	90 (1)	100 (18)
Σάμου	41.965	5 (8)	43 (-)	48 (8)
Χίου	52.184	9 (10)	32 (-)	41 (10)
	199.231	24 (35)	165(1)	189 (36)
Δωδεκανήσου	163.476	17 (25)	57 (2)	74 (27)
Κυκλάδων	94.005	10 (20)	107 (11)	117 (31)
	257.481	27 (45)	164 (13)	191 (38)
Ηρακλείου	264.906	13 (26)	154 (-)	167 (26)
Λασιθίου	71.279	5 (8)	82 (-)	87 (8)
Ρεθίμνης	70.095	3 (11)	127 (-)	130 (11)
Χανίων	133.774	7 (23)	152 (2)	159 (25)
	540.054	28 (68)	515 (2)	543 (70)
ΣΥΝ.	10.258.364	441 (905)	5.382 (135)	5.823 (1040)

* Αναλυτικά κατά Νομαρχία

	Δήμοι	Κοινότητες
Πειραιά	6+10	2
Αν. Αττικής	20	26
Δ. Αττικής	10	2
Αθηνών	45	3
	6+85	33

Δυναμικός παραγωγικός

προόδου

Ο καινούργιος Νόμος για «ΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΚΗΣΗ, ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΟ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟ», είναι το επιστέγασμα μιας μακροχρόνιας διεργασίας, μελέτης και προβληματισμού, που έχει στόχο την αναδιοργάνωση της κοινωνίας μας μέσα από το γνήσια δημοκρατικό και λαϊκό θέσμο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Είναι ένας αληθινά ιστορικός Νόμος, που εισήχθηκε η κυβέρνηση, δικαιώνοντας όλους εκείνους που αγωνίστηκαν στο χώρο της Τ.Α. και πλούτισαν το ιδεολογικό της οπλοστάσιο με το πάθος τους, τους προβληματισμούς τους και τις ιδεολογικές τους αναζητήσεις.

Για το ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης υπάρχουν τρεις απόψεις:

Υπάρχουν εκείνοι που επιβιβάζοντας το συντηρητισμό τους, θέλουν συγκέντρωση της εξουσίας και στην γέφυρα, υποβοηθώντας την Τ.Α., γιατί έτσι νομίζουν πως μπορούν να ξεπεράσουν την αναντιστοιχία ανάμεσα στις ταξικές και πολιτικές δυνάμεις της κοινωνίας μας.

Υπάρχουν άλλοι, που ενώ γνωρίζουν πολύ καλά πόσο υλισιαστική μπορεί να είναι σταδιακά η παρέμβαση του λαού μας, μέσα από την Τ.Α., όχι μόνο στους θεσμούς, αλλά και στους μηχανισμούς της εξουσίας, επιμένουν, μάταια, στην πολιτική «όλα ή τίποτα». Επιμένουν με δυο λόγια σε προτάσεις χωρίς καμία προοπτική. Έτσι όμως, αν και γνωρίζουν πως οι σημερινές κοινωνικοί συσχετισμοί δεν ευνοούν τέτοιες επιλογές, εγκλωβίζονται — και είναι κρίμα — σε μια αρνητική στάση απέναντι στην προσπάθεια αναγέννησης της Τ.Α.

Αντίθετα, για μας, για την Κυβέρνησή μας, που ο λαός έταξε για την ασκήση της εξουσίας Του, η Τ.Α. είναι αυτοδύναμο και πρωτογενές μέσο αλλαγής της κοινωνίας, όργανο πρωτογενούς δημοκρατικής εξουσίας, ένα από τα βήματα της Δημοκρατίας. Γιατί όσο η εξουσία συγκεντρώνεται, τόσο η Δημοκρατία περιορίζεται. Και αντίθετα, η αποκέντρωση της εξουσίας, όχι μόνο αυξάνει αλλά και εξασφαλίζει τη Δημοκρατία.

της και της συμμετοχής του λαού, εξακολουθεί επίμονα, με συνέπεια και συνέπεια να μεταφέρει σταδιακά, αλλά σταθερά, την πολιτική και οικονομική εξουσία, σ' αυτούς που δημιουργούν, στους πολίτες της χώρας, στο κοινωνικό σύνολο, στους τοπικούς και κοινωνικούς φορείς, στον ίδιο τον Ελληνικό Λαό.

Έτσι, αρχίζοντας τις θεσμικές της παρεμβάσεις με το Ν. 1235 για τα Νομαρχιακά Συμβούλια, με το Ν. 1270 για τα συνοικιακά συμβούλια, με το Ν. 1416 για τους αναπτυξιακούς συνδέσμους, τις δημοτικές επιχειρήσεις, τις εταιρείες λειψυτικής βάσης και τις προγραμματικές συμβάσεις, έβγαλε την Τ.Α. από το τέλμα και ολοκλήρωσε, με το Ν. 1622) 86, τον καταστατικό της χάρτη.

Και είναι για θέμα του ίδιου του λαού να ασκήσει το δικαίωμα του συμμετοχής στην εξουσία. Γιατί οι θεσμοί δεν περνάνε με νόμους. Οι νόμοι δημιουργούν μόνο το θεσμικό πλαίσιο, για να μπορεί ο Λαός να συμμετάσχει στην εξουσία. Και τώρα μπορεί, γιατί με τον καινούργιο νόμο, που είναι ένα όργανο προόδου για τον τόπο μας, εξασφαλίστηκε η δυνατότητα για μια καινούργια εκκίνηση, για περισσότερο συμμετοχή του λαού στην εξουσία και στην ανάπτυξη.

Βέβαια τίποτα δεν θα μπορούσε να γίνει σ' αυτή την κατεύθυνση με τη σημερινή δομή της Τ.Α.

Γιατί οι σημερινοί Δήμοι και Κοινότητες, δεν μπορούν να ασκήσουν τις αρμοδιότητες που δόθηκαν μέχρι τώρα, δυσκολεύονται να λύσουν τα προβλήματα του χώρου τους και ιδίως να παίξουν τον αναπτυξιακό τους ρόλο.

Η μέχρι τώρα δομή και πορεία της Τ.Α., κατακερματισμένης σε 6.500 Δήμους και Κοινότητες, με τις 11.000 οικισμούς και με περισσότερες από 2.000 Κοινότητες με λιγότερους από 200 κατοίκους και τους πιο πολλούς πλασματικούς, δεν άφηνε άλλα περιθώρια επιλογών.

Η συνένωση των Κοινοτήτων είναι, νομίζουμε, μονόδρομος.

Με τον Νόμο αυτό, που δημοσιεύεται παρακάτω, η Τοπική Αυτοδιοίκηση μετεξελίσσεται από αποκεντρωμένο, στατικό οργανισμό, σε δυναμικό παράγοντα προόδου.

Και είναι καθήκον όλων μας η πρόωθηση και καταξίωση του θεσμού της Τ.Α. και η απομόνωση όποιων, ελαχίστων, απεργάζονται την υποβάθμιση και το μαρσαμό της.

Και επειδή η συνένωση των Κοινοτήτων σε νέους Δήμους και Κοινότητες, ακμαίους πληθυσμιακά και υλικοτεχνικά, είναι μεν ελπιόσυν, αλλά καθοριστική για την περαιτέρω πορεία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, πρέπει να παραμερισθούν οι στείροι τοπικισμοί, οι εγωίσμοι, τα παθη, τα μίσση και οι μικροκομματικές ιδιοτέλειες, για να φθάσουμε γρήγορα και χωρίς κραδασμούς στο στόχο, που δεν είναι άλλος από την αναγέννηση και ενδυνάμωση του λαογενήτου θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΝΤΑΖΗΣ
Νομάρχης Αχαΐας

Παράρτημα: Νόμος 2212/94

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.7.

Κατηγορίες Αποκλειστικών Λειτουργιών των Δήμων και Κοινοτήτων

Περιβαλλοντολογικές Υπηρεσίες	Προσωπικές Υπηρεσίες	Υπηρεσίες Αναψυχής	Υπηρεσίες Προστασίας	Παραγωγικές και Αναπτυξιακές Υπηρεσίες	Εμπορικές Υπηρεσίες
<ul style="list-style-type: none"> - Υπόνομοι - Αποχέτευση - Δρόμοι - Πλατείες - Γέφυρες - Καθαριότητα - Ύδρευση - Κοιμητήρια - Καθορισμός λειτουργίας εμποροπανηγύρεων - Πάρκινγκ - Σχεδιασμός 		<ul style="list-style-type: none"> - Διαμόρφωση χώρων αναψυχής - Αθλητισμός - Κέντρα νεότητας - Παιδικές χορές 		<ul style="list-style-type: none"> - Βασκότοποι 	<ul style="list-style-type: none"> - Αγορές

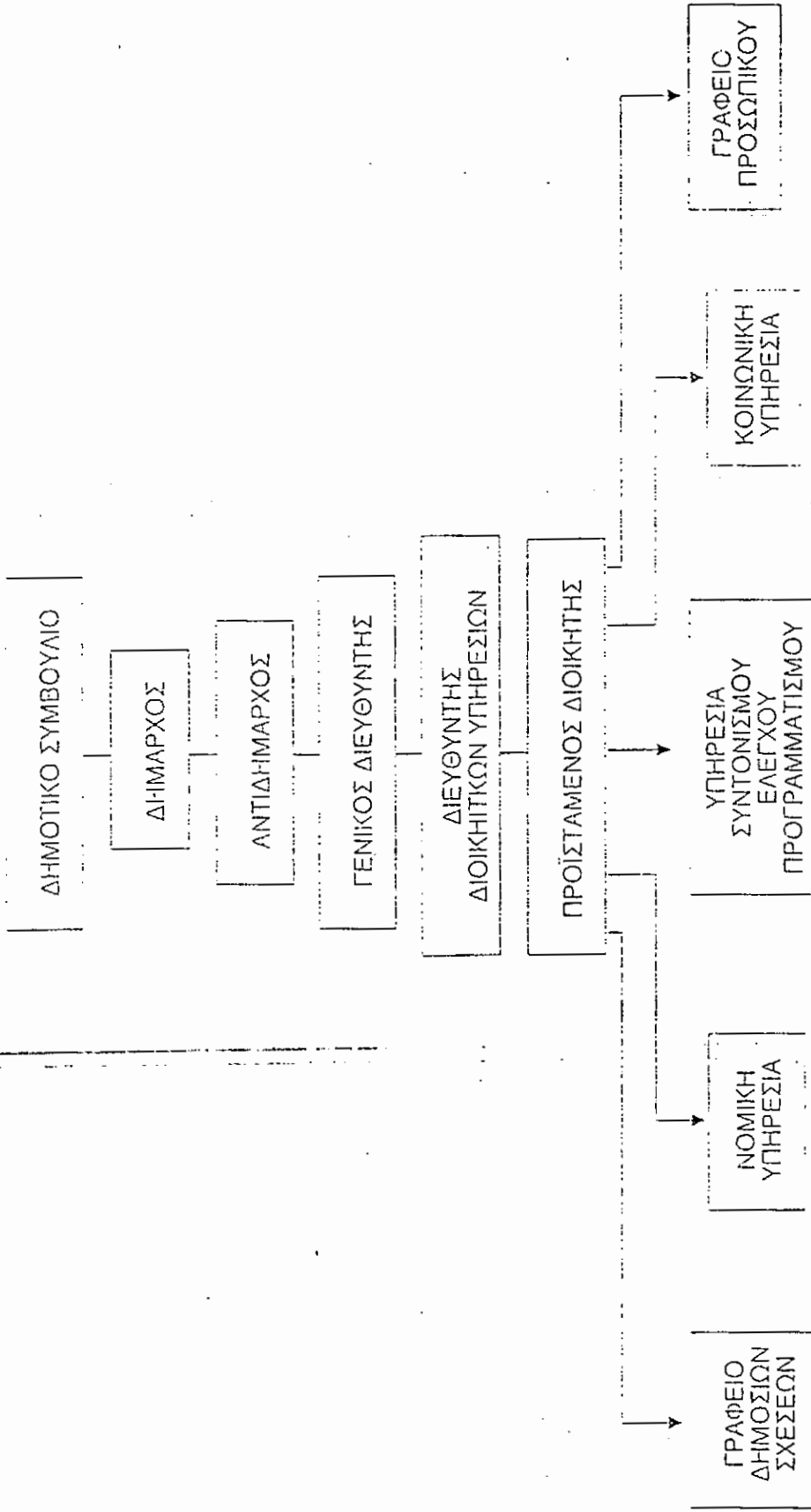
ΠΙΝΑΚΑΣ 2.8.

Κατηγορίες Συντρεχουσών Λειτουργιών των Δήμων και Κοινοτήτων

Περιβαλλοντολογικές Υπηρεσίες	Προσωπικές Υπηρεσίες	Υπηρεσίες Αναψυχής	Υπηρεσίες Προστασίας	Παραγωγικές και Αναπτυξιακές Υπηρεσίες	Εμπορικές Υπηρεσίες
<ul style="list-style-type: none"> - Διαμορφωσιμότητα - Οικονομική ανάπτυξη - Χρηματοδότηση - Χρησιμοποίηση παρακείμενων κτιρίων 	<ul style="list-style-type: none"> - Κατασκία - Κοινωνική μέριμνα - Εκπαίδευση 	<ul style="list-style-type: none"> - Βιβλιοθήκες - Μουσεία - Πινακοθήκες - Φιλαρμονικές - Θέατρα - Αρχαιολογικοί χώροι 	<ul style="list-style-type: none"> - Από έκτακτα γεγονότα - Έλεγχος για την τήρηση ορισμένων διατάξεων 	<ul style="list-style-type: none"> - Άρδευση - Εγγειοβελτιωτικά έργα - Ενέργεια - Αξιοποίηση τοπικών φυσικών πόρων - Βιοτεχνικά κέντρα 	<ul style="list-style-type: none"> - Επιχειρήσεις - Κατασκευές

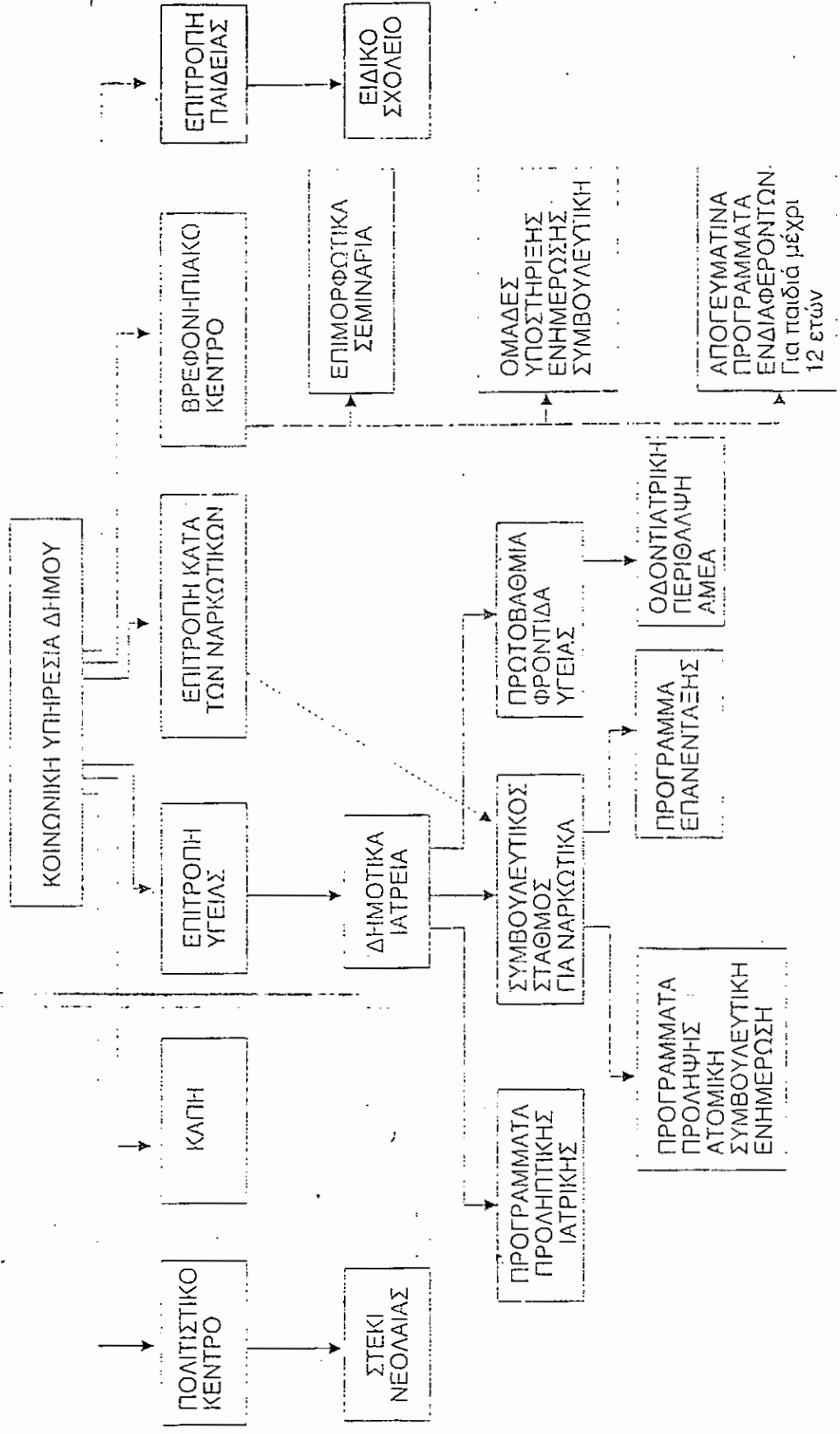
(ΠΗΓΗ : ΤΣΕΝΕΣ, 1986 : 47)

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ

ΠΗΓΗ : ΣΥΟ ΙΔΙΟ , ΣΕΛ . 168

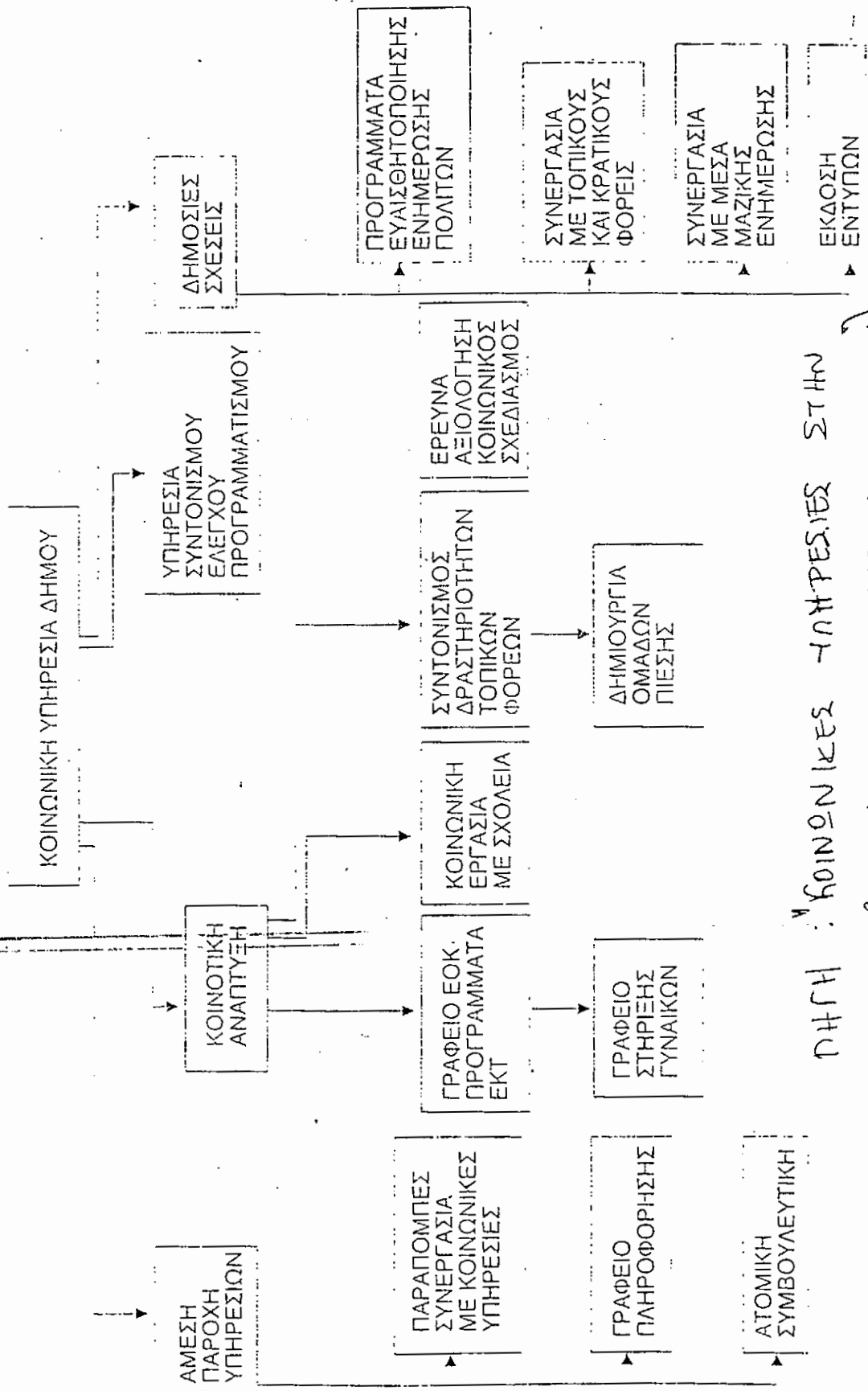
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Πηγή : Στο ίδιο, σελ. 169

Πίνακας Α

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΚΟΙΝ. ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

ΠΗΓΗ : ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΤΗΝ
 ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ, 1993 : 140

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΙΔΙΚΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΤΥΠΟΥ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

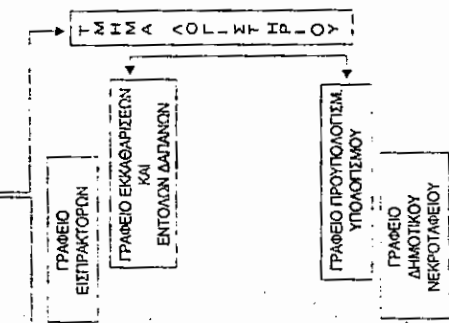
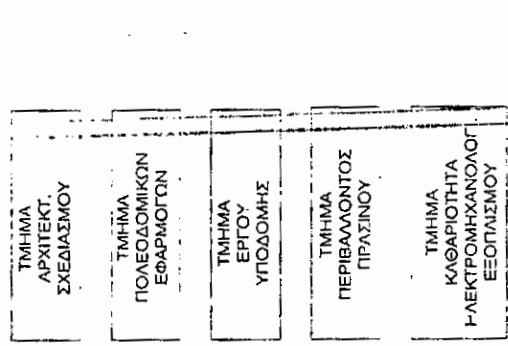
Α' Αντιδήμαρχος

Β' Αντιδήμαρχος

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

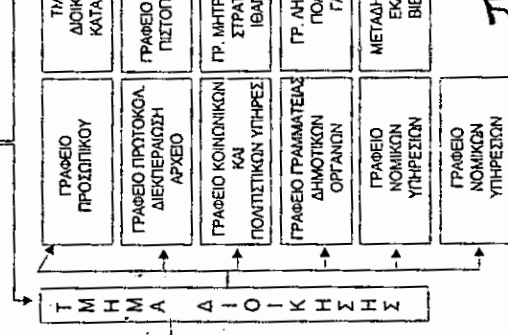
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

ΤΙΤΛΗ (Κοινωνίες Υπηρεσίες) 6/20
Τ.Α., 1997, 164)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΔΗΜΟΥ ΠΑΤΡΕΩΝ

Ο Δήμος Πατρέων, ύστερα από την ολοκλήρωση μεγάλων έργων υποδομής στην ευρύτερη περιοχή, όπως ύδρευσης, αποχέτευσης, διαχείρισης απορριμμάτων κ.ά., έχει στρέψει τις προσπάθειές του σε ενέργειες που στοχεύουν στη συνολική ποιοτική αναβάθμιση της ζωής στο Δήμο.

Στα πλαίσια αυτά, ο Δήμος Πατρέων δημιούργησε τον Κοινωνικό Τομέα, με πολλές δραστηριότητες και υπηρεσίες, αρχικά μέσω της Αναπτυξιακής Δημοτικής Επιχείρησης Πάτρας και στη συνέχεια ως αυτόνομος διοικητικός τομέας στην οργανωτική δομή του Δήμου. Αντικείμενο του Κοινωνικού Τομέα είναι η μελέτη, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση παρεμβάσεων με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής της πόλης. Οι παρεμβάσεις αυτές απευθύνονται κυρίως σε ασθενέστερους οικονομικά πολίτες (άποροι, άνεργοι) και σε ευάλωτες κοινωνικά ομάδες (Α.Μ.Ε.Α., ηλικιωμένοι, μετανάστες, μειονότητες κ.ά.).

Παράλληλα με τις δραστηριότητες του Κοινωνικού Τομέα, αρχή του Δήμου είναι η ευαισθητοποίηση των ίδιων των πολιτών και η συμμετοχή τους στην επίλυση των κοινωνικών προβλημάτων που υπάρχουν γύρω μας, βασισμένοι στην ευγενή ιδέα του εθελοντισμού.

Κάποιες από τις υπηρεσίες που υπάγονται στον Κοινωνικό Τομέα είναι οι ακόλουθες:

α) Γραφείο Ενημέρωσης και Εξυπηρέτησης του Πολίτη (Γ.Ε.Ε.Π.), το οποίο στοχεύει στην ενημέρωση και πληροφόρηση για όλα τα κοινωνικά θέματα, τις παροχές και τα προγράμματα όλων των υπηρεσιών του Δήμου, στην καταγραφή και ταξινόμηση των

κοινωνικών αναγκών των Δημοτών, στην ψυχολογική υποστήριξη ατόμων που αντιμετωπίζουν διάφορα προβλήματα και, τέλος, στην οικονομική και κοινωνική στήριξη ευπαθών κοινωνικών ομάδων.

Δραστηριότητες του Γ.Ε.Ε.Π. είναι το πρόγραμμα στήριξης απόρων πολιτών, η στήριξη του Συλλόγου Άγαμων Μητέρων, πρόγραμμα παιδικών κατασκηνώσεων, φιλοξενία παιδιών από τη Σερβία κ.ά.

β) Το Γραφείο Ενημέρωσης Καταναλωτή, με σκοπό την πληροφόρηση και ευαισθητοποίηση του πολίτη γύρω από τα δικαιώματά του ως καταναλωτή και την αυτοπροστασία του.

γ) Το Κέντρο Στήριξης Πολιτών με Ειδικές Ανάγκες, με στόχο την παροχή εξειδικευμένης πληροφόρησης, την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, την ψυχολογική στήριξη των ατόμων αυτών και των οικογενειών τους, καθώς και τη δημιουργική απασχόλησή τους.

δ) Το Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΕ.Δ.Α.Π.), το οποίο δημιουργήθηκε το 1995 από την Α.Δ.Ε.Π. στα πλαίσια της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Now I. Στόχος του ΚΕ.Δ.Α.Π. είναι η ανάπτυξη της δημιουργικότητας, της κοινωνικότητας και των δεξιοτήτων των παιδιών, καθώς και ο εμπλουτισμός των γνώσεών τους μέσα από μια σφαιρική και δημιουργική προσέγγιση θεμάτων όπως το περιβάλλον, ο αθλητισμός κ.ά.

ε) Το Κέντρο Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η.), σε συνδυασμό με το πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι για την τρίτη ηλικία», το οποίο στοχεύει στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ηλικιωμένων, με το να μένουν αυτοεξυπηρετούμενοι και ενεργοί στο φυσικό και κοινωνικό τους περιβάλλον.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΙΓΙΟΥ

Ο μεγάλος σεισμός του Αιγίου το 1995 αποτέλεσε την αφορμή για τη συνειδητοποίηση των υπευθύνων του Δήμου όσον αφορά την έλλειψη ενός οργανωμένου φορέα που να αναλάβει την κάλυψη των ευρύτατων κοινωνικών αναγκών που προέκυψαν ύστερα από το συγκεκριμένο γεγονός αλλά και όλων όσων προϋπήρχαν.

Έτσι λοιπόν αποφασίστηκε η σύσταση μιας Κεντρικής Κοινωνικής Υπηρεσίας με δυο μόνιμους επαγγελματίες Κοινωνικούς Λειτουργούς, που θα αναλάμβαναν την όσο το δυνατό καλύτερη προώθηση του κοινωνικού ρόλου του Δήμου.

Εντούτοις, τα πρώτα βήματα προς την κατεύθυνση αυτή έγιναν μόλις πρόσφατα, με την πρόσληψη ενός επαγγελματία Κοινωνικού Λειτουργού με σύμβαση έργου, με στόχο να θέσει τα θεμέλια για τη μετέπειτα σύσταση της Κεντρικής Κοινωνικής Υπηρεσίας από τους μόνιμους πλέον επαγγελματίες Κοινωνικούς Λειτουργούς.

Έργο αυτής της πρόδρομης, θα μπορούσαμε να πούμε, φάσης της Κοινωνικής υπηρεσίας αποτελεί η συμμετοχή στο τμήμα των δημοσίων σχέσεων, η οργάνωση και συμμετοχή στο τμήμα ενημέρωσης του πολίτη, η συμμετοχή στη λειτουργία του Κ.Α.Π.Η., η κοινωνική μέριμνα για τη μειονότητα των τσιγγάνων και, τέλος, η ανάληψη εξατομικευμένων περιστατικών που χρήζουν βοήθειας.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ

